

DEN EUROPÆISKE OMBUDSMAND

ÅRSBEREITNING 2002

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

DA

DEN EUROPÆISKE OMBUDSMAND

ÅRSBERETNING 2002

*Pat Cox
Formand for Europa-Parlamentet
Rue Wiertz
B - 1047 Bruxelles*

Strasbourg, den 10.02.2003

I overensstemmelse med artikel 195, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og artikel 3, stk. 8, i Europa-Parlamentets afgørelse vedrørende ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans erhverv forelægger jeg hermed min beretning for 2002.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jacob Söderman'.

*Jacob Söderman
Europæisk ombudsmand*

1	FORORD	11
2	KLAGER TIL OMBUDSMANDEN	17
2.1	RETSGRUNDLAGET FOR OMBUDSMANDENS ARBEJDE	17
2.2	DEN EUROPÆISKE OMBUDSMANDS MANDAT	18
2.2.1	"Fejl eller forsømmelser"	19
2.2.2	Kodeksen for god forvaltningsskik	19
2.3	KLAGENS ANTAGELSE TIL BEHANDLING	20
2.4	GRUNDLAG FOR UNDERSØGELSER	22
2.5	ANALYSE AF KLAGERNE	22
2.6	RÅD TIL KLAGEREN OM AT HENVENDE SIG TIL ANDRE ORGANER OG OVERFØRSLER	23
2.7	OMBUDSMANDENS UNDERSØGELSESBEFØJELSER	24
2.7.1	Afhøring af vidner	24
2.7.2	Inspektion af dokumenter	24
2.7.3	Præcisering af Ombudsmandens undersøgelsesbeføjelser	25
2.8	UNDERSØGELSER FORETAGET AF OMBUDSMANDEN OG RESULTATERNE HERAF	26
3	AFGØRELSE EFTER EN UNDERSØGELSE	31
3.1	SAGER, HVOR DER IKKE ER KONSTATERET FEJL ELLER FORSØMMELSER	31
3.1.1	Europa-Kommissionen	31
	NUTS-KLASSIFICERING AF ISLE OF WIGHT (DET FORENEDE KONGERIGE)	31
	NØDVENDIG UDDANNELSE FOR ADGANG TIL OFFENTLIGT UDBUD	37
3.1.2	De Europæiske Fællesskabers Domstol	40
	ADGANGEN TIL SPROGVERSIONER AF DOMME PÅ DOMSTOLENS WEBSTED	40
3.1.3	Den Europæiske Investeringsbank	42
	PÅSTAND OM CHIKANE PÅ ARBEJDSPLADSEN OG RETSNÆGTELSE	42
3.1.4	Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer	46
	PÅSTAND OM URIMELIGE PRISER PÅ CD-ROM-UDGAVE AF DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS TIDENDE	46
3.1.5	Europol	50
	AKTINDSIGT I EUROPOLS DOKUMENTER	50
3.2	SAGER LØST AF INSTITUTIONEN	52
3.2.1	Europa-Kommissionen	52
	BETALINGSAFSLAG I FORBINDELSE MED LEONARDO-PROJEKT: FORTOLKNING AF KONTRAKTBESTEMMELSER	52
	KOMMISSIONEN ACCEPTERER AT YDE KOMPENSATION TIL KLAGER FOR ET AFSLUTTET PROJEKT FINANSIERET AF DEN EUROPÆISKE UDVIKLINGSFOND	56
	PÅSTAND OM FORSKELSBEHANDLING OG URIMELIG BEHANDLING SOM FØLGE AF MANGEL PÅ GRÆSKE SKRIFTTYPER PÅ DEN COMPUTER, DER ER TIL RÅDIGHED FOR ANSØGERE	61
	HÅNDTERING AF EN ANSØGNING I UDVÆLGELSESPROCEDURE	64
	EUROPA-KOMMISSIONENS ANNULLERING AF UDVÆLGELSESPROCEDURE FOR PERSONALE INDEN FOR FORSKNING	66

KOMMISSIONENS AFSKAFFELSE AF UBETALTE PRAKTIKOPHOLD	68
PÅSTÅND OM MANGLENDE BETALING AF DEN SIDSTE DEL AF FINANSIEL STØTTE SOM AFTALT	68
KOMMISSIONEN ACCEPTERER AT ÆNDRE EN AFTALE FOR AT TAGE HØJDE FOR ALLE OMKOSTNINGER I ET PROJEKT	72
BETALING AF BEGRAVELSESOMKOSTNINGER	73
3.2.2 De Europæiske Fællesskabers Domstol	75
GODTGØRELSE AF REJSEUDGIFTER FOR JOBANSØGER	75
3.3 MINDELIGE LØSNINGER OPNÅET AF OMBUDSMANDEN	76
3.3.1 Europa-Parlamentet	76
OFFENTLIGGØRELSE AF GENDRIVELSE AF BERETNING FRA DEN UAFHÆNGIGE EKSPERTGRUPPE	76
3.3.2 Europa-Kommissionen	81
KOMMISSIONEN ACCEPTERER OMBUDSMANDENS FORSLAG TIL EN MINDELIG LØSNING VEDRØRENDE KRAV OM BETALING . . .	81
EUROPA-KOMMISSIONEN TILBAGEKALDER SIN AFGØRELSE OM AT REDUCERE BELØBET FOR ET FINANSIELT BIDRAG	88
KONVERTERING AF ET ECIP-LÅN TIL ET TILSKUD	92
PÅSTÅND OM MANGLENDE BETALING AF SÆRLIG GODTGØRELSE TIL FORSKUDSBESTYRER	96
3.4 SAGER AFSLUTTET MED EN KRITISK BEMÆRKNING FRA OMBUDSMANDEN	100
3.4.1 Europa-Kommissionen	100
PÅSTÅND OM PARTISKHED OG UBERETTIGET AFSLUTNING AF EN OVERTRÆDELSESPROCEDURE PÅ BAGGRUND AF EN FORKERT FORTOLKNING AF DIREKTIV 85/337/EØF	100
MANGLENDE BETALING FOR TJENESTEYDELSER	108
UNDLADELSE AF AT UDELUKKE TILBUDSGIVER FRA OFFENTLIGT UDBUD	115
PÅSTÅND OM PROCEDURÆSSIGE UREGELMÆSSIGHEDER I EN INTERN UDVÆLGELSESPRØVE	123
KONTORET FOR FAGLIG BISTANDS MANGLENDE BETALING AF REGNINGER – KOMMISSIONENS ANSVAR	130
UNDLADELSE AF AT HØRE PERSONALE FØR EN AFGØRELSE, DER BERØRER DEM	137
TILDELING AF TACIS-KONTRAKT	140
KOMMISSIONENS STØTTE TIL EU-FORSKERE, DER ARBEJDER I JAPAN	149
ETABLERING AF EN RESERVEFOND	152
UNDLADELSE AF AT UDBETALE TILSKUD	158
UNDLADELSE AF AT SVARE BORGER I ARTIKEL 226-SAG	162
AFSLUTNING AF EN MILJØSAG I HENHOLD TIL ARTIKEL 226: PÅSTÅND OM MANGLENDE BEGRUNDELSE OG HENSYNTAGEN TIL OMBUDSMANDENS RAPPORT	166
3.4.2 De Europæiske Fællesskabers Domstol	172
UNDLADELSE AF AT BESVARE EN KLAGE I HENHOLD TIL ARTIKEL 90 VEDRØRENDE BOSÆTTELSESPENGE EFTER FRATRÆDEN . . .	172
3.5 FORSLAG TIL HENSTILLINGER, DER ER GODKENDT AF INSTITUTIONEN	177
3.5.1 Europa-Parlamentet	177
EUROPA-PARLAMENTET ACCEPTERER AT TAGE VISSE TJENESTEMÆNDTS ANSÆTTELSESVILKÅR OP TIL FORNYET OVERVEJELSE	177
3.5.2 Europa-Kommissionen	181
BETALING EFTER AFSLUTNING AF ET PROJEKT I NIGERIA	181
KOMMISSIONEN UDFØRTE EN NY INSPEKTION PÅ STEDET MED HENBLIK PÅ AT REVIDERE SINE AFGØRELSE OM AT TILLADE INDFØRSEL AF RENS DYRKØD FRA RUSLAND	186
MANGLENDE AKTINDSIGT I KOMMISSIONENS ORIENTERENDE NOTATER TIL MØDER I DEN TRANSATLANTISKE ERHVERVSDIALOG	191
3.5.3 Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet	193
EUROPA-PARLAMENTETS OG KOMMISSIONENS INTENTIONER OM AT ETABLERE ET NYT INTERINSTITUTIONELT BETALINGSSYSTEM	193
3.6 SAGER AFSLUTTET EFTER EN SÆRLIG RAPPORT	196
FORSLAG OM VEDTAGELSE AF EN EUROPÆISK KODEKS FOR GOD FORVALTNINGSSKIK	196

KOMMISSIONEN BRINGER KØNSDISKRIMINATION MOD UDSTATIONEREDE NATIONALE EKSPERTER TIL OPHØR	196
PARLAMENTET TILSLUTTER SIG OMBUDSMANDENS SYNSPUNKT OM AKTINDSIGT	197
3.7 UNDERSØGELSER PÅ EGET INITIATIV FORETAGET AF OMBUDSMANDEN	198
3.7.1 Europa-Kommissionen	198
KOMMISSIONENS TJENESTEMÆND'S YTRINGSFRIHED	198
FORÆLDREORLOV FOR EU'S TJENESTEMÆND	203
3.7.2 Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse	206
UNDERSØGELSE PÅ EGET INITIATIV OM CEDEFOP'S SPROGBRUG I UDTALELSER OM KLAGER	206
3.7.3 Alle fællesskabsinstitutioner og -organer og decentrale agenturer	209
UNDERSØGELSE PÅ EGET INITIATIV OM ALDERSGRÆNSER	209
3.8 SÆRLIGE RAPPORTER FORELAGT EUROPA-PARLAMENTET	216
AKTINDSIGT I RÅDETS DOKUMENTER	216
OFFENTLIGGØRELSE AF NAVNE PÅ SUCCESSFULDE KANDIDATER I ANSÆTTELSESPRØVER	217
3.9 FORESPØRGSEL FRA REGIONAL OMBUDSMAND	217
FORVALTNING AF FÆLLESSKABSMIDLER I LOMBARDIET, ITALIEN	217
4 FORBINDELSER MED ANDRE AF DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER	221
4.1 EUROPA-PARLAMENTET	221
4.2 RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION	224
4.3 EUROPA-KOMMISSIONEN	224
4.4 DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL	224
4.5 DET EUROPÆISKE KONVENT	224
4.6 DET EUROPÆISKE KONTOR FOR BEKÆMPELSE AF SVIG (OLAF)	225
5 FORBINDELSER MED OMBUDSMÆND OG TILSVARENDE ORGANER	229
5.1 FORBINDELSER MED NATIONALE OG REGIONALE OMBUDSMÆND	229
5.2 KONTAKTNETTET	229
5.3 FORBINDELSER MED LOKALE OMBUDSMÆND	229
5.4 SAMARBEJDE MED NATIONALE OMBUDSMÆND I TILTRÆDELSESLENDERNE	230
6 PR-AKTIVITETER	235
6.1 ÅRETS HØJDEPUNKTER	235
6.2 KONFERENCER OG MØDER	238
6.3 ANDRE ARRANGEMENTER	251
6.4 KONTAKTER TIL MEDIERNE	255
6.5 ONLINE-KOMMUNIKATION	259

7	BILAG	261
A	STATISTIK	263
B	OMBUDSMANDENS BUDGET	269
C	PERSONALE	271
D	INDEKS OVER AFGØRELSER	274

1 FORORD

I 2002 blev der gennemført en Eurobarometer-meningsmåling med henblik på at finde ud af, hvor godt EU's borgere kender deres rettigheder. De adspurgte personer skulle svare "sandt" eller "falsk" på udsagn om deres rettigheder som borgere i Den Europæiske Union. Den bedst kendte rettighed var retten til at arbejde i en anden medlemsstat, skarpt forfulgt af retten til at indgive klager til Den Europæiske Ombudsmand – hele 87% af EU's borgere var helt korrekt klar over, at de har denne rettighed. I Irland var tallet helt oppe på 96% og i Spanien 92 %. Langt færre var klar over, at de havde ret til at stemme ved lokalvalg eller valg til Europa-Parlamentet i en anden medlemsstat.

Den Europæiske Ombudsmand indledte sit arbejde den 1. september 1995. Det år modtog vi 298 klager og det efterfølgende år 842 klager. I 2002 modtog vi over 2.200 klager. Væksten i antallet af modtagne klager viser, at borgerne i stigende grad er blevet klar over, hvilke tjenester Den Europæiske Ombudsmand tilbyder. Dette skyldes i høj grad vores arbejde med at gøre Ombudsmanden bedre kendt.

Kontakt til borgerne

2002 var et travlt PR-år. Vi udsendte i gennemsnit én pressemeddelelse hver tiende dag om emner lige fra ytringsfrihed til Ombudsmandens bidrag til Det Europæiske Konvent. I juni udsendte vi Ombudsmandens brochure til omkring 10.000 organer, der arbejder aktivt med EU-anliggender, og i december sendte vi mere end 20.000 eksemplarer af Ombudsmandens vejledning til borgerne til vigtige EU-informationscentre. Jeg præsenterede Ombudsmandens arbejde på seminarer, konferencer og møder over hele Europa – fra Lissabon til Luxembourg og fra Cardiff til København. Ombudsmandens kontor deltog endvidere i Parlamentets Åbent Hus-arrangementer i Bruxelles og Strasbourg med over 60.000 besøgende.

Det er svært for én Ombudsmand og 30 medarbejdere at nå ud til borgere i hele Unionen. Derfor benytter vi i stigende grad internettet til at sprede vores budskab, og på vores websted er oplysningerne nu også tilgængelige på de 12 ansøgerlandes sprog. Den Europæiske Ombudsmands websted er det ombudsmandswebsted i hele Europa, hvortil der er flest links, og som følge deraf er antallet af besøgende stadig stigende. Webstedet hjælper med at udbrede kendskabet til Ombudsmanden som institution, men det gør det også lettere for borgerne at indgive klager. I 2002 valgte flere og flere personer at klage ved hjælp af den elektroniske klageformular. Faktisk er over 50% af klagerne siden september 2002 indgivet over internettet.

I nogle medlemsstater er der stadig meget at arbejde med. Men vi skal være forsigtige med, hvordan vi griber det an. Der er ingen grund til at føre så højlydt en informationsskæmpagne, at det første, borgerne tænker på, når de vågner om morgenen, er Den Europæiske Ombudsmand. Kampagnen skal i stedet være rettet mod de borgere, organisationer og virksomheder, der har at gøre med EU og EU's forvaltning. Budskabet bør være, at det betaler sig at indgive klager til Ombudsmanden, hvilket også klart fremgår af institutionernes og organernes bestræbelser på at forbedre forvaltningen.

Resultater i årenes løb

Et godt resultat for en ombudsmand er at opnå, at borgernes rettigheder sikres, eller i det mindste at få en præcis forklaring eller give nyttige råd.

I løbet af sine syv år har Ombudsmandens kontor modtaget over 11.000 klager, hvoraf ca. 70% ikke faldt ind under Ombudsmandens virksomhed – ofte klager over offentlige forvaltninger i medlemsstaterne i forbindelse med deres anvendelse af fællesskabslovgivningen. I over 5.000 sager er klagerne blevet oversendt til et kompetent organ, eller borgerne er blevet vejledt i, hvor de skulle henvende sig for at få hjælp.

Der er indledt næsten 1.500 undersøgelser, heraf 19 på eget initiativ. I over 500 sager har den pågældende institution løst sagen til klagerens fordel. I over 200 sager er der udstedt

en kritisk bemærkning for at forbedre forvaltningen i lignende situationer fremover. Mindelige løsninger, forslag til henstillinger og særlige beretninger benyttes i stigende grad, i alt omkring 50 gange, og kun i en håndfuld af sagerne har institutionerne afvist Ombudsmandens forslag.

I ca. 700 sager har Ombudsmanden efter en undersøgelse fundet, at der ikke var tale om et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Offentlige forvaltninger er ofte nødt til at træffe beslutninger, der ikke falder i alle de berørte parter smag. Hvis der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser, er det imidlertid ikke altid negativt for klageren, som i det mindste drager fordel af at få en fuld forklaring på, hvad der er sket.

Disse tal kan synes små på et kontinent med en stor befolkning, men man skal huske, at alle sager har en præventiv virkning og baner vejen for en bedre procedure og et mere positivt resultat i tusinder af sager fremover. Til sammenligning er det interessant at bemærke, at antallet af sager, der hvert år undersøges til bunds af Retten i Første Instans, er stort set det samme.

Fremskridt og problemer

I 2002 er der sket fremskridt med hensyn til fastlæggelse af principper for, hvordan borgerne skal kompenseres i sager, hvor forvaltningen ikke rettidigt har opfyldt sine forpligtelser. Kommissionen har udvist en borgervenlig holdning til dette spørgsmål, hvilket også gælder de mest fremskridtsvenlige af medlemsstaterne¹. I 2002 blev der ligeledes gjort store fremskridt med hensyn til at gennemføre EU's charter om grundlæggende rettigheder, idet Kommissionen og Parlamentet forbød aldersbegrænsninger i ansættelser, og Kommissionen tog skridt til at tage kampen op mod kønsdiskrimination. I 2002 blev der ligeledes fundet en løsning på en kontraktmæssig tvist om 1,5 mio. EUR, et af de højeste beløb, som Ombudsmanden nogensinde har truffet afgørelse om. I Ombudsmandens vejledning til borgerne, som blev udgivet i 2002 på alle Unionens officielle sprog, kan man få et overblik over mange af disse resultater.

Med hensyn til spørgsmålet om en lov om god forvaltningsskik og ytringsfrihed for tjenestemænd var der mindre fremgang at spore på EU-plan. Der er helt sikkert plads til forbedringer på disse områder.

Særlig tak

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at udtrykke min taknemmelighed over for alle de mennesker, jeg har mødt i min tid som Ombudsmand, og for den støtte og interesse, som de har vist. Jeg vil navnlig gerne takke alle dem, vi har arbejdet sammen med i EU's institutioner og organer, alle de borgere, som har rettet henvendelse til os, samt medierne for deres reportager om vores arbejde.

Jeg vil gerne takke formanden for og alle de aktive medlemmer i Udvalget for Andragender og Parlamentet som helhed for deres råd og synspunkter. Endvidere vil jeg gerne takke mine medarbejdere for deres arbejde og engagement.

Det er altid lidt risikabelt at rette en særlig tak til nogen, når man har mange at være taknemmelig over for. Jeg vil dog gerne offentligt tilkendegive, at den åbne, rimelige og konsekvente indstilling, som de to kommissærer med ansvar for forbindelserne med Ombudsmanden – først Anita Gradin og siden Loyola de Palacio – har haft, har været utrolig vigtig i opbygningen af kontoret og dets procedurer. Jeg synes, at de og deres medarbejdere har tjent EU-borgerne på en bemærkelsesværdig måde.

Klager og klagerer kan give ekstra arbejde til institutionerne og skabe grobund for misstemning. Ikke desto mindre åbner de også mulighed for at undersøge, hvad der er sket.

¹ Se brev af 16. oktober 2002 fra Ombudsmanden til Kommissionen, og Kommissionens svar af 16. december 2002, begge på Ombudsmandens hjemmeside (www.euro-ombudsman.eu.int).

Hvis alt er gået rigtigt for sig, kan dette bemærkes og forklares. Hvis noget er gået galt, kan skaden udbedres, der kan ydes bedre rådgivning eller udvikles bedre procedurer, og underbemanding kan afhjælpes med tilstrækkelige ressourcer. Så i sidste ende er klagegangen et demokratisk redskab, der tjener både forvaltningen og dens udvikling.

Fremtiden

Jeg har tidligere sammenlignet EU's forvaltning med et slot, der skulle reformeres og åbnes op. Slottet har siden været gennem masser af reformer, og der er nu mere lys i vinduerne, men vi venter stadig på, at slottet skal åbnes som en moderne forvaltning.

Hvorfor? Jeg tror ikke, at det handler så meget om modvilje som om gamle traditioner og arbejdsmetoder. Jeg håber blot, at der kommer en dag i Den Europæiske Union, hvor alle relevante aktører tror på, at åben forvaltning er godt. Borgerne har ret til at vide og bør også vide, hvad der gøres i deres navn; først da kan man vinde deres tillid.

Jeg ønsker jer alle alt mulig held og lykke med at bygge et Europa for borgerne.

Jacob Söderman

2 KLAGER TIL OMBUDSMANDEN

Den Europæiske Ombudsmands vigtigste opgave er at behandle tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner og organer, med undtagelse af Domstolen og Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner. Ombudsmanden bliver hovedsagelig opmærksom på mulige tilfælde af fejl eller forsømmelser gennem klager fra EU's borgere. Ombudsmanden har endvidere mulighed for at foretage undersøgelser på eget initiativ.

Enhver EU-borger eller ikke EU-borger, der bor i en medlemsstat, kan klage til Ombudsmanden. Virksomheder, sammenslutninger eller andre organer med hjemsted i Unionen kan også klage. Klagerne kan enten indsendes direkte til Ombudsmanden eller via et medlem af Europa-Parlamentet.

Klagerne til Ombudsmanden behandles i offentlighed, medmindre klageren beder om fortrolighed. Det er vigtigt, at Ombudsmanden optræder på en så åben måde som muligt, så EU's borgere kan følge og forstå hans arbejde, og så han fremstår som et godt eksempel for andre.

I 2002 behandlede Ombudsmanden 2511 sager. 2211 af disse var nye klager modtaget i 2002. 2041 af disse kom direkte fra individuelle borgere, 87 kom fra sammenslutninger og 70 fra virksomheder. Syv klager blev sendt fra medlemmer af Europa-Parlamentet. 298 sager blev overført fra 2001. Ombudsmanden iværksatte derudover to undersøgelser på eget initiativ.

Som nævnt i Ombudsmandens årsberetning for 1995 findes der en aftale mellem Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender og Ombudsmanden om gensidig overførsel af klager og andragender i relevante sager. I 2002 blev der med klagerens samtykke overført 12 klager til Europa-Parlamentet, så de kunne blive behandlet som andragender. I 215 tilfælde bad Ombudsmanden klageren om i stedet at sende et andragende til Europa-Parlamentet. (Se bilag A, Statistik).

2.1 RETS-GRUNDLAGET FOR OMBUDSMANDENS ARBEJDE

Ombudsmandens arbejde udføres i overensstemmelse med artikel 195 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, Ombudsmandens statut² og gennemførelsesbestemmelserne godkendt af Ombudsmanden i henhold til statuttens artikel 14. Teksten for gennemførelsesbestemmelserne og Ombudsmandens statut er offentliggjort på alle EU's sprog på Ombudsmandens websted (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>). Teksterne kan også fås ved henvendelse til Ombudsmandens kontor.

Gennemførelsesbestemmelserne drejer sig om den interne drift af Ombudsmandens kontor. Men for at bestemmelserne skal danne et dokument, der kan forstås af og være nyttigt for borgerne, indeholder de også forskelligt materiale, der drejer sig om andre institutioner og organer, som allerede er indeholdt i Ombudsmandens statut.

I lyset af de erfaringer, som Ombudsmandens kontor havde draget, vedtog Ombudsmanden den 8. juli 2002 nye gennemførelsesbestemmelser med virkning fra den 1. januar 2003. De nye gennemførelsesbestemmelser er tilgængelige på alle officielle sprog på Ombudsmandens websted. Meddelelsen herom blev offentliggjort i EF-Tidende den 19. oktober 2002 (EFT C 252 s. 24).

I overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger³ udpegede Ombudsmanden en databeskyttelsesansvarlig, som skal udføre de i artikel 24 i

² Europa-Parlamentets afgørelse 94/262 af 9.3.1994 om Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT 1994 L 113, s. 15.

³ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

forordning nr. 45/2001 anførte funktioner, og vedtog gennemførelsesbestemmelser om den databeskyttelsesansvarliges opgaver, forpligtelser og beføjelser. Både beslutningen om udpegelsen af Ombudsmandens databeskyttelsesansvarlige og gennemførelsesbestemmelserne findes på Ombudsmandens websted. Meddelelsen herom blev offentliggjort i EF-Tidende den 19. oktober 2002 (EFT C 252 s. 24).

2.2 DEN EUROPEISKE OMBUDSMANDS MANDAT

Alle klager, der indsendes til Ombudsmanden, registreres, og modtagelsen bekræftes. I bekræftelsen informeres klageren om proceduren for behandlingen af hans eller hendes klage, og denne får oplyst navn og telefonnummer på den juridiske medarbejder, der behandler sagen. Det næste skridt er at undersøge, om klagen ligger inden for Ombudsmandens mandat.

Ombudsmandens mandat, der er fastlagt i EF-traktatens artikel 195, giver denne beføjelse til at modtage klager fra enhver unionsborger eller enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner eller organer, med undtagelse af Domstolen og Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner. En klage ligger derfor uden for mandatet, hvis:

- 1 klageren ikke er en person, der har ret til at klage,
- 2 klagen ikke er rettet imod en EU-institution eller et EU-organ,
- 3 den er rettet imod Domstolen eller Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner, *eller*
- 4 den ikke angår et eventuelt tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Eksempel på en klage, der ikke angik et tilfælde af fejl eller forsømmelser

I marts 2002 indgav T. en klage til Den Europæiske Ombudsmand over Rådet for Den Europæiske Union og dets afgørelse om at begrænse adgangen til og brugen af vitamin- og mineralprodukter.

I artikel 2, stk. 2, i Ombudsmandens statut fastlægges det, at Ombudsmanden kan behandle klager over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner eller organer. Nærværende sag kunne ikke anses som et eventuelt tilfælde af fejl eller forsømmelser, eftersom den vedrørte kvaliteten af fællesskabslovgivningen. På denne baggrund afviste Ombudsmanden klagen.

Klageren blev underrettet om Ombudsmandens afgørelse og blev rådet til at indgive et andragende til Europa-Parlamentet.

Sag 441/2002/ME

2.2.1 "Fejl eller forsømmelser"

På grundlag af en anmodning fra Europa-Parlamentet om en klar definition af begrebet fejl eller forsømmelser fastlagde Ombudsmanden følgende definition i årsberetningen for 1997:

Der foreligger fejl eller forsømmelser, når en offentlig myndighed ikke handler i overensstemmelse med en bindende regel eller et bindende princip.

I 1998 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning, hvori denne definition blev hilst velkommen.

I løbet af 1999 fandt der en brevveksling sted mellem Ombudsmanden og Kommissionen, hvoraf det fremgik, at Kommissionen også har tilsluttet sig denne definition.

2.2.2 Kodeksen for god forvaltningsskik

Kodeksens oprindelse

I november 1998 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om eksistensen af og offentlighedens adgang til en kodeks for god forvaltningsskik i Fællesskabets forskellige institutioner og organer for deres ansatte i deres forbindelser med offentligheden. Som led i undersøgelsen på eget initiativ blev 19 fællesskabsinstitutioner og -organer anmodet om at oplyse, om de allerede havde vedtaget eller ville gå ind på at vedtage en sådan kodeks for deres tjenestemænd i deres forbindelser med offentligheden.

Den 28. juli 1999 fremsatte Ombudsmanden forslag om en kodeks for god forvaltningsskik i form af forslag til henstillinger over for Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet. Lignende forslag til henstillinger blev fremsat over for de øvrige institutioner og organer i september 1999.

Retten til god forvaltning i chartret om grundlæggende rettigheder

Den 2. februar 2000 opfordrede Den Europæiske Ombudsmand ved en høring tilrettelagt af forsamlingen til udarbejdelse af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder til, at retten til god forvaltningsskik skulle medtages som en grundlæggende rettighed i chartret.

Den 7. december 2000 proklamerede formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder på Det Europæiske Råds møde i Nice. I chartret indgår retten til god forvaltning som artikel 41.

Mod en EU-forvaltningslov

Den 6. september 2001 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning, hvori det godkendte en kodeks for god forvaltningsskik, som Den Europæiske Unions institutioner og organer, deres forvaltninger og tjenestemænd skulle overholde i deres forbindelser med offentligheden. Parlamentets beslutning om kodeksen er baseret på Ombudsmandens kodeks af 28. juli 1999 med visse ændringer fremsat af Roy PERRY som ordfører for Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender.

Samtidig med, at Europa-Parlamentet godkendte kodeksen, vedtog det også en beslutning, hvori det opfordrede Den Europæiske Ombudsmand til at anvende kodeksen i sine undersøgelser om fejl eller forsømmelser for at lade borgernes ret til god forvaltning i medfør af artikel 41 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder få gyldighed.

Ombudsmanden vil derfor anvende definitionen af fejl eller forsømmelser på en sådan måde, at reglerne og principperne i kodeksen tages i betragtning.

Efter et forslag, der oprindeligt blev fremsat af Jean-Maurice DEHOUSSE, ordfører for Udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked, opfordres Europa-Kommissionen i Europa-Parlamentets beslutning af 6. september 2001 til at fremsætte et forslag til en forordning indeholdende kodeksen for god forvaltningsskik på baggrund af artikel 308 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Indarbejdelse af kodeksen i en forordning ville fremhæve over for såvel borgere som tjenestemænd, at de i kodeksen indeholdte regler og principper er bindende. I EF-traktatens artikel 192 fastlægges Europa-Parlamentets ret til om nødvendigt selv at indlede den lovgivningsmæssige procedure.

2.3 KLAGENS ANTAGELSE TIL BEHANDLING

En klage, der ligger inden for Ombudsmandens mandat, skal yderligere opfylde en række andre kriterier for antagelse til behandling, før Ombudsmanden kan indlede en undersøgelse. Disse, der er nævnt i Ombudsmandens statut, er følgende:

- 1 klagen skal indeholde angivelse af klagens indhold og klagerens navn (artikel 2, stk. 3, i statuten)
- 2 Ombudsmanden kan ikke gribe ind i en sag, der er anlagt ved en domstol, eller anfægte, at en retsafgørelse er begrundet (artikel 1, stk. 3)
- 3 klagen skal indgives inden for en frist på to år regnet fra den dato, hvor klageren bliver gjort bekendt med de omstændigheder, der berettiger klagen (artikel 2, stk. 4)
- 4 der skal forinden være rettet de fornødne administrative henvendelser til de berørte institutioner eller organer (artikel 2, stk. 4)
- 5 klager, der vedrører arbejdsforholdene mellem Fællesskabets institutioner eller organer og deres tjenestemænd eller øvrige ansatte, kan kun indbringes for Ombudsmanden, hvis de interne administrative ansøgnings- og klagemuligheder er udtømt (artikel 2, stk. 8).

Afgørelse om antageligheden af en klage over Revisionsretten

I april 2002 indgav X en klage over Revisionsretten til Den Europæiske Ombudsmand.

Klageren anmodede ikke om fortrolighed, men i henhold til artikel 10, stk. 1, i gennemførelsesbestemmelserne besluttede Ombudsmanden at behandle klagen fortroligt for at beskytte klagerens og tredjeparts interesser.

Det fremgik, at klagen bestod af tre aspekter, som ifølge klageren var forbundet til hinanden.

1 Klagerens personlige forhold

Klagens første aspekt vedrørte klagerens personlige forhold. Han gjorde gældende, at han blev fornærmet eller defameret af Revisionsretten, fordi han havde afvist at følge en uretmæssig og muligvis ulovlig beslutning fra sin kontorchef.

De til klagen vedhæftede dokumenter viste, at klageren den 4. december 2001 anmodede Revisionsrettens generalsekretær om bistand i henhold til tjenstemandsvedtægten artikel 24, og at han den 21. februar 2002 modtog et begrundet afslag på denne anmodning efter en administrativ undersøgelse, hvor klageren blev hørt. Det fremgik imidlertid også, at klageren ikke havde anvendt fremgangsmåden i henhold til artikel 90, stk. 2, for at klage over afslaget. Ombudsmanden underrettede derfor klageren om, at han kun og først var berettiget til at behandle dette aspekt af klagen, hvis og når alle interne administrative ansøgnings- og klagemuligheder er udtømt som fastlagt i statuttens artikel 2, stk. 8.

2 Påstand om misbrug i Revisionsretten

Klageren nedlagde ligeledes påstand om: nepotisme, betaling til medlemmer af Revisionsretten af godtgørelse, som de ikke er berettiget til, samt andre former for misbrug.

Efter en grundig gennemgang af klagen var det uklart, hvilke personer i Revisionsretten der ifølge klageren var skyldige i nepotisme eller skulle have modtaget uretmæssige betalinger. Med hensyn til påstanden om andre former for misbrug var det uklart, hvad disse skulle bestå i. Ombudsmanden underrettede derfor klageren om, at han ikke kunne behandle dette aspekt af klagen. Ombudsmanden opfordrede klageren til at fremlægge oplysninger, der i tilstrækkelig grad kunne præcisere påstandene om fejl eller forsømmelser samt tjene som beviser til støtte for hans påstande. Klageren blev navnlig anmodet om at identificere de personer, der angiveligt skulle have gjort sig skyldige i fejl eller forsømmelser, samt specificere, hvad de skulle have gjort. Klageren fremsendte intet svar.

3 Strukturelle svagheder i Revisionsrettens organisation

Klageren forklarede fortrinsvist dette aspekt af klagen gennem forslag til reform. Han nævnte to sager, som tilsyneladende skulle være eksempler på konsekvenserne af de påståede strukturelle svagheder og ikke de tilfælde af fejl eller forsømmelser, som han ønskede, at Ombudsmanden skulle undersøge.

Ombudsmanden fandt, at indholdet af statuttens artikel 2, stk. 4, hvori det fastlægges, at der, inden en klage indgives til Ombudsmanden, skal være rettet de fornødne administrative henvendelser til de berørte institutioner og organer, betyder, at Revisionsretten selv burde have mulighed for at undersøge klagerens forslag til reform, inden der blev indgivet en klage om fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden meddelte derfor klageren, at hvis denne ønskede at forfølge sine forslag til reform, skulle han først rette dem til Revisionsretten selv.

Sag 0769/2002/IJH

Eksempel på en klage, der ikke blev indgivet inden for en frist på to år

P havde ansøgt om at deltage i den åbne udvælgelsesprøve COM/A/21/98 inden for generel administration, som var tilrettelagt af Europa-Kommissionen. I april 1999 blev hendes ansøgning afvist, fordi hun ikke opfyldte kravet om 12 års erhvervs erfaring. Klageren klagede to gange over Kommissionens beslutning, og Kommissionen afviste begge appeller i juni 1999.

I maj 2002 indgav klageren en klage til Den Europæiske Ombudsmand over Kommissionens beslutning om at afvise hendes ansøgning i 1999.

Eftersom det fremgår af Ombudsmandens statuts artikel 2, stk. 4, at en klage skal indgives inden for en frist på to år fra den dato, hvor klageren bliver gjort bekendt med de omstændigheder, der berettiger klagen, underrettede Ombudsmanden klageren om, at han ikke var berettiget til at behandle klagen.

Sag 1011/2002/ME

2.4 GRUNDLAG FOR UNDERSØGELSER

Ombudsmanden kan behandle klager, der ligger inden for hans mandat, og som opfylder kriterierne for, om klagen kan antages til behandling. EF-traktatens artikel 195 giver ham beføjelse til at ”foretage de undersøgelser, som han finder berettigede”. I visse tilfælde er der ikke tilstrækkeligt grundlag for, at Ombudsmanden kan indlede en undersøgelse, selv om klagen kan antages til behandling. Hvis Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender allerede har behandlet en klage som et andragende, vil Ombudsmanden normalt vurdere, at der ikke er noget grundlag for, at han indleder en undersøgelse, medmindre der fremlægges nyt bevismateriale.

Eksempel på en sag, hvor der intet grundlag var for en undersøgelse

I maj 2002 skrev en MEP til Ombudsmanden og bad ham undersøge baggrunden for afskedigelsen eller forflytningen af Kommissionens generaldirektør for fiskeri Steffen Smidt og regnskabsfører Marta Andreasen og om, hvorvidt der forelå tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse dermed.

For så vidt angår sagen om Kommissionens regnskabsfører, havde Udvalget for Andragender underrettet Ombudsmanden om, at Marta Andreasen selv havde indgivet et andragende til Europa-Parlamentet om sin sag, og at andragendet havde opfyldt betingelserne for behandling. Ombudsmanden underrettede derfor MEP'en om, at det fremgik, at der i overensstemmelse med Ombudsmandens almindelige praksis ikke var nogen grund for Ombudsmanden til at indlede en undersøgelse, eftersom et andet kompetent organ allerede behandlede sagen.

For så vidt angår sagen om generaldirektøren for fiskeri, underrettede Ombudsmanden MEP'en om, at Ombudsmandens fremgangsmåde i forbindelse med undersøgelser af klager indebar, at klagen videresendes til den berørte institution til udtalelse. Med henblik på at få en anvendelig udtalelse er det vigtigt, at klageren klart angiver de påstande om fejl eller forsømmelser, som institutionen bør svare på. Dette krav er indeholdt i artikel 2, stk. 3, i Ombudsmandens statut, hvori det fastlægges, at klagen skal indeholde angivelse af klagens indhold. Eftersom MEP'ens skrivelse af 27. maj 2002 ikke indeholdt en påstand om fejl eller forsømmelser, som Kommissionen kunne anmodes om at fremsende en udtalelse om, underrettede Ombudsmanden ham om, at han ikke kunne indlede en undersøgelse.

Ombudsmanden sendte MEP'en en klageformular, som kunne anvendes til at formulere en påstand om fejl eller forsømmelser. Der kom imidlertid intet svar på skrivelsen.

Sag 988/2002/IJH

2.5 ANALYSE AF KLAGERNE

Af de 11087 klager, der er registreret, siden Ombudsmanden begyndte sine aktiviteter, stammer 12% fra Frankrig, 15% fra Tyskland, 15% fra Spanien, 8% fra Det Forenede Kongerige og 10% fra Italien. En samlet analyse af klagernes geografiske fordeling i 2002 kan ses i bilag A, Statistik.

I 2002 blev undersøgelserne af, om klagerne ligger inden for mandatet og giver grundlag for at indlede en undersøgelse, afsluttet i 97% af tilfældene. 28% af de undersøgte klager så ud til at ligge inden for Ombudsmandens mandat. Ud af disse opfyldte 331 kriterierne for at kunne blive antaget til behandling, mens 109 ikke syntes at give grundlag for en undersøgelse. Der blev derfor påbegyndt undersøgelser i 222 tilfælde.

De fleste af de klager, der førte til en undersøgelse, var over Europa-Kommissionen (75 %). Da Kommissionen er det vigtigste fællesskabsorgan, der træffer beslutninger med direkte virkning for borgerne, er det naturligt, at den er det vigtigste mål for borgernes klager. Der

var 21 klager over Europa-Parlamentet og 12 klager over Rådet for Den Europæiske Union.

De vigtigste typer af påståede fejl eller forsømmelser var manglende gennemsigthed (92 sager), diskrimination (26 sager), utilfredsstillende procedurer eller manglende respekt for retten til at forsvare sig (40 sager), urimeligheder eller magtmisbrug (45 sager), undgåelig forsinkelse (53 sager), forsømmelse (37 sager), manglende opfyldelse af forpligtelser, hvilket vil sige, at Europa-Kommissionen ikke har udfyldt sin rolle som ”traktaternes vogter” over for medlemsstaterne (6 sager) samt juridiske fejl (21 sager).

2.6 RÅD TIL KLAGEREN OM AT HENVENDE SIG TIL ANDRE ORGANER OG OVERFØRSLER

Hvis en klage ligger uden for mandatet eller ikke kan antages, forsøger Ombudsmanden altid at rådgive klageren om, hvilken anden institution der kan tage sig af klagen. Er det muligt, overfører Ombudsmanden med klagerens samtykke klagen direkte til et andet kompetent organ, hvis der er grundlag for klagen.

I løbet af 2002 blev der rådgivet i 1299 sager, hvoraf de fleste drejede sig om fællesskabsret. I 618 sager blev klageren rådet til at indgive klagen til en national eller regional ombudsmand eller et tilsvarende organ. 215 klager blev rådet til at sende et andragende til Europa-Parlamentet, og endvidere blev 12 klager med klagerens samtykke overført til Europa-Parlamentet til behandling som andragende, 11 sager blev overført til Europa-Kommissionen, og 19 sager blev overført til en national eller regional ombudsmand. I 241 tilfælde var rådet at kontakte Europa-Kommissionen. I dette tal indgår nogle sager, hvor en klage over Kommissionen blev erklæret uantagelig, fordi klageren ikke havde rettet de fornødne administrative henvendelser til Kommissionen. I 183 tilfælde blev klageren rådet til at kontakte andre organer.

Eksempel på en sag, der blev overført til Europa-Kommissionen

I juli 2002 modtog Den Europæiske Ombudsmand en klage fra B, som havde arbejdet som maritim officer på fartøjer under både italiensk og spansk flag. Som spansk statsborger anmodede han om at få sin pension udbetalt fra den spanske sociale sikringsordning. For at kunne beregne, hvilken pension han var berettiget til, kontaktede de spanske myndigheder de ansvarlige italienske tjenestemænd, der ikke umiddelbart var indstillet på at videregive de relevante oplysninger. Efter Europa-Kommissionens indgriben blev de relevante dokumenter fra de italienske myndigheder endelig tilsendt til den spanske sociale sikringsordning.

B indgav en klage til Ombudsmanden, fordi han mente, at den spanske sociale sikringsordning i sin endelige beregning af hans pension ikke i tilstrækkelig grad havde taget højde for bidragene til begge ordninger. Han gjorde gældende, at de ansvarlige myndigheder i Spanien ved ikke at tage højde for alle hans bidrag til såvel den spanske som den italienske ordning havde overtrådt fællesskabslovgivningen.

Eftersom klagen vedrørte nationale myndigheders handlinger, var Ombudsmanden ikke berettiget til at behandle den. Det fremgik imidlertid, at klagen omfattede en medlemsstats anvendelse af fællesskabslovgivningen. Den Europæiske Ombudsmand besluttede derfor at overføre klagen til Europa-Kommissionen, der i sin rolle som traktatens vogter bør sikre, at alle medlemsstater anvender fællesskabslovgivningen korrekt.

Sag 837/2002/JMA

2.7 OMBUDS- MANDENS UNDERSØGEL- SESBEFØJELSER

2.7.1 Afhøring af vidner

Det hedder i artikel 3, stk. 2, i Ombudsmandens statut:

"Fællesskabets tjenestemænd og øvrige ansatte skal efter anmodning fra Ombudsmanden aflægge vidneforklaring; de udtaler sig på vegne af og efter instrukser fra deres administrationer og har fortsat tavshedspligt".

Den generelle procedure, der anvendes i forbindelse med afhøring af vidner, er følgende:

- 1 Datoen, tidspunktet og stedet for indhentningen af vidneforklaringer aftales mellem Ombudsmandens tjenestegrene Generalsekretariatet, som underretter vidnet/vidnerne herom. Vidneforklaringerne aflægges normalt i Ombudsmandens lokaler i Bruxelles.
- 2 Hvert vidne afhøres enkeltvis og uden ledsagelse.
- 3 Arbejdssproget/arbejdssprogene aftales mellem Ombudsmandens tjenestegrene og Generalsekretariatet. Såfremt et vidne forinden anmoder herom, benyttes vidnets modersmål som arbejdssprog.
- 4 Spørgsmålene og svarene optages på bånd og skrives af Ombudsmandens tjenestegrene.
- 5 Udskriften tilsendes vidnet til underskrivelse. Vidnet kan foreslå sproglige rettelser af svarene. Hvis vidnet ønsker at korrigere eller supplere et svar, anføres det reviderede svar og begrundelsen herfor i et separat dokument, som vedlægges udskriften.
- 6 Den underskrevne udskrift og eventuelle bilag indgår i Ombudsmandens sagsakt.

Punkt 6 indebærer, at klageren modtager en kopi af den underskrevne udskrift og får mulighed for at fremsætte bemærkninger.

I 2002 blev Ombudsmandens beføjelser til at afhøre vidner ikke bragt i anvendelse.

2.7.2 Inspektion af dokumenter

I 2002 blev Ombudsmandens beføjelser til at foretage inspektion af sagsakter og dokumenter i forbindelse med en undersøgelse bragt i anvendelse i to sager.

Det hedder i artikel 3, stk. 2, i Ombudsmandens statut:

"Fællesskabets institutioner og organer er forpligtet til at give Ombudsmanden de oplysninger, han anmoder om, og give ham adgang til de pågældende dokumenter. De kan kun modsætte sig dette under behørigt begrundet henvisning til deres tavshedspligt.

De giver kun adgang til dokumenter fra en medlemsstat, der er klassificeret som hemmelige i medfør af en lov eller en administrativ bestemmelse, når den pågældende medlemsstat forinden har givet sit samtykke hertil.

De giver adgang til andre dokumenter fra en medlemsstat efter at have underrettet den pågældende medlemsstat herom."

I Ombudsmandens instruktioner til sine ansatte i forbindelse med inspektion af dokumenter indgår følgende:

Den juridiske medarbejder må ikke underskrive nogen som helst form for tilsagn eller godkendelse, bortset fra en liste over de dokumenter, der er foretaget inspektion af eller taget kopi af. Hvis den pågældende institutions eller organs tjenestegrene fremsætter et sådant forslag, fremsender den juridiske medarbejder en kopi heraf til Ombudsmanden.

Hvis den pågældende institutions eller organs tjenestegrene forsøger at hindre eller skabe urimelige vilkår for inspektionen af dokumenter, skal den juridiske medarbejder informere dem om, at noget sådant betragtes som en nægtelse.

Hvis inspektion af et dokument nægtes, anmoder den juridiske medarbejder den pågældende institutions eller det pågældende organs tjenestegrene om at angive de behørigt begrundede henvisninger til tavshedspligten, der danner grundlag for afgørelsen.

Det første punkt blev tilføjet efter et tilfælde, hvor Kommissionens tjenestegrene var kommet med et forslag om, at Ombudsmandens medarbejdere skulle underskrive et tilsagn med henblik på at friholde Kommissionen for enhver skade, som måtte opstå for tredje- mand ved udlevering af de oplysninger, der var indeholdt i dokumentet.

2.7.3 Præcisering af Ombudsmandens undersøgelsesbeføjelser

I årsberetningen for 1998 foreslog Ombudsmanden, at hans undersøgelsesbeføjelser blev præciseret, både med hensyn til inspektion af dokumenter og afhøring af vidner. Europa-Parlamentet vedtog en beslutning, hvori Udvalget om Institutionelle Anliggender indtrængende blev opfordret til at overveje at ændre artikel 3, stk. 2, i Ombudsmandens statut som foreslået i betænkningen fra Udvalget for Andragender⁴.

Den 6. September 2001 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om ændring af artikel 3 i Ombudsmandens statut på baggrund af en betænkning fra Udvalget om Konstitutionelle Anliggender (*ordfører*, Teresa Almeida Garrett) A5-0240/2001 – PE 294.729DEF.

Den tekst, som Parlamentet vedtog, lyder som følger:

Fællesskabets institutioner og organer er forpligtet til at give Ombudsmanden de oplysninger, han anmoder om, og give ham aktindsigt i og adgang til at tage kopier af ethvert dokument. Ved "dokument" forstås ethvert indhold uanset medium (papir eller elektronisk, lyd- eller billedoptagelser eller audiovisuelle optagelser).

De giver ham adgang til alle klassificerede dokumenter fra en medlemsstat efter at have underrettet den pågældende medlemsstat herom.

Er dokumenter klassificeret som "hemmelige" eller "fortrolige", må Ombudsmanden ikke videregive indholdet af dokumenterne, jf. artikel 4.

Fællesskabets tjenestemænd og øvrige ansatte aflægger vidneforklaring efter anmodning fra Ombudsmanden; de er forpligtet til at afgive sande og fuldstændige oplysninger.

I medfør af traktatens artikel 195, stk. 4, har Kommissionen mulighed for at afgive en udtalelse om den reviderede tekst, som også skal godkendes af Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, før den kan træde i kraft.

I sin udtalelse af 6. marts 2002 (KOM(2002) 133 endelig) anførte Kommissionen, at med hensyn til forslaget om at fjerne muligheden for med henvisning til tavshedspligten at nægte adgang til dokumenter bør kravene til respekt for privatlivets fred, beskyttelse af forretningshemmeligheder og klassificerede oplysninger samt institutionernes udvikling fremover overholdes. Hvad angår dokumenter fra medlemsstater, bør der sikres overensstemmelse med principperne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter og med rammeaftalen mellem Kommissionen og Parlamentet. Princippet om forudgående samtykke fra medlemsstaten bør bibeholdes. Erklæring nr. 35, knyttet som bilag til slutakten til Amsterdam-traktaten, indeholder tilsvarende bestemmelser. Hvad angår vidneforklaringer kan Kommissionen acceptere, at kravet om, at vidneforklaring afgives efter instrukser, udgår. Det er dog vigtigt at bibeholde princippet om, at tjenestemænd ikke udtaler sig som privatpersoner, men i deres egenskab af tjenestemænd.

⁴ Udvalget for Andragenders betænkning om Den Europæiske Ombudsmands årsberetning 1998 (A4-0119/99) Ordfører: Laura De Esteban Martín

Den 27. juni 2002 svarede Den Europæiske Ombudsmand på Kommissionens udtalelse, idet han beklagede dens negative holdning til forslaget og forklarede, at Den Europæiske Ombudsmand kun har til hensigt at sikre, at statuten opfylder de almindelige krav til en moderne ombudsmandsinstitution og dermed afspejler EU's institutioners forpligtelse til at overholde principperne om god forvaltningsskik og ansvarlighed.

I en skrivelse af 17. december 2002 til formanden for Europa-Parlamentet anførte Ombudsmanden, at det i lyset af den tid, der var gået siden sagens begyndelse, og den vigtige juridiske udvikling, der var sket i Den Europæiske Union vedrørende andre institutioners eller organers undersøgelsesbeføjelser i forbindelse med forespørgsler, var hensigtsmæssigt at overveje en grundig gennemgang af statuttens bestemmelser. Han foreslog derfor, at Europa-Parlamentet trækker de ændringer, som det i henhold til EF-traktatens artikel 195 havde fremsendt til Rådet med henblik på godkendelse, tilbage, og at Parlamentets juridiske tjenestegrene og Ombudsmandens tjenestegrene i fællesskab undersøger spørgsmålet om revision af Ombudsmandens statut, når en ny Europæisk Ombudsmand er tiltrådt den 1. april 2003.

2.8 UNDER- SØGELSER FORE- TAGET AF OMBUDS- MANDEN OG RESULTATERNE HERAF

Når Ombudsmanden beslutter at indlede en undersøgelse af en klage, er det første skridt at sende klagen med samtlige bilag til udtalelse hos den fællesskabsinstitution eller det fællesskabsorgan, der klages over. Når udtalelsen er modtaget, sendes den til klageren med anmodning om dennes bemærkninger.

I nogle sager tager institutionen eller organet selv skridt til at løse sagen til klagerens tilfredshed. Hvis udtalelsen og bemærkningerne viser, at dette er tilfældet, afsluttes sagen som "løst af institutionen". I andre sager beslutter klageren at frafalde klagen, og sagen afsluttes af denne årsag.

Hvis sagen hverken løses af institutionen eller frafalder af klageren, fortsætter Ombudsmanden sine undersøgelser. Afslører undersøgelserne ikke noget tilfælde af fejl eller forsømmelser, underrettes klageren og institutionen eller organet om dette, og sagen afsluttes.

Afslører Ombudsmandens undersøgelser et tilfælde af fejl eller forsømmelser, søger han, hvis det er muligt, en mindelig løsning for at fjerne dette og tilfredsstille klageren.

Er en mindelig løsning ikke mulig, eller lykkes det ikke at nå frem til en sådan, afslutter Ombudsmanden enten sagen med en kritisk bemærkning til den pågældende institution eller det pågældende organ, eller han udarbejder forslag til henstillinger.

En kritisk bemærkning vurderes at være relevant i sager, hvor tilfældet af fejl eller forsømmelser ikke synes at have nogen generelle følgevirkninger, og det ikke synes nødvendigt, at Ombudsmanden følger sagen op.

I sager, som kræver en opfølgning fra Ombudsmanden (dvs. mere alvorlige tilfælde af fejl eller forsømmelser, eller sager, der har generelle følgevirkninger), afgiver Ombudsmanden en afgørelse med forslag til henstillinger over for den pågældende institution eller det pågældende organ. Institutionen eller organet fremsætter i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut en detaljeret udtalelse inden tre måneder. Den detaljerede udtalelse kunne bestå i en godkendelse af Ombudsmandens afgørelse og en beskrivelse af, hvordan henstillingerne er blevet iværksat.

Hvis en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan ikke svarer tilfredsstillende på et forslag til henstilling, kan Ombudsmanden i henhold til artikel 3, stk. 7, sende en beretning til Europa-Parlamentet og til den berørte institution eller det berørte organ. Heri kan han fremsætte henstillinger.

I 2002 indledte Ombudsmanden 224 undersøgelser, 222 i forbindelse med klager og to på eget initiativ. (Yderligere oplysninger findes i bilag A, Statistik).

66 sager blev løst af institutionen eller organet selv. Heraf var 45 sager, hvor Ombudsmandens indgreb medførte et svar på ubesvaret korrespondance (jf. afsnit 2.9 i årsberetningen for 1998 for yderligere oplysninger om den procedure, der anvendes i sådanne sager). Seks sager blev frafaldet af klageren. I 128 sager afslørede Ombudsmandens undersøgelser intet tilfælde af fejl eller forsømmelser.

I 29 sager blev der fremsat en kritisk bemærkning til den berørte institution eller det berørte organ. En mindelig løsning blev opnået i seks sager. Institutionerne godkendte ti forslag til henstillinger i 2002, og tre sager blev afsluttet efter en særlig beretning vedtaget af Europa-Parlamentet (se afsnit 3.6).

I forbindelse med to sager blev forslaget til henstilling fulgt af en særlig beretning til Europa-Parlamentet. En af disse vedrørte klage 1542/2000/(PB)SM, og de andre vedrørte klage 341/2001/(BB)IJH (se afsnit 3.8).

Den fulde ordlyd af de særlige beretninger er offentliggjort på Ombudsmandens hjemmeside på alle EU's sprog.

3 AFGØRELSE EFTER EN UNDER- SØGELSE

3.1 SAGER, HVOR DER IKKE ER KONSTATETERET FEJL ELLER FORSØMMELSER

3.1.1 Europa- Kommissionen

NUTS-KLASSIFICE- RING AF ISLE OF WIGHT (DET FORE- NEDE KONGERIGE)

*Afgørelse om klage
500/2001/IJH og
552/2001/IJH over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren i sag 552/2001/IJH ("klageren") er medlem af rådet for Isle of Wight i Det Forenede Kongerige.

Tidligere klage 1372/98/OV

I december 1998 indgav klageren sammen med formanden for rådet en klage til Den Europæiske Ombudsmand på vegne af rådet for Isle of Wight. Klagen, der blev registreret som 1372/98/OV, omhandlede Eurostats beslutning om ikke at klassificere Isle of Wight som en separat niveau 2-region i det statistiske klassificeringssystem NUTS⁵. Dette vækker bekymring hos klageren, fordi det kun er områder, som er identificeret på NUTS 2-niveau, som er berettiget til mål 1-støtte fra EU's strukturfonde.

Den 13. marts 2000 fremsatte Ombudsmanden et forslag til henstilling til Kommissionen i sag 1372/98/OV om, at den burde genoverveje sagen om NUTS-klassificeringen af Isle of Wight. Den 22. marts 2001 afsluttede Ombudsmanden behandlingen af sag 1372/98/OV med den begrundelse, at Kommissionen havde effektueret forslaget til henstilling, selv om Kommissionen havde bekræftet sin beslutning om kun at klassificere Isle of Wight på NUTS 3-niveau og ikke på niveau 2.

I april 2001 sendte klageren skrivelser og faxer til Ombudsmanden vedrørende beslutningen om at afslutte behandlingen af sag 1372/98/OV. Klageren gjorde gældende, at den supplerende udtalelse, som Kommissionen havde sendt til Ombudsmanden den 5. december 2000, indeholdt visse ukorrekte oplysninger. Han hævdede endvidere, at Ombudsmanden burde have videresendt Kommissionens supplerende udtalelse til klageren i sag 1372/98/OV med henblik på eventuelle bemærkninger. Klageren gjorde gældende, at Ombudsmanden burde tage sin afgørelse i sag 1372/98/OV op til fornyet overvejelse og genoptage sagen.

Ombudsmandens svar vedrørende den procedure, der blev anvendt i sag 1372/98/OV og påstanden om, at sagen burde genoptages

Som svar på klagerens argument om, at Ombudsmanden burde have sendt Kommissionens supplerende udtalelse til klageren i sag 1372/98/OV med henblik på eventuelle bemærkninger, anførte Ombudsmanden, at han altid er opmærksom på behovet for en rimelig procedure. Det er imidlertid nødvendigt på et tidspunkt at afslutte en undersøgelse, hvorfor én af parterne altid vil få det sidste ord. I denne sag fandt Ombudsmanden, at det var unødvendigt at sende Kommissionens supplerende udtalelse til klageren med henblik på eventuelle bemærkninger (hvilket derefter ville have betydet, at disse bemærkninger skulle sendes til Kommissionen med henblik på endnu en supplerende udtalelse), eftersom de forhold, som Kommissionen anførte i sin supplerende udtalelse, allerede i det væsentlige var indeholdt i dens detaljerede udtalelse om forslaget til henstilling, som klageren allerede havde fremsat bemærkninger til. Ombudsmanden afviste derfor at genoptage sag 1372/98/OV.

For så vidt angår påstandene om ukorrekte oplysninger i Kommissionens supplerende udtalelse, oplyste Ombudsmanden klageren om, at de var blevet registreret som en ny klage mod Kommissionen med registreringsnummer 552/2001/IJH.

Påstandene i klage 552/2001/IJH

Klageren gjorde gældende, at Kommissionen i forbindelse med behandlingen af en tidligere klage (1372/98/OV) vedrørende NUTS-klassificeringen af Isle of Wight havde fremsendt ukorrekte oplysninger til Ombudsmanden. Klageren gjorde gældende, at:

⁵

Dette system inddeler hver enkelt medlemsstat i en række NUTS 1-regioner, som alle derefter inddeles i NUTS 2-regioner osv. NUTS er et akronym for det franske *Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques* (Nomenklaturen for statistiske regionale enheder).

1 der er femten øer, som er klassificeret på NUTS 2-niveau, og ikke syv, som Kommissionen anførte;

2 i modsætning til Kommissionens oplysninger har kun én af de seks andre øer, som Kommissionen har udpeget, en højere befolkningstæthed end Isle of Wight;

3 Kommissionen tager fejl i fortolkningen af EF-traktatens artikel 158, som kun omhandlende "mindst begunstigede øer", idet den i virkeligheden omhandler alle øer, hvilket fremgår klart af erklæring 30, der er vedføjet Amsterdam-traktaten, og afsnit 57 i formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Nice.

Klageren foreslog også, at Ombudsmanden skulle arrangere et treparts-møde mellem klageren, Ombudsmanden og kommissær Michel Barnier.

For så vidt angår klagerens tredje påstand, bemærkede Ombudsmanden, at klagerens underliggende krav er, at Isle of Wight på baggrund af sammenligninger med andre øer, bør klassificeres på NUTS 2-niveau. Eftersom det spørgsmål om juridisk fortolkning, som klagerens påstand rejser, ikke syntes at have nogen betydning for sammenligningen mellem Isle of Wight og andre øer, oplyste Ombudsmanden klageren om, at han ikke fandt, at der var grundlag for at undersøge sagen i medfør af traktatens artikel 195.

For så vidt angår klagerens forslag om et møde mellem de tre parter, oplyste Ombudsmanden klageren om, at han kun arrangerer møder, som kan have et bestemt formål i forbindelse med behandlingen af en klage, og at han ikke fandt, at et sådant møde var relevant på dette tidspunkt.

Ombudsmanden indledte derfor kun en undersøgelse om den første og den anden af ovennævnte påstande. Eftersom den anden påstand syntes at ligne påstanden i klage 500/2001/IJH, som var indgivet af et medlem af Europa-Parlamentet, besluttede Ombudsmanden at foretage en fælles undersøgelse af de to sager.

Klageren havde efterfølgende sendt yderligere en skrivelse med en supplerende påstand om, at Kommissionen havde undladt at anvende de fastlagte kriterier for klassificering på NUTS 2-niveau. Til støtte for denne påstand havde klageren henvist til en tabel med spredninger, deciler og kvartiler for data fra hele EU om NUTS 2-niveau, der var taget fra et dokument med titlen "*When is an island not an island?*" ("Hvornår er en ø ikke en ø?") udarbejdet af rådet for Isle of Wight til "Island Regeneration Partnership" (et partnerskab om fornyelse af øen) den 15. oktober 1998. Tabellen viser bl.a., at statistikkerne for mindste indbyggertal (i 1992), areal og befolkningstæthed (i 1992) for NUTS 2-regioner i EU er henholdsvis 24.920, 31,0 km² og 1,6 pr. km², mens de tilsvarende statistikker for Isle of Wight er henholdsvis 125.000, 380,0 km² og 328,0 pr. km². Ombudsmanden videresendte den nye påstand til Kommissionen til udtalelse.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Kommissionens udtalelse om de to sager, som var genstand for undersøgelsen, var i det væsentlige følgende.

For så vist angår antallet af øer, som er klassificeret på NUTS 2-niveau, anførte Kommissionen, at der kun er otte øer, som i sig selv er klassificeret på NUTS 2-niveau: Kreta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sicilien, Sardinien og Åland. De andre tilfælde, som klageren nævnte, betragtes som øhaver, der består af en række øer, og derfor ikke kan sammenlignes direkte med Isle of Wight. Kommissionen anførte, at hvis disse geografiske enheder blev inddraget i en sammenligning, ville det blot styrke Kommissionens sag, eftersom de har et større indbyggertal end Isle of Wight.

For så vidt angår spørgsmålet om befolkningstæthed, var den relevante del af Kommissionens udtalelse til Ombudsmanden i sag 1372/98/OV på fransk.⁶ Den korrekte oversættelse af den relevante del af Kommissionens udtalelse er:

”Klassificering af Isle of Wight på NUTS II-niveau ville placere denne region på samme niveau som Kreta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sicilien, Sardinien og Åland, som er de eneste øer i denne klasse, der alle har en meget større befolkning (med undtagelse af Åland) og et meget større areal.”

I overensstemmelse med den normale procedure sendte Kommissionen senere en oversættelse til klagerens sprog, engelsk. Desværre var ovenstående sætning blevet oversat forkert, således at det franske udtryk *”beaucoup plus peuplées”* blev oversat til *”meget større befolkningstæthed”* i stedet for *”meget større befolkning”*.

For så vidt angår påstanden om, at Kommissionen havde undladt at anvende de fastlagte kriterier for klassificering på NUTS 2-niveau, kommenterede Kommissionen først spørgsmålet om berettigelse til strukturfondene. Den påpegede, at eftersom Isle of Wight ikke var blevet klassificeret på NUTS 2-niveau, kunne den ikke være berettiget til mål 1-støtte. For så vidt angår mål 2-støtte, påpegede Kommissionen, at de britiske myndigheder ikke havde foreslået, at Isle of Wight skulle medtages på listen over berettigede regioner i den aktuelle programmeringsperiode. Kommissionen er ikke desto mindre af den opfattelse, at den særlige situation for de forskellige territorier i EU, herunder øer, berettiger til en mere detaljeret analyse. Derfor udarbejdede Kommissionen en erklæring til mødet i Rådet den 31. maj 2001. Denne erklæring, som Kommissionen gengav i sin udtalelse, indeholder oplysninger om, at Kommissionen har lanceret en undersøgelse med henblik på at få omfattende oplysninger om øernes situation i EU inden udgangen af 2001.

Kommissionen påpegede også, at dokumentet *”When is an island not an island?”*, herunder tabellen om kendetegn ved NUTS 2-regioner, allerede var indgået i sagsakterne til sag 1372/98/OV. Kommissionen tilføjede, at:

”Eftersom der i Det Forenede Kongerige ikke findes en geografisk administrativ enhed, som kunne fungere som grundlag for at danne niveau 2 i klassificeringen, blev dette niveau som før dannet på grundlag af aggregeringer af mindre administrative enheder (amter eller enhedskommuner). Disse grupperinger blev arrangeret således, at man undgik at skabe for små enheder, navnlig med hensyn til befolkning. I den forbindelse blev befolkningen på Isle of Wight (125.000 indbyggere) betragtet som for lille til niveau 2 (i hele Europa er det gennemsnitlige indbyggertal i NUTS 2-enheder omkring 1,8 millioner, mens det i Det Forenede Kongerige er 1,6 millioner). Det bør imidlertid bemærkes, at der blandt de mere end 200 niveau 2-regioner i EU kun er to, som har et mindre indbyggertal end Isle of Wight, nemlig Åland i Finland og Valle d’Aosta i Italien. Begge disse regioner er imidlertid omfattet af den nationale struktur, der anvendes som grundlag for NUTS 2-niveauet i deres respektive lande (”Suuralueet” i Finland og ”Regioni” i Italien).”

Kommissionen fastholdt derfor, at den beslutning, den tog i samråd med de britiske myndigheder, om ikke at klassificere Isle of Wight på NUTS 2-niveau, er i overensstemmelse med de grundlæggende principper for NUTS-systemet, dvs. at anvende landets administrative struktur og så vidt muligt sikre, at regionerne er sammenlignelige med hensyn til befolkningsstørrelse.

Klagerens bemærkninger

Klageren i sag 500/2001/IJH fremsatte ingen bemærkninger til Kommissionens udtalelser.

⁶ ”Or classer l’Ile de Wight au niveau II de la NUTS mettrait cette région au même niveau que la Crète, la Corse, la Guadeloupe, La Martinique, la Réunion, la Sicile, la Sardaigne et Åland, seules îles individuellement dans ce cas, et qui sont toutes beaucoup plus peuplées (à l’exception d’Åland) et beaucoup plus grandes”.

For så vidt angår antallet af øer klassificeret på NUTS 2-niveau, bemærkede klageren i sag 552/2001/IJH, at Kommissionen havde anvendt en aggregeringsprocedure ved at klassificere øer som øhave. Klageren anførte, at denne procedure ikke kan anvendes for Isle of Wight, hvorfor den kun er blevet vurderet på baggrund af sin geografiske placering, og dens faktiske behov helt er blevet ignoreret.

Klageren henviste endvidere til Kommissionens forslag til forordning om indførelse af en fælles nomenklatur for statistiske territoriale enheder (NUTS)⁷ samt til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Kommissionens forslag.⁸ Klageren påpegede, at det i Kommissionens begrundelse til forslaget til NUTS-forordningen anføres, at:

"Hidtil har NUTS-nomenklaturen ikke haft sit eget retsgrundlag (dvs. der findes ikke nogen forordning, hvori de nærmere regler for indsamling og ajourføring af systemet er fastsat). Disse spørgsmål er indtil videre blevet afgjort ved 'gentlemen's agreements' mellem medlemsstaterne og Eurostat, undertiden efter lange og vanskelige forhandlinger".

Klageren henviste endvidere til artikel 6 i forslaget til forordning, ifølge hvilken Kommissionen træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre en konsistent forvaltning af NUTS-nomenklaturen, herunder undersøgelse af problemer i forbindelse med gennemførelsen af NUTS i medlemsstaternes regionale klassificeringer. Klageren påpegede, at Kommissionens skønsmæssige beføjelser i forbindelse med NUTS-nomenklaturen ville have givet den mulighed for at foretage en undersøgelse af denne art, selv før forordningens vedtagelse. Endvidere gjorde han gældende, at Kommissionen havde ubegrænsede skønsmæssige beføjelser, for så vidt angår NUTS-nomenklaturen, og at den burde have udøvet disse beføjelser i forbindelse med Isle of Wight. Klageren spurgte, hvorfor Kommissionen ikke havde udøvet sine skønsmæssige beføjelser i forbindelse med Isle of Wight, især fordi det britiske statistikkontor klart havde påvist for Eurostat, hvilken betydning dette ville have for øen og dens befolkning, ikke kun med hensyn til EU-støtte, men også hvad angår national støtte.

Klageren henviste derefter til Kommissionens anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed⁹, hvoraf de foreslåede prioriteter fremgår, herunder områder med alvorlige geografiske eller naturlige handicap. Han nævnte endvidere *udtalelsen fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg: Retningslinjer for integrerede aktioner for ø-områder i Den Europæiske Union i henhold til Amsterdam-traktatens artikel 158*.¹⁰ Ifølge klageren er denne udtalelse meget sigende og fordømmende, for så vidt angår Kommissionens undladelse af at afhjælpe problemerne for EU's øer.

Klageren afsluttede sine bemærkninger med at gøre gældende, at Kommissionen havde handlet uretfærdigt og urimeligt ved ikke at udøve sine skønsmæssige beføjelser og ved ikke at tage hensyn til de relevante geografiske, økonomiske og sociale aspekter. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen derfor har gjort sig skyldig i fejl eller forsømmelser.

AFGØRELSEN

1 Påstanden vedrørende antallet af øer, der er klassificeret på NUTS 2-niveau

1.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen i forbindelse med behandlingen af en tidligere klage vedrørende NUTS-klassificeringen af Isle of Wight havde fremsendt ukor-

⁷ KOM(2001) 83 endelig - COD 2001/0046, EFT C 180 E af 26.06.2001, s. 108.

⁸ EFT C 260 af 17.09.2001, s. 57.

⁹ Beretning fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, KOM(2001) 24 af 31.1.2001.

¹⁰ ECO/029, 12. juli 2000, tilgængelig på Det Økonomiske og Sociale Udvalgs websted på: http://www.esc.eu.int/pages/avis_prin/eco/029/ces805-2000_ac_da.pdf

rette oplysninger til Ombudsmanden. Ifølge klageren er der femten øer, som er klassificeret på NUTS 2-niveau, og ikke syv, som Kommissionen har anført.

1.2 I sin udtalelse svarede Kommissionen, at der kun er otte øer, der er klassificeret på NUTS 2-niveau i sig selv: Kreta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sicilien, Sardinien og Åland. De andre tilfælde, som klageren nævnte, betragtes som øhave, der består af en række øer og derfor ikke kan sammenlignes direkte med Isle of Wight. Kommissionen påpegede endvidere, at hvis disse geografiske enheder blev inddraget i en sammenligning, ville det blot styrke Kommissionens sag, eftersom de har et større indbyggertal end Isle of Wight.

1.3 I sine bemærkninger gjorde klageren gældende, at Kommissionen havde anvendt en aggregeringsprocedure ved at klassificere øer som øhave. Klageren gjorde gældende, at denne procedure ikke kan anvendes for Isle of Wight, hvorfor den kun er blevet vurderet på baggrund af sin geografiske placering, og dens faktiske behov helt er blevet ignoreret.

1.4 Ombudsmanden finder ikke, at det er misvisende eller unaturligt, at Kommissionen fremlægger oplysninger i en form, der skelner mellem øhave og øer..., *der er klassificeret i sig selv*. Ombudsmanden finder derfor ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

2 Påstanden om befolkningstæthed

2.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen i forbindelse med behandlingen af en tidligere klage vedrørende NUTS-klassificeringen af Isle of Wight havde fremsendt ukorrekte oplysninger til Ombudsmanden. Ifølge klageren har kun én af de andre øer, som Kommissionen har udpeget, en højere befolkningstæthed end Isle of Wight, hvilket ikke stemmer overens med Kommissionens oplysninger.

2.2 Kommissionen forklarede, at dens udtalelse til Ombudsmanden i den tidligere klage var på fransk, og at oversættelsen til engelsk, som den senere sendte til Ombudsmanden, indeholdt en fejl, idet det franske udtryk "beaucoup plus peuplées" blev oversat til "meget større befolkningstæthed" i stedet for "meget større befolkning".

2.3 Ombudsmanden finder, at Kommissionen er ansvarlig for de oversættelser, den sender til Ombudsmanden, og bemærker, at klagerens sprog er engelsk. Klageren gjorde derfor ret i at påpege fejlen i de oplysninger på engelsk, Kommissionen havde fremsendt. Ifølge de oplysninger, Ombudsmanden er i besiddelse af, har Kommissionen formuleret sin politik om Isle of Wight på baggrund af korrekte oplysninger, og den havde til hensigt at give klageren de korrekte oplysninger. Endvidere har Kommissionen i sin udtalelse til nærværende sag identificeret og rettet oversættelsesfejlen. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden derfor ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

3 Påstanden om, at Kommissionen undlod at anvende de fastlagte kriterier ved klassificeringen på NUTS 2-niveau

3.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen undlod at anvende de fastlagte kriterier ved klassificeringen på NUTS 2-niveau. Klageren henviste til en tabel, der viste spredninger, deciler og kvartiler for data fra hele EU om NUTS 2-niveau. Tabellen viser bl.a., at statistikkerne for mindste befolkningstal (i 1992), areal og befolkningstæthed (i 1992) for NUTS 2-regioner i EU er henholdsvis 24.920, 31,0 km² og 1,6 pr. km², mens de tilsvarende statistikker for Isle of Wight er henholdsvis 125.000, 380,0 km² og 328,0 pr. km².

3.2 I sin udtalelse til Ombudsmanden forsvarede Kommissionen sin beslutning om ikke at klassificere Isle of Wight på NUTS 2-niveau. Kommissionen anførte, at der ikke er nogen geografisk administrativ enhed i Det Forenede Kongerige, som kunne fungere som grundlag for at danne niveau 2 i NUTS. Dette niveau blev derfor som før i tiden baseret

på aggregeringer af mindre administrative enheder uden dog at danne for små enheder, navnlig for så vidt angår indbyggertal. I denne forbindelse blev befolkningen på Isle of Wight (125.000 indbyggere) betragtet som for lille til niveau 2. Ifølge Kommissionen er det gennemsnitlige indbyggertal i NUTS 2-enheder i Europa omkring 1,8 millioner, mens det i Det Forenede Kongerige er 1,6 millioner. Kommissionen påpegede endvidere, at der blandt de mere end 200 niveau 2-regioner i EU kun er to, som har et mindre indbyggertal end Isle of Wight, nemlig Åland i Finland og Valle d'Aosta i Italien. Begge disse regioner er imidlertid omfattet af den nationale struktur, der anvendes som grundlag for NUTS 2-niveauet i deres respektive lande ("Suuralueet" i Finland og "Regioni" i Italien). Kommissionen fastholdt derfor, at beslutningen om ikke at klassificere Isle of Wight på NUTS 2-niveau er i overensstemmelse med de grundlæggende principper for NUTS-systemet, dvs. at anvende landets administrative struktur og så vidt muligt sikre, at regionerne er sammenlignelige med hensyn til befolkningsstørrelse.

3.3 Ombudsmanden forstår, at klagerens påstand om undladelse af at anvende de fastlagte kriterier er begrundet i, at der er visse regioner, herunder én ø (Åland), som er klassificeret på NUTS 2-niveau, men som har et mindre indbyggertal, et mindre areal og en mindre befolkningstæthed end Isle of Wight. Ombudsmanden finder, at Kommissionens forklaring om, at de pågældende regioners situation er forskellig fra Isle of Wights, fordi disse regioner er omfattet af den nationale struktur, der anvendes som grundlag for NUTS 2-niveauet i deres respektive lande, er rimelig. Ombudsmanden kender ikke til nogen regel eller noget princip, som kunne forhindre Kommissionen i at tage hensyn til denne faktor i forbindelse med fastlæggelsen af NUTS-klassifikationer.

3.4 Klageren anførte endvidere i sine bemærkninger, at Kommissionen kunne have udøvet sine skønsmæssige beføjelser med henblik på at indgå en aftale med de britiske myndigheder om klassificering af Isle of Wight på NUTS 2-niveau. Klageren påpegede, hvilken betydning dette ville have for øen og dens befolkning, ikke kun med hensyn til EU-støtte, men også hvad angår national støtte. Ifølge klageren havde Kommissionen handlet uretfærdigt og urimeligt ved ikke at udøve sine skønsmæssige beføjelser og ved ikke at tage hensyn til de relevante geografiske, økonomiske og sociale aspekter.

3.5 De oplysninger, Ombudsmanden er i besiddelse af, synes ikke at være i strid med klagerens argument om, at Kommissionen kunne have udøvet sine skønsmæssige beføjelser med henblik på at indgå en aftale med de britiske myndigheder om klassificering af Isle of Wight på NUTS 2-niveau. Ombudsmanden påpeger imidlertid, at essensen ved skønsmæssige beføjelser er, at den beslutningstagende myndighed har mulighed for lovligt at vælge mellem to eller flere mulige fremgangsmåder. Institutioner eller organer gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af skønsmæssige beføjelser, hvis de træder uden for rammerne af deres retlige beføjelser. Det relevante spørgsmål for Ombudsmanden er derfor ikke, om Kommissionen kunne have valgt anderledes, men om Kommissionen var berettiget til at træffe den beslutning, den traf.

3.6 Som det blev gjort klart i Ombudsmandens tidligere undersøgelse (sag 1372/98/OV), skal Kommissionen tage hensyn til alle relevante faktorer, når den overvejer at udøve sine skønsmæssige beføjelser. Afvejningen af de forskellige relevante faktorer fastlægges på baggrund af et skøn: Det kan kun dreje sig om et tilfælde af fejl eller forsømmelser, hvis afvejningen er åbenlyst urimelig eller uretfærdig, eller hvis den på anden måde er lovsstridig. Ombudsmanden finder ikke, at de beviser, som klageren har fremlagt, og som er taget fra forskellige rapporter fra Kommissionen og udtalelser fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg, tyder på urimelighed, uretfærdighed eller andre retsstridige handlinger fra Kommissionens side i forbindelse med beslutningen om ikke at klassificere Isle of Wight på NUTS 2-niveau. Ombudsmanden udbad sig derfor ikke yderligere oplysninger fra Kommissionen på baggrund af de argumenter, som klageren fremførte i sine bemærkninger.

3.7 Af ovennævnte grunde finder Ombudsmanden ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen. Ombudsmanden påpeger imidlertid, at klageren kunne bringe sit krav om NUTS 2-status for Isle of Wright videre ved at indgive et andragende til Europa-Parlamentet, som kan tage politiske og moralske samt juridiske argumenter i betragtning.

4 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

NØDVENDIG UDDANNELSE FOR ADGANG TIL OFFENTLIGT UDBUD

*Afgørelse om klage
1081/2001/SM over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren, som er svensk statsborger og oversætter, fremsendte et bud i forbindelse med Kommissionens udbud om oversættelsestjenester (ref. 2000/S 144-094475). Kommissionen afviste i en skrivelse af 29. marts 2001 klagerens bud med den begrundelse, at hendes amerikanske universitetseksamen "Degree of Bachelor of Science" ikke var på det niveau, som krævedes i det offentlige udbud. Klageren, som gør gældende, at hendes eksamen er tilstrækkelig, ankede denne afgørelse til Kommissionen og oplyste den om, at uddannelsen fra Mankato State University i De Forenede Stater svarer til en svensk "fil. kand.", som kan give adgang til en "doctoral" grad i Sverige, og som accepteres i udbudsbetingelserne. Kommissionen fastholdt imidlertid sin oprindelige holdning. Klageren anmodede derefter om en attest fra det svenske uddannelsesråd ("Högskoleverket"), som bekræfter, at hendes fire år lange uddannelse i De Forenede Stater svarer til niveauet og indholdet i den svenske "fil. kand."-grad.

Klageren påstår, at hendes bud er kvalificeret, og at Kommissionen ikke gjorde ret i at afvise hendes bud.

Klageren gør gældende, at Kommissionen skal erklære sin beslutning ugyldig, godkende hendes bud og tildele hende en kontrakt for oversættelsestjenester.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Den 29. juli 2000 lancerede Kommissionen elleve offentlige udbud med henblik på at ansætte eksterne oversættere til oversættelsestjenester inden for forskellige emneområder (reference 2000/S 144-094475, vedrørende oversættelsesarbejde til svensk). Fristen for de tredive ansøgninger, der blev modtaget, var den 2. oktober 2000. Kommissionens elleve udvælgelsesudvalg bestående af erfarne tjenestemænd indledte derefter proceduren for tildelingen af kontrakterne, som bestod af to trin: En udvælgelsesfase, hvor det blev kontrolleret, at buddene overholdt udbudsbetingelserne, og en tildelingsfase, hvor de godkendte bud blev sammenlignet. Resultaterne fra udvælgelsesudvalgene blev fremlagt i en rapport til Det Rådgivende Udvalg for Indkøb og Aftaler.

Klagerens bud blev indledningsvis godkendt, men blev afvist under tildelingsproceduren med den begrundelse, at det ikke overholdt én af de fem kumulative betingelser i udbudsbetingelserne, nemlig at den krævede universitetsuddannelse skulle give adgang til en "doctoral" grad. Kommissionen oplyste i en skrivelse af 29. marts 2001 klageren om, at hendes bud var blevet afvist, fordi hendes eksamensbevis, en amerikansk "Bachelor of Science" fra Mankato State University, ikke alene var tilstrækkeligt til at få tildelt kontrakten. Klageren anfægtede i en skrivelse af 4. april 2001 Kommissionens beslutning, idet hun oplyste Kommissionen om, at hendes uddannelse, "Bachelor of Science", svarede

til en svensk universitetsgrad, "Kandidatexamen", som giver adgang til en "doctoral" grad, og som er omfattet af bilag 2 i udbudsbetingelserne. Klageren meddelte endvidere Kommissionen, at hun havde fået tildelt kontrakter fra både Europa-Parlamentet og fra Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer på grundlag af sin amerikanske uddannelse, og fastholdt, at hun var kvalificeret til at få tildelt en oversættelseskontrakt fra Kommissionen.

Efter at Kommissionens tildelende tjenestegren og formanden for det svenske udvælgelsesudvalg endnu engang havde gennemgået klagerens bud, oplyste Kommissionen mundtligt klageren om, at en amerikansk bachelorgrad ifølge dens interne administrative praksis betragtes som utilstrækkelig. En sådan universitetsgrad kvalificerer ikke til en ansættelsesprocedure, hvor en uddannelse, der kan give adgang til en "doctoral" grad, er påkrævet. Kommissionen sammenlignede endvidere Europa-Parlamentets og Oversættelsescentrets udbud og bemærkede, at tildelingskriterierne ikke var ens, da de i sidstnævnte udbud kun indeholdt krav om, at tilbudsgiveren havde en universitetsgrad, men ikke at den skulle give adgang til en "doctoral" grad. Kommissionen bekræftede derfor sin oprindelige holdning i en skrivelse til klageren den 6. juni 2001. Klageren kontaktede derefter Kommissionens tildelende tjenestegren to gange med henblik på at drøfte sin sag. Kommissionen oplyste igen klageren om, at Kommissionen har sine egne kriterier for sidestilling af uddannelser, at den ikke er bundet af en erklæring fra en kompetent national myndighed, og at klageren burde overveje at indgive en klage til Den Europæiske Ombudsmand.

Kommissionen anfører, at klagerens to hovedargumenter for det første er, at den amerikanske bachelorgrad svarer til den svenske "Kandidatexamen", der betragtes som værende tilstrækkelig for det pågældende udbud, som angivet i bilag 2 i udbudsbetingelserne. For det andet gør klageren gældende, at fordi Europa-Parlamentet og Oversættelsescentret godkendte hendes bud, burde Kommissionen også gøre det.

I sit svar fremhæver Kommissionen for det første, at klageren ikke fremsendte en kopi af det dokument, der bekræftede, at hendes amerikanske bachelorgrad svarer til den svenske universitetsgrad, som kan give adgang til "doctoral" studier. Kommissionen oplyser, at den har besøgt Høgskoleverkets websted, hvor det blev angivet, at når uddannelsesrådet lige-stillede uddannelser, gjaldt det for det meste kun for uddannelser og arbejdsgivere på nationalt plan.

Kommissionen anfører endvidere, at den konsulterede sit Generaldirektorat for Personale og Administration (GD Admin), som bekræftede, at adgangen til A- og LA-udvælgelsesprøver er begrænset til ansøgere, som har en universitetsgrad, der kan give adgang til en "master"- eller "doctor"-grad. I henhold til Kommissionens fastlagte administrative praksis betragter den ikke en amerikansk bachelorgrad alene som værende tilstrækkelig til at få adgang til disse udvælgelsesprøver.

Kommissionen oplyser også, at dens praksis er at fastlægge de samme adgangskriterier for freelance-oversættere som for dens egne LA-tjenestemænd med henblik på at have samme kvalifikationsniveau i udbud om eksterne oversættere på den ene side og udvælgelsesprøver for interne oversættere på den anden side. Det samme gælder ikke for Europa-Parlamentet eller Oversættelsescentret. Ifølge denne praksis vil en ansøger med en "Bachelor of Science"-grad ikke opfylde adgangskriterierne for A-/LA-udvælgelsesprøver. Det betyder også, at inden for rammerne af et offentligt udbud om eksterne freelance-oversættere vil en bachelors bud, for hvilket de samme adgangskriterier gælder, blive afvist.

I den forbindelse oplyser Kommissionen, at den følger den interinstitutionelle fremgangsmåde, hvor Europa-Parlamentets og Oversættelsescentrets udbud havde dannet grundlag for dens eget udbud, reference 2000/S 144-094475. Den påpeger imidlertid, at adgangskriterierne ikke var ens i de to separate udbud, og at det forklarer, hvorfor Europa-Parlamentet og Oversættelsescentret accepterede klagerens bud, men at Kommissionen

ikke gjorde det. Hverken Europa-Parlamentet eller Oversættelsescentret krævede, at ansøgernes uddannelser skulle give adgang til en "master"-grad eller til "doctoral" studier.

Endelig anfører Kommissionen, at afvisningen af klagerens bud under tildelingsproceduren er beklagelig, men ikke desto mindre fuldt ud begrundet.

Klagerens bemærkninger

Klageren fremsendte ingen bemærkninger.

AFGØRELSEN

1 Påstand om egnethed og ukorrekt afvisning af bud

1.1 Klageren påstod, at hendes bud er kvalificeret, og at Kommissionen ikke gjorde ret i at afvise hendes bud.

1.2 Kommissionen anfører, at buddet ikke er kvalificeret, fordi klageren ikke opfyldte de kriterier, der er angivet i udbudsbetingelserne, og at den derfor gjorde ret i at afvise buddet. Klagerens amerikanske "Bachelor of Science"-uddannelse er utilstrækkelig, da den ikke giver adgang til en "doctoral" grad.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at klageren blev godkendt i udvælgelsesproceduren, mens hun blev afvist i tildelingsproceduren med den begrundelse, at hendes amerikanske "Bachelor of Science"-grad var under det mindste uddannelsesniveau, som krævedes i udbudsbetingelsernes artikel 2.2.4 om faglige kvalifikationer. Denne artikel lyder som følger:

Det mindste kvalifikationsniveau, som Kommissionen finder acceptabelt for en oversætter/revisor inden for rammerne af nærværende udbud, er en universitetsgrad, der kan give adgang til "doctoral" studier inden for et hvilket som helst område. Det påhviler under alle omstændigheder tilbudsgiveren at kontrollere, om hans eller hendes uddannelse er tilstrækkelig hos de kompetente nationale myndigheder. Tabel 2 indeholder en liste med eksempler på uddannelser, som dog ikke er udtømmende.¹¹

1.4 I det amerikanske system får man en bachelorgrad efter gennemførelse af "undergraduate" studier, hvilket er en forudsætning for at påbegynde "graduate" studier inden for forskellige områder, hvilket fører til en "master" eller "doctoral" grad. Kommissionen mener kun, at det er disse "graduate" grader, der svarer til de universitetsuddannelser i Europa, som giver adgang til erhvervet, og ikke mellemuddannelsen til bachelor. Den amerikanske bachelorgrad er mere end en "baccalaureate", men mindre end en "graduate" grad. Klageren fremlagde ikke i buddet dokumentation, som bekræftede, at hendes amerikanske bachelorgrad svarede til en national uddannelse, som kunne give adgang til en "doctoral" grad. Ombudsmanden finder, at Kommissionen anvendte udbudsbetingelserne korrekt, da den afviste klageren, og at klageren ikke opfyldte kravene i udbudsbetingelserne.

1.5 Under disse omstændigheder fremgår det, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side, for så vidt angår dette aspekt af klagen.

¹¹ Artiklen lyder som følger i udbudsbetingelserne: "Le niveau minimal de qualification que la Commission juge acceptable pour un traducteur/réviseur aux fins du présent appel d'offres est l'obtention d'un diplôme de niveau universitaire donnant accès aux études doctorales dans quelque discipline que ce soit. Il appartient au soumissionnaire de vérifier, le cas échéant, le niveau de ses diplômes auprès des autorités nationales compétentes. Un tableau reprenant quelques exemples de diplômes est joint à titre indicatif en annexe 2."

2 Klagerens krav

2.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen burde erklære sin beslutning ugyldig, godkende hendes bud og tildele hende en kontrakt om oversættelsestjenester. Ombudsmanden bemærker, at det fremgår, at Kommissionens tildelingskriterier i nærværende sag ikke er de samme som kriterierne i Europa-Parlamentets eller Oversættelsescentrets udbud, hvor der kun krævedes en universitetsgrad og ikke en universitetsgrad, der kunne give adgang til en "doctoral" grad. Disse tildelingskriterier ville kun være relevante, hvis de var ens, hvilket fremgår ikke at være tilfældet.

2.2 Da Ombudsmanden ikke finder, at der er tale om et tilfælde af fejl eller forsømmelser i afsnit 1.1 til 1.5 ovenfor, finder Ombudsmanden ikke, at det er nødvendigt at undersøge klagerens påstande yderligere.

3 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.1.2 De Europæiske Fællesskabers Domstol

ADGANGEN TIL SPROGVERSIONER AF DOMME PÅ DOMSTOLENS WEBSTED

Afgørelse om klage 624/2002/ME over De Europæiske Fællesskabers Domstol

KLAGEN

Klageren indgav i april 2002 en klage til Den Europæiske Ombudsmand. Klageren anførte, at den fulde version af domme offentliggøres på Domstolens websted (<http://www.curia.eu.int>) på de sprog, der er tilgængelige på datoen for offentliggørelsen. Når der senere foreligger en egentlig oversættelse, lægges denne version ikke ud på webstedet. Dette er navnlig et problem i forbindelse med domme afsagt af Retten i Første Instans samt generaladvokaternes udtalelser. For så vidt angår udtalelserne fra generaladvokaterne, offentliggøres de kun på generaladvokatens sprog og på fransk. Alle, som ikke er i stand til at læse fransk eller det andet sprog, er nødt til at vente, indtil oplysningerne offentliggøres i det trykte dokument (Samling af Afgørelser fra Domstolen og Retten i Første Instans). Klageren anførte, at der ifølge Domstolens Presse- og Informationsafdeling ikke er planer om at offentliggøre flere sprogversioner på webstedet.

Klageren gjorde i det væsentlige gældende, at Domstolen, på trods af at den har flere sprogversioner af sine domme til rådighed, kun offentliggør dem, der er til rådighed på datoen for offentliggørelsen, på webstedet. Klageren gjorde gældende, at Domstolen burde indføre en procedure, der sikrer, at alle de tilgængelige sprogversioner offentliggøres på webstedet.

UNDERSØGELSEN

Domstolens udtalelse

Domstolen henviste i sin udtalelse til artikel 31 i procesreglementet, hvori det anføres, at tekster affattet på processproget, hvilket også er den version der tilsendes parterne, er retsgyldige. Dommen bliver ligeledes tilgængelig for offentligheden, så snart den er blevet afsagt. Ifølge artikel 68 i procesreglementet skal en samling af Domstolens domme offentliggøres. Med henblik herpå oversætter Domstolen dommene til Fællesskabets andre officielle sprog. Samlingen af Afgørelser indeholder den endelige version af dommene på alle sprog og er den eneste officielle kilde til oplysninger om Domstolens retspraksis.

Domstolen fremhævede herefter, at den i de senere år havde taget skridt til at sikre hurtig adgang til dennes retspraksis. Siden 1994 har Domstolen gjort betydelig bestræbelser for at sikre, at alle oversættelser er tilgængelige på den dato, hvor dommen afsiges. Det er imidlertid ikke i alle tilfælde muligt at sikre, at oversættelser er tilgængelige på den dato.

Dette afhænger af, hvilket sprog der er tale om, samt af den enkelte oversættelsesafdelings arbejdspress og bemanning.

Endvidere har Domstolens domme siden 1997 også kunnet ses på dens websted fra afsigelsesdagen. De tekster og oversættelser, der er klar, overføres til webstedet på den dato. Systemet giver umiddelbar adgang til 95 % af alle sprogversioner af Domstolens domme. Som følge af personalemangel og af, at webstedet stadig vedligeholdes manuelt, har det indtil nu været umuligt senere at tilføje oversættelser, der ikke var tilgængelige på afsigelsesdagen. Ved udgangen af dette år skulle der imidlertid være iværksat en automatisk overførselsproces.

Klagerens bemærkninger

Klageren påpegede i sine bemærkninger, at Domstolen kun henviste til sine egne domme, mens han i sin klage specifikt havde fremhævet det problem, at dommene fra Retten i Første Instans og udtalelserne fra generaladvokaterne ikke var tilgængelige. Klageren satte endvidere spørgsmålstejn ved, om 95 % af dommene faktisk blev lagt ud på webstedet. I en telefonsamtale med Ombudsmandens sekretariat bad klageren Ombudsmanden om at udbede sig officielle statistiske oplysninger om det antal sprogversioner, der er tilgængelig på Domstolens websted. Klageren satte i sine bemærkninger endvidere spørgsmålstejn ved, om det af de årsager, som Domstolen anførte, var "umuligt" at lægge de andre sprogversioner ud på webstedet.

AFGØRELSEN

1 Sprogversioner, der er tilgængelige på Domstolens websted

1.1 Klageren anførte, at den fulde version af domme offentliggøres på Domstolens websted på de sprog, der er tilgængelige på datoen for offentliggørelsen. De oversættelser, der bliver klar på et senere tidspunkt, lægges ikke ud på webstedet. Dette er navnlig et problem i forbindelse med domme afsagt af Retten i Første Instans samt generaladvokaternes udtalelser. Klageren gjorde gældende, at Domstolen, på trods af at den har flere sprogversioner af sine domme til rådighed, kun offentliggør dem, der er til rådighed på datoen for offentliggørelsen, på webstedet. Klageren gjorde gældende, at Domstolen burde indføre en procedure, der sikrer, at alle de tilgængelige sprogversioner offentliggøres på webstedet.

1.2 Domstolen henviste til procesreglementet, ifølge hvilket tekster affattet på proces sproget er retsgyldige, og der skal offentliggøres en samling af Domstolens domme. Samlingen af Afgørelser indeholder den endelige version af dommene på alle sprog og er den eneste officielle kilde til oplysninger om Domstolens retspraksis. Siden 1994 har Domstolen gjort betydelig bestræbelser for at sikre, at alle oversættelser er tilgængelige på den dato, hvor dommen afsiges. Siden 1997 har der endvidere været adgang til Domstolens domme samt de oversættelser, der er klar på afsigelsesdagen, på Domstolens websted. Systemet giver umiddelbar adgang til 95 % af alle sprogversioner af Domstolens domme. Som følge af personalemangel og af, at webstedet stadig vedligeholdes manuelt, har det været umuligt senere at tilføje oversættelser, der ikke var tilgængelige på afsigelsesdagen. Ved udgangen af dette år skulle der imidlertid være iværksat en automatisk overførselsproces.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at det i artikel 7 i Rådets forordning nr. 1 om den ordning, der skal gælde for Det europæiske økonomiske Fællesskab på det sproglige område¹² fastlægges, at *"Den sproglige ordning for sagerne ved Domstolen fastlægges i dennes procesreglement"*. I artikel 68 i Domstolens procesreglement anføres det, at *"En samling af*

¹² Rådets forordning nr. 1 om den ordning, der skal gælde for Det europæiske økonomiske Fællesskab på det sproglige område, EFT L 17 af 6.10.1958, s. 385.

Domstolens afgørelser offentliggøres ved justitssekretærens foranstaltning". Ombudsmanden er allerede i tidligere sager nået til den konklusion, at han ikke er bekendt med, at bestemmelserne i fællesskabsretten vedrørende brugen af sprog kunne forhindre et fællesskabsorgan i som en offentlig service at offentliggøre dokumenter på et websted på det sprog, de er udarbejdet på¹³. Det må derfor konkluderes, at Domstolen ikke har handlet i modstrid med bindende bestemmelser eller principper ved ikke på sit websted at offentliggøre sine domme på alle officielle sprog. Ombudsmanden bemærker, at Domstolen opfylder alle retslige forpligtelser, idet den offentliggør alle de officielle sprogversioner i Samling af Afgørelser fra Domstolen og Retten i Første Instans.

1.4 På trods af at Domstolen ikke har nogen retslig forpligtelse til at offentliggøre domme på sit websted, glæder Ombudsmanden sig over, at Domstolen allerede offentliggør domme på sit websted til fordel for de europæiske borgere. Ombudsmanden glæder sig endvidere over, at Domstolen har til hensigt inden udgangen af året at udvide denne praksis til at omfatte flere sprogversioner. I den forbindelse opfordrer Ombudsmanden Domstolen til at overveje klagerens forslag, for så vidt angår adgangen til dommene fra Retten i Første Instans og udtalelserne fra generaladvokaterne.

2 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Domstolens side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.1.3 Den Europæiske Investeringsbank

PÅSTAND OM CHIKANE PÅ ARBEJDSPLADSEN OG RETSNÆGTELSE

Afgørelse om klage 1164/2001/(BB)MF over Den Europæiske Investeringsbank

KLAGEN

Klageren indgav i august 2001 en klage til Den Europæiske Ombudsmand.

Klageren har siden 1985 været ansat som tjenestemand i Den Europæiske Investeringsbank. Han startede som oversætter i Den Spanske Oversættelsesafdeling og beklæder nu stillingen som chef for afdelingen.

Den 15. januar 1999 gik klagerens sekretær på barselsorlov. Da sekretæren gik fra på orlov, meddelte klageren sin overordnede, at han ikke længere havde behov for den sædvanlige vikar. Han bekræftede over for kontorchefen i marts 1999, at han ønskede at fortsætte med at arbejde uden sekretær. Hans ønske blev accepteret, og da sekretæren vendte tilbage til sit arbejde igen i september 1999, blev hun forflyttet til en anden tjenestegren i EIB.

Den 19. december 2000 anførte klageren i en skrivelse til EIB's personaleafdeling, at en højtstående tjenestemand i EIB havde meddelt ham, at der var indledt en undersøgelse mod ham, fordi han havde sagt, at han ikke havde behov for en sekretær. Ifølge klageren havde den højtstående tjenestemand sagt til ham, at han lige så godt kunne forlade EIB, eftersom oversætterne alligevel på et tidspunkt ville blive afskediget som følge af en ny sprogpolitik. Klageren mente, at det endelige mål var at tvinge ham til at gå på førtidspension.

Efter at der i den spanske oversættelse af EIB's årsberetning var fundet fejl, besluttede Bankens direktion at iværksætte en ekstern ekspertvurdering af klagerens oversættelsesarbejde.

Klageren kritiserede organiseringen af denne ekspertvurdering, idet han gjorde gældende, at hans tidligere sekretær havde været indblandet i den. For at bevise dette fik han en autoriseret grafolog til at udføre en grafologisk analyse. Banken fremlagde derefter en hånd-

¹³ Se klage 281/99/VK, offentliggjort i Den Europæiske Ombudsmands årsberetning for 1999, afsnit 3.1.5. Også tilgængelig på Den Europæiske Ombudsmands websted: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>, og 939/99/ME, tilgængelig på Den Europæiske Ombudsmands websted.

skreven erklæring fra eksperten til bekræftelse af, at analysen af oversættelserne var ægte. Klageren udbad sig endvidere ekspertens bekræftelse af, at denne erklæring var et typisk eksempel på dennes håndskrift, men fik ikke svar. Derfor henviste han for anden gang til en grafolog, som skulle gennemføre endnu en grafologisk analyse.

Den 19. marts 2001 indgav han en klage til Den Europæiske Ombudsmand (411/2001/BB). Klagen blev erklæret uantagelig i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, i Ombudsmandens statut, idet klagens indhold ikke var angivet. Klageren fremsendte den 2. og 3. maj samt den 5. juni en skrivelse til Den Europæiske Ombudsmand, hvori han anmodede om en undersøgelse. Den Europæiske Ombudsmands forklarede i sit svar, at klageren skulle rette forudgående administrative henvendelser i henhold til artikel 2, stk. 8, i Den Europæiske Ombudsmands statut, herunder navnlig samrådsproceduren i artikel 41 i Den Europæiske Investeringsbanks personalevedtægt.

Den 16. juli 2001 blev et behørigt nedsat samrådspanel indkaldt med henblik på at søge at finde en mindelig løsning på sagen. Panelet besluttede at anbefale følgende forlig mellem de to parter:

- EIB bør bekræfte, at klageren er oversætter, samt at der ikke foreligger nogen udtrykkelig hensigt om at fjerne ham fra den stilling.
- Henvisningen til den eksterne ekspertvurdering er allerede blevet udeladt fra klagerens årlige medarbejderevaluering, og alle spor af denne bør fjernes fra klagerens personlige aktmappe.
- EIB bør for at udvise imødekommenhed udbetale en kulanceerstatning til klageren på 15.000 EUR.
- Klageren bør acceptere, at alle de problemstillinger, der rejses i hans skrivelse af 19. december 2000 nu er ude af verden og ikke skal bringes frem igen.

Klageren skrev den 1. august 2001 til formanden for EIB og underrettede ham om, at forsøget på at finde en mindelig løsning i henhold til artikel 41 i EIB's personalevedtægter ikke var lykkedes.

Den 2. august 2001 gentog klageren sin klage til Ombudsmanden med følgende påstande:

- 1 Chikane på arbejdspladsen fra en højtstående EIB-tjenestemands side.
- 2 Retsnægtelse fra EIB's side.

Klageren fremsatte krav om beskyttelse mod vilkårlig afskedigelse og faglig revalidering fra Den Europæiske Investeringsbanks side. Han fremsatte endvidere krav om erstatning for materiel og immateriel skade samt om, at de pågældende personer fik en påtale.

UNDERSØGELSEN

Den Europæiske Investeringsbanks udtalelse

I sin udtalelse anførte Den Europæiske Investeringsbank i det væsentlige følgende:

- 1 For så vidt angår påstanden om chikane på arbejdspladsen, mente Banken, at dette var en alvorlig anklage, som straks ville blive fulgt op. Ikke desto mindre havde klageren undladt at identificere den pågældende tjenestemand samt fremsende beviser for sin påstand. Endvidere forsikrede afdelingens direktør i en skrivelse af 30. november 1999 klageren om, at hans følelse af at være blevet chikaneret var grundløs.

For så vidt angår den eksterne ekspertvurdering af klagerens arbejde, er Bankens politik, at medmindre der modtages en forespørgsel fra personer uden for sprogafdelingen, vil der

ikke blive foretaget yderligere kontrol, når først en oversættelse er blevet kvalitetssikret af den pågældende sprogafdeling. I tilfældet med den spanske afdeling er der kun én oversætter, der er ansvarlig for sin egen kvalitetssikring. Banken besluttede derfor efter en drøftelse med klageren at iværksætte en ekstern ekspertvurdering og reagerede på alle klagerens notater om sagen. Banken underrettede klageren om hele resultatet af den eksterne ekspertvurdering, så snart dette forelå. Det var ikke korrekt, når klageren anførte, at hans tidligere sekretær deltog i evalueringen af hans arbejde. Dette blev bekræftet af en håndskreven erklæring fra eksperten.

2 For så vidt angår påstanden om retsnægtelse, mente EIB, at klagerens krav og anmodninger altid var blevet retfærdigt behandlet i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik og de gældende regler og procedurer, herunder anvendelse af klageprocedurer.

Med hensyn til klagerens krav om beskyttelse mod vilkårlig afskedigelse mente Banken, at alle dens ansatte er beskyttet mod vilkårlig afskedigelse af de retsregler, Banken er underlagt. Kravet om revalidering var grundløst, idet klageren i øjeblikket beklæder stillingen som chef for Den Spanske Oversættelsesafdeling. Efter Bankens mening har den ikke forårsaget nogen materielle eller immaterielle skader, ligesom den ikke er bekendt med nogen tilfælde af chikane på arbejdspladsen. Det vurderes derfor, at kravene om erstatning for materielle og immaterielle skader samt om, at de pågældende personer får en påtale, er grundløse.

Klagerens bemærkninger

Den Europæiske Ombudsmand videresendte Den Europæiske Investeringsbanks udtalelse til klageren med en opfordring til at fremsætte bemærkninger. Klageren gentog i sit svar påstanden om chikane fra en højtstående tjenstemands side og anførte, at ledelsen konsekvent havde taget den højtstående tjenstemands parti mod klageren.

Klageren gentog sine krav om beskyttelse mod vilkårlig afskedigelse, påtale af de pågældende personer, erstatning for materielle og immaterielle skader og faglig revalidering.

Endvidere satte klageren spørgsmålstegn ved EIB's bedømmelsesudvalgs afgørelse af 30. november 2001 om den klage, han indgav mod sin årlige medarbejderevaluering for 2000. Han gør gældende, at alle hans krav uden videre er blevet afvist. Den Europæiske Ombudsmand bemærker, at denne nye påstand falder uden for rammerne af den oprindelige klage. Ombudsmanden finder det hverken nødvendigt eller hensigtsmæssigt at undersøge den nye påstand inden for rammerne af sin undersøgelse af den nærværende klage. Der kan om nødvendigt indgives en ny klage.

AFGØRELSEN

1 Påstand om chikane på arbejdspladsen fra en højtstående tjenstemands side

1.1 Klageren gjorde gældende, at han var offer for chikane fra en højtstående EIB-embedsmands side. Han kritiserede organiseringen af en ekstern ekspertvurdering af hans arbejde og nedlagde påstand om, at hans tidligere sekretær var indblandet i denne vurdering.

1.2 Den Europæiske Investeringsbank anførte, at klageren havde undladt at identificere den pågældende tjenstemand samt fremlægge beviser for sin påstand. Den forklarede endvidere, at der i tilfældet med den spanske afdeling kun er én oversætter, der er ansvarlig for sin egen kvalitetssikring. Den besluttede derfor efter en drøftelse med klageren at iværksætte en ekstern ekspertvurdering.

1.3 Den Europæiske Ombudsmand bemærker, at Banken forsøgte at finde en mindelig løsning på sagen ved at anvende et samrådspanel på foranledning af klagerens anmodning.

Klageren afviste i en skrivelse til formanden for Banken panelets konklusioner. Den Europæiske Ombudsmand finder, at EIB har gjort et rimeligt forsøg på at opnå en mindelig løsning, som dog ikke har imødekommet klagerens krav.

1.4 Den Europæiske Ombudsmand bemærker endvidere, at EIB i sin udtalelse anførte, at den selv straks ville følge op på påstanden om chikane på arbejdspladsen, hvis klageren ville fremsende yderligere oplysninger om den pågældende tjenestemand samt beviser for sin påstand.

1.5 I lyset af ovenstående viste Ombudsmandens undersøgelse af klagerens påstand ingen fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af klagen.

2 Påstand om retsnægtelse fra Den Europæiske Investeringsbanks side

2.1 Klageren gjorde gældende, at Den Europæiske Investeringsbank havde gjort sig skyldig i retsnægtelse over for ham.

2.2 Banken anførte, at klagerens påstande altid var blevet retfærdigt behandlet uden forskelsbehandling og i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik og de gældende regler og procedurer, herunder anvendelse af klageprocedurer.

2.3 På baggrund af de af klageren og EIB fremsendte oplysninger finder Ombudsmanden, at det fremgår, at Banken altid har bestræbt sig på at behandle klagerens påstande korrekt. Han bemærker endvidere Bankens vilje til sammen med klageren at drøfte muligheden for genetablering af arbejdsforholdet på baggrund af principperne om loyalitet og gensidig tillid mellem medarbejdere og deres overordnede.

2.4 Ombudsmanden konkluderer derfor, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

3 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Den Europæiske Investeringsbanks side.

Da Ombudsmanden ikke finder, at der er tale om et tilfælde af fejl eller forsømmelser i afsnit 1 til 2 i denne afgørelse, finder han ikke, at det er nødvendigt at undersøge klagerens påstande yderligere. Ombudsmanden afsluttede derfor sagen.

NB:

Klageren anfægtede i en skrivelse af 13. maj 2002 Ombudsmandens afgørelse med den begrundelse, at den ikke tager højde for de beviser, han fremlagde til støtte for sin klage, samt at de fleste af beviserne slet ikke nævnes i afgørelsen. Ifølge klageren er konsekvensen af den anfægtede afgørelse, at ofret fratages retten til en retfærdig rettergang, samt at anvendelsen af chikane som et ledelsesværktøj tolereres. Klageren anmodede om, at afgørelsen straks blev annulleret, eller alternativt at Ombudsmanden hjælper med at fremlægge sagen for Europa-Parlamentet som en prøvesag.

Ombudsmanden bad den 27. maj 2002 kontorchefen for den juridiske afdeling om at gennemgå sagsakterne og udarbejde en rapport. Klageren blev underrettet herom og svarede, at han var indforstået med denne fremgangsmåde.

Kontorchefen for den juridiske afdeling konkluderede i sin rapport, at den anfægtede afgørelse behandler de påstande og krav, som klageren har nedlagt, og som EIB har besvaret i sin udtalelse. Endvidere er den anfægtede afgørelse ikke et udtryk for, at ofre for chikane skal fratages retten til en retfærdig rettergang, eller at chikane tolereres som et ledelsesværktøj. Tværtimod har EIB pligt til at reagere over for og hjælpe et offer for chikane, som kan klage til Ombudsmanden, hvis denne pligt ikke opfyldes på rette vis. Endvidere har Domstolen i henhold til artikel 41 i EIB's personalevedtægter kompetence

i tvister mod EIB og dens personale.

I lyset af ovenstående fandt Ombudsmanden ikke, at der var grund til at trække den anfægtede afgørelse tilbage eller til at indlede en ny undersøgelse af klagerens påstande mod EIB. Der er heller ikke grundlag for, at Ombudsmanden tilslutter sig klagerens anmodning om at fremlægge sagen for Europa-Parlamentet, bortset fra gennem den normale procedure med fremlæggelse af en årsberetning for Parlamentet om Ombudsmandens aktiviteter som krævet i EF-traktatens artikel 195 og Ombudsmandens statut. Klageren har imidlertid mulighed for selv at fremlægge sagen for Europa-Parlamentet ved at fremsende et andragende dertil.

Ombudsmanden underrettede den 22. juli 2002 klageren derom, idet han vedlagde en kopi af rapporten fra kontorchefen for den juridiske afdeling.

3.1.4 Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer

PÅSTAND OM URI- MELIGE PRISER PÅ CD-ROM-UDGAVE AF DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS TIDENDE

*Afgørelse om klage
993/2002/GG over
Kontoret for De
Europæiske
Fællesskabers Officielle
Publikationer*

KLAGEN

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer ("Publikationskontoret") har siden 1998 også offentliggjort EF-Tidende, serie L og C, på cd-rom. Klageren er abonnent på denne udgave. Den abonnementspris, der blev fastsat i 1998, beløb sig til 144 EUR plus moms.

I januar 2002 blev klageren underrettet af Publikationskontorets tyske salgsagent om, at abonnementsprisen var steget til 350 EUR plus moms for 2002 og til 400 EUR plus moms for 2003. Klageren anførte, at han ikke kunne se nogen objektiv grund til en sådan prisstigning på 243 % (2002) og 278 % (2003), eftersom prisen havde været stabil i fire år. Han overvejede, om Publikationskontoret i denne henseende havde misbrugt sin monopolstilling.

Klageren mente endvidere, at Publikationskontoret havde gjort sig skyldig i vildledende markedsføring, idet den pris, der var anført på EUR-Lex-webstedet, var prisen for 2001, mens satserne for 2002 og 2003 ikke var nævnt.

Klageren påpegede, at det ikke havde hjulpet at klage til Publikationskontorets tyske salgsagent, samt at hans bestræbelser på at kontakte Kontoret direkte tidligere (i andre sager) havde været forgæves.

I sin klage til Ombudsmanden i maj 2002 fremsatte klageren følgende påstande:

1 Publikationskontoret misbrugte sin monopolstilling ved at forhøje prisen for et årsabonnement på EF-Tidende, serie L og C, på cd-rom fra 144 EUR i 2001 til 350 EUR i 2002 og 400 EUR i 2003.

2 Publikationskontoret anvendte vildledende markedsføring i forbindelse med prisen på et årsabonnement på EF-Tidende, serie L og C, på cd-rom.

Klageren gjorde gældende, at prisen burde sættes væsentligt ned, eventuelt til 2001-niveau plus en forhøjelse på højst 10 %, at de rigtige priser for 2002 og 2003 burde angives på EUR-Lex-webstedet, og at de nuværende abonnenter burde modtage en skriftlig undskyldning for Publikationskontorets vildledende markedsføring.

UNDERSØGELSEN

Publikationskontorets udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Publikationskontoret følgende bemærkninger:

Priserne på årsabonnementer på de forskellige serier og udgaver af EF-Tidende blev fastlagt af Publikationskontorets direktion, som består af en repræsentant for hver institution i De Europæiske Fællesskaber. Prisen på et årsabonnement på cd-rom-versionen af EF-Tidende (serie L og C) var uændret fra 1998 til 2001. Denne pris var en introduktionspris.

Publikationskontorets direktion havde besluttet at forhøje abonnementsprisen for 2002 og 2003 mærkbart på baggrund af følgende overvejelser:

for at tage højde for produktets faktiske produktionsomkostninger;

for at sikre en mere realistisk aflønning af salgsagenterne;

- fra sommeren 2002 ville der være en ny version af produktet til rådighed for abonnenterne; denne version ville være forbedret med hensyn til ydelse, udformning, søge- og browse-muligheder;
- til sammenligning var prisen på et årsabonnement på den trykte udgave af EF-Tidende (serie L og C) 1.000 EUR plus moms.

Det var korrekt, at der på EUR-Lex-webstedet kun var anført priserne på årsabonnementer for 1998-2001. Det skyldtes ganske enkelt en fejl, idet denne side på webstedet ikke var blevet opdateret, og dette ville ske så hurtigt som muligt. Det var aldrig Publikationskontorets hensigt at vildlede potentielle abonnenter.

Endvidere kunne priserne på årsabonnementer for 2002 ses på Publikationskontorets websted. Endelig var oplysningerne om priserne på årsabonnementer for 2002 og 2003 blevet fremsendt til salgsagentnetværket i oktober 2001.

Klagerens bemærkninger

Klageren anførte i sine bemærkninger, at det skulle angives, når der var tale om en "introduktionspris", hvilket Publikationskontoret havde undladt, og at en sådan introduktionspris normalt ikke gjaldt i en periode på fire år. Klageren gjorde endvidere gældende, at under forudsætning af at de nye priser dækkede de "faktiske produktionsomkostninger", bekræftede Publikationskontoret, at prisen for årene 1998 til 2001 havde været en dumpingpris, hvilket er i strid med EU's handelspolitik, og at Publikationskontoret dermed havde misbrugt sin monopolstilling.

For så vidt angår de "faktiske produktionsomkostninger", mente klageren, at eftersom filerne på cd-rom'en var de samme som de filer, der tilbydes gratis via EUR-Lex, kunne omkostningerne til produktion og levering af cd-rom'en ikke begrunde prisstigninger på henholdsvis 243 % og 278 %. Klageren spurgte sig selv, om dette betød, at prisstigningerne på cd-rom'en skulle kompensere for Publikationskontorets eventuelle nuværende eller fremtidige tab på den trykte version.

Klageren konkluderede, at Publikationskontoret ikke havde givet en seriøs forklaring på prisstigningerne, hvilket bekræftede, at det havde misbrugt sin monopolstilling til skade for abonnenterne.

AFGØRELSEN

1 Misbrug af monopolstilling ved at forhøje pris på cd-rom

1.1 Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer ("Publikationskontoret") har siden 1998 også offentliggjort EF-Tidende, serie L og C, på cd-rom. Den abonnementspris, der blev fastsat i 1998, beløb sig til 144 EUR plus moms. Den pris blev forhøjet til 350 EUR plus moms for 2002 og til 400 EUR plus moms for 2003. Klageren, som er abonnent, hævder, at Publikationskontoret ved således at forhøje priserne misbrugte sin monopolstilling.

1.2 Publikationskontoret svarede i sin udtalelse, at den pris, der blev fastsat i 1998, var en introduktionspris, og at det blev besluttet at forhøje priserne for 2002 og 2003 med henblik på at tage højde for produktets faktiske produktionsomkostninger og for at sikre en mere realistisk aflønning af salgsagenterne. Publikationskontoret påpeger endvidere, at der fra sommeren 2002 ville være en ny og forbedret version af produktet til rådighed for abonnenterne, og at prisen på et årsabonnement for den trykte version af EF-Tidende (serie L og C) var 1.000 EUR plus moms.

1.3 Klageren gør i sine bemærkninger gældende, at under forudsætning af at de nye priser dækkede de "faktiske produktionsomkostninger", var prisen for årene 1998 til 2001 en dumpingpris, hvilket er i strid med EU's handelspolitik, og at Publikationskontoret dermed havde misbrugt sin monopolstilling. Klageren mener endvidere, at eftersom filerne på cd-rom'en var de samme som de filer, der tilbydes gratis via EUR-Lex, kunne omkostningerne til produktion og levering af cd-rom'en ikke begrunde prisstigninger på henholdsvis 243 % og 278%.

1.4 Ombudsmanden bemærker, at klageren i sine bemærkninger fremsatte endnu en påstand om, at Publikationskontoret havde taget en "introduktionspris" fra 1998 til 2001. Eftersom Publikationskontoret endnu ikke har haft mulighed for at give udtryk for sin holdning til denne påstand, finder Ombudsmanden det ikke passende at behandle dette aspekt i nærværende undersøgelse. Klageren har naturligvis ret til at fremsende denne påstand til Publikationskontoret, og om nødvendigt overveje at indgive endnu en klage til Ombudsmanden. Nærværende afgørelse angår derfor kun klagerens påstand om, at Publikationskontoret ved at forhøje priserne har misbrugt sin monopolstilling.

1.5 Klageren anklager dermed i realiteten Publikationskontoret for at have overtrådt EF-traktatens artikel 82, i henhold til hvilken en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf er uforenelig med fællesmarkedet og forbudt i den udstrækning, samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes. Påtvingelse af urimelige salgspriser er nævnt som eksempel på et sådant misbrug (artikel 82, andet punktum, litra a).

1.6 I henhold til EF-traktatens artikel 195 er Den Europæiske Ombudsmand beføjet til at modtage klager "over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner eller organer". Ombudsmanden mener, at der foreligger fejl eller forsømmelser, når en offentlig myndighed ikke handler i overensstemmelse med en bindende regel eller et bindende princip¹⁴. Der kan således også være tale om fejl eller forsømmelser, hvis en institution bryder fællesskabets konkurrencebestemmelser i den udstrækning, sådanne bestemmelser gælder for den pågældende institution.

1.7 Ombudsmanden mener imidlertid, at omfanget af den undersøgelse, som han kan foretage i sådanne sager, nødvendigvis er begrænset. Ifølge Domstolens retspraksis, kan priser, der opkræves af en virksomhed i en dominerende stilling, betragtes som urimelige, hvis de er "overdrevent høje i forhold til den økonomiske værdi af den leverede ydelse"¹⁵, eller hvis de er overdrevent høje, fordi "de ikke står i rimeligt forhold til den økonomiske værdi af den leverede ydelse"¹⁶. Fastlæggelse af, om dette er tilfældet, kræver en grundig analyse af alle relevante faktorer, herunder det berørte marked. Denne analyse kan kun effektivt gennemføres af en myndighed som Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Konkurrence eller en domstol, som ville have mulighed for at vurdere modstridende beviser om eventuelle stridspunkter.

1.8 Ombudsmanden er derfor af den opfattelse, at det i sager som denne er begrundet at begrænse undersøgelsen til at påvise, om fællesskabsinstitutionen eller fællesskabsorganet

¹⁴ Se Årsberetning 1997, s. 22 ff.

¹⁵ Sag 26/75 *General Motors mod Kommissionen*, Sml. 1975, s. 1367, præmis 16.

¹⁶ Sag 27/76 *United Brands mod Kommissionen*, Sml. 1978, s. 207, præmis 250.

har givet ham en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for sine handlinger og for, hvorfor den eller det mener, at vedkommendes handlinger ikke er i strid med Fællesskabets konkurrencebestemmelser. Hvis det er tilfældet, vil Ombudsmanden konkludere, at hans undersøgelse ikke har afsløret et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

1.9 I nærværende sag har Publikationskontoret fremlagt en række betragtninger som begrundelse for de prisstigninger for 2002 og 2003, som ikke ved første øjekast synes at være urimelige. Det bør navnlig påpeges, at selv den forhøjede pris på cd-rom-versionen af EF-Tidende stadig er væsentligt lavere end prisen på den trykte version. Ombudsmanden konkluderer derfor, at hans undersøgelse af dette aspekt af klagen ikke har afsløret et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Publikationskontorets side.

2 Vildledende markedsføring

2.1 Klageren gør gældende, at Publikationskontoret er skyldig i vildledende markedsføring, idet den pris, der var anført på EUR-Lex-webstedet, var prisen for 2001, mens satserne for 2002 og 2003 ikke var nævnt.

2.2 I sin udtalelse påpeger Publikationskontoret, at det ganske enkelt skyldtes en fejl, idet denne side på webstedet ikke var blevet opdateret, og dette ville ske så hurtigt som muligt. Publikationskontoret bemærker endvidere, at de korrekte priser for 2002 er nævnt på dets eget websted, og at dets salgsagenter blev underrettet om priserne for 2002 og 2003 allerede i oktober 2001.

2.3 Ombudsmanden har kontrolleret indholdet på EUR-Lex-webstedet (<http://europa.eu.int/eur-lex>), som Publikationskontoret selv vedligeholder. Til hans overraskelse konstaterede han, at selv i dag, dvs. mere end to måneder efter, at Publikationskontoret havde meddelt, at den ville blive opdateret "så hurtigt som muligt", viser den pågældende side (under "Køb EFT på cd-rom") kun priserne på udgaverne fra 1998, 1999, 2000 og 2001, men ikke priserne for 2002 og 2003.

2.4 Ombudsmanden håber, at Publikationskontoret straks vil opdatere den relevante side. Han finder det imidlertid ikke nødvendigt eller hensigtsmæssigt at fremsende et forslag til en mindelig løsning eller et forslag til henstilling herom til Publikationskontoret. Det, at EUR-Lex-webstedet ikke indeholder oplysninger om 2002 (eller 2003) er bestemt beklageligt, men disse manglende oplysninger synes dog ikke at udgøre vildledende markedsføring fra Publikationskontorets side, som klageren gør gældende. Ombudsmanden finder ikke, at de oplysninger, der findes på det pågældende websted, selv om de er ufuldstændige, foranlediger den oplyste læser til at tro, at prisen vil forblive uændret i 2002 og fremover. Endvidere viser Publikationskontorets eget websted (<http://publications.eu.int>) den korrekte pris på abonnementet for 2002 på cd-rom-versionen af EF-Tidende. Endelig hævder Publikationskontoret, at det allerede i oktober 2001 underrettede sine salgsagenter om priserne for 2002 og 2003, og klageren påpeger selv, at disse oplysninger blev givet videre til ham af Publikationskontorets tyske salgsagent i januar 2002.

2.5 Under disse omstændigheder konkluderer Ombudsmanden, at klagerens anden påstand om, at Publikationskontoret anvendte vildledende markedsføring, ikke kan betragtes som værende godtgjort.

3 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.1.5 Europol *KLAGEN*

AKTINDSIGT I EUROPOLS DOKUMENTER

*Afgørelse om klage
785/2002/OV over
Europol*

Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Den 5. februar 2002 skrev klageren til Europol og anmodede om aktindsigt i dokumenterne fra en konference om terrorisme, der blev afholdt i Madrid fra den 29. januar til den 2. februar 2001. Klageren anmodede om de forberedende dokumenter til konferencen, rapporten fra konferencen og det såkaldte "Madrid-dokument", dvs. sluddokumentet fra konferencen.

Den 5. marts 2002 afslog Europol klagerens anmodning, under henvisning til, at de pågældende dokumenter vedrørte Europols og medlemsstaternes aktiviteter i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme. Europol påpegede, at disse dokumenter indeholder operationelle og strategiske oplysninger, hvis offentliggørelse kunne skade beskyttelsen af offentlige interesser.

Den 15. marts 2002 fremsatte klageren en bekræftende begæring. Den 12. april 2002 afslog Europol den bekræftende begæring med den begrundelse, at det i sager om aktindsigt var Rådets afgørelse 93/731/EF om aktindsigt, der fandt anvendelse.

Den 25. april 2002 indgav klageren nærværende klage til Ombudsmanden, hvori han gjorde gældende, at Europol burde give aktindsigt i de pågældende dokumenter, eftersom afslaget er i strid med Rådets afgørelse 93/731/EF af 20. december 1993.

UNDERSØGELSEN

Europols udtalelse

Europol påpegede, at den efter afgørelse fra sit Styrelsesråd af 21. juni 2000 analogt anvender Rådets afgørelse af 20. december 1993 om aktindsigt i Rådets dokumenter ad interim.

Klagerens begæring af 5. februar 2002 vedrørte dokumenter i forbindelse med konferencen mod terrorisme i Madrid fra den 29. januar til den 2. februar 2001. Klageren anmodede mere specifikt om mødedokumenterne, protokollerne samt det såkaldte Madrid-dokument indeholdende konklusionerne fra konferencen.

Både den oprindelige begæring og den bekræftende begæring af 15. marts 2002 foranledigede direktøren til at beslutte at afslå aktindsigt på grundlag af beskyttelsen af offentlighedens interesser i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets afgørelse 93/731/EF om aktindsigt. Begrundelsen for afslaget på aktindsigt er følgende:

Dokumentationen vedrørende konferencen – forberedende dokumenter, protokoller og konklusioner fra mødet på højt plan samt fra de forskellige arbejdsgrupper – indeholder ikke kun oplysninger om Europols interne arbejdsmetoder og/eller om de relevante myndigheder i medlemsstaterne inden for bekæmpelse af terrorisme, men også oplysninger om de holdninger, som medlemsstaternes delegationer har givet udtryk for i forventning om fortrolighed.

Endvidere indeholder visse dokumenter oplysninger om særlige operationelle aktiviteter som f.eks. identificering af fortrolige operationelle projekter eller oplysninger vedrørende indholdet og anvendelsen af analysedatabaser.

Hvis disse dokumenter kom til offentlighedens kendskab, kunne det skade Europols internationale relationer og sætte tilliden til Europol over styr. Offentliggørelse af sådanne dokumenter kunne endvidere give indikationer om medlemsstaternes aktiviteter inden for bekæmpelse af terrorisme.

Offentliggørelse af specifikke oplysninger vedrørende medlemsstaternes nationale myndigheds aktiviteter samt Europol's aktiviteter kunne påvirke effektiviteten i forbindelse med bekæmpelsen af terrorismerelateret kriminalitet.

Europol's beslutning om at afslå at give aktindsigt var således baseret på beskyttelsen af offentlighedens interesser. Når klagerens legitime interesse i at få adgang til dokumenterne holdes op mod Europol's og EU's medlemsstats juridiske forpligtelse til at forebygge og bekæmpe terrorisme, vejede sidstnævnte klart tungere end førstnævnte. Europol finder således, at dens afslag på aktindsigt i dokumenterne var berettiget, og at de argumenter, hvormed den begrundede afslaget over for klageren, var overbevisende.

Klagerens bemærkninger

Klageren fremsatte ingen bemærkninger til Europol's udtalelse.

AFGØRELSEN

1 Påstand om aktindsigt i dokumenter fra en konference om terrorisme

1.1 Klageren gjorde gældende, at Europol skulle give aktindsigt i de pågældende dokumenter, eftersom afslaget er i strid med Rådet afgørelse 93/731 af 20. december 1993.

1.2 Europol anførte, at når klagerens legitime interesse i at få adgang til dokumenterne holdes op mod Europol's og EU's medlemsstats juridiske forpligtelse til at forebygge og bekæmpe terrorisme, vejede sidstnævnte klart tungere end førstnævnte. Dens afslag på aktindsigt i dokumenterne var berettiget, og de argumenter, hvormed den begrundede afslaget over for klageren, var overbevisende.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at klagerens begæring om aktindsigt i visse dokumenter fra en konference om terrorisme i Madrid fra den 29. januar til den 2. februar 2001 skal behandles i henhold til Rådets afgørelse 93/731/EF, som finder anvendelse i Europol som en midlertidig foranstaltning på baggrund af en beslutning fra Europol's Styrelsesråd af 21. juni 2000, som er offentliggjort på Europol's websted¹⁷. Undtagelserne om aktindsigt anføres i artikel 4 i Rådet afgørelse. I artikel 4, stk. 1, anføres det, at *"Aktindsigt i Rådets dokumenter må ikke bevilges, hvis offentliggørelse vil kunne skade beskyttelsen af offentlighedens interesser (den offentlige sikkerhed, internationale forbindelser, monetær stabilitet, retlige procedurer, inspektioner og undersøgelser)"*.

1.4 I sin dom i sag T-174/95 fandt Retten i Første Instans, at "formålet med Rådets afgørelse 93/731 er at gennemføre princippet om, at offentligheden skal have størst mulig adgang til oplysninger med henblik på, at institutionernes demokratiske karakter samt offentlighedens tillid til myndighederne styrkes."¹⁸ Ombudsmanden bemærker imidlertid, at selve karakteren af politiarbejde nødvendigvis indebærer behandling af oplysninger og dokumenter, som i borgernes interesse skal være fortrolig¹⁹.

1.5 I nærværende sag synes Europol's begrundelse for afslaget på at give aktindsigt i de dokumenter, klageren havde anmodet om, nemlig at de indeholder oplysninger om Europol's interne arbejdsmetoder og om relevante kompetente myndigheder i medlemsstaterne inden for bekæmpelse af terrorisme, at være berettiget.

1.6 I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden, at Europol var berettiget til at afslå aktindsigt i dokumenterne på baggrund af beskyttelsen af offentlighedens interesser

¹⁷ Nye regler om aktindsigt i Europol's dokumenter drøftes stadig. I mellemtiden fortsætter Europol med at anvende reglerne i Rådets forordning 93/731/EF.

¹⁸ Sag T-174/95, *Svenska Journalistförbundet mod Rådet*, Sml. 1998 II, s. 2289, præmis 66.

¹⁹ Ombudsmandens årsberetning for 1999, s. 257.

(offentlig sikkerhed) som fastlagt i artikel 4 i Rådets afgørelse 93/731. Ombudsmanden fandt således ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage viste ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Europols side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.2 SAGER LØST AF INSTITUTIONEN

3.2.1 Europa- Kommissionen

BETALINGSAFSLAG I FORBINDELSE MED LEONARDO- PROJEKT: FORTOLKNING AF KONTRAKTBESTEM- MELSER

*Afgørelse om klage
1131/2000/JMA over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

"Lycée Régional d'Enseignement Technologique et Professionnel" i Anglet (Frankrig) havde etableret et joint venture med Mid Kent College i London (Det Forenede Kongerige), ALECOP i Mondragon (Spanien) og OFE Installatie i Zoetermeer (Nederlandene) om udvikling af en multisproget cd-rom om automatik i hjemmet. Projektet blev udvalgt til at modtage støtte gennem Fællesskabets Leonardo Da Vinci-program. Det endelige produkt skulle være tilgængeligt på fire forskellige sprog: nederlandsk, engelsk, fransk og spansk. Arbejdet med projektet strakte sig fra den 1. december 1995 til den 30. november 1997.

Klageren anførte, at Kommissionen efter indsendelsen af den endelige rapport i februar 1998 blev ved med at udbede sig yderligere oplysninger. Selv om disse krav straks blev imødekommet, syntes Kommissionen ikke at følge op på de pågældende oplysninger. Derfor var Kommissionen i slutningen af 2000 endnu ikke nået til en afgørelse om projektet, ligesom den ikke havde foretaget den endelige betaling for det. Klageren vedføjede meget bilagsmateriale, som overvejende bestod af kopier af den omfattende korrespondance med Kommissionens tjenestegrene.

Klageren påstod, at Kommissionen havde undladt at

- (1) svare behørigt og rettidigt på de oplysninger, klageren havde fremsendt, og
- (2) rettidigt betale de skyldige beløb i forbindelse med projektet.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Kommissionen forklarede i sin udtalelse, at klagerens projekt (F/95/2393) var blevet udvalgt i 1995 inden for rammerne af den første fase af Leonardo Da Vinci-programmet. Institutionen henviste derefter til de to påstande i klagen:

For så vidt angår påstanden om Kommissionens undladelse af at besvare klagerens endelige rapport behørigt og rettidigt, beskrev den evalueringsprocessen for projektet:

(i) Marts 1998 – februar 1999: Den endelige rapport var blevet sendt til Kommissionen i marts 1998. Evalueringen af projektet omfattede både resultatet heraf og de økonomiske aspekter. Den blev foretaget af det kontor for faglig bistand (KFB), som var underlagt Agenor, et uafhængigt firma, som Kommissionen havde indgået kontrakt med. Kommissionen fornyede imidlertid ikke kontrakten med Agenor, da den udløb i februar 1999. De opgaver, som KFB'et havde påtaget sig, kunne derfor ikke fuldføres.

(ii) Maj 1999 – januar 2000: Med henblik på at fuldføre det arbejde, som KFB'et tidligere havde udført, oprettede Kommissionen CLEO, som var en særlig enhed under Generaldirektoratet for Uddannelse og Kultur. Denne tjeneste blev først lanceret i maj 1999, og evalueringen af klagerens endelige rapport blev genoptaget i juni 1999. Kontrahenten blev anmodet om yderligere oplysninger i juni 1999, hvorefter han i juli, september, oktober og november 1999 fremsendte støttemateriale.

Kommissionen anmodede i december 1999 igen om yderligere detaljer, hvilke klageren fremsendte den 8. december 1999. Efter at have afsluttet evalueringen af rapporten i slutningen af december 1999 konkluderede Kommissionen, at klagerens anmodning om tilskud var ubegrundet, og at nogle af de beløb, som allerede var udbetalt, skulle tilbagebetales. Derfor indledte den de relevante procedurer med henblik på at få den pågældende del af tilskuddet refunderet.

For så vidt angår Kommissionens undladelse af at foretage den endelige betaling for projektet, forklarede institutionen, at den havde indgivet den første anmodning om tilbagebetaling i slutningen af januar 2000. Denne type anmodning skulle før i tiden sendes direkte til konsulenterne, men proceduren blev imidlertid ændret, da CLEO overtog KFB'et i marts 2000. I den nye ordning skulle anmodninger om tilbagebetaling af beløb, som allerede var betalt, først sendes til Kommissionens finanstjeneste. Når den anvisningsberettigede havde godkendt anmodningerne, blev de sammen med det nødvendige støttemateriale sendt til Generaldirektoratet for Budget, som er det generaldirektorat, der er ansvarlig for at sende anmodningerne direkte til kontrahenten.

Som følge af denne besværlige procedure blev anmodningen om tilbagebetaling af et beløb på 14.399 EUR først sendt til klageren i december 2000. Betalingsfristen var fastsat til udgangen af februar 2001.

Kommissionen sluttede med at nægte, at klageren havde lidt noget økonomisk tab. Eftersom forsinkelsen ikke drejede sig om en betaling, men en anmodning om tilbagebetaling af de allerede betalte beløb, kunne klageren ikke kræve erstatning.

Klagerens bemærkninger

Klageren anførte i sine bemærkninger, at Kommissionen havde anlagt en meget administrativ indgangsvinkel, hvilket ikke stemte overens med projektets betydning og de bestræbelser, som alle parter havde gjort i forbindelse med projektets udvikling.

Klageren forklarede, at institutionen ikke klart havde angivet de begrundelser, som lå bag anmodningen om tilbagebetaling. På baggrund af de modtagne oplysninger anfægtede han den økonomiske evaluering, som institutionen havde udført, navnlig med hensyn til personaleudgifterne. Da projektet blev udarbejdet i 1995, var det vanskeligt at forudse, hvordan arbejdet ville forløbe. Derfor var det blevet nødvendigt at hæve det beløb, som oprindeligt var afsat til personale på bekostning af andre budgetposter. Dette til trods var de samlede omkostninger for projektet uændrede. Kommissionen oplyste derimod aldrig klageren om den procedure, der skulle følges i forbindelse med ændring af de oprindelige overslag. Klageren anmodede endvidere om, at anmodningen om tilbagebetaling blev stillet i bero, indtil Ombudsmanden havde truffet afgørelse i denne sag.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

I lyset af de forhåndenværende oplysninger anmodede Ombudsmanden Kommissionen om yderligere oplysninger om klagerens to påstande. I en skrivelse af 31. maj 2001 anmodede Ombudsmanden om følgende oplysninger:

- (i) Undladelse af at svare behørigt og rettidigt på klagerens endelige rapport: Ombudsmanden spurgte, om Kommissionens tjenestegrene havde holdt klageren behørigt underrettet om situationen og/eller undskyldt for det besvær, som dette måtte have forvoldt.
- (ii) Undladelse af at foretage den endelige betaling for projektet: Eftersom Kommissionen ikke havde angivet begrundelserne for sin anmodning om tilbagebetaling af dele af de beløb, der allerede var blevet udbetalt, anmodede Ombudsmanden om flere oplysninger

om dette aspekt af sagen, navnlig om anvendelsen af afsnit 1.1 i kontraktens bilag II (økonomiske aspekter)²⁰.

Kommissionens anden udtalelse

Kommissionen fremhævede i sin anden udtalelse, at dens tjenestegrene efter modtagelsen af den endelige rapport i marts 1998 havde haft en langvarig korrespondance med klageren om både indholdet i og de økonomiske aspekter af projektet. Institutionen beskrev i en detaljeret tabel de 19 skrivelser, som var blevet sendt mellem januar 1998 og december 1999, og som omfattede to anmodninger om oplysninger om resultatet af projektet og fire om projektets økonomiske aspekter. Ud over denne formelle kontakt bekræftede Kommissionen, at dens tjenestegrene regelmæssigt havde været i telefonkontakt med klageren, hvor de havde holdt ham underrettet om hensigten om at anmode om tilbagebetaling af dele af de betalinger, som allerede var foretaget.

For så vidt angår Kommissionens undladelse af at foretage den sidste betaling, forklarede den, at de omkostninger, der ikke kunne betales, var blevet grundigt beskrevet både i en skrivelse og i en fax til klageren i henholdsvis december 2000 og februar 2001. Med hensyn til ugyldigheden af visse personaleomkostninger, som klageren havde anmodet om, henviste Kommissionen til reglerne i den manual om finansielle og administrative forhold, som var blevet sendt til klageren i december 1996. I afsnit II.2.3 i disse regler fastslås det, at overførsler mellem budgetposter kan accepteres, hvis projektets målsætning ikke ændres derved. Hvis den foreslåede ændring imidlertid overstiger 15 % af det beløb, som oprindeligt var afsat til den pågældende post, og drejer sig om mere end 1.500 EUR, kræves der forudgående tilladelse fra Kommissionen. Institutionen forklarede, at i denne sag overholdt de ændringer, som klageren havde foretaget med hensyn til projektets personaleomkostninger, ikke ovennævnte krav, og klageren havde aldrig anmodet om tilladelse fra Kommissionen. Derfor kunne institutionen ikke finansiere disse omkostninger.

Kommissionen henviste også til andre årsager for dens anmodning om tilbagebetaling af dele af sit bidrag, herunder manglen på tilstrækkelige oplysninger om nogle af udgifterne, klagerens undladelse af at dokumentere nogle personaleomkostninger samt rejser foretaget uden for kontraktperioden.

I lyset af Ombudsmandens undersøgelse indvilligede Kommissionen i at udskyde fristen for tilbagebetaling af de allerede betalte beløb, men foreslog, at klageren skulle sende en skrivelse til Kommissionens tjenestegrene, hvori han beskrev sine indvendinger.

Klagerens bemærkninger til Kommissionens anden udtalelse

Klageren besvarede Kommissionens argumenter og påpegede, at han ikke havde modtaget nogen forslag eller råd om, hvordan situationen kunne afhjælpes. Han understregede, at han og Kommissionen først og fremmest var uenige om de personaleomkostninger, der indgik i den endelige rapport, og han fastholdt den kendsgerning, at de samlede omkostninger fra det oprindelige tilbud ikke var steget.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde imødekommet klagerens krav.

Kommissionen havde begrundet sin anmodning om tilbagebetaling af dele af udgifterne med, at klagerens endelige anmodning om tilskud var ubegrundet. Institutionen mente

20

”Les montants prévisionnels indiqués par le Contractant en regard des différentes catégories de dépenses n’auront qu’une valeur indicative et le Contractant pourra procéder à des virements entre ces différentes catégories, à condition toutefois que ces virements n’affectent pas fondamentalement l’objet ou le contenu des travaux à effectuer”.

først og fremmest, at det var forkert, at klageren havde øget projektets personaleomkostninger uden forudgående tilladelse fra institutionen. Ombudsmanden bemærkede, at konsulenten i medfør af afsnit 1.1 i kontraktens bilag II (økonomiske aspekter) havde lov til at ændre de oprindelige overslag for projektet og dermed overføre penge mellem forskellige budgetposter.

Ombudsmandens foreløbige konklusion var, at Kommissionens begrundelse for at afvise klagerens anmodning om endelig betaling af projektet uden en mere overbevisende forklaring ikke syntes at kunne retfærdiggøres på baggrund af kontraktens bestemmelser. Ombudsmanden foreslog derfor, at Kommissionen skulle modificere sin holdning i overensstemmelse med de tidligere overvejelser og genoverveje klagerens anmodning om betaling.

Kommissionen fremsendte sit svar i februar 2002. Institutionen forklarede, at den på baggrund af Ombudsmandens betragtninger havde genovervejet sagen i et forsonligt lys. I lyset af, at kontrahenten ikke havde fået udleveret Kommissionens håndbog om administrative og finansielle forhold, før kontrakten var underskrevet, og af, at projektets mål fuldt ud var blevet opfyldt, var Kommissionen villig til at acceptere de foreslåede budgetændringer. Der blev sendt en skrivelse herom til kontrahenten.

Kommissionen påpegede imidlertid, at klageren i en skrivelse af oktober 2001 havde anfægtet andre udgifters ugyldighed. I sit svar af december 2001 anmodede Kommissionen om yderligere dokumentation af disse udgifter.

Kommissionen indvilligede i det væsentlige i at genoverveje sin anmodning om tilbagebetaling og i at udbetale næsten hele det beløb, som indgik i kontrakten. Dette ville kun være betinget af, at klageren fremsendte yderligere dokumentation.

I sit svar på Kommissionens forslag glædede klageren sig over den løsning, som Kommissionen foreslog, og indvilligede i så vidt muligt at fremsende alle de ønskede dokumenter. Klageren gav udtryk for, at han var villig til at gøre sit bedste, således at man kunne opnå den bedst mulige løsning. Han takkede Ombudsmanden for det arbejde, han havde udført på klagerens vegne.

AFGØRELSEN

På baggrund af de oplysninger, der er indsamlet i løbet af undersøgelsen, konkluderer Ombudsmanden, at Europa-Kommissionens løsning på sagen er til klagerens tilfredshed.

På den baggrund afslutter Den Europæiske Ombudsmand behandlingen af sagen.

**KOMMISSIONEN
ACCEPTERER AT YDE
KOMPENSATION TIL
KLAGER FOR ET
AFSLUTTET
PROJEKT FINANSIERET
AF DEN
EUROPÆISKE
UDVIKLINGSFOND**

*Afgørelse om klage
848/2001/IP over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Den 8. juni 2001 modtog Ombudsmanden en klage over Europa-Kommissionen, indgivet af G. på vegne af GEOPROGETTI S.r.l., vedrørende en påstand om Kommissionens undladelse af at indgå forlig i en sag om et afsluttet projekt, som klagerens virksomhed var involveret i.

Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

GEOPROGETTI S.r.l. blev i 1991 antaget til at arbejde som tilsynsførende på et projekt for faglig bistand i Rwanda, der blev finansieret af Den Sjette Europæiske Udviklingsfond (i det følgende benævnt EUF). Som følge af revolutionen i april 1994 blev GEOPROGETTI S.r.l. nødt til at afslutte sit arbejde, og alle medarbejderne måtte forlade landet. Klageren underrettede Kommissionen herom og anmodede om betaling for det arbejde, virksomheden havde udført indtil april 1994, samt om kompensation for de økonomiske og materielle tab og skader, et beløb på i alt 407.680,56 EUR.

Af den korrespondance, der fandt sted mellem virksomheden og Kommissionen fra april 1994 til indgivelsen af klagen til Ombudsmanden, fremgår det, at institutionen medgav, at klagerens virksomhed ikke havde noget ansvar i sagen. For at forsøge at nå frem til et forlig i sagen korresponderede de to parter fra 1994 til marts 2001 løbende, ligesom de holdt flere møder i Bruxelles. De kunne imidlertid ikke nå frem til en aftale. Klageren indgav derfor en klage til Den Europæiske Ombudsmand.

I sin klage til Ombudsmanden gør klageren gældende, at Europa-Kommissionen ikke handlede med tilstrækkelig omhu i sin behandling af anmodningerne fra GEOPROGETTI S.r.l., eftersom det tog fem år at gennemgå dossieret.

Klageren gjorde gældende, at Kommissionen burde tage højde for, at der var tale om force majeure, da de pågældende hændelser fandt sted, og burde foreslå en løsning på sagen. I modsætning til, hvad institutionen understregede i sit notat af 26. marts 2001, havde klageren fremlagt alle de fakturaer, han var i besiddelse af, da han indsendte anmodningen om betaling.

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen til udtalelse. For så vidt angår klagerens påstand om, at Kommissionen ikke handlede med tilstrækkelig omhu i sin behandling af sagen, anførte Kommissionen følgende:

Den 23. oktober 1991 indgik GEOPROGETTI S.r.l. og Den Rwandiske Republiks regering en kontrakt af 36 måneders varighed om tilsyn med anlæggelsen af Gitamara-Kibuye-vejen i Rwanda.

Projektet blev finansieret under den sjette EUF. Fuldbyrnelsen af kontrakten startede i oktober 1992 og fortsatte til april 1994, hvor revolutionen brød ud i Rwanda.

Den 28. april 1994 underrettede klageren Kommissionens hovedkvarter om, at de italienske udsendte medarbejdere på grund af force majeure var nødt til at forlade landet.

Med skrivelse af 20. maj 1994 underrettede Kommissionen i sin kapacitet af øverste anvisningsberettigede for EUF klageren om, at den havde besluttet midlertidigt at påtage sig funktionen som national anvisningsberettiget og indstille fuldbyrnelsen af kontrakten foreløbigt indtil den 1. juni 1994.

Den 5. august 1994 underrettede klageren Kommissionen om, at de udsendte medarbejdere ville blive afskediget pr. 1. august 1994, medmindre Kommissionen anmodede om andet. Den 24. november 1994 fremsendte klageren et dossier med sine krav om erstatning.

Med skrivelse af 23. oktober 1997 underrettede Kommissionen klageren om, at hans dossier stadig var under behandling og undskyldte for den tid, der var gået, siden han fremsendte sine krav. Efter at have fået mandat af den rwandiske regering til at afslutte behandlingen af sagen i september 1998 sendte Kommissionen en foreløbig analyse af kravene til klageren i en skrivelse af 18. februar 1999. I denne skrivelse påpegede Kommissionen, at det ikke var nødvendigt med en formel opsigelse af kontrakten i lyset af de omstændigheder, der havde ført dertil. Ifølge Kommissionen kunne kontrakten betragtes som udløbet pr. 1. august 1994. Klageren blev derfor anmodet om at fremsende den nødvendige dokumentation med henblik på at udarbejde et forslag til erstatning. Han fremsendte derfor yderligere oplysninger om de udsendte medarbejderes kontrakter. Han anførte imidlertid, at de udsendte medarbejdere havde efterladt de fleste dokumenter i Rwanda, da blev tvunget til at forlade landet, og at det derfor var umuligt for ham at fremsende anden yderligere dokumentation mere end fem år efter kontraktens indgåelse.

Kommissionen påpegede endvidere, at korrespondancen med klageren om hans krav under hele forløbet var baseret på institutionens mandat fra den rwandiske regering. Ifølge dette mandat skulle Kommissionen gennemføre behandlingen af klagerens krav direkte med kontrahenten. Til trods herfor forblev kontrakten en national kontrakt mellem klageren og de rwandiske myndigheder²¹. Kommissionens indgriben i sådanne sager er begrænset til at undersøge, om betingelserne for fællesskabsfinansiering er opfyldt.

Således blev klageren med skrivelse af 20. maj 1994 underrettet om, at al erstatning skulle være i overensstemmelse med reglerne og procedurerne for EUF-finansiering. Enhver kompensation, der blev givet uden hensyntagen til disse kriterier, lå uden for Kommissionens mandat og ville have givet modtageren en urimelig fordel i forhold til andre potentielle modtagere.

Kommissionen understregede, at analysen af klagerens krav blev foretaget i overensstemmelse med principperne for erstatning i tilfælde af force majeure som fastlagt i artikel 43 i de generelle betingelser for servicekontrakter finansieret af EUF og på baggrund af den kontraherende myndigheds kontraktmæssige forpligtelser.

Kommissionen accepterede i princippet at erstatte visse elementer i klagerens krav mod behørig dokumentation derfor. Kommissionen accepterede at erstatte udgifterne i forbindelse med, at medarbejderne skulle stå til rådighed for det tilfælde, at aktiviteterne blev genoptaget, samt udgifterne til hjemsendelsen. Den bad ligeledes klageren fremsende beviser for at kunne fastslå, om klagerens anmodning om erstatning for faste omkostninger var berettiget. Enhver anden anmodning om erstatning ville ikke have været acceptabel i henhold til EUF's regler. Ifølge Kommissionen fremsendte klageren ikke nye elementer, der kunne have fået den til at ændre holdning.

Kommissionen beklagede endelig, at der var gået så lang tid, fra klageren havde fremsendt sine krav i 1994, til sagen endelig blev analyseret i 1999. Institutionen forklarede, at forsinkelsen oprindeligt skyldtes sagens kompleksitet, de begrænsede menneskelige ressourcer, den interne omstrukturering af de ansvarlige tjenestegrene og efterslæbet. Kommissionen påpegede ligeledes, at den havde forståelse for klagerens skuffelse og lovede at bestræbe sig på at løse sagen hurtigt med henblik på at nå frem til en rimelig løsning i overensstemmelse med EUF-reglerne.

²¹ Jvf. sag C-126/183, STS Consorzio per Sistemi di Telecomunicazione via Satellite Spa mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Sml. 1984 s. 2769, præmis 13 og 16.

Klagerens bemærkninger

Den 27. januar 2002 fremsendte klageren sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse.

For så vidt angår Kommissionens udtalelse om, at "Kommissionens indgriben ... er" begrænset til at undersøge, om betingelserne for fællesskabsfinansiering er opfyldt, understregede klageren, at Kommissionen i et notat af 20. maj 1994 lovede at erstatte de materielle skader og tab, som GEOPROGETTI s.r.l. havde lidt, i overensstemmelse med dokumentationen og de gældende regler. På trods af, at der var gået næsten syv år, siden klageren den 24. november 1994 anmodede om erstatning for økonomiske og materielle tab og skader, og trods klagen til Den Europæiske Ombudsmand havde Kommissionen stadig ikke fremsat et konkret forslag med henblik på at finde en løsning på sagen.

Det var først efter Ombudsmandens undersøgelse, at Kommissionen den 19. november 2001 foreslog en løsning på sagen. Klageren understregede imidlertid, at han ikke kunne acceptere Kommissionens forslag om at betale 53.779 EUR i forhold til de 407.680,56 EUR, som GEOPROGETTI s.r.l. havde anmodet om og dokumenteret for i november 1994. Endvidere havde Kommissionen ikke i sit forslag indregnet betaling af påløbne renter fra sagens begyndelse i 1994.

Klageren gav udtryk for sin bekymring over Kommissionens holdning og anmodede Ombudsmanden om at overvåge institutionens yderligere handlinger.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Den 24. april 2002 fremsendte klageren Ombudsmanden en kopi af en skrivelse sendt samme dag til Kommissionen, hvori han kommenterede Kommissionens forslag af 19. november 2001 og fremsatte et nyt forslag. I denne skrivelse, som Ombudsmanden modtog den 6. maj 2002, anførte klageren, at GEOPROGETTI s.r.l. for at finde frem til en mindelig løsning med Kommissionen, ville være klar til at acceptere at få udbetalt et beløb på 210.000 EUR med tillæg af renter for det relevante tidsrum, beregnet på baggrund af den italienske nationalbanks udlånsrente plus 4,5 %.

I lyset af ovenstående fandt Ombudsmanden, at der var behov for yderligere undersøgelser. Han skrev derfor til Kommissionen og anmodede om at blive underrettet om, hvilke yderligere foranstaltninger Kommissionen havde til hensigt at træffe, også i lyset af klagerens skrivelse af 24. april 2002.

Den 12. juni 2002 modtog Ombudsmanden Kommissionens svar på sin anmodning om yderligere oplysninger, og han videresendte dette pr. fax til klageren den 14. juni 2002.

Kommissionen anførte, at den efter en nøje undersøgelse af klagerens forslag af 24. april 2002 til en løsning på sagen mente, at det var berettiget at foretage enkelte ændringer i forslaget fra november 2001. Kommissionen var nu villig til at betale 61.379 EUR i stedet for de oprindeligt foreslåede 53.779 EUR. For så vidt angår anmodningen om betaling af renter, påpegede Kommissionen, at der ifølge de relevante regler betales renter under hensyntagen til det tidspunkt, hvor alle elementerne for vurderingen af anmodningen foreligger. I dette tilfælde fremgår det, at klageren først havde fremlagt dokumentation i 1999 efter flere anmodninger fra Kommissionen. Med henblik på at finde en rimelig løsning anførte Kommissionen imidlertid, at den er villig til at betale renter fra 1. november 1995. Renterne ville blive beregnet på baggrund af 6 % p.a., svarende til Den Europæiske Centralbanks normale udlånsrente ved betalinger efter en force majeure-situation.

Klageren har ikke fremsendt skriftlige bemærkninger. Den 31. juli 2002 talte han imidlertid med Ombudsmandens kontor pr. telefon. Klageren påpegede, at han var skuffet over den måde, hvorpå Kommissionen fra begyndelsen havde behandlet GEOPROGETTI-sagen. Han anførte endvidere, at han ville give Kommissionen et detaljeret svar på skri-

velsen af 12. juni 2002, som Ombudsmanden sendte ham den 14. juni 2002, og at han ville overveje muligheden for at indbringe sagen for Domstolen. For så vidt angår anmodningen om betaling af renter, var klageren enig i, at Kommissionens forslag om at betale renter for perioden fra 1. november 1995 var rimelig. Klageren påpegede endvidere, at Kommissionen først tog de første konkrete skridt i sagen, efter at Ombudsmanden indledte sin undersøgelse, og han takkede Ombudsmanden for den måde, han havde håndteret sagen på.

Med skrivelse af 16. oktober 2002 anmodede Ombudsmanden klageren om at hjælpe ham med at afslutte undersøgelsen af sagen ved at oplyse, hvorvidt han accepterede Kommissionens forslag.

Den 28. oktober 2002 underrettede klageren i en skrivelse af 22. oktober 2002 Ombudsmanden om, at han accepterede Kommissionens forslag om at betale 61.379 EUR plus renter fra den 1. november 1995, beregnet på baggrund af en rente på 6 % p.a.

AFGØRELSEN

1 Påstand om utilstrækkelig omhu i Kommissionens behandling af klagerens sag

1.1 Den 23. oktober 1991 indgik GEOPROGETTI S.r.l. og Den Rwandiske Republiks regering en kontrakt af 36 måneders varighed om tilsyn med anlæggelsen af Gitamara-Kibuye-vejen i Rwanda. Projektet blev finansieret under den sjette EUF. Fuldbgyrdelsen af kontrakten startede i oktober 1992 og fortsatte til april 1994, hvor revolutionen brød ud i Rwanda. Klageren underrettede derfor Kommissionens hovedkvarter om, at de italienske udsendte medarbejdere på grund af force majeure måtte forlade landet, og den 24. november 1994 fremsendte han en skrivelse med sine krav om erstatning.

I sin klage gør klageren gældende, at Europa-Kommissionen ikke handlede med tilstrækkelig omhu i sin behandling af anmodningerne fra GEOPROGETTI S.r.l., eftersom det tog fem år at gennemgå sagen.

1.2 I sin udtalelse beklagede Kommissionen, at der var gået så lang tid, fra klageren havde fremsendt sine krav i 1994, til sagen endelig blev analyseret i 1999. Institutionen forklarede, at forsinkelsen oprindeligt skyldtes sagens kompleksitet, de begrænsede menneskelige ressourcer, den interne omstrukturering af de ansvarlige tjenestegrene og efterslæbet. Kommissionen påpegede ligeledes, at den havde forståelse for klagerens skuffelse og lovede at bestræbe sig på at løse sagen hurtigt med henblik på at nå frem til en rimelig løsning i overensstemmelse med EUF-reglerne.

1.3 Det er god forvaltningsskik at træffe afgørelser og reagere på anmodninger inden for en rimelig frist. I nærværende sag fremlagde GEOPROGETTI s.r.l. i november 1994 sine krav om erstatning af skader og økonomiske tab for Kommissionen. Det tog Kommissionen fem år at undersøge sagen. Ombudsmanden erkender, at det var en kompleks sag, som det krævede lang tid at behandle. Eftersom Kommissionen har beklaget forsinkelsen, og eftersom institutionen efter Ombudsmandens undersøgelse har fremsat et forslag om betaling i november 2001, er det ikke nødvendigt at undersøge dette aspekt af sagen yderligere.

2 Klagerens erstatningskrav

2.1 I sin klage gjorde klageren gældende, at Kommissionen burde tage højde for, at der var tale om force majeure, da de pågældende hændelser fandt sted, og burde foreslå en løsning på sagen. I modsætning til, hvad institutionen understregede i sit notat af 26. marts 2001, havde klageren fremlagt alle de fakturaer, han havde til rådighed, da han indsendte anmodningen om betaling.

2.2 Kommissionen påpegede, at korrespondancen med klageren om hans krav under hele forløbet var baseret på institutionens mandat fra den rwandiske regering. Ifølge dette mandat skulle Kommissionen gennemføre behandlingen af klagerens krav direkte med kontrahenten. Til trods herfor forblev kontrakten en national kontrakt mellem klageren og de rwandiske myndigheder. Kommissionens indgriben i sådanne sager er begrænset til at undersøge, om betingelserne for fællesskabsfinansiering er opfyldt. Analysen af klagerens krav blev derfor foretaget i overensstemmelse med principperne for erstatning i tilfælde af force majeure som fastlagt i artikel 43 i de generelle betingelser for servicekontrakter finansieret af EUF og på baggrund af den kontraherende myndigheds kontraktmæssige forpligtelser.

Kommissionen accepterede i princippet at erstatte dele af klagerens krav, mod behørig dokumentation herfor og fremsatte et første forslag til løsning af sagen i november 2001. Kommissionen accepterede at erstatte udgifterne i forbindelse med, at medarbejderne skulle stå til rådighed for det tilfælde, at aktiviteterne blev genoptaget, samt udgifterne til hjemsendelsen. Enhver anden anmodning om erstatning ville, ifølge Kommissionen, ikke have været acceptabel i henhold til EUF's regler.

2.3 I sin skrivelse af 24. april 2002, som Ombudsmanden modtog den 6. maj 2002, påpegede klageren, at GEOPROGETTI ikke kunne acceptere det forslag, som Kommissionen havde fremsat i november 2001. Han anmodede ligeledes om betaling af de renter, der var påløbet, fra han havde fremsendt sine krav til Kommissionen, beregnet på baggrund af den italienske nationalbanks udlånsrente plus 4,5 %.

2.4 Med skrivelse af 12. juni 2002 anførte Kommissionen, at den efter en nøje undersøgelse af klagerens forslag af 24. april 2002 til en løsning på sagen mente, at det var berettiget at foretage enkelte ændringer i forslaget fra november 2001. Kommissionen var nu villig til at betale 61.379 EUR i stedet for de oprindeligt foreslåede 53.779 EUR. Kommissionen påpegede endvidere, at den var villig til at betale renter fra den 1. november 1995 på baggrund af 6 % p.a., svarende til Den Europæiske Centralbanks normale udlånsrente ved betalinger efter en force majeure-situation.

2.5 Den 28. oktober 2002 underrettede klageren Ombudsmanden om, at han med skrivelse af 22. oktober 2002 accepterede Kommissionens forslag om at betale 61.379 EUR plus renter fra den 1. november 1995, beregnet på baggrund af en rente på 6 % p.a. Han takkede endvidere Ombudsmanden for hans indsats for at løse sagen på en tilfredsstillende måde.

3 Konklusion

Det fremgår af Ombudsmandens undersøgelser af den foreliggende klage, at Kommissionen har taget skridt til at løse sagen, og at Kommissionen og klageren er nået til enighed. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

PÅSTAND OM FORSKELSBEHANDLING OG URIMELIG BEHANDLING SOM FØLGE AF MANGEL PÅ GRÆSKE SKRIFTTYPER PÅ DEN COMPUTER, DER ER TIL RÅDIGHED FOR ANSØGERE

*Afgørelse om klage
938/2001/OV over
Europa-Kommissionen*

I juni 2001 indgav K. en klage til Den Europæiske Ombudsmand vedrørende sin udelukkelse fra reservelisten i den åbne udvælgelsesprøve KOM/R/A/01/1999, som var arrangeret af Kommissionens GD for Forskning (GD RTD). Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Klageren deltog i den åbne udvælgelsesprøve KOM/R/A/01/1999, som var arrangeret af Europa-Kommissionen. De fællesskabssprog, hun havde valgt til udvælgelsesprøven, var græsk som hovedsprog og engelsk som andet sprog. Efter at have bestået de to første trin i udvælgelsesprøven blev hun indbudt til den mundtlige prøve i Kommissionens lokaler i Bruxelles den 17. maj 2001.

Efter at have gennemført de første to dele af den mundtlige prøve blev hun ført til et andet lokale for at tage den tredje og afsluttende del af den mundtlige prøve. Der skulle hun på 30 minutter udfærdige et skriftligt resumé af sin foregående drøftelse med udvælgelseskomitéen. Ifølge meddelelsen om udvælgelsesprøven måtte dette resumé enten være håndskrevet eller maskinskrevet. Dertil var der stillet en computer til rådighed for ansøgerne. Klageren valgte at lave et maskinskrevet resumé på computeren. Da hun åbnede computeren og MS Word-programmet, bemærkede hun imidlertid, at der ikke var græske skrifttyper installeret på computeren. Hun spurgte et af udvælgelseskomitéens medlemmer, om hun måtte skrive resuméet på sit andet sprog, nemlig engelsk. Denne anmodning blev afslået. Klageren havde derefter intet andet valg end at skrive et græsk resumé i hånden.

Klageren havde mistet dyrebar tid, fordi hun havde forsøgt at finde de græske skrifttyper og havde anmodet om tilladelse til at skrive resuméet på engelsk på computeren. Dette besvær gjorde det vanskeligt for hende at koncentrere sig. Derudover brugte klageren meget tid på at kopiere det håndskrevne resumé fra én side til en anden med henblik på at kunne aflevere en præsentabel tekst. Det, at hun ikke kunne bruge computeren, betød, at hun gik glip af de klare fordele ved at skrive på computer såsom "kopier", "sæt ind" og "stavekontrol", hvilket ville have givet hende mulighed for at udarbejde et bedre resumé, for så vidt angår syntese og opsætning. Dette fik konsekvenser for klagerens overordnede præstation, og hun endte med at udarbejde en dårligere tekst, end hun ville have gjort, hvis hun havde haft en computer med græske skrifttyper til rådighed.

Den 17. juli 2000 oplyste Kommissionen klageren om, at hun havde fået en samlet karakter på 137,6/200. Dette resultat lå imidlertid under den mindste karakter på 138,8/200, som var påkrævet for at få en plads på reservelisten over de 30 bedste ansøgere.

Den 7. august 2000 anmodede klageren udvælgelseskomitéen om at genoverveje hendes sag med henblik på at placere hende på reservelisten. Klageren gjorde gældende, at det ifølge meddelelsen om udvælgelsesprøven kun var de 60 bedste ansøgere, der blev indbudt til den mundtlige prøve. Kommissionen lod imidlertid 61 ansøgere komme til den mundtlige prøve, hvorfor reservelisten følgelig burde have været udvidet til 31 personer. Klageren påstod endvidere, at hun havde været udsat for urimelig og diskriminerende behandling, og at udvælgelseskomitéen ikke havde handlet i overensstemmelse med meddelelsen om udvælgelsesprøven, eftersom hun ikke ligesom de andre ansøgere havde haft mulighed for at skrive sit resumé på computer.

Den 1. marts 2001 sendte chefen for enheden for personalepolitik og lige muligheder en skrivelse til klageren, hvori denne bekræftede den karakter, hun havde fået. For så vidt angår klagerens første påstand, anførte Kommissionen, at man havde indbudt 61 personer til den mundtlige prøve, fordi der var to ansøgere med samme karakter. Reservelisten kunne derfor kun udvides, hvis ansøger nr. 30 og 31 havde samme karakter. Med hensyn til den anden påstand anførte Kommissionen, at ansøgerne havde valget mellem at udarbejde et håndskrevet resumé og et resumé skrevet på computer, og at der ikke var taget hensyn til, hvad ansøgerne havde valgt, i udvælgelsen. Udvalgskomitéens beslutning om at udelukke klageren fra reservelisten blev derfor bekræftet.

I lyset af ovennævnte skrev klageren den 25. juli 2001 til Den Europæiske Ombudsmand. Klageren fremsatte i sin klage følgende påstande og krav:

- 1 Udvælgelseskomitéen handlede ikke i overensstemmelse med meddelelsen om udvælgelsesprøven, da den som følge af manglen på græske skrifttyper ikke gav klageren mulighed for at skrive sit resumé på computeren, hvilken mulighed var beskrevet i afsnit V.C.3.c) i meddelelsen om udvælgelsesprøven.
- 2 Udvælgelseskomitéen diskriminerede mod og var urimelig over for klageren, fordi hun ikke som de andre ansøgere fik mulighed for at skrive resuméet på computer på sit modersmål.
- 3 Kommissionen svarede ikke på klagerens klage af 7. august 2000 inden for rimelig tid.
- 4 Klageren krævede, at Kommissionen genovervejer sagen og acceptere, at det ville være rimeligt at placere hende på reservelisten som den 31. udvalgte ud af de 61 ansøgere, som deltog i den mundtlige prøve.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen i juli 2001. I sin udtalelse af 30. november 2001 gengav Kommissionen først sagens kendsgerninger og gav en detaljeret beskrivelse af udvælgelsesproceduren.

Kommissionen bemærkede, at for så vidt angår tilrettelæggelsen af den mundtlige prøve og især den tredje del (beskrevet i afsnit V.C.3 i meddelelsen om udvælgelsesprøven), skulle ansøgerne enten skrive deres resuméer på tre håndskrevne sider eller to maskinskrevne sider. Den undskyldte for de manglende græske skrifttyper på den computer, som var stillet til rådighed for ansøgerne.

For så vidt angår de to første påstande, bemærkede Kommissionen, at udvælgelseskomitéen var klar over klagerens situation. Da udvælgelseskomitéen genovervejede sagen, tog den fuldt hensyn til den kendsgerning, at klageren ikke havde mulighed for at skrive resuméet på computer. Hun blev imidlertid tilbudt at skrive det i hånden, hvilket hun gjorde. Udvælgelseskomitéen mente derfor, at den kendsgerning, at der ikke var en computer med græske skrifttyper til rådighed for klageren, ikke under nogen omstændigheder kunne betragtes som en væsentlig ulempe for hende, da man både accepterede håndskrevne og maskinskrevne tekster, og da ingen af disse muligheder blev begunstiget ved karaktergivning. Kommissionen anførte imidlertid, at den forstod klagerens problem, og at den ville forsøge at forhindre en gentagelse af dette problem.

For så vidt angår den tredje påstand, undskyldte Kommissionen sit meget forsinkede svar på klagerens skrivelse af 7. august 2000, som den først havde besvaret den 1. marts 2001.

Kommissionen anførte endvidere, at selv om det var angivet i meddelelsen om udvælgelsesprøven, at antallet af ansøgere var 60, blev 61 i sidste ende indbudt til den mundtlige prøve, fordi to af ansøgerne havde opnået samme karakter.

Uafhængigt af ovennævnte bemærkninger underrettede Kommissionen Ombudsmanden om, at udvælgelseskomitéen efter at have opdaget en faktuel fejl, som ikke havde forbindelse med ovennævnte forhold, havde besluttet at medtage de to næste ansøgere, for så vidt angår karakter – disse ansøgere havde ikke figureret på den oprindelige liste - på reservelisten. Klageren var blandt disse to ansøgere.

Kommissionen bemærkede endelig, at den havde oplyst klageren om dette positive resultat den 9. november 2001.

Klagerens bemærkninger

Den 10. december 2001 sendte klageren en skrivelse til Ombudsmanden, hvori hun meddelte, at hun havde modtaget en skrivelse fra Kommissionen dateret den 9. november 2001, hvori den anførte, at hun var blevet placeret på reservelisten.

Klageren anførte, at eftersom hendes grundlæggende påstand havde været at blive placeret på reservelisten, var hun tilfreds med Kommissionens reaktion, selv om hun var skuffet over Kommissionens undladelse af at besvare hendes påstande og anerkende, at hun var blevet urimeligt behandlet. Hun betragtede imidlertid sagen som løst. Eftersom spørgsmålet ikke længere var af praktisk betydning, bemærkede klageren, at det ikke var nødvendigt, at Ombudsmanden brugte mere tid på sagen.

Klageren takkede endvidere Ombudsmanden for hans store bidrag til denne sag, eftersom hans indgriben havde resulteret i, at Kommissionen genovervejede sagen, og i den sidste ende, at spørgsmålet var blevet løst på rimelig vis.

AFGØRELSEN

1 Påstand om forskelsbehandling og undladelse af at handle i overensstemmelse med meddelelsen om udvælgelsesprøven

1.1 Klageren gjorde gældende, at udvælgelseskomitéen ikke havde handlet i overensstemmelse med meddelelsen om udvælgelsesprøven, da den som følge af manglen på græske skrifttyper ikke gav klageren mulighed for at skrive sit resumé på computeren, hvilken mulighed var beskrevet i afsnit V.C.3.c) i meddelelsen om udvælgelsesprøven. Klageren hævdede, at udvælgelseskomitéen dermed havde givet hende en diskriminerende og urimelig behandling. Kommissionen anførte i sin udtalelse, at udvælgelseskomitéen mente, at den kendsgerning, at der ikke var en computer med græske skrifttyper til rådighed for klageren, ikke under nogen omstændigheder kunne betragtes som en væsentlig ulempe for hende, da man både accepterede håndskrevne og maskinskrivne tekster, og da ingen af disse muligheder blev begunstiget ved karaktergivning. Kommissionen undskyldte imidlertid manglen på græske skrifttyper på computeren.

1.2 Ligebehandlingsprincippet er et grundlæggende princip i fællesskabsretten, som anerkendes af Domstolens retspraksis. I denne henseende blev det specifikt angivet i afsnit II i meddelelsen om udvælgelsesprøven, at Kommissionen bestræber sig kraftigt på at undgå enhver form for forskelsbehandling, både i udvælgelsesproceduren og ved indstillingen af ansøgere.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at en ansøger ifølge afsnit V.C.3.c) i meddelelsen om udvælgelsesprøven skal udarbejde et skriftligt resumé af hans/hendes drøftelse med udvælgelseskomitéen på to maskinskrivne eller tre håndskrevne sider. Endvidere ville der blive stillet en computer med MS Word (Windows 95 eller Windows NT) til rådighed for ansøgerne. Det fremgår dermed af meddelelsen om udvælgelsesprøven, at ansøgere havde valget mellem at skrive et håndskrevet eller et maskinskrivet resumé.

1.4 I nærværende sag betød den kendsgerning, at den computer, som var stillet til rådighed for klageren, ikke havde græske skrifttyper, at klageren klart var stillet ringere end de andre ansøgere, som kunne vælge mellem at bruge computeren eller skrive resuméet i hånden. I lyset af det positive resultat af denne sag som beskrevet nedenfor er det imidlertid ikke nødvendigt at undersøge dette aspekt af klagen yderligere.

2 Påstand om forsinket svar fra Kommissionen

2.1 Klageren har gjort gældende, at Kommissionen ikke besvarede klagerens skrivelse af 7. august 2000 inden for en rimelig tidsfrist. Kommissionen undskyldte i sin udtalelse denne forsinkelse.

2.2 God forvaltningsskik kræver, at Fællesskabets institutioner og organer besvarer borgernes skrivelser inden for en rimelig tidsfrist. I nærværende sag svarede Kommissionen først den 1. marts 2001 på klagerens klage af 7. august 2000, dvs. næsten syv måneder senere. Eftersom Kommissionen undskyldte for forsinkelsen, er det imidlertid ikke nødvendigt at undersøge dette aspekt af klagen yderligere.

3 Påstand om at blive placeret på reservelisten

3.1 Klageren anmodede Kommissionen om at genoverveje sagen og acceptere, at det ville være rimeligt at placere hende på reservelisten som den 31. udvalgte ud af de 61 ansøgere, som deltog i den mundtlige prøve. Kommissionen angav i sin udtalelse, at udvælgelseskomitéen efter at have opdaget en faktuel fejl, som ikke havde forbindelse med de omtalte forhold, havde besluttet at medtage klageren på reservelisten. Klageren blev oplyst om dette i en skrivelse af 9. november 2001. I sin skrivelse af 10. december 2001 til Ombudsmanden anførte klageren, at hun var tilfreds med Kommissionens reaktion, og at hun betragtede sagen som afsluttet.

3.2 I lyset af ovenstående bemærker Ombudsmanden, at det fremgår, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen og dermed har imødekommet klageren.

4 Konklusion

Det fremgik af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger, at Kommissionen havde taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved havde imødekommet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

HÅNDTERING AF EN ANSØGNING I UDVÆLGELSESPROCEDURE

*Afgørelse om klage
1092/2001/(BB)VK
(fortrolig) over Europa-
Kommissionen*

KLAGEN

I juli 2001 indgav klageren en klage til Den Europæiske Ombudsmanden vedrørende Kommissionens håndtering af hans ansøgning til udvælgelsesprocedure MANUT 2000.

I marts 2001 ansøgte klageren om deltagelse i udvælgelsesproceduren MANUT 2000 for lagerarbejdere (manutentionnaires), som var arrangeret af Europa-Kommissionen. Han vedlagde de dokumenter, som var angivet i meddelelsen om udvælgelsesprøven. Den 7. juni 2001 gav Kommissionen ham afslag på hans ansøgning. Den gav ikke nogen begrundelse herfor.

Klageren anmodede i en skrivelse af 12. juni 2001 Kommissionen om at revidere sin beslutning om ansøgningen. Kommissionen bekræftede derefter sin oprindelige beslutning. Den anførte, at den kun beholdt de ansøgninger, som bedst opfyldt kravene til erfaring og karriereprofil.

Klageren hævder, at hans ansøgning og karriereprofil opfyldte de af Kommissionen fastsatte krav. Han gør gældende, at Kommissionen ikke skulle være gået videre med udvælgelsen udelukkende på baggrund af de fremlagte beviser, og at han skulle have været hørt af udvælgelseskomitéen med henblik på personligt at forsvare sin sag. Endvidere burde Kommissionen have underrettet klageren om begrundelsen for afslaget på ansøgningen. Klageren var derfor utilfreds med den måde, hvorpå Kommissionen havde håndteret sagen.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Kommissionen fremsatte i det væsentlige følgende:

Al erhvervserfaring skal dokumenteres med en attest fra arbejdsgiveren. I perioden oktober 1991 til april 1994 var klageren ansat som midlertidig ansat af andre virksomheder, selv om han arbejdede som intern medarbejder. Eftersom han ikke havde fremsendt de relevante attester fra sine arbejdsgivere for denne periode, kunne udvælgelseskomitéen ikke medregne denne periode som relevant erhvervserfaring.

Klageren kunne kun dokumentere tre års erhvervserfaring inden for pakning af varer og fem måneders erfaring med at føre et køretøj. I henhold til punkt 4 i meddelelsen om udvælgelsesproceduren kræves der minimum tre års erfaring med håndtering af varer og kørsel med varevogne. Udvælgelseskomitéen fortolkede denne bestemmelse som om, at der var krav om et minimum af tre års erhvervserfaring inden for begge områder.

Kommissionen har imidlertid konkluderet, at bestemmelsen kan betragtes som værende tvetydig, idet den med rimelighed kan fortolkes som om, at det var tilstrækkeligt med erhvervserfaring inden for disse områder på sammenlagt mindst tre år.

Kommissionen beklager, at punkt 4 i de almindelige betingelser var uklart, og at dette har skabt undgåeligt besvær for klageren. Med henblik på at opnå en mindelig løsning på sagen er Kommissionen rede til at tilbyde klageren et beløb på 2.000 EUR.

Klagerens bemærkninger

Klageren gjorde i sine bemærkninger gældende, at Kommissionen burde have godkendt de arbejdsattester, han fremsendte.

Klageren anerkendte imidlertid, at udvælgelsesproceduren nu er afsluttet. Han accepterede derfor Kommissionens tilbud om at betale ham en økonomisk godtgørelse på 2.000 EUR.

AFGØRELSEN

1 Håndtering af klagerens ansøgning

1.1 Klageren fik af Kommissionen afslag på sin ansøgning om deltagelse i udvælgelsesproceduren MANUT 2000. Klageren gør gældende, at hans ansøgning og karriereprofil opfylder de krav, som Kommissionen stillede, og at sidstnævnte ikke håndterede hans sag tilfredsstillende.

1.2 Kommissionen anførte, at den havde konkluderet, at den relevante bestemmelse i de almindelige betingelser er uklar, eftersom den giver mulighed for den fortolkning, at erhvervserfaring på mindst tre år for begge påkrævede områder sammenlagt var tilstrækkeligt. Kommissionen beklager, at dette har medført undgåeligt besvær for klageren. Med henblik på at opnå en mindelig løsning på sagen er Kommissionen rede til at tilbyde klageren et beløb på 2.000 EUR. Klageren har accepteret dette tilbud.

1.3 Det fremgår således, at Kommissionen har taget skridt til at løse sagen og derved har tilfredsstillet klageren.

2 Konklusion

Det fremgår af Ombudsmandens undersøgelser af den foreliggende klage, at Kommissionen har taget skridt til at løse sagen og derved har tilfredsstillet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

EUROPA-KOMMISSIONENS ANNULLERING AF UDVÆLGELSESPROCEDURE FOR PERSONALE INDEN FOR FORSKNING

*Afgørelse om klage
1452/2001/IP over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren deltog i en udvælgelsesprocedure, KOM/R/A/02/2000, som var tilrettelagt af De Europæiske Fællesskabers Fælles Forskningscenter i Ispra, Italien. I marts 2001 fik hun meddelelse om, at hun ikke var blandt de seks bedste ansøgere, som indgik på reservelisten. Klageren indgav derfor en klage over udvælgelseskomitéens afgørelse i henhold til artikel 90 i vedtægten. Klageren blev den 17. april 2001 registreret af Kommissionens Generalsekretariat under nummer R/210/2001. Kommissionen svarede tilsyneladende ikke inden for fire måneder.

I oktober 2001 indgav klageren en klage til Ombudsmanden om samme spørgsmål, som var genstand for klagen til Kommissionen. I klagen til Ombudsmanden fremførte klageren følgende påstande:

- 1) administrative uregelmæssigheder, for så vidt angår sammensætningen af udvælgelseskomitéen,
- 2) at hun var blevet udsat for forskelsbehandling under den mundtlige prøve og med hensyn til bedømmelsen af sine akademiske grader.

Hun gjorde endvidere gældende, at udvælgelsesproceduren burde annulleres, at hun burde indbydes til en ny mundtlig prøve, og at hendes sag skulle bedømmes af en anden udvælgelseskomité.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse om klagen anførte Kommissionen i det væsentlige følgende:

Kommissionen beklagede det forsinkede svar på klage R/210/2001, som klageren havde indgivet i medfør af artikel 90 i vedtægten, og undskyldte herfor.

Der blev endelig fremsendt et svar til klageren den 21. november 2001. Indholdet af denne skrivelse var grundlæggende det samme som i udtalelsen til Ombudsmanden.

Som følge af de undersøgelser, der blev foretaget i forbindelse med klagerens klage, konkluderede ansættelsesmyndigheden, at udvælgelsesprocedure KOM/R/A/02/2000 burde have været annulleret på grund af proceduremæssige uregelmæssigheder. Undersøgelsen afslørede, at der var økonomiske interesser mellem et medlem af udvælgelseskomitéen og en af de valgte ansøgere.

Ansættelsesmyndigheden fandt, at der ikke var sikret upartiskhed og lige muligheder for alle ansøgere under proceduren, samt at den kendsgerning, at et af medlemmerne af udvælgelseskomitéen havde været upartisk, gjorde det endelige resultat af prøven ugyldigt. Ingen af de ansøgere, der var medtaget på reservelisten, har fået tilbudt en kontrakt i mellemtiden, og hele proceduren ville blive startet igen, efter at der var udpeget en ny udvælgelseskomité.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse påpegede klageren, at Kommissionen burde forklare, om den nye udvælgelsesprocedure kun ville være åben for de ansøgere, der deltog i den annullerede procedure, eller også for andre ansøgere, og om det ville være muligt at tilføje nye støttedokumenter til dossieret. Hun ønskede endvidere at få oplysninger om den foreløbige kalender for den nye udvælgelsesprocedure og om de foranstaltninger, Kommissionen agter at træffe for at sikre, at medlemmerne af udvælgelseskomitéen er upartiske, samt at hun ikke igen udsættes for forskelsbehandling.

Ombudsmanden finder imidlertid ikke, at det er relevant at anmode Kommissionen om kommentarer til klagerens spørgsmål på dette tidspunkt. Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen formelt havde anerkendt, at proceduren var blevet ugyldig på grund af de administrative uregelmæssigheder, og at den er blevet annulleret, som klageren krævede i sin oprindelige klage.

Klageren kunne derfor overveje at stille disse spørgsmål til de ansvarlige tjenestegrene i Kommissionen, hvilket ville være den passende administrative fremgangsmåde i henhold til artikel 2, stk. 4, i Den Europæiske Ombudsmands statut.

AFGØRELSEN

1 Påstand om uregelmæssigheder i sammensætningen af udvælgelseskomitéen

1.1 Klageren, som deltog i udvælgelsesprocedure KOM/R/A/02/2000, påstod, at der havde været administrative uregelmæssigheder i forbindelse med sammensætningen af udvælgelseskomitéen.

1.2 I sin udtalelse anførte Kommissionen, at de undersøgelser, der var foretaget efter klagerens klage, viste, at der var økonomiske interesser mellem et medlem af udvælgelseskomitéen og en af de valgte ansøgere. Ansættelsesmyndigheden konkluderede, at der ikke var sikret upartiskhed og lige muligheder for alle ansøgere, og at udvælgelsesproceduren derfor skulle annulleres.

1.3 Ombudsmanden finder, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen, for så vidt angår dette aspekt af klagen.

2 Klagerens påstand om forskelsbehandling

2.1 Klageren påstod, at hun var blevet udsat for forskelsbehandling under den mundtlige prøve og med hensyn til bedømmelsen af sine akademiske grader.

2.2 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i sin udtalelse ikke specifikt berørte denne påstand. Imidlertid finder Ombudsmanden i lyset af institutionens beslutning om at annullere udvælgelsesproceduren og af sin konklusion i punkt 1 i denne afgørelse ikke, at det er nødvendigt at undersøge dette aspekt yderligere.

3 Klagerens krav

3.1 Klageren gjorde gældende, at udvælgelsesproceduren burde annulleres, at hun burde indbydes til en ny mundtlig prøve, og at hendes sag burde bedømmes af en anden udvælgelseskomité.

3.2 Da Kommissionen annullerede udvælgelsesproceduren, meddelte den, at den nye udvælgelse ville blive påbegyndt igen, efter at der var udpeget en ny udvælgelseskomité.

3.3 Ombudsmanden finder, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen, for så vidt angår dette aspekt af klagen.

4 Konklusion

Det fremgår af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved har imødekommet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

KOMMISSIONENS AFSKAFFELSE AF UBETALTE PRAKTIK- OPHOLD

*Afgørelse om klage
1456/2001/ADB over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren var en studerende, som ansøgte om et praktikophold ved Europa-Kommissionen. Kommissionen tilbød ham et ubetalt praktikophold. Eftersom klageren ikke havde nogen indkomst, stod han over for et svært valg. Enten skulle han takke ja til tilbuddet med de følger, det ville få for hans dagligdag, eller afslå denne vigtige mulighed som følge af sine begrænsede økonomiske ressourcer. Han klagede derfor til Ombudsmanden og gjorde gældende, at Kommissionens tilbud om ubetalte praktikophold udgjorde forskelsbehandling mod ansøgere med begrænsede økonomiske ressourcer, navnlig fordi antallet af ubetalte praktikophold kun udgjorde en lille del af alle de praktikophold, som Kommissionen tilbød.

Klageren gjorde gældende, at Kommissionen burde genoverveje sin holdning til hans personlige situation.

UNDERSØGELSEN

Europa-Kommissionens udtalelse

Siden 1997 har Kommissionen gradvist forøget sine bevillinger til praktikophold med henblik på at betale så mange praktikanter som muligt. Kommissionen meddelte Ombudsmanden, at den fra og med marts 2002 agter at betale alle ansatte praktikanter.

I 2001 blev 97% af 1200 praktikanter tilbudt betalte praktikophold. Praktikanter, som accepterede et ubetalt praktikophold, kunne imidlertid drage nytte af de midler, der blev til rådighed som følge af de betalte praktikanter senere ankomst eller tidligere afrejse. I klagerens tilfælde kunne Kommissionen betale ham et fuldt stipendium til hans fem måneders praktikophold.

AFGØRELSEN

Det fremgår af Kommissionens udtalelse, at Europa-Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

PÅSTÅND OM MANGLENDE BETALING AF DEN SIDSTE DEL AF FINANSIEL STØTTE SOM AFTALT

*Afgørelse om klage
108/2002/OV (fortrolig)
over Europa-
Kommissionen*

KLAGEN

I januar 2002 indgav X en klage til Den Europæiske Ombudsmand på vegne af et regionalt fransk handels- og industrikammer (i det følgende benævnt "klageren") vedrørende Kommissionens finansielle støtte til aktion M under ECIP-programmet (European Community Investment Partners). Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Den 1. december 1997 anmodede klageren Kommissionen om finansiell støtte til et budget på 170.000 EUR til aktion M – ECIP. Denne aktion startede i januar 1998. I en skrivelse af 21. januar 1998 accepterede Kommissionen anmodningen om finansiell støtte i form af et beløb på 85.000 EUR. Hovedaktiviteten blev udført i april 1998. Den 10. juli 1998 fremsendte Kommissionen den finansielle kontrakt, hvori den bekræftede en finansiell støtte på 85.000 EUR.

Den 16. september 1999 modtog klageren den første betaling på 42.500 EUR. Omkring samme tid, den 19. oktober 2000, bekræftede Kommissionen, at betalingen af den sidste del ville udgøre 4.707 EUR i stedet for 42.500 EUR, som klageren havde forventet. Dette beløb blev udbetalt den 3. november 2000.

Den 22. november 2000 modtog klageren det resterende beløb. Kommissionen accepterede derefter at udbetale yderligere 8.005 EUR den 30. april 2001.

Den 28. september 2001 gjorde klageren igen indsigelser mod Kommissionens sidste betaling.

Den 17. januar 2002 skrev klageren til Ombudsmanden og fremsatte følgende fire påstande:

- 1 Kommissionens håndtering af sagen var unormalt langvarig.
- 2 Teksten i de almindelige betingelser, som foreligger på engelsk, er tvetydig og upræcis.
- 3 Kommissionens tjenestegrene afviser at tage den aftalte finansielle støtte i betragtning.
- 4 Kommissionens repræsentanter var partiske i deres argumentation, som var baseret på en restriktiv fortolkning af kontrakten.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen. I sin udtalelse anførte Kommissionen, at nærværende klage skal vurderes inden for rammerne af det decentraliserede samarbejdsprogram ECIP (European Community Investment Partners), som tilbød virksomhederne fem forskellige typer finansielle faciliteter som hjælp til at udvikle joint ventures i udviklingslandene i Asien, Latinamerika, Middelhavsområdet og Sydafrika.

Rådets forordning (EF) nr. 213/96 af 29. januar 1996, som udgjorde retsgrundlaget for forvaltning af det finansielle instrument ECIP, udløb den 31. december 1999. I lyset af det manglende retsgrundlag og i forventning om vedtagelsen af en ny ECIP-forordning, har budgetmyndigheden lagt bevillingerne for 2000 i en reserve (sektion B0-40), hvilket umuliggjorde alle engagementer før vedtagelsen af det nye retsgrundlag. Nye aktioner kunne således hverken vurderes, godkendes eller gøres til genstand for en aftale efter den 31. december 1999.

Den 31. januar 2000 foreslog Kommissionen, at Rådet og Parlamentet vedtog en ny forordning²² med henblik på at finansiere forvaltningsomkostningerne i forbindelse med ECIP-projekterne. Denne forordning blev vedtaget den 21. april 2001. Den 22. december 2001 besluttede Kommissionen, at den ikke ville foreslå Rådet og Parlamentet at forlænge forordningens gyldighed, hvilket betød, at ECIP-programmet blev bragt til ophør. Afgørelsen var nødvendig, set i lyset af rationaliseringen af Kommissionens politikker og viljen til at reformere og forenkle forvaltningsopgaverne.

For så vidt angår de faktiske omstændigheder i sagen, erindrede Kommissionen om, at klageren i december 1997 havde sendt en ansøgning om ECIP-facilitet nr. 1 til Kommissionen. Denne facilitet skulle gøre det muligt for klageren at finde argentinske og brasilianske partnere i automobilbranchen til franske selskaber, der var villige til at indgå samarbejdsaftaler.

ECIP's forretningsudvalg henstillede til Kommissionen, at den behandlede projektet under aktionsnummer 3207. Dette blev meddelt klageren i en skrivelse af 21. januar 1998, hvoraf det fremgik, at dette hverken påvirkede Kommissionens formelle godkendelse af forslaget eller udgjorde en forpligtelse fra Kommissionens side. Den 25. august 1998 sendte

²² KOM(1999) 726.

kommissionen sin formelle afgørelse sammen med den særlige aftale, som klageren, den endelige modtager og Kommissionen skulle underskrive. Bilag 2 til denne aftale indeholdt de foreløbige budgetomkostninger, som klageren havde fremlagt, nemlig et samlet beløb på 170.000 EUR, hvoraf Kommissionen skulle finansiere 50 %, svarende til 85.000 EUR.

Den 24. februar 1999 fremlagde klageren den finansielle balance med henblik på den endelige betaling. Kommissionens tjenestegrene vurderede, at de tilskudsberettigede omkostninger beløb sig til 94.415,63 EUR. Den 19. oktober 2000 underrettede Kommissionen klageren om resultatet af den finansielle vurdering og om det overførte beløb på 4.707,81 EUR (den 16. september 1999 var der blevet foretaget og modtaget en indledende betaling af et beløb på 42.500 EUR, svarende til 50 % af den støtte, der var blevet bevilget på grundlag af facilitet nr. 1, aftalens § 5). Med denne sidste betaling udgjorde Kommissionens samlede bidrag 47.207,81 EUR.

Den 22. november 2000 underrettede klageren Kommissionen om sin utilfredshed med vurderingen af de tilskudsberettigede omkostninger, idet visse omkostninger uretmæssigt var blevet vurderet som ikke-tilskudsberettigede. Kommissionens tjenestegrene gjorde i sit svar af 30. april 2001 opmærksom på de regler og procedurer for ECIP-programmet, som var fastlagt i den særlige kontrakt²³ mellem EF og den endelige modtager.

Idet Kommissionen antog, at klageren havde gennemført projektet på tilfredsstillende vis, tog dens tjenestegrene den 27. september 2001 visse af omkostningerne op til fornyet vurdering og forhøjede de samlede tilskudsberettigede omkostninger fra 94.415,63 EUR til 101.011,70 EUR.

Til trods for disse bestræbelser på at opnå forlig fastholdt klageren sit krav om udbetaling af visse omkostninger, som var blevet vurderet ikke-tilskudsberettigede, og dette på baggrund af forskellige fortolkninger af de generelle betingelser, som var vedlagt aftalen som bilag. Derefter underrettede klageren Kommissionen om, at sagen ville blive indbragt for Den Europæiske Ombudsmand.

For så vidt angår klagerens påstande, ønskede Kommissionen ved at påpege Domstolens kompetence med hensyn til håndtering af tvister på baggrund af aftaler, at gøre det klart for Ombudsmanden, hvilke retsakter der lå til grund for dens handlinger og hvilke argumenter, den baserede sin fortolkning på:

1 For så vidt angår påstanden om, at dens håndtering af sagen var unormalt langvarig, beklagede Kommissionen forsinkelserne i behandlingen af sagen. Kommissionen forklarede, at disse forsinkelser skyldtes problemer med forvaltningen af programmet som f.eks. mangel på personale og forskellige interne omstruktureringsprocedurer samt afgørelsen om at afslutte ECIP-programmet.

I overensstemmelse med sine egne forpligtelser er Kommissionen villig til at betale den endelige modtager renter for forsinkelserne i overførslen af støttebeløbene, selv om dette ikke udtrykkeligt er fastlagt i aftalen.

2 For så vidt angår påstanden om den uklare formulering af de engelske tekster, bemærkede Kommissionen, at klageren ved at underskrive aftalen havde accepteret aftalebetingelserne, hvilket forudsætter, at han forstod disse. Klageren kan derfor ikke efterfølgende påberåbe sig, at betingelserne var uforståelige. Kommissionens tjenestegrene kunne til enhver tid have svaret på eventuelle opklarende spørgsmål eller have foranstaltet en oversættelse.

Den uklarhed, som klageren påberåber sig, skyldes en sammenholdende læsning af bestemmelser i de generelle betingelser, som ikke konkurrerer, idet de vedrører forskellige

²³ Den særlige aftale indeholder følgende bilag: udbudsbetingelserne (bilag 1), budgetomkostningerne (bilag 2) og de generelle betingelser (bilag 3).

stadier af anvendelsen af ECIP-programmet. Kommissionen afviste derfor klagerens påstand om, at dens fortolkning af de generelle betingelser var restriktiv og forkert.

Kommissionen fremlagde en detaljeret udtalelse, for så vidt angår dens fortolkning af bestemmelserne vedrørende gebyrerne, dækningen af ikke-tilskudsberettigede omkostninger (Kommissionen indvilligede i sidste ende i at finansiere yderligere 28 dage samt fire rejser og de supplerende diæter) og administrationsomkostninger (Kommissionen modtog ingen regninger fra klageren, til trods for, at det i artikel 3.3 i de generelle betingelser fastlægges, at de tilskudsberettigede omkostninger baseres på de faktiske omkostninger, der fremgår af de relevante bilag).

3 For så vidt angår påstanden om, at Kommissionen nægtede at tage højde for den aftalte finansielle støtte, bemærkede Kommissionen, at klageren formodentlig forvekslede budgetomkostningerne med de tilskudsberettigede omkostninger. De finansielle tjenestegrene går kun ind i sagen for med henblik på den endelige betaling at kontrollere, hvilke af omkostningerne der opfylder kriterierne for tilskudsberettigelse under programmet, og dette sker i overensstemmelse med de af begge parter aftalte bestemmelser (som fremgår af de generelle betingelser, der er vedlagt den særlige aftale som bilag). Det er klart, at de tilskudsberettigede omkostninger ikke altid stemmer overens med de beløb, som oprindeligt blev imødeset. Kommissionens rolle er at sikre, at betingelserne i støtteaftalen overholdes af den endelige modtager. I nærværende sag accepterede Kommissionen et beløb på 109.559 EUR som tilskudsberettigede udgifter, sammenlignet med det aftalte budget på 170.140 EUR. Det endelige overførselsbeløb udgør derfor 12.279,86 EUR i tillæg til de 42.500 EUR, som den endelige modtager allerede har modtaget.

4 For så vidt angår påstanden om, at Kommissionens repræsentanter var partiske i deres fortolkning af aftalen, bemærkede Kommissionen, at denne påstand ikke er begrundet. Kommissionens tjenestegrene er påpasselige med at anvende de samme betingelser objektivt på støtteaftalerne vedrørende ECIP-programmet. Når Kommissionen analyserer restbeløbene, kontrollerer den altid, at den endelige beregning foretages på grundlag af de reelle omkostninger, som fremgår af udgiftsbilagene. Kommissionen stiller sig derfor uforstående over for klagerens påstand om partiskhed.

Endelig anførte Kommissionen, at dens tjenestegrene havde accepteret et snarligt møde med klageren med henblik på at afslutte sagen. Mødet skulle finde sted i Bruxelles i maj 2002.

Klagerens bemærkninger

Klageren bemærkede, at mødet med Kommissionens tjenestegrene fandt sted den 15. maj 2002. På dette møde nåede parterne frem til en retfærdig aftale om en endelig betaling på 29.067,50 EUR. Dette beløb blev sat ind på klagerens konto den 24. maj 2002. Klageren takkede for Ombudsmandens indgriben, som førte til det positive resultat i sagen.

AFGØRELSEN

1 Påstand om fejl eller forsømmelser i behandlingen af projekt M – ECIP og påstand om manglende betaling af sidste rate

1.1 Klageren fremsatte flere påstande vedrørende Kommissionens behandling af projekt M – ECIP. 1) Kommissionens håndtering af sagen tog unormalt lang tid; 2) teksten i de generelle betingelser, som er udarbejdet på engelsk, var uklar og upræcis; 3) Kommissionens tjenestegrene nægtede at tage højde for den aftalte finansielle støtte, og 4) Kommissionens repræsentanter var partiske i deres argumentation baseret på en restriktiv fortolkning af aftalen.

1.2 I sin udtalelse afviste Kommissionen klagerens påstande. Kommissionen anførte imidlertid, at dens tjenestegrene accepterede at mødes med modtageren af betalingen med henblik på at afslutte sagen, og at der var planlagt et møde i Bruxelles i maj 2002.

1.3 I sine bemærkninger påpegede klageren, at mødet med Kommissionens tjenestegrene fandt sted den 15. maj 2002. På dette møde nåede parterne frem til en retfærdig aftale om en endelig betaling på 29.067,50 EUR. Dette beløb blev sat ind på klagerens konto den 24. maj 2002. Klageren takkede Ombudsmanden for hans indgriben, der betød, at nærværende sag blev løst med et positivt resultat.

1.4 Det fremgår af klagerens bemærkninger, at Kommissionen endelig har indvilliget i at betale den sidste rate på 29.067,50 EUR og har afsluttet sagen.

2 Konklusion

Det fremgik af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger, at Kommissionen havde taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved havde imødekommet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

KOMMISSIONEN ACCEPTERER AT ÆNDRE EN AFTALE FOR AT TAGE HØJDE FOR ALLE OMKOSTNINGER I ET PROJEKT

*Afgørelse om klage
114/2002/ADB over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klagerens selskab, Schlumberger Industries S.A. (Frankrig), har sammen med Université catholique de Louvain (Belgien), Consejo Superior de Investigaciones Científicas (Spanien) og École Nationale Supérieure des Télécommunications (Frankrig) indgået en aftale om IST (informationssamfundsteknologi) med Kommissionen med henblik på at modtage finansiering til et projekt.

Selve aftalen blev sammen med bilag I forhandlet på plads med Kommissionen. Bilag II er et standardbilag til alle IST-aftaler. Aftalen blev underskrevet i december 1999, og projektet blev påbegyndt i marts 2000. Den 22. marts 2001 underrettede Kommissionen aftaleparterne om, at der var en uoverensstemmelse mellem selve aftalen og standarddelen (bilag II). Faktisk udelukkede bilag II finansiering af de omkostninger, som havde været genstand for forhandling og var blevet aftalt i selve aftalen og bilag I.

Trods flere kontakter med klageren nåede Kommissionen ikke frem til en acceptabel løsning. Klageren indgav derfor en klage til Den Europæiske Ombudsmand med krav om en løsning, der kunne føre til godkendelse af de omstridte omkostninger og indgåelse af en brugbar aftale.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Kommissionen afviste ikke klagerens påstande. Som klageren havde anmodet om i sin klage, accepterede Kommissionen at ændre aftalen, så der blev taget højde for alle omkostninger, der var påløbet i forbindelse med projektet.

For at undgå en lignende situation i fremtiden gav Kommissionen udtryk for, at den havde til hensigt at reducere antallet af standardaftaler og gøre dem enklere.

Klagerens bemærkninger

Den Europæiske Ombudsmand videresendte Kommissionens udtalelse til klageren med en opfordring til at fremsætte bemærkninger. Den 4. juni 2002 underrettede klageren mundtligt Ombudsmandens kontor om, at han var meget tilfreds med Kommissionens tilbud.

AFGØRELSEN

Det fremgår af Kommissionens udtalelse, at Europa-Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved imødekomme klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

BETALING AF BEGRAVELSESOM- KOSTNINGER

*Afgørelse om klage
902/2002/ME over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren indgav i maj 2002 en klage til Den Europæiske Ombudsmand. Klagerens søn, der var tjenestemand ved Kommissionen, døde pludseligt i november 2001. Da klagen blev indgivet havde klageren stadig ikke modtaget den fulde betaling for omkostningerne i forbindelse med sønnens død.

Omkostningerne i forbindelse med transporten af liget til Finland var i første omgang kun blevet betalt delvist. De blev efterfølgende betalt fuldt ud, men først efter at klageren ved flere lejligheder havde kontaktet Kommissionen.

For så vidt angår omkostningerne i forbindelse med begravelsen, havde hun stadig ikke fået betaling derfor. Hun anførte, at Kommissionen havde underrettet hende om, at den ville godtgøre op til 94.000 BEF. Klageren sendte i slutningen af 2001 en faktura på 2833,13 EUR til Kommissionen. Da klageren i begyndelsen af 2002 ringede til Kommissionen, underrettede Kommissionen hende om, at den kun ville betale 218 EUR og anførte, at begrundelsen herfor var ubetalte lægeregninger. Klageren fandt imidlertid, at eventuelt udestående gæld burde dækkes af afdødes bo og ikke af hende. Den ansvarlige tjenestemand lovede at ringe tilbage til hende om eftermiddagen, men gjorde det ikke.

Klageren gjorde i det væsentlige gældende, at Kommissionen seks måneder efter hendes søns død stadig ikke havde betalt hende omkostningerne i forbindelse med begravelsen, i alt 2833,13 EUR.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger.

Når en tjenestemand dør, indbetales begravelsesomkostningerne i langt de fleste tilfælde på den pågældende tjenstemands bankkonto, som hans eller hendes arvinger har adgang til. Godtgørelsen kan ligeledes ske til en anden person, der beviser, at han eller hun har oppebåret udgifterne til begravelsen. For at få beløbet udbetalt direkte skal den pågældende person bevise, at udgifterne blev dækket fra den samme bankkonto som den, der er angivet i anmodningen om godtgørelse.

I nærværende sag opstod der en vis forsinkelse, eftersom embedslægen skulle undersøge, hvorvidt lægeudgifter i henhold til tjenstemandsvedtægten kunne godtgøres med hele beløbet. I april 2002, da det beløb, der skulle udbetales, var fastlagt, opstod der et problem, eftersom der i anmodningen om godtgørelse var angivet en anden bankkonto end den, der var blevet brugt til at dække udgifterne. Den 7. juni 2002 modtog Kommissionen en bekræftelse på, at begge bankkonti tilhørte klageren. Betalingsordren blev udstedt samme dag.

For så vidt angår omkostningerne til begravelsen, er disse begrænset til et beløb på 2.330,20 EUR. Fra dette beløb skulle forskuddet på 1.419,62 EUR, som klageren allerede havde fået udbetalt trækkes. Det beløb, der skulle godtgøres, udgjorde således 910,58 EUR. I henhold til tjenstemandsvedtægtens artikel 72, stk. 3, kan der ydes ekstraordinære betalinger, hvis den samlede lægeregning for en bestemt periode overstiger en vis

procentdel af tjenestemandens løn. I forhold til nærværende sag skulle klageren således have udbetalt yderligere 1.088,82 EUR. Klageren fik derfor udbetalt et beløb på 1.999,40 EUR den 13. juni 2002.

For så vidt angår transportomkostningerne, havde Kommissionen gennemgået sagen og besluttet at godtgøre visse elementer af fakturaen fuldt ud. Som følge deraf fik klageren den 14. juni 2002 udbetalt yderligere 509,74 EUR.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger påpegede klageren, at hun først den 7. juni 2002 var blevet underrettet om, at Kommissionen skulle bruge en bekræftelse fra hendes bank på, at begge konti tilhørte hende. Bekræftelsen var blevet sendt pr. fax fra banken samme dag. Endvidere havde Kommissionen mistet den oprindelige regning for begravelsesomkostningerne. Klageren understregede imidlertid, at det snart var et år siden, at hendes søn var død, og at hun ønskede at lægge det hele bag sig – ikke at fremsætte nye påstande. Hun understregede således, at hun for sit vedkommende anså sagen for afsluttet, og hun takkede Ombudsmanden for hans hjælp i sagen.

AFGØRELSEN

1 Godtgørelse af omkostninger til klageren

1.1 Klagerens søn, der var tjenestemand ved Kommissionen, døde pludseligt i november 2001. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen seks måneder efter hendes søns død stadig ikke havde betalt hende omkostningerne i forbindelse med begravelsen, i alt 2833,13 EUR.

1.2 Kommissionen redegjorde for den indtrådte forsinkelse og underrettede Ombudsmanden om, at den den 13. juni 2002 havde udbetalt klageren et beløb på 1.999,40 og yderligere et beløb på 509,74 EUR den 14. juni 2002.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen har foretaget to betalinger til klageren. Klageren har endvidere givet udtryk for, at hun anser sagen for afsluttet og har takket Ombudsmanden for hans hjælp. Sagen synes således løst.

2 Konklusion

Det fremgik af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger, at Kommissionen havde taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved havde imødekommet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.2.2 De Europæiske Fællesskabers Domstol

GODTGØRELSE AF REJSEUDGIFTER FOR JOBANSØGER

Afgørelse om klage 141/2002/JMA over De Europæiske Fællesskabers Domstol

KLAGEN

Klageren havde i april 2001 ansøgt om stillingen som direktør for oversættelsen ved Domstolen. Derefter blev han i maj 2001 indkaldt til samtale. En tjenestemand fra Domstolens administration underrettede over telefonen klageren om, at alle hans rejseudgifter fra Litauen, hvor han arbejdede for Europa-Kommissionens delegation, ville blive dækket af Domstolen. I slutningen af maj 2001 fremsendte klageren en anmodning til Domstolen om godtgørelse af hans udgifter på 1.938,05 EUR.

I slutningen af august 2001 kontaktede klagerens hustru Domstolens administration og fik at vide, at direktøren for personaleafdelingen ville være tilbage fra ferie i begyndelsen af september, hvorefter han ville underskrive udgiftsanvisningen.

Da han ikke modtog et svar, sendte klageren i oktober 2001 adskillige faxer og e-mails til Domstolen, hvori han anmodede om betaling. Domstolen bekræftede i en e-mail af 8. november 2001, at betalingen var foretaget. Kort efter modtog klageren betalingen via en bankoverførsel, som beløb sig til 512,59 EUR.

Eftersom Domstolens betaling ikke dækkede alle hans rejseudgifter, og der var et udestående beløb på 1.425,46 EUR, anmodede klageren i en skrivelse i december 2001 om at få det fulde beløb udbetalt. Han modtog ikke svar fra Domstolen på denne rykkerskrivelse.

Klageren gjorde i det væsentlige gældende, at Domstolen undlod at besvare hans mange forespørgsler, og krævede fuld godtgørelse af de rejseudgifter, der var forbundet med hans ansøgning om en stilling ved Domstolen.

UNDERSØGELSEN

Domstolens udtalelse

Domstolen forklarede i sin udtalelse, at klageren havde fremsat et krav om godtgørelse af et beløb på 1.938,05 EUR, hvilket oversteg det maksimale beløb i henhold til Domstolens regler om godtgørelse af rejseudgifter for ansøgere. Domstolen påpegede, at der i princippet sendes en kopi af disse regler til alle ansøgere, som indkaldes til samtale. I overensstemmelse med reglerne betalte Domstolen det maksimale beløb, nemlig 516,09 EUR.

Efter igen at have undersøgt sagen opdagede Domstolens administration, at der muligvis ikke var sendt en kopi af reglerne til klageren, og anmodede om en udtalelse fra sin juridiske rådgiver i administrative sager om, hvorvidt det var muligt i denne sag at betale det udestående beløb.

På foranledning af sin juridiske rådgiver besluttede Domstolen at overføre det udestående beløb til klageren. Beløbet blev overført i juli 2002. Domstolen anførte også, at dens personale- og økonomidirektør i en skrivelse havde oplyst om denne beslutning og undskyldt over for klageren.

Klagerens bemærkninger

Klageren bekræftede, at De Europæiske Fællesskabers Domstolen havde betalt det udestående beløb. Han udtrykte sin taknemmelighed over for Ombudsmanden for at have behandlet klagen med et vellykket resultat og tilføjede, at hvis det ikke havde været for Ombudsmandens bestræbelser, ville hans rettigheder ikke være blevet håndhævet.

AFGØRELSEN

Det fremgik af klagerens oplysninger og Domstolens udtalelse, at Domstolen havde taget skridt til at løse sagen og derved havde tilfredsstillet klageren. På den baggrund afslutter Den Europæiske Ombudsmand behandlingen af sagen.

3.3 MINDELIGE LØSNINGER OPNÅET AF OMBUDS- MANDEN

3.3.1 Europa- Parlamentet

OFFENTLIGGØREL- SE AF GENDRIVELSE AF BERETNING FRA DEN UAFHÆNGIGE EKSPERTGRUPPE

*Afgørelse om klage
375/2001/IJH over
Europa-Parlamentet*

KLAGEN

Klageren var forhenværende generaldirektør for Kommissionens GD XXIII (Erhvervs politik, Handel, Turisme og Erhvervsdrivende Foreninger). Han klagede i marts 2001 til Ombudsmanden over Europa-Parlamentet. Ifølge klageren var de relevante faktiske omstændigheder følgende:

I 1993 indledte klageren en intern undersøgelse af korruptionsanklagerne mod lederen af kontoret for turisme i GD XXIII, som senere er blevet retsforfulgt og dømt for korruption i Frankrig. Den pågældende person indledte derefter en misinformationskampagne mod klageren. Nogle af disse forkerte oplysninger sneg sig ind i en betænkning (ordfører: Rosemarie Wemheuer), som blev vedtaget af Europa-Parlamentet, uden at klageren blev hørt. Efter korrespondance med Europa-Parlamentet mente klageren, at sagen var blevet løst til hans tilfredshed af den daværende formand for Parlamentet. Senere nedsatte Europa-Parlamentet imidlertid Den Uafhængige Ekspertgruppe, som bl.a. undersøgte den såkaldte "turistsag". Europa-Parlamentet undlod at give Den Uafhængige Ekspertgruppe sin korrespondance med klageren vedrørende betænkningen af Wemheuer. Derfor antog Den Uafhængige Ekspertgruppe fejlagtigt, at de dele af Wemheuer-betænkningen, som var kritiske over for klageren, ikke var blevet anfægtet, og den beskyldte i sin egen beretning klageren for at undlade at påtage sig sit ansvar uden at høre ham.

På baggrund af ovenstående gjorde klageren gældende, at Europa-Parlamentet:

- 1 uagtsomt havde undladt at give Den Uafhængige Ekspertgruppe visse relevante oplysninger, dvs. korrespondancen mellem ham selv og Europa-Parlamentet vedrørende Wemheuer-betænkningen;
- 2 er ansvarligt for krænkelsen af hans grundlæggende ret til at blive hørt i touristsagen.

Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet burde offentliggøre en berigtigelse, eller alternativt hans gendrivelse, både på skrift og på Europa-Parlamentets websted.

UNDERSØGELSEN

Europa-Parlamentets udtalelse

I sin udtalelse anførte Europa-Parlamentet i det væsentlige følgende:

Den Uafhængige Ekspertgruppe havde selv hele ansvaret for fortolkningen af sit mandat og for den måde, hvorpå den nåede frem til sine konklusioner. Gruppens møder blev afholdt for lukkede døre, og den insisterede på, at dens drøftelser skulle være fortrolige med henblik på at bevare dens uafhængighed.

Formanden for Europa-Parlamentet kan ikke på nogen måde vide, hvilke dokumenter Den Uafhængige Ekspertgruppe har gennemgået, hvem dens kilder er, hvilke kontakter der blev knyttet mellem eksperterne og tredjeparter, eller hvilke årsager og overvejelser der fik gruppen til at drage de konklusioner, den drog.

Parlamentets institutionelle stilling forhindrer det derfor i at besvare nogen indholdsmæssige spørgsmål vedrørende gruppens arbejdsmetoder, dens kilder og vurdering af oplys-

ninger, konklusionernes beskaffenhed eller den måde, hvorpå de blev udtrykt i gruppens beretning. Derfor er Parlamentet ikke kompetent til at besvare spørgsmålet om, hvorvidt Den Uafhængige Ekspertgruppe havde respekteret klagerens grundlæggende rettigheder.

For så vidt angår Europa-Parlamentets videregivelse af oplysninger til Den Uafhængige Ekspertgruppe, blev alle de oplysninger, som administrationen var i besiddelse af om Wemheuer-betænkningen om turisme, stillet til rådighed for gruppen. Parlamentet kan imidlertid ikke udtale sig om, hvorvidt tredjeparter fremsendte oplysninger til gruppen som f.eks. korrespondance mellem MEP'er og klageren eller andre oplysninger, som en tredjepart personligt er i besiddelse af.

Formanden for Europa-Parlamentet oplyste formanden for Den Uafhængige Ekspertgruppe, Middelhoek, om sine skrivelser til klageren, som for den største dels vedkommende var skrevet, efter at gruppen havde afsluttet sit arbejde. Endvidere tog generalsekretæren for Europa-Parlamentet initiativ til at anmode de tidligere medlemmer af Den Uafhængige Ekspertgruppe om at foretage en yderligere analyse af de argumenter og dokumenter, som klageren havde fremlagt. Denne anmodning blev afvist med den begrundelse, at Den Uafhængige Ekspertgruppe ikke længere eksisterede og derfor ikke kunne drøfte sagen.

For så vidt angår klagerens påstand om, at Europa-Parlamentet burde offentliggøre en gendrivelse på Parlamentets websted, kan Europa-Parlamentet, eftersom det ikke har ansvaret for indholdet i gruppens beretninger, ikke være forpligtet til at offentliggøre alle mulige indvendinger mod gruppens erklæringer.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger anførte klageren i det væsentligste følgende:

I Europa-Parlamentets udtalelse blev det centrale spørgsmål om, hvorvidt Parlamentet havde respekteret klagerens grundlæggende rettigheder, ikke omtalt. Parlamentet kan ikke uddelegere sine forpligtelser vedrørende respekten for de grundlæggende rettigheder til et midlertidigt privat organ, som kun står til ansvar over for sig selv.

Formuleringen af Den Uafhængige Ekspertgruppes mandat var udelukkende Europa-Parlamentets ansvar. Parlamentet var kompetent til at overvåge gruppens arbejdsmetoder, hvilket klart fremgår af det kommissorium, som Formandskonferencen vedtog den 27. januar 1999. Den kendsgerning, at Europa-Parlamentets generalsekretær tog det initiativ, der blev nævnt i Parlamentets udtalelse, beviser, at Europa-Parlamentet har kompetence i sagen.

Klagerens skrivelser til ordføreren, til formanden for det ansvarlige udvalg, til gruppeformændene og til formanden for Europa-Parlamentet burde være stillet til rådighed for Den Uafhængige Ekspertgruppe. Disse skrivelser var stilet til personer i officielle stillinger i Europa-Parlamentet og kan derfor ikke sidestilles med oplysninger, "som en tredjepart personligt er i besiddelse af", uanset om Parlamentets administration havde kendskab til dem eller ej.

Europa-Parlamentet anførte selv, at det ikke havde videregivet klagerens korrespondance til Den Uafhængige Ekspertgruppe og ikke havde levet op til sit tilsynsansvar. Det er derfor nødvendigt at råde bod på dette ved at gennemgå de relevante afsnit i gruppens beretning. Alternativt burde Europa-Parlamentet også offentliggøre klagerens svar på gruppens første beretning.

Klageren afsluttede sine bemærkninger med at spørge, om den labyrint af argumenter om kompetence, som udelukker hinanden, ikke ville få enhver borger til at føle sig som Josef K. i Kafkas *Processen*.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Efter en omhyggelig undersøgelse af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden, at der kunne være tale om et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Europa-Parlamentet side. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, i statutten,²⁴ skrev han derfor til formanden for Europa-Parlamentet med henblik på at foreslå en mindelig løsning på baggrund af følgende analyse af stridsspørgsmålene mellem klageren og Europa-Parlamentet.

1 Påstanden om forsømmelighed

1.1 Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet havde udvist forsømmelighed ved at undlade at give Den Uafhængige Ekspertgruppe oplysninger om hans korrespondance med de personer, der udøvede et hverv i Parlamentet, vedrørende Wemheuer-betænkningen om turisme. For at udelukke enhver tvivl påpeger Ombudsmanden, at han ikke forstår det sådan, at klageren gør gældende, at en eller flere specifikke personer er skyld i denne fejl.

1.2 Europa-Parlamentet anførte i sin udtalelse, at alle de oplysninger, som administrationen var i besiddelse af vedrørende Wemheuer-betænkningen, blev stillet til rådighed for Den Uafhængige Ekspertgruppe. Parlamentet anførte imidlertid, at det ikke kan udtale sig om, hvorvidt tredjeparter fremsendte oplysninger til gruppen som f.eks. korrespondance mellem MEP'er og klageren eller andre oplysninger, som en tredjepart personligt er i besiddelse af.

1.3 I sine bemærkninger påpeger klageren, at disse skrivelser var stilet til personer i officielle stillinger i Europa-Parlamentet og derfor ikke kan sidestilles med oplysninger, "som en tredjepart personligt er i besiddelse af", uanset om Parlamentets administration havde kendskab til dem eller ej.

1.4 Ombudsmanden finder, at det påhvilede Parlamentet som institution at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger inden for dets beføjelser, da det blev kendt, at relevante oplysninger og dokumenter, som personer, der udøvede et hverv i Europa-Parlamentet, havde fået i forbindelse med deres officielle hverv, ikke var blevet viderebragt til Den Uafhængige Ekspertgruppe. Hvorvidt Parlamentet har opfyldt denne forpligtelse undersøges forneden.

2 Påstand om krænkelse af klagerens grundlæggende ret til at blive hørt

2.1 Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet er ansvarligt for krænkelsen af hans grundlæggende ret til at blive hørt i turistsagen. Ifølge klageren betød Parlamentets undladelse af at videregive korrespondancen mellem ham selv og personer, der udøver et hverv i Parlamentet, vedrørende Wemheuer-betænkningen til Den Uafhængige Ekspertgruppe, at gruppen fejlagtigt antog, at de dele af betænkningen, som var kritiske over for klageren, ikke var blevet anfægtet af ham. I sin egen beretning beskyldte Den Uafhængige Ekspertgruppe derfor klageren for at undlade at påtage sig sit ansvar uden at høre ham. Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet nu burde offentliggøre en berigtigelse eller alternativt hans gendrivelse.

2.2 Europa-Parlamentet anførte i sin udtalelse, at Den Uafhængige Ekspertgruppe selv havde hele ansvaret for fortolkningen af sit mandat og for den måde, hvorpå den nåede frem til sine konklusioner. Ifølge udtalelsen kan Europa-Parlamentet ikke på nogen måde vide, hvilke dokumenter Den Uafhængige Ekspertgruppe gennemgik, hvem deres kilder var, hvilke kontakter der blev knyttet mellem eksperterne og tredjeparter, eller hvilke årsager og overvejelser der fik gruppen til at drage de konklusioner, den drog. Derfor er

²⁴ "Så vidt muligt forsøger Ombudsmanden sammen med den berørte institution eller det berørte organ at finde en løsning, der kan bringe tilfælde af fejl eller forsømmelser til ophør og imødekomme klagen."

Parlamentet ikke kompetent til at besvare spørgsmålet om, hvorvidt Den Uafhængige Ekspertgruppe respekterede klagerens grundlæggende rettigheder.

2.3 Ombudsmanden finder ikke, at Europa-Parlamentet på tilfredsstillende vis har besvaret spørgsmålet om sit eget ansvar for at sikre, at klagerens grundlæggende rettigheder respekteres.

2.4 Som beskrevet i afsnit 1.4 ovenfor finder Ombudsmanden, at det påhvilede Parlamentet som institution at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger inden for dets beføjelser, da det blev kendt, at relevante oplysninger og dokumenter, som personer, der udøvede et hverv i Europa-Parlamentet, havde fået i forbindelse med deres officielle hverv, ikke var blevet viderebragt til Den Uafhængige Ekspertgruppe.

2.5 Ifølge Europa-Parlamentet tog Europa-Parlamentets generalsekretær initiativ til at anmode de tidligere medlemmer af Den Uafhængige Ekspertgruppe om at foretage en yderligere analyse af de argumenter og dokumenter, som klageren havde fremlagt. Denne anmodning blev afvist med den begrundelse, at Den Uafhængige Ekspertgruppe ikke længere eksisterede og derfor ikke kunne drøfte sagen.

2.6 Ombudsmanden finder derfor, at Europa-Parlamentet forsøgte at træffe de relevante genopretningsforanstaltninger. Eftersom dette forsøg ikke lykkedes, finder Ombudsmanden imidlertid ikke, at Europa-Parlamentet dermed har opfyldt sin institutionelle forpligtelse til at træffe genopretningsforanstaltninger. Ombudsmandens foreløbige konklusion er derfor, at Europa-Parlamentet bør tage yderligere skridt til at opfylde sin institutionelle forpligtelse til at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger inden for dets beføjelser, og at undladelse heraf kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Forslaget til en mindelig løsning

Ombudsmanden oplyste formanden for Europa-Parlamentet om ovennævnte konklusioner og mindede om, at Parlamentet havde anført, at det, eftersom det ikke er ansvarligt for de erklæringer, der indgår i beretningerne fra Den Uafhængige Ekspertgruppe, næppe kan være forpligtet til at offentliggøre alle mulige indvendinger mod disse erklæringer. Ombudsmanden påpegede, at nærværende sag ikke omhandler alle mulige indvendinger, men kun indvendinger fra en særskilt person, som ikke blev hørt, før Den Uafhængige Ekspertgruppe udsatte denne for offentlig kritik, som stadig er at finde på Parlamentets websted. Ombudsmanden foreslog, at Parlamentet som en passende genopretningsforanstaltning kunne offentliggøre klagerens gendrivelse på sit websted.

Europa-Parlamentets svar

I sit svar på Ombudsmandens forslag indvilligede Europa-Parlamentets formand som en venlig gestus over for klageren i at give ham mulighed for at offentliggøre sin gendrivelse af det relevante kapitel i den første beretning fra Den Uafhængige Ekspertgruppe via et hyperlink fra den relevante side på Europa-Parlamentets websted i de forskellige sprogversioner. Europa-Parlamentet påtog sig ikke oversættelsen af klagerens gendrivelse, men ville offentliggøre alle de sprogversioner, denne fremsender, i et passende format.

Europa-Parlamentet fremhævede, at den indvilliger i dette uden dog at fravige Parlamentets principielle holdning om, at det ikke kan stå til ansvar for indholdet i beretningerne fra Den Uafhængige Ekspertgruppe eller for den måde, hvorpå gruppen udførte sit arbejde, de oplysninger, den baserede sine konklusioner på, eller for de forbindelser med personer, der er eller kunne være berørt af gruppens undersøgelser. Endvidere fremhævede Europa-Parlamentet, at det ikke kan forventes at stille en "opslagstavle" til rådighed for alle, hvorpå det offentliggør alle stridigheder, som den ikke har del i eller kan bedømme indholdet af. Den kendsgerning, at Parlamentet indvilliger i at offentliggøre klagerens gendrivelse, kan derfor ikke betragtes som værende præcedensskabende for

yderligere offentliggørelse af materiale på dets websted, hverken i forbindelse med beretningen fra Den Uafhængige Ekspertgruppe eller i andre forbindelser.

Europa-Parlamentet foreslog at kontakte von Moltke, når det havde modtaget Ombudsmandens bekræftelse af, at det kunne gå videre på dette grundlag.

Klagerens bemærkninger

Klageren bekræftede i en skrivelse, at han accepterede den fremgangsmåde, der var beskrevet i svaret fra formanden for Europa-Parlamentet til Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning, og at han så frem til, at Europa-Parlamentet kontaktede ham med henblik på at drøfte gennemførelsen af den mindelige løsning.

AFGØRELSEN

1 Påstandene om forsømmelighed og krænkelse af klagerens grundlæggende ret til at blive hørt

1.1 Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet er ansvarligt for krænkelsen af hans grundlæggende ret til at blive hørt i turistsagen. Ifølge klageren betød Parlamentets forsømmelighed ved at undlade at videregive korrespondancen mellem ham selv og personer, der udøver et hverv i Parlamentet, vedrørende Wemheuer-betænkningen, at gruppen fejlagtigt antog, at de dele af betænkningen, som var kritiske over for klageren, ikke var blevet anfægtet af ham. I sin egen beretning beskyldte Den Uafhængige Ekspertgruppe derfor klageren for at undlade at påtage sig sit ansvar uden at høre ham. Klageren gjorde gældende, at Europa-Parlamentet nu burde offentliggøre en berigtigelse eller alternativt hans gendrivelse.

1.2 Ombudsmanden finder, at det påhvilede Parlamentet som institution at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger inden for dets beføjelser, da det blev kendt, at relevante oplysninger og dokumenter, som personer, der udøvede et hverv i Europa-Parlamentet, havde fået i forbindelse med deres officielle hverv, ikke var blevet viderebragt til Den Uafhængige Ekspertgruppe. Ombudsmanden fandt endvidere, at Europa-Parlamentet forsøgte at træffe de relevante genopretningsforanstaltninger. Eftersom dette forsøg ikke lykkedes, fandt Ombudsmanden imidlertid ikke, at Europa-Parlamentet dermed havde opfyldt sin institutionelle forpligtelse til at træffe genopretningsforanstaltninger. Ombudsmandens foreløbige konklusion var derfor, at Europa-Parlamentet burde tage yderligere skridt til at opfylde sin institutionelle forpligtelse til at træffe de nødvendige genopretningsforanstaltninger inden for dets beføjelser, og at undladelse heraf kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden foreslog derfor som en mindelig løsning, at Europa-Parlamentet skulle offentliggøre klagerens gendrivelse på sit websted.

1.3 I sit svar på Ombudsmandens forslag indvilligede Europa-Parlamentet, idet det tog forbehold for sin holdning til indholdet, som en venlig gestus over for klageren i at give ham mulighed for at offentliggøre sin gendrivelse af det relevante kapitel i den første beretning fra Den Uafhængige Ekspertgruppe via et hyperlink fra den relevante side på Europa-Parlamentets websted i de forskellige sprogversioner. Klageren bekræftede, at han accepterede den fremgangsmåde, som Europa-Parlamentet havde beskrevet, og så frem til, at Parlamentet kontaktede ham med henblik på at drøfte gennemførelsen af den mindelige løsning.

2 Konklusion

Efter Ombudsmandens initiativ fremgik det, at en mindelig løsning på klagen var blevet aftalt mellem Europa-Parlamentet og klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.3.2 Europa-Kommissionen

KLAGEN

Ifølge klageren, en britisk journalist, der en overgang boede og arbejdede i Bruxelles, var baggrunden for hans klage, som blev indgivet i september 2000, følgende:

KOMMISSIONEN ACCEPTERER OMBUDSMANDENS FORSLAG TIL EN MINDELIG LØSNING VED- RØRENDE KRAV OM BETALING

*Afgørelse om klage
1230/2000/GG over
Europa-Kommissionen*

I marts 1998 blev klageren ringet op af D., chef for afdeling D.3 i Kommissionens GD V (nu Generaldirektoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold), som spurgte, om han hurtigt kunne redigere udkastet til den foreløbige rapport fra Gruppen af Ekspertter på Højt Plan om Økonomiske og Arbejds-mæssige Følger af de Industrielle Ændringer, kendt som "Gyllenhammar-gruppen". D. kendte klageren gennem K., klagerens hustru, som på det tidspunkt var hjælpeansat i afdeling D.3. Hun gjorde det klart, at hun hurtigt havde brug for hjælp til at forbedre udkastet til rapporten, og tilbød klageren et beløb på 3.000 EUR for arbejdet. Klageren accepterede dette tilbud.

Redigeringsarbejdet blev udført i løbet af en periode på omkring to uger gennem en løbende proces med regelmæssig kontakt og udveksling af e-mails mellem klageren og D. Opgaven blev afsluttet først i april 1998. Eftersom opgaven hastede, nåede GD V ikke at udarbejde en kontrakt før i juni 1998, efter at arbejdet var afsluttet. Det mundtligt aftalte beløb på 3.000 EUR blev nævnt i kontrakten af 26. juni 1998 (referencenr. 980114) og udbetalt til klageren.

Sidst i september 1998 ringede D. klageren op igen og spurgte, om han kunne redigere den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen. D. forklarede, at sagen igen hastede, eftersom rapporten skulle sendes til Det Europæiske Råd, som skulle afholdes i Wien i december 1998, og først skulle oversættes til alle fællesskabssprog og trykkes i god tid før mødet. D. og klageren aftalte, at "de samme vilkår og betingelser skulle gælde" for denne rapport som for den foreløbige rapport, dvs. at klageren ville udføre arbejdet hurtigt og få udbetalt 3.000 EUR for det. Betalingen blev ikke drøftet yderligere.

Klageren indvilligede i at påtage sig arbejdet, som han efter samme løbende proces som ved den foreløbige rapport afsluttede i midten af oktober 1998. Den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen blev behørigt offentliggjort og sendt til Det Europæiske Råd.

På baggrund af sine erfaringer med den foreløbige rapport antog klageren, at der ville blive udarbejdet en kontrakt, og at han ville modtage betaling inden for kort tid. Der gik imidlertid flere måneder, uden at klageren modtog en kontrakt eller anden meddelelse fra Kommissionen. Den 25. september 1999 sendte klageren så en faktura på 3.000 EUR til Q., direktør for direktorat D og fungerende vicegeneraldirektør for GD V.

I begyndelsen af november 1999 (13 måneder efter at arbejdet var afsluttet) sendte Kommissionen et kontraktudkast til klageren (referencenr. VC/1999/0020) og en meddelelsesskrivelse fra C., chef for Afdelingen for Kontrakter og Støtte i GD V. Ifølge dette kontraktudkast skulle klageren inden for en periode på to måneder at regne fra ikrafttrædelsesdatoen (den dato, hvor Kommissionen fremsendte en meddelelse til klageren om den underskrevne kontrakt), fremlægge en "rapport om de økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer". I udkastet anførtes et beløb på 2.000 EUR.

Kort efter at han havde modtaget kontraktudkastet, kontaktede klageren D. for at påpege, at beløbet var 1.000 EUR lavere end aftalt og for at få en forklaring. D. sagde, at hun ville undersøge sagen og vende tilbage til klageren. Hun ringede imidlertid aldrig tilbage.

Den 21. december 1999 sendte C. klageren en påmindelse, hvori han bad ham underskrive og returnere kontraktudkastet inden ti dage. Klageren fremsendte en skrivelse den 30. december 1999, hvori han forklarede, hvad der var sket, samt udtrykte overraskelse over den frist, der var blevet fastlagt. Han kontaktede derefter igen D., som ikke nægtede, at der var aftalt et beløb på 3.000 EUR. D. sagde imidlertid, at GD V's økonomiafdeling i mellemtiden af budgetmæssige årsager havde reduceret beløbet til 2.000 EUR og rådede

ham til at nøjes med dette beløb, hvis han overhovedet ønskede at blive betalt. Klageren skrev derefter modstræbende under på kontraktudkastet den 19. januar 2000 og returnerede det til Kommissionen. I sit følgebrev af 20. januar 2000 fremsatte han følgende bemærkninger: ”Jeg ønsker imidlertid igen at fastslå, at GD V i denne sag ensidigt har afvejet fra de vilkår, jeg aftalte med D., og som hun ikke nægter, nemlig en betaling på 3.000 EUR. Et sådant bedrageri er skadeligt for Kommissionens rygte.” Klageren påpegede endvidere, at det var uacceptabelt, at Kommissionen havde ladet et helt år gå, efter at arbejdet var udført, før den havde sendt ham en kontrakt, og at han forventede, at betalingen ville blive foretaget snarest. Den 9. februar 2000 bekendtgjorde Kommissionen den underskrevne kontrakt for klageren.

Eftersom klageren allerede havde indsendt en faktura, sendte han ikke en ny med det samme. Den 4. april 2000 sendte han en e-mail til C., hvori han henledte dennes opmærksomhed på sin tidligere faktura og spurgte, hvornår han ville blive betalt. Senere samme dag sendte C. klageren en e-mail, hvori han bad denne om at fremsende en endelig faktura sammen med den endelige rapport i overensstemmelse med kontraktens bestemmelser. Klageren svarede, at han allerede havde sendt en faktura i september 1999, og at han havde færdiggjort den rapport, han var blevet bedt om at arbejde på, i oktober 1998.

Den 5. april 2000 modtog klageren en e-mail fra V., C.s kollega, som oplyste ham om, at den endelige rapport ikke kunne dateres 1998, eftersom kontrakten var blevet underskrevet den 31. december 1999, og eftersom perioden for opfyldelse af kontrakten udløb den 29. februar 2000. I sit svar påpegede klageren, at disse datoer var ukorrekte, og forklarede endnu engang baggrunden for sit krav. Han påpegede endvidere, at han ikke var blevet bedt om at fremlægge en ”rapport”, men at hans arbejde havde bestået i at foretage adskillige tekstmæssige ændringer i et manuskript, som en anden havde udarbejdet for Kommissionen. Klageren lovede ikke desto mindre at fremsende en ny faktura, hvilket han gjorde den 1. maj 2000.

Da han ikke havde modtaget sin betaling, henvendte klageren sig i september 2000 til Ombudsmanden. Klageren påpegede, at han ikke længere var indstillet på at stille sig tilfreds med det reducerede beløb på 2.000 EUR, men nedlagde påstand om (1) fuld betaling af det aftalte beløb på 3.000 EUR, (2) udbetaling af renter af dette beløb fra den 25. september 1999 og (3) en formel undskyldning fra D. og Q.

Klageren fremsatte følgende påstande:

- (1) Kommissionen havde undladt at betale ham det aftalte beløb på 3.000 EUR.
- (2) Kommissionen havde ensidigt nedsat det aftalte beløb.
- (3) Kommissionen havde først sendt ham et kontraktudkast 13 måneder efter at han havde afsluttet arbejdet.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Kommissionen havde nedsat en gruppe af eksperter på højt plan, som skulle drøfte industrielle ændringer og de arbejdsmæssige følger heraf. Gruppen blev ledet af P., og rapporten blev senere kendt som ”Gyllenhammar-rapporten”. Gruppen udarbejdede en foreløbig rapport, som skulle sendes til Det Europæiske Råd i Cardiff i juni 1998. Formanden for gruppen ønskede, at teksten skulle være flydende, hvorfor man bad en journalist om at skrive teksten. Klageren blev bestilt til at udføre dette arbejde, som omfattede deltagelse i møder i ekspertgruppen samt udarbejdelse af den engelske tekst til den foreløbige rapport. Den 6. oktober 1998 fik han udbetalt 3.000 EUR for sit arbejde.

Klageren blev ikke bedt om at skrive den endelige rapport. Han foretog mindre ændringer i den engelske tekst, selv om han ikke havde en kontrakt, hvilket synes at være årsagen til misforståelsen.

I 1999 skulle der udarbejdes et yderligere dokument med titlen ”Rapport om de økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer”. Denne rapport havde til formål at give et overblik over spørgsmålet om industrielle ændringer på baggrund af den endelige Gyllenhammar-rapport. Klageren blev udvalgt som ekspert til at udarbejde denne rapport på grund af sine tidligere erfaringer på dette område (herunder hans arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af den foreløbige Gyllenhammar-rapport) samt sine kompetencer som journalist. I kontrakten VC/1999/0020, som derefter blev opstillet, anførtes det, at perioden for kontraktens opfyldelse var to måneder fra den 9. februar 2000. Betalingen herfor blev fastlagt under hensyntagen til, at klageren som ekspert på området, og eftersom han hovedsageligt skulle trække på allerede offentliggjorte tekster, herunder den endelige Gyllenhammar-rapport, kunne have udarbejdet rapporten på få uger. Dette afspejledes også i perioden for kontraktens opfyldelse, som var fastlagt til to måneder. Tilsvarende havde man fastlagt et beløb på 2.000 EUR, fordi der ikke havde været behov for at deltage i møder som ved den foreløbige Gyllenhammar-rapport.

Man havde endnu ikke modtaget en rapport fra klageren, hvorfor det ikke havde været muligt at betale ham de 2.000 EUR. De fakturaer, der var modtaget fra klageren, henviste til det arbejde, han havde udført i 1998, og ikke den rapport, som kontrakten omhandlede.

Der havde været stor forvirring i korrespondancen med klageren. Kommissionen havde gentagne gange forklaret klageren, både i telefonen og pr. e-mail, at kontrakt VC/1999/0020 omhandlede et andet stykke arbejde (som omfattede Gyllenhammar-rapporten, men som ikke var det samme som den endelige rapport).

Selv om der ikke eksisterede en kontrakt med klageren, havde Kommissionen dog draget fordel af den redigerede engelske tekst (undersøgelse af ændringer). Derfor var Kommissionen for at udvise velvilje i sine forbindelser med kontrahenter og for at betale for ”værdien” af det arbejde, den drog fordel af, villig til at udbetale en kulanceerstatning på 1.000 EUR.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage og fremsatte blandt andet følgende bemærkninger:

I sin udtalelse greb Kommissionen til en række usandheder og påstande om ”forvirring” og ”misforståelser”. Der havde imidlertid ikke været nogen misforståelser mellem klageren og D.. Deres aftale om den endelige rapport havde været helt klar, ligesom det var tilfældet med den foreløbige rapport.

I mellemtiden havde klageren fået nye oplysninger. I februar eller marts 1999 havde hans hustru nævnt over for T., en tjenestemand, der arbejdede med budgetmæssige opgaver i afdeling D.3, at klageren endnu ikke havde modtaget en kontrakt for det arbejde, han havde udført i oktober 1998. Derefter kontaktede T. D. for at spørge, hvad der skulle gøres. D. bad ham opføre en forpligtelsesbevilling i budgettet på 2.000 EUR som forberedelse til udarbejdelsen af en kontrakt. Disse oplysninger var i strid med Kommissionens påstand om, at kontrakten omhandlede arbejde, der skal udføres i fremtiden, og ikke det arbejde, som klageren havde afsluttet i oktober 1998. De viste endvidere, at ordren om at reducere klagerens betaling kom fra D. selv.

En franskmænd, B., var blevet bedt om at skrive Gyllenhammar-gruppens rapporter, både den foreløbige og den endelige. Da D. første gang kontaktede klageren med henblik på at bede ham om at redigere den foreløbige rapport, fortalte hun ham, at hun ikke var tilfreds med B.'s arbejde, at hun ville blive nødt til at revidere rapporten, og at det ville være klage-

rens arbejde at sikre, at det endelige resultat af denne omskrivningsproces var skrevet på et godt engelsk. Dette havde udelukkende været redigeringsarbejde. Det havde ikke været nødvendigt for klageren at deltage i gruppens møder, da B. var ordfører. Efter D.'s forslag om, at det ville være nyttigt for at få en ide om drøftelserne, deltog klageren imidlertid i et møde i op til halvanden time. Der var en klar forskel mellem *udarbejdelse* og *redigering*. Klageren havde aldrig hævdet, at han havde *udarbejdet* (dvs. skrevet) nogen af rapporterne. Dette var blevet gjort af B. og derefter D. og hendes medarbejdere. Klagerens arbejde omfattede *redigering* af rapporterne, således at de kunne forstås af en lægmand og var skrevet på et flydende engelsk.

Det var sandt, at der ikke havde været nogen skriftlig kontrakt på det tidspunkt, hvor klageren arbejdede på den endelige rapport. Dette var imidlertid foranlediget af, at arbejdet hastede, hvilket også var tilfældet med den foreløbige rapport. D. og klageren havde mundtligt aftalt arbejdets omfang og betalingen herfor i en telefonsamtale sidst i september 1998, hvor hun havde bedt klageren om at hjælpe snarest. Arbejdet var derfor omfattet af denne gentlemanaftale. Klageren påpegede endvidere, at det ville have været højst usædvanligt for ham at arbejde på den endelige rapport uden betaling.

Kommissionens påstand om, at kontrakt VC/1999/0020 omhandlede en fremtidig rapport, var meget mærkelig, eftersom klageren ikke var blevet kontaktet af D. eller andre om et sådant projekt. Endvidere havde klageren aldrig hævdet at være ekspert i arbejdsmæssige anliggender.

Tilbuddet om en kulanceerstatning på 1.000 EUR kunne ikke erstatte den fulde betaling på 3.000 EUR. Klageren fastholdt derfor sit krav om betaling af det fulde beløb, som var blevet aftalt, nemlig 3.000 EUR plus renter fra den 25. september 1999, hvilket var den dato, hvor han havde sendt den første faktura.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

I lyset af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger dertil vurderede Ombudsmanden, at han havde behov for yderligere oplysninger for at kunne behandle klagen. Han undersøgte derfor Kommissionens dossier og bad D. og T. om at afgive vidneforklaring.

Undersøgelse af dossieret

Kommissionens dossier indeholdt bl.a. følgende dokumenter:

I *notaterne fra mødet den 22.-23. juni 1998* anføres det, at fristen for den endelige rapport var den 16. oktober 1998, og at der skulle findes en redaktør (som allerede skulle starte i august).

I et *notat af 3. april 1998* anmodede D. om en forpligtelsesbevilling på 3.000 EUR med henblik på at indgå en kontrakt med klageren. Ifølge det medfølgende notat, som begrundede valget af kontrahenten og beskrev de opgaver, der skulle udføres, bestod det pågældende arbejde i "rédaction" (redigering) af den foreløbige rapport til den 23. april 1998. I et *internt notat af 4. maj 1998* fra GD XX (Finanskontrol) til GD V henvises der til denne dato, og der anmodes om en tilkendegivelse. I en håndskreven tilføjelse på dette notat står der "changer la date!" (datoen ændres!). Den 22. juli 1998 modtog GD V *klagerens faktura* for redigeringsarbejde i forbindelse med rapporten fra Gruppen af Ekspertter på Højt Plan om Industrielle Ændringer. I et *notat af 24. juli 1998* bekræftede D. med samme ordvalg, at dette arbejde var blevet udført tilfredsstillende.

I et *notat af 14. april 1999* anmodede Q. om en forpligtelsesbevilling på 2.000 EUR med henblik på at indgå en tjenesteydelseskontrakt med klageren. Ifølge det medfølgende notat var klageren blevet valgt, fordi arbejdet hastede, samt på grund af hans kvalifikationer og

villighed til at udføre arbejdet. I et *notat af 4. juni 1999* anmodede GD V's tjeneste med ansvar for administration af ressourcer Q. om at forklare, hvorfor det pågældende arbejde kun kunne udføres af klageren. I sit *svar af 14. juni 1999* påpegede Q., at klageren allerede havde udført arbejde i forbindelse med Gyllenhammar-gruppen om "de økonomiske og arbejdsmæssige følger af industrielle ændringer" og anførte endvidere: "Il a donc une très bonne connaissance du dossier dont le rapport final doit être rédigé et en plus il est disponible et capable de le remettre dans les plus brefs délais". (Han har således et meget godt kendskab til det dossier, i forbindelse med hvilket den endelige rapport skal redigeres, og endvidere kan han aflevere den meget hurtigt). Q. tilføjede endvidere, at prisen blev betragtet som god i betragtning af, at "rédaction du rapport intérimaire a été effectuée pour un montant de 3.000,00 euro". (redigeringen af den foreløbige rapport blev foretaget for et beløb på 3.000 euro).

Vidneforklaring fra Kommissionens tjenestemænd

To af Kommissionens tjenestemænd, D. og T., afgav vidneforklaring til Ombudsmandens kontor.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Ombudsmandens analyse af de omstridte spørgsmål

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne samt resultaterne af de yderligere undersøgelser fandt Ombudsmanden, at Kommissionens svar på klagerens påstand var utilstrækkeligt.

Den foreløbige konklusion var baseret på følgende betragtninger:

1 I april 1998 udførte klageren, en britisk journalist, arbejde for Kommissionen (kontrakt 980114) i forbindelse med den foreløbige rapport fra en gruppe af eksperter på højt plan, som skulle drøfte industrielle ændringer og de arbejdsmæssige følger heraf ("Gyllenhammar-gruppen"), og fik udbetalt 3.000 EUR for dette arbejde. Klageren gjorde gældende, at han i september 1998 var blevet bedt om at udføre arbejde i forbindelse med den endelige rapport fra gruppen, og at det var blevet aftalt mundtligt, at dette arbejde skulle udføres på samme vilkår som tidligere, dvs. at han skulle betales 3.000 EUR for sit arbejde. Ifølge klageren havde Kommissionen ikke betalt dette beløb, men havde ensidigt nedsat beløbet til 2.000 EUR og havde først sendt ham en kontrakt 13 måneder efter at han havde afsluttet arbejdet. Klageren nedlagde påstand om (1) fuld betaling af det aftalte beløb på 3.000 EUR, (2) renter på dette beløb fra den 25. september 1999 og (3) en formel undskyldning fra to af Kommissionens tjenestemænd, D. og Q. .

2 Kommissionen anførte, at der ikke var en kontrakt på arbejdet i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen, men at klageren var blevet bestilt til at udarbejde en "Rapport om de økonomiske og arbejdsmæssige følger af de industrielle ændringer" i en kontrakt, der blev underskrevet i starten af 2000 (kontrakt VC/1999/0020), og for et beløb på 2.000 EUR. Ifølge Kommissionen kunne dette beløb imidlertid ikke udbetales, eftersom klageren ikke havde fremlagt en sådan rapport. I lyset af, at Kommissionen havde draget fordel af det arbejde, klageren havde udført i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen, var den ikke desto mindre villig til at betale en kulanceerstatning på 1.000 EUR.

3 I sine bemærkninger kritiserede klageren i stærke vendinger Kommissionens synspunkter og gjorde gældende, at der som minimum havde eksisteret en gentlemanaftale, ifølge hvilken han skulle arbejde på den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen.

4 Ombudsmanden fandt, at det var hensigtsmæssigt at vurdere klagerens anbringender samlet, eftersom de var baseret på samme antagelse, nemlig at klageren i september 1998

var blev anmodet af Kommissionen om at redigere den endelige rapport, og at det ved den lejlighed var blevet aftalt, at der skulle betales et beløb på 3.000 EUR for dette arbejde.

5 Ombudsmanden bemærkede, at Kommissionen ikke anfægtede, at klageren havde udført redigeringsarbejde i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen. Klageren havde endvidere fremsendt beviser for dette. Det stod også klart, at dette arbejde var blevet udført med Kommissionens vidende og accept. I sin vidneforklaring bekræftede D., chef for Kommissionens afdeling med ansvar for rapporten, at udkastet til den endelige rapport var blevet videresendt til klageren, som derefter havde arbejdet på det og returneret det til Kommissionen. Sådant arbejde blev normalt ikke udført uden betaling, og der var ikke noget, der tydede på, at klageren havde til hensigt at arbejde gratis. Klageren gjorde gældende, at han selv og D. havde indgået en mundtlig aftale om, at han skulle arbejde på de samme betingelser, som han havde gjort før i forbindelse med den foreløbige rapport. I sin vidneforklaring indrømmede D., at det var "meget muligt", at ordene "på samme betingelser" var indgået i samtalen, således som klageren gjorde gældende. Hun bekræftede endvidere, at hun havde opfattet dette som en henvisning til betingelserne i den kontrakt, der omfattede den foreløbige rapport (kontrakt 980114). Under disse omstændigheder synes klagerens påstand om, at han havde tilbudt at udføre arbejdet på samme betingelser som det tidligere arbejde, dvs. til et beløb på 3.000 EUR, og at D. havde accepteret dette tilbud, at være plausibel. D.s antydning om, at klageren med disse ord mente, at han havde til hensigt at udføre arbejdet for det beløb, som var blevet betalt i forbindelse med kontrakt 980114 (og derfor egentlig gratis), var ikke overbevisende. Derimod syntes alle de forhåndenværende oplysninger at bekræfte klagerens version af hændelsesforløbet.

6 For det første stemte det hændelsesforløb, som klageren beskrev, overens med det, som fulgte, og som Kommissionen accepterede, i forbindelse med arbejdet vedrørende den foreløbige rapport. Eftersom sagen hastede, var der ikke blevet udarbejdet en kontrakt, før arbejdet i forbindelse med den foreløbige rapport var færdigt. Der var imidlertid efterfølgende blev udarbejdet en kontrakt, som derefter blev underskrevet. For det andet ville det have været overraskende, hvis Kommissionen efter at have fundet det nødvendigt at få en journalist til at redigere den foreløbige rapport havde ment, at den endelige rapport, som trods alt skulle fremlægges for Det Europæiske Råd, ikke skulle behandles med samme omhu. D. bekræftede i sin vidneforklaring, at det havde vist sig nødvendigt at redigere teksten i den endelige rapport, som var blevet udarbejdet af gruppens ordfører. For det tredje viser notaterne fra mødet i Gyllenhammar-gruppen den 22.-23. juni 1998, at der skulle findes en redaktør til den endelige rapport. For det fjerde tydede alt på, at sagen hastede, eftersom ordføreren havde fremlagt sit udkast til den endelige rapport kort før (i slutningen af september 1998) den fastlagte frist (16. oktober 1998) for denne rapport. I sin vidneforklaring bekræftede D. endvidere, at denne rapport havde været en af de største produktioner i hendes afdeling på det tidspunkt. Det var derfor meget usandsynligt, at den ansvarlige tjenestemand skulle have forladt sig på, at arbejdet ville blive udført gratis af en ekstern person, som ikke var tjenestemand i Fællesskabet, uden at lave nogen specifikke aftaler om, hvordan og på hvilke betingelser arbejdet skulle udføres. Ombudsmandens foreløbige konklusion var derfor, at klagerens synspunkt om, at der var en aftale mellem D. og klageren, som gik ud på, at klageren skulle udføre redigeringsarbejdet i forbindelse med den endelige rapport for et beløb på 3.000 EUR, blev bekræftet af de forhåndenværende oplysninger. Hvis der var en misforståelse, således som Kommissionen hævdede, synes den udelukkende at være sket fra Kommissionens side og uden medvirken fra klageren.

7 Kommissionen anførte imidlertid, at der rent faktisk var indgået en kontrakt (VC/1999/0020) med klageren, dog ikke vedrørende arbejdet i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen, men om udarbejdelse af en separat rapport.

8 Ombudsmanden fandt, at der var mange faktorer, som stred mod Kommissionens version af hændelsesforløbet. *For det første* syntes der ikke at være en tilfredsstillende

forklaring på, hvad den rapport, som klageren angiveligt skulle udarbejde i henhold til kontrakt VC/1999/0020, gik ud på. *For det andet*, hvilket i en vis grad har forbindelse til det første punkt, var det vanskeligt at se, hvorfor klageren var blevet valgt til denne opgave. Klageren påpegede, at han var journalist uden særlig ekspertise inden for arbejdsmæssige anliggender. *For det tredje*, hvis der rent faktisk var behov for en sådan ny rapport, og hvis det hastede (som dokumenterne i Kommissionens sagsakter antydede), var det uforklarligt, hvorfor Kommissionen ikke forsøgte at tvinge klageren til at udarbejde den rapport, som han angiveligt havde indvilliget i at udarbejde, eller ophæve kontrakten og forsøge at få rapporten udarbejdet andetsteds. *For det fjerde* bekræftede de kommissionstjenestemænd, som blev interviewet af Ombudsmandens kontor, at klagerens hustru i februar eller marts 1999 havde stillet spørgsmål om den kontrakt, hendes mand forventede at modtage i forbindelse med sit arbejde vedrørende den endelige rapport. Kort tid efter, nemlig den 14. april 1999, ansøgte GD V om en forpligtelsesbevilling på 2.000 EUR til en kontrakt, som skulle indgås med klageren. Indholdet i det interne notat, som var udarbejdet af eller for Q. ved den lejlighed, tydede stærkt på, at kontrakt VC/1999/0020 rent faktisk skulle have omfattet klagerens arbejde i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen og ikke en ny rapport. Det var sandt, at den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen allerede for længst var afsluttet, da dette notat blev udarbejdet. Det bør imidlertid erindres, at kontrakt 980114 om arbejdet i forbindelse med den foreløbige rapport også blev indgået flere måneder efter, at arbejdet var udført.

9 *Endelig* bemærkede Ombudsmanden, at det fremgik, at klageren ifølge de oplysninger, han havde fået tilsendt, fra starten havde gjort gældende, at det var meningen, at kontrakt VC/1999/0020 skulle dække hans arbejde på den endelige rapport. I klagerens skrivelse til Kommissionen af 20. januar 2000 gentog han dette synspunkt og klagede over, hvad han anså for at være GD V's ensidige ændring af kontraktbestemmelserne. Under disse omstændigheder fandt Ombudsmanden, at det var uforklarligt, at Kommissionen ikke desto mindre på noget som helst tidspunkt skrev til klageren for at forklare sin holdning. Kommissionens påstand om, at den rent faktisk havde forklaret dette over for klageren i en telefonsamtale, var ikke overbevisende, eftersom der overhovedet ikke fandtes nogen registrering af en sådan samtale, og eftersom der ikke var nogen henvisninger til sådanne forklaringer i nogen af de skrivelser, som blev udvekslet mellem Kommissionen og klageren.

10 Ombudsmandens foreløbige konklusion var derfor, at Kommissionens undladelse af at betale klageren et beløb på 3.000 EUR, som synes at have været aftalt mundtligt mellem klageren og D. for hans arbejde i forbindelse med den endelige rapport fra Gyllenhammar-gruppen, kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Muligheden for en mindelig løsning

Ombudsmanden sendte den 15. november 2001 et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. I sin skrivelse foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen burde overveje at betale klageren et beløb på 3.000 EUR plus renter fra den 25. september 1999.

I sit svar af 14. januar oplyste Kommissionen Ombudsmanden om, at den på trods af, at den underskrevne kontrakt kun lød på 2.000 EUR, indvilligede i at acceptere Ombudsmandens forslag og betale klageren et beløb på 3.000 EUR plus renter fra den 25. september 1999.

I sine bemærkninger af den 30. januar 2002 meddelte klageren Ombudsmanden, at han var tilfreds med resultatet, og takkede Ombudsmanden for hans hjælp.

AFGØRELSEN

1 Manglende betaling af klagerens arbejde

1.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen skulle betale ham et beløb på 3.000 EUR for arbejde, som han havde udført for Kommissionen i 1998, samt renter fra den 25. september 1999. Han anmodede også om en formel undskyldning fra to af Kommissionens tjenestemænd.

1.2 Kommissionen afviste indledningsvis hans krav, men tilbød at udbetale en kulanceerstatning på 1.000 EUR til klageren.

1.3 Ombudsmanden sendte den 15. november 2001 et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. I sin skrivelse foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen skulle overveje at betale klageren et beløb på 3.000 EUR plus renter fra den 25. september 1999.

1.4 Den 14. januar 2002 oplyste Kommissionen Ombudsmanden om, at den indvilligede i at acceptere hans forslag og ville betale klageren et beløb på 3.000 EUR plus renter fra den 25. september 1999.

1.5 Klageren meddelte Ombudsmanden, at han var tilfreds med det opnåede resultat.

1.6 Det fremgår af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved har imødekommet klageren.

2 Konklusion

Det fremgår af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af den foreliggende klage, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på sagen og derved har imødekommet klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

EUROPA-KOMMISSIONEN TILBAGEKALDER SIN AFGØRELSE OM AT REDUCERE BELØBET FOR ET FINANSIELT BIDRAG

*Afgørelse om klage
300/2001/IP over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Den 19. februar 2001 indgav klageren i sin kapacitet af generalsekretær for SI.GE.MA (*Sindacato della gente di mare*) en klage til Den Europæiske Ombudsmand. Den 1. oktober 1997 svarede SI.GE.MA på det offentlige udbud, som Kommissionen havde iværksat for at indhente forslag til et pilotprojekt til fordel for lokalt kystfiskeri og kvindelige familiemedlemmer i de små lokale kystfiskersamfund²⁵. Den 31. marts 1998 underrettede Kommissionen SI.GE.MA om, at det havde vundet udbuddet. Det finansielle bidrag fra Kommissionen ville udgøre et beløb på maks. 125.901 EUR, svarende til 75 % af de samlede tilskudsberettigede omkostninger som angivet i det for Kommissionen fremlagte forslag.

Den 22. oktober 1998 underrettede klageren GD Fiskeris tjenestegrene om, at to af de 16 udpegede tekniske eksperter af personlige årsager havde måttet afvise udnævnelsen. De ville blive erstattet af 15 yderligere eksperter, som ville yde 200 af de i alt 760 undervisningstimer, uden at det ville få indvirkning på projektets omkostninger. Den 12. december 1998 sendte SI.GE.MA den foreløbige rapport til Kommissionen, som betalte det første forskud i begyndelsen af marts 1999. Projektet blev afsluttet i slutningen af marts 1999, og den endelige rapport blev sendt den 26. juli 1999, efterfulgt af et tillæg den 26. august 1999. Den 13. december 1999 underrettede Kommissionen klageren om, at to repræsentanter fra GD Fiskeri ville gennemføre en inspektion på stedet i begyndelsen af 2000. Denne inspektion blev udført den 17.-18. januar 2000. Den 6. marts 2000 bad Kommissionen klageren forklare, hvordan lønnen til de 14 månedslønnede undervisere var

²⁵ EFT C 216 af 17.7.1997, s. 9-10.

blevet udregnet (935 EUR om måneden for 40 timers undervisning hver i seks måneder), eftersom Kommissionen mente, at denne løn var overordentlig høj. I sin skrivelse af 5. april 2000 påpegede klageren, at han i beregningen af lønnen til de månedslønnede undervisere ikke kun havde medtaget det antal timer, de enkelte undervisere havde undervist, men også det forberedende arbejde, nemlig i alt 538 timer.

Den 31. maj 2000 underrettede Kommissionen klageren om dens konklusion efter den endelige rapport og inspektionen på stedet den 17.-18. januar 2000, idet den anførte følgende:

" (...) For så vidt angår lønomkostningerne, finder vi disse overordentligt høje og som sådan uacceptable. De 14 månedslønnede undervisere har kun undervist i 40 timer hver i seks måneder, hvilket svarer til en timeløn på 140,25 EUR. (...) Vi kan ikke tage højde for, (...) at de månedslønnede underviseres arbejde skal betragtes under ét med forberedelser og ikke pr. time, eftersom der ikke foreligger nogen dokumenter, der viser, hvor mange timer de hver især har brugt på forberedelse. (...) Vi udbetaler det endelige beløb på 6.643 EUR inden for 30 dage, hvis De ikke inden for denne periode fremsender nye oplysninger."

I sin skrivelse af 20. juni 2000 understregede klageren, at det forberedende arbejde havde været nødvendigt med henblik på forberedelse af den didaktiske strategi og det materiale, der skulle udleveres til alle deltagerne. Klageren påpegede ligeledes, at alle de timer, de enkelte undervisere havde arbejdet, var blevet behørigt dokumenteret og begrundet, eftersom alle underviserne skulle indskrive sig i et register. Et sådant register blev fremlagt for Kommissionens inspektorer under deres besøg på stedet den 17.-18. januar 2000. Han understregede endvidere, at Kommissionen ikke havde reageret inden for 30 dage efter modtagelsen af den endelige rapport, som blev fremsendt den 27. juli 1999, som fastlagt i artikel 5, stk. 1, litra b), i erklæringens bilag 3.

Den 20. juli 2000 sendte Kommissionen klageren et kompromisforslag med henblik på at afslutte sagen. Den anførte, at den var villig til at acceptere en betaling på 50 % af de timer, der var medgået til forberedelse, svarende til 269 timer à 62 EUR.

Klageren accepterede ikke Kommissionens forslag, og eftersom det tilsyneladende ikke var muligt at opnå et forlig i sagen, indgav klageren en klage til Ombudsmanden, hvori han gjorde følgende gældende:

SI.GE.MA har overholdt de relevante regler vedrørende projektet samt indholdet i erklæringen som godkendt af Kommissionen. Institutionen bør derfor genoverveje sin afgørelse om at reducere det samlede endelige finansielle bidrag, som den havde godkendt til fordel for SI.GE.MA.

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen til udtalelse. I sin udtalelse anførte Kommissionen i det væsentlige følgende:

I det budgetforslag, som var vedlagt det af SI.GE.MA fremlagte tilbud, og som Kommissionen havde godkendt, blev lønomkostningerne for alle kategorier af eksperter angivet på månedsbasis. For de 16 eksperter blev der budgetteret med et beløb på 935 EUR pr. måned i seks måneder.

I marts 1999 anmodede Kommissionen modtageren om at udrede baggrunden for beregningen af de månedslønnede eksperter, som syntes overordentligt høje. Klageren fremlagde imidlertid ingen brugbare oplysninger. Endvidere havde klageren under inspektionen på stedet den 17.-18. januar 2000, som blev udført af to repræsentanter for GD Fiskeri, ikke kunnet forklare, hvordan beløbet på 5.610 EUR (935 EUR x 6 måneder) for hver af de 14 månedslønnede eksperter var blevet beregnet. Kommissionen sendte

derfor yderligere to skrivelser af den 6. og 23. marts 2000 til klageren, som svarede den 20. juni 2000. Han forklarede, at han i beregningen af lønnen til de 14 månedslønnede eksperter havde indregnet den tid, de havde brugt til forberedelser, i alt 538 timer.

På baggrund af alle de fra klageren modtagne oplysninger og de oplysninger, som Kommissionen var i besiddelse af, forsøgte institutionen at finde frem til en kompromisløsning og tilbød at betale for 50 % af timerne til forberedelser, nemlig 269 timer à 62 EUR.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse fastholdt klageren grundlæggende sin oprindelige klage.

Den 11. december 2001 fremsendte klageren yderligere et dokument til Ombudsmanden til støtte for sin klage. Dette dokument bestod af en kopi af det register, som alle underviserne havde indskrevet sig i med dato, navn, underskrift, aktivitetsperiode og en kort beskrivelse af den aktivitet, der var blevet udøvet inden for rammerne af forberedende arbejde.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Ombudsmandens analyse af de omstridte spørgsmål

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde imødekommet klagerens krav.

Ombudsmanden glædede sig over Kommissionens bestræbelser på at løse sagen og dens tilbud om at betale for 50 % af forberedelserne, nemlig 269 timer à 62 EUR. Efter hans mening viste dette, at Kommissionen havde accepteret princippet om, at 14 undervisere havde brugt tid på forberedende arbejde. Det var imidlertid uvist, hvorfor Kommissionen ikke var villig til at betale det fulde beløb, som den oprindeligt havde godkendt, eftersom klageren tilsyneladende havde fremlagt dokumentation for de 538 timers arbejde.

Ombudsmanden mente, at Kommissionens afvisning af at betale det fulde antal timer, der var blevet brugt til forberedende arbejde, kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Muligheden for en mindelig løsning

Ombudsmanden sendte den 28. februar 2002 et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. Ombudsmanden opfordrede i sin skrivelse Kommissionen til at tage sin holdning op til fornyet overvejelse og acceptere at betale de resterende timer til forberedende arbejde, nemlig 269 timer.

I sit svar af 6. maj 2002 påpegede Kommissionen, at den var stødt på flere problemer, for så vidt angår kvaliteten af de af klageren fremlagte oplysninger og de vanskeligheder, der var forbundet med at fremskaffe disse under hele proceduren. Kommissionen understregede, at den fra starten havde haft til hensigt at anvende fornuftig økonomistyring og sikre, at Fællesskabets økonomiske interesser blev beskyttet.

Kommissionen påpegede desuden, at den allerede havde fremlagt klageren et forslag til løsning af sagen. Den erklærede imidlertid, at den for at afslutte sagen var villig til at gå endnu videre, som Ombudsmanden havde foreslået. Før den gik videre med denne foreslåede betaling, krævede institutionen sikkerhed for, at alle de ansatte i projektet var blevet betalt.

Den 15. maj 2002 godkendte klageren Kommissionens forslag. Han tilsendte endvidere Ombudsmanden nogle dokumenter, som efter hans mening var relevante med henblik på

at give Kommissionen den krævede sikkerhed, og anmodede Ombudsmanden om at sende disse til Kommissionen. Ombudsmanden fremsendte dokumenterne til Kommissionen sammen med nærværende afgørelse.

AFGØRELSEN

1 Kommissionens afgørelse om at reducere det finansielle bidrag

1.1 SI.GE.MA, som klageren er generalsekretær for, svarede på det offentlige udbud, som Kommissionen havde iværksat for at indhente forslag til et pilotprojekt til fordel for lokalt kystfiskeri og kvindelige familiemedlemmer i de små lokale kystfiskersamfund²⁶. Projektet vandt og ville få tildelt et finansielt bidrag af Kommissionen på maks. 125.901 EUR, svarende til 75 % af de samlede tilskudsberettigede omkostninger som angivet i det for Kommissionen fremlagte forslag. Projektet blev gennemført efter tidsplanen og afsluttedes i slutningen af marts 1999. Den 31. maj 2000 meddelte Kommissionen klageren sin afgørelse om at reducere det oprindeligt fastsatte finansielle bidrag. De samlede tilskudsberettigede omkostninger for projektet beløb sig til 141.789 EUR, hvoraf Kommissionens del udgør 75 %, svarende til 106.341 EUR.

I sin klage til Ombudsmanden påpegede klageren, at SI.GE.MA havde overholdt de relevante regler vedrørende projektet og indholdet af erklæringen som godkendt af Kommissionen. Han gjorde gældende, at institutionen derfor burde genoverveje sin afgørelse om at reducere det samlede endelige finansielle bidrag, som den havde godkendt til fordel for SI.GE.MA.

1.2 Kommissionen understregede i sin udtalelse, at dens afgørelse om at reducere det oprindeligt fastsatte beløb var fuldt ud berettiget. Lønomkostningerne for eksperter syntes overordentligt høje, og klageren kunne ikke forklare, hvordan engangsbetøbet på 5.610 EUR (935 EUR x 6 måneder) for de 14 månedslønnede eksperter var blevet beregnet.

1.3 På baggrund af alle de fra klageren modtagne oplysninger og de oplysninger, som Kommissionen var i besiddelse af, forsøgte institutionen at finde frem til en kompromisløsning og tilbød at betale for 50 % af timerne til forberedelser, nemlig 269 timer à 62 EUR.

1.4 Ombudsmanden glædede sig over Kommissionens bestræbelser på at løse sagen og dens tilbud om at betale for 50 % af forberedelserne, nemlig 269 timer à 62 EUR. Efter hans mening viste dette, at Kommissionen havde accepteret princippet om, at 14 undervisere havde brugt tid på forberedende arbejde. Det var imidlertid uvist, hvorfor Kommissionen ikke var villig til at betale det fulde beløb, som den oprindeligt havde godkendt, eftersom klageren tilsyneladende havde fremlagt dokumentation for de 538 timers arbejde.

Ombudsmanden mente, at Kommissionens afvisning af at betale det fulde antal timer, der var blevet brugt til forberedende arbejde, kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

1.5 Ombudsmanden fremsendte derfor et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. Han opfordrede Kommissionen til at tage dens holdning op til fornyet overvejelse og acceptere at betale de resterende timer til forberedende arbejde, nemlig 269 timer.

1.6 Kommissionen accepterede Ombudsmandens forslag, og klageren udtrykte tilfredshed med undersøgelsens resultat.

²⁶ EFT C 216 af 17.7.1997, s. 9-10.

2 Konklusion

Efter Ombudsmandens initiativ fremgår det, at en mindelig løsning på klagen var blevet aftalt mellem Europa-Kommissionen og klageren. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

KONVERTERING AF ET ECIP-LÅN TIL ET TILSKUD

*Afgørelse om klage
1544/2001/IJH over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Økonomidirektøren i virksomheden SRE klagede i oktober 2001 til Ombudsmanden over Kommissionen på vegne af SRE. Klagen drejer sig om et lån gennem programmet "European Community Investment Partners" (ECIP) til SRE i 1998. Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

ECIP-lånet blev finansieret af Kommissionen og stillet til rådighed for klageren gennem et finansieringsinstitut, Banque Paribas Luxembourg (Paribas). Formålet med lånet var at finansiere en gennemførlighedsundersøgelse og et pilotprojekt med henblik på etablering af et joint venture med Kina.

I februar 2000 ansøgte klageren om, at lånet blev konverteret til et tilskud i overensstemmelse med betingelserne i finansieringsaftalen og de bestemmelser, der gælder for ECIP-programmet. Ansøgningen var baseret på den endelige rapportes hovedkonklusion om, at et joint venture ikke var gennemførligt.

Den 27. juli 2000 underrettede Kommissionens kontor for faglig bistand klageren om, at den havde anbefalet, at konverteringen blev godkendt, men at der ikke var truffet en beslutning som følge af et forbehold fra sekretariatet for finansielle anliggender. Kontoret for faglig bistand anbefalede klageren at kontakte sekretariatet for at få yderligere oplysninger. Dette gjorde klageren så, men den ansvarlige person nægtede at drøfte sagen, idet denne henviste klageren til Paribas. Paribas kunne ikke give klageren andre oplysninger, end at Kommissionen var i færd med at omorganisere ECIP-programmet.

Klageren sendte den 10. januar 2001 og den 26. februar 2001 skrivelser til ECIP-enheden i GD 1 (Eksterne forbindelser) i Kommissionen, men disse blev ikke besvaret. Den 10. august 2001 underrettede Paribas klageren om, at Kommissionen nægtede at konvertere lånet til et tilskud, og at klageren derfor skulle betale beløbet på næsten 200.000 EUR tilbage. Begrundelsen var, at betingelserne var blevet overholdt i den endelige rapport, men at grundene til ikke at investere ikke var acceptable.

I klagen til Ombudsmanden gør klageren gældende, at Kommissionen handlede vilkårligt og uden at fremsætte tilstrækkelige begrundelser, da den nægtede at følge anbefalingen fra kontoret for faglig bistand om at konvertere ECIP-lånet til et tilskud.

Klageren gør endvidere gældende, at der har været unødige forsinkelser og manglende oplysninger i proceduren.

Klageren nedlægger påstand om, at lånet skal konverteres til et tilskud.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse redegjorde Kommissionen først for udviklingen af ECIP-programmet. Retsgrundlaget for Kommissionens forvaltning af det finansielle instrument ECIP udløb den 31. december 1999. Den 22. december 1999 besluttede Kommissionen ikke at fremsætte forslag om forlængelse, hvilket var ensbetydende med, at ECIP-programmet blev indstillet. Idet der ikke længere var retsgrundlag, og indtil en ny ECIP-forordning var

vedtaget, henlagde budgetmyndigheden bevillingerne for 2000 i en reserve, hvilket udelukkede eventuelle nye forpligtelser, indtil det nye retsgrundlag var vedtaget. Den 31. januar 2000 fremsatte Kommissionen forslag til en ny forordning om finansieringen af forvaltningsomkostninger forbundet med afslutning og afvikling af nuværende ECIP-projekter. I overensstemmelse med et specifikt krav fra Europa-Parlamentets Budgetudvalg var der i 2000-budgettet ikke afsat midler til finansiering af nye ECIP-akti-
oner. Derfor kunne der ikke evalueres, godkendes eller indgås aftale om nye aktioner efter den 31. december 1999.

For så vidt angår klagerens sag, var Kommissionens udtalelse i det væsentlige følgende:

Den 20. juni 1997 fremsendte SRE en ECIP-ansøgning via finansieringsinstituttet Paribas. Aftalen blev undertegnet af Paribas og Kommissionen den 29. april 1998, og den dækkede den samlede samfinansiering på 234.474 EUR. Kommissionen overførte det aftalte beløb til Paribas i slutningen af 1998. Paribas foretog derefter den indledende betaling på 117.237 EUR til klageren.

I februar 2000 fremsendte SRE sin endelige rapport om gennemførlighedsundersøgelsen til Paribas. I denne rapport konkluderes det, at det ikke havde været muligt at identificere en tilstrækkeligt pålidelig partner til etablering af et joint venture. Eftersom gennemførlighedsundersøgelsen ikke havde givet det forventede resultat, blev investeringsprojektet skrinlagt.

Den 26. april 2000 fremsendte Paribas den endelige rapport til Kommissionen og underrettede den om SRE's anmodning om, at det udstedte lån blev konverteret til et tilskud. ECIP's styringskomité undersøgte denne anmodning den 11. juli 2000, hvor kontoret for faglig bistand anbefalede, at konverteringen til et tilskud blev godkendt. Kommissionens finansielle tjenestegrene gav imidlertid udtryk for et generelt forbehold vedrørende de beløb, der skulle konverteres.

Den 19. juli 2001 gav kontoret for faglig bistand i et notat til Kommissionens finansielle tjenestegrene afslag på konverteringen med den begrundelse, at modtagerens begrundelser for ikke at investere ikke kunne accepteres. På samme tidspunkt konkluderede Paribas efter en finansiell analyse af SRE's endelige rapport, at de støtteberettigede udgifter, som SRE havde haft, beløb sig til 199.345 EUR. På baggrund af denne vurdering overførte den restbeløbet på 82.108 EUR til SRE.

Efter at konverteringsanmodningen var blevet afvist, konkluderede Kommissionens tjenestegrene, at der skulle anmodes om tilbagebetaling af det udbetalte beløb (199.345 EUR), og meddelte, at aktionen skulle afvikles.

For så vidt angår klagerens anbringender og påstand, anførte Kommissionen, at anbefalingen fra kontoret for faglig bistand ikke påvirker Kommissionen formelle godkendelse af den foreslåede konvertering, ligesom den ikke udgør en forpligtelse, indtil en beslutning er truffet og bekræftet ved underskrivelse af en ændring til aftalen mellem Kommissionen og Paribas.

Kommissionen anførte endvidere, at den igen har undersøgt klagerens sag og har kontaktet Paribas. Paribas gav Kommissionen en detaljeret forklaring på, hvorfor den endelige modtager havde besluttet ikke at gå videre med investeringen. Den 11. december 2001 genovervejede kontoret for faglig bistand sin holdning og afgav en positiv udtalelse om konverteringen til et tilskud. Kommissionen underrettede Paribas herom i en skrivelse af 19. december 2001.

Efter Kommissionens finansielle tjenestegrenes kontrol af de støtteberettigede udgifter, er det samlede tilskudsbeløb blevet anslået til 199.345 EUR, hvilket bekræfter Paribas vurdering. De finansielle tjenestegrene har udarbejdet et ændringsforslag til den specifikke

aftale om konvertering af det udbetalte beløb til et tilskud og afvikling af aktionen. Skrivelsen vil snart blive sendt til Paribas.

Endelig udtrykte Kommissionen beklagelse over forsinkelsen mellem anmodningen om konvertering og svaret fra sine tjenestegrene. Forsinkelsen skyldes dels de komplekse procedurer, der er forbundet med afviklingen af ECIP-programmet, hvilket resulterede i en flaskehals af aktioner, der skulle behandles, og gjorde det umuligt at håndtere tingene så hurtigt, som Kommissionen kunne have ønsket. Endvidere blev sagen i dette tilfælde taget op til fornyet overvejelse, hvilket betød, at klageren delvist blev tilfredsstillet.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse henviste klageren til en nylig drøftelse med Paribas, hvor sidstnævnte gav udtryk for den holdning, at der kun var 80 procent chance for, at klageren kunne få konverteret lånet til et tilskud. Paribas mente endvidere, at der kunne gå lang tid, før de modtager den nødvendige skrivelse fra Kommissionen. Klageren anførte, at den havde fået det indtryk fra Paribas, at Kommissionen havde vanskeligheder med at udarbejde skrivelsen som følge af forhold, der ikke har noget at gøre med sagens beskaffenhed.

Klageren anførte, at en vigtig kapitalinvestering, som er nødvendig for at sikre virksomhedens fremtid, ikke kan foretages, før sagen er afsluttet. Klageren anmodede Ombudsmanden om at holde sagsakten åben, indtil den skriftlige bekræftelse fra Kommissionen, der var nødvendig for, at sagen kan løses, er modtaget.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Den 28. marts 2002 og 7. maj 2002 kontaktede Ombudsmandens kontor Kommissionens generalsekretariat telefonisk med henblik på at få oplyst, hvor langt man var nået med behandlingen af sagen. Kommissionens tjenestegrene kunne ikke nærmere angive en dato for den endelige afslutning af sagen.

Ombudsmanden skrev derfor til Kommissionens formand i henhold til statuttens artikel 3, stk. 5, for at foreslå en mindelig løsning på baggrund af følgende analyse.

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelse af klagerens anbringender og påstand forklarede Kommissionen forsinkelsen mellem ansøgningen om konvertering af ECIP-lånet til et tilskud og svaret fra sine tjenestegrene, hvilket den beklagede.

Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i en skrivelse af 22. februar 2002 anførte, at dens finansielle tjenestegrene havde udarbejdet et ændringsforslag til aftalen om at konvertere det udbetalte beløb til et tilskud og afvikle aktionen. Ifølge Kommissionens udtalelse ville skrivelsen snart blive sendt til finansieringsinstituttet.

Den 14. maj 2002, næsten tre måneder senere kunne Kommissionens tjenestegrene stadig ikke nærmere angive en dato for den endelige afslutning af sagen. Denne forsinkelse synes ikke at stemme overens med Kommissionens erklæring i sin udtalelse om, at denne skrivelse snart ville blive sendt til finansieringsinstituttet. Kommissionen skulle straks have taget skridt til at løse klagerens sag, ligesom den havde lovet. Undladelse heraf udgjorde et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden finder, at tilfældet af fejl eller forsømmelser kunne bringes til ophør gennem en mindelig løsning, som kunne bestå i, at Kommissionen afsluttede proceduren for konvertering af ECIP-lånet til et tilskud.

I lyset af de skadelige konsekvenser af den nuværende usikkerhed om klagerens virksomheds planer om fremtidige kapitalinvesteringer anmoder Ombudsmanden Kommissionen om at prioritere denne sag højt.

Den 2. juli 2002 svarede Kommissionen, idet den vedhæftede en kopi af en skrivelse til Paribas dateret den 21. juni 2002, hvori den bekræftede konverteringen af et ECIP-lån til et tilskud. Kommissionen undskyldte endvidere over for Ombudsmanden og klageren for forsinkelsen i behandlingen af sagen.

Den 18. juli 2002 kontaktede Ombudsmandens kontor klageren telefonisk. Klageren underrettede Ombudsmanden om, at Paribas efter at have modtaget Kommissionens skrivelse af 21. juni 2002 skrev til klageren for at få afsluttet proceduren for konvertering af ECIP-lånet til et tilskud. Klageren mener, at sagen er blevet løst tilfredsstillende, og har afgivet den ordre om en kapitalinvestering, som afventede behandling. Klageren takkede Ombudsmanden for hans hjælp.

AFGØRELSEN

1 Konvertering af "European Community Investment Partners"-lån til et tilskud

1.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen havde handlet vilkårligt og uden at fremsætte tilstrækkelige begrundelser for at nægte, at følge anbefalingen fra kontoret for faglig bistand om at konvertere et "European Community Investment Partners"-lån (ECIP-lån) til et tilskud. Klageren gjorde endvidere gældende, at der har været unødige forsinkelser og manglende oplysninger i proceduren. Klageren nedlagde påstand om, at ECIP-lånet skulle konverteres til et tilskud.

1.2 Kommissionen anførte, at kontoret for faglig bistand havde genovervejet sin holdning og afgivet en positiv udtalelse om konverteringen til et tilskud. Efter en kontrol af de støtteberettigede udgifter blev det samlede tilskudsbeløb anslået til 199.345 EUR. De finansielle tjenestegrene havde stillet et forslag om at konvertere lånet til et tilskud, og der ville snart blive sendt en skrivelse til finansieringsinstituttet Paribas. Kommissionen forklarede forsinkelsen mellem ansøgningen om konvertering af ECIP-lånet til et tilskud og svaret fra sine tjenestegrene, hvilket den beklagede

1.3 Da det var klart, at der ikke skete yderligere fremskridt i sagen, fremsatte Ombudsmanden den 15. maj 2002 et forslag til en mindelig løsning, som ville bestå i, at Kommissionen afsluttede proceduren for konvertering af ECIP-lånet til et tilskud. Ombudsmanden anmodede Kommissionen om at prioritere denne sag højt. Den 2. juli 2002 fremsendte Kommissionen en kopi af sin skrivelse til Paribas dateret den 21. juni 2002, hvori den bekræftede konverteringen af et ECIP-lån til et tilskud. Kommissionen undskyldte endvidere over for Ombudsmanden og klageren for forsinkelsen i behandlingen af sagen.

Klageren underrettede Ombudsmandens kontor om, at sagen nu er blevet løst tilfredsstillende.

2 Konklusion

Det fremgår, at der på Ombudsmandens initiativ er opnået en mindelig løsning på klagen. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

**PÅSTAND OM
MANGLENDE BETA-
LING AF SÆRLIG
GODTGØRELSE TIL
FORSKUDS-
BESTYRER**

*Afgørelse om klage
1824/2001/OV over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Klageren er lokalt ansat og arbejder i den administrative afdeling af Kommissionens repræsentation i en medlemsstat (i det følgende benævnt "Kommissionens repræsentation").

Klageren har siden den 7. september 1989 skullet underskrive bank- og pengetransaktioner med henblik på at afløse repræsentationens assistent, når dette var nødvendigt. Hun optrådte således reelt som underordnet forskudsbestyrer. Fra og med den 1. september 2000 måtte hun ligeledes afløse repræsentationens assistent med ansvar for bogholderi og personale og fungerede således som forskudsbestyrerens stedfortræder.

Klageren gør gældende, at hun, selv om hun arbejdede som underordnet forskudsbestyrer og stedfortræder for forskudsbestyreren, aldrig er blevet nævnt til disse stillinger, ligesom hun heller aldrig har fået en særlig godtgørelse på en garantikonto, som følger med denne stilling og modsvarer den hermed forbundne økonomiske risiko. Klageren bemærkede, at dette ikke desto mindre var fastlagt i artikel 13 (udpegelse af forskudsbestyrere) samt artikel 31 (særlig godtgørelse og garantikonto) i Kommissionens forordning 3418/93/EF²⁷ om gennemførelsesbestemmelser til finansforordningen.

Klageren vedlagde sin klage flere dokumenter, herunder dokumentet om overdragelse af forskudsforvaltningen af 23. januar 2001, hvori 1. september 2001 blev nævnt som datoen for afløsning, sin skrivelse af 23. januar 2001 til kontorchefen for Kasse og Likviditetsstyring, hvori hun gør opmærksom på, at hun fungerer som forskudsbestyrer, sidstnævntes svar af 13. februar 2001 til klageren, et notat af 1. marts 2001 fra kontorchefen for Presse og Kommunikation til kontorchefen for Kasse- og Likviditetsstyring og sidstnævntes endelige afgørelse af 13. marts 2001.

Efter uden held at have udtømt mulighederne for internt personale indgav klageren den 13. december 2001 en klage til Ombudsmanden, hvori hun fremsatte følgende to påstande:

1 Kommissionens repræsentation krævede, at hun fra den 7. september 1989 og fremover skulle påtage sig forpligtelserne som underordnet forskudsbestyrer, men udpegede hende ikke som underordnet forskudsbestyrer og tildelte hende ikke den tilsvarende særlige godtgørelse, der henvises til i Kommissionens forordning 3418/93/EF af 9. december 1993. Klageren gør gældende, at Kommissionen bør gøre dette med tilbagevirkende kraft.

2 Kommissionens repræsentation krævede, at hun fra den 1. september 2000 til og med den 9. marts 2001 skulle påtage sig forpligtelserne som stedfortræder for forskudsbestyreren, men udpegede hende ikke som stedfortræder for forskudsbestyreren og tildelte hende ikke den tilsvarende særlige godtgørelse, der henvises til i Kommissionens forordning 3418/93/EF af 9. december 1993. Klageren gør gældende, at den særlige godtgørelse skal indsættes på hendes garantikonto for perioden 1. september 2000 til 9. marts 2001.

Den 15. januar 2002 underrettede Ombudsmanden klageren om, at den første påstand var uantagelig i henholdt til artikel 2.4 i Ombudsmandens statut, der henviser til, at en klage skal indgives inden for en frist på to år regnet fra den dato, hvor klageren blev gjort bekendt med de omstændigheder, der berettiger klagen. Dette bekræftedes i en anden skrivelse, som tilsendtes klageren den 18. februar 2002. Kommissionen blev således kun anmodet om at fremsende en udtalelse om den anden påstand.

²⁷

Kommissionens forordning 3418/93/EF af 9. december 1993 om gennemførelsesbestemmelser til visse bestemmelser i finansforordningen af 21. december 1977, EFT L 315 af 16.12.1993, s. 1.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Eftersom den første påstand blev erklæret uantagelig af Ombudsmanden, vedrørte Kommissionens udtalelse kun den anden udtalelse.

I sin udtalelse mindede Kommissionen først om de gældende regler i denne sag: I finansforordningens artikel 75, stk. 2, defineres forskudsbestyrernes særlige ansvar. I artiklens stk. 3 fastlægges det, at *"forskudsbestyrerne skal forsikre sig mod den risiko, de løber i henhold til denne artikel"*. I stk. 4 fastlægges det, at *"der ydes en særlig godtgørelse til de tjenestemænd, der beklæder en post som (...) forskudsbestyrer."* Denne godtgørelse gives med henblik på at "oprette en garantifond, der skal dække et eventuelt kasse- eller bankunderskud, som den pågældende ville være ansvarlig for, hvis disse underskud ikke dækkes af forsikringsselskabernes erstatningsbeløb."

Artikel 31 og 32 i gennemførelsesbestemmelserne til visse bestemmelser i finansforordningen (Kommissionens forordning 3418/93/EF) indeholder yderligere detaljer om forvaltningen af disse garantikonti.

Kommissionen påpegede, at visse af klagerens påstande kunne imødekommes. Klageren blev formelt udpeget til stedfortræder for forskudsbestyreren med virkning fra den 23. januar 2001. Hun udøvede denne funktion indtil den 31. maj 2001. Denne periode defineres både ved den dato, hvor Kommissionens regnskabsfører blev underrettet om, at klageren trådte i stedet for forskudsbestyreren, og ved den dato, hvor en ny forskudsbestyrer (C.) i Kommissionens repræsentation blev udpeget fra den 1. juni 2001 og fremefter. Dette skete i overensstemmelse med artikel 2 i ændringen af bestemmelsen til oprettelse af en forskudsfond af 29. juli 1999. I denne periode oprettedes der en garantikonto, der blev krediteret i klagerens navn som fastlagt i de gældende bestemmelser.

Det fremgår klart af ovenstående regler, at formålet med den særlige godtgørelse er at dække en risiko, og den skal ikke betragtes som værende et bidrag til et særligt ansvarsområde. Endvidere fremgår det af den manglende formelle udpegelse af klageren som stedfortræder for forskudsbestyreren inden den 23. januar 2001, at klageren i den angivne periode ikke opponerede imod forskudsbestyrerens særlige ansvarsområder som fastlagt i artikel 75 i finansforordningen. I denne periode kunne hun underskrive checks på vegne af forskudsforvaltningerne udelukkende på baggrund af en godkendelse af underskriften hos banken.

Da ydelse af den særlige godtgørelse til forskudsbestyrerne ifølge de relevante regler er forbundet med regnskabsførerens udpegelse som sådan efter forslag fra den anvisningsberettigede, da selve formålet med denne godtgørelse er at dække de risici, der kan opstå inden for rammerne af udøvelse af det særlige ansvar, er klageren ikke berettiget til den særlige godtgørelse i perioden 1. september 2000 til 23. januar 2001.

Kommissionen vedlagde afgørelserne af 29. juli 1999 og 28. maj 2001, der vedrørte repræsentationens forskudsforvaltninger, og hvori V.S. og C. indstilledes som forskudsforvaltere.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger til Ombudsmanden anførte klageren, at C. begyndte at arbejde for Kommissionens repræsentation den 9. marts 2001. I modsætning til Kommissionens udtalelse afløste klageren således forskudsbestyreren i perioden 1. september 2000 til 9. marts 2001.

Hun påpegede endvidere, at hendes opgaver fra den 1. september 2000 til den 9. marts 2001 bestod af klargøring og kontrol af alle konti og lønninger for de lokalt ansatte i Kommissionens repræsentation. Hun underskrev alle betalinger, uden at repræsentatio-

nens assistent var til stede, men med en anden underskrift fra de ansvarlige personer. Hun kommunikerede ligeledes elektronisk med banken og foretog disse betalinger alene.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Efter en omhyggelig undersøgelse af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden, at der var tale om tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, i statuten²⁸ skrev han derfor den 24. juli 2002 til formanden for Kommissionen med henblik på at foreslå en mindelig løsning på baggrund af følgende analyse af stridsspørgsmålene mellem klageren og Kommissionen:

1.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionens repræsentation krævede, at hun fra den 1. september 2000 til og med den 9. marts 2001 skulle påtage sig forpligtelserne som stedfortræder for forskudsbestyreren, men udpegede hende ikke som stedfortræder for forskudsbestyreren og tildelte hende ikke den tilsvarende særlige godtgørelse, der henvises til i Kommissionens forordning 3418/93/EF af 9. december 1993. Klageren gør gældende, at den særlige godtgørelse skal indsættes på hendes garantikonto for perioden 1. september 2000 til 9. marts 2001.

1.2 Kommissionen anførte, at klageren formelt blev udpeget til stedfortræder for forskudsbestyreren med virkning fra den 23. januar 2001. Hun udførte denne funktion indtil den 31. maj 2001. Denne periode defineres både ved den dato, hvor Kommissionens regnskabsfører blev underrettet om, at klageren trådte i stedet for forskudsbestyreren, og ved den dato, hvor en ny forskudsbestyrer i Kommissionens repræsentation blev udpeget fra den 1. juni 2001 og fremefter. I denne periode oprettedes der en garantikonto, der blev krediteret i klagerens navn som fastlagt i de gældende bestemmelser. Klageren er ikke berettiget til den særlige godtgørelse i perioden fra den 1. september 2000 til den 23. januar 2001.

1.3 Ombudsmandens resultater på baggrund af hans undersøgelse af de af klageren og Kommissionen fremsendte dokumenter er følgende:

(i) V.S. blev ved afgørelse fra generaldirektøren for Budget af 29. juli 1999 udpeget som forskudsbestyrer. I afgørelsen fastlagdes det, at forskudsbestyrerens funktioner i dennes fravær, eller hvis denne på anden måde er forhindret, og dette er meddelt regnskabsføreren, udøves af klageren.

(ii) V.S. forlod repræsentationen den 30. august 2000, og fra den 1. september 2000 håndterede klageren forskudsforvaltningen. Repræsentationen underrettede imidlertid ikke regnskabsføreren om disse ændringer. Dette førte til den situation, at klageren udførte forskudsbestyrerens arbejde fra den 1. september 2000 til den 9. marts 2001, hvor hun blev afløst af C.

(iii) Klageren fik ikke tildelt den særlige godtgørelse på en garantikonto, som der henvises til i artikel 75, stk. 4, i finansforordningen og artikel 31 og 32 i Kommissionens forordning 3418/93/EF. Indtil den 23. januar 2001 fortsatte Kommissionen med at kreditere garantikontoen i V.S.'s navn, desuagtet at denne havde forladt repræsentationen den 30. august 2000.

(iv) V.S.'s afgang og klagerens efterfølgende udøvelse af forskudsbestyrerens funktioner blev ikke officielt meddelt før den 1. marts 2001, da kontorchefen for Presse og Kommunikation sendte et notat til kontorchefen for Kasse- og Likviditetsstyring. Med henblik på at regulere situationen og gøre det muligt for klageren at drage fordel af garantikontoen anmodede kontorchefen for Presse og Kommunikation GD Budget om at ændre forskudsafgørelsen med tilbagevirkende kraft fra den 1. september 2000.

²⁸ "Så vidt muligt forsøger Ombudsmanden sammen med den berørte institution eller det berørte organ at finde en løsning, der kan bringe tilfælde af fejl eller forsømmelser til ophør og imødekomme klagen."

1.4 Af ovennævnte udleder Ombudsmanden, at de nævnte datoer i det officielle dokument, som Kommissionen henviser til i sin udtalelse, ikke stemmer overens med den reelle situation, for så vidt angår det arbejde, klageren udførte.

1.5 Ombudsmandens foreløbige konklusion var, at følgende udgør tilfælde af fejl eller forsømmelser: i) Manglende omgående underretning fra Kommissionens repræsentations side om V.S.'s afgang og klagerens efterfølgende udførelse af forskudsbestyrerens funktioner; ii) fortsat kreditering af en garantikonto tilhørende en tjenestemand, der ikke længere var forskudsbestyrer; og iii) manglende sikring af, at klageren drog fordel af en garantikonto i overensstemmelse med finansforordningens artikel 75, stk. 4, og artikel 33, stk. 2, i gennemførelsesforordning 3418/93/EF i den periode, hvor hun reelt udførte forskudsbestyrerens arbejde (1. september 2000 – 23. januar 2001).

Forslag til mindelig løsning

På baggrund af ovennævnte overvejelser og i overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, i Ombudsmandens statut foreslog Ombudsmanden en mindelig løsning mellem klageren og Kommissionen. Hvis der ikke havde foreligget et tilfælde af fejl eller forsømmelser, ville klageren have været berettiget til at få udbetalt kreditsaldoen på en garantikonto for den periode, hvor hun fungerede som forskudsbestyrer²⁹.

Den mindelige løsning bestod i at anmode Kommissionen om at sikre, at klageren modtager pro rata-betaling af kreditsaldoen for perioden fra 1. september 2000 til den 23. januar 2001. Kommissionen blev anmodet om at svare inden den 31. oktober 2002.

Kommissionens svar

Kommissionen svarede den 31. oktober 2002, at den accepterede Ombudsmandens forslag til mindelig løsning.

AFGØRELSEN

1 Påstand om manglende udpegelse som stedfortræder for forskudsbestyreren

1.1 Den 24. juli 2002 foreslog Ombudsmanden en mindelig løsning mellem klageren og Kommissionen. Denne var baseret på den konklusion, at der forelå tilfælde af fejl eller forsømmelser, eftersom klageren ikke drog fordel af en garantikonto i overensstemmelse med finansforordningens artikel 75, stk. 4, 2. afsnit, og artikel 33, stk. 2, i forordning 3418/93/EF for den periode, hvor hun reelt udførte en forskudsbestyrers arbejde (1. september 2000 – 23. januar 2001).

1.2 Den mindelige løsning bestod i at anmode Kommissionen om at sikre, at klageren modtager pro rata-betaling af kreditsaldoen for perioden fra 1. september 2000 til den 23. januar 2001, hvor hun fungerede som forskudsbestyrer.

1.3 Den 31. oktober 2002 underrettede Kommissionen Ombudsmanden om, at den accepterede den mindelige løsning. I en telefonsamtale med Ombudsmandens kontor den 7. november 2002 anførte klageren, at hun havde modtaget en skrivelse fra Kommissionen af 31. oktober 2002, hvori hun blev underrettet om, at Kommissionen havde accepteret Ombudsmandens mindelige løsning, og at den, når den havde modtaget klagerens konto-

²⁹ I finansforordningens artikel 75, stk. 4, fastlægges det, at "kreditsaldoen på disse garantikonti udbetales til de pågældende, på det tidspunkt, hvor de forlader deres hverv som (...) forskudsbestyrer." I artikel 31 i forordning 3418/93/EF fastlægges det, at "den særlige godtgørelse i henhold til finansforordningens artikel 75, stk. 4, udgør månedligt: 40 ECU for forskudsbestyrere, der forvalter et beløb på mindst 3.300 ECU i en periode på mindst 30 fortløbende dage." I artikel 33, stk. 2, i forordning 3418/93/EF fastlægges det, at "for forskudsbestyrernes vedkommende udbetales garantikontoens kreditsaldo til de pågældende eller til dem, der indtræder i deres rettigheder, efter ophøret af deres hverv, efter regnskabsførerens og den kompetente anvisningsberettigedes godkendelse og kontrol og efter positiv udtalelse fra finansinspektøren."

nummer, ville betale klageren et beløb på 236,90 EUR. Klageren takkede Ombudsmandens kontor for dets arbejde, som medførte anerkendelse af hendes rettigheder.

2 Konklusion

Efter Ombudsmandens initiativ fremgik det, at der var opnået mindelig løsning mellem Kommissionen og klageren. Ombudsmanden afsluttede derfor behandlingen af sagen.

3.4 SAGER AFSLUTTET MED EN KRITISK BEMÆRKNING FRA OMBUDS- MANDEN

3.4.1 Europa- Kommissionen

PÅSTAND OM PARTISKHED OG UBERETTIGET AFSLUTNING AF EN OVERTRÆDELSSES- PROCEDURE PÅ BAGGRUND AF EN FORKERT FORTOLK- NING AF DIREKTIV 85/337/EØF

*Afgørelse om klage
1288/99/OV over
Europa-
Kommissionen³⁰*

KLAGEN

I oktober 1999 indgav K en klage til Den Europæiske Ombudsmand vedrørende den måde, hvorpå Europa-Kommissionen havde håndteret og afsluttet sin undersøgelse af den klage, som hun og 23 andre indbyggere i Parga havde indgivet den 7. juli 1995 med påstand om overtrædelse af fællesskabslovgivningen (nærmere bestemt direktiv 85/337/EØF) fra de græske myndigheders side med hensyn til et projekt om et kloakeringssystem og et biologisk rensningsanlæg i Parga, Preveza (Grækenland).

Klagerens påstande, som de fremgår af den indledende klage af 22. oktober 1999 og den efterfølgende udveksling af udtalelser og bemærkninger mellem klageren og Kommissionen, omhandlede i det væsentlige følgende:

1 Fra den 7. juli 1995, hvor klagen blev indgivet, til den 9. december 1998, dvs. næsten tre et halvt år, modtog klageren ingen skrivelse fra Kommissionen, hvori hun blev underrettet om udviklingen i sagen. Klageren kunne derfor ikke forsvare sin holdning. I sine bemærkninger gjorde klageren ligeledes gældende, at Kommissionen ikke havde underrettet hende om, at den ved afgørelse E(98)2297 af 27. juli 1998 havde besluttet at finansiere projektet under Samhørighedsfonden, men derimod havde fremsendt skrivelser – som f.eks. skrivelserne af 9. december 1998 – hvoraf det fremgik, at sagen stadig var under overvejelse.

2 Klageren gjorde gældende, at Kommissionens afgørelse om at afslutte sagen var en fejlagtig retlig fortolkning: Kommissionen havde rent faktisk manipuleret sagen og havde forsøgt at finde frem til en måde at afslutte sagen på, som det fremgår af ræsonnementet i den endelige afgørelse af 20. april 1999: Det tog Kommissionen fire år at nå frem til den konklusion, at projektet lå før ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Tidligere, nemlig den 26. marts 1997 og den 19. marts 1998, havde Kommissionen imidlertid foreslået, at nærværende sag indgik som et repræsentativt eksempel i overtrædelsesproceduren mod Grækenland vedrørende direktiv 85/337/EØF.

3 Klageren nedlagde påstand om manglende upartiskhed i Kommissionens behandling af sagen. Klageren gjorde gældende, at den ansvarlige embedsperson antager en partipolitisk holdning i Grækenland, der er uforenelig med hans pligt til at kontrollere, at det projekt, der er under overvejelse, gennemføres i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen. Til støtte for sin påstand henviste klageren til forskellige avisartikler. Klageren gjorde endvidere gældende, at det græske udenrigsministeriums takkeskrivelse (protokol fra mødet den 20. maj 1998) til Kommissionens repræsentanter for at forsinke behandlingen af klagen antyder, at nogle tjenestemænd i GD XI havde sat sig selv det mål ikke at sikre, at fællesskabslovgivningen blev gennemført korrekt, men at projektet modtog finansiering fra Fællesskabet.

³⁰

Denne afgørelse kan læses i sin helhed på Den Europæiske Ombudsmands websted på følgende adresse:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Kommissionens udtalelse, som den fremgår af flere svar fra Kommissionen, omfatter i det væsentlige følgende:

For så vidt angår den første påstand, bemærkede Kommissionen, at selv om det var beklageligt, at der ikke blev adresseret en eneste skrivelse til klageren i perioden juli 1995 – december 1998, er det klart, at klageren gennem telefonsamtaler og de oplysninger, som Udvalget for Andragender i Europa-Parlamentet havde modtaget, var blevet underrettet om sagens udvikling og ændringen i Kommissionens holdning i lyset af de nye dokumenter, som de græske myndigheder havde fremsendt.

For så vidt angår den anden påstand, bemærkede Kommissionen, at den i marts 1997 havde fundet, at projektet blev iværksat efter ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Den konkluderede, at realiseringsarbejdet med projektet var begyndt, inden der forelå en endelig godkendelse af projektets miljømæssige forhold, hvilket er en overtrædelse af direktivet. Efter at have modtaget nye oplysninger fra de græske myndigheder underrettede den imidlertid klageren i april 1999 om, at den mente, at det pågældende projekt blev beskrevet i afgørelse nr. 667 af 28. februar 1986 fra Prevezas præfektur, hvilken afgørelse ligger før ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Kommissionen mente, at der med denne afgørelse forelå en godkendelse af det område, hvor det biologiske rensningsanlæg skulle opføres, eftersom den indeholdt et bilag med et topografisk kort over "Varkas"-området. Den afsluttede derfor sagen.

For så vidt angår den tredje påstand, gav Kommissionen den pågældende tjenestemand mulighed for at fremlægge sine synspunkter ved en høring. På baggrund af sammenfatningen af høringen konkluderede Kommissionen, at der ikke var grund til at tro, at den pågældende tjenestemand havde påvirket nogen afgørelser i denne sag, og ydermere, at han ikke var indblandet i sagen, eftersom han var på ferie fra den 15. december 1998 til den 31. januar 1999 og på orlov af personlige årsager fra den 1. februar til den 15. juni 1999.

AFGØRELSEN

1 Påstand om manglende hensigtsmæssig underretning af klageren

1.1 Klageren gjorde gældende, at hun fra den 7. juli 1995, hvor klagen blev indgivet, til den 9. december 1998, dvs. i næsten tre et halvt år, ikke modtog nogen skrivelser fra Kommissionen, hvori hun blev underrettet om udviklingen i sagen. Klageren kunne derfor ikke forsvare sin holdning. I sine bemærkninger gjorde klageren ligeledes gældende, at Kommissionen ikke havde underrettet hende om, at den ved afgørelse E(98)2297 af 27. juli 1998 havde besluttet at finansiere projektet under Samhørighedsfonden, men derimod havde fremsendt skrivelser – som f.eks. skrivelser af 9. december 1998 – hvoraf det fremgik, at sagen stadig var under overvejelse.

1.2 Kommissionen bemærkede, at selv om det var beklageligt, at der ikke blev adresseret en eneste skrivelse til klageren i denne periode, er det klart, at klageren gennem telefonsamtaler og de oplysninger, som Udvalget for Andragender i Europa-Parlamentet havde modtaget, var blevet underrettet om sagens udvikling og ændringen i Kommissionens holdning i lyset af de nye dokumenter, som de græske myndigheder havde fremsendt.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen inden for rammerne af hans undersøgelse på eget initiativ om Kommissionens administrative procedurer ved behandling af

klager over medlemsstaters overtrædelse af fællesskabsretten (303/97/PD³¹) anførte, at klageren bliver orienteret om, hvilke foranstaltninger klagen giver anledning til, herunder henvendelser til de relevante nationale myndigheder, og at Kommissionens administration ifølge institutionens egne interne regler i hver enkelt klagesag inden et år efter registreringsdatoen skal tage stilling til, om sagsbehandlingen skal afsluttes uden yderligere foranstaltninger – denne regel kan fraviges i undtagelsestilfælde, og der skal gives en begrundelse herfor.

1.4 Ombudsmanden bemærker, at klagen til Kommissionen i nærværende sag blev indgivet den 7. juli 1995. Det var imidlertid først i en skrivelse af 9. december 1998, dvs. næsten tre et halvt år, efter klagen var blevet indgivet, at Kommissionens GD XI (Miljø) skrev direkte til klageren vedrørende hendes klage. Med denne skrivelse svarede Kommissionen på klagerens skrivelse af 7. december 1998 og bemærkede, at den havde modtaget nye oplysninger fra klageren, og at den på baggrund af disse oplysninger ville træffe afgørelse om opfølgningen på klagen.

1.5 Ombudsmanden bemærker imidlertid, at klageren i oktober 1996 havde sendt et andragende til Europa-Parlamentet (ref. 570/96), og at Kommissionen to gange, nemlig den 26. marts 1997 og den 19. marts 1998, havde underrettet Udvalget for Andragender om behandlingen af sagen. Udvalget for Andragender meddelte efterfølgende Kommissionens holdning til klageren. For så vidt angår perioden mellem oktober 1996 og marts 1998 finder Ombudsmanden derfor, at påstanden om, at Kommissionen ikke havde underrettet klageren, ikke kan fastholdes, eftersom det var Udvalget for Andragenders ansvar at underrette klageren i denne periode. Det fremgår imidlertid, at Kommissionen i perioden fra marts 1998 til december 1998, da Kommissionen ændrede holdning til sagen, ikke havde underrettet klageren om behandlingen af sagen.

1.6 Ombudsmanden finder, at Kommissionen burde have underrettet klageren om afgørelsen af 27. juli 1998 på det tidspunkt, da afgørelsen blev truffet, eftersom det rent faktisk betød, at det pågældende projekt var blevet godkendt og havde fået tildelt finansiering, og at afgørelsen om klagen i det væsentlige var blevet truffet. Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i sin udtalelse af 27. marts 2000 ligeledes holdt disse vigtige oplysninger skjult for Ombudsmanden.

1.7 Kommissionen havde ikke givet Ombudsmanden en acceptabel forklaring på spørgsmålet om, hvorfor den den 9. december 1998 underrettede klageren om, at den ville tage de nye elementer, som hun havde fremsendt, i betragtning, ligesom den den 20. april 1999 underrettede hende om, at den ville afslutte sagen, medmindre klageren inden for en måned fremsendte nye oplysninger, selv om den allerede den 27. juli 1998 havde godkendt projektet og besluttet at finansiere det under Samhørighedsfonden.

1.8 Med hensyn til Kommissionens argument om, at Retten i Første Instans i sin afgørelse af 23. september 1994 i sag T-461/93 har anerkendt, at Fællesskabets finansieringsprocedure er uafhængig af overtrædelsesproceduren, påpeger Ombudsmanden endelig, at de to procedurers indbyrdes uafhængighed, som Kommissionen har udledt af nærværende sag, udelukkende vedrører de administrative aspekter af disse procedurer. I denne domstolsafgørelse sættes der ikke spørgsmålstegn ved det princip, hvorefter projekterne, som nyder fordel af finansieringen fra Fællesskabet, skal være i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen. Ombudsmanden finder derfor, at det var irrelevant for Kommissionen at henvise til ovennævnte retssag og til de to procedurers indbyrdes uafhængighed inden for rammerne af nærværende klage.

1.9 Det fremgår af ovenstående, at Kommissionen i perioden fra marts 1998 til december 1998, da Kommissionen ændrede holdning til sagen, ikke i tilstrækkelig grad havde underrettet klageren, eftersom den holdt et grundlæggende aspekt i sagen skjult for klageren,

³¹ 303/97/PD, rapporteret i Den Europæiske Ombudsmands årsberetning for 1997, side 270-274.

nemlig at Kommissionen ved afgørelse E(98)2297 af 27. juli 1998 i mellemtiden havde besluttet – inden for rammerne af Samhørighedsfonden – at finansiere det projekt, der var genstand for klagen. Dermed lod Kommissionen klageren blive i den tro, at den stadig behandlede sagen. Kommissionens manglende hensigtsmæssige underretning af klageren om hendes sag udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden fremsætter derfor nedenstående kritiske bemærkning.

2 Påstanden vedrørende årsagerne til, at Kommissionen afsluttede sagen

2.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionens afgørelse om at afslutte sagen var en fejlagtig retlig fortolkning. Kommissionen havde rent faktisk manipuleret sagen og havde forsøgt at finde frem til en måde at afslutte sagen på, som det fremgår af ræsonnementet i den endelige afgørelse af 20. april 1999. Det tog Kommissionen fire år at nå frem til den konklusion, at projektet lå før ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Tidligere, nemlig den 26. marts 1997 og den 19. marts 1998, havde Kommissionen imidlertid foreslået, at nærværende sag indgik som et repræsentativt eksempel i overtrædelsesproceduren mod Grækenland vedrørende direktiv 85/337/EØF.

2.2 Kommissionen bemærkede i sin udtalelse, at den i marts 1997 havde fundet, at projektet blev iværksat efter ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Den konkluderede, at realiseringsarbejdet med projektet var begyndt, inden der forelå en endelig godkendelse af projektets miljømæssige forhold, hvilket er en overtrædelse af direktivet. Efter at have modtaget nye oplysninger fra de græske myndigheder underrettede den imidlertid klageren i april 1999 om, at den mente, at det pågældende projekt blev beskrevet i afgørelse nr. 667 af 28. februar 1986 fra Prevezas præfektur, hvilken afgørelse ligger før ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Kommissionen mente, at der med denne afgørelse forelå en godkendelse af det område, hvor det biologiske rensningsanlæg skulle opføres, eftersom den indeholdt et bilag med et topografisk kort over ”Varkas”-området. Den afsluttede derfor sagen.

2.3 Ombudsmanden har omhyggeligt analyseret dokumenterne i sagen og fra Kommissionens dossier som inspiceret den 12. september 2001. På baggrund af de dokumenter, der er til Ombudsmandens rådighed, synes den kronologiske opfølgning af sagen at være som følger: Den 26. marts 1997 (Kommissionens første svar til Udvalget for Andragender) fandt Kommissionen, at projektet var blevet iværksat efter ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Eftersom projektarbejdet var blevet påbegyndt før den endelige miljøindvirkningsvurdering, konkluderede Kommissionen, at direktivet var blevet overtrådt. Kommissionen foreslog derfor, at sagen skulle medtages i en horisontal procedure mod Grækenland for overtrædelse af direktivet. Af samme grund indstillede Kommissionen også finansiering af projektet fra Samhørighedsfonden.

2.4 Den 19. marts 1998 (Kommissionens andet svar til Udvalget for Andragender) bekræftede Kommissionen, at direktiv 85/337/EØF var blevet overtrådt, og indstillede alle procedurer vedrørende finansieringen af projektet. Kommissionen bekræftede ligeledes, at sagen skulle medtages i en horisontal procedure mod Grækenland for overtrædelse af direktiv 85/337/EØF.

2.5 Den 27. juli 1998 besluttede Kommissionen at finansiere projektet under Samhørighedsfonden (afgørelse E(98)2297). Den 20. april 1999 underrettede Kommissionen klageren om, at den ville afslutte sagen, eftersom direktivet ikke fandt anvendelse på det pågældende projekt, som var beskrevet i afgørelse nr. 667 af 28. februar 1986 fra Prevezas præfektur, som ligger før ikrafttrædelsesdatoen for direktivet.

2.6 I sine bemærkninger gør klageren gældende, at direktiv 85/337/EØF finder anvendelse på det pågældende projekt, eftersom ansøgningen om gennemførelsen af projektet blev fremsendt af de kommunale myndigheder i Parga den 28. februar 1995, dvs. efter ikrafttrædelsesdatoen for direktivet. Klageren henviste til afgørelse 744/1997 fra Det Græske Statsråd, som bekræfter denne dato. Klageren gjorde gældende, at afgørelse nr.

667 af 28. februar 1986 fra Prevezas præfektur kun var en godkendelse af en foreløbig undersøgelse for det biologiske rensningsanlæg og ikke indeholdt nogen specifik henvisning til stedet for det foreslåede biologiske rensningsanlæg.

2.7 Det fremgår af ovenstående, at hovedtvisten mellem klageren og Kommissionen omhandler spørgsmålet om, hvorvidt direktiv 85/337/EØF finder anvendelse på det projekt, der er under overvejelse. Ombudsmanden bemærker, at direktiv 85/337/EØF trådte i kraft den 3. juli 1988³². Klagen til Kommissionen blev indgivet den 7. juli 1995, syv år senere.

2.8 Indledningsvis ønsker Ombudsmanden at understrege, at Det Græske Statsråd i sin afgørelse 744/1997 og 3221/1999 hverken omtalte spørgsmålet om anvendelse af direktiv 85/337/EØF i tide eller henviste til dette direktiv. Det henviste heller ikke til afgørelse nr. 667 af 28. februar 1986 fra Prevezas præfektur.

2.9 Den retsakt, der gennemførte direktiv 85/337/EØF i græsk lovgivning, er *Lov nr. 1650/1986 "Til beskyttelse af miljøet" af 10. oktober 1986 (ΦΕΚ 160/A)*³³. For så vidt angår den myndighed, der har kompetence til at træffe afgørelse om projektet, fastlægges det i artikel 4, stk. 2, litra b) i ovennævnte lov, at afgørelsen om godkendelse af miljøkravene til det arbejde og de aktiviteter, der henhører under denne kategori, træffes i fællesskab af den græske minister for miljø, regional planlægning og offentlige arbejder og den relevante minister (oversættelse fra græsk)³⁴. Det fremgår af denne lov, at projektet godkendes af to ministre i fællesskab.

2.10 I nærværende sag fremgår det af dokumenterne i dossieret, at de kommunale myndigheder i Parga den 28. februar 1995 sendte en ansøgning (dokument 233/28.2.1995) til den græske minister for miljø, regional planlægning og offentlige arbejder. Den 10. oktober 1995 traf generaldirektoratet for miljø, regional planlægning og offentlige arbejder den første afgørelse 85202/5142/10-10-1995 vedrørende placeringen af kloakeringsanlægget i "Varkas". Senere, den 18. marts 1997, blev de miljømæssige betingelser for det biologiske rensningsanlæg i "Varkas" godkendt ved fællesministeriel afgørelse 121227/18-3-1997. Det var med denne fællesministerielle afgørelse, at projektet endeligt godkendtes.

2.11 For så vidt angår den rettidige anvendelse af direktivet, har Domstolen i sin afgørelse C-431/92 af 11. august 1995 anført, at *"Tidspunktet for den formelle indgivelse af ansøgningen om tilladelse er saaledes det eneste afgørende kriterium. Dette kriterium er i overensstemmelse med retssikkerhedsprincippet og sikrer direktivets tilsigtede virkning"*³⁵. I direktivets artikel 1, stk. 2, fastlægges det, at der ved "tilladelse" forstås *"afgørelse fra den eller de kompetente myndighed(er), som giver bygherren ret til at gennemføre projektet."*

2.12 Af dokumenterne i sagen fremgår det først og fremmest, at Prevezas præfekturs afgørelse nr. 667 af 28. februar 1986 ikke var et nyt element i behandlingen af sagen, som Kommissionen havde gjort gældende i sin skrivelse til klageren af 20. april 1999. Denne afgørelse var allerede omtalt på side 2, linje 7, i den indledende klage, som blev indgivet til Kommissionen i juli 1995. Det fremgår af betingelserne i afgørelsen, at den kun er en godkendelse af den endelige undersøgelse af den første fase af arbejdet og af en foreløbig

³² I artikel 12, stk. 1, fastlægges det, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv inden tre år fra dets meddelelse. Direktivet blev meddelt medlemsstaterne den 3. juli 1985.

³³ Νόμος 1650/1986 "Για την προστασία του περιβάλλοντος" (ΦΕΚ 160/A).

³⁴ Άρθρο 4 παρ. 2β : "Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών".

³⁵ Sag C-431/92, *Kommissionen mod Tyskland*, Sml. 1995 I, s. 2189, præmis 32.

undersøgelse (*προμελέτη*) af installationen af et biologisk rensningsanlæg, der indgår i undersøgelsen om Pargas kloakeringsystem af forsker K. Karadimou m.fl. Ombudsmanden finder derfor, at denne afgørelse fra Prevezas præfektur af 28. februar 1986 ikke kan betragtes som en godkendelse af projektet, og dermed en godkendelse af en ansøgning i henhold til Domstolens ovennævnte afgørelse.

2.13 Af dokumenterne i sagen fremgår det, at Kommissionens tjenestegrene selv fandt, at det var den ministerielle afgørelse af 18. marts 1997, der indeholdt den endelige godkendelse af projektet. Dette fremgår klart af to notater fra Kommissionens dossier af den 4. og 27. maj 1998, hvori George Kremlis og en anden tjenestemand fra GD Miljø anførte, at denne afgørelse indeholdt en endelig godkendelse af starten på projektet og en bekræftelse af stedets placering.

2.14 Den ministerielle afgørelse af 18. marts 1997 synes derfor at udgøre tilladelsen i henhold til direktivets artikel 1, stk. 2, i tillæg til ansøgningen fra de kommunale myndigheder i Parga af 28. februar 1995, da direktivet allerede havde været i kraft i over seks år, nemlig siden den 3. juli 1988.

2.15 Ombudsmanden bemærker ligeledes, at de kompetente græske myndigheder fandt, at direktivet fandt anvendelse. Dette fremgår af den miljøindvirkningsvurdering, som de kommunale myndigheder i Parga havde udarbejdet i september 1993, hvoraf det fremgår, at *"vurderingen blev foretaget på baggrund af bestemmelserne i direktiv 85/337/EØF"*.

2.16 Det fremgår af ovennævnte overvejelser, at Kommissionen tog fejl i sine antagelser af, at direktiv 85/337/EØF ikke fandt anvendelse på det pågældende projekt, eftersom den ansøgning om tilladelse, som førte til projektets godkendelse i henhold til Domstolens afgørelse C-431/92 af 11. august 1995, formelt blev indgivet den 28. februar 1995, dvs. efter ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Dette udgjorde et tilfælde af fejl og forsømmelser, og Ombudsmanden fremsætter en kritisk bemærkning nedenfor. Ombudsmanden ønsker dog at minde om, at Domstolen er højeste myndighed, hvad angår spørgsmål om anvendelse og fortolkning af fællesskabsloven.

3 Påstanden vedrørende Kommissionens tjenestemands manglende upartiskhed

3.1 Klageren nedlagde påstand om manglende upartiskhed i Kommissionens behandling af sagen. Klageren gjorde gældende, at den ansvarlige embedsperson antager en partipolitisk holdning i Grækenland, der er uforenelig med hans pligt til at kontrollere, at det projekt, der er under overvejelse, gennemføres i overensstemmelse med fællesskabslovgivningen. Til støtte for sin påstand henviste klageren til forskellige avisartikler. Klageren gjorde endvidere gældende, at det græske udenrigsministeriums takkeskrivelse (protokol fra mødet den 20. maj 1998) til Kommissionens repræsentanter for at forsinke behandlingen af klagen antyder, at nogle tjenestemænd i GD XI havde sat sig selv det mål ikke at sikre, at fællesskabslovgivningen blev gennemført korrekt, men at projektet modtog finansiering fra Fællesskabet.

3.2 Kommissionen gav den pågældende tjenestemand mulighed for at fremlægge sine synspunkter ved en høring. På baggrund af sammenfatningen af høringen konkluderede Kommissionen, at der ikke var grund til at tro, at den pågældende tjenestemand havde påvirket nogen afgørelser i denne sag, og ydermere, at han ikke var indblandet i sagen, eftersom han var på ferie fra den 15. december 1998 til den 31. januar 1999 og på orlov af personlige årsager fra den 1. februar til den 15. juni 1999.

3.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen påberåber sig tjenestemandens ferie og orlov som et argument for, at han ikke har påvirket afgørelsen i denne sag, og at han ikke var involveret i sagen. Det fremgår imidlertid, at der opstår tvivl herom på grund af de følgende kendsgerninger i sagen, som alle stammer fra det tidspunkt, hvor den pågældende tjenestemand stadig havde ansvaret for sagen.

3.4 Den 27. maj 1998 tilføjede den pågældende tjenestemand en bemærkning til sagen, hvori han på baggrund af de nye aspekter i sagen konkluderede, at overtrædelsesproceduren skulle opgives. I denne bemærkning anførte han, at der ville blive sendt en skrivelse til klageren for at underrette hende om Kommissionens hensigt om at afslutte sagen. To måneder senere, den 27. juli 1998, besluttede Kommissionen i fortsættelse af afgørelsen i hovedsagen om, at der ikke forelå en overtrædelse af direktiv 85/337/EØF, at finansiere det pågældende projekt. Den 9. december 1998, en uge før den pågældende tjenstemands ferie, sendte denne en sidste skrivelse til klageren og underrettede hende om, at Kommissionen ville overveje, hvordan den ville følge op på sagen på baggrund af de dokumenter, som klageren havde fremsendt. I denne skrivelse blev det ikke nævnt, at projektet i mellemtiden var blevet godkendt.

3.5 Af ovenstående kendsgerninger fremgår det, at den pågældende tjenestemand var dybt involveret i afgørelsen om at opgive sagen, hvilket var en forudsætning for Kommissionens finansiering af projektet.

3.6 For så vidt angår klagerens argument om, at tjenstemandens partipolitiske holdning i Grækenland er uforenelig med hans pligt til at overvåge fællesskabslovgivningen, har Ombudsmanden i sin undersøgelse fastslået, at den pågældende tjenestemand – som det også fremgår af den græske presse – i tiden op til afslutningen af sagen var blevet udnævnt som rådgiver for europæiske anliggender for formanden for det græske parti Nea Dimokratia og havde deltaget i et partimøde i regionen, hvor han holdt et indlæg om EU's miljølovgivning. Det fremgår, at oplysningerne om hans udnævnelse blev offentliggjort allerede den 30. november 1998, to måneder før han gik på orlov af personlige årsager.

3.7 Ombudsmanden finder, at klageren, som ikke vidste, at den pågældende tjenestemand var på ferie og senere på orlov af personlige årsager, og som senere modtog en skrivelse underskrevet af tjenestemanden den 9. december 1998, hvori det fremgik, at sagen stadig var under behandling, tilsyneladende havde tilstrækkelig grund til at betvivle, hvorvidt Kommissionen havde behandlet sagen på en upartisk og hensigtsmæssig måde, samt sætte spørgsmålstegn ved, om den pågældende tjenestemand udelukkende handlede med Kommissionens interesser for øje. Det ville faktisk være vanskeligt for enhver borger i enhver medlemsstat ikke at være i tvivl om, hvorvidt Kommissionen handlede upartisk som traktatens vogter, når en af Kommissionens tjenestemænd, som er dybt involveret i behandlingen af overtrædelsessagen, ligeledes er ansat i et politisk parti i den medlemsstat, som sagen vedrører, og som sådan optræder offentligt samtidig med, at sagen behandles. I EU's borgeres øjne kan sådanne hændelser bringe Kommissionens ry som traktatens vogter og ansvarlig for at fremme fællesskabsretten i fare.

3.8 Ombudsmanden finder derfor, at Kommissionen som traktatens vogter har undladt at sikre, at sagen blev behandlet på en upartisk og hensigtsmæssig måde. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser, og Ombudsmanden fremsætter en kritisk bemærkning og en yderligere bemærkning nedenfor.

4 Konklusion

På baggrund af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af denne klage fremgår det, at det er nødvendigt at fremsætte følgende tre kritiske bemærkninger:

I perioden fra marts 1998 til december 1998, da Kommissionen ændrede holdning til sagen, havde Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad underrettet klageren, eftersom den holdt et grundlæggende aspekt i sagen skjult for klageren, nemlig at Kommissionen ved afgørelse E(98)2297 af 27. juli 1998 i mellemtiden havde besluttet – inden for rammerne af Samhørighedsfonden – at finansiere det projekt, der var genstand for klagen. Dermed lod Kommissionen klageren blive i den tro, at den stadig behandlede sagen. Kommissionens manglende hensigtsmæssige underretning af klageren om hendes sag udgør derfor et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2 Kommissionen tog fejl i sine antagelser af, at direktiv 85/337/EØF ikke fandt anvendelse på det pågældende projekt, eftersom den ansøgning om tilladelse, som førte til projektets godkendelse i henhold til Domstolens afgørelse C-431/92 af 11. august 1995, formelt blev indgivet den 28. februar 1995, dvs. efter ikrafttrædelsesdatoen for direktiv 85/337/EØF. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

3 Klageren, som ikke vidste, at den pågældende tjenestemand var på ferie og senere på orlov af personlige årsager, og som senere modtog en skrivelse underskrevet af tjenestemanden den 9. december 1998, hvori det fremgik, at sagen stadig var under behandling, havde tilsyneladende tilstrækkelig grund til at betvivle, hvorvidt Kommissionen havde behandlet sagen på en upartisk og hensigtsmæssig måde, og sætte spørgsmålstegn ved, om den pågældende tjenestemand udelukkende handlede med Kommissionens interesser for øje. Det ville faktisk være vanskeligt for enhver borger i enhver medlemsstat ikke at være i tvivl om, hvorvidt Kommissionen handlede upartisk som traktatens vogter, når en af Kommissionens tjenestemænd, som er dybt involveret i behandlingen af overtrædelsessagen, ligeledes er ansat i et politisk parti i den medlemsstat, som sagen vedrører, og som sådan optræder offentligt samtidig med, at sagen behandles. I EU's borgeres øjne kan sådanne hændelser bringe Kommissionens ry som traktatens vogter og ansvarlig for at fremme fællesskabsbestemmelserne i fare. Ombudsmanden finder derfor, at Kommissionen som traktatens vogter har undladt at sikre, at sagen blev behandlet på en upartisk og hensigtsmæssig måde. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

YDERLIGERE BEMÆRKNING

Ifølge Domstolen er Det Europæiske Fællesskab baseret på retsstatsprincippet. Som traktatens vogter spiller Europa-Kommissionen en central rolle i forbindelse med at fremme dette grundlæggende princip. I lyset af resultaterne af nærværende sag, nemlig 1) at Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad have underrettet klageren, 2) at Kommissionen tog fejl ved at antage, at direktiv 85/337/EØF ikke fandt anvendelse, og 3) at Kommissionen undlod at sikre, at sagen blev behandlet på en upartisk og hensigtsmæssig måde, konkluderer Ombudsmanden, at der er fundet fejl i Kommissionens handlinger som traktatens vogter.

I denne forbindelse skal Ombudsmanden henvise til Kommissionens nylige meddelelse af 20. marts 2002 til Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand om forbindelserne med klager i sager om overtrædelse af fællesskabsretten³⁶, som indeholder procedureregler om dette emne. Ombudsmanden regner med, at hvis procedurereglerne i denne meddelelse og i den vejledning for Kommissionens tjenestemænd, som blev offentliggjort i Kommissionens meddelelse af 30. november 2001, bliver anvendt korrekt og overvåget, vil der i fremtiden ikke opstå sådanne tilfælde af fejl eller forsømmelser, som er forekommet i nærværende sag.

³⁶ KOM(2002) 141 endel.

**MANGLENDE
BETALING FOR
TJENESTEYDELSER**

*Afgørelse om klage
1689/2000/GG over
Europa-
Kommissionen³⁷*

KLAGEN

Klagen blev indgivet af et britisk konsulentfirma i december 2000. Ifølge klageren var de relevante faktiske omstændigheder følgende:

Den 17. juni 1999 inviterede afdelingen i generaldirektoratet XVI (Regionalpolitik og samhørighed) med ansvar for Portugal Griffiths, direktør i klagerens firma, til at deltage i et seminar i Portugal. På dette seminar skulle der drøftes en realisering af infrastrukturer gennem partnerskaber mellem den offentlige og private sektor ("PPP"). Klageren blev underrettet om, at seminaret blev arrangeret af GD XVI i samarbejde med de portugisiske myndigheder, og at Kommissionens tjenestemand med ansvar for forberedelsen af seminaret var Filomena Carvalho.

I en fax af 29. juni 1999 til Griffiths påpegede Filomena Carvalho, at hun påtænkte at lade budgettet for seminaret omfatte udarbejdelse af en endelig rapport, hvor Griffiths samlede de forskellige indlæg fra konferencedeltagerne i et samlet dokument. Dette dokument skulle senere anvendes af sagsbehandlere i GD XVI. Hun sluttede med at anmode Griffiths om at lade hende vide, hvorvidt han accepterede forslaget, og angive en anslået pris.

I sit svar af 30. juni 1999 bekræftede Griffiths, at han var villig til at udarbejde en endelig rapport, der sammenfattede indlæggene på konferencen, for ca. 3.000 EUR. Ifølge klageren bekræftede Filomena Carvalho efterfølgende pr. telefon, at Griffiths kunne gå i gang til den angivne pris.

Seminaret blev holdt i Portugal den 16. juli 1999. Den 26. juli 1999 sendte GD XVI de fleste af indlæggene fra seminaret til Griffiths med en bemærkning om, at dette var i henhold til aftale, så han kunne fortsætte sit arbejde ("[c]omme convenu et pour vous permettre d'avancer vos travaux"). På denne baggrund udarbejdede Griffiths et udkast til sammendrag af indlæggene på seminaret, som han sendte til GD XVI den 16. august 1999. Kommissionen takkede i en skrivelse af 31. august 1999 Griffiths og anførte, at den ville fremsende sine kommentarer til dokumentet snarest. Ved samme lejlighed fremsendte Kommissionen tre yderligere dokumenter, der ikke havde været tilgængelige den 26. juli 1999, så Griffiths kunne gøre sammendraget færdigt ("pour vous permettre de finaliser le texte du sommaire"). Ifølge klageren blev udkastet til sammendraget efter visse ændringer godkendt af Kommissionen på et møde i Bruxelles den 13. oktober 1999 med Filomena Carvalho og en af hendes kolleger. Bezançon, som også var til stede på mødet, kunne bekræfte dette. På dette møde, og stadig ifølge klageren, blev der endvidere talt om at udvikle en vejledning eller en håndbog. Der blev holdt endnu et møde den 25. november 1999 med Filomena Carvalho og den person, der skulle være ansvarlig for vejledningen ved Kommissionen. I en skrivelse af 2. december 1999 tilbød klageren at udarbejde en sådan vejledning for et beløb på 12.000 EUR. Ifølge klageren blev denne imidlertid senere underrettet om, at planen indtil videre ikke ville blive ført ud i livet.

Den 26. oktober 1999 sendte klageren en skrivelse til Kommissionen, hvori klageren bemærkede, at denne havde vedlagt tre kopier af den ændrede udgave af sammendraget, og anmodede Kommissionen om at angive, til hvem og hvordan fakturaen for dette dokument skulle sendes. Ifølge klageren henviste Kommissionen derefter klageren til Sequeira fra et portugisisk ministerium. Klageren sendte derefter den 3. december 1999 en faktura på 3.000 EUR til denne person. Da der ikke blev modtaget noget svar, sendte klageren en rykkerskrivelse den 7. februar 2000. I en skrivelse af 8. februar 2000 forklarede Sequeira, at klageren ikke havde fremsendt den PPP-vejledning, for hvilken der skulle erlægges et beløb på 3.000 EUR, og at hun havde skrevet til Filomena Carvalho for at få nærmere oplysninger.

³⁷

Den fulde tekst af denne afgørelse er på Den Europæiske Ombudsmands hjemmeside på følgende adresse:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

Den 22. maj 2000 og den 11. september 2000 sendte klageren en rykkerskrivelse til Filomena Carvalho. Ifølge klageren underrettede Filomena Carvalho i en efterfølgende telefonsamtale Griffiths om, at hun havde givet Sequeira ”grønt lys” til at foretage betalingen. Da klageren imidlertid igen skrev til Sequeira, svarede sidstnævnte den 17. november 2000, at beløbet på 3.000 EUR ville blive erlagt, når hun havde modtaget den PPP-vejledning, som beløbet var blevet afsat til.

Yderligere kontakter med Filomena Carvalho havde været resultatløse. Klageren henvendte sig derfor til Ombudsmanden. I det væsentlige fremsatte klageren følgende påstande:

- (1) Kommissionen havde undladt at betale det gebyr på 3.000 EUR, som var blevet aftalt for udarbejdelsen af sammendraget.
- (2) Kommissionen burde have betalt et rimeligt beløb som erstatning for den forsinkede betaling og den tid og det arbejde, klageren havde lagt i sit forsøg på at forfølge sin påstand.

Klageren udbad sig endvidere en skriftlig undskyldning fra de relevante tjenestemænd.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Kommissionen havde besluttet at medfinansiere en konference om PPP i Lissabon. I henhold til tilskudsaftalen skulle de portugisiske myndigheder være ansvarlige for at arrangere konferencen. Griffiths var blevet opfordret til at anslå prisen for at udarbejde den endelige rapport på baggrund af de forskellige indlæg fra deltagerne på konferencen. Griffiths erklærede sig villig til at påtage sig dette arbejde for et beløb på 3.000 EUR og påpegede, at det var nødvendigt at drøfte rapportens udformning (jf. fax fra Griffiths af 30. juni 1999). Kommissionen accepterede ikke dette tilbud, men underrettede (under en telefonsamtale i juli 1999) Griffiths om, at det var nødvendigt at drøfte betingelserne for rapporten med de portugisiske myndigheder. Kommissionen havde foreslået, at der skulle afsættes et beløb på ca. 3.000 EUR af det samlede budget for konferencen til denne rapport. Forslaget blev accepteret af tilskudsaftalens parter som angivet i budgetspecifikationerne. De portugisiske myndigheder havde dermed 3.000 EUR til rådighed til at betale for dette arbejde.

Udlisiteringen af arbejdet forudsatte, hvilket Griffiths må have vidst, indgåelse af en tjenesteaftale, der bl.a. specificerede indholdet af den endelige rapport og leveringsdatoen. En sådan aftale skulle nødvendigvis indgås mellem modtageren, der var i besiddelse af finansieringen (dvs. de portugisiske myndigheder), og tjenesteudbyderen.

Udkastet til sammendraget blev aldrig accepteret af hverken Kommissionen eller de portugisiske myndigheder som en endelig rapport, der kunne tjene som baggrund for en praktisk vejledning om vurdering af PPP-projekter. De portugisiske myndigheders afvisning af at betale, indtil den endelige rapport var leveret, var i overensstemmelse med fornuftig forvaltning af Fællesskabets midler. Kommissionen ønskede dog ikke at foregribe dens endelige afgørelse, eftersom det udelukkende var op til de portugisiske myndigheder at afgøre, hvorvidt der kunne tildeles erstatning for udkastet til sammendraget. Der skulle derfor findes en løsning sammen med de portugisiske myndigheder. Kommissionen havde sendt en skrivelse til de portugisiske myndigheder for at høre, om de ville betale et beløb til Griffiths.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Ombudsmandens analyse af de omstridte spørgsmål

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde imødekommet klagerens krav.

Ombudsmandens foreløbige konklusion var, at Kommissionens undladelse af at sikre, at klageren fik udbetalt det aftalte beløb for udarbejdelsen af sammendraget, kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning

Ombudsmanden sendte den 31. juli 2001 et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. I sin skrivelse foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen burde overveje at sikre, at klageren fik udbetalt det aftalte beløb for udarbejdelsen af sammendraget af indlæggene på konferencen i Lissabon den 16. juli 1999, og at Kommissionen endvidere burde overveje at godtgøre klageren for den indtrådte forsinkelse samt for den tid og det arbejde, som klageren havde lagt i sit forsøg på at forfølge sin påstand.

Den 13. august 2001 sendte klageren Ombudsmanden en kopi af den skrivelse, klageren samme dag havde sendt til Kommissionen. I denne skrivelse gjorde klageren gældende, at der skulle udbetales et yderligere beløb på 2.350 EUR for den tid og det arbejde, som klageren havde lagt i at forfølge sin påstand.

Kommissionens svar

I sit svar af 31. oktober 2001 gentog Kommissionen sin udtalelse om, at der ikke havde været nogen kontakt mellem Kommissionen og klageren.

De portugisiske myndigheder havde nu angivet over for Kommissionen, at de i forlængelse af deres vurdering af kvaliteten af den af Griffiths leverede rapport var villig til at betale en stor del af det oprindeligt fastlagte beløb (dvs. 1.600 EUR). Kommissionen var rent juridisk ikke i stand til hverken at sætte spørgsmålstejn ved denne holdning eller selv at træffe en endelig afgørelse, for så vidt angår kvaliteten af arbejdet. Den tog i stedet denne holdning til efterretning og var villig til at medfinansiere de i tilskudsafgørelsen fastlagte udgifter, herunder Kommissionens andel af de omtalte 1.600 EUR (dvs. 1.200 EUR). Kommissionen anså derfor den foreslåede udbetaling på 1.600 EUR som en "mindelig løsning" på nærværende klage.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger af 19. december 2001 anførte klageren, at Kommissionen forsøgte at fremlægge en fortolkning, som åbenlyst tilsidesatte de dokumenterede meningsudvekslinger og almindelig sund fornuft. Klageren meddelte, at hvis Kommissionen ikke imødekom klagerens krav, ville denne kræve et yderligere beløb på 4.500 EUR til dækning af den tid og de omkostninger, der var medgået til møderne med Kommissionen i oktober og november 1999 og de forslag, klageren efterfølgende havde udviklet. Den 16. januar 2002 sendte klageren en skrivelse til Ombudsmanden fra Bezançon af 21. december 2001.

Ombudsmandens vurdering

Under disse omstændigheder fandt Ombudsmanden ikke, at der var opnået en mindelig løsning.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ombudsmandens skrivelse af 7. februar 2002

Under disse omstændigheder fremsatte Ombudsmanden et forslag til henstilling over for Kommissionen den 7. februar 2002 med følgende indhold:

Europa-Kommissionen bør sikre, at klageren betales det aftalte beløb på 3.000 EUR for udarbejdelse af sammendraget af indlæggene på konferencen i Lissabon den 16. juli 1999. Kommissionen bør endvidere godtgøre klageren for forsinkelsen og for den tid og det arbejde, klageren har måttet lægge i forfølgelsen af sin påstand.

Kommissionens detaljerede udtalelse

I sin detaljerede udtalelse af 29. april 2002 afviste Kommissionen at acceptere Ombudsmandens forslag til henstilling, idet den fastholdt sin tidligere fremlagte holdning.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage og kommenterede Kommissionens svar i detaljer. Klageren underrettede endvidere Ombudsmanden om, at førstnævnte i lyset af Kommissionens reaktion nu krævede et samlet erstatningsbeløb på 17.200 EUR.

Klageren mente, at det ville være spild af værdifuld tid og ressourcer for alle parter at ty til en retssag i nærværende sag. Klageren anmodede derfor Ombudsmanden om at rette en sidste appel i nærværende sag.

AFGØRELSEN

1 Afvisning af at betale gebyret på 3.000 EUR for sammendraget

1.1 Klageren, et konsulentfirma fra Det Forenede Kongerige, gør gældende, at Kommissionen bør betale førstnævnte et aftalt beløb på 3.000 EUR, for direktør Rees Griffiths udarbejdelse af et sammendrag af de indlæg, som blev holdt af deltagerne i et seminar i Lissabon den 16. juli 1999, der blev arrangeret af Kommissionen og de portugisiske myndigheder.

1.2 Kommissionen er af den mening, at den aldrig har accepteret klagerens tilbud om at udarbejde en sådan rapport, men underrettede Griffiths om behovet for at drøfte betingelserne for rapporten med de portugisiske myndigheder. Den gør endvidere gældende, at det af klageren fremsendte udkast til sammendrag aldrig blev accepteret af hverken Kommissionen eller de portugisiske myndigheder som en endelig rapport, der kunne tjene som baggrund for en praktisk vejledning om vurdering af PPP-projekter. Kommissionen anfører, at den ved flere telefonsamtaler har fortalt Griffiths, at hverken Kommissionen eller medlemsstaten kunne bruge denne rapport alene.

1.3 Efter klagerens mening skal Kommissionen betale de 3.000 EUR, eftersom klageren antager, at der var indgået en aftale om udarbejdelse af sammendraget mellem Kommissionen og klageren.

1.4 I overensstemmelse med sin fastlagte praksis mener Ombudsmanden, at i sager vedrørende aftaleretlige tvister som denne er det begrundet at begrænse hans undersøgelse til at påvise, om fællesskabsinstitutionen eller fællesskabsorganet har givet ham en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for sine handlinger og for, hvorfor den eller det mener, at vedkommendes opfattelse af den aftaleretlige stilling er berettiget. Hvis det er tilfældet, vil Ombudsmanden konkludere, at hans undersøgelse ikke har afsløret et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Denne konklusion vil ikke berøre

parternes ret til at få deres aftaleretlige tvist undersøgt og endeligt afgjort ved en kompetent domstol.

1.5 I nærværende sag fremgår det, at Kommissionen har fremsat to hovedargumenter, nemlig, (a) at den ikke accepterede klagerens tilbud om at udarbejde et sammendrag, og (b) at det udarbejdede dokument under alle omstændigheder var utilfredsstillende og derfor ikke var blevet accepteret.

1.6 In sin fax af 29. juni 1999 spurgte Kommissionen Griffiths, om han var villig til at udarbejde et sammendrag af de indlæg, der blev holdt på konferencen den 16. juli 1999, og hvad han skønnede, det ville koste. Den 30. juni 1999 bekræftede Griffiths, at han var villig til at udarbejde et sådant dokument og angav en pris på ca. 3.000 EUR. Der findes ikke noget dokument, der endegyldigt viser, at Kommissionen indgik en aftale om udarbejdelse af en rapport med hverken Griffiths eller klageren. Der er dog flere kendsgerninger, der peger i den retning. For det første indgår der i de af Kommissionen fremsendte budgetspecifikationer for seminaret et beløb på ca. 3.000 EUR (2.993 EUR) for udarbejdelse af et dokument vedrørende dette seminar. Selv om dette ikke beviser, at der eksisterer en aftale mellem Kommissionen og klageren, er det fuldt ud i overensstemmelse med klagerens beskrivelse af begivenhederne. For det andet sendte Kommissionen indlæggene fra seminaret til klageren i slutningen af juli og i august 1999, så klageren kunne udarbejde sammendraget. Ordlyden i mindst en af disse følgeskrivelser henviser til en aftale, der er indgået (jf. skrivelsen af 26. juli 1999 – "[c]omme convenu et pour vous permettre d'avancer vos travaux"). Kommissionen bekræfter selv i sit svar på Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning, at den har indgået en aftale med Griffiths eller klageren, selv om den gør gældende, at denne aftale kun vedrørte et formelt aspekt. For det tredje svarede Kommissionen, da klageren den 16. august 1999 fremsendte udkastet til sammendraget til GD XVI, at den ville kommentere dette dokument og sendte tre yderligere dokumenter, der skulle medtages i sammendraget. Denne opførsel ville være svær at forstå, hvis der ikke var indgået nogen aftale mellem Kommissionen og klageren. Tværtimod skulle teksten have været sendt til de portugisiske myndigheder, hvis det rent faktisk var dem, der skulle vurdere kvaliteten af det udførte arbejde. Der er dog ingen beviser på, at dette blev gjort. For det fjerde er der ingen beviser til støtte for Kommissionens påstand om, at den underrettede klageren om, at sidstnævnte skulle henvende sig til de portugisiske myndigheder, eller at klageren skulle indgå en kontrakt med disse. For det femte er der ikke tilstrækkelige beviser for Kommissionens påstand om, at klageren fra sit tidligere arbejde for Kommissionen burde have vidst, at det kun var de nationale myndigheder, der kunne indgå bindende aftaler, navnlig i lyset af, at Kommissionen i sin fax af 29. juni 1999 bemærker, at den udarbejdede rapport skulle anvendes af skrivebordsmedarbejdere i GD XVI. Det kan ikke forventes, at klageren antager, at en aftale om arbejde til fordel for Kommissionen selv skulle indgås med de portugisiske myndigheder. Endelig støttes klagerens påstand om, at denne på et møde med GD XVI den 13. oktober 1999 fik at vide, at rapporten var blevet accepteret, af beviser fra Bezaçon, som også deltog i dette møde. Den understøttes endvidere af den kendsgerning, at Griffiths den 26. oktober 1999, dvs. kort efter mødet, sendte tre rene kopier af "compte rendu" fra Lissabon-konferencen til Filomena Carvalho og anmodede om at få at vide, hvem fakturaen skulle sendes til. Hvis Kommissionen rent faktisk ikke havde accepteret rapporten fra klageren, og hvis dette havde været op til de portugisiske myndigheder, ville man have forventet, at Kommissionen på dette tidspunkt havde underrettet klageren derom. Der synes imidlertid ikke at være blevet udfærdiget nogen sådan skrivelse. Tværtimod bemærkede klageren i sin skrivelse af 3. december 1999 til Sequeira, at førstnævnte af Filomena Carvalho var blevet underrettet om, at hun var i besiddelse af midler til dækning af omkostninger i forbindelse med seminaret, og klageren vedlagde derfor fakturaen for sammendraget, der var blevet forelagt og accepteret af Filomena Carvalho i Bruxelles.

1.7 I lyset af disse overvejelser finder Ombudsmanden, at klagerens påstand om, at der forelå en aftale mellem klageren og Kommissionen, hvorefter klageren skulle udarbejde et sammendrag af de indlæg, der blev holdt på konferencen i Lissabon, er plausibel. Ombudsmanden finder endvidere ikke, at Kommissionen har været i stand til at give ham en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for dens handlinger, og hvorfor den mener, at dens opfattelse af den aftaleretlige stilling er berettiget.

1.8 Kommissionens andet hovedargument er, at det af klageren udarbejdede dokument under alle omstændigheder var utilfredsstillende. Dette er baseret på den antagelse, at klageren var forpligtet til at fremlægge et dokument, der kunne identificere hovedelementerne i et PPP-projekt, der krævede en særlig vurdering (på både definitions-, vurderings- og gennemførelsesstadiet) samt foreslå værktøjer og metoder til gennemførelse af denne vurdering. Det krav, som Kommissionen her påberåber sig, er (næsten ordret) citeret fra Kommissionens fax af 29. juni 1999. I denne skrivelse skelnes der imidlertid klart mellem den *vejledning*, der i sidste ende skal udarbejdes, og *sammendraget* af indlæggene på seminaret. Ovennævnte krav vedrører vejledningen, ikke sammendraget. Den eneste antydning af, at Kommissionen ønskede at få en vejledning og ikke et sammendrag, findes i budgetspecifikationerne, hvor der er afsat 3.000 EUR til en "håndbog" (se punkt 1.8 ovenfor). I sit svar på forslaget til henstilling bekræfter Kommissionen imidlertid, at dette dokument ikke var blevet udleveret til klageren. Endvidere henviste Kommissionen i sin skrivelse til klageren af 31. august 1999 tydeligt til et sammendrag, ikke en håndbog³⁸. Kommissionen har fremsendt en kopi af det af klageren udarbejdede sammendrag. Umiddelbart synes dokumentet at opfylde de for *dette* dokument angivne standarder i faxen af 29. juni 1999. Klageren har givet en detaljeret redegørelse for, hvordan dokumentet blev udarbejdet af klageren, fremsendt til, drøftet med og endelig godkendt af Kommissionen. Kommissionen har ikke fremlagt dokumenter, der modbeviser denne redegørelse. Hvis Kommissionen rent faktisk "ved flere telefonsamtaler" havde underrettet klageren om, at den ikke kunne bruge dokumentet, er det svært at forstå, hvorfor den undlod at bekræfte denne holdning skriftligt, senest ved modtagelsen af den endelige udgave af dokumentet den 26. oktober 1999.

1.9 Ombudsmanden er derfor på baggrund af de beviser, han har til rådighed, af den opfattelse, at Kommissionen ikke har kunnet bevise sit andet argument.

1.10 Ombudsmandens konklusion er derfor, at den kendsgerning, at Kommissionen ikke har sikret, at klageren blev betalt det aftalte beløb for udarbejdelsen af sammendraget, udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2 Erstatning for forsinket betaling og for tid og arbejde, der er medgået til forfølgelsen af påstanden

2.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen burde have betalt et rimeligt beløb som erstatning for den forsinkede betaling og den tid og det arbejde, klageren havde lagt i sit forsøg på at forfølge sin påstand. I den efterfølgende korrespondance har klageren specificeret det krævede beløb. I sine sidste bemærkninger bemærker klageren, at denne nedlægger påstand om et erstatningsbeløb på i alt 17.200 EUR.

2.2 Kommissionen er af den opfattelse, at der ikke er baggrund for en sådan påstand.

2.3 Som angivet ovenfor finder Ombudsmanden, for så vidt angår klagerens hovedpåstand, at klageren synes at have krav på betaling af de 3.000 EUR. Det er god forvaltningsskik, at forvaltningen betaler skyldige beløb så hurtigt som muligt. Selv om Kommissionen havde ret i at antage, at den ikke havde indgået kontraktlige forpligtelser i forhold til klageren, burde den tydeligt og med det samme have underrettet klageren om denne holdning. Af de beviser, der er til Ombudsmandens rådighed, fremgår det imidlertid, at Kommissionen trods flere rykkerskrivelser fra klageren først underrettede klageren om

³⁸ « ...pour vous permettre de finaliser le texte du sommaire. »

dette i forbindelse med en telefonsamtale mellem Griffiths og Filomena Carvalho den 22. november 2000. Ombudsmandens konklusion er derfor, at Kommissionens undladelse af at kompensere klageren for den forsinkede betaling og for den tid og det arbejde, klageren havde lagt i at forfølge sin påstand, udgør endnu et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

3 Konklusion

3.1 På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne klage var det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

Kommissionens manglende sikring af, at klageren fik udbetalt det aftalte beløb for udarbejdelse af sammendraget, samt den manglende kompensation af klageren for den forsinkede betaling og for den tid og det arbejde, klageren havde lagt i at forfølge sin påstand, udgør tilfælde af fejl eller forsømmelser.

3.2 I sit forslag til en mindelig løsning foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen burde sikre, at klageren fik udbetalt det beløb på 3.000 EUR, der tilsyneladende var blevet aftalt. Ombudsmanden foreslog endvidere, at Kommissionen burde godtgøre klageren for forsinkelsen og for den tid og det arbejde, klageren har måttet lægge i forfølgelsen af sin påstand. Kommissionen afviste dette forslag. Ombudsmanden gentog derefter sit forslag i form af et forslag til henstilling til Kommissionen. Kommissionen bekræftede imidlertid i sin detaljerede udtalelse, at den fortsat afviste dette forslag.

3.3 Ombudsmanden beklager, at Kommissionen ikke har accepteret dette forslag. Han finder ikke, at Kommissionens argumenter til støtte for dens holdning er overbevisende.

4 Rapport til Europa-Parlamentet

4.1 I artikel 3, stk. 7, i Ombudsmandens statut³⁹ fastlægges det, at når Ombudsmanden har fremlagt et forslag til henstilling og modtaget en detaljeret udtalelse fra den berørte institution eller det berørte organ, skal han sende en rapport til Europa-Parlamentet og til den berørte institution eller det berørte organ.

4.2 Ombudsmanden påpegede i sin årsberetning for 1998, at muligheden for at fremlægge en sådan særlig rapport for Parlamentet er af uvurderlig værdi for hans arbejde. Han tilføjede, at sådanne særlige rapporter derfor ikke burde fremlægges alt for ofte, men kun i vigtige sager, når Parlamentet kan gribe ind for at støtte Ombudsmanden i overensstemmelse med ombudsmandsstatutten⁴⁰. Årsberetningen for 1998 blev fremsendt til og godkendt af Europa-Parlamentet.

4.3 Ombudsmanden mener, at den nærværende sag, som berører Europa-Kommissionens forpligtelser i forbindelse med en specifik aftale, ikke rejser nogen principproblemer, selv om sagen er vigtig for de berørte parter. Det står heller ikke klart, hvordan Europa-Parlamentet kunne gribe ind for at støtte Ombudsmanden i denne sag. Derfor konkluderer Ombudsmanden, at det ikke er hensigtsmæssigt at fremlægge en særlig rapport for Europa-Parlamentet.

4.4 Ombudsmanden sender derfor en kopi af denne afgørelse til Kommissionen og medtager den i årsberetningen for 2002, som vil blive sendt til Europa-Parlamentet. Ombudsmanden afslutter dermed behandlingen af sagen.

4.5 Klageren er naturligvis berettiget til at indgive sin klage over Kommissionen til en domstol, der har domsmyndighed i denne sag.

³⁹ Europa-Parlamentets afgørelse af 9.3.1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT 1994 L 113, s. 15.

⁴⁰ Årsberetning for 1998, s. 26.

**UNDLADELSE AF AT
UDELUKKE TIL-
BUDSGIVER FRA
OFFENTLIGT
UDBUD**

*Afgørelse om klage
232/2001/GG over
Europa-
Kommissionen⁴¹*

KLAGEN

Klageren, et konsortium bestående af tre selskaber og organer, havde i maj 2000 indsendt et tilbud som svar på et offentligt udbud fra Europa-Kommissionen for projekt SCRE/110582/C/SV/TM (Integreret støtte til landbruget og fødevareindustrien – Turkmenistan) som led i Tacis-programmet. Klageren blev medtaget på en indstillingsliste sammen med syv andre tilbudsgivere, herunder TDI Natural Resources Division ("TDI NRD") og Landell Mills Limited ("LM").

Ifølge klagen, der blev indgivet i februar 2001, var følgende bestemmelser relevante for nærværende sag.

- i punkt 9 i udbudsbekendtgørelsen fastlægges det, at ansøgerne kun bør indsende én ansøgning om den aktuelle kontrakt uanset deltagelsesformen (som individuel ansøger eller som leder eller partner i et konsortium), samt at hvis en person indsender mere end én ansøgning, vil alle ansøgninger, som den pågældende person har deltaget i, automatisk blive udelukket.

- I artikel 2, stk. 3, i instruktionshåndbogen for Den Fælles Tjeneste for Eksterne Forbindelser (SCR) fastlægges det, at "fra deltagelse i udbud og kontrakter udelukkes enhver fysisk og juridisk person (...), som i relation til det pågældende udbud befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i punkt 7 "Ethiske regler".

- Ifølge artikel 7, stk. 3, i SCR's instruktionshåndbog skal en ansøger eller tilbudsgiver "afgive erklæring om, at der ikke findes nogen potentiel interessekonflikt, og at han ikke har nogen form for særlige forbindelser med andre tilbudsgivere eller andre deltagere i projektet."

I en skrivelse til Kommissionen af 5. december 2000 anførte klageren, at disse bestemmelser var blevet overtrådt, og at TDI og LM derfor burde udelukkes fra udbuddet. I sit svar af 11. december 2000 underrettede Kommissionen klageren om, at den havde undersøgt de af klageren fremlagte oplysninger, men var nået til den konklusion, at der ikke forelå en potentiel interessekonflikt eller illoyal konkurrence, der kunne få Kommissionen til at sætte spørgsmålstegn ved medtagelsen af disse to selskaber på indstillingslisten.

I en skrivelse til Kommissionen af 22. december 2000 gentog klageren sine påstande og fremlagde skriftlige beviser til støtte herfor. Da klageren ikke modtog noget svar, sendte denne den 9. januar 2001 yderligere en skrivelse til Kommissionen, hvori klageren igen fremlagde de kendsgerninger og konklusioner, som fremgik af den forrige skrivelse, og nedlagde yderligere påstande. Den 22. januar 2001 bekræftede Kommissionens samarbejdskontor EuropeAid modtagelsen af skrivelserne af 22. december 2000 og 9. januar 2001. Kommissionen gjorde gældende, at den var i gang med på ny at undersøge sagen og ville vende tilbage til klageren, så snart denne undersøgelse var afsluttet.

I en skrivelse af 31. januar 2001 underrettede Kommissionens Fælles Tjeneste for Eksterne Forbindelser (SCR) klageren om, at dens tilbud ikke var blevet valgt, og at kontrakten var blevet tildelt TDI NRD.

I sin klage til Ombudsmanden i februar 2001 fremsatte klageren i det væsentlige følgende tre påstande:

- (1) Kommissionen havde fejlagtigt undladt at udelukke TDI NRD og LM fra udbuddet.
- (2) Kommissionen havde undladt at svare på klagerens skrivelser af 22. december 2000 og 9. januar 2001 inden for en rimeligt tidsfrist

⁴¹ Den fulde tekst af denne afgørelse er på Den Europæiske Ombudsmands hjemmeside på følgende adresse: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

(3) Tildelingen af kontrakten til TDI NRD udgjorde et tilfælde af magtmisbrug

Klageren anmodede Ombudsmanden om at henstille til, at Kommissionen straks burde ophæve kontrakten og annullere den inden for tidsfristen.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Den første påstand

For så vidt angår påstanden om, at TDI og LM burde have været udelukket på grund af en interessekonflikt og illoyal konkurrence, havde TDI allerede i oktober 2000 givet opklarende svar på dette efter en lignende klage fra en anden konkurrent. Eftersom Kommissionen allerede havde modtaget disse oplysninger, havde den allerede den 11. december 2000 kunnet svare på klagerens skrivelse af 5. december 2000, idet den underrettede klageren om, at den ikke havde været i stand til at finde beviser for en potentiel interessekonflikt eller illoyal konkurrence, der burde medføre udelukkelse af TDI og LM fra udbudsproceduren.

Den anden påstand

For så vidt angår den tid, det havde taget Kommissionen at svare på klagerens skrivelser, var faxen fra klageren af 22. december 2000 blevet sendt efter arbejdstids ophør i Kommissionen. Kommissionen var lukket mellem den 23. december 2000 og den 2. januar 2001. Der blev fremsendt et foreløbigt svar den 22. januar 2001. Dette skete i overensstemmelse med kodeksen for god forvaltningsskik for de ansattes forbindelse med offentligheden (hvor det fastlægges, at der skal fremsendes et foreløbigt svar, hvis det ikke er muligt at sende et svar inden for 15 arbejdsdage efter modtagelsen) og § 8 i instruktionshåndbogen⁴² (hvor det fastlægges, at den kontraherende myndighed skal svare inden for 90 dage efter modtagelsen af klagen).

Den tredje påstand

Afgørelsen om at tildele TDI-konsortiet kontrakten var blevet truffet før modtagelsen af klagerne af 22. december 2000 og 9. januar 2001. Derefter havde det været op til Kommissionen at undersøge og evaluere de af klageren fremlagte beviser med henblik på at afklare, om der var væsentlige beviser, der burde foranledige Kommissionen til at standse projektet ved at annullere kontrakten. Undersøgelsen tog længere tid end ventet, eftersom klageren havde tilføjet nye aspekter i sine skrivelser af 22. december 2000 og 9. januar 2001 samt i sin klage til Ombudsmanden, som Kommissionen havde modtaget den 7. marts 2001.

Efter at have fået forelagt de nye oplysninger havde Kommissionens tjenestegrene igen kontaktet TDI. Den havde ligeledes besluttet, at den ville gennemgå evalueringsrapporten for tilbuddene igen. Sagen var derefter blevet sendt til den juridiske tjeneste i EuropeAid med henblik på undersøgelse. Konklusionen var, at der i undersøgelsen ikke var fremlagt beviser, der berettigede en annullering af kontrakten. Der havde ikke været alvorlige uregelmæssigheder i proceduren, der ville have forhindret normal konkurrence. Der var ikke blevet afsløret hverken korrupte fremgangsmåder eller brud på de etiske regler, ligesom der ikke havde været forsøg på at indgå ulovlige aftaler med konkurrenterne.

⁴²

“Instruktionshåndbog: Kontrakter vedrørende tjenesteydelser, leverancer og bygge- og anlægsarbejder, der indgås i forbindelse med Fællesskabets samarbejde med tredjelande”, SEK(1999) 1801, vedtaget af Kommissionen den 10. november 1999.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Efter at have undersøgt Kommissionens udtalelse mente Ombudsmanden, at han behøvede yderligere oplysninger for at kunne behandle klagen. I sit svar fremsendte Kommissionen de oplysninger, som Ombudsmanden havde anmodet om. Klageren fremsendte detaljerede bemærkninger til Kommissionens svar.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ombudsmandens skrivelse af 13. februar 2002

Efter en grundig undersøgelse af begge parter indlæg konkluderede Ombudsmanden, at Kommissionen havde undladt at gennemføre en omfattende undersøgelse af alle relevante kendsgerninger og argumenter. Under disse omstændigheder fremsatte Ombudsmanden den 13. februar 2002 et forslag til henstilling over for Kommissionen med følgende indhold:

Europa-Kommissionen bør gennemføre en omfattende undersøgelse af alle de relevante emner i nærværende sag. Undersøgelsen bør ligeledes omfatte de yderligere anbringender og påstande, som klageren har fremsat i sine bemærkninger. I lyset af resultaterne af Ombudsmandens undersøgelse bør Kommissionen endvidere tage sin afgørelse om ikke at udelukke TDI og LM fra udbudsproceduren samt den efterfølgende afgørelse om ikke at annullere kontrakten med TDI op til fornyet overvejelse.

Ombudsmanden anmodede Kommissionen om at fremsende en udtalelse inden den 31. maj 2002. En kopi af klagerens bemærkninger, der blev modtaget den 21. december 2001, blev ligeledes sendt til Kommissionen.

Kommissionens detaljerede udtalelse

I sin detaljerede udtalelse af 29. maj 2002 fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Idet den havde noteret sig Ombudsmandens henstillinger, havde den relevante tjeneste i det europæiske samarbejds kontor EuropeAid iværksat en større undersøgelse med henblik på at indsamle de nødvendige oplysninger.

Parallelt med henvendelsen til Ombudsmanden havde klageren ligeledes gjort formanden for Europa-Kommissionen opmærksom på sin klage. Sidstnævnte havde henvist sagen til Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og anmodet dette om at iværksætte en intern såvel som en ekstern undersøgelse. Med henblik på at gennemføre sin undersøgelse havde OLAF anmodet EuropeAid om visse oplysninger, herunder de af Ombudsmanden krævede oplysninger.

For at imødekomme Ombudsmandens henstillinger og OLAF's anmodning bad generaldirektøren for EuropeAid kontorets interne revisionstjeneste om at gennemføre disse undersøgelser, om nødvendigt med assistance fra eksternt personale.

Da denne undersøgelse stadig pågik, kunne Kommissionen ikke imødekomme Ombudsmandens henstillinger inden for den angivne tidsfrist. Kommissionen ville underrette Ombudsmanden om resultaterne af undersøgelsen, når den var afsluttet.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger udtrykte klageren skuffelse over Kommissionens svar. Klageren påpegede, at Kommissionen allerede i december 2000 var blevet underrettet om sagen, men at den havde valgt at forhale svarene for at kunne bevare "status quo". Efter klagerens opfattelse var det positivt, at OLAF havde anmodet om en undersøgelse, men dette

var ikke en god grund for Kommissionen til at anmode om yderligere tid og til at svare, at resultaterne af undersøgelsen ville blive meddelt, når denne var afsluttet, uden at angive, hvornår dette ville ske. Ifølge klageren kunne dette meget vel tage flere år for Kommissionen.

Klageren udtrykte håb om, at Ombudsmanden kunne afslutte sagen uden at skulle vente på svar fra Kommissionen, der var blevet lovet inden for en ikke nærmere defineret fremtid.

AFGØRELSEN

1 Indledende bemærkninger

1.1 Klageren, et konsortium bestående af tre selskaber og organer, havde i maj 2000 indsendt et tilbud som svar på et offentligt udbud fra Europa-Kommissionen for projekt SCR-E/110582/C/SV/TM (Integreret støtte til landbruget og fødevareindustrien – Turkmenistan) som led i Tacis-programmet. Klageren blev medtaget på en indstillingsliste sammen med syv andre tilbudsgivere, herunder TDI Natural Resources Division ("TDI NRD") og Landell Mills Limited ("LM"). Klageren anmodede Kommissionen om at afvise ansøgningerne fra TDI NRD og LM på baggrund af punkt 9 i udbudsbekendtgørelsen og artikel 2, stk. 3, i instruktionshåndbogen for Den Fælles Tjeneste for Eksterne Forbindelser (SCR), der er forbundet med dennes artikel 7, stk. 3. Kommissionen afviste denne anmodning og tildelte kontrakten til det konsortium, som TDI NRD tilhørte. I sin klage til Ombudsmanden gjorde klageren gældende, (1) at Kommission fejlagtigt havde undladt at udelukke TDI NRD og LM fra udbudsproceduren, (2) at Kommissionen havde undladt at reagere på to skrivelser, som klageren havde sendt til den, og (3) at tildelingen af kontrakten til TDI NRD udgjorde et tilfælde af magtmisbrug. Disse påstande var baseret på en påstand om overtrædelse af ovennævnte regler.

1.2 I december 2001 fremsendte klageren sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse og Kommissionens svar på en anmodning om yderligere oplysninger. I sine bemærkninger gjorde klageren gældende, at visse andre regler vedrørende det offentlige udbud ligeledes var blevet overtrådt i nærværende sag. Klageren mente derfor, at Ombudsmanden skulle henstille til Kommissionen, at denne straks burde ophæve sine kontrakter med TDI NRD og med Technical Management Services ("TMS"), træffe foranstaltninger til at sikre, at sådanne illoyale fremgangsmåder blev standset, samt at SCR ikke længere skulle tildele kontrakter til konkurrenter, der optræder illoyalt.

1.3 Ombudsmanden finder, at det i lyset af hans vurdering af de i den oprindelige klage rejste spørgsmål, som angivet nedenfor, hverken synes at være nødvendigt eller hensigtsmæssigt at overveje disse yderligere anbringender og påstande inden for rammerne af nærværende undersøgelse.

2 Undladelse af at udelukke TDI NRD og LM fra udbuddet

2.1 Klageren gør gældende, at de af TDI NRD og LM indsendte tilbud af to væsentlige grunde burde have været udelukket fra udbuddet. For det første påpeger klageren, at det i punkt 9 i udbudsbekendtgørelsen fastlægges, at ansøgerne kun bør indsende én ansøgning om den aktuelle kontrakt uanset deltagelsesformen (som individuel ansøger eller som leder eller partner i et konsortium), samt at hvis en person indsender mere end én ansøgning, vil alle ansøgninger, som den pågældende person har deltaget i, automatisk blive udelukket. Klageren mener, at TDI NRD's og LM's ansøgninger bør anses som to ansøgninger indsendt af den samme person. For det andet påberåber klageren sig artikel 2, stk. 3, i instruktionshåndbogen for Den Fælles Tjeneste for Eksterne Forbindelser (SCR), hvori det fastlægges, at "fra deltagelse i udbud og kontrakter udelukkes enhver fysisk og juridisk person (...) som i relation til det pågældende udbud befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i punkt 7 "Ethiske regler". Ifølge artikel 7, stk. 3, i SCR's instruktions-

håndbog skal en ansøger eller tilbudsgiver ”afgive erklæring om, at der ikke findes nogen potentiel interessekonflikt, og at han ikke har nogen form for særlige forbindelser med andre tilbudsgivere eller andre deltagere i projektet.”

2.2 Før klagerens detaljerede anbringender i denne sammenhæng undersøges, finder Ombudsmanden det hensigtsmæssigt at gennemgå de kendsgerninger, som klagen er baseret på. Ombudsmanden bemærker, at nogle af disse kendsgerninger enten udtrykkeligt eller stiltiende er blevet bekræftet af Kommissionen. Det drejer sig om følgende: LM er et selskab, der er indregistreret i Det Forenede Kongerige. På det relevante tidspunkt var selskabets aktier ejet 100 % af et irsk selskab ved navn Development Consultants International Ltd. (”DCI”). TDI NRD er en del af TDI-koncernen, som er et irsk indregistreret selskab. Alle aktierne i TDI-koncernen med undtagelse af en enkelt (dvs. 99,9995 %) var ligeledes ejet af DCI. Den resterende aktie i TDI-koncernen var ejet af B., som var medlem af bestyrelsen i både TDI og LM. TMS, et irsk indregistreret selskab, var en del af det konsortium, der forvaltede Tacis-koordineringsenheden i Turkmenistan. TMS er endnu et af DCI’s datterselskaber⁴³. B. er ligeledes bestyrelsesmedlem i TMS. TMS spillede en særlig rolle i udarbejdelsen af det offentlige udbud. M. var en af de fem evaluatorer, der havde undersøgt de tilbud, der blev indsendt som svar på det offentlige udbud. M. havde arbejdet for et selskab ved navn DEVCO (et irsk selskab) som uafhængig konsulent i perioden 1998 til september 2000. DEVCO blev overtaget af DCI i 1999.

2.3 For så vidt angår klagerens detaljerede bemærkninger, gør klageren gældende, at de af TDI NRD og LM indsendte tilbud bør anses som to ansøgninger indsendt af den samme person inden for betydningen af punkt 9 i udbudsbekendtgørelsen. Kommissionen afviser dette synspunkt. Ombudsmanden bemærker, at de relevante tilbud blev indsendt af to selskaber⁴⁴, der, selv om de er ejet af det samme moderselskab, ikke desto mindre udgør to individuelle enheder. I sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse anfører klageren, at DVI havde fuld kontrol over sine datterselskaber TDI og LM, og at disses indsendelse af tilbud blev styret af DCI. Ombudsmanden finder imidlertid ikke, at der er tilstrækkelige beviser for denne påstand. Den kendsgerning, at TDI og LM begge er DCI’s datterselskaber, er ikke tilstrækkeligt til at fastslå, at de af TDI og LM indsendte tilbud skal anses som værende tilbud indsendt af DCI. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden, at Kommissionens konklusion om, at det ikke foreligger en overtrædelse af punkt 9 i udbudsbekendtgørelsen i nærværende sag, synes at være rimelig.

2.4 Klagerens hovedargument er baseret på den antagelse, at der var en ”særlig forbindelse” mellem TDI og LM på den ene side og TDI og ”andre tilbudsgivere eller andre deltagere i projektet” på den anden side. I denne sammenhæng påberåber klageren sig de ovennævnte kendsgerninger og fremsætter følgende yderligere oplysninger: Ud over de økonomiske forbindelser mellem DCI, TDI, LM og TMS (sidstnævnte er alle datterselskaber i DCI), var der ligeledes ledelsesmæssige forbindelser, idet B. var bestyrelsesmedlem i alle fire selskaber, og at to yderligere personer, Moran og Meenan, ligeledes var bestyrelsesmedlemmer i både DCI og TDI. M., en af de personer, der evaluerede tilbudene, havde under alle omstændigheder været tilknyttet TDI-koncernen.

2.5 Kommissionen er af den opfattelse, at der ikke var nogen ”særlig forbindelse” mellem TDI, LM og TMS. Den mener, at den relevante regel om udelukkelse og tilsvarende regler om udelukkelse skal fortolkes indskrænkende, således at det ikke forhindrer realiseringen af projekter, set i lyset af det begrænsede antal selskaber, der kan opfylde kriterierne for

⁴³ Der foreligger ingen detaljer om forholdet mellem DCI og TMS. Eftersom TDI, LM og TMS alle henvises til som værende DCI’s datterselskaber, er det imidlertid sandsynligt, at DCI ejer alle (eller næsten alle) aktierne i TMS, ligesom det er tilfældet med LM og TDI.

⁴⁴ Dette udtryk anvendes for nemheds skyld. Det er dog ikke helt korrekt i to sammenhænge: For det første og som nævnt ovenfor blev et af tilbuddene indsendt af TDI NRD, der ikke er et selskab i sig selv, men en del af TDI. Da denne skelnen imidlertid er irrelevant i denne sammenhæng, henvises der i denne tekst til TDI NRD og TDI som én og samme enhed. For det andet er det vigtigt at huske, at de relevante tilbud ikke blev indsendt af ovennævnte selskaber, men af det konsortium, de tilhørte.

gennemførelse af Tacis-projekter. Kommissionen gør gældende, at selv om der var en etableret økonomisk forbindelse mellem TDI og LM, var der ikke nogen moder-/datterselskabsforbindelse. Efter Kommissionens opfattelse var disse selskaber juridisk adskilt fra deres moderselskab og kunne derfor med rette hævde, at de var individuelle juridiske enheder med forretnings- og ledelsesmæssig autonomi. Kommissionen anfører, at der ligeledes kunne foreligge en "særlig forbindelse", hvor der eksisterer en konkurrencebegrænsende aftale mellem selskaber, men mener, at der ikke er noget, der tyder på, at der eksisterede en sådan aftale. Den gør ligeledes gældende, at den kendsgerning, at der er fælles bestyrelsesmedlemmer, ikke er en afgørende faktor for omstændighederne i sagen. På dette punkt er Kommissionen enig med TDI's udtalelse om, at B. ikke kan deltage i den daglige drift af begge selskaber. Selv om der skulle eksistere en "særlig forbindelse" mellem TDI og TMS, var den rolle, som TMS spillede i forbindelse med udarbejdelsen af det offentlige udbud, begrænset til eksperthjælp til koordineringsenheden i Moskva, hvilket ikke berettigede Kommissionen til at udelukke TDI fra at deltage i projektets gennemførelse. For så vidt angår M., gjorde det relativt store antal medlemmer af Tacis-evalueringsudvalget (fem) det meget vanskeligt for et enkelt medlem at påvirke en evaluering uretmæssigt. Ifølge Kommissionen var det ligeledes verificeret, at M.s stemme ikke havde været udslagsgivende for valget af kontrahent.

2.6 Formålet med reglerne om udelukkelse i de relevante kontrakter og bestemmelser er at sikre, at konkurrencen mellem de tilbudsgivere, der deltager i et offentligt udbud, ikke sættes over styr af interessekonflikter eller af, at der er "særlige forbindelser" mellem deltagerne i et sådant udbud. Kommissionen hævder, at disse bestemmelser og regler ikke skal fortolkes videre, end formålet kræver. Denne fremgangsmåde synes rimelig. Det synes ligeledes at være korrekt at antage, som Kommissionen hævder, at der eksisterer en sådan "særlig forbindelse"⁴⁵, hvor der er et moder-/datterselskabsforhold mellem de pågældende selskaber, eller hvor disse selskaber har indgået en konkurrencebegrænsende aftale. På baggrund af de foreliggende beviser er ingen af disse betingelser opfyldt i nærværende sag. TDI, LM og TMS er datterselskaber i det samme moderselskab, men ingen af selskaberne er datterselskab i eller moderselskab til et af de andre selskaber. Det er heller ikke blevet fastslået, at der eksisterer en konkurrencebegrænsende aftale mellem selskaberne (eller nogle af selskaberne).

2.7 Ombudsmanden finder imidlertid, at spørgsmålet om, hvorvidt der eksisterer en "særlig forbindelse" i ovennævnte betydning, skal vurderes på baggrund af alle kendsgerningerne i en given sag. I nærværende sag er der flere aspekter, der skal understreges. *For det første* fremgår det af de indsendte beviser, at B. er administrerende direktør i TDI og ligeledes bestyrelsesmedlem i LM, DCI og TMS. Det er vanskeligt at forene den kendsgerning, at en ledende partner fra TDI sidder i bestyrelserne i LM og TMS, med TDI's påstand om, at selskabet konkurrerer livligt med disse selskaber. Selv ud fra den antagelse, at B. ikke er involveret i de driftsmæssige aktiviteter i LM og TMS, kan det ikke udelukkes, at han i sin egenskab af bestyrelsesmedlem i de andre selskaber kommer i besiddelse af oplysninger, der kan anvendes til fordel for TDI. Kommissionen erkender, at B. gennem sit medlemskab af bestyrelserne kan få kendskab til, hvilke tilbud de enkelte selskaber var involverede i. Ombudsmanden finder ikke, at klagerens påstand om, at B. rent faktisk er kommet i besiddelse af sådanne oplysninger og har anvendt disse på den omtalte måde, eller at han endda har styret aktiviteterne i alle disse selskaber i forbindelse med det offentlige udbud, er blevet bevist. Han mener imidlertid, at Kommissionen burde have taget risikoen for en sådan udveksling af oplysninger med i sine overvejelser. *For det andet* har klageren indsendt beviser på, at der ud over B. var yderligere to personer, der var medlemmer af bestyrelserne i såvel TDI som DCI. Dette forstærker klagerens påstand om, at forbindelserne mellem disse to selskaber (og indirekte mellem TDI på den ene side

⁴⁵ Ombudsmanden antager, at den kendsgerning, at Kommissionen i denne sammenhæng henviser til en "særlig forbindelse" skyldes en fejl i oversættelsen af Kommissionens udtalelse (som oprindeligt blev fremsendt på fransk).

og LM og TMS på den anden) var mere end blot økonomiske. Kommissionen har ikke fremsat nogen bemærkninger, for så vidt angår denne yderligere forbindelse, selv om Ombudsmanden har anmodet om dette. *For det tredje* kan det ikke udelukkes, at Kommissionen i denne sammenhæng kan inddrage et uigenkaldeligt og ubetinget tilsagn om at forfølge tilbuddet i fuld uafhængighed. Ifølge de indsendte oplysninger har TDI imidlertid *foreslået* at give et sådant tilsagn. Kommissionen har hverken gjort gældende eller vist, at dette forslag rent faktisk blev accepteret af Kommissionen og gennemført af TDI. *For det fjerde* erkender Kommissionen, at M., som var én af evaluatorene, udførte noget arbejde for Devco, et selskab, der efterfølgende blev overtaget af DCI's koncern. Selv om det er sandt, at det ikke er blevet påvist, at M. var ansat af TDI, synes Kommissionen ikke i detaljer at have undersøgt påstanden om, at der var en "særlig forbindelse" mellem denne person og TDI. I denne sammenhæng bør det bemærkes, at der var uoverensstemmelse mellem TDI's e-mail af 13. oktober 2000 og skrivelsen af 20. marts 2001 (som blev skrevet af én og samme person). Mens det i e-mailen forklares, at Devco er blevet overtaget af TDI, anføres det i skrivelsen, at Devco var blevet opkøbt af DCI. Forbindelsen mellem Devco, DCI og TDI sløres yderligere af en skrivelse fra M. af 26. januar 2001, hvori det anføres, at administrationen af det af Devco ledede projekt blev overtaget af TDI. Endelig skal det tages i betragtning, at det i TDI's e-mail af 13. oktober 2000 bemærkes, at Devco og to andre selskaber udgør TDI's afdeling for naturlige ressourcer. Dette synes at blive bekræftet af brevhovedet på en fax fra TDI af 15. januar 2001. Ombudsmanden finder, at Kommissionen under disse omstændigheder burde have undersøgt forholdet mellem M. og TDI nærmere. Dette gælder så meget desto mere klagerens påstand om, at M. havde udarbejdet udbudsbetingelserne for det relevante offentlige udbud, hvilken påstand Kommissionen ikke har kommenteret. *For det femte* har Kommissionen for så vidt angår TMS begrænset sig til at tilslutte sig TDI's argument, ifølge hvilket TMS kun spillede en mindre rolle ved udarbejdelsen af det offentlige udbud. Det er vanskeligt at forstå, hvorfor Kommissionen, som havde indgået en aftale med TMS angående det arbejde, der skulle udføres, undlod at fremlægge sin egen analyse af, hvorvidt denne påstand var korrekt.

2.8 På baggrund af de fremsendte beviser er der alvorlige argumenter til støtte for klagerens påstand om, at der var en "særlig forbindelse" mellem TDI og andre selskaber eller andre personer, der var involveret i udbuddet, og at TDI og LM derfor burde have været udelukket fra udbuddet. Som nævnt ovenfor er TDI's administrerende direktør B. også medlem af bestyrelserne i LM, DCI og TMS. Kommissionen erkender, at B. gennem sit medlemskab af bestyrelserne kan komme i besiddelse af oplysninger vedrørende alle disse selskabers forretningsaktiviteter. Der er således en klar risiko for, at sådanne oplysninger om aktiviteterne i især LM og LMS kunne anvendes til fordel for TDI. Endvidere arbejdede M., der var en af de personer, der havde til opgave at evaluere tilbuddene, kort forinden for TDI eller et relateret selskab. Klageren nedlagde påstand om, at han ligeledes udarbejdede udbudsbetingelserne for det relevante offentlige udbud, og Kommissionen har ikke kommenteret denne påstand. Endelig synes yderligere et selskab med nær forbindelse til TDI og LM, dvs. TMS, at have spillet en særlig rolle i det offentlige udbud.

2.9 Under sådanne omstændigheder ville principperne for god forvaltningsskik have betydet, at Kommissionen skulle have gennemført en omfattende undersøgelse af de rejste spørgsmål. Kommissionen har undladt at gøre dette i nærværende sag. Som drøftet ovenfor synes Kommissionen at have undladt at overveje flere tilsyneladende relevante kendsgerninger. Med hensyn til andre kendsgerninger synes Kommissionen udelukkende at have påberåbt sig udtalelser fra det anklagede selskab uden at bruge de midler, den har til rådighed til at verificere sandheden i disse argumenter. I denne sammenhæng bør der tages hensyn til, at Kommissionen selv påpeger, at den modtog en lignende klage vedrørende TDI's deltagelse i det offentlige udbud længe før den af klageren fremsendte

klage i nærværende sag⁴⁶. Kommissionen synes derfor at have haft tilstrækkelig tid til at klarlægge situationen ved at fremskaffe alle de nødvendige oplysninger.

2.10 Under disse omstændigheder konkluderer Ombudsmanden, at Kommissionens undladelse af at gennemføre en omfattende undersøgelse af de rejste spørgsmål udgjorde et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

3 Undladelse af at svare på skrivelser inden for en passende tidsfrist

3.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen har undladt at svare på dennes skrivelser af 22. december 2000 og 9. januar 2001 inden for en passende tidsfrist.

3.2 Kommissionen påpeger, at den første af disse skrivelser blev fremsendt efter arbejdstids ophør i Kommissionen i 2000, og at der blev fremsendt et foreløbigt svar den 22. januar 2001. For så vidt angår den anden skrivelse, gør Kommissionen tilsyneladende gældende, at den skulle svare klageren inden for 90 dage.

3.3 Ombudsmanden finder, at der i lyset af Kommissionens detaljerede bemærkninger i dens udtalelse og dens svar på anmodningen om yderligere oplysninger ikke er grundlag for at fortsætte hans undersøgelse af dette aspekt af klagen.

4 Magtmisbrug

4.1 Klageren gør gældende, at tildelingen af kontrakten til TDI NRD under sagens omstændigheder udgør et tilfælde af magtmisbrug.

4.2 Kommissionen har ikke fremsat nogen specifikke bemærkninger til denne påstand.

4.3 Ombudsmanden finder, at selv om Kommissionen har undladt at gennemføre en omfattende undersøgelse af det rejste spørgsmål, er der ikke tilstrækkelige beviser til at kunne drage den konklusion, at Kommissionens afgørelse om at tildele TDI kontrakten, udgjorde et tilfælde af magtmisbrug.

5 Konklusion

5.1 På baggrund af Ombudsmandens undersøgelse af nærværende klage udarbejdede denne et forslag til henstilling, hvori han foreslog, at Kommissionen gennemførte en omfattende undersøgelse af alle de relevante spørgsmål i nærværende sag. Han anførte endvidere, at Kommissionen i lyset af resultaterne af hans undersøgelse burde tage sin afgørelse om ikke at udelukke TDI og LM fra udbudsproceduren samt den efterfølgende afgørelse om ikke at annullere kontrakten med TDI op til fornyet overvejelse.

5.2 Det fremgår af Kommissionens foreløbige svar på forslaget til henstilling, at Kommissionens relevante tjenestegren (EuropeAid) efterfølgende har iværksat en undersøgelse. Det fremgår endvidere, at formanden for Kommissionen har anmodet Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) om at gennemføre en undersøgelse, og at OLAF har anmodet EuropeAid om visse oplysninger. Ifølge Kommissionen har EuropeAid anmodet sin interne revisionsafdeling om at gennemføre de nødvendige undersøgelser med henblik på at imødekomme Ombudsmandens henstillinger og fremlægge de oplysninger, OLAF har anmodet om.

5.3 Ombudsmanden glæder sig over, at Kommissionen beredvilligt gennemfører en undersøgelse. Han glæder sig endvidere over, at OLAF ligeledes gennemfører en undersøgelse. Kommissionens svar på forslaget til henstilling kan imidlertid ikke anses som værende tilfredsstillende. Kommissionen har været opmærksom på de rejste spørgsmål i en rum tid. De fleste af de beviser, som Ombudsmanden har overvejet, var Kommissionen allerede opmærksom på i slutningen af 2000 og starten af 2001. Det er derfor vanskeligt

⁴⁶

Se Kommissionens e-mail til TDI af 26. juli 2000, hvori modtageren på grund af en mulig udelukkelsessag bliver anmodet om at fremsende alle oplysninger om TDI's forbindelse med LM og TMS.

at forstå, hvorfor Kommissionen ikke var i stand til at gennemføre den nødvendige undersøgelse inden for den periode på over tre måneder, der er gået, siden forslaget til henstilling blev fremsat. I denne sammenhæng må Ombudsmanden nødvendigvis bemærke, at Kommissionen har undladt at angive, hvor lang tid EuropeAid skal bruge til at afslutte sin undersøgelse. Eftersom Kommissionen har påpeget, at denne undersøgelse også har til formål at tilvejebringe de oplysninger, OLAF har anmodet om, vil denne forsinkelse i EuropeAids undersøgelse unægtelig også forsinke OLAF's undersøgelse.

5.4 På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne klage er det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

I henhold til principperne for god forvaltningsskik skal administrationen gennemføre en omfattende undersøgelse, hvis den konfronteres med alvorlige anbringender om fejl eller forsømmelser i forbindelse med et offentligt udbud. I nærværende sag fremsatte klageren alvorlige argumenter og afgørende beviser for dennes påstand om, at der var "særlige forbindelser" mellem den valgte tilbudsgiver og andre selskaber eller personer, der er involveret i tilbuddet, og at den valgte tilbudsgiver derfor burde have været udelukket fra udbuddet. Kommissionen undlod at gennemføre en omfattende undersøgelse af de af klageren rejste spørgsmål. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

6 Rapport til Europa-Parlamentet

6.1 I artikel 3, stk. 7, i Ombudsmandens statut⁴⁷ fastlægges det, at når Ombudsmanden har fremlagt et forslag til henstilling og modtaget en detaljeret udtalelse fra den berørte institution eller det berørte organ, skal han sende en rapport til Europa-Parlamentet og til den berørte institution eller det berørte organ.

6.2 Ombudsmanden bemærker imidlertid, at Kommissionens tjeneste, EuropeAid, stadig er i gang med en undersøgelse af sagen. Hvad der er endnu vigtigere er, at Det Europæiske Kontor til Bekæmpelse af Svig tilsyneladende også har indledt en undersøgelse, der stadig pågår. Det står derfor ikke klart, hvordan Europa-Parlamentet kunne gribe ind for at støtte Ombudsmanden i denne sag. Endvidere har klageren udtrykt håb om, at Ombudsmanden kunne afslutte sagen hurtigt. Derfor konkluderer Ombudsmanden, at det ikke er hensigtsmæssigt at fremlægge en særlig rapport for Europa-Parlamentet i nærværende sag.

6.3 Ombudsmanden sender derfor en kopi af denne afgørelse til Kommissionen og medtager den i årsberetningen for 2002, som vil blive sendt til Europa-Parlamentet. Ombudsmanden afslutter dermed behandlingen af sagen.

PÅSTAND OM PROCEDUREMÆSSIGE UREGELMÆSSIGHEDER I EN INTERN UDVÆLGELSESPRØVE

Afgørelse om klage 446/2001/(IJH)MF over Europa-Kommissionen

KLAGEN

Klageren indgav i marts 2001 en klage til Den Europæiske Ombudsmand.

Klageren havde i otte år arbejdet i Europa-Kommissionen i en midlertidig stilling. Han deltog i den interne udvælgelsesprøve COM/TA/99, hvor han bestod den skriftlige prøve og gik videre til den mundtlige prøve. Klageren blev derefter underrettet om, at hans navn ikke var kommet på reservelisten. Kommissionen opsagde hans midlertidige kontrakt den 15. februar 2001. Ifølge klageren havde Kommissionen forlænget ansøgningsfristen til udvælgelsesprøven og havde givet yderligere 100 ansøgere adgang til at deltage. Kommissionen havde givet tilsagn om at optage 110 ansøgere på reservelisten, men endte med kun at optage 66 ansøgere på listen.

⁴⁷ Europa-Parlamentets afgørelse af 9.3.1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT 1994 L 113, s. 15.

Den 20. november 2000 indgav klageren en klage til Europa-Kommissionen med henvisning til artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten.

Den 21. november 2000 indgav han en klage til Den Europæiske Ombudsmand (1523/2000/BB). Klagen blev erklæret uantagelig i henhold til artikel 2, stk. 8, i Ombudsmandens statut, fordi tidsfristen for Kommissionens svar på klagerens klage i henhold til artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten ikke var udløbet.

Den 22. marts 2001 indgav klageren en ny klage til Den Europæiske Ombudsmand. Han fremsatte følgende påstande:

1 Proceduremæssige uregelmæssigheder:

(i) Kommissionen forlængede ansøgningsfristen for udvælgelsesprøven og gav yderligere 100 ansøgere adgang til at deltage.

(ii) Som følge af (i) ovenfor trådte udvælgelseskomitéen tilbage, men besluttede efterfølgende at genoptage arbejdet. Baggrunden for denne beslutning er ikke blevet forklaret, hvorfor udvælgelseskomitéens uafhængighed kan drages i tvivl.

(iii) Kommissionen optog kun 66 ansøgere på reservelisten, hvorved den undlod at opfylde sit tilsagn om at optage 110 ansøgere på reservelisten.

(iv) De spørgsmål, der blev stillet i den mundtlige prøve, havde ikke nogen forbindelse til de mål, der var angivet i meddelelsen om udvælgelsesprøven.

2 Kommissionen undlod at svare på klagerens klage i henhold til artikel 90 inden for tidsfristen på fire måneder.

3 Kommissionen opsagde klagerens midlertidige kontrakt, hvilket var i strid med de grundlæggende procedurer i national lovgivning og dermed misbrug af Kommissionens immunitet.

Klageren gør gældende, at Kommissionen bør tilsende ham optegnelserne fra hans mundtlige prøve med oplysninger om de stillede spørgsmål, navnene på de personer, der stillede de enkelte spørgsmål, og de karakterer, der blev givet af hvert enkelt medlem af udvælgelseskomitéen, samt deres eventuelle kommentarer. Han gør endvidere gældende, at Kommissionen bør afgive entydige og præcise forklaringer i forbindelse med hans klage og erstatte de skader, han har lidt som følge af Kommissionens fejl eller forsømmelser.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse om klagen anførte Europa-Kommissionen i det væsentlige følgende:

1 For så vidt angår påstanden om proceduremæssige uregelmæssigheder, anførte Europa-Kommissionen, at klagerens mistanke vedrørende den i udvælgelsesprøven anvendte procedure samt om udvælgelseskomitéens uafhængighed var ubegrundet. Europa-Kommissionen har allerede behandlet denne påstand i sit svar på klagerens klage i henhold til artikel 90 og havde ikke yderligere kommentarer.

2 For så vidt angår påstanden om undladelse af at svare på klagerens klage i henhold til artikel 90, anførte Europa-Kommissionen, at den havde svaret klageren den 29. marts 2001.

3 I en skrivelse af 9. november 1999 blev klageren underrettet om, at hans midlertidige kontrakt ville blive forlænget som følge af hans deltagelse i den interne udvælgelsesprøve COM/TA/99. Han blev imidlertid også underrettet om, at hvis han ikke blev udvalgt, ville

hans midlertidige kontrakt udløbe med tre måneders varsel. Den 23. oktober blev klageren underrettet om, at hans navn ikke var kommet på reservelisten. Han blev derefter underrettet om, at kontrakten var opsagt med de tre måneders varsel den 16. november 2000 og dermed ville udløbe den 15. februar 2001. Europa-Kommissionen anførte, at den opsagde klagerens midlertidige kontrakt i overensstemmelse med artikel 47, stk. 2, i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber⁴⁸.

For så vidt angår påstanden om misbrug af sin immunitet, nævnte Kommissionen EF-traktatens artikel 283 om Rådets beføjelse til at udfærdige tjenestemandsvedtægten og artikel 236 om Domstolens kompetence til at afgøre alle tvister mellem Fællesskabets og dets ansatte. Kommissionen mente derfor, at påstanden om, at opsigelsen af klagerens midlertidige kontrakt var i strid med de grundlæggende procedurer i national lovgivning, samt påstanden om misbrug af Kommissionens immunitet retsligt set var ubegrundet.

Klagerens bemærkninger

Den Europæiske Ombudsmand videresendte Kommissionens udtalelse til klageren med en opfordring til at fremsætte bemærkninger. I sit svar gentog klageren sine påstande om proceduremæssige uregelmæssigheder og gjorde gældende, at Kommissionen tvang udvælgelseskomitéen til at give yderligere 100 ansøgere adgang til de skriftlige prøver. Som følge af at Kommissionen blandede sig i udvælgelseskomitéens arbejde, trak denne sig tilbage. Den indvilligede i at færdiggøre sit arbejde senere, hvilket drager dens uafhængighed i tvivl. Europa-Kommissionen nægtede at forklare baggrunden for dette.

Klageren gentog sin påstand om, at der ikke var forbindelse mellem de spørgsmål, der blev stillet i den mundtlige prøve, og de mål, der var anført i meddelelsen om udvælgelsesprøven, og fastholdt sit krav om at få udleveret optegnelserne fra sin mundtlige prøve.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Efter en omhyggelig undersøgelse af Europa-Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger fremgik det, at der var behov for yderligere undersøgelser. Derfor videresendte Ombudsmanden klagerens bemærkninger til Kommissionen og anmodede om yderligere oplysninger vedrørende de påståede proceduremæssige uregelmæssigheder.

Kommissionens supplerende udtalelse

Ifølge Kommissionen besluttede generaldirektøren for Personale og Administration, som fungerer som ansættelsesmyndighed, faktisk at forlænge ansøgningsfristen for udvælgelsesprøven. I en e-mail af 2. december 1999 underrettede han alle Kommissionens ansatte om denne beslutning. Endvidere henviste generaldirektøren for Personale og Administration til det paritetiske udvalg og afgav tilsagn om at optage 110 ansøgere på reservelisten i stedet for 80, som oprindeligt fastlagt. Dette var i ansøgernes interesse, fordi meddelelsen om udvælgelsesprøve COM/TA/99 var forskellig fra de tidligere udsendte meddelelser, for så vidt angår både adgangsbetingelserne og ansøgningsfristerne.

Det er korrekt, at udvælgelseskomitéen trådte tilbage som følge af den beslutning, som generaldirektøren for Personale og Administration traf den 2. december 1999. Efter en besked fra generaldirektøren for Personale og Administration af den 12. januar 2000 besluttede udvælgelseskomitéen imidlertid at trække sin opsigelse tilbage og genoptage arbejdet. Baggrunden for, at udvælgelseskomitéen trak sig tilbage og genoptog arbejdet, synes derfor nu at være forklaret. Der er derfor ingen tvivl om udvælgelseskomitéens uafhængighed, eftersom den selv besluttede at genoptage arbejdet.

⁴⁸ Bortset fra dødsfald ophører ansættelsesforholdet for en midlertidig ansat, for kontrakter på ubestemt tid: ved udløbet af den opsigelsesfrist, der er fastsat i kontrakten; opsigelsesfristen kan ikke være kortere end to dage for hver tjenestemåned; men skal mindst udgøre 15 dage og kan højst udgøre tre måneder.

Udvælgelseskomitéen besluttede selv kun at optage 66 ansøgere på reservelisten, idet den handlede som et uafhængigt panel uden indgriben fra Kommissionens side. I henhold til Domstolens retspraksis kan de vurderinger, som en udvælgelseskomité foretager, når den bedømmer ansøgernes egnethed ”kun efterprøves af Fællesskabets retsinstanser i tilfælde af åbenbar krænkelse af de regler, der gælder for udvælgelseskomitéens arbejde”⁴⁹.

For så vidt angår den påståede manglende forbindelse mellem den mundtlige prøve og de mål, der er angivet i meddelelsen om udvælgelsesprøven, samt klagerens krav om at få optegnelserne fra sin mundtlige prøve udleveret, anførte Kommissionen, at ansøgerne ikke fik en karakter fra hvert enkelt medlem af udvælgelseskomitéen, og at der ikke blev udarbejdet individuelle kommentarer. Udvælgelseskomitéen er et kollektivt organ. Medlemmerne af udvælgelseskomitéen arbejder sammen, og proceduren er hemmelig, i overensstemmelse med artikel 6 i bilag III til tjenstemandsvedtægten.

På eget initiativ vedføjede Kommissionen en kopi af evalueringen af klagerens mundtlige prøve til sin supplerende udtalelse. Kommissionen henledte opmærksomheden på, at dette dokument er fortroligt og derfor ikke bør videresendes til klageren.

Klagerens supplerende bemærkninger

Ombudsmanden videresendte Kommissionens udtalelse til klageren og meddelte ham, at Kommissionen havde tilsendt Ombudsmanden en kopi af evalueringen af hans mundtlige prøve som et fortroligt dokument.

Klageren satte spørgsmålstegn ved, om det er retfærdigt, at evalueringen er fortrolig i denne sag. Han gentog endvidere sin påstand om proceduremæssige uregelmæssigheder, herunder især udvælgelseskomitéens manglende uafhængighed, efter at ansættelsesmyndigheden havde grebet ind i dens arbejde. Efter klagerens mening er baggrunden for, at udvælgelseskomitéen trådte tilbage og derefter genoptog sit arbejde, stadig ikke blevet forklaret.

AFGØRELSEN

1 Påstand om proceduremæssige uregelmæssigheder

1.1 Klageren nedlagde påstand om proceduremæssige uregelmæssigheder i forbindelse med den interne udvælgelsesprøve COM/TA/99.

(a) Kommissionens handlinger og udvælgelseskomitéens uafhængighed

1.2 Ifølge klageren forlængede Kommissionen ansøgningsfristen til udvælgelsesprøven og gav yderligere 100 ansøgere adgang til at deltage. Som følge deraf trådte udvælgelseskomitéens tilbage, men indvilligede efterfølgende i at genoptage sit arbejde, hvilket ikke blev forklaret, hvorfor udvælgelseskomitéens uafhængighed blev draget i tvivl.

1.3 Ifølge Kommissionen besluttede ansættelsesmyndigheden at forlænge ansættelsesfristen og give tilsagn om at optage 110 ansøgere på reservelisten. Udvælgelseskomitéen trådte tilbage, men efter en besked fra generaldirektøren for Personale og Administration besluttede den imidlertid at trække sin opsigelse tilbage og genoptage arbejdet. Baggrunden for, at udvælgelseskomitéen trådte tilbage og derefter genoptog arbejdet, synes derfor nu at være forklaret. Der er derfor ingen tvivl om udvælgelseskomitéens uafhængighed, eftersom den selv besluttede at genoptage arbejdet.

1.4 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i sin supplerende udtalelse anførte, at generaldirektøren for Personale og Administration i en e-mail af 2. december 1999 under-

⁴⁹ Domme afsagt af Retten i Første Instans af den 15. juli 1993 (Camara Alloisio mod Kommissionen) og af 1. december 1994 (Micheal Chiou mod Kommissionen).

rettede alle Kommissionens ansatte om sin beslutning om at forlænge ansøgningsfristen. Ombudsmanden finder, at forlængelsen af ansøgningsfristen udgør en væsentlig ændring i de betingelser, på hvilke meddelelsen om udvælgelsesprøven blev offentliggjort. I lyset af de foreliggende oplysninger i sagen fremgår det, at Kommissionen, efter at meddelelsen om udvælgelsesprøven blev offentliggjort den 5. juli 1999, tilsyneladende udarbejdede en berigtigelse den 30. juli 1999. Ombudsmanden finder, at Kommissionen burde have udarbejdet endnu en berigtigelse til meddelelsen om udvælgelsesprøven med henblik på at forlænge ansøgningsfristen, eftersom dette udgør en væsentlig ændring af meddelelsen om udvælgelsesprøven. Undladelse heraf udgjorde et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden fremsætter en kritisk bemærkning herom.

1.5 Endvidere bemærker Ombudsmanden også, at Kommissionen i sin supplerende udtalelse anførte, at beslutningen om at optage 110 ansøgere på reservelisten var i ansøgernes interesse. Ombudsmanden finder, at et sådant tilsagn om at tage højde for tjenestemændenes interesser i henhold til gældende retspraksis tilfalder udvælgelseskomitéen og ikke ansættelsesmyndigheden⁵⁰. Ved at forlænge ansøgningsfristen og give tilsagn om at øge antallet af ansøgere på reservelisten begunstigede ansættelsesmyndigheden de ansøgere, som ikke opfyldte de adgangsbetingelser, der var angivet i den oprindelige meddelelse om udvælgelsesprøven. Dette udgjorde endnu et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden fremsætter endnu en kritisk bemærkning herom.

(b) Antallet af ansøgere optaget på reservelisten

1.6 Ifølge klageren optog Kommissionen kun 66 ansøgere på reservelisten, hvorved den undlod at opfylde sit tilsagn om at optage 110 ansøgere på reservelisten.

1.7 Kommissionen anførte, at udvælgelseskomitéen selv besluttede kun at optage 66 ansøgere på reservelisten, idet den handlede som et uafhængigt panel uden indgriben fra Kommissionens side.

1.8 Ombudsmanden bemærker, at det i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 30 er udvælgelseskomitéen, der skal udarbejde en liste over egnede ansøgere. Der synes ikke at være bevis for, at beslutningen om at optage 66 ansøgere på reservelisten ikke var en beslutning truffet af udvælgelseskomitéen under udøvelse af dens funktioner i henhold til tjenestemandsvedtægten. Ombudsmanden mener, at spørgsmålet om Kommissionens tilsagn er behandlet i afsnit 1.5 ovenfor. Ombudsmandens undersøgelse viste derfor ingen fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af klagerens påstand.

(c) Spørgsmålene i den mundtlige prøve

1.9 Ifølge klageren havde de spørgsmål, der blev stillet i den mundtlige prøve, ikke nogen forbindelse med de mål, der var angivet i meddelelsen om udvælgelsesprøven.

1.10 Kommissionen anførte, at udvælgelseskomitéens procedurer er hemmelige i overensstemmelse med artikel 6 i bilag 3 i tjenestemandsvedtægten.

1.11 Ombudsmanden finder ikke, at Kommissionens argument besvarer klagerens påstand. Ombudsmanden bemærker imidlertid, at gældende retspraksis i Fællesskabets domstole er, at udvælgelseskomitéen har omfattende skønsmagter med hensyn til vurderingen af ansøgere i en udvælgelsesprøve. Dens vurdering kan kun omstødes, hvis en bestemmelse eller et princip, der er bindende for udvælgelseskomitéen, klart overtrædes. Ombudsmanden finder ikke, at klageren har fremlagt beviser for, at udvælgelseskomitéen har handlet uden for rammerne af sine retlige beføjelser. Ombudsmandens undersøgelse viste derfor ingen fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af klagerens påstand.

⁵⁰ Domstolens dom af 31. marts 1992, Jean-Louis Burban mod Europa-Parlamentet, Sml. 1992 I, s. 2253, præmis 16, 20.

2 Påstand om undladelse af at svare på klagerens klage i henhold til artikel 90 inden for tidsfristen på fire måneder.

2.1 Klageren gjorde gældende, at Europa-Kommissionen undlod at svare på hans klage i henhold til tjenstemandsvedtægts artikel 90 inden for tidsfristen på fire måneder.

2.2 Kommissionen anførte, at den svarede klageren med en skrivelse af 29. marts 2001.

2.3 Ombudsmanden bemærker, at i henhold til tjenstemandsvedtægts artikel 90, stk. 2, skal myndigheden meddele den pågældende sin begrundede beslutning inden fire måneder fra den dag, hvor klagen blev indgivet. Hvis klageren ikke har modtaget et svar inden for denne periode, anses det for at være en stiltiende afvisning af klagen, som kan bestrides ved hjælp af en klage i henhold til artikel 91.

2.4 I sin afgørelse om klage 1479/99/(OV)MM og 729/2000/OV fandt Ombudsmanden, at ansættelsesmyndigheden i overensstemmelse med tjenstemandsvedtægts artikel 90, stk. 2, skal meddele den pågældende sin begrundede beslutning inden fire måneder fra den dag, hvor klagen blev indgivet. Dette er i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik. Hvis ansættelsesmyndigheden ikke handler på denne måde, dvs. hvis den ikke følger principperne for god forvaltningsskik, er den pågældende beskyttet mod en yderligere forsinkelse på grundlag af bestemmelsen om, at et manglende svar udgør en negativ beslutning. Formålet med denne sidstnævnte bestemmelse er at give en borger et muligt retsmiddel, selv i de tilfælde, hvor ansættelsesmyndigheden ikke overholder sin retslige forpligtelse til at svare. Ansættelsesmyndigheden fritages ikke for forpligtelsen til at følge principperne for god forvaltningsskik.

2.5 I nærværende sag burde Kommissionen have svaret klageren inden den 20. marts 2001. Klageren klagede til Ombudsmanden den 21. marts 2001, og Kommissionen svarede klageren den 29. marts 2001, ni dage senere. Ombudsmanden finder derfor, at Kommissionen tilsyneladende har taget rimelige skridt til at løse dette aspekt af klagen, og at der derfor ikke er grundlag for yderligere undersøgelser af dette aspekt af klagen.

3 Europa-Kommissionens opsigelse af klagerens midlertidige kontrakt

3.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen op sagde hans midlertidige kontrakt, hvilket var i strid med de grundlæggende procedurer i national lovgivning og dermed misbrug af Kommissionens immunitet.

3.2 Europa-Kommissionen anførte, at den havde opsagt klagerens midlertidige kontrakt i overensstemmelse med artikel 47, stk. 2, i tjenstemandsvedtægten.

3.3 Ombudsmanden bemærker, at klageren var ansat i en midlertidig stilling i Europa-Kommissionen. Hans ansættelse var derfor underlagt ansættelsesbetingelserne i tjenstemandsvedtægten og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber.

3.4 På baggrund af de forhåndenværende oplysninger synes Kommissionen at have opsagt klagerens midlertidige kontrakt i overensstemmelse med bestemmelserne i tjenstemandsvedtægten, herunder især artikel 47, stk. 2, i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber. Klageren har ikke fremlagt beviser for, at Kommissionen ikke var berettiget hertil.

3.5 Den Europæiske Ombudsmand konkluderede derfor, at der ikke forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

4 Kommissionens fremsendelse af fortroligt materiale til Ombudsmanden

4.1 Kommissionen vedføjede en kopi af evalueringen af klagerens mundtlige prøve til sin supplerende udtalelse. Den påpegede, at dette dokument var fortroligt og derfor ikke burde videregives til klageren.

4.2 Som anført i Ombudsmandens årsberetning til Europa-Parlamentet for 1998, at det er et grundlæggende princip for en fair procedure, at Ombudsmandens afgørelse af en klage ikke kan tage hensyn til oplysninger indeholdt i dokumenter leveret af den ene part, medmindre den anden part har haft mulighed for at svare på disse. Ombudsmandens afgørelse af en klage kan derfor ikke tage hensyn til oplysninger indeholdt i dokumenter leveret af den pågældende institution eller det pågældende organ, medmindre klageren har haft mulighed for at fremsætte sine bemærkninger til disse. Endvidere kan Ombudsmanden, hvis han ønsker at inspicere et fortroligt dokument for at undersøge nøjagtigheden og fuldstændigheden af Kommissionens svar udøve sine beføjelser til at inspicere det pågældende dokument i overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, i Ombudsmandens statut.

4.3 Ombudsmanden vil derfor returnere evalueringen til Kommissionen, og den vil ikke udgøre en del af Ombudsmandens sagsakter vedrørende denne sag.

4.4 Ombudsmanden har benyttet lejligheden til at inspicere det pågældende dokument med henblik på at undersøge, om Kommissionens meddelelse i dens supplerende udtalelse om, at medlemmerne af udvælgelsesudvalget ikke gav individuelle karakterer eller kommentarer, er korrekt.

4.5 I sine supplerende bemærkninger satte klageren spørgsmålstegn ved, om det var retfærdigt, at evalueringen er fortrolig i denne sag. Ombudsmanden påpeger, at klageren har mulighed for at anmode om aktindsigt i de personlige oplysninger om ham, som Kommissionen er i besiddelse af, i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning 45/2001⁵¹. Det ville derfor være Kommissionen, der skulle behandle en sådan anmodning i henhold til bestemmelserne i forordning 45/2001. Hvis klageren er utilfreds med Kommissionens behandling af en sådan anmodning, kunne han overveje at indgive en ny klage til Ombudsmanden.

5 Klagerens påstande

5.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen bør tilsende ham optegnelserne fra hans mundtlige prøve med oplysninger om de stillede spørgsmål, navnene på de personer, der stillede de enkelte spørgsmål, og de karakterer, der blev givet af hvert enkelt medlem af udvælgelseskomitéen, samt deres eventuelle kommentarer.

5.2 Kommissionen hævdede, at medlemmerne af udvælgelsesudvalget ikke gav individuelle karakterer eller kommentarer. Ombudsmanden har ved at inspicere evalueringen af klagerens mundtlige prøve bekræftet, at dette svar fra Kommissionen er korrekt.

5.3 Klageren gør gældende, at Kommissionen bør afgive entydige og præcise forklaringer i forbindelse med hans klage. Ombudsmanden finder, at dette aspekt af klagerens påstande er behandlet i afsnit 1.4 og 1.5 ovenfor samt i nedenstående kritiske bemærkning.

5.4 Klageren gør gældende, at Kommissionen bør erstatte de skader, han har lidt som følge af dens fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden finder ikke, at klageren har bevist, at han har lidt noget tab som følge af de i ovenstående afsnit 1.4 og 1.5 beskrevne fejl eller forsømmelser. Ombudsmanden finder derfor ikke, at der er grundlag for yderligere undersøgelser af klagerens påstand.

⁵¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger, EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

6 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage giver anledning til følgende kritiske bemærkninger:

Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i sin supplerende udtalelse anførte, at generaldirektøren for Personale og Administration i en e-mail af 2. december 1999 underrettede alle Kommissionens ansatte om sin beslutning om at forlænge ansøgningsfristen. Ombudsmanden finder, at forlængelsen af ansøgningsfristen udgør en væsentlig ændring i de betingelser, på hvilke meddelelsen om udvælgelsesprøven blev offentliggjort. I lyset af de foreliggende oplysninger i sagen fremgår det, at Kommissionen, efter at meddelelsen om udvælgelsesprøven blev offentliggjort den 5. juli 1999, tilsyneladende udarbejdede en berigtigelse den 30. juli 1999. Ombudsmanden finder, at Kommissionen burde have udarbejdet endnu en berigtigelse til meddelelsen om udvælgelsesprøven med henblik på at forlænge ansøgningsfristen, eftersom dette udgør en væsentlig ændring af meddelelsen om udvælgelsesprøven. Undladelse heraf udgjorde et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Endvidere bemærker Ombudsmanden også, at Kommissionen i sin supplerende udtalelse anførte, at beslutningen om at optage 110 ansøgere på reservelisten var i ansøgernes interesse. Ombudsmanden finder, at en sådan forpligtelse til at tage højde for tjenestemændenes interesser i henhold til gældende retspraksis tilfalder udvælgelseskomitéen og ikke ansættelsesmyndigheden. Ved at forlænge ansøgningsfristen og give tilsagn om at øge antallet af ansøgere på reservelisten begunstigede ansættelsesmyndigheden de ansøgere, som ikke opfyldte de adgangsbetingelser, der var angivet i den oprindelige meddelelse om udvælgelsesprøven. Dette udgjorde endnu et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

KONTORET FOR FAGLIG BISTANDS MANGLENDE BETALING AF REGNINGER – KOMMISSIONENS ANSVAR

*Afgørelse om klage
761/2001/OV over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Klageren, en belgisk forlægger, udførte inden for rammerne af Leonardo da Vinci-programmet trykkeriarbejde på Kommissionens vegne (GD XXII). Dette foregik i 1998 via Agenor, et selskab, der fungerede som Kommissionens kontor for faglig bistand (KFB). Klageren udførte i to omgange trykkeriarbejde på engelsk, fransk og tysk og sendte fakturaerne (98/274, 98/521 og 98/575) til Kommissionens kontor for faglig bistand den 25. maj, 30. november og 31. december 1998.

Den 11. februar 1999 ophævede Kommissionen imidlertid ensidigt kontrakten med Agenor pr. 31. januar 1999. Dette medførte, at kontoret for faglig bistand gik konkurs og dermed ikke længere kunne betale fakturaerne. Sidstnævnte havde dermed en udestående forpligtelse over for klageren på i alt 1.971.405 BEF eller 48.869,85 EUR.

Klageren sendte den 28. april 1999 en anbefalet skrivelse til Kommissionen, hvori den anmodede Kommissionen om at effektuere betalingen af fakturaerne. Klageren bemærkede, at GD XXII havde godkendt klagerens tilbud, selv om den i flere måneder havde vidst, at der forekom alvorlige uregelmæssigheder og svig på kontoret for faglig bistand.

I denne sammenhæng henviste klageren til afsnit 5.3.1, 5.3.3 og 5.8.5 i beretningen fra Vismandsudvalget (Den Uafhængige Ekspertgruppe), der blev oprettet i 1999 med henblik på at undersøge forskellige uregelmæssigheder. Klageren vedhæftede dele af denne beretning til sin klage. Ifølge denne beretning havde Kommissionen fra 1997 og fremefter kendskab til svig og uregelmæssigheder i Agenor, men undlod at træffe foranstaltninger i denne henseende.

Kommissionen ophævede endelig kontrakten, hvilket medførte, at kontoret for faglig bistand gik konkurs, og at udestående fakturaer dermed ikke kunne betales. Kommissionen svarede ikke på klagerens skrivelse af 28. april 1999. Kommissionen svarede telefonisk, at klageren skulle vente, til konkursproceduren var afsluttet. Kuratoren underrettede imidlertid klageren om, at konkursproceduren ikke var klar til at blive afsluttet.

I maj 2000 skrev klageren derfor til Ombudsmanden, idet han gjorde gældende, at Kommissionen er ansvarlig for kontoret for faglig bistand, Agenors, manglende betaling af de tre fakturaer på i alt 48.869,85 EUR, eftersom 1) de pågældende tryksager blev trykt på vegne af Kommissionen, 2) Kommissionen godkendte tilbuddene, inden klageren udførte arbejdet, og 3) Kommissionen ikke traf nogen foranstaltninger, selv om den fra 1997 og fremefter havde kendskab til uregelmæssigheder og svig i Agenor.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse påpegede Kommissionen, at selskabet Agenor inden for rammerne af den bistand, det ydede Kommissionen med hensyn til forvaltningen af Leonardo da Vinci-programmet, havde bestilt trykkeriarbejde hos klageren. Efter Agenors konkurs udfyldte klageren en erklæring om inddrivelse. Ifølge oplysninger fra kuratoren ville konkursboet imidlertid ikke blive afsluttet inden for en overskuelig fremtid, og som følge deraf henstod tre fakturaer fra klageren endnu ubetalte.

Kommissionen havde ikke på nogen måde et kontraktmæssigt forhold til klageren og kan derfor ikke holdes ansvarlig for den situation, som klageren befinder sig i som følge af sit forretningsforhold til det konkursramte selskab.

Klageren anfører tre årsager til, at Kommissionen er ansvarlig for den manglende betaling af de tre fakturaer. I denne henseende fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Agenor ydede faglig bistand til Kommissionen inden for rammerne af Leonardo da Vinci-programmet. For at kunne gennemføre arbejdsprogrammet, som var en integreret del af selskabets kontrakt med Kommissionen, indgik Agenor kontrakter (herunder ansættelseskontrakter). En del af det arbejde, som Agenor uddelegerede til klageren, var omfattet af dette arbejdsprogram sammen med alle de andre opgaver, som Agenor var ansvarlig for inden for rammerne af kontrakten med Kommissionen. Visse opgaver blev uddelegeret gennem kontrakter mellem Agenor og dennes tjenesteudbydere.

Der er ingen tvivl om, at de eneste kontraherende parter var Agenor og klageren, selv om Kommissionen havde godkendt specifikationerne af det arbejde, som Agenor uddelegerede. Denne godkendelse skal ses inden for rammerne af forholdet mellem Kommissionen og Agenor. Kommissionen har installeret et system med forhåndskontrol af Agenors omkostninger. Dette forklarer, hvorfor der tidligere blev tilsendt Kommissionen en række specifikationer til godkendelse, udelukkende med henblik på økonomisk kontrol inden for rammerne af udførelsen af Leonardo da Vinci-programmet.

En analyse af de forskellige revisionsberetninger i Kommissionens tjenestegrene fik dem ikke til at overveje at ophæve kontraktforholdet til Agenor. For så vidt angår henvisningen til svig, blev det først i februar 1999 fastslået, at visse uregelmæssigheder kunne kategoriseres som strafbare. Af hensyn til programmet og dets modtagere fandt Kommissionen, at den foretrak at bevare kontraktforholdet til Agenor, dog med yderligere betingelser med henblik på at undgå en gentagelse af uregelmæssighederne. Det var en forudsætning for, at kontrakten blev fornyet pr. 1. februar 1999 og fremefter, at kontoret for faglig bistand gennemgik en grundig omstrukturering, hvis betingelser var blevet meddelt Agenor. I lyset af at de nødvendige ændringer ikke var blevet gennemført, konkluderede Kommissionen i

februar 1999, at den ikke var i stand til at opfylde sine kontraktmæssige forpligtelser over for Agenor og bekendtgjorde, at den ikke ville forny kontrakten, der udløb den 31. januar.

Klagerens bemærkninger

Klageren fastholdt, at Kommissionen har et direkte ansvar for den manglende betaling af fakturaerne. Han henviste igen til beretningen fra Vismandsudvalget (Den Uafhængige Ekspertgruppe), som han havde nævnt i sin indledende klage.

For så vidt angår Kommissionens argument om, at den ikke havde noget kontraktforhold til klageren, og at den derfor ikke var ansvarlig for betalingen af fakturaerne, anførte klageren, at Vismandsudvalget i sin beretning bemærkede, at Kommissionen i princippet ikke burde uddelegere forvaltningen af fællesskabsprogrammer med formål af almen interesse til private firmaer. Det var derfor Kommissionen selv og ikke Agenor, der burde have indgået et kontraktforhold til klageren.

Klageren afviste Kommissionens argument om, at publikationerne ikke blev trykt på Kommissionens vegne, men på Agenors vegne: De publikationer, der er genstand for de ubetalte fakturaer, blev godkendt af Kommissionen, de blev trykt på Kommissionens vegne, og de blev leveret direkte til GD XXII og til Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer. Endvidere blev ordrene til klageren udfærdiget på brevpapir med Leonardo da Vinci-programmets navn, og afsenderen var identificeret som Kommissionens kontor for faglig bistand i forbindelse med Leonardo da Vinci-programmet. Det synes derfor meget usandsynligt, at Kommissionen ikke var ansvarlig, eller i det mindste betydeligt bekymret over de publikationer, som blev trykt inden for rammerne af Leonardo da Vinci-programmet.

Klageren anførte ligeledes, at den kendsgerning, at Agenor systematisk skulle indhente forudgående godkendelse fra Kommissionens tjenestegrene, inden den påtog sig omkostninger over et vist beløb, og den kendsgerning, at Kommissionen og Revisionsretten havde adgang til alle de dokumenter, der blev tilbageholdt af Agenor, blot forstærkede indtrykket af, at Kommissionen gjorde mere end blot at overvåge kontoret for faglig bistands aktiviteter.

Klageren henviste til princippet om berettiget forventning: Ved at fastholde sine relationer med Agenor skabte Kommissionen den berettigede forventning, at Agenor havde den nødvendige organisation og den strength, der var nødvendig for at påtage sig forpligtelserne over for tredjemand. I lyset af de oplysninger, som Kommissionen var i besiddelse af, burde Kommissionen ikke have skabt denne forventning.

For så vidt angår Kommissionens argument om, at den traf passende foranstaltninger med henblik på at afslutte kontraktforholdet til Agenor i lyset af de talrige uregelmæssigheder, bemærkede klageren, at kontrakten med Agenor kunne have været ophævet længe før februar 1999. Allerede i en første revisionsberetning fra GD XXII mellem 1. juni 1996 og 31. maj 1997 påpegedes flere uregelmæssigheder i forvaltningen af Leonardo da Vinci-programmet. Dette bekræftedes i en anden undersøgelse fra juli 1997. Ved en officiel revision i februar 1998, som GD XX og UCLAF i fællesskab udførte om den dårlige forvaltning af kontoret for faglig bistand, bekræftedes de tidligere afslørede påstande om svig og korruption endnu engang. Trods bemærkningerne i de forskellige revisionsberetninger, traf Kommissionens tjenestegrene ingen foranstaltninger med henblik på at løse problemerne. Havde Kommissionen gjort dette i 1997, da der var behov for det, havde kontoret for faglig bistand ikke kunnet indgå den kontrakt med klageren, der gav anledning til de ubetalte fakturaer. Der er derfor en umiddelbar årsagssammenhæng mellem den manglende betaling af klagerens fakturaer og Kommissionens forsinkede reaktion på svindlen og uregelmæssighederne i forvaltningen af Agenor.

Yderligere oplysninger fra klageren

Den 21. januar 2002 kontaktede Ombudsmandens kontor klageren for at spørge til situationen vedrørende konkursproceduren i Agenor. Klageren anførte, at sagen stadig lå i kuratørens hænder, og at det sandsynligvis ville vare flere år, inden hele proceduren var afsluttet. Klageren bekræftede, at han havde indgivet en erklæring om inddrivelse til kuratøren.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Efter en omhyggelig undersøgelse af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden, at der kunne være tale om et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side. I overensstemmelse med artikel 3, stk. 5, i statuten⁵² skrev han derfor den 13. februar 2002 til formanden for Kommissionen med henblik på at foreslå en mindelig løsning på baggrund af følgende analyse af stridsspørgsmålene mellem klageren og Kommissionen:

1.1 Klageren gør gældende, at, Kommissionen er ansvarlig for kontoret for faglig bistands, Agenors, manglende betaling af de tre fakturaer på i alt 48.869,85 EUR, eftersom 1) de pågældende tryksager blev trykt på vegne af Kommissionen, 2) Kommissionen godkendte tilbuddene, inden klageren udførte arbejdet, og 3) Kommissionen ikke traf nogen foranstaltninger, selv om den fra 1997 og fremefter havde kendskab til uregelmæssigheder og svig i Agenor. I modsætning hertil anfører Kommissionen, at den ikke på nogen måde har et kontraktmæssigt forhold til klageren, og at den derfor ikke kan holdes ansvarlig for den situation, som klageren befinder sig i som følge af sine forretningsmæssige forbindelser med det konkursramte selskab.

1.2 Ombudsmanden bemærker, at Den Uafhængige Ekspertgruppe⁵³ ("Vismandsudvalget") i sin første beretning om påstandene om svig, fejl og forsømmelser og nepotisme i Kommissionen grundigt analyserede Kommissionens ansvar i forhold til Agenor inden for rammerne af Leonardo da Vinci-programmet.

1.3 For så vidt angår den kronologiske rækkefølge i sagen, anførtes det i ekspertgruppens beretning, at: *"GD XXII, som er ansvarlig for programmet, havde allerede fundet tegn på uregelmæssigheder så tidligt som i 1994, da man gennemførte en intern revision af Agenors gennemførelse af et tidligere program (...). Generaldirektoratet burde have handlet i overensstemmelse hermed, om ikke i forbindelse med udvælgelsen af Agenor som KFB for Leonardo, men så i det mindste i forbindelse med overvågningen af Agenors aktiviteter, da det først var valgt. Som det fremgår af GD XXII's egen revisionsberetning blev der opdaget mange uregelmæssigheder og svigagtige handlinger i 1997 (...). I GDXX's interne udkast til revisionsberetning af 20. juni 1998 blev talrige påstande om svig og uregelmæssigheder bekræftet. Der blev påvist væsentlige mangler i GD XXII's kontrol med KFB Leonardo/Agenor, og man nåede til den konklusion, at det ikke altid var klart, hvem der kontrollerede hvem, GD XXII eller KFB (...).r Først i begyndelsen af november 1998 blev der reageret på den endelige revisionsberetning, som på det tidspunkt officielt fremsendes til GD XX og derefter til de andre medlemmer af Kommissionen"* (punkt 5.8.4 til 5.8.6).

1.4 Klagerens påstand skal vurderes inden for rammerne af beretningen fra Den Uafhængige Ekspertgruppe. På det tidspunkt, da klageren af Agenor blev valgt til at trykke publikationen, nemlig den 20. maj 1998, havde Kommissionen allerede længe haft kend-

⁵² "Så vidt muligt forsøger Ombudsmanden sammen med den berørte institution eller det berørte organ at finde en løsning, der kan bringe tilfælde af fejl eller forsømmelser til ophør og imødekomme klagen."

⁵³ Den Uafhængige Ekspertgruppe, Første beretning om påstande om svig, fejl og forsømmelser og nepotisme i Kommissionen, 15.3.1999.

skab til svindlen og uregelmæssighederne på kontoret for faglig bistand, men havde ikke truffet foranstaltninger i denne henseende.

1.5 I nærværende sag om bestilling af publikationer fra klageren og den efterfølgende levering heraf bemærker Ombudsmanden, at Kommissionens kontor for faglig bistand fuldt ud handlede på vegne af Kommissionen, som var det ordregivende organ og de facto-modtager af publikationerne. Dette fremgår af følgende elementer:

1.6 Publikationerne blev bestilt på vegne af GD XXII. Det var Kommissionen, som godkendte den endelige version af publikationerne. Dette fremgår af notatet af 27. november 1998 fra Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer til GD XXII/C/3, der indeholdt tilladelsen til trykkeriarbejdet.

1.7 Publikationerne blev leveret til Kommissionen, nogle direkte til GD XXII, andre til Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer. Dette fremgår udtrykkeligt af en ordre af 23. december 1998 fra Agenor til klageren, hvori det anføres, at leveringsadressen var ovennævnte kontors distributionscenter, nemlig "*Centre de diffusion de l'O.P.O.C.E., (...) Gasperich, L- 1225 Luxembourg*". Kommissionen modtog således publikationerne uden at skulle betale for dem.

1.8 Alle skrivelser fra Agenor til klageren blev skrevet på brevpapir påtrykt "Programme Leonardo da Vinci, Bureau d'Assistance Technique à la Commission européenne pour le programme Leonardo da Vinci" (Kommissionens kontor for faglig bistand for Leonardo da Vinci-programmet).

1.9 Under disse omstændigheder synes Kommissionens afvisning af at påtage sig ansvaret for den manglende betaling af klagerens tre fakturaer ikke rimelig. Ombudsmandens foreløbige konklusion er, at dette kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Forslaget til en mindelig løsning

På baggrund af ovennævnte overvejelser foreslog Ombudsmanden en mindelig løsning mellem klageren og Kommissionen, som kunne bestå i, at Kommissionen påtog sig ansvaret for den manglende betaling af de tre fakturaer på i alt 48.869,85 EUR og efterfølgende betaling deraf. Kommissionen blev anmodet om at svare inden den 30. april 2002.

Kommissionens svar

Kommissionen fastholdt, at den ikke kunne holdes ansvarlig for betalingen af regningerne, som stammede fra kontraktforholdet mellem klageren og det konkursramte selskab Agenor. I henhold til konkurslovgivningen burde klagerens krav indgå i den almene kreditormasse og blive betalt inden for rammerne af det konkursramte selskabs bo. Klageren havde rent faktisk fremsendt en erklæring om inddrivelse til kuratoren.

De aspekter af kontrakten, som Ombudsmanden henviste til (ordrerne vedrørte publikationer, som Kommissionen havde anmodet om, tilladelsen til trykkeriarbejde var underskrevet af Kommissionen, publikationerne blev leveret til Kommissionen) underkender ikke den kendsgerning, at Kommissionen ikke var en af kontrahenterne.

På denne baggrund er klageren i samme situation som alle Agenors andre kreditorer. Kommissionen kan ikke indtage en holdning, som er i strid med konkurslovgivningen og kreditorernes ligestilling. Kommissionen kan derfor ikke svare positivt på Kommissionens forslag til en mindelig løsning.

Klagerens bemærkninger

Klageren bemærkede, at han ikke kunne acceptere Kommissionens begrundelse, som bestod i en fuldstændig fralæggelse af ansvaret for betalingen af regningerne, især i betragtning af at skrivelserne var skrevet på brevpapir påtrykt Kommissionens KFB, at publikationerne var blevet godkendt af Kommissionen, realiseret på vegne af Kommissionen og leveret direkte til Kommissionens tjenestegrene.

Klageren bemærkede yderligere, at han havde indgivet en klage til Kommissionen om manglende overholdelse af Kommissionens administrative adfærdskodeks for forbindelser med offentligheden, og at der, hvis der ikke kunne findes en mindelig løsning, ikke var andre muligheder end at lægge sag an mod Kommissionen.

AFGØRELSEN

1 Påstand om Kommissionens ansvar for kontoret for faglig bistands manglende betaling af udestående regninger

1.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen er ansvarlig for kontoret for faglig bistand, Agenors, manglende betaling af de tre fakturaer på i alt 48.869,85 EUR, eftersom 1) de pågældende tryksager blev trykt på vegne af Kommissionen, 2) Kommissionen godkendte tilbuddene, inden klageren udførte arbejdet, og 3) Kommissionen ikke traf nogen foranstaltninger, selv om den fra 1997 og fremefter havde kendskab til uregelmæssigheder og svig i Agenor.

1.2 Kommissionen anfører, at den ikke på nogen måde har kontraktmæssige forbindelser med klageren, og at den derfor ikke kan holdes ansvarlig for den situation, som klageren befinder sig i som følge af sine forretningsmæssige forbindelser med det konkursramte selskab. Kommissionen har endvidere afvist Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning på sagen med den begrundelse, at den ikke kan holdes ansvarlig for betaling af regninger, som udspringer af et kontraktforhold mellem klageren og kontoret for faglig bistand. Kommissionen tilføjede, at klagerens krav kunne indgå i afviklingen af den konkursramte virksomhed.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at Agenor handlede på vegne af Kommissionen, da den administrerede et fællesskabsfinansieret program. Kommissionen er ansvarlig for kvaliteten af administrationen i organer, der forvalter programmer på dens vegne (kontorer for faglig bistand – KFB). Endvidere skal Kommissionen i henhold til principperne for god forvaltningsskik tage passende skridt til at bekræfte KFB'ernes pålidelighed og resultater. Dette krav er især vigtigt for tredjemand, som leverer varer og tjenesteydelser til Kommissionen. Sådanne tredjemand kan med rimelighed antage, at idet KFB'et indgår de kontrakter, der er nødvendige for at kunne forvalte et fællesskabsfinansieret program, handler det på vegne af Kommissionen og har dens fulde tillid.

1.4 I nærværende sag fremgår det af Vismandsudvalgets beretning af 15. marts 1999, at Kommissionen allerede i 1994 var klar over, at der var uregelmæssigheder inden for kontoret for faglig bistand, Agenor. Yderligere uregelmæssigheder og svig blev opdaget i 1997 og bekræftet i revisionsberetningen fra juli 1998. Det var imidlertid først i februar 1999, at Kommissionen besluttede at ophæve sin kontrakt med Agenor. I mellemtiden – nemlig i maj 1998 – var klageren allerede blevet udvalgt af Agenor til at varetage trykning af Kommissionens publikationer. På det tidspunkt var klageren ikke klar over disse uregelmæssigheder og dette svig og handlede som om, Agenor stadig var en pålidelig kontraktpartner, som havde Kommissionens fulde tillid.

1.5 I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden, at det fremgår, at Kommissionen har håndteret problemerne med uregelmæssigheder og svig inden for sit KFB, Agenor med unødigt forsinkelse. Konsekvensen af denne forsinkelse var, at Kommissionen i realiteten

fortsatte med at præsentere Agenor over for tredjemand som en person, der var i stand til at handle på vegne af Kommissionen i forbindelse med håndteringen af et fællesskabsfinansieret program, når Kommissionen vidste, at dette ikke var tilfældet. Hvis Kommissionen straks havde ophævet sin kontrakt med Agenor, ville klageren aldrig have indgået den kontrakt, som de ubetalte fakturaer knyttede sig til. Derfor er den situation, som klageren nu befinder sig i, en følge af Kommissionens undladelse af straks at træffe de nødvendige foranstaltninger for at håndtere de uregelmæssigheder og den svig, som den vidste fandtes i Agenor.

1.6 Ombudsmanden finder, at Kommissionen var klagerens de facto-kunde. Dette fremgår af følgende kendsgerninger: Publikationerne blev bestilt på vegne af Kommissionen, nemlig GD XXII. Det var Kommissionen, som godkendte den endelige version af publikationen. Dette skete i et notat af 27. november 1998 fra Publikationskontoret til GD XXII/C/3, hvori der blev givet godkendelse til trykning. På det tidspunkt var der allerede i Kommissionen rapporteret om flere tilfælde af uregelmæssigheder og svig i Agenor. Endvidere blev publikationerne leveret direkte til Kommissionen, da leveringsadressen var "*Centre de diffusion de l'OPOCE*" (Publikationskontorets distributionscenter).

1.7 Endelig bemærker Ombudsmanden følgende vigtige element, nemlig at det fremgår, at Kommissionen har modtaget publikationerne og dermed draget fordel af dem uden at skulle betale omkostningerne hertil. Kommissionen modsagde ikke denne kendsgerning i sin udtalelse om forslaget til en mindelig løsning. Dette giver indtryk af, at der er tale om ugrundet berigelse fra Kommissionen side, hvilket ville være i strid med de generelle principper i fællesskabslovgivningen⁵⁴.

1.8 I lyset af at den situation, som klageren nu befinder sig i, er en konsekvens af Kommissionens undladelse af straks at træffe de nødvendige foranstaltninger for at håndtere de uregelmæssigheder og den svig, som den vidste fandtes i Agenor, at Kommissionen var klagerens de facto-kunde, og at der kunne være tale om ugrundet berigelse fra Kommissionen side i strid med principperne i fællesskabsretten, finder Ombudsmanden, at Kommissionens afvisning af at tage ansvaret for betalingen af klagerens udestående fakturaer, udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne klage var det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

I henhold til principperne for god forvaltningsskik skal Kommissionen endvidere tage passende skridt til at bekræfte kontorerne for faglig bistands pålidelighed og resultater. Dette krav er især vigtigt for tredjemand, som leverer varer og tjenesteydelser til Kommissionen. Sådanne tredjemand kan med rimelighed antage, at idet KFB'et indgår de kontrakter, der er nødvendige for at kunne forvalte et fællesskabsfinansieret program, handler det på vegne af Kommissionen og har dens fulde tillid.

I lyset af at den situation, som klageren nu befinder sig i, er en konsekvens af Kommissionens undladelse af straks at træffe de nødvendige foranstaltninger for at håndtere de uregelmæssigheder og den svig, som den vidste fandtes i Agenor, at Kommissionen var klagerens de facto-kunde, og at der kunne være tale om ugrundet berigelse fra Kommissionen side i strid med principperne i fællesskabsretten, finder Ombudsmanden, at Kommissionens afvisning af at tage ansvaret for betalingen af klagerens udestående fakturaer, synes at være urimelig, og dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

⁵⁴

Vedrørende forbuddet om ugrundet berigelse, se Sag T-171/99, *Corus UK Ltd mod Kommissionen*, Sml. 2001 II, s. 2967, præmis 55, Sag C-259/87, *Grækenland mod Kommissionen*, Sml. 1990 I, s. 2845.

Klageren anførte i sine bemærkninger, at han, hvis der ikke kunne findes en mindelig løsning, ikke vil have noget andet valg end at indbringe sagen for domstolene. I lyset af at Kommissionen afviste en mindelig løsning, afsluttede Ombudsmanden behandlingen af sagen med ovennævnte kritiske bemærkning.

UNDLADELSE AF AT HØRE PERSONALE FØR EN AFGØREL- SE, DER BERØRER DEM

*Afgørelse om klage
821/2001/SM over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

I sin beslutning af 27. september 1999 besluttede generaldirektøren for det Fælles Forskningscenter (FFC) og generaldirektøren for generaldirektorat IX (nu GD ADMIN) med tilbagevirkende kraft at afskaffe befordringstilskuddet på baggrund af artikel 14 og 15, stk. 2, i bilag VII i tjenestemandsvedtægten. Med denne afgørelse blev tidligere afgørelser vedrørende Kommissionens ansatte annulleret.

Klageren gør gældende, at transportbestemmelserne blev ændret uden forudgående høring af det berørte personale. Klageren gør endvidere gældende, at han aldrig har modtaget en begrundet afgørelse fra Kommissionen i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90.

Han gør gældende, at Kommissionen skal annullere afgørelsen og genindføre det pågældende befordringstilskud.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger.

Med afgørelse af 27. september 1999 vedtog Kommissionens generalsekretærer for FFC og GD Admin i fællesskab at afskaffe den ret til befordringstilskud, som indrømmes til en række tjenestemænd og ansatte med turnusordning ved FFC i Ispra, Italien. Tilskuddet blev bevilget i medfør af den oprindelige afgørelse af 24. september 1971 og de efterfølgende afgørelser af 25. februar 1986, 1. marts 1995 og 1. oktober 1996 med henblik på at kompensere de medarbejdere, som ikke kunne udnytte de daglige transportfaciliteter, som FFC stillede til rådighed. I slutningen af 1990'erne gennemførte Kommissionen en revision af sit befordringstilskud, i hvilken forbindelse den opdagede, at det pågældende befordringstilskud i Ispra ikke havde et retsligt grundlag.

Revisionsretten havde allerede rejst dette spørgsmål i 1992 i forbindelse med en revision af personaleomkostningerne i FFC. Revisionsretten fandt i denne rapport, at artikel 14b og 15 i bilag VII i tjenestemandsvedtægten, som omhandler refusion af udgifter, ikke var grundlag for at udbetale det pågældende befordringstilskud for medarbejdere med turnusordninger ved FFC i Ispra. Endvidere mente den, at FFC's brug af artikel 15, stk. 2, som retsgrundlag for at retfærdiggøre det faste tilskud til sine medarbejdere med turnusordning var i strid med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning af Fællesskabets midler. Revisionsretten fandt for eksempel i denne henseende, at transporten mellem arbejdspladsen og medarbejderens hjem ikke kun fandt sted i arbejdstiden. Endvidere fandt den ikke, at det var retfærdigt, eftersom de medarbejdere, der arbejder i Petten, Bruxelles eller Luxembourg og er i samme situation, ikke modtager samme befordringstilskud for deres transport mellem hjem og arbejdsplads.

Bilag VII's artikel 14, litra b), og 15 (vederlag og refusion af udgifter) i tjenestemandsvedtægten omhandler refusion af udgifter, i dette tilfælde transportomkostninger. I artikel 14, litra b), fastlægges det, at en tjenestemand, som er ansat et sted, hvor befordringsmulighederne er særlig vanskelige på grund af afstanden mellem bolig og arbejdsplads, kan få befordringstilskud. Rådets forordning 122/66/EØF af 28. juli 1966 indeholder en fortegnelse over sådanne tjenestesteder, og Ispra var ikke omfattet heraf. Artikel 15

omhandler tjenestemænd i lønklasse A1 og A2, som kan være berettiget til fast godtgørelse, et engangsbeløb, som skal dække transportomkostningerne inden for det tjenestested, hvor de er ansat.

Med henvisning til artiklerne i tjenestemandsvedtægten og revisionen af befordringstilskuddet besluttede Kommissionen at afskaffe befordringstilskuddet ved en afgørelse af 27. september 1999 med tilbagevirkende kraft fra 1. juli 1999. I betragtning af at denne afgørelse vedrørte adskillige medarbejdere ved FFC, underrettede Kommissionen på et møde den 29. september 1999 medarbejderrepræsentanterne om baggrunden for afgørelsen. Kommissionen anfører endeligt, at den beklager at måtte afskaffe det pågældende tilskud, men at det var nødvendigt, fordi der ikke eksisterede et retsgrundlag herfor.

Klagerens bemærkninger

Kommissionens udtalelse videresendtes til klageren med anmodning om dennes bemærkninger. Ombudsmanden synes ikke at have modtaget nogen bemærkninger.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Anmodning om yderligere oplysninger

Efter at have modtaget Kommissionens udtalelse vurderede Ombudsmanden, at det var nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser. I en skrivelse til Kommissionen af 12. september 2001 anmodede Ombudsmanden Kommissionen om at fremsende en udtalelse til klagerens anbringender og påstande. Idet han bemærkede, at Kommissionen ikke havde svaret på spørgsmålet om, hvorfor klageren ikke havde modtaget et svar på sin klage i henhold til artikel 90, bad Ombudsmanden igen Kommissionen om et svar. Ombudsmanden bad også Kommissionen om at oplyse ham om, hvorvidt den havde hørt FFC's medarbejderrepræsentanter, før den traf afgørelsen om at afskaffe befordringstilskuddet, da det fremgik, at dette ikke var sket. Afgørelsen om at afskaffe det pågældende tilskud blev vedtaget den 27. september 1999, mens mødet med FFC's medarbejderrepræsentanter fandt sted to dage senere, den 29. september 1999.

Kommissionens svar

I sit svar fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger.

For så vidt angår klageproceduren i henhold til artikel 90, anfører Kommissionen, at klagerens klage i henhold til denne artikel 90, stk. 2, ikke blev fremsendt inden for tidsfristen, dvs. inden for tre måneder efter afgørelsen, på vegne af dennes medarbejdere, eftersom afgørelsen om at afskaffe befordringstilskuddet blev truffet den 27. september 1999, mens klageren indgav sin klage den 4. april 2000. Kommissionen fremhæver, at det manglende svar fra Kommissionen skyldtes, at klagerens klage var uantagelig. Kommissionen fremhæver endvidere, at denne kendsgerning ikke på nogen måde påvirker klagerens rettigheder. Kommissionen anfører endelig, at den i mellemtiden har forenklet klageproceduren i henhold til artikel 90 med henblik på at forbedre overvågningen af svarene til klagerne.

For så vidt angår forudgående høring af de ansatte i FFC i Ispra, forklarer Kommissionen, at den før afgørelsen af 27. september 1999 havde afskaffet befordringstilskuddet med virkning fra den 1. juli 1999, mens den afventede høring af det lokale medarbejderudvalg i FFC den 29. september 1999. Afgørelsen trådte først i kraft den 21. oktober 1999 med tilbagevirkende kraft fra den 1. juli 1999. Medarbejderne med turnusordning modtog derfor deres befordringstilskud frem til slutningen af juni 1999. I lyset af den strengere kontrol med Fællesskabets ressourcer, som Fællesskabets finansmyndighed har indført, gentager Kommissionen endelig, at denne afgørelse i overensstemmelse med

Revisionsrettens dom var uundgåelig som følge af, at der ikke eksisterede et retsgrundlag for det pågældende tilskud.

AFGØRELSEN

1 Påstand om undladelse af at høre medarbejdere før afskaffelse af befordrings-tilskud

1.1 Klageren gør gældende, at transportbestemmelserne blev ændret uden forudgående høring af det berørte personale.

1.2 Kommissionen mener, at den underrettede medarbejderrepræsentanterne om baggrunden for afgørelsen på et møde den 29. september 1999.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen ved afgørelse af 27. september 1999 afskaffede det befordringstilskud, som blev ydet til en række tjenestemænd og ansatte med turnusordning ved FFC i Ispra, Italien, med tilbagevirkende kraft fra den 1. juli 1999, med den begrundelse, at der ikke eksisterede et retsgrundlag for det pågældende tilskud. Den 29. september 1999, dvs. to dage senere, blev medarbejderrepræsentanterne underrettet om afgørelsen og baggrunden herfor. Ombudsmanden finder, at afskaffelsen af tilskuddet burde være gennemført med forudgående høring af de berørte medarbejdere; dvs. at medarbejderrepræsentanterne i nærværende sag skulle have været underrettet på forhånd om Kommissionens kommende afgørelse og baggrunden derfor. Der fremsættes en kritisk bemærkning i denne henseende.

2 Påstand om undladelse af at fremsende en begrundet afgørelse i henhold til artikel 90

2.1 Klageren gør gældende, at han aldrig har modtaget en begrundet afgørelse fra Kommissionen i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90.

2.2 Kommissionen mener ikke, at den var forpligtet til at fremsende en begrundet afgørelse til klageren, eftersom hans klage blev indgivet efter udløbet af tidsfristen på tre måneder, som fastlagt i artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten.

2.3 Ombudsmanden bemærker, at i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90 skal ansættelsesmyndigheden meddele den pågældende person sin begrundede afgørelse inden fire måneder fra den dag, hvor klagen blev indgivet. I nærværende sag blev klagen indgivet efter tidsfristen for indgivelse af en klage var udløbet, hvorfor klagen ikke blev behandlet. Ombudsmanden finder, at det ville have været korrekt at underrette klageren i en skrivelse om begrundelsen for, at klagen ikke blev behandlet. Undladelsen af behørigt at underrette klageren i denne henseende udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Der fremsættes en kritisk bemærkning i denne henseende.

3 Krav om genindførelse af befordringstilskuddet

3.1 Klageren nedlægger på vegne af medarbejderne med turnusordning ved FFC påstand om, at Kommissionen annullerer sin afgørelse og genindfører det pågældende befordringstilskud.

3.2 Kommissionen mener, at det var nødvendigt at afskaffe befordringstilskuddet som følge af en strengere kontrol med Fællesskabets budgetudgifter, og navnlig fordi der ikke eksisterede et retsgrundlag for det pågældende tilskud.

3.3 Ombudsmanden bemærker, at det kun er følgende steder i Italien, der udtrykkeligt nævnes i Rådets forordning 122/66/EØF⁵⁵: Centrale de Latina, Centrale du Garigliano og Casaccia, og at det fremgår, at der ikke er noget retsgrundlag for FFC i Ispra i denne forordning, hvori der opstilles en liste over de steder, hvor der kan ydes befordringstilskud i medfør af tjenestemandsvedtægten. Efter en vurdering af de forskellige befordringstilskud for Fællesskabets tjenestemænd og andre ansatte blev afgørelsen om at afskaffe befordringstilskuddet truffet i fællesskab af Kommissionens generaldirektører for FFC og GD Admin, hvorved alle tidligere afgørelser om det pågældende tilskud blev annulleret. Afgørelsen blev truffet på grundlag af en beretning fra Revisionsretten fra 1992, hvori det konkluderedes, at artikel 14b og 15 i bilag VII i tjenestemandsvedtægten, som indeholder bestemmelser om refusion af udgifter, ikke udgjorde retsgrundlag for befordringstilskuddet til medarbejderne med turnusordning ved FFC i Ispra, og at dette tilskud stred mod principperne om forsvarlig økonomisk forvaltning af Fællesskabets midler. I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden, at Kommissionen har givet en rimelig forklaring af baggrunden for sin afgørelse om at afskaffe det pågældende befordringstilskud.

3.4 Under disse omstændigheder fremgår det, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side, for så vidt angår dette aspekt af klagen.

4 Konklusion

Ombudsmandens undersøgelser af denne klage giver anledning til følgende to kritiske bemærkninger:

Ved afgørelse af 27. september 1999 afskaffede Kommissionen det befordringstilskud, som blev ydet til en række tjenestemænd og ansatte med turnusordning ved FFC i Ispra, Italien, med tilbagevirkende kraft fra den 1. juli 1999, med den begrundelse, at der ikke eksisterede et retsgrundlag for det pågældende tilskud. Den 29. september 1999, dvs. to dage senere, blev medarbejderrepræsentanterne underrettet om afgørelsen og baggrunden derfor. Afskaffelsen af tilskuddet burde være gennemført med forudgående høring af de berørte medarbejdere; dvs. at medarbejderrepræsentanterne i nærværende sag skulle have været underrettet på forhånd om Kommissionens kommende afgørelse og baggrunden herfor. Ombudsmanden konkluderer, at dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

I henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90(2) skal ansættelsesmyndigheden meddele den pågældende person sin begrundede afgørelse inden fire måneder fra den dag, hvor klagen blev indgivet. I nærværende sag blev klagen indgivet efter tidsfristen for indgivelse af en klage var udløbet, hvorfor klagen ikke blev behandlet. Ombudsmanden finder, at det ville have været korrekt at underrette klageren i en skrivelse om begrundelsen for, at klagen ikke blev behandlet. Undladelsen af behørigt at underrette klageren i denne henseende udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

TILDELING AF TACIS-KONTRAKT

*Afgørelse om klage
834/2001/GC over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren er direktør for det irske firma AFCon Management Consultants. I 1999 blev firmaet opfordret til i konkurrence med syv andre EU-selskaber (eller konsortier) at byde på Tacis-projekt FDRUS 9902 (landbrugsstøtte i Sydrusland). En af de andre tilbudsgivere var det tyske selskab GFA – Gesellschaft für Agrarprodukte mbH.

⁵⁵

Rådets forordning nr. 7/66/Euratom, 122/66/EØF af 28.7.1966 om opstilling af en fortegnelse over de steder, hvor der kan ydes befordringstilskud, samt af den maksimale størrelse af dette tilskud og de nærmere bestemmelser for ydelsen deraf, artikel 2.

Klageren gjorde gældende, at AFCon lå på førstepladsen i den tekniske evaluering og i en efterfølgende teknisk reevaluering, mens GFA kom ind på henholdsvis tredjepladsen (i den første evaluering) og andenpladsen (i reevalueringen). Den samlede værdi af kontrakten var 2,5 mio. EUR, heraf 1,6 mio. EUR til honorarer og direkte udgifter og 0,9 mio. EUR til godtgørelsesberettigede omkostninger. Sidstnævnte beløb omfattede 0,5 mio. EUR til uddannelsesudgifter og 0,2 mio. EUR til replikation og formidling. Kontrakten blev i sidste ende tildelt GFA, da dets bud (2.131.870 EUR) var lavere end AFCons.

Klageren gjorde gældende, at tilbudsgiverne i henhold til tilbudsreglerne og oplysningerne fra Kommissionen skulle forelægge (1) et dokument med en prisoversigt i overensstemmelse med formularen i kontraktudkastets bilag D og (2) en oversigt over personaleressourcer, og at disse dokumenter skulle stemme overens⁵⁶. Ifølge klageren havde GFA ikke opfyldt dette krav. I henhold til punkt C.2.1 i vejledningen til tilbudsgiverne skulle der udarbejdes en prisoversigt i overensstemmelse med formularen i kontraktudkastets bilag D. Klageren indsendte en kopi af denne formular. Ifølge klageren indgik uddannelse klart og utvetydigt under de godtgørelsesberettigede omkostninger og omfattede ikke honorarer. Klageren indsendte ligeledes kopier af, hvad der ifølge ham var GFA's indsendte oversigter over priser og personaleressourcer. Den af GFA angiveligt indsendte prisoversigt viste i alt 2.190 mandedage for EU-eksperter og 2.250 mandedage for lokale eksperter, mens oversigten over personaleressourcer viste 2.687 mandedage for EU-eksperter og 4.615 mandedage for lokale eksperter. Klageren gjorde gældende, at dette kun var muligt, fordi GFA havde ladet beløbet for godtgørelsesberettigede omkostninger omfatte personaleomkostninger og dermed skjult de reelle omkostninger, hvilket var i modstrid med reglerne. Ifølge klageren reduceredes dermed også beløbet til uddannelse til skade for modtagerne i Rusland.

Klageren indsendte en kopi af en fax, der tilsyneladende var blevet sendt af Kommissionens tjenestegrene som svar på et spørgsmål, som klagerens firma havde stillet i forbindelse med Tacis-projekt FDRUS 9901. Ifølge dette svar skulle hele budgettet for uddannelse, replikation og formidling indregnes under godtgørelsesberettigede omkostninger med henblik på at sikre buddenes sammenlignelighed. Ifølge klageren var projektet oprettet under det samme program, på samme tidspunkt og i henhold til de samme regler og forordninger som projektet i nærværende klage.

Den 31. januar 2001 skrev klageren til Kommissionens samarbejdskontor EuropeAid og anmodede det om at tage buddet op til fornyet overvejelse. I denne skrivelse rejste klageren spørgsmålet om den påståede forskel mellem GFA's prisoversigt og oversigten over personaleressourcer. I sit svar af 28. februar 2001 anførte Kommissionen, at der ikke var uoverensstemmelse mellem GFA's tekniske og finansielle forslag, og at Kommissionens præcisering vedrørende projekt FDRUS 9901 ikke kunne finde anvendelse på projekt FDRUS 9902.

Klageren gjorde endvidere gældende, at det i artikel 12, stk. 4, i de generelle bestemmelser for tilbudsgiverne fastsættes, at ingen tilbudsgiver eller tilbudsgivers personale eller andre tilknyttede personer deltager i evalueringen af buddet. Ifølge klageren var F., en af GFA's juniorpartneres fuldtidsansatte, en af evaluatorene i den første evaluering. Klageren mente, at en kontrakt, der blev tildelt et selskab under disse omstændigheder, skulle have været annulleret i overensstemmelse med de relevante regler. Klageren tilføjede, at eftersom F. havde været gruppeleder på et projekt i Ukraine før og efter evalueringen, havde såvel evaluatoren som tilbudsgiveren været klar over det alvorlige brud på reglerne vedrørende den direkte interessekonflikt, men at ingen af parterne havde afsløret denne viden. Af sagsakterne fremgik det, at F. i sin evaluering havde foretrukket GFA i stedet for

⁵⁶ Det af klageren forelagte udkast til "oversigt over ressourcer" (bilag B) indeholder følgende bemærkning: "Vigtigt: Ovennævnte oversigt skal stemme overens med ressourcerne i oversigten over lønudbetalinger (bilag D)."

AFCon. Ifølge klageren havde Kommissionen intet sagt, før den anmodede om en ny evaluering i maj 2000.

Endelig gjorde klageren gældende, at det ifølge de gældende regler ikke var tilladt at foretage efterfølgende ændringer i den finansielle redegørelse eller metoden for projektets gennemførelse, men at det var muligt at foretage personaleændringer i de tilfælde, hvor personalet i det oprindelige bud ikke længere var til rådighed. Ifølge klageren var resultatet af den anden evaluering, at GFA blev rykket frem på en andenplads efter AFCon for de tekniske kvaliteter, men vandt projektet for den finansielle pakke. Klageren gjorde gældende, at GFA's finansielle redegørelse var et brud på den normalt accepterede praksis og bestemmelserne om finansielle redegørelser, og at det ifølge bestemmelserne var muligt at annullere et sådant bud.

Klageren anførte, at GFA havde indsat sin gruppeleder i september 2000 og seks uger senere havde underrettet Tacis-tjenestemændene om, at han ikke længere var til rådighed. Klageren anførte desuden, at et andet af gruppens langtidmedlemmer, som GFA havde indstillet, ikke engang var blevet anmodet om at træde i hans sted.

Den 18. september 2000 skrev klageren til Kommissionen for at rejse dette spørgsmål. Han gjorde gældende, at den af GFA foreslåede pris ikke var høj nok til at sikre selskabet et tilstrækkeligt overskud, eftersom GFA havde tilbudt en ikke-markedsbestemt pris for gode, professionelle medarbejdere. Klageren gjorde gældende, at "skruppelløse" selskaber i sådanne tilfælde havde to muligheder for at genvinde deres overskud. For det første kunne de forsøge at reducere de honorarer, de havde aftalt med de foreslåede eksperter, eller udskifte disse eksperter med nogle, der var billigere. I denne sammenhæng rejste klageren spørgsmålet om, hvorvidt den tekniske kvalitet af GFA's bud var blevet forbedret af fidusen med at anvende de bedste, men dyreste eksperter, som de ikke havde nogen som helst intentioner om at anvende i mere end en måneds tid eller to, og derefter udskifte dem med andre specialister, der ikke ville være blevet vurderet så højt som de andre i den tekniske evaluering. For det andet kunne disse selskaber forsøge at reducere taksterne til de lokale eksperter og undlade at betale bidrag til sociale sikringsordninger og andre beløb til dem. Klageren gjorde gældende, at begge muligheder var upassende. Til støtte for sine synspunkter henviste han til Revisionsrettens særberetning nr. 16/2000 om udbudsprocedurerne for tjenesteydelsesaftaler under Phare- og Tacis-programmerne. Klageren konkluderede, at den kendsgerning, at GFA havde udskiftet størstedelen af sin langtidsguppe meget tidligt i projektgennemførelsesfasen med al tydelighed viste, at den havde vundet kontrakten ved at give vildledende oplysninger. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen ikke havde svaret på skrivelsen.

Klageren bemærkede desuden, at han i januar 2001 havde modtaget en kopi af GFA's finansielle forslag fra en kilde, han ønskede at beskytte. Ifølge klageren fremgik det af denne kopi, at projektet blev gennemført af en kontrahent, der kun kunne levere en lille del af de ressourcer, AFCon havde foreslået.

I sin klage fra maj 2001 fremsatte klageren fem påstande, som imidlertid overlappede hinanden og derfor mere passende kunne sammenfattes som følger:

- 1) Kommissionen tildelte uretmæssigt GFA kontrakten, selv om sidstnævnte selskab ikke havde overholdt reglerne for udbudsproceduren, nemlig at pris- og personaleoversigten skulle stemme overens, og den regel, at hele uddannelsesbudgettet skulle indregnes i de godtgørelsesberettigede omkostninger.
- 2) Kommissionen havde ikke truffet passende foranstaltninger, selv om der forelå en interessekonflikt, eftersom F. var en af evaluatorene.
- 3) Kommissionen havde ikke truffet passende foranstaltninger, selv om GFA udskiftede mere end to tredjedele af sin langtidsguppe inden for få uger efter kontraktens underskrivelse.

Klageren tilsendte efterfølgende Ombudsmanden en gengivelse af en del af den tredje overvågnings- og evalueringsrapport for projektet af 6. august 2001, som efter klagerens opfattelse med al tydelighed bekræftede de synspunkter, han udtrykte i klagen. Klageren gjorde gældende, at der var klare beviser på fejlagtig anvendelse og spild af EU-skatteydernes midler. Klageren anmodede Ombudsmanden om at medtage den oprindelige klages spørgsmål 4 og 5 i sin undersøgelse. I det første af disse spørgsmål havde klageren gjort gældende, at Kommissionen havde tilladt en væsentlig reducere af projektets overordnede budget ved at tillade, at godtgørelsesberettigede omkostninger kunne overføres til tekniske ressourcer og støttetjenesteydelser, hvilket havde den dobbelte virkning, at de overordnede, samlede omkostninger for projektets gennemførelse reduceredes, ligesom det beløb, der faktisk var til rådighed til uddannelse og formidling, reduceredes. I det andet spørgsmål havde klageren spurgt, hvilken mekanisme der var taget i brug med henblik på at sikre, at buddene var sammenlignelige, når tilbudsgiverne havde indsendt meget forskellige redegørelser for deres brug af godtgørelsesberettigede omkostninger.

Klagerens supplerende skrivelse blev videresendt til Kommissionen, som blev anmodet om at tage hensyn til dens indhold i sin udtalelse.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Efter offentliggørelsen af en begrænset udbudsprocedure var klagerens firma og konsortiet GFA blandt de indstillede selskaber, der blev opfordret til at byde på det relevante Tacis-projekt. Evalueringen fandt sted den 16. og 17. december 1999 med det resultat, at GFA blev anbefalet som den bedste tilbudsgiver med klagerens firma på andenpladsen. I marts 2000 besluttedes det at annullere evalueringen af buddene, da det blev opdaget, at der eksisterede en potentiel interessekonflikt mellem et medlem af evalueringsudvalget og GFA. Reevalueringen af buddene fandt sted den 15. og 16. maj 2000 med et nyudpeget evalueringsudvalg. Resultatet blev det samme, som det første evalueringsudvalg var kommet frem til. Kontrakten med GFA blev derfor underskrevet i august 2000.

Klagerens firma havde skrevet til Kommissionen om sagen den 9. oktober 2000, og Kommissionen havde svaret den 9. november 2000. Klagerens firma havde sendt supplerende skrivelser den 18. december 2000 og den 31. januar 2001, som Kommissionen havde besvaret den 28. februar 2001. Den 15. marts 2001 havde klageren bekræftet modtagelsen af denne sidste skrivelse, men havde gentaget sit synspunkt om, at GFA's tilbud var i strid med bestemmelserne.

For så vidt angår de individuelle påstande, havde Kommissionen følgende bemærkninger:

1 Udbudsbetingelserne for det pågældende projekt indeholdt ingen særlig vejledning om fordelingen af midlerne under budgettet til uddannelse og replikation/formidling. GFA havde i sit forslag overholdt bestemmelserne i udbudsbetingelserne vedrørende budgetoversigten.

Præciseringer vedrørende udbudsmaterialet henviste specifikt til det relevante udbud. Præciseringen til tilbudsgiverne i forbindelse med Tacis-projekt FDRUS 9901 kunne ikke anvendes i forbindelse med projekt FDRUS 9902. Der er imidlertid siden da indført nye formater med meget præcise vejledninger til tilbudsgiverne for at undgå forskellige fortolkninger.

GFA havde angivet samme mandedag-ressourcer i sit tekniske og finansielle forslag, og fordelingen af mandedage mellem teknisk assistance og replikation/formidling fremgik ligeledes af såvel det tekniske som det finansielle forslag. Der var derfor ikke sket nogen

fordrejning af de påtænkte projektressourcer i GFA's forslag. GFA's lønninger stemte overens med lønningerne på markedet.

2 Efter evalueringerne af buddene var foretaget den 16. og 17. december 1999, konstaterede Kommissionen, at F. på det tidspunkt havde arbejdet som gruppeleder på et projekt i Ukraine for et selskab tilhørende holdingselskabet Stoas Holding Group (Stoas Agri-projects Foundation er medlem af GFA-konsortiet). Denne aktivitet fremgik ikke af F.'s CV, og han havde ikke selv nævnt det på noget tidspunkt under evalueringsproceduren. Kommissionen undersøgte sagen, så snart den var blevet gjort opmærksom på situationen. I lyset af den under disse omstændigheder opståede interessekonflikt, besluttedes det at annullere evalueringen af buddene og reevaluere buddene ved hjælp af evaluatore, der ikke havde været medlemmer af det oprindelige evalueringsudvalg. Desuden var de projektansvarlige blevet pålagt, at F. ikke burde udpeges som medlem af evalueringsudvalg i fremtiden. I henhold til artikel 12.4 i de generelle bestemmelser for Tacis-tilbudsgivere må ingen tilbudsgiver og ingen af tilbudsgiverens ansatte eller andre personer, der på nogen måde er knyttet til tilbudsgiveren med henblik på budet, deltage i evalueringen af det pågældende bud. Kommissionen havde sikret, at denne bestemmelse blev overholdt, ved at annullere det evalueringsudvalg, som F. havde deltaget i.

3 Tre måneder efter kontraktens indgåelse var Kommissionen blevet underrettet om, at gruppelederen, som oprindeligt var foreslået af GFA, ikke kunne udføre sine pligter på grund af dårligt helbred. På denne baggrund havde Kommissionen accepteret, at denne ekspert blev udskiftet. I henhold til artikel 18, stk. 2, i de generelle betingelser for servicekontrakter må kontrahenten, hvis det viser sig nødvendigt at udskifte en ansat på grund af sygdom, foreslå en afløser under forudsætning af, at kontrahenten får en skriftlig godkendelse heraf af den kontraherende myndighed. I modsætning til klagerens påstand var der ikke sket yderligere udskiftning af langtidseksperter i forbindelse med denne kontrakt. Kommissionen havde i løbet af de seneste uger modtaget et forslag om udskiftning af en anden langtidsekspert, hvilket forslag var under overvejelse. I sin skrivelse af 18. december 2000 havde AFCon beskyldt GFA for at foretage drastiske ændringer i sin gruppe uden dog at uddybe denne påstand. AFCon havde anført specifikke grunde til at tage tildelingen af kontrakten op til fornyet overvejelse i sin efterfølgende skrivelse af 31. januar 2001, som Kommissionen havde besvaret den 28. februar 2001.

Kommissionen afviste klagerens påstande og fastholdt, at kontrakten var blevet tildelt GFA i overensstemmelse med Tacis-udbudsreglerne.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage og fremsatte følgende yderligere bemærkninger:

F. og GFA havde begge til deres egen fordel holdt de oplysninger, der var årsag til interessekonflikten, skjult. Ifølge reglerne skulle begge parter have været fjernet fra udbudsprocessen.

Kun én ud af de tre lokale specialister, som GFA havde indstillet, havde været fuldtidsbeskæftiget.

Af retningslinjerne for udarbejdelsen af det tekniske og finansielle forslag fremgik det klart, at tallene i bilag D (oversigt over lønudbetalinger) meget præcist skulle afspejle tallene i bilag B (oversigt over personaleressourcer).

Resultatet, navnlig af overførslen af godtgørelsesberettigede beløb med det formål at maskere et meget underbemandet projekt, var åbenlyst i overvågnings- og evalueringsrapporten af 6. august 2001, hvori det blev antydnet, at der var problemer, og at der var et presserende behov for at vurdere situationen.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Anmodning om yderligere oplysninger

I lyset af ovenstående vurderede Ombudsmanden, at han havde behov for yderligere oplysninger for at kunne behandle klagen. Han anmodede derfor Kommissionen om (1) at forklare, hvorfor den var af den opfattelse, at eksperternes honorarer kunne indregnes i afsnit D i prisoversigten, til trods for, at der i sidstnævnte blev skelnet mellem "A. Honorarer" og "D. Godtgørelsesberettigede beløb", og (2) at angive, hvorfor den præcisering, der blev tilsendt tilbudsgivere på Tacis-projekt FDRUS 9901, ikke skulle gælde for projekt FDRUS 9902.

Kommissionens svar

I sit svar fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

På det tidspunkt, da udbuddet blev offentliggjort, var der ingen specifikke regler, der forbød indregning af honorarer under godtgørelsesberettigede beløb. Det var tværtimod almindelig praksis at indregne budgetter for specifikke aktiviteter under godtgørelsesberettigede omkostninger, selv om dele af disse budgetter rent faktisk var honorarer eller direkte udgifter. Med hensyn til det omstridte uddannelseselement, fastlagdes det i FDRUS 9902 kun, at der skulle afsættes et beløb på 0,5 mio. EUR til uddannelse. Det var således ikke forbudt at indregne honorarer til undervisere i uddannelsesbudgettet. Udbudsmaterialet var upræcist i denne henseende og åbnede mulighed for forskellige fortolkninger. Fremgangsmåden med at indregne honorarer til undervisere i uddannelsesbudgettet var ikke kun blevet anvendt af GFA, men også af en anden tilbudsgiver (Swedfarm). Ligeledes var forslaget fra endnu en tilbudsgiver (ADAS) om at anvende underleverandører i forbindelse med uddannelsesbudgettet ikke i modstrid med kravene i udbudsmaterialet. AFCons anderledes fremgangsmåde var en fortolkning, der ligeledes var blevet accepteret. Den var dog ikke mere berettiget end alle andre anvendte fremgangsmåder.

På tidspunktet for FDRUS 9902 kunne udbudsoplysningerne kun præciseres i overensstemmelse med artikel 9 i de generelle bestemmelser, som krævede et skriftligt svar til alle tilbudsgivere på anmodninger om præciseringer. Eftersom en præcisering, der blev modtaget i forbindelse med en anden udbudsprocedure, kunne tjene som berettigelse for den valgte fremgangsmåde i en lignende situation, var det ikke muligt at argumentere for, at de relevante regler ikke havde været overholdt i et andet bud. Ellers kunne tilbudsgiverne ikke længere stole på de oplysninger, de modtog i udbudsmaterialet til det projekt, de bød på.

Med hensyn til det specifikke indhold af præciseringen af projekt FDRUS 9901, fremgik det ikke heraf, at honorarer ikke burde indregnes under godtgørelsesberettigede beløb for at sikre, at buddene var sammenlignelige. Af præciseringen fremgik det, at det for at sikre buddenes sammenlignelighed var et krav, at hele uddannelsesbudgettet indgik under godtgørelsesberettigede omkostninger.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger til Kommissionens svar på Ombudsmandens anmodning om supplerende oplysninger fastholdt klageren sin klage.

AFGØRELSEN

1 Forkert tildeling af kontrakt

1.1 Klageren er direktør for et irsk firma (AFCon), der deltog i Kommissionens udbudsprocedure vedrørende Tacis-projekt FDRUS 9902 (landbrugsstøtte i Sydrusland).

Kontrakten blev i den sidste ende tildelt GFA, et tysk selskab, der havde budt en bedre pris. Klageren gør gældende, at Kommissionen dermed har handlet forkert. Han gør gældende, at GFA ikke overholdt udbudsreglerne, nærmere bestemt reglen om, at prisoversigten og oversigten over personaleressourcer skulle stemme overens.

1.2 Kommissionen anfører, at udbudsbetingelserne for det pågældende projekt ikke indeholdt nogen specifik vejledning vedrørende fordelingen af midler inden for budgettet for henholdsvis uddannelse og replikation/formidling, og at GFA i sit forslag havde overholdt bestemmelserne i udbudsbetingelserne om opdelingen af budgettet. Ifølge Kommissionen havde GFA angivet samme mandedag-ressourcer i sit tekniske og finansielle forslag, og fordelingen af mandedage mellem teknisk assistance og replikation/formidling fremgik ligeledes af såvel det tekniske som det finansielle forslag. Kommissionen tilføjer, at det ikke var forbudt at indregne honorarer under godtgørelsesberettigede poster, og at en anden tilbudsgiver havde benyttet samme fremgangsmåde. Efter Kommissionens opfattelse var AFCons fremgangsmåde også acceptabel, men ikke mere berettiget end GFA's fremgangsmåde.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at GFA i henhold til de af Kommissionen fremsendte dokumenter⁵⁷ i sin oversigt over personaleressourcer anførte, at dets EU-eksperter henhørende under én af fire kategorier (I-IV) ville udgøre i alt 2.687 mandedage, hvoraf 2.200 indgik under udgiftsområde A ("Teknisk assistance") og 487 under udgiftsområde B ("Uddannelse/replikation og formidling"). Samtidig anførtes det, at lokale eksperter ville udgøre 4.615 mandedage, heraf 2.250 under udgiftsområde A og 2.365 under udgiftsområde B. De samme tal fremgår i slutningen af GFA's finansielle forslag (eller prisoversigt). Rent teknisk har Kommissionen således ret i at gøre gældende, at GFA anvendte de samme tal i de to dokumenter.

1.4 Det skal imidlertid tages i betragtning, at prisoversigten i henhold til punkt C.2.1 i vejledningen til tilbudsgiverne skulle udarbejdes i overensstemmelse med formatet i kontraktudkastets bilag D⁵⁸. Dette bilag D er en tabel, der er delt i fire (A. Honorarer, B. Diæter, C. Direkte udgifter og D. Godtgørelsesberettigede beløb). "A. Honorarer" er underinddelt i tre sektioner – "Vestlige eksperter", "Lokale eksperter" og "Støttepersonale". Sektionen "Vestlige eksperter" er igen underinddelt i fire kategorier (I-IV). Ifølge dokumenterne fra Kommissionen anvendte GFA denne formular og opgav tal for hver af disse fire kategorier af EU-eksperter, lokale eksperter og støttepersonale. Der skal ligeledes tages højde for retningslinjerne vedrørende udarbejdelse af bilag D. Af punkt 4 under "Honorarer" fremgår det, at der skal være en klar skelnen mellem vestlige eksperter, lokale eksperter og lokalt støttepersonale. Tilbudsgiverne anmodes om at anvende samme kategori/titel i bilag D som i bilag B og C. De i bilag D angivne tal (for hver kategori eller individuel ekspert) skal svare nøjagtigt til tallene i tidsfordelingsoversigten (de enkelte eksperters anvendte tid på projektet), der indsendes som en del af bilag B (oversigt over personaleressourcer).

1.5 Det understreges således i vejledningen til tilbudsgiverne, at oplysningerne i prisoversigten *nøjagtigt og for de enkelte kategorier* skal afspejle oplysningerne i oversigten over personaleressourcer. Det kan dårligt nægtes, at denne betingelse ikke er opfyldt i GFA's tilfælde, selv om de tilføjede oplysninger i bunden af den af det pågældende firma indsendte prisoversigt tages i betragtning. Der er kun fuldstændig overensstemmelse, for så vidt angår mandedagene for EU-eksperter (2.200) og lokale eksperter (2.250) under udgiftsområde A.

⁵⁷ Der er en mindre uoverensstemmelse mellem disse dokumenter og de af klageren indsendte dokumenter, idet sidstnævnte kun viser 2.190 (og ikke 2.200) mandedage for EU-eksperter i hovedtabellen i det finansielle forslag.

⁵⁸ Af punkt C.2.1 i vejledningen til tilbudsgiverne fremgår det, at forkert fremlæggelse af priser kan medføre afvisning af budet.

1.6 Kommissionen anfører, at GFA's fremgangsmåde ikke desto mindre var acceptabel, eftersom der ikke var nogen regler, der udtrykkeligt udelukkede den. Dette argument kan ikke accepteres i nærværende sag af mindst tre årsager.

1.7 Først og fremmest ville ovennævnte retningslinjer ikke tjene noget formål, hvis tilbudsgiverne blot kunne tilsidesætte dem. Særligt ville strukturen i bilag D, der opfordrede tilbudsgiverne til at angive mandetimerne for EU-eksperterne for hver af de fire opstillede kategorier, ikke være formålstjenlig, hvis der kunne tilføjes yderligere mandetimer fra de pågældende eksperter andetsteds.

1.8 For det andet skal det erindres, at det kan lægges til grund, at de relevante regler har til formål at gøre de indsendte bud sammenlignelige. I en præcisering, der blev udsendt med hensyn til Tacis-projekt FDRUS 9901, henviste Kommissionen udtrykkeligt til behovet for at sikre, at buddene var sammenlignelige. Kommissionen har ret i at hævde, at denne præcisering ikke direkte finder anvendelse på andre projekter som f.eks. det her omtalte projekt, selv om den dog ikke syntes at bestride klagerens påstand om, at begge projekter blev oprettet under samme program, på samme tidspunkt og i henhold til de samme regler og bestemmelser. Kommissionen har imidlertid ikke bevist, at behovet for at sikre, at buddene er sammenlignelige, kun fandt anvendelse på projekt FDRUS 9901 og ikke det her omtalte projekt.

1.9 For det tredje gav godkendelsen af GFA's fremgangsmåde dette firma mulighed for at øge antallet af eksperter og disse eksperters mandedage og udgiftsføre beløbene over uddannelsesbudgettet. Kommissionen har fremlagt en tabel, der viser, hvilken vægt der skal tillægges de forskellige faktorer i forbindelse med den tekniske evaluering af buddene. Det fremgår af denne tabel, at profilen i forbindelse med tilbudsgivernes eksperter udgjorde 45 %, altså næsten halvdelen af den tildelte karakter. Kommissionens fremgangsmåde ville derfor klart favorisere de tilbudsgivere, der valgte en fremgangsmåde som GFA's.

1.10 I udbudsprocedurer er det god forvaltningsskik, at forvaltningen overholder de for disse procedurer opstillede regler. I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden, at Kommissionen ved at tillade, at tilbudsgiverne indregnede eksperternes honorarer under godtgørelsesberettigede omkostninger, ikke overholdt reglerne for udbudsproceduren og formålet med disse regler. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser. I betragtning af, at klagen til Ombudsmanden ikke omfatter krav om oprejsning, og at det kan lægges til grund, at tilfældet af fejl og forsømmelser ikke har nogen generelle følgevirkninger, afslutter Ombudsmanden behandlingen af sagen med en kritisk bemærkning.

1.11 I lyset af dette resultat finder Ombudsmanden ikke, at der er behov for at fortsætte undersøgelsen om de to yderligere påstande, som klageren har rejst i sine yderligere skrivelser.

2 Undladelse af at træffe passende foranstaltninger i forbindelse med interessekonflikt

2.1 Klageren påpeger, at F., en af de oprindelige evaluatore, stod i forbindelse med ét af GFA's partnerfirmaer. Han er af den mening, at såvel F. som GFA derfor burde have været fjernet fra udbudsprocessen.

2.2 Kommissionen påpeger, at den, så snart den hørte om Fowlers forbindelser, og dermed opdagede, at der forelå en potentiel interessekonflikt, besluttede at annullere evalueringen af buddene og reevaluere tilbuddene ved hjælp af evaluatore, der ikke havde været medlemmer af det oprindelige evalueringsudvalg. Desuden blev de projektansvarlige pålagt, at F. ikke burde udpeges som medlem af evalueringsudvalg i fremtiden. I henhold til artikel 12.4 i de generelle bestemmelser for Tacis-udbud må ingen tilbudsgiver og ingen af tilbudsgiverens ansatte eller andre personer, der på nogen måde er knyttet til tilbudsgiveren med henblik på buddet, deltage i evalueringen af det pågældende bud.

Kommissionen er af den opfattelse, at den ved at optræde, som den gjorde, sikrede overholdelse af denne bestemmelse.

2.3 Det fremgår, at Kommissionen, da den opdagede, at der forelå en interessekonflikt, fordi et af evalueringsudvalgets medlemmer stod i forbindelse med én af tilbudsgiverne, tog skridt til at annullere den første evaluering og arrangere en re-evaluering ved hjælp af nye evaluatore. Kommissionen fremlagde ligeledes retningslinjer for at sikre, at den relevante person ikke blev betroet hvervet som evaluator igen. Ombudsmanden finder, at det kan lægges til grund, at Kommissionens foranstaltninger er passende i lyset af sagens omstændigheder. Klageren har ikke bevist, at Kommissionen i tilfælde af en sådan interessekonflikt i henhold til udbudsreglerne ville have været forpligtet til at udelukke såvel den relevante evaluator som den pågældende tilbudsgiver. I artikel 12, stk. 5, i de generelle bestemmelser for Tacis-udbud fastsættes det, at, når der indgås en aftale med en tilbudsgiver, der har overtrådt artikel 12, stk. 4, kan kontrahenten ophæve aftalen med øjeblikkelig virkning. Ophævelsen af aftalen er således ikke obligatorisk, men ligger inden for Kommissionens skønsmæssige beføjelser. Ombudsmanden finder ikke, at klageren har bevist, at Kommissionen ved at optræde, som den gjorde, overskred sine skønsmæssige beføjelser i nærværende sag.

2.4 Under disse omstændigheder kan det lægges til grund, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side, for så vidt angår den anden påstand.

3 Undladelse af at træffe passende foranstaltninger i forbindelse med væsentlige ændringer

3.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen ikke traf passende foranstaltninger, selv om GFA havde udskiftet mere end to tredjedele af sin langtidsgroupe inden for få uger efter kontraktens underskrivelse.

3.2 Kommissionen svarer, at den tre måneder efter kontraktens indgåelse var blevet underrettet om, at den gruppeleder, som GFA oprindeligt havde foreslået, ikke kunne udføre sine pligter på grund af dårligt helbred. På denne baggrund accepterede Kommissionen udskiftningen af den pågældende ekspert i henhold til reglerne. I modsætning til klagerens påstand skete der ikke yderligere udskiftning af langtidseksperter i forbindelse med denne kontrakt. Kommissionen modtog få uger inden den dato, hvor den sendte sin udtalelse om sagen, et forslag om udskiftning af en anden langtidsekspert.

3.3 Ombudsmanden finder, at Kommissionens forklaringer er rimelige, og at klageren ikke har kunnet bevise sin påstand.

3.4 Under disse omstændigheder kan det lægges til grund, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side, for så vidt angår den tredje påstand.

4 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne klage er det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

I udbudsprocedurer er det god forvaltningsskik, at forvaltningen overholder de for disse procedurer opstillede regler. Ombudsmanden finder, at Kommissionen ved at tillade, at tilbudsgiverne indregnede eksperternes honorarer under godtgørelsesberettigede omkostninger i det foreliggende tilfælde, ikke overholdt reglerne for udbudsproceduren og formålet med disse regler. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

KOMMISSIONENS STØTTE TIL EU- FORSKERE, DER ARBEJDER I JAPAN

*Afgørelse om klage
1100/2001/GG over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

EU yder støtte til de videnskabsmænd i medlemsstaterne, der ønsker at forske i Japan, i øjeblikket inden for ”det femte rammeprogram for Det Europæiske Fællesskabs indsats inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration”. Støtten ydes i en periode på to år og i overlappende perioder. Dette betyder, at den gruppe, der startede i 1999 (den trettede gruppe af videnskabs- og teknologistipendiater siden ordningens begyndelse, også kaldet ”STF 13”), opholdt sig i Japan fra marts 1999 til marts 2001. Den efterfølgende gruppe (”STF 14”) startede i 2000 og bliver der til 2002 osv.

Alle støttebeløb udbetaltes til og med STF 12-gruppen i yen. Nogle af videnskabsmændene i STF 13-gruppen fik støtten udbetalt i euro. Som følge af en forringelse af kursen mellem de to valutaer fik disse videnskabsmænd udbetalt et beløb, der var langt mindre end det udbetalte beløb i yen. Efter at disse videnskabsmænd havde indgivet en klage til Kommissionen og efterfølgende til Ombudsmanden, fik de erstatning for deres tab⁵⁹.

Klageren i nærværende sag, en tysk videnskabsmand, tilhører STF 14-gruppen (2000-2002). Stipendiaterne i denne gruppe betales i euro. I oktober 2000 besluttede Kommissionen at øge den månedlige støtte til stipendiaterne af STF 14, for så vidt angår den anden halvdel af deres ophold i Japan. Klageren gjorde gældende, at han og hans kolleger stadig fik et væsentligt mindre beløb udbetalt end deres kolleger i STF 13-gruppen (for så vidt angår det første år) og deres kolleger fra STF 15-gruppen (for så vidt angår det andet år) for den samme periode, og at de derfor var udsat for forskelsbehandling.

Den 5. december 2000 skrev klageren og flere af hans kolleger til Kommissionen for at kræve erstatning. I sit svar af 21. marts 2001 anførte Kommissionen, at den havde opfyldt betingelserne i den individuelle aftale, og at der ikke var retskrav på erstatning. Kommissionen henviste endvidere til sin afgørelse af oktober 2000 om forhøjelse af den månedlige godtgørelse. Den 15. juni 2001 skrev klageren på ny til Kommissionen. Ifølge klageren havde Kommissionen ikke svaret på denne skrivelse på tidspunktet for klagens indgivelse til Ombudsmanden. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen ikke havde svaret på hans skrivelser inden for en rimelig frist og ydermere havde undladt at angive årsagerne til sin afgørelse om at afvise kravet om erstatning. Han gjorde endvidere gældende, at Kommissionen bevidst forhalede sagen. Efter hans mening havde Kommissionen dermed krænket hans ret til god forvaltning i henhold til artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder.

I det væsentlige nedlagde klageren følgende påstande og anbringender i sin klage, der blev indgivet i juli 2001:

- (1) Kommissionen havde undladt at yde ham erstatning for den forringede vekselkurs mellem yen og euro.
- (2) Kommissionen havde krænket hans ret til god forvaltning.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

For så vidt angår STF 13, blev der tildelt et månedligt støttebeløb på 445.000 JPY. Dette beløb fremgik af nogle af de kontrakter, der efterfølgende blev indgået med videnskabs-

⁵⁹ Se Ombudsmandens afgørelse af 30. marts 2001 om klage 1393/99/(IJH)/BB, som er tilgængelig på Ombudsmandens websted (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) og i årsberetningen for 2001.

mændene. I andre kontrakter, der blev behandlet af andre tjenestegrene, blev der henvist til det tilsvarende beløb i euro (3.063 EUR). Som følge af den forringede vekselkurs mellem yen og euro havde Kommissionen efterfølgende besluttet at yde erstatning til de videnskabsmænd, der havde fået støtten udbetalt i euro, for at sikre, at de modtog et beløb, der svarede til 445.000 yen.

Både STF 14 og STF 15 havde fået tildelt et månedligt beløb på 3.063 EUR. På det tidspunkt, da kontrakterne blev forhandlet, og for at tage højde for den forringede vekselkurs mellem yen og euro, havde Kommissionen imidlertid besluttet at øge den månedlige støtte til 3.600 EUR for STF 14 og 4.470 EUR for STF 15. Den månedlige støtte til videnskabsmændene i STF 14-gruppen var ligeledes sat op til 4.470 EUR, for så vidt angår det andet år.

Kommissionen var således af den opfattelse, at den havde opfyldt sine forpligtelser og hverken havde overtrådt princippet om berettiget forventning eller princippet om ligebehandling. Kommissionens tjenestegrene havde imidlertid gennemført en komparativ analyse af de økonomiske betingelser for de forskellige muligheder. På den baggrund var alle videnskabsmænd i STF 14-gruppen i november 2001 blevet underrettet om, at Kommissionen havde til hensigt at tildele dem en yderligere godtgørelse. Denne godtgørelse ville blive udbetalt, så snart de havde accepteret beløbet fra denne analyse.

Det var korrekt, at Kommissionen først havde svaret på skrivelsen af 5. december 2000 den 21. marts 2001. Dette skyldtes, at dette komplekse emne fordrede en del interne drøftelser med forskellige tjenestegrene, og at det havde været nødvendigt nøje at analysere situationen og de mulige løsninger. Mens klageren og flere af hans kolleger havde sendt endnu en skrivelse til Kommissionen den 15. juni 2001, havde delegationen i Tokyo været i løbende kontakt med stipendiaterne. Desuden havde Kommissionens tjenestegrene den 12. juni 2001 mødt syv af stipendiaterne i STF 14, herunder klageren, og forklaret situationen.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger underrettede klageren Ombudsmanden om, at Kommissionen ved den videokonference, der blev afholdt i starten af december 2001, havde tilbudt at udbetale yderligere beløb på mellem 11.037 EUR og 11.726 EUR til videnskabsmændene i STF 14, og at han og de andre havde accepteret dette tilbud. Disse beløb var imidlertid endnu ikke blevet udbetalt.

Klageren gentog ikke desto mindre, at Kommissionen efter hans opfattelse havde krænket hans ret til god forvaltning. Han understregede, at han havde måttet vente i tre måneder, før han modtog et kort svar på sin skrivelse af december 2000. Svaret på hans skrivelse fra juni var først blevet sendt i august 2001. Ifølge klageren havde Kommissionen kun kontaktet ham fire gange inden for en periode på tolv måneder, og de sidste to gange var dette kun sket, fordi Ombudsmanden havde lagt pres på Kommissionen. Klageren bemærkede, at han på videokonferencen havde givet udtryk for, at en undskyldning ville være på sin plads. Der var imidlertid ikke blevet givet nogen formel undskyldning.

AFGØRELSEN

1 Undladelse af at yde erstatning på grund af forringet vekselkurs

1.1 Klageren, en tysk videnskabsmand, blev af Kommissionen tildelt støtte i euro inden for "det femte rammeprogram for Det Europæiske Fællesskabs indsats inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration" til et ophold af to års varighed i Japan. Han gjorde gældende, at han som følge af den forringede vekselkurs mellem yen og euro fik udbetalt et mindre beløb end sammenlignelige videnskabsmænd, der var ankommet året før eller året efter, og at han dermed var udsat for forskelsbehandling.

1.2 I sin udtalelse anførte Kommissionen, at den havde opfyldt sine forpligtelser og hverken havde overtrådt princippet om berettiget forventning eller princippet om ligebehandling. Kommissionen bemærkede imidlertid også, at den havde gennemført en komparativ analyse af situationen og på baggrund af denne analyse havde til hensigt at udbetale yderligere godtgørelse til klageren og hans kolleger.

1.3 I sine bemærkninger underrettede klageren Ombudsmanden om, at Kommissionen havde tilbudt at udbetale et yderligere beløb på mellem 11.037 EUR og 11.726 EUR til klageren og hans kolleger, og at dette tilbud var blevet accepteret.

1.4 Klageren understregede, at det pågældende beløb endnu ikke var blevet udbetalt. Ombudsmanden sætter imidlertid sin lid til, at Kommissionen hurtigst muligt betaler klageren det skyldige beløb.

1.5 Det fremgår således, at Kommissionen har taget skridt til at finde en løsning på denne del af sagen og derved har imødekommet klageren.

2 Krænkelser af retten til god forvaltning

2.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen ikke svarede på hans skrivelser af 5. december 2000 og 15. juni 2001 inden for en rimelig frist og ydermere undlod at angive årsagerne til sin afgørelse om at afvise kravet om erstatning. Han anfører desuden, at Kommissionen bevidst forhalede sagen. Efter hans mening har Kommissionen dermed krænket hans ret til god forvaltning i henhold til artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder.

2.2 Kommissionen erkender, at den først den 21. marts 2001 svarede på den første skrivelse af 5. december 2000. Ifølge Kommissionen skyldtes dette, at dette komplekse emne fordrede en del interne drøftelser med forskellige tjenestegrene, og at det havde været nødvendigt nøje at analysere situationen og de mulige løsninger. Mens klageren og flere af hans kolleger havde sendt endnu en skrivelse til Kommissionen den 15. juni 2001, havde delegationen i Tokyo været i løbende kontakt med medlemmerne. Desuden påpeger Kommissionen, at dens tjenestegrene den 12. juni 2001 havde mødt syv af medlemmerne i STF 14, herunder klageren, og forklaret situationen.

2.3 Ifølge artikel 41, stk. 1, i chartret om grundlæggende rettigheder, har enhver ret til at få sin sag behandlet "inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer". Ombudsmanden bemærker, at klageren i nærværende sag første gang skrev til Kommissionen i starten af december 2000. Videokonferencen, hvor Kommissionen foreslog at udbetale et yderligere beløb, blev afholdt i starten af december 2001.

2.4 Det har således taget Kommissionen næsten et år at komme frem til en løsning på det spørgsmål, klageren og dennes kolleger havde rejst. I denne sammenhæng bør det tages i betragtning, at det på baggrund af en enkel matematisk øvelse var relativt let at fastslå nøjagtigheden af klagerens påstand om, at hans støttebeløb var lavere end det beløb, der udbetaltes til sammenlignelige videnskabsmænd. Ombudsmanden forstår, at det kan tage en rum tid at beslutte, hvilke foranstaltninger der skal træffes, og at finde de fornødne midler til at finansiere yderligere erstatningsbeløb. I betragtning af, at klagerens ophold i Japan var begrænset til to år, og at hensigten med støtten var at hjælpe klageren med at dække udgifterne i forbindelse med dette ophold, synes det imidlertid endnu vigtigere, at der blev reageret så hurtigt som muligt. Desuden var Kommissionen, allerede før klageren henvendte sig, klar over problemet, eftersom der i november 1999 var blevet indgivet en lignende klage⁶⁰. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden, at Kommissionen har undladt at behandle sagen inden for en rimelig frist. Dette udgør et tilfælde af fejl eller

⁶⁰ Se Ombudsmandens afgørelse af 30. marts 2001 om klage 1393/99/(IJH)/BB, som er tilgængelig på Ombudsmandens websted (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) og i den kommende årsberetning 2001.

forsømmelser, og Ombudsmanden finder det nødvendigt at fremsætte en kritisk bemærkning.

3 Konklusion

På baggrund af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af denne klage fremgår det, at det er nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

Ifølge artikel 41, stk. 1, i chartret om grundlæggende rettigheder, har enhver ret til at få sin sag behandlet "inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer". Ombudsmanden bemærker, at det i nærværende sag har taget Kommissionen næsten et år at komme frem til en løsning på det spørgsmål, klageren og dennes kolleger havde rejst. Han bemærker desuden, at Kommissionen, allerede før klageren henvendte sig, var klar over problemet, eftersom der i november 1999 var blevet indgivet en lignende klage. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden, at Kommissionen har undladt at behandle sagen inden for en rimelig frist. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

ETABLERING AF EN RESERVEFOND

*Afgørelse om klage
1165/2001/ME over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Klageren var generalsekretæren for Det Europæiske Miljøkontor (EEB), en almennyttig paraplyorganisation, der har til formål at forbedre EU's miljøpolitik, som i juli 2001 indgav en klage på vegne af organisationen. Rent økonomisk er EEB primært afhængig af midler fra Europa-Kommissionen (op til 50 %) samt af statstilskud. Derudover bidrager medlemskontingenterne med ca. 45.000 EUR om året. Klagen til Ombudsmanden vedrørte tilskudsaf tale SUF 99/84875 og en tvist mellem organisationen og Kommissionen efter Kommissionens afgørelse om at reducere den endelige udbetaling af tilskuddet for 1999 med 30.787,27 EUR.

Baggrunden for klagen er følgende:

Klageren forklarede, at EEB har haft en strukturel økonomisk svaghed, nemlig at den ikke havde nogen økonomiske reserver. Reserver er nødvendige for at kunne dække uventede tab og sikre, at de juridiske forpligtelser, som EEB har over for ansatte og andre, stadig kan opfyldes, hvis der ikke skulle komme noget tilskud. I 1996 opfordrede revisorerne EEB til at etablere en arbejdskapital/reservefond. Organisationens indvilligede i at gøre dette på baggrund af indtægterne fra medlemskontingenterne, eftersom donorer som f.eks. Kommissionen udelukkende sponsorerer aktiviteter. Indtil 1999 skulle reserven bruges til betaling af udestående forpligtelser. Efter 1999 blev der foretaget henlæggelser til en arbejdskapital/reservefond. EEB mente, at Kommissionens GD Miljø var indforstået dermed, men i 2000 viste det sig imidlertid, at GD Miljø ikke kunne acceptere denne løsning og reducerede sin sidste udbetaling til EEB med det pågældende beløb, nemlig 30.787,27 EUR.

EEB anfægtede denne afgørelse ved møder med og i skrivelser til GD Miljø samt med og til GD Finanskontrol og Michael Schreyer, kommissær med ansvar for budget. For så vidt angår tilskuddet for 1999, var disse anstrengelser forgæves. Klageren påpegede imidlertid, at anstrengelserne dog medførte, at Kommissionen tilpassede kontrakten med EEB og andre ngo'er i samme situation i 2000 for at undgå en lignende konflikt. Om dette løser problemet, vil klageren lade være usagt.

EEB kunne ikke acceptere resultatet af tvisten i 1999, eftersom både det relevante beløb og princippet var meget vigtige for organisationen. Den satte spørgsmålstegn ved

Kommissionens bevæggrunde, som den fandt var urimelige og underminerede den politik, som EEB påtog sig at følge efter 1996 for at forebygge en økonomisk krise som den, den tidligere havde oplevet. Klageren var stadig overbevist om, at Kommissionen havde fejlfortolket sine egne regler og anførte i det væsentlige følgende argumenter. Først og fremmest kræver Kommissionen, at EEB skal have en forsvarlig økonomisk forvaltning, sådan som det fastlægges i vademecumet om forvaltning af tilskud. Dette betyder efter klagerens såvel som EEB's revisorer's mening, bl.a. at der opbygges en hensigtsmæssig arbejdskapital/reservefond. For det andet har EEB hverken brugt Kommissionens midler eller penge, der udgjorde såkaldt modsvarende finansiering, der var nødvendig for at modtage tilskud fra Kommissionen, til at etablere reservefonden. Det var udelukkende indtægter fra EEB's medlemmer, der blev brugt til dette formål. For det tredje sponsorerede Kommissionen EEB's aktivitetsprogram, ikke EEB som organisation. Aktivitetsprogrammet for 1999 gav rent faktisk et underskud på 11.002 EUR. Dette underskud blev udlignet med indtægter fra medlemmerne, som oprindeligt skulle have været henlagt til reserven. Som følge deraf blev der kun henlagt 30.787,27 EUR. For det fjerde kaldte Kommissionen dette beløb et "overskud", men EEB er en almennyttig organisation og opererer som sådan ikke med overskud. I henhold til artikel 10, stk. 4, i de almindelige betingelser for tilskudsaftaler med De Europæiske Fællesskaber (bilag til tilskudsaftalen) er beløbet en ikke-støtteberettiget omkostning. Klageren medgav, at beløbet ikke var berettiget til støtte fra Kommissionen, og at det derfor blev betalt udelukkende af medlemsindtægter og ikke beregnet af modsvarende finansiering. For det femte konfiskerede Kommissionen hele det beløb, der skulle henlægges, og ikke kun en del af det, der vedrørte dens bidrag til EEB's arbejde. Dette var ikke i overensstemmelse med vademecumet, ligesom det var i strid med artikel 11, stk. 3, i de almindelige betingelser.

I det væsentlige gjorde klageren gældende, at Kommissionen fejlagtigt havde besluttet at nedsætte den endelige betaling til EEB i henhold til tilskudsaf tale SUF 99/84875 med 30.787,27 EUR. Klageren krævede beløbet tilbagebetalt.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen til udtalelse. I sin udtalelse påpegede Kommissionen, at den var enig med EEB for så vidt angår sagens kendsgerninger, men ikke for så vidt angår fortolkningen af kendsgerningerne.

Kommissionen anførte, at vademecumet kun fungerer som retningslinjer og ikke er juridisk bindende. Fornuftig økonomisk forvaltning skal ses som en forudsætning for at modtage finansiering fra Fællesskabet og ikke som en begrundelse for at opbygge økonomiske reserver. For så vidt angår klagerens argument om, at hverken Kommissionens tilskud eller den modsvarende finansiering indgik i opbygningen af en reservefond, afviste Kommissionen dette argument og anførte, at i henhold til finansieringsprogrammet for ngo'erne skal alle indtægter og udgifter i forbindelse med driftsudgifter og aktiviteter (såkaldt aktivitetsfinansiering) tages i betragtning. Dette betyder, at medlemskontingenterne ikke kan henlægges til oprettelse af en reservefond, eftersom de skal anvendes til at modregne udgifter.

I modsætning til klagerens betragtning om, at Kommissionen ikke sponsorerede EEB's organisation som sådan, anførte Kommissionen, at tilskudsaf taltalen (kontrakten) med meget få undtagelser dækkede alle typer udgifter. Disse undtagelser fremgår af de almindelige betingelser, som udgør en integreret del af aftalen. Navnlig kan fremhæves, at den dækker generalomkostninger uden begrænsning i form af en fast procentdel. Det nævnte tab var en regnskabsmæssig artefakt, eftersom EEB valgte at foretage henlæggelser med midler, som den ikke var berettiget til at beholde. Pengene skulle i henhold til aftalens bestemmelser have været betragtet som almindelige indtægter.

Ordet "overskud" kan være misvisende, eftersom almennyttige organisation ikke opererer med overskud. I denne henseende fremgår det klart af tilskudsaftalens artikel 3, stk. 4: *"Modtageren godkender, at tilskuddet under ingen omstændigheder må resultere i overskud, og at det skal begrænses til det beløb, der er behov for til at bringe indtægter og udgifter i forbindelse med foranstaltningen i balance."* Hensættelser til eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser anses ikke som værende støtteberettigede omkostninger (artikel 10, stk. 4, i de almindelige betingelser), hvilket ifølge Kommissionen betyder, at modtageren ikke har ret til at hensætte midler, hvis det medfører en nedsættelse af de indtægter, der skal bringe udgifterne i balance.

Kommissionen understregede, at den ikke havde konfiskeret beløbet fra medlemsindtægterne. Beløbet skulle i stedet bruges til at bringe foranstaltningens udgifter i balance. Følgelig blev tilskuddet begrænset til den resterende forskel mellem indtægter og udgifter.

Kommissionen anførte, at den havde forståelse for, at klageren på revisorens anbefaling søger at forbedre organisationens økonomiske stilling. Kontrakten, der blev indgået i 1999, og som er genstand for EEB's klage, udgør imidlertid ikke et passende juridisk grundlag til støtte for EEB's påstand om at etablere en reservefond. Kommissionen konkluderede, at tilskudsaftalen skulle følges, og at den kun kunne fortolkes som fuldstændig tilbagebetaling af overskydende midler. I aftalen opereres der med en sådan nedsættelse, der gøres bindende for modtagerne.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage. Han anførte, at det vigtigste punkt, for så vidt angår god forvaltningsskik, er, om tilskudsaftalen kun kan fortolkes på én måde. Klageren var overbevist om, at aftalen rummer mulighed for, at Kommissionen kan opbygge en beskeden arbejdskapital/reservefond. Dette ville være i overensstemmelse med såvel de almindelige betingelser i vademecumet som med principperne om fornuftig økonomisk forvaltning.

Det er sandt, at vademecumet ikke er juridisk bindende, men det viser vigtigheden for Kommissionen af, at modtageren har kapacitet til at håndtere eventuelle økonomiske risici og tab. Med hensyn til klagerens anden og tredje påstand anførte denne, at der i tilskudsaftalen anvendes ordet "foranstaltning". For EEB betød dette gennemførelse af det arbejdsprogram, den tilsendte Kommissionen, og som indgår i aftalen. Sammen med det pågældende arbejdsprogram fremsendtes et budget, som ikke omfattede indtægten på ca. 40.000 EUR fra medlemskontingenter. Beløbet indgik ikke i budgettet, fordi det skulle bruges til at opbygge en reserve efter flere års tilbagebetaling af forpligtelser. Kommissionens generaldirektorat for miljø var opmærksom på denne praksis, som startede i 1997 efter drøftelser med det pågældende GD. Forskellen i 1997 og 1998 var, at medlemskontingenterne blev brugt til at tilbagebetale udestående forpligtelser, hvilket ifølge Kommissionen hører under ikke-støtteberettigede omkostninger.

For så vidt angår argumentet om et muligt "overskud" fra EEB's side, anførte klageren, at Kommissionen med sin holdning lod forstå, at en organisation opgiver sin ret til at praktisere fornuftig økonomisk forvaltning, når den indgår en tilskudsaftale, eftersom den er forpligtet til at bruge alle sine indtægter til udgifter uden mulighed for at sikre, at organisationen kan modsvare eventuelle tab. Kommissionen bekræftede, at hensættelser til eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser er ikke-støtteberettigede omkostninger, men fratog samtidig EEB muligheden for at foretage sådanne hensættelser i form af en økonomisk reserve. Klageren understregede, at medlemsindtægterne på ca. 40.000 EUR ikke var indregnet som indtægter i det budget, som Kommissionen godkendte som en del af aftalen, hvilket betyder, at der ikke er sket en nedsættelse af de indtægter, der er til rådighed til gennemførelse af arbejdsprogrammet. Rent faktisk var det et meget beskedent beløb, der blev henlagt til reserven, og klageren kunne ikke acceptere Kommissionens argumenter om, at EEB vilkårligt henlagde en stor sum penge og derefter kunstigt reducerede de

indtægter, der var til rådighed til at bringe indtægter og udgifter i balance. Klageren fandt, at gennemførelsen af det arbejdsprogram fra 1999, som Kommissionen godkendte, ikke påvirkedes af EEB's beslutning om at henlægge medlemskontingenterne til en reserve.

Med hensyn til den kendsgerning, at Kommissionen inddrog hele og ikke kun en del af beløbet, henviste klageren til artikel 11, stk. 3, i de almindelige betingelser, hvor der klart henvises til en forholdsmæssig nedsættelse. Klageren fandt, at Kommissionens fortolkning i denne henseende var utilstrækkelig af to grunde. Først og fremmest fordi det nederlandske miljøministerium, en anden af sponsorerne af EEB's arbejdsprogram, spurgte EEB om det formodede overskud. Hvis der havde været tale om et overskud, skulle EEB have tilbagebetalt ministeriet ca. 10 %. Ministeriet accepterede imidlertid EEB's forklaring. Hvis det ikke havde accepteret forklaringen, ville der have været to sponsorer, der havde anmodet om parallel tilbagebetaling, og EEB skulle have betalt 110 % af det formodede overskud tilbage. For det andet modtager EEB en betydelig del af sin finansiering fra Kommissionen, mens andre miljøorganisationer modtager en lavere procentdel af deres budget fra Kommissionen, for nogles vedkommende blot 10 % under det samme program. Ville det så være rigtigt af Kommissionen at afkræve 100 % af det formodede overskud, hvis den kun havde bidraget med 10 %?

Klageren konkluderede, at han fortsat var uenig i Kommissionens udtalelse og fortolkning. Det var ikke i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik, når Kommissionen tvang organisationer, den selv støtter, til at køre uden økonomiske reserver.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Twisten mellem Kommissionen og klageren

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde imødekommet klagerens krav.

Muligheden for en mindelig løsning

Ombudsmanden sendte den 12. marts 2002 et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. I sin skrivelse foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen kunne overveje at tilbagebetale beløbet på 30.787,27 EUR til klageren eller alternativt give Ombudsmanden en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for dens handlinger, og hvorfor den mener, at dens opfattelse af den aftaleretlige stilling er berettiget.

I sit svar af 3. juni 2002 henviste Kommissionen først til Rådets afgørelse 97/872/EF⁶¹, som danner retsgrundlag for finansieringsprogrammet for de ikke-statslige organisationer (ngo'er). Med hensyn til den kendsgerning, at der i budgettet ikke indregnes medlemskontingent som indtægter, anførte Kommissionen, at budgettet under alle omstændigheder er et vejledende skøn, der udarbejdes, inden ansøgningen indsendes. Der er ikke noget, der tyder på, at medlemskontingenterne ikke ville udgøre en del af indtægterne fra "andre kilder". Alle indtægter, uanset om de indgår i budgettet eller ej, skal derfor tages i betragtning. Af artikel 3, stk. 4, i tilskudsaftalen fremgår det, at "(...) *tilskuddet (...) skal begrænses til det beløb, der er behov for til at bringe indtægter og udgifter (...) i balance.*" Med hensyn til den kendsgerning, at det i artikel 10, stk. 4, i de almindelige betingelser fastlægges, at eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser ikke betragtes som støtteberettigede omkostninger, henviste Kommissionen til artikel 11, stk. 3, i de almindelige betingelser, hvoraf følgende fremgår: "*Det maksimale tilskudsbeløb, som udbetales af Kommissionen, nedsættes forholdsmæssigt, hvis en sammenligning af den endelige opgørelse og det i aftalen indeholdte budget viser, at: (...) – de samlede indtægter over-*

⁶¹ Rådets afgørelse 97/872/EF af 16. december 1997 om et EF-handlingsprogram til fremme af ikke-statslige organisationer, som først og fremmest er aktive inden for miljøbeskyttelse, EFT L 354 af 30.12.1997, s. 25.

stiger de samlede udgifter; (...)." Eftersom reservefonden ikke indgik i budgettet, ikke engang som en ikke-støtteberettiget hensættelse, kan den ikke anses som værende en del af de samlede udgifter og under ingen omstændigheder som en støtteberettiget udgift. For så vidt angår den forholdsmæssige nedsættelse, henviste Kommissionen til den ovenfor citerede artikel 3, stk. 4, og til artikel 7, stk. 2, i tilskudsaftalen. Sidstnævnte artikel indeholder den bestemmelse, at i tilfælde af en konflikt mellem en bestemmelse i bilagene og en bestemmelse i den egentlige aftale har sidstnævnte forrang. Dette betyder, at tilskuddet skal begrænses til det beløb, der er behov for til at bringe indtægter og udgifter i balance. Bestemmelsen om forholdsmæssig nedsættelse gælder kun støtteberettigede udgifter. Tilskuddet er følgelig begrænset af tre lofter: det kan maksimalt udgøre 580.000 EUR, svarende til 53,73 % af de støtteberettigede reelle omkostninger (artikel 3, stk. 2), og det begrænses til det beløb, der er behov for til at bringe indtægter og udgifter i balance (artikel 3, stk. 4). Endvidere er der forskel på kontrakterne for 1997-1998 og kontrakten for 1999. Kontraktbetingelserne var derfor ikke ens. Desuden har Kommissionen nu erkendt, at der kan ske en akkumulering af forpligtelser ud af ikke-støtteberettigede omkostninger over en længere periode. Af samme grund blev der i kontrakten for 2000 indført mere fordelagtige betingelser for klageren. Kommissionen konkluderede, at den mente, at den havde givet Ombudsmanden en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for dens handlinger, og hvorfor den mener, at dens opfattelse af den aftaleretlige stilling er berettiget. Kommissionen så derfor ingen grund til at acceptere forslaget til en mindelig løsning.

I sine bemærkninger af 26. juli 2002 til Kommissionens udtalelse fastholdt klageren sine klagepunkter. Klageren anførte, at Kommissionens fortolkning af kontrakten gør det umuligt at operere med hensættelser til eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser og at praktisere fornuftig forvaltning. Klageren understregede, at denne hele tiden havde accepteret, at sådanne hensættelser hverken skulle betales af EU's bidrag eller af de modsvarende midler til det pågældende bidrag. EEB fandt derfor andre midler, nemlig medlemskontingenterne. Klageren havde ikke angivet i budgettet, at medlemskontingenterne, som Kommissionen vidste, at EEB modtog, var en indtægt i budgettet. Det fremgik rimeligt klart af budgettet, at medlemsindtægterne ikke skulle bruges til programmet. Kommissionens afvisning af at acceptere hensættelserne til eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser som ikke-støtteberettigede omkostninger og i stedet betragte dem som et overskud er i strid med artikel 10, stk. 4, i de almindelige betingelser, hvor der henvises til "omkostninger". Det er ligeledes logisk, at disse såkaldte ikke-støtteberettigede omkostninger ikke er nævnt i budgettet, eftersom Kommissionen kun ønskede at modtage oplysninger om støtteberettigede udgifter/omkostninger. Dette bekræftes endvidere af artikel 3, stk. 1, i de almindelige betingelser, hvor følgende fremgår: *"Det detaljerede budget i forbindelse med foranstaltningen fremgår af bilag III, som udgør en integrerende del af nærværende aftale (...) [og] (...) omfatter kun omkostninger, der er berettiget til EU-finansiering, som fastsat i bilag II."*

Klageren fastholdt, at det er svært at forstå, hvordan Kommissionen kan gøre krav på hele det beløb, som den betragter som et overskud, når der er andre donorer, der gerne ville have tilbagebetalt penge i tilfælde af et sådant overskud. Klageren var taknemmelig for, at Kommissionen havde ændret kontrakten for år 2000, men understregede, at det ikke betød, at den skulle acceptere en fortolkning af den tidligere kontrakt, som den kraftigt anfægtede, og som havde kostet EEB mange penge. For så vidt angår forskellene på kontrakterne fra 1997-1998 og 1999, er det rigtigt, at der findes sådanne forskelle, men de er ikke relevante i nærværende sag. I alle tre år benyttede Kommissionen de samme juridiske rammer, nemlig Rådets afgørelse 97/872/EF, der skulle støtte aktiviteter og administrative omkostninger inden for rammerne af det generelle arbejdsprogram. I kontrakten fra 1999 indgår et bilag med almindelige betingelser, mens der i de tidligere kontrakter kun indgik et bilag om økonomiske betingelser. Definitionen af støtteberettigede omkostninger er dog ens ligesom henvisningen til overskud (selv om dette i 1998 ikke blev nærmere angivet). Klageren anførte, at eftersom EEB hverken havde genereret et overskud eller fremlagt

hensættelser for eventuelle fremtidige tab eller forpligtelser som støtteberettigede omkostninger, er dette ikke relevant for den endelige vurdering. Klageren beklagede, at Kommissionen ikke accepterede Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning, og anmodede Ombudsmanden om at fastholde sin konklusion.

Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden ikke, at der er opnået en mindelig løsning.

AFGØRELSEN

1 Nedsættelse af betaling – retten til at etablere en arbejdskapital/reservefond

1.1 Klageren havde i 1999 indgået en tilskudsaftale (SUF 99/84875) med Europa-Kommissionen. På anbefaling fra klagerens revisor og for at praktisere fornuftig økonomisk forvaltning, satte klageren sig det mål at oprette en arbejdskapital/reservefond ved hjælp af medlemskontingenterne. Der blev ikke anvendt bidrag fra hverken Kommissionen eller fra modsvarende finansiering til at oprette reserven. Kommissionen besluttede imidlertid at nedsætte sit bidrag med det beløb, der var henlagt i reserven i 1999. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen fejlagtigt havde besluttet at nedsætte den endelige betaling til EEB i henhold til aftalen med 30.787,27 EUR. Klageren gjorde gældende, at beløbet blev tilbagebetalt.

1.2 I sin første udtalelse anførte Kommissionen, at kontrakten, der blev indgået i 1999, og som var genstand for EEB's klage, ikke udgjorde et passende juridisk grundlag til støtte for EEB's påstand om at etablere en reservefond. Kommissionen konkluderede, at tilskudsaftalen skulle følges, og at den kun kunne fortolkes som fuldstændig tilbagebetaling af overskydende midler. I aftalen opereres der med en sådan nedsættelse, der gøres bindende for modtagerne. I sit svar på forslaget til en mindelig løsning fastholdt Kommissionen sin holdning og henviste til bestemmelserne i tilskudsaftalen og i de almindelige betingelser.

1.3 Ombudsmanden bemærker, at tvisten vedrører en aftale, der er indgået mellem EEB og Kommissionen. I henhold til EF-traktatens artikel 195 er Den Europæiske Ombudsmand beføjet til at modtage klager "over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Fællesskabets institutioner eller organer". Ombudsmanden mener, at der foreligger fejl eller forsømmelser, når en offentlig myndighed ikke handler i overensstemmelse med en bindende regel eller et bindende princip. Der kan således også foreligge fejl eller forsømmelser, for så vidt angår opfyldelsen af forpligtelser på grundlag af kontrakter, der er indgået af Fællesskabets institutioner eller organer.

1.4 Ombudsmanden mener imidlertid, at omfanget af den undersøgelse, som han kan foretage i sådanne sager, nødvendigvis er begrænset. I særdeleshed er Ombudsmanden af den opfattelse, at det ikke er hans opgave at forsøge at fastslå, om nogen af parterne har gjort sig skyldige i et eventuelt kontraktbrud. Dette spørgsmål henhører udelukkende under en kompetent domstol, som kan påhøre parternes argumenter vedrørende den relevante nationale lovgivning og vurdere modstridende beviser vedrørende de forhold, der er genstand for tvister.

1.5 Ombudsmanden er derfor af den opfattelse, at i sager vedrørende aftaleretlige tvister er det begrundet at begrænse hans undersøgelse til at påvise, om fællesskabsinstitutionen eller fællesskabsorganet har givet ham en sammenhængende og rimelig redegørelse for retsgrundlaget for sine handlinger og for, hvorfor den eller det mener, at vedkommendes opfattelse af den aftaleretlige stilling er berettiget. Hvis det er tilfældet, vil Ombudsmanden konkludere, at hans undersøgelse ikke har afsløret et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Denne konklusion vil ikke berøre parternes ret til at få deres aftaleretlige tvist undersøgt og endeligt afgjort ved en kompetent domstol.

1.6 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen nedsatte sit tilskud med det beløb, som klageren havde henlagt til reservefonden. Eftersom klageren handlede på foranledning af sin revisor med henblik på at praktisere fornuftig økonomisk forvaltning, og eftersom der hverken blev brugt tilskud fra Kommissionen eller modsvarende finansiering, finder Ombudsmanden ikke, at Kommissionens handlinger er rimelige. Ombudsmanden er ikke overbevist om, at Kommissionen har givet en sammenhængende og rimelig begrundelse for sine handlinger. Ombudsmanden vil derfor fremsætte en kritisk bemærkning over for Kommissionen.

2 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne klage var det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen nedsatte sit tilskud med det beløb, som klageren havde henlagt til reservefonden. Eftersom klageren handlede på foranledning af sin revisor med henblik på at praktisere fornuftig økonomisk forvaltning, og eftersom der hverken blev brugt tilskud fra Kommissionen eller modsvarende finansiering, finder Ombudsmanden ikke, at Kommissionens handlinger er rimelige. Ombudsmanden er ikke overbevist om, at Kommissionen har givet en sammenhængende og rimelig begrundelse for sine handlinger.

Da dette aspekt af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, og da det ikke var muligt at finde en mindelig løsning på sagen, afslutter Ombudsmanden behandlingen af sagen.

Ombudsmandens konklusion forhindrer ikke klageren i at indgive sagen for en kompetent domstol.

UNDLADELSE AF AT UDBETALE TILSKUD

*Afgørelse om klage
1272/2001/SM
(fortrolig) over Europa-
Kommissionen*

KLAGEN

De ubestridte kendsgerninger, der ligger til grund for nærværende klage, er kort beskrevet følgende.

Kommissionen offentliggjorde den 20. august 1998 en indkaldelse af forslag (bekendtgørelsen) med henblik på at forbedre det finansielle klima for små og mellemstore europæiske virksomheder, SMV'er. Klageren, et selskab, fremsendte sin tilskudsansøgning, en gennemførlighedsundersøgelse inden for virksomhedsområdet af netværk af private investorer og SMV'er, til Kommissionen den 30. september 1999 vedrørende et projekt, der startede i 2000. I bekendtgørelsen beskrev Kommissionen to procedurer, en udvælgelsesprocedure, der er baseret på udvælgelseskriterierne i bekendtgørelsen, hvor tilskudsansøgningernes opfyldelse af kriterierne verificeres, og en tildelingsprocedure, hvor udvælgelseskomitéen sammenligner de udvalgte ansøgninger på baggrund af tildelingskriterierne og til sidst tildeler en af ansøgerne en kontrakt.

I maj 2000 anmodede Kommissionen klageren om at fremsende bankoplysninger med henblik på at udfærdige en kontrakt. Efter denne fax styrkede klageren organisationen i sin virksomhed (markedsføring, personale), mens han afventede Kommissionens godkendelse. Kommissionens finansielle tjenestegrene indledte imidlertid en revision af sine JOPP-projekter, dvs. Fællesskabets tilskudsordninger i Phare-landene, og inden for rammerne af denne revision lancerede den en undersøgelse af en af selskabets kompagnoner. Klageren sag blev stillet i bero, indtil hans kompagnon var rensat for alle anklager. I mellemtiden ændrede prioriteterne for Kommissionens program sig, og det pågældende projekt blev lukket i april 2001.

Klageren, som ikke havde modtaget en kontrakt inden udgangen af december 2000/januar 2001, kontaktede Kommissionen med henblik på at forespørge om projektets tidsplan og

godkendelsen af et tilskud til en gennemførlighedsundersøgelse. Klageren fik uformelt at vide, at der var indledt en revision af JOPP-programmet. I august 2001 underrettede Kommissionen klageren om, at denne havde været opført på en reserveliste, men at projektet var afsluttet, og at der derfor ikke ville blive udarbejdet en kontrakt. Klageren indgav den 30. august 2001 en klage til Den Europæiske Ombudsmand, hvori klageren anmodede om Ombudsmandens hjælp.

Klageren fremsatte i sin klage følgende påstande:

- 1) Kommissionen undlod at udbetale tilskuddet, efter at den havde godkendt forslaget.
- 2) Kommissionen undlod inden for rimelig tid at underrette klageren om, at projektet var afsluttet. Kommissionen havde endvidere undladt at underrette klageren om, at dennes ansøgning var blevet stillet i bero, og at virksomhedens kompagnon, X, var genstand for en efterforskning i Kommissionens tjenestegrene.

Klageren gør gældende, at Kommissionen som lovet bør underskrive kontrakten om tilskud og udbetale tilskuddet.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger.

Den 28. august 1998 offentliggjorde Kommissionen en indkaldelse af forslag med det formål at støtte små og mellemstore virksomheder (SMV'er) ved at udvikle netværk af private investorer (de såkaldte "Business Angels") gennem udbetaling af tilskud. Klageren, selskabet XXX, indsendte den 30. september 1999 et forslag om projekter, som skulle starte i 2000. Kommissionen bekræftede modtagelsen af denne ansøgning i en skrivelse af 29. oktober 1999 og oplyste klageren om, at udvælgelseskomitéen ville analysere forslaget, når tiden var inde. Efter denne analyse fjede den tildelende tjenestegren, GD Erhvervspolitik, selskabet til reservelisten, hvilket betød, at forslaget var gået igennem den første udvælgelsesfase, men at der endnu ikke var truffet afgørelse om tildeling af tilskuddet. Den 4. maj 2000 anmodede GD Erhvervspolitik klageren om bankoplysninger med henblik på at udfærdige en tilskudsaftale. Efter lanceringen af en revision af adskillige JOPP-projekter undersøgte Kommissionens tjenestegrene en af klagerens kompagnoners aktiviteter nærmere. GD Erhvervspolitik besluttede at stille selskabets ansøgning i bero under efterforskningen, indtil kompagnonen var renset for anklagerne.

Den 24. januar 2001 blev der afholdt et møde mellem GD Erhvervspolitik og selskabets repræsentanter, som gjorde det klart, at de stadig forventede at indgå en tilskudsaftale med Kommissionen, og udtrykte utilfredshed med den langtrukne interne revisionsproces. GD Erhvervspolitik underrettede dem derfor om, at Kommissionen ikke havde til hensigt at indgå en tilskudsaftale med selskabet, før kompagnonen var renset for alle anklager, og at forslaget i mellemtiden var stillet i bero. Nogle måneder senere, i april 2001, besluttede GD Erhvervspolitik at indstille aktiviteterne vedrørende "Business Angels"-netværket, hvilket betød, at tre tilbageværende forslag, herunder klagerens, ikke blev fulgt op.

Som svar på klagerens skrivelse af 11. juni 2001 underrettede Kommissionen i en skrivelse af 23. august 2001 klageren om, at projektet var indstillet, og at der ikke ville blive indgået en tilskudsaftale. Den 30. august 2001 fremsendte klageren et svar på Kommissionens skrivelse, hvori han bad om flere oplysninger og anmodede om, at der blev underskrevet en tilskudsaftale. Samme dag indgav klageren en klage til Ombudsmanden. Kommissionen fremsendte den 11. oktober 2001 et foreløbigt svar på klagerens skrivelse, hvori den oplyste ham om, at GD Erhvervspolitik fortsat var i færd med at verificere klage-

rens forslag, hvilket omfattede en anmodning om oplysninger til "Tribunal de Commerce de Nivelles" i Belgien vedrørende selskabets stiftelse og registrering.

Endelig kommenterer Kommissionen klagerens påstande:

Kommissionen mener ikke, at den undlod at udbetale tilskuddet, eftersom den ikke havde forpligtet sig til at yde et sådant tilskud til klageren. Den kendsgerning, at forslaget var optaget på en reserveliste, hvilket betyder, at det er gået gennem første udvælgelsesfase, men at der endnu ikke er truffet afgørelse om tildelingen af tilskuddet, er ikke det samme som en forpligtelse til at yde tilskuddet til dem, der står på reservelisten. Den bekræftelse, der blev fremsendt til klageren den 29. oktober 1999, og faxen af 4. maj 2000, hvori Kommissionen anmodede om bankoplysninger, er en del af Kommissionens administrative praksis og udgør ikke et løfte, som er bindende for Kommissionen.

For så vidt angår påstanden om undladelse af inden for rimelig tid at underrette klageren om, at projektet var indstillet, anfører Kommissionen, at selskabets ansøgning blev stillet i bero, mens man afventede resultatet af efterforskningen af en mistanke om svindel. Derefter blev det resterende budget for "Business Angels" for 2000 overført til 2001 og var fra udgangen af marts 2001 ikke længere gyldigt. På det tidspunkt besluttede GD Erhvervspolitik at indstille "Business Angels"-aktionen og underrettede klageren om, at actionen var indstillet, og at der ikke ville blive udbetalt flere tilskud.

For så vidt angår undladelsen af at oplyse klageren om, at hans ansøgning var stillet i bero, anfører Kommissionen endelig, at selskabet blev underrettet herom på mødet med GD Erhvervspolitik's medarbejdere, som fandt sted den 24. januar 2001. Med hensyn til påstanden om, at Kommissionen undlod at underrette klageren om, at dennes kompagnon var genstand for en revision udført af Kommissionens tjenestegrene, anfører Kommissionen, at klageren ligeledes blev underrettet om dette på mødet i januar 2001. Kommissionen bemærker endvidere, at Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig, OLAF, i oktober 2000 havde indledt en undersøgelse, som navnlig omfattede en af klagerens kompagnoner.

Klagerens bemærkninger

Klageren fastholder sine påstande i bemærkningerne og fremsætter følgende kommentarer:

Klageren fastholder, at Kommissionen afgav et tilsagn ved sin skrivelse af 4. maj 2000, hvori den anmodede om bankoplysninger og bad klageren om at fremsende disse oplysninger med henblik på udfærdigelsen af en kontrakt med XX. Klageren gør gældende, at Kommissionens tilsagn også fremgår af protokollen fra mødet med Kommissionen den 24. januar 2001, hvori det er skrevet, at selskabets forslag fik temmelig mange point i evalueringen, og at der blev udfærdiget en kontrakt med XX med henblik på at udarbejde og udvikle netværket. Klageren mener, at kontrakten blev udfærdiget, idet Kommissionen accepterede dets forslag.

Kommissionen erklærer om, at skrivelsen af 4. maj 2000, hvori den anmodede om bankoplysninger, automatisk blev tilsendt alle ansøgere på reservelisten, er ikke korrekt, eftersom klageren ikke stod på en sådan liste på dette tidspunkt.

Klageren mener endvidere, at Kommissionen burde have oplyst den om efterforskningen af påstået svindel begået af en af hans kompagnoner og ligeledes burde den have underrettet den pågældende kompagnon direkte herom. Den måde, hvorpå denne situation blev håndteret, fratog begge parter deres ret til forsvar, hvilket er en grundlæggende rettighed. Klageren påpeger endvidere, at anklagerne om svindel mod hans kompagnon ikke på nogen måde vedrører selskabet.

Klageren bemærker, at OLAF's undersøgelse på tidspunktet for Kommissionens udtalelse, den 7. januar 2002, endnu ikke er afsluttet, og at den blev indledt i oktober 2000, og nævner, at hans kompagnon derfor ikke har nogen kommentarer til spørgsmålet om anklagerne om uregelmæssigheder.

Klageren fremhæver endvidere, at Kommissionen endnu ikke har kommenteret indholdet i hans skrivelse til denne af 30. august 2001.

Han anmoder endelig om erstatning, inklusive renter, for det tab, han har lidt.

AFGØRELSEN

1 Klagerens nye påstande og krav

1.1 I sine bemærkninger nedlægger klageren påstand om, at Kommissionen ikke har fremsendt et fyldestgørende svar på hans skrivelse af 30. august 2001, og at Kommissionen har frataget både klageren og hans kompagnon deres ret til forsvar. Klageren kræver endvidere erstatning, inklusive renter, for Kommissionens undladelse af at udbetale tilskuddet.

1.2 Ombudsmanden finder ikke, at de nye påstande og kravet kan behandles på tilfredsstillende vis inden for rammerne af nærværende undersøgelse. Påstandene kunne blive genstand for en ny klage til Ombudsmanden. Klageren kan fremsende de nye påstande og kravet direkte til Kommissionen og overveje at indgive en ny klage til Ombudsmanden, hvis Kommissionen ikke fremsender et tilfredsstillende svar.

2 Påstand om undladelse af at udbetale tilskuddet efter at have godkendt forslaget

2.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen undlod at udbetale tilskuddet, efter at den havde godkendt forslaget, og nedlægger påstand om, at Kommissionen bør underskrive tilskudsaftalen og udbetale tilskuddet.

2.2 Kommissionen mener ikke, at den undlod at udbetale tilskuddet, eftersom den ikke havde forpligtet sig til at yde et sådant tilskud til klageren. Den kendsgerning, at klagerens forslag var gået gennem første udvælgelsesfase, men at der endnu ikke er truffet afgørelse om tildelingen af tilskuddet, er ikke det samme som en forpligtelse til at yde tilskuddet til de udvalgte selskaber på reservelisten.

2.3 Ombudsmanden bemærker, at den i denne sag anvendte udbudsprocedure er beskrevet i bekendtgørelsen af 20. august 1998 om indkaldelse af forslag, som havde til formål at forbedre det finansielle klima for SMV'er. Under udvælgelsen af selskaber med henblik på at styrke europæiske SMV'ers økonomiske struktur foretager Kommissionen først en indledende udvælgelse af mulige kandidater, som kan få tildelt en tilskudsafale, hvilket efterfølges af en anden fase, hvor den faktiske tildeling finder sted. Hvis Kommissionen godkender tilskudsansøgningen, indgås der en tilskudsafale. I nærværende sag synes klageren at være blevet udvalgt og dermed betragtet som en egnet kontrahent, men han fik imidlertid ikke tildelt en kontrakt.

2.4 På baggrund af de foreliggende beviser finder Ombudsmanden ikke, at Kommissionen forpligtede sig til at indgå en tilskudsafale med klageren.

2.5 Under disse omstændigheder fremgår det, at der ikke foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Kommissionens side, for så vidt angår dette aspekt af klagen.

3 Påstand om undladelse af inden for rimelig tid at underrette om, at projektet var afsluttet

3.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen inden for rimelig tid undlod at underrette klageren om, at projektet var afsluttet.

3.2 Ifølge Kommissionen besluttede den i april 2001 at indstille "Business Angels"-aktionen, på hvilket tidspunkt der kun var tre ansøgninger, der manglede at blive behandlet, herunder klagerens. Kommissionen underrettede i en skrivelse af 23. august 2001 klageren om, at den havde indstillet programmet, og at klagerens ansøgning derfor ikke længere var under overvejelse.

3.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen først underrettede klageren om, at den havde indstillet "Business Angels"-aktionen, fire måneder efter, at afgørelsen herom var truffet. Ifølge artikel 41 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder har enhver ret til at få sin sag behandlet "inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer". Kommissionen har ikke forklaret forsinkelsen. Under disse omstændigheder mener Ombudsmanden, at Kommissionen straks burde have underrettet klageren. Undladelsen heraf udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser, og Ombudsmanden fremsætter en kritisk bemærkning nedenfor.

4 Påstand om undladelse af at underrette om, at tilskudsansøgningen var stillet i bero, og at en kompagnon blev efterforsket

4.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen undlod at underrette klageren om, at dennes ansøgning var blevet stillet i bero, og at dennes kompagnon, X, var genstand for en efterforskning fra Kommissionens tjenestegrene.

4.2 Kommissionen hævder, at GD Erhvervspolitikens medarbejdere afholdt et møde med klageren den 24. januar 2001, hvor den underrettede denne om revisionen af en lang række JOPP-projekter, om efterforskningen af kompagnonens aktiviteter, og om at ansøgningen var stillet i bero.

4.3 De beviser, der er fremlagt for Ombudsmanden, støtter ikke klagerens påstand om, at Kommissionen undlod at underrette denne. Ombudsmanden finder derfor ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

5 Konklusion

På baggrund af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af denne klage fremgår det, at det er nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

Kommissionen traf sin afgørelse om at indstille "Business Angels"-aktionen i april 2001. Den underrettede først klageren herom den 23. august 2001. Ifølge artikel 41 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder har enhver ret til at få sin sag behandlet "inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer". Kommissionen har ikke forklaret forsinkelsen. Kommissionen burde straks have underrettet klageren. Undladelse heraf udgjorde et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da dette aspekt af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, var det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

UNDLADELSE AF AT SVARE BORGER I ARTIKEL 226-SAG

Afgørelse om klage 1767/2001/GG over Europa-Kommissionen

KLAGEN

Klageren er miljøekspert og bosiddende i Tyskland og Grækenland. Den 25. juli 2001 skrev han til Margot Wallström (Kommissær med ansvar for miljø) og bad hende rette opmærksomheden mod nogle efter hans mening alvorlige fejl i den miljøvurdering, som de græske myndigheder havde udført i forbindelse med en foreslået ny udvidelse af vejen fra Athen til Marathon.

Den 6. august 2001 anerkendte chefen for afdeling B.2 (Natur og biodiversitet) i Kommissionens Generaldirektorat for Miljø at have modtaget skrivelsen og påpegede, at de af klageren rejste spørgsmål krævede en grundig undersøgelse. Han bemærkede, at

Kommissionen ville gøre alt for at sikre, at klageren ville modtage et svar inden for seks uger efter modtagelsen af den pågældende skrivelse.

Da der ikke kom yderligere svar, sendte klageren tre påmindelser til Kommissionen (af 18. oktober, 15. november og 29. november 2001). Klageren gør gældende, at han den 1. december 2001⁶² blev ringet op af et medlem af Kommissionens Juridiske Tjeneste, som spurgte om indholdet af klagerens skrivelse. Ifølge klageren påpegede den person, der ringede, at klagerens skrivelse ikke kunne spores, og at Kommissionen derfor ikke vidste, om det var den juridiske eller videnskabelige afdeling, der skulle behandle den.

Den 7. december 2001 modtog klageren et brev af 3. december 2001, hvori Kommissionen underrettede ham om, at de i hans skrivelse af 25. juli 2001 fremsatte påstande var ved at blive undersøgt, og at han ville blive holdt orienteret.

I sin klage, der blev indgivet i december 2001, fremsatte klageren følgende påstande:

- 1 Behandlingen af sagen var blevet unødigt forsinket.
- 2 Hans skrivelser var blevet behandlet på en sjusket, kaotisk og uansvarlig måde.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Klagerens skrivelse af 25. juli 2001 var blevet sendt til afdeling B.2 i GD Miljø. Den 30. august 2001 var skrivelsen blevet videresendt til afdeling D.2 (Implementering og håndhævelse af lovgivning) i GD Miljø. Af forskellige årsager var klagerens skrivelse (på tysk) og de omfattende bilag (på græsk) ikke blevet behandlet inden for et passende tidsrum.

Fra den 1. juli 2001 havde stillingen som tjenestemand for græske anliggender været ubesat på grund af Kommissionens politik for intern mobilitet. De nødvendige foranstaltninger med henblik på at afhjælpe situationen blev truffet inden for meget kort tid. Stillingsopslaget for den relevante stilling (KOM/2001/2364) blev således slået op den 16. maj 2001, og den pågældende tjenestemand forlod stillingen den 1. juli 2001. De modtagne ansøgninger fra interne og eksterne ansøgere var blevet gennemgået. I lyset af antallet af ansøgninger og stillingens særlige natur var der først blevet ansat en ny tjenestemand pr. 16. september 2001.

Efter at have gennemgået dokumenterne havde afdeling D.2 i et notat af 30. november 2001 anmodet Kommissionens Generalsekretariat om at registrere klagerens skrivelse som en klage. Den 3. december 2001 havde afdeling D.2 underrettet klageren om, at Kommissionens tjenestegrene ville tage de nødvendige skridt med hensyn til skrivelsen. Den 14. december 2001 havde Generalsekretariatet underrettet klageren om, at hans skrivelse var blevet registreret som en klage (reference 2001/5235).

Den 21. januar 2002 havde Kommissionen anmodet de græske myndigheder om inden for to måneder at fremsende deres bemærkninger vedrørende klagerens påstande.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger henviste klageren til ordlyden af skrivelsen af 6. august 2001. Han var af den opfattelse, at den interne mobilitet, som Kommissionen henviste til, hverken var til gavn for ham selv eller den ansvarlige tjenestegren. Klageren fremhævede, at forsin-

⁶² I sin klage bemærker klageren, at han modtog dette opkald den 6. december 2001. I sine bemærkninger til Kommissionens udtalelse henviser klageren imidlertid til, at opkaldet skulle være foretaget den 1. december 2001. I lyset af denne skrivelse og dens indhold fremgår det, at den i klagen anførte dato var en fejl.

kelse i håndteringen af problemet betød, at løsningen nærmest var værdiløs, og kunne derfor ikke accepteres. Han satte ligeledes spørgsmålstejn ved, hvorfor han ikke var blevet underrettet, da det blev klart, at hans skrivelse ikke kunne besvares inden for seks uger, hvorfor hans påmindelser var blevet ignoreret så længe, og hvorfor han var blevet ringet op den 1. december 2001.

AFGØRELSEN

1 Unødig forsinkelse i behandlingen af sagen

1.1 Klageren sendte en klage til Kommissionen den 25. juli 2001. I en skrivelse af 6. august 2001 informerede Kommissionen ham om, at den ville gøre sit bedste for at behandle sagen inden for seks uger. På trods af tre påmindelser af henholdsvis 18. oktober, 15. november og 29. november 2001 skrev Kommissionen først den 3. december igen til klageren for at underrette ham om, at den var i gang med at behandle sagen. Klageren gør gældende, at Kommissionen unødigt forsinkede behandlingen af hans klage.

1.2 I sin udtalelse forklarer Kommissionen, at klagerens skrivelse først blev sendt til afdeling B.2 og derefter til afdeling D.2 i Generaldirektoratet for Miljø. Ifølge Kommissionen var der flere årsager til, at behandlingen af denne skrivelse var blevet forsinket. Tjenestemanden med ansvar for græske anliggender i afdeling D.2 forlod sin stilling den 1. juli 2001 inden for rammerne af Kommissionens politik for intern mobilitet. Der blev imidlertid i god tid truffet foranstaltninger med henblik på at afhjælpe situationen. Den ledige stilling blev slået op den 16. maj 2001. I lyset af antallet af modtagne ansøgninger og stillingens særlige natur var der først blevet ansat en ny tjenestemand pr. 16. september 2001. Den 14. december 2001 underrettede Kommissionens Generalsekretariat klageren om, at hans skrivelse var blevet registreret som en klage. Den 21. januar 2002 anmodede Kommissionen de græske myndigheder om inden for to måneder at fremsende deres bemærkninger vedrørende klagerens påstande.

1.3 Det er god forvaltningsskik at svare på skrivelser fra borgere inden for en rimelig frist. I nærværende sag sendte Kommissionen en foreløbig skrivelse, kort efter den havde modtaget klagerens skrivelse af 25. juli 2001. I denne skrivelse anførte Kommissionen, at den ville gøre sit bedste for at sikre, at klageren ville modtage et svar inden for seks uger efter modtagelsen af den pågældende skrivelse. Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen først efter at have modtaget tre påmindelser fra klageren i en skrivelse af 14. december 2001 underrettede klageren om, at den havde registreret hans skrivelse som en klage, det vil sige mere end fire måneder efter at den havde modtaget den pågældende skrivelse.

1.4 Det er klart, at hvad der er en "rimelig" frist til at svare, afhænger af omstændighederne i det enkelte tilfælde. Det fremgår, at Kommissionen især påberåber sig det forhold, at den tjenestemand, der havde ansvaret for græske anliggender i afdeling D.2, havde forladt afdelingen pr. 1. juli 2001, og at hans eller hendes efterfølger først besatte stillingen pr. 16. september 2001. Ombudsmanden erkender, at personaleskift kan føre til forsinkelser i behandlingen af skrivelser sendt af borgerne, og at der kan være omstændigheder, hvor administrationen kan påberåbe sig dette forhold for at retfærdiggøre sådanne forsinkelser. Dette synes dog ikke at være tilfældet i denne sag. Først og fremmest var det Kommissionen selv, der i august 2001 besluttede igen at sende klagerens skrivelse til afdeling D.2, selv om den må have været klar over, at sagsbehandlerens stilling havde været ledig siden 1. juli 2001. For det andet må Kommissionen i lyset af, at sagsbehandleren først besatte stillingen den 16. september 2001, have været klar over, at det var meget usandsynligt, at svaret på klagerens skrivelse af 25. juli 2001 kunne afsendes inden for den i skrivelsen af 6. august 2001 anførte periode på seks uger. Den kunne således i det mindste have været så høflig, at den havde underrettet klageren herom inden for denne periode. For det tredje var såvel klagerens skrivelse af 25. juli 2001 og de tre efterfølgende

påmindelser skrevet på tysk, ikke på græsk. Kommissionen har ikke bevist, at der ikke var nogen i afdeling D.2 eller andetsteds i GD Miljø, der kunne have skrevet til klageren på tysk for at forklare situationen. Der burde i det mindste have været sendt et svar ved modtagelsen af klagerens påmindelser. Ombudsmanden vil gerne påpege, at Kommissionen heller ikke i sin udtalelse undskyldte herfor.

1.5 Ombudsmandens konklusion er derfor, i lyset af omstændighederne, at Kommissionen ikke har svaret på klagerens skrivelser inden for en rimelig frist. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Der fremsættes derfor en kritisk bemærkning i denne henseende.

2 Behandling af skrivelserne på en sjusket, kaotisk og uansvarlig måde

2.1 Klageren gør gældende, at Kommissionen behandlede hans skrivelser på en sjusket, kaotisk og uansvarlig måde. Som støtte for sit synspunkt påpeger han, at han den 1. december 2001 var blevet ringet op af et medlem af Kommissionens Juridiske Tjeneste, som spurgte om indholdet af hans skrivelse af 25. juli 2001. Ifølge klageren påpegede den person, der ringede, at klagerens skrivelse ikke kunne spores, og at Kommissionen derfor ikke vidste, om det var den juridiske eller videnskabelige afdeling, der skulle behandle den.

2.2 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen har undladt at kommentere dette spørgsmål. Hvis den pågældende opringning rent faktisk fandt sted, kan det lægges til grund, at der herskede forvirring hos Kommissionen. Denne forvirring synes imidlertid at have været begrænset. Allerede den 14. december 2001 underrettede Kommissionen klageren om, at hans skrivelse var blevet registreret som en klage, og det fremgår, at Kommissionen har behandlet sagen behørigt siden da.

2.3 Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden ikke, at der er behov for, at han fortsætter sin undersøgelse vedrørende klagerens anden påstand.

3 Konklusion

På baggrund af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af denne klage fremgår det, at det er nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

Det er god forvaltningsskik at svare på skrivelser fra borgere inden for en rimelig frist. I nærværende sag var det først i en skrivelse af 14. december 2001, efter at have modtaget tre påmindelser fra klageren, at Kommissionen underrettede klageren om, at den havde registreret hans skrivelse som en klage, det vil sige mere end fire måneder efter at den havde modtaget den pågældende skrivelse. Selv om der var blevet sendt en foreløbig skrivelse kort tid efter modtagelsen af den oprindelige skrivelse, finder Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i lyset af sagens omstændigheder har behandlet sagen inden for en rimelig frist. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da disse aspekter af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

**AFSLUTNING AF EN
MILJØSAG I HEN-
HOLD TIL ARTIKEL
226: PÅSTAND OM
MANGLENDE
BEGRUNDELSE OG
HENSYNTAGEN TIL
OMBUDSMANDENS
RAPPORT**

*Afgørelse om klage
39/2002/OV over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Ifølge klageren var de faktiske omstændigheder følgende:

Klageren indgav en klage til Kommissionen over de britiske myndigheders overtrædelse af Rådets direktiv 85/337/EØF af 27. juni 1985 (bedre kendt som VVM-direktivet⁶³). Klagen blev registreret i oktober 2000. I sin klage gjorde klageren gældende, at der var givet byggetilladelse til en væddeløbsbane på øen Anglesey, uden at der var foretaget en vurdering af indvirkningen på miljøet.

Den 14. august 2001 underrettede GD Miljø klageren om, at selv om det havde været ønskværdigt, at den lokale planlægningsmyndighed havde foretaget en VVM i henhold til direktiv 85/337/EØF, inden byggetilladelsen blev givet i 1992, fremgår det ikke af de foreliggende oplysninger, at der skete en overtrædelse af direktivet, da planlægningsmyndigheden skønnede, at der ikke var behov for en sådan vurdering. Af skrivelsen fremgik det, at sagen ville blive afsluttet, medmindre klageren fremsendte nye oplysninger inden for en måned. Klageren svarede den 27. september 2001 med nogen forsinkelse, eftersom han var på ferie. Den 8. november 2001 blev klageren endelig underrettet af Kommissionen om, at sagen var afsluttet.

Klageren bemærker, at GD Miljøs fortolkning af direktivet forekommer at være utilfredsstillende, eftersom generaldirektoratet i stedet for at påberåbe sig direktivet for at beskytte borgerne og miljøet er af den opfattelse, at direktivet på ingen måde er bindende for medlemsstaterne. I direktivet, som på engelsk gør brug af ordene "shall", "should be" og "must be" i betydningen "skal" og "bør", fremgår det klart, at medlemsstaterne først bør give tilladelse til projekter efter at have foretaget en VVM. Klageren gør gældende, at Kommissionen ikke gav nogen begrundelse for, hvorfor netop det pågældende projekt blev fritaget for en vurdering af indvirkningerne på miljøet.

Klageren henviser til en omfattende rapport fra 1998 fra den lokale ombudsmand i Wales⁶⁴, der klart og udtrykkeligt konkluderer, at der foreligger et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra det lokale råds side. I afsnit 64 i denne rapport fremgår det, at der skulle have været stillet krav om, at ejerne af væddeløbsbanen skulle indsende en miljøvurdering af deres forslag sammen med ansøgningen om byggetilladelse, men at der ikke blev stillet et sådant krav. Dette tog GD Miljø ikke i betragtning, idet det slet ikke henviste til denne rapport.

Den 6. januar 2002 skrev klageren til Ombudsmanden og fremsatte følgende tre påstande:

- 1 Kommissionen tog i sin vurdering ikke hensyn til rapporten fra 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales, som fandt, at der forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser.
- 2 Kommissionens afslutning af sagen er baseret på en forkert fortolkning af direktivet.
- 3 Kommissionen begrundede ikke, hvorfor netop dette projekt var fritaget for at få foretaget en vurdering af indvirkningerne på miljøet.

⁶³ Rådets direktiv 85/337/EØF af 27.6.1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet, EFT 1985 L 175, s. 40.

⁶⁴ Udvalget for lokaladministration i Wales (*Commission for Local Administration in Wales*), rapport fra den lokale myndigheds ombudsmand om undersøgelse af klage 97/0471/AN/032, 97/0665/AN/041, 97/0987/AN/019 og 97/0988/AN/020 over det tidligere byråd (Borough Council) og amtsråd (County Council) på Isle of Anglesey, 9. marts 1998.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

For så vidt angår den første påstand om, at Kommissionen i sin vurdering ikke havde taget hensyn til rapporten fra 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales, som fandt, at der forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser, bemærkede Kommissionen, at den var bevidst om den pågældende rapport, men at der i rapporten ikke var nogen beviser for, at fællesskabslovgivningen, og særligt direktiv 85/337/EØF, var blevet overtrådt. Faktisk havde Kommissionen i sin skrivelse til klageren af 26. januar 2001 påpeget, at udpegelsen af et særligt smukt område udelukkende var et nationalt anliggende. Eftersom der ikke var retsgrundlag for udpegelsen i fællesskabslovgivningen blev den betragtet som irrelevant i forbindelse med netop denne klage.

For så vidt angår den anden påstand om, at afslutningen af sagen var baseret på en forkert fortolkning af direktiv 85/337/EØF, bemærkede Kommissionen, at klagen vedrørte en afgørelse fra 1992 fra den lokale planlægningsmyndighed om at give byggetilladelse til en væddeløbsbane uden en vurdering af indvirkningerne på miljøet i henhold til ovennævnte direktiv. Klagen vedrørte således bestemmelser i det pågældende direktiv, inden det blev ændret ved direktiv 97/11/EF.

I artikel 2, stk. 1, i det oprindelige direktiv fastlægges det, at *"Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på, at projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, undergives et krav om tilladelse og en vurdering af denne indvirkning, inden der gives tilladelse. Disse projekter er defineret i artikel 4."*

I artikel 4, stk. 2, i direktivet fastlægges det, at *"Projekter, der henhører under de i bilag II anførte grupper, vurderes i henhold til artikel 5 til 10, når medlemsstaterne finder, at det er påkrævet på grund af projekternes karakter. Med henblik herpå kan medlemsstaterne navnlig udpege visse typer projekter, der skal vurderes, eller fastsætte kriterier og/eller grænseværdier for at afgøre, hvilke af projekterne henhørende under de i bilag II anførte kategorier, der skal vurderes i henhold til artikel 5 til 10."*

"Permanente baner til væddeløb samt til prøvekørsel af biler og motorcykler" er en af de kategorier af projekter, der indgår i direktivets bilag II, stk. 11, litra b).

EF-Domstolen har fastlagt, at selv om direktivets artikel 4, stk. 2, andet afsnit, giver medlemsstaterne et skøn, når de udpeger visse typer projekter, der skal vurderes, eller fastsætter kriterier og/eller grænseværdier, der skal lægges til grund, er dette skøn afgrænset af forpligtelsen i artikel 2, stk. 1, til at foretage en undersøgelse af indvirkningerne af projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet (se sag C-435/97 World Wildlife Fund (WWF) m.fl. mod Autonome Provinz Bozen m.fl., præmis 36).

Den 31. januar 2001 skrev Kommissionen til de britiske myndigheder for at få forklaret, om der var taget hensyn til behovet for en VVM i denne sag, særligt med henblik på støjgener. I deres svar af 26. marts 2001 anførte de britiske myndigheder, at den relevante lokale planlægningsmyndighed på daværende tidspunkt havde vurderet, at det var usandsynligt, at det foreslåede byggeri ville have en væsentlig indvirkning på miljøet og krævede derfor ikke, at bygherren skulle udarbejde en VVM. På spørgsmålet om vedvarende støjforurening bemærkede de britiske myndigheder korrekt, at selv om der i direktivet ikke stilles krav om en VVM, efter et projekt havde fået byggetilladelse, var der ikke desto mindre blevet foretaget støjovervågning på stedet og som følge deraf opført to nye støjbarrierer.

I lyset af Det Forenede Kongeriges svar fandt Kommissionen, at der ikke var beviser på, at Det Forenede Kongerige havde overtrådt det oprindeligt vedtagne direktiv, og at klagen,

eftersom der ikke forelå yderligere beviser fra klageren om en sådan overtrædelse, var ubegrundet.

For så vidt angår den tredje påstand om, at Kommissionen ikke havde begrundet, hvorfor netop dette projekt blev fritaget for en VVM, anførte Kommissionen, at den i sin skrivelse af 14. august 2001 gav klageren en uddybende forklaring om Det Forenede Kongeriges svar på klagen og gav ham mulighed for at kommentere yderligere. Selv om klageren rent faktisk skrev til Kommissionen den 27. september 2001 og anførte, at han var bekymret over Kommissionens håndtering af sagen, indeholdt skrivelsen ingen yderligere relevante beviser, som Kommissionen kunne tage i betragtning. Da der ikke forelå yderligere beviser fra klagerens side på, at Det Forenede Kongerige havde overtrådt direktivet, besluttede Kommissionen derfor at afsluttede sagen, og underrettede klageren derom i en skrivelse af 15. oktober 2001. I skrivelsen gentog Kommissionen, at den i betragtning af datoen for byggetilladelsen i denne sag måtte vurdere sagen på baggrund af det oprindeligt vedtagne direktiv og ikke på baggrund af direktivet som ændret ved direktiv 97/11/EØF, der indeholder strengere krav til medlemsstaternes skøn i henhold til artikel 4, stk. 2.

I henhold til artiklen som ændret skal medlemsstaterne sørge for, at de kompetente myndigheders afgørelser efter artikel 4, stk. 2, stilles til rådighed for offentligheden. Dette krav indgik ikke i det oprindelige direktiv, da der blev ansøgt om byggetilladelse i nærværende sag.

Klagerens bemærkninger

Med hensyn til den første påstand om rapporten fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales er klageren af den mening, at Kommissionen tog fejl, da den udtalte, at der i rapporten ikke var nogen beviser for, at fællesskabslovgivningen, og særligt direktiv 85/337/EØF, var blevet overtrådt. I denne rapport anførtes det, at det var meget utilfredsstillende, at den lokale myndighed valgte at ignorere advarslerne fra sin egen direktør for miljø sundhed, og at det ligeledes var beklageligt, at der ikke var blevet foretaget en VVM. Klageren spekulerer på, hvor meget klarere beviserne for overtrædelse af fællesskabslovgivningen skal være for Kommissionen.

Med hensyn til Kommissionens standpunkt om, at Det Forenede Kongeriges udpegelse af et særligt smukt område ikke var relevant for vurderingen af klagen, eftersom det udelukkende var et nationalt anliggende, som der ikke var retsgrundlag for i fællesskabslovgivningen, anførte klageren, at det var forkert af Kommissionen at ignorere det signal, der blev udsendt med denne nationale udpegelse.

Klageren gjorde ligeledes opmærksom på, at Kommissionen noget ironisk havde anført, at man med rimelighed kunne forestille sig, at spørgsmålet om støjforurening ville være blevet undersøgt nøjere, hvis der var blevet foretaget en VVM af denne udvikling, inden byggetilladelsen blev givet.

Med hensyn til den anden påstand bemærkede klageren, at Kommissionens fortolkning af direktiv 85/337/EØF var i modstrid med både direktivets tekst og ånd. Klageren henviste til ordene "skal" og "bør", der indgår flere steder i præamblen til direktivet. Der er dermed ingen tvivl om, at beskyttelse af miljøet er en juridisk forpligtelse for medlemsstaterne.

Med hensyn til medlemsstaternes skønsmålinger for så vidt angår VVM'en, som Kommissionen henviste til, bemærkede klageren, at "permanente baner til væddeløb samt til prøvekørsel af biler og motorcykler" klart indgår i et af de mange "projekter i henhold til artikel 4, stk. 2."

For så vidt angår svaret fra de britiske myndigheder om, at den relevante lokale planlægningsmyndighed på daværende tidspunkt havde vurderet, at det foreslåede byggeri ikke ville have en væsentlig indvirkning på miljøet og derfor ikke krævede, at bygherren skulle udarbejde en VVM, anførte klageren, at Kommissionen i lyset af hans klage, hvoraf det

fremgik, at væddeløbsbanen havde været kilde til klager fra og irritation for de lokale beboere, burde have behandlet denne påstand med skepsis. Klageren spørger, om en fornuftig person ville have tvivlet på, at en komplet motorvæddeløbsbane ville have en væsentlig indvirkning på miljøet og dermed skulle underkastes en VVM?

Klageren mener ikke, at Kommissionen på tilfredsstillende vis har begrundet, hvorfor netop dette projekt var fritaget for en VVM. Han anfører, at Kommissionen i det mindste kunne have støttet den lokale myndigheds ombudsmand i dennes tydelige identifikation af et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Klageren havde fået den opfattelse, at der her var tale om et bureaukrati, der er både opfindsomt og behændigt, ikke med hensyn til at forsvare offentlighedens interesser og miljøet, men med hensyn til at finde undskyldninger for, at EU's direktiver ikke bør gennemføres og håndhæves. Klageren konkluderede, at denne situation kun kan medvirke til at øge afstanden mellem EU's borgere og institutioner.

AFGØRELSEN

1 Påstand om Kommissionens manglende hensyntagen til rapporten fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales

1.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen i sin vurdering ikke tog hensyn til rapporten fra 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales, som fandt, at der forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

1.2 Kommissionen bemærkede, at der i rapporten ikke var nogen beviser for, at fællesskabslovgivningen, og særligt direktiv 85/337/EØF, var blevet overtrådt. Kommissionen anførte, at udpegelsen af et særligt smukt område udelukkende var et nationalt anliggende og dermed ikke relevant for nærværende klage.

1.3 Den Europæiske Ombudsmand har undersøgt rapporten af 9. marts 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales. Den Europæiske Ombudsmand bemærker, at den waliske ombudsmands i sin konklusion om fejl eller forsømmelser henviser til betingelserne i den britiske forordning om by- og landplanlægning (vurdering af miljømæssige virkninger) fra 1988 (*Town and Country Planning (Assessment of Environmental Effects) Regulations 1988*). Ifølge det forklarende notat, der er vedlagt denne forordning, omhandler forordningen gennemførelsen af direktiv 85/337/EØF i England og Wales.

1.4 I overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik skal en institution i sine afgørelser tage hensyn til de relevante faktorer og give dem hver især den vægt i afgørelsen, som de bør have, samt udelukke ethvert irrelevant element fra sine overvejelser⁶⁵.

1.5 Ved at undlade at nævne rapporten af 9. marts 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales i sine skrivelser til klageren, til trods for at klageren specifikt havde henledt Kommissionens opmærksomhed på denne rapport, undlod Kommissionen at tage hensyn til en relevant faktor i sin afgørelse om at afslutte sagen. Dette udgør et tilfælde af fejl og forsømmelser, og Ombudsmanden fremsætter en kritisk bemærkning nedenfor.

2 Påstand om forkert fortolkning af direktivet

2.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionens afslutning af sagen er baseret på en forkert fortolkning af direktivet.

2.2 Kommissionen anførte, at den i lyset af Det Forenede Kongeriges svar – ifølge hvilket den relevante lokale planlægningsmyndighed på daværende tidspunkt havde vurderet, at det foreslåede byggeri ikke ville have en væsentlig indvirkning på miljøet og derfor ikke

⁶⁵ Se artikel 9 (Objektivitet) i Den Europæiske Kodeks for God Forvaltningsskik som vedtaget af Europa-Parlamentet i dennes beslutning af 6. september 2001.

krævede, at bygherren skulle udarbejde en VVM – havde fundet, at der ikke var bevis for, at Det Forenede Kongerige havde overtrådt det oprindeligt vedtagne direktiv.

2.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen først skrev til klageren den 26. januar 2001 og underrettede ham om, at den havde anmodet de britiske myndigheder om en redegørelse med hensyn til anvendelsen af direktiv 85/337/EØF og mere specifikt om kravet om en VVM og spørgsmålet om støjgener.

2.4 Den 14. august 2001 underrettede Kommissionen i en to sider lang skrivelse om dens vurdering af klagen klageren om, at den foreslog, at sagen blev afsluttet, medmindre klageren fremsendte nye bemærkningen inden for en måned. I sin skrivelse anførte Kommissionen, at de britiske myndigheder havde svaret, at den lokale planlægningsmyndighed var nået frem til den beslutning, at det ikke var nødvendigt at foretage en VVM. De britiske myndigheder svarede ligeledes, at Isle of Angleseys County Council havde foretaget støjovervågning, og at der var opført to nye støjbarrierer. De underrettede ligeledes Kommissionen om, at en ansøgning om byggetilladelse var under udarbejdelse med henblik på en udvidelse af væddeløbsbanen for at mindske støjbelastningen.

2.5 Kommissionen konkluderede, at selv om det havde været ønskværdigt, at den lokale planlægningsmyndighed havde foretaget en VVM i henhold til direktiv 85/337/EØF, inden byggetilladelsen blev givet i 1992, fremgik det ikke af de foreliggende oplysninger, at der skete en overtrædelse af direktivet, da planlægningsmyndigheden skønnede, at der ikke var behov for en sådan vurdering. Det fremgår ligeledes, at der blev taget skridt til at mindske den støjforurening, der stammer fra væddeløbsbanen. I beslutningsprocessen er der ligeledes taget hensyn til, at tilladelsen blev givet for næsten 10 år siden, og at væddeløbsbanen havde været i brug i en del år.

2.6 Den 27. september 2001 svarede klageren på Kommissionens skrivelse af 14. august 2001 og gav udtryk for sin skuffelse over Kommissionens konklusion og den tilsyneladende holdning om, at direktivet ikke var bindende. Den 15. oktober henviste Kommissionen i sit svar til medlemsstaterne vide skønsmålinger med hensyn til at afgøre, om der er behov for en VVM i henhold til direktiv 85/337/EØF, inden det blev ændret ved direktiv 97/11/EØF. Den 8. november 2001 underrettede Kommissionen endelig klageren om, at sagen var endeligt afsluttet.

2.7 I betragtning af a) Domstolens retspraksis, i henhold til hvilken medlemsstaterne har skønsmålinger i henhold til direktiv 85/337/EØF for så vidt angår kravet om en VVM⁶⁶, b) den kendsgerning, at de regler, der finder anvendelse på den pågældende – i 1992 godkendte – væddeløbsbane, er reglerne i direktiv 85/337/EØF og ikke reglerne i direktiv 97/11/EF, som indeholder strengere krav til medlemsstaternes udøvelse af dette skøn, men som kun finder anvendelse på projekter, der er indsendt efter den 14. marts 1999⁶⁷, og c) svarene fra de britiske myndigheder, som Kommissionen skulle tage hensyn til, finder Ombudsmanden, at Kommissionens konklusion om, at direktivet ikke blev overtrådt, er rimelig. Der blev således ikke påvist et tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

⁶⁶ Se sag C-435/97, *WWF m.fl. mod Autonome Provinz Bozen m.fl.*, Sml. 1999 I, s. 5613, præmis 36: "Herom bemærkes, at selv om direktivets artikel 4, stk. 2, andet afsnit, giver medlemsstaterne et skøn, når de udpeger visse typer projekter, der skal vurderes, eller fastsætter kriterier og/eller grænseværdier, der skal lægges til grund, er dette skøn afgrænset af forpligtelsen i artikel 2, stk. 1, til at foretage en undersøgelse af indvirkningerne af projekter, der bl.a. på grund af deres art, dimensioner eller placering kan få væsentlig indvirkning på miljøet (jf. dom af 24.10.1996, sag C-72/95, *Kraaijeveld m.fl.*, Sml. I, s. 5403, præmis 50, og af 22.10.1998, sag C-301/95, *Kommissionen mod Tyskland*, Sml. I, s. 6135, præmis 45)."

⁶⁷ Artikel 3, stk. 2 i direktiv 97/11/EF.

3 Kommissionens manglende begrundelse af, hvorfor projektet var fritaget for at få foretaget en VVM

3.1 Klageren gjorde gældende, at Kommissionen ikke begrundede, hvorfor netop dette projekt var fritaget for at få foretaget en vurdering af indvirkningerne på miljøet.

3.2 Kommissionen bemærkede, at den i sin skrivelse af 14. august 2001 gav klageren en uddybende forklaring om Det Forenede Kongeriges svar og gav ham mulighed for at kommentere yderligere.

3.3 Ombudsmanden bemærker, at Kommissionen i sine skrivelser af 14. august og 15. oktober 2001, med undtagelse af en forklaring vedrørende rapporten fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales (se punkt 1 ovenfor), har begrundet over for klageren, hvorfor der i denne sag, i betragtning af medlemsstaternes skønsmæssige beføjelser vedrørende kravet om en VVM, ikke synes at foreligge en overtrædelse af direktivet. Der blev således ikke påvist et tilfælde af fejl eller forsømmelser med hensyn til dette aspekt af sagen.

4 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af første del af denne klage er det nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

I overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik skal en institution i sin afgørelser tage hensyn til de relevante faktorer og give dem hver især den vægt i afgørelsen, som de bør have, samt udelukke ethvert irrelevant element fra sine overvejelser.

Ved at undlade at nævne rapporten af 9. marts 1998 fra den lokale myndigheds ombudsmand i Wales⁶⁸ i sine skrivelser til klageren, til trods for at klageren specifikt havde henledt Kommissionens opmærksomhed på denne rapport, undlod Kommissionen at tage hensyn til en relevant faktor i sin afgørelse om at afslutte sagen. Dette udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da dette aspekt af sagen vedrørte et overstået hændelsesforløb, var det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afsluttede derfor sagen.

⁶⁸ Rapport fra den lokale myndigheds ombudsmand om undersøgelse af klage 97/0471/AN/032, 97/0665/AN/041, 97/0987/AN1/019 og 97/0988/AN1/020 over det tidligere byråd (Borough Council) og amtsråd (County Council) på Isle of Anglesey, 9. marts 1998.

3.4.2 De Europæiske Fællesskabers Domstol

UNDLADELSE AF AT BESVARE EN KLAGE I HENHOLD TIL ARTIKEL 90 VEDRØRENDE BOSÆTTELSESPENGE EFTER FRATRÆDEN

Afgørelse om klage 1751/2001/GG over De Europæiske Fællesskabers Domstol

KLAGEN

Klageren, som er tysk statsborger, arbejdede for Domstolen fra 1977 til 2000. Da klageren fratrådte Domstolen, forespurgte han (i en skrivelse til Domstolens personaleafdeling af 12. april 2000), hvorvidt der kunne tildeles ham bosættelsespenge efter fratræden i overensstemmelse med tjenestemandsvedtægtens bilag VII.

Ifølge artikel 6, stk. 1, i bilag VII er en tjenestemand, der opfylder kravene i artikel 5, stk. 1, i bilag VII (det vil sige dem, der er berettiget til udlandstillæg), ved dennes fratræden berettiget til bosættelsespenge, som udgør to måneders grundløn for tjenestemænd, der modtager husstandstillæg, og en måneds grundløn for de øvrige tjenestemænd, under forudsætning af at han har været mindst fire år i tjenesten og ikke modtager en lignende ydelse i sit nye ansættelsesforhold. I artikel 6, stk. 4, i bilag VII fastlægges det, at bosættelsespengene kun udbetales, hvis tjenestemanden har bosat sig mere end 70 km fra det sted, hvor tjenestemanden var ansat.

Klageren gør gældende, at han har boet i Schengen (Luxembourg), og at han, da han fratrådte Domstolen, flyttede over grænsen til Perl i Tyskland (på den anden side af Mosel fra Schengen).

På grundlag af et certifikat fra de tyske statsbaner mener klageren, at afstanden mellem Perl og Luxembourg (over Karthaus i Tyskland) er 86 km og ikke 57 km, som Domstolen synes at have antaget.

Klagerens skrivelse af 12. april 2000 er endnu ikke blevet besvaret. Derefter indsendte han den 18. februar 2001 en formel ansøgning. Da han ikke modtog et svar, indgav klageren den 19. juli 2001 en intern klage i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, over den implicite afgørelse om at afvise hans ansøgning. Der blev ikke svaret inden for en tidsfrist på fire måneder, der er angivet i artikel 90, stk. 2.

Under disse omstændigheder rettede klageren henvendelse til Ombudsmanden. I sin klage af december 2001 gør klageren gældende, at Domstolen (1) undlod at reagere på hans skrivelser af 12. april 2000 og 18. februar 2001 samt på hans klage i henhold til artikel 90, og (2) undlod at yde ham de bosættelsespenge, der tilkom ham. Klageren nævner endvidere, at Pescatore, en tidligere dommer ved Domstolen, modtog bosættelsespenge ved fratræden, selv om han forblev i det samme hus i Luxembourg.

UNDERSØGELSEN

Domstolens udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Domstolen følgende bemærkninger:

Der var tæt sammenhæng mellem formålet med bosættelsespengene og bosættelsespengene ved fratræden. Begge havde til formål at give tjenestemænd mulighed for at afholde omkostningerne ved at blive integreret i nye omgivelser⁶⁹. Udbetaling af bosættelsespenge efter fratræden forudsætter, at der er skiftet bopæl, dvs. at tjenestemanden faktisk har flyttet sin sædvanlige bopæl til det sted, som er angivet som den nye bopæl⁷⁰. Konceptet om sædvanlig bopæl skal fortolkes som det sted, hvor den pågældende har villet oprette og stabilisere det varige midtpunkt for sine interesser⁷¹. Endelig skulle det erindres, at navnlig med henblik på korrekt brug af offentlige midler skulle fællesskabsrettens bestem-

⁶⁹ Jf. Sag 140/77 *Verhaaf mod Kommissionen*, Sml. 1978 I, s. 2117, præmis 18; Sag T-37/99 *Miranda mod Kommissionen*, Sml. II, s. 413, præmis 29.

⁷⁰ Sag 79/82 *Evens mod Revisionsretten*, Sml. 1982 s. 4033, præmis 13; Forenede sager T-57/92 og T-75/92 *Yorck von Wartenburg mod Europa-Parlamentet*, Sml. 1993 II, s. 925, præmis 65.

⁷¹ Sag T-63/91 *Benzler mod Kommissionen*, Sml. 1992 II, s. 2095, præmis 25; Sag T-37/99 *Miranda mod Kommissionen*, Sml. 2000 II, s. 413, præmis 31.

melser om økonomisk støtte fortolkes indskrænkende⁷². Under alle omstændigheder skulle det fastlægges, hvorvidt det sociale formål med støtten blev opfyldt⁷³.

I nærværende sag var der grundlæggende tre årsager til, at ansættelsespengene ved fratræden ikke blev udbetalt.

For det første vedrørte den pågældende bosættelse ikke nye omgivelser. Striden mellem Domstolen og klageren om disse spørgsmål var allerede startet i forbindelse med bosættelsespengene. På det tidspunkt havde Domstolens administration vurderet, at en flytning på 2 km fra Perl til Schengen ikke kunne betragtes som en bosættelse i nye omgivelser. Klagerens krav om bosættelsespenge i medfør af artikel 5 i bilag VII i tjenestemandsvedtægten var derfor blevet afvist. Gennemgangen af hans ansøgning havde givet anledning til omfattende korrespondance mellem klageren og Domstolen, hvilket blev sammenfattet i Domstolens dom i sagen⁷⁴. Det, at klageren var flyttet tilbage til Perl, kunne derfor heller ikke betragtes som en bosættelse i nye omgivelser.

Selv om der havde været tale om bosættelse i Perl, som klageren hævdede, befandt denne by sig endvidere mindre end de 70 km fra Luxembourg, som den relevante bestemmelse foreskrev. I denne forbindelse støttede Domstolen sig til dokumenter, hvoraf det fremgik, at afstanden mellem Luxembourg og Perl var mellem 32 og 34 km. Afstanden på 86 km, som klageren gjorde gældende, var afstanden med tog. I artikel 6, stk. 4, i bilag VII henvises der ikke til afstanden med tog. Afstanden var ikke vigtig for anvendelsen af denne bestemmelse. I stedet skulle bestemmelsen fortolkes under hensyntagen til dens formål som beskrevet ovenfor. Der var derfor slet ingen grund til at vurdere denne afstand under hensyntagen til den omkørsel, der skyldtes jernbanenettets linjeføring.

For det tredje var der faktiske omstændigheder, der tydede på, at der ikke var tale om genbosættelse. Klageren havde kun fremsendt en attest, som viste, at han var opført i Perls folkeregister. Han havde imidlertid ikke dokumenteret, at han havde flyttet sin sædvanlige bopæl fra Schengen til Perl. I 1989 og 1994 havde klageren endvidere anmodet om og fået Domstolens tilladelse til at være byrådsmedlem i Perl. Dette var tegn på, at klageren havde bevaret midtpunktet for sine interesser i denne by.

For så vidt angår påstanden om undladelse af at svare på klagerens skrivelser samt hans klage i henhold til artikel 90, burde man have gjort klageren opmærksom på, at hans ansøgning om bosættelsespenge ved fratræden var urimelig. Selv om et svar fra administrationen ikke kunne have tilføjet nogen nyttige nye oplysninger, ville det have været at foretrække, at den pågældende tjeneste havde svaret klageren for at udvise høflighed fra forvaltningens side. For så vidt angår klagen i henhold til artikel 90, kunne klageren ikke kritisere, at han ikke var blevet underrettet om administrationens holdning til denne klage, eftersom det i artikel 90, stk. 2, blev fastlagt, at et manglende svar skulle betragtes som en stiltiende afvisning af klagen.

Ombudsmanden har i sine årsberetninger taget udgangspunkt i, at der forelå tilfælde af fejl eller forsømmelser, hvis et offentligt organ undlod at handle i overensstemmelse med en bindende regel eller et bindende princip. Domstolen mente, at der i lyset af ovenstående ikke forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser i denne sag.

Endvidere var Domstolens tjenestegrene blevet instrueret om, at skrivelser fremover skulle besvares, selv om en ansøgning var grundlæggende urimelig, og svaret ikke kunne kaste yderligere lys over sagen eller tilføje noget relevant.

⁷² Sag T-41/89 *Schwedler mod Europa-Parlamentet*, Sml. 1990 II, s. 79, præmis 23.

⁷³ Sag T-498/93 *Dornonville de la Cour mod Kommissionen*, Sml. 1994 II, s. 813, præmis 38 og 39.

⁷⁴ Sag 90/81 *Burg mod De Europæiske Fællesskabers Domstol*, Sml. 1982, s. 983.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin klage. Han bemærkede, at Domstolen ikke havde kommenteret *Pescatores* sag. Klageren mente endvidere, at afstanden med tog var relevant (jf. artikel 8, stk. 1, i bilag VII).

AFGØRELSEN

1 Undladelse af at bevilge bosættelsespenge efter fratræden

1.1 Klageren, som er tidligere tjenestemand ved Domstolen, gør gældende, at Domstolen har undladt at bevilge ham de bosættelsespenge efter fratræden, som han var berettiget til, da han forlod Domstolens tjenestegrene og flyttede fra Schengen i Luxembourg til Perl i Tyskland.

1.2 Domstolen mener ikke, at klageren var berettiget til bosættelsespenge, eftersom (1) klageren ikke havde bosat sig i nye omgivelser, (2) selv om der havde været tale om genbosættelse i Perl, som klageren hævdede, befandt denne by sig mindre end de 70 km fra Luxembourg, som den relevante bestemmelse foreskrev, og (3) der var faktiske omstændigheder, der tydede på, at der ikke var tale om genbosættelse.

1.3 Ifølge artikel 6, stk. 1, i bilag VII er en tjenestemand, der opfylder kravene i artikel 5, stk. 1, i bilag VII (det vil sige dem, der er berettiget til udlandstillæg), ved dennes fratræden berettiget til bosættelsespenge, som udgør to måneders grundløn for tjenestemænd, der modtager husstandstillæg, og en måneds grundløn for de øvrige tjenestemænd, under forudsætning af at han har været mindst fire år i tjenesten og ikke modtager en lignende ydelse i sit nye ansættelsesforhold. I artikel 6, stk. 4, i bilag VII fastlægges det, at bosættelsespengene kun udbetales, hvis tjenestemanden har bosat sig mere end 70 km fra det sted, hvor tjenestemanden var ansat.

1.4 Ombudsmanden bemærker, at det fremgår, at afstanden med tog mellem Luxembourg og Perl (via Karthaus i Tyskland) er 86 km. Han bemærker endvidere, at klageren ikke modsiger Domstolens udtalelse om, at vejafstanden kun er mellem 32 og 34 km.

1.5 Domstolen anfører, at navnlig med henblik på korrekt brug af offentlige midler skulle fællesskabsrettens bestemmelser om økonomisk støtte fortolkes indskrænkende⁷⁵. På denne baggrund mener Domstolen, at den afstand, der skal anvendes i bedømmelsen, skal være den (korteste) afstand ad vej, og, under henvisning til formålet med bosættelsespengene efter fratræden, at der slet ikke var nogen grund til at vurdere denne afstand under hensyntagen til den omkørsel, der skyldtes jernbanenettets linjeføring.

1.6 Ombudsmanden finder, at denne fremgangsmåde synes rimelig. Klagerens argument om, at en anden bestemmelse (artikel 8, stk. 1) i bilag VII henviser til afstand med tog, synes ikke at være afgørende i denne forbindelse. Tværtimod taler den kendsgerning, at artikel 6 ikke henviser til afstand med tog, til støtte for Domstolens synspunkt om, at denne bestemmelse kan og bør fortolkes indskrænkende og under hensyntagen til formålet med bosættelsespengene efter fratræden.

1.7 Under disse omstændigheder, og uden at der er behov for at vurdere Domstolens andre argumenter, synes der ikke at foreligge et tilfælde af fejl eller forsømmelser, for så vidt angår Domstolens afvisning af at bevilge bosættelsespenge efter fratræden.

⁷⁵

Sag T-41/89 *Schwedler mod Europa-Parlamentet*, Sml. 1990 II, s. 79, præmis 23.

2 Undladelse af at besvare skrivelser og en klage i henhold til artikel 90

2.1 Klageren gør gældende, at Domstolen undlod at besvare hans skrivelser af 12. april 2000 og 18. februar 2001 samt hans klage af 19. juli 2001 i henhold til artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten.

2.2 Domstolen erkender, at klagerens skrivelser og klagen i henhold til artikel 90 ikke blev besvaret. Den indrømmer, at det ville have været at foretrække, hvis den pågældende tjenestegren havde besvaret klagerens skrivelser for at udvise høflighed fra forvaltningens side. Domstolen påpeger, at Domstolens tjenestegrene var blevet instrueret om, at skrivelser fremover skulle besvares, selv om en ansøgning var grundlæggende urimelig, og svaret ikke kunne kaste yderligere lys over sagen eller tilføje noget relevant. For så vidt angår klagen i henhold til artikel 90, mener Domstolen imidlertid ikke, at klageren kunne kritisere, at han ikke var blevet underrettet om administrationens holdning til denne klage, eftersom det i artikel 90, stk. 2, blev fastlagt, at et manglende svar skulle betragtes som en stiltiende afvisning af klagen.

2.3 Det er udtryk for god forvaltningsskik, at skrivelser og ansøgninger fra borgerne besvares inden for rimelig tid⁷⁶. Domstolens undladelse af at besvare klagerens skrivelser af 12. april 2000 og 18. februar 2001 udgøre derfor et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Domstolen har imidlertid indrømmet, at det ville have været at foretrække, hvis den pågældende tjenestegren havde svaret klageren for at udvise høflighed fra forvaltningens side. Den har endvidere underrettet Ombudsmanden om, at den har taget skridt til at sikre, at skrivelser som klagerens fremover vil blive besvaret. Under disse omstændigheder finder Ombudsmanden ikke, at der er grund til at undersøge dette aspekt af klagen yderligere.

2.4 I henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, skal myndigheden meddele den person, som har indgivet en intern klage, sin begrundede beslutning inden fire måneder. Dette er i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik. Det er sandt, at det i artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten fastlægges, at undladelse af at svare inden den tidsfrist på fire måneder, som beskrives i denne bestemmelse, betragtes som værende et afslag. Denne bestemmelse har til formål at beskytte borgerne, når forvaltningen ikke overholder sine retlige forpligtelser. Det giver ikke på nogen måde forvaltningen ret til at afholde sig fra at overholde de forpligtelser, der følger af principperne for god forvaltningsskik. Under disse omstændigheder konkluderer Ombudsmanden, at Domstolens undladelse af at besvare klagerens klage i henhold til artikel 90, stk. 2, udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2.5 Domstolen har ikke givet klageren en undskyldning for, at den ikke har svaret på hans klage. Den har heller ikke nævnt, at den er villig til at besvare klager i henhold til artikel 90, stk. 2, inden for den periode, der er anført i denne bestemmelse. Der fremsættes derfor en kritisk bemærkning.

3 Pescatores sag

3.1 Klageren nævnte endvidere i sin klage, at Pescatore, en tidligere dommer ved Domstolen, modtog bosættelsespenge ved fratræden, selv om han forblev i det samme hus i Luxembourg. Klageren vendte tilbage til dette spørgsmål i sine bemærkninger til Domstolens udtalelse.

⁷⁶ Jf. artikel 14 og 17 i den europæiske kodeks for god forvaltningsskik, som er blevet udarbejdet af Ombudsmanden og vedtaget af Europa-Parlamentet. Kodeksen er offentligt tilgængelig på Ombudsmandens websted (www.euro-ombudsman.eu.int).

3.2 Det lader ikke til, at klageren agtede at bede Ombudsmanden undersøge dette spørgsmål⁷⁷. Der skal under alle omstændigheder tages højde for, at der i henhold til artikel 2, stk. 4, i Ombudsmandens statut⁷⁸, skal indgives en klage inden for en frist på to år regnet fra den dato, hvor klageren blev gjort bekendt med de omstændigheder, der berettiger klagen, og der skal forinden være rettet de fornødne administrative henvendelser til de berørte institutioner eller organer. Denne betingelse synes ikke at være opfyldt i denne sag.

4 Konklusion

På baggrund af Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser af denne klage fremgår det, at det er nødvendigt at fremsætte følgende kritiske bemærkning:

I henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90, stk. 2, skal myndigheden meddele den person, som har indgivet en intern klage, sin begrundede beslutning inden fire måneder. Dette er i overensstemmelse med principperne for god forvaltningsskik. Det er sandt, at det i artikel 90, stk. 2, i tjenestemandsvedtægten fastlægges, at undladelse af at svare i den periode på fire måneder, som beskrives i denne bestemmelse, betragtes som værende et afslag. Denne bestemmelse har til formål at beskytte borgerne, når forvaltningen ikke overholder sine retlige forpligtelser. Det giver ikke på nogen måde forvaltningen ret til at afholde sig fra at overholde de forpligtelser, der følger af principperne for god forvaltningsskik. Under disse omstændigheder konkluderer Ombudsmanden, at Domstolens undladelse af at besvare klagerens klage i henhold til artikel 90, stk. 2, udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

Da dette aspekt af sagen vedrører et overstået hændelsesforløb, er det ikke relevant at søge en mindelig løsning. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

⁷⁷ Ombudsmanden underrettede den 31. december 2001 klageren om, at han havde anmodet Domstolen om at udtale sig om de to ovenfor beskrevne påstande. Klageren bad ikke Ombudsmanden undersøge Pescatores sag også.

⁷⁸ Europa-Parlamentets afgørelse 94/262 af 9.3.1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT 1994 L 113, s. 15.

3.5 FORSLAG TIL HENSTILLINGER, DER ER GODKENDT AF INSTITUTIONEN

3.5.1 Europa- Parlamentet

EUROPA-PARLA- MENTET ACCEPTE- RER AT TAGE VISSE TJENESTEMÆND ANSÆTTESVILKÅ R OP TIL FORNYET OVERVEJELSE⁷⁹

*Afgørelse om klage
1371/99/IP over
Europa-Parlamentet*

KLAGEN

Klagerne deltog i udvælgelsesprøve EUR/C/22, som blev organiseret af Europa-Parlamentet i samarbejde med De Europæiske Fællesskabers Domstol. Efter at have bestået udvælgelsesprøven blev deres navne medtaget på reservelisten over valgte ansøgere.

Fra den 1. december 1996 til den 1. november 1998 ansatte Parlamentet løbende klagerne, alle i lønklasse C 5, løntrin 3.

I deres klage til Ombudsmanden gjorde klagerne gældende, at de var blevet forskelsbehandlet i forhold til andre ansøgere, som havde deltaget i samme udvælgelsesprøve, og som blev ansat i lønklasse C 4, løntrin 3.

UNDERSØGELSEN

Parlamentets udtalelse

Klagen videresendtes til Parlamentet til udtalelse.

I sin udtalelse om klagen påpegede Parlamentet, at klagerne kunne have klaget over institutionens afgørelse vedrørende deres ansættelse ved at indgive en klage i medfør af vedtægtens artikel 90. I maj 1998 indgav tre af klagerne en klage i medfør af artikel 90, stk. 1, hvori de anmodede om at blive omklassificeret til lønklasse C 4 med virkning fra deres udnævnelse som tjenestemænd. Klagerne blev afvist.

Parlamentet understregede endvidere, at selv om klagerne havde indgivet deres klager i medfør af artikel 90, stk. 2, ville de være blevet erklæret uantagelige, idet de ikke ville have været indgivet inden for den i vedtægten angivne frist, dvs. inden for tre måneder efter starten af tjenestemændenes prøvetid.

Institutionen understregede, at ifølge EF-domstolens faste praksis er det kun i tilfælde af nye væsentlige oplysninger, at en klage kan indgives i medfør af artikel 90, stk. 2, med henblik på fornyet undersøgelse af en tidligere afgørelse vedrørende ansættelser, der ikke blev appelleret inden for tidsfristen. Hvis en domstol ved en dom imidlertid ophæver en forvaltningsakt, og dette kunne udgøre et nyt element, gælder det kun i forhold til de personer, der er direkte påvirket af den ophævede akt. Retspraksis fra *Monaco-sagen*⁸⁰, som klagerne påberåber sig, kan således ikke finde anvendelse, eftersom de ikke har deltaget i den samme åbne udvælgelsesprøve som Monaco.

Desuden har institutionen anført, at i henhold til Parlamentets politik i forbindelse med ansættelsesspørgsmål efter de nye interne direktivers ikrafttræden i maj 1995 kan ansættelsesmyndigheden kun udnævne en tjenestemand i en højere lønklasse end startklassen for hans/hendes kategori i særlige tilfælde og for at tiltrække kvalificerede ansøgere, når der skal udføres meget komplekse opgaver.

Klagernes bemærkninger

I deres bemærkninger til Parlamentets udtalelse fastholdt klagerne grundlæggende deres oprindelige klage.

⁷⁹ Det samme forslag til henstilling blev ligeledes forelagt Parlamentet i de to forenede sager 545 og 547/2000/IP og blev accepteret af institutionen.

⁸⁰ Dom afsagt af Retten i Første Instans (Fjerde Afdeling) den 9.7.1997, *Roberto Monaco mod Europa-Parlamentet*. Sag T-92/96. Sml. Pers. 1997 IA, s. 195; II, s. 573.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ved afgørelse af 18. maj 2001 forelagde Ombudsmanden Parlamentet forslag til henstilling i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut⁸¹. Grundlaget for forslaget til henstilling var følgende:

Klagerne blev udvalgt i udvælgelsesprøve EUR/C/22, som blev organiseret af Europa-Parlamentet i samarbejde med De Europæiske Fællesskabers Domstol, og blev ansat i lønklasse C 5, løntrin 3. I deres klage til Ombudsmanden gjorde klagerne gældende, at de var blevet forskelsbehandlet i forhold til andre ansøgere, som havde deltaget i samme udvælgelsesprøve, og som blev ansat i lønklasse C 4, løntrin 3.

I sin udtalelse understregede Parlamentet, at klagerne ville have haft mulighed for at appellere institutionens afgørelse ved at indgive en klage i medfør af vedtægtens artikel 90. De af klagerne, der havde appelleret, havde imidlertid først gjort dette efter fristens udløb.

Kun i tilfælde af nye væsentlige oplysninger kan en klage indgives i medfør af artikel 90, stk. 2, med henblik på fornyet undersøgelse af en tidligere afgørelse vedrørende ansættelser, der ikke blev appelleret inden for tidsfristen. Hvis en domstol ved en dom imidlertid ophæver en forvaltningsakt, og dette kunne udgøre et nyt element, gælder det kun i forhold til de personer, der er direkte påvirket af den ophævede akt. Parlamentet påpegede, at dommen fra Retten i Første Instans i *Monaco*-sagen, som klagerne påberåbte sig, ikke fandt anvendelse i deres sag, eftersom de ikke var direkte berørt af den ophævede akt.

Ombudsmanden bemærkede, at hovedspørgsmålet i denne sag var, hvorvidt klagerne var blevet udsat for forskelsbehandling af Europa-Parlamentet, da de blev ansat, og om der forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra Parlamentets side.

Princippet om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling er et af de grundlæggende principper i fællesskabsretten. Det følger af EF-domstolens faste retspraksis, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og forskellige situationer ikke må behandles ensartet, medmindre en forskellig behandling er objektivt begrundet⁸².

I sin dom i sag T-92/96 (*Monaco*-sagen) fandt Retten i Første Instans, at ansøgere i samme udvælgelsesprøve principielt skal betragtes som værende i en ensartet situation. Desuden har Retten anført, at en institution overtræder princippet om ligebehandling og ikkeforskelsbehandling, hvis den i forbindelse med ansættelsen af en tjenestemand på baggrund af en udvælgelsesprøve anvender bestemmelserne i de nye interne direktiver, som fastlægger en strengere anvendelse af vedtægtens artikel 31, stk. 2, ifølge hvilke tjenestemænd, der ansættes af institutionen på baggrund af den samme udvælgelsesprøve, inden de nye interne direktiver træder i kraft, klassificeres i henhold til de tidligere interne direktiver.

Retten fandt ikke, at denne ene henvisning til de nye regler, som Parlamentet i mellemtiden havde vedtaget, var tilstrækkelig begrundelse for at ansætte ansøgere fra den samme udvælgelsesprøve på forskellige ansættelsesvilkår.

Ombudsmanden fandt, at det var vigtigt at erindre, at den udvælgelsesprøve, som klagerne havde deltaget i, blev organiseret af både Parlamentet og Domstolen.

⁸¹ Europa-Parlamentets afgørelse 94/262 af 9.3.1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT L 113 af 4.5.1994, s. 15.

⁸² - Sag 203/86 *Spanien mod Rådet for Den Europæiske Union*, Sml. 1988, s. 4563, præmis 25, og sag C-15/95 *EARL de Kerlast mod Union régionale de coopératives agricoles (Unicopa) og Coopérative du Trieux.*, Sml. 1997 I, s. 1961, præmis 35.

- Sag C-150/94 *Det Forenede Kongerige mod Rådet for Den Europæiske Union*, Sml. 1998 I, s. 7235, præmis 97.

Efter dommen fra Retten i Første Instans i ovennævnte sag omklassificerede Domstolen imidlertid på eget initiativ de tjenestemænd, der efter de nye direktivers ikrafttræden blev ansat på mindre favorable vilkår end de ansøgere, der blev ansat på baggrund af de tidligere interne direktiver.

Ombudsmanden fandt, at selv om dommen i Monaco-sagen ikke fandt anvendelse på klagerne i form af et nyt element, havde ansættelsesmyndigheden mulighed for at ændre ansættelsesvilkårene for klagerne, på samme måde som Domstolen havde gjort.

På baggrund af disse overvejelser konkluderede Ombudsmanden, at Parlamentets afgørelse om at ansætte klagerne ved anvendelse af de nye interne direktiver, mens andre ansøgere, der blev ansat fra den samme reserveliste, blev klassificeret i henhold til de tidligere interne direktiver, betød, at klagerne blev udsat for forskelsbehandling. Den kendsgerning, at institutionen ikke handlede i overensstemmelse med det af Retten i Første Instans anførte princip i sag T-92/96, samt institutionens afvisning af at tage sin afgørelse op til fornyet overvejelse, udgjorde derfor et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

I lyset af Parlamentets holdning syntes det ikke muligt at nå frem til en mindelig løsning. Ombudsmanden fandt det derfor hensigtsmæssigt at udarbejde følgende forslag til henstilling i overensstemmelse med statuttens artikel 3, stk. 6.

Forslaget til henstilling lyder som følger:

Parlamentet bør følge Domstolens eksempel og omklassificere klagerne i lønklasse C 4, løntrin 3, med virkning fra datoen for deres ansættelse som tjenestemænd.

Ombudsmanden oplyste Europa-Parlamentet om, at det i henhold til statuttens artikel 3, stk. 6, skulle fremsætte en detaljeret udtalelse inden den 30. september 2001, og at den detaljerede udtalelse kunne bestå i en godkendelse af Ombudsmandens forslag til henstilling og en beskrivelse af, hvordan henstillingen var blevet gennemført.

Parlamentets detaljerede udtalelse

Parlamentets detaljerede udtalelse, modtaget af Ombudsmanden den 7. november 2001, lyder som følger:

Institutionen kan ikke godkende forslaget til henstilling af følgende årsager:

Først og fremmest er denne institution stadig af den mening, at klagerne må afvises som værende uantagelige. Klagerne blev indgivet længe efter den af klagerne omfattede afgørelse. Selv i erkendelse af, at afgørelsen i Monaco-sagen udgjorde en ny kendsgerning (hvilket denne institution ikke indrømmer med hensyn til den pågældende sag, eftersom dette kun gælder personer, der er direkte berørt af den ophævede akt), ville det stadig være en kendsgerning, at klagerne blev indgivet efter udløbet af den i vedtægtens artikel 90 angivne tidsfrist. Dette aspekt af sagen – det vil sige klagens antagelighed – synes at være fuldstændigt ignoreret i forslaget til henstilling (...).

For det andet er det klart, at afgørelser om én institutions ansættelsesmyndighed ikke er bindende for en anden institutions ansættelsesmyndighed. Domstolen og Parlamentet er to forskellige EU-institutioner. Ikke desto mindre angav De i Deres forslag til henstilling, at "(...) selv om dommen i Monaco-sagen ikke fandt anvendelse på klagerne i form af et nyt element, havde ansættelsesmyndigheden mulighed for at ændre ansættelsesvilkårene for klagerne, på samme måde som Domstolen havde gjort." Den kendsgerning, at Domstolen har omklassificeret visse klager, forpligter ikke på nogen måde Parlamentets ansættelsesmyndighed til at gøre det samme. Ansættelsesmyndighedens vide skønsbeføjelser er blevet anerkendt i talrige sager (...), hvor en fællesskabsinstitutions ret til at fastlægge interne regler om indplacering i lønklasse i denne sammenhæng er blevet anerkendt.

På denne baggrund kan denne institution ikke godkende ovennævnte forslag til henstilling.

Ombudsmandens supplerende skrivelse af 23. januar 2002

Efter en grundig gennemgang af Parlamentets detaljerede udtalelse fandt Ombudsmanden det nødvendigt at udtale sig herom og fokusere på nogle punkter i hans oprindelige forslag til henstilling. Den 23. januar 2002 stilede han derfor en supplerende skrivelse til formanden for Parlamentet, Pat Cox.

I sin skrivelse mindede Ombudsmanden om, at det er fast retspraksis fra De Europæiske Fællesskabers Domstol, som er den højeste myndighed for så vidt angår fællesskabslovgivningens indhold og fortolkning, at det generelle lighedsprincip er ét af de grundlæggende retsprincipper for Fællesskabernes tjenestemandssystem. Domstolen har erkendt, at Fællesskaberne i deres ansættelser skal overholde lighedsprincippet. Dette princip indebærer, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke bør behandles ensartet, medmindre en forskellig behandling er objektivt begrundet.

Endvidere fandt Retten i Første Instans, at ansøgere i samme udvælgelsesprøve i princippet skal betragtes som værende i en ensartet situation. Ifølge Retten overtræder en institution princippet om ligebehandling og ikkeforskelsbehandling, hvis den i forbindelse med ansættelsen af en tjenestemand på baggrund af en udvælgelsesprøve anvender bestemmelserne i de nye interne direktiver, som fastlægger en strengere anvendelse af vedtægtens artikel 31, stk. 2, ifølge hvilke tjenestemænd, der ansættes af institutionen på baggrund af den samme udvælgelsesprøve, inden de nye interne direktiver træder i kraft, klassificeres i henhold til de tidligere interne direktiver. Retten fandt ikke, at denne ene henvisning til de nye regler, som Parlamentet i mellemtiden havde vedtaget, var tilstrækkelig begrundelse for at ansætte ansøgere fra den samme udvælgelsesprøve på forskellige ansættelsesvilkår.

Ombudsmanden påpegede, at det fremgik, at det var dette, der var sket med klagerne i nærværende sag.

Ombudsmanden fandt, at Parlamentet imidlertid stadig havde mulighed for at afhjælpe det åbenbare tilfælde af forskelsbehandling og træffe foranstaltninger til at rette op herpå. Han anmodede derfor institutionen om at tage sin holdning op til fornyet overvejelse i lyset af princippet om lighed og ikkeforskelsbehandling og følge Ombudsmandens forslag til henstilling.

Parlamentets supplerende svar

Den 5. april 2002 modtog Ombudsmanden Parlamentets supplerende svar. Parlamentet understregede, at dets sekretariat havde genovervejet de af forslaget til henstilling omfattede sager i detaljer og havde trods visse forbehold af juridisk og administrativ karakter besluttet at følge Ombudsmandens anmodning.

Parlamentet lovede at se på klagernes situation på grundlag af de regler, der gjaldt før de indførte ændringer i 1995.

AFGØRELSEN

Den 18. maj 2001 forelagde Ombudsmanden Europa-Parlamentet følgende forslag til henstilling:

"Parlamentet bør følge Domstolens eksempel og omklassificere klagerne i lønklasse C 4, løntrin 3, med virkning fra datoen for deres ansættelse som tjenestemænd."

Den 5. april 2002 underrettede Parlamentet Ombudsmanden om, at den godkendte forslaget til henstilling, og forklarede, at klagerens situation ville blive ændret.

Ombudsmanden finder, at Parlamentet har godkendt hans forslag til henstilling, og afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.5.2 Europa-Kommissionen

BETALING EFTER AFSLUTNING AF ET PROJEKT I NIGERIA

*Afgørelse om klage
444/2000/ME over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

I marts 2000 indgav klageren på vegne af sin klient, Hunting Technical Service (HTS), en klage over Europa-Kommissionen til Ombudsmanden. Ifølge klageren blev HTS i 1993 ansat til at arbejde på et projekt for faglig bistand i Nigeria, Oban Hills-projektet, der blev finansieret af Den Syvende Europæiske Udviklingsfond (EUF). De kontraherende parter var den nigerianske regering og et konsortium, der blev ledet og repræsenteret af HTS. I 1996 suspendede Kommissionen ensidigt al støtte til projekter i Nigeria, hvilket ikke gav den nigerianske regering andre muligheder end at ophæve kontrakten. Kommissionen accepterede stiltiende ansvaret, og HTS blev anmodet om at indgive et krav om erstatning. Der blev oprindeligt fremsendt en opgørelse med tabene til Kommissionen i august 1996. Klageren gjorde gældende, at han efter mere end tre et halvt år og trods talrige forespørgsler stadig ikke havde modtaget et forslag til betaling eller en anslået tidsramme for et sådant forslag fra Kommissionen. Klageren påpegede, at det ville være i alles interesse at finde en mindelig løsning på sagen.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen til udtalelse. I sin udtalelse anførte Kommissionen, at HTS i august 1996 havde indgivet et krav om erstatning. Kommissionen anmodede HTS om at præcisere kravet, hvorefter HTS i november 1996 fremsendte et revideret krav. HTS krævede erstatning for udestående fakturaer vedrørende kontraktlige forpligtelser, direkte omkostninger forbundet med afslutningen af projektet og tab som følge af ophævelsen af kontrakten. Som følge af de særligt komplekse omstændigheder vedrørende de berørte kontrakter og de involverede enheders arbejdsbyrde, fik et eksternt konsulentfirma til opgave at evaluere fem indgivne erstatningskrav, herunder klagerens, mellem november 1997 og maj 1998. Endvidere var der på grund af oprettelsen af Den Fælles Tjeneste for Eksterne Forbindelser (SCR) og overførslen af sager fra det tidligere GD Eksterne Forbindelser et væsentligt efterslæb, der skulle tages hånd om, inden kravene vedrørende Nigerias suspension kunne genåbnes. Kommissionen anførte, at den havde udvist vilje til at finde en mindelig løsning på sagen og holdt klageren underrettet om forløbet, ligesom den havde mødt klageren. I februar og april 2000 modtog Kommissionen yderligere oplysninger fra Kommissionens delegation i Nigeria. Kommissionen konkluderede, at der ikke forelå et tilfælde af fejl eller forsømmelser fra dens side. Den anførte ligeledes, at den var ved at lægge sidste hånd på et forslag til betaling, og at den så frem til at finde en mindelig løsning på sagen.

Klagerens bemærkninger

I sine bemærkninger fastholdt klageren sin påstand om, at der stadig ikke var fremsat et forslag til betaling, og at Kommissionen ikke engang havde foreslået en dato for et sådant kommende forslag.

OMBUDSMANDENS FORSØG PÅ AT OPNÅ EN MINDELIG LØSNING

Efter en grundig gennemgang af udtalelsen og bemærkningerne fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen i tilstrækkelig grad havde imødekommet klagerens krav. Ombudsmandens foreløbige konklusion var, at den kendsgerning, at Kommissionen i næsten fire et halvt år ikke havde været i stand til at fremsætte et forslag til betaling kunne udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

I maj 2001 sendte Ombudsmanden et forslag til en mindelig løsning til Kommissionen. I sin skrivelse foreslog Ombudsmanden, at Kommissionen senest den 30. juni 2001 burde fremsætte et forslag til betaling af HTS krav vedrørende økonomiske tab.

I sit svar fra september 2001 påpegede Ombudsmanden indledningsvist, at de kontrakter, som EUF havde finansieret, stadig var nationale kontrakter. Kommissionen mente derfor ikke, at den var ansvarlig for den økonomiske indvirkning på HTS's kontrakt med Nigeria. Kommissionen påpegede, at dens aktiviteter og korrespondance med klageren vedrørende erstatningskravet var baseret på de instrukser, som den nigerianske regering havde givet den om at undersøge kravet på regeringens vegne. Kommissionen havde altid ment, at det var indlysende, at den i vurderingen af HTS's påstande ikke optrådte på egne, men på Nigerias vegne. Endvidere gjorde Kommissionen det i april 2000 klart for klageren, at kravet skulle have været rettet til de kontraherende parter i Nigeria. Kommissionen anførte, at den var fortalende for, at der skulle findes en mindelig løsning på tvisten i overensstemmelse med artikel 45 i de almindelige betingelser. I maj 2001 sendte den sine synspunkter vedrørende HTS's påstande og forslaget til en mulig mindelig løsning til den EUF's nationale anvisningsberettigede i Nigeria. Kommissionen beklagede endelig, at der var gået så lang tid, fra det indledende krav blev indgivet, og til Nigeria modtog et forslag til den endelige betaling. Ifølge Kommissionen var det nu op til de nigerianske myndigheder at forelægge klageren et forslag til betaling.

I sine bemærkninger fra november 2001 understregede klageren, at Kommissionen selv i 1996 havde foreslået klageren at indgive et erstatningskrav til Kommissionen og ikke til de nigerianske myndigheder. Der var positive drøftelser mellem HTS og Kommissionen om tidlig betaling, og på det tidspunkt blev det ikke nævnt, at Kommissionen ikke havde kompetence til at løse sagen, eller at kravet ikke skulle have været rettet til Kommissionen. Kommissionens redegørelse for, at den handlede efter instruks fra de nigerianske myndigheder, var noget helt nyt for klageren. For så vidt angår den kendsgerning, at Kommissionen ikke var en af de kontraherende parter, påpegede klageren, at Kommissionen skam var involveret i kontrakten, eftersom den godkendte kontrakten og greb ind i forhandlingerne mellem de kontraherende parter – i nærværende sag havde Kommissionen tilsidesat en aftalt afdragsordning – ligesom betalingerne først blev foretaget efter en grundig gennemgang fra Kommissionens side. Klageren anførte ligeledes, at Kommissionen havde beføjelser til at handle i denne sag. Han anførte, at den øverste anvisningsberettigede har beføjelse til at træffe alle hensigtsmæssige foranstaltninger med henblik på at løse problemer, og at han, hvor det viser sig nødvendigt, kan bruge sine beføjelser til at afhjælpe de økonomiske konsekvenser af den opståede situation og mere generelt bevirke, at projektet, projekter eller programmer kan løses på de bedst mulige økonomiske betingelser. Den anvisningsberettigede har desuden beføjelse til at foranledige Kommissionen til at foretage betalinger direkte til tjenesteudbyderen, og hvor sådanne betalinger foretages direkte af Kommissionen til modtageren af kontrakten, overtager Kommissionen automatisk modtagerens ret som kreditor i forhold til de nationale myndigheder.

Under disse omstændigheder fandt Ombudsmanden ikke, at der var opnået en mindelig løsning.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ved afgørelse af 7. februar 2002 fremsatte Ombudsmanden et forslag til henstilling over for Kommissionen i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut⁸³. Grundlaget for forslaget til henstilling var følgende:

1 Påstand om unødigt forsinkelse og manglende forslag til betaling

1.1 Klageren gjorde gældende, at han efter mere end tre et halvt år og trods talrige forespørgsler stadig ikke havde modtaget et forslag til betaling eller en anslået tidsramme for et sådant forslag fra Kommissionen. Klageren påpegede, at det ville være i alles interesse at finde en mindelig løsning på sagen.

1.2 I sin første udtalelse forklarede Kommissionen de forskellige stadier i proceduren i nærværende sag og konkluderede, at der efter dens mening ikke forelå noget tilfælde af fejl eller forsømmelser fra dens side. Den anførte ligeledes, at den var ved at lægge sidste hånd på et forslag til betaling, og at den så frem til at finde en mindelig løsning på sagen. I sit svar til forslaget til en mindelig løsning påpegede Kommissionen i det væsentlige følgende: EUF's kontrakter er stadig nationale kontrakter; dens aktiviteter og korrespondance med klageren vedrørende kravet var baseret på de instrukser, som den nigerianske regering havde givet den om at undersøge kravet på regeringens vegne; Kommissionen havde intet kontraktmæssigt ansvar i nærværende sag og havde underrettet klageren derom i maj 1999; kravet skulle have været rettet til de nigerianske myndigheder, og dette blev gjort klart for HTS i april 2000; og endvidere var dens synspunkter vedrørende kravet og dens forslag til en mindelig løsning blevet sendt til EUF's nationale anvisningsberettigede i Nigeria, og det var nu op til de nigerianske myndigheder at forelægge klageren et forslag til betaling.

1.3 Klageren påpegede, at Kommissionen gemte sig bag den juridiske grundsætning om umiddelbar kontraktforpligtelse for at forsøge at retfærdiggøre, at den ikke havde håndteret HTS's krav hensigtsmæssigt. HTS var blevet anmodet om at indgive kravet til Kommissionen, og den blev forledet til at tro, at Kommissionen var den rigtige myndighed at rette kravet til. HTS blev ikke underrettet om, at Kommissionen handlede efter instruks fra de nigerianske myndigheder. Klageren anførte, at Kommissionen skam var involveret i kontrakten, og at den endvidere havde beføjelser til at handle i nærværende sag. Klageren konkluderede, at Kommissionen med sit svar ikke havde reageret hensigtsmæssigt på forslaget til en mindelig løsning.

1.4 Ombudsmanden bemærkede, at klageren og Kommissionen var enige for så vidt angår tidshorizonten for hændelserne i forbindelse med klagen, nemlig i det væsentlige følgende: I 1996 blev klagerens kontrakt opsagt, efter at Kommissionen havde suspenderet sit samarbejde med Nigeria. I august og november 1996 indgav HTS et krav om erstatning til Kommissionen. Et eksternt konsulentfirma evaluerede dette og fire andre krav mellem november 1997 og maj 1998. I maj 1999 blev sagen genåbnet. Da Kommissionen i september 2001 fremsendte sit svar til forslaget til en mindelig løsning, var HTS endnu ikke blevet forelagt et forslag til betaling.

1.5 Følgende forklaringer blev givet for så vidt angår tidshorizonten. For så vidt angår perioden fra november 1996 til april 1997, forklarede Kommissionen, at den som følge af sagens særligt komplekse omstændigheder og de involverede enheders arbejdsbyrde i april 1997 blev besluttet, at en ekstern revisor skulle evaluere kravet. Denne evaluering fandt sted i perioden november 1997 til maj 1998. Der blev ikke givet nogen særskilt forklaring for så vidt angår perioden april til november 1997. Med hensyn til perioden maj 1998 til maj 1999 forklarede Kommissionen, at den på grund af intern omstrukturering og efter-

⁸³ Europa-Parlamentets afgørelse 94/262/EKSF, EF, Euratom af 9.3.1994 vedrørende Ombudsmandens statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv, EFT 1994 L 113, s. 15.

slæb ikke kunne arbejde på sagen. Fra maj 1999 behandlede Kommissionen sagen og anmodede således om yderligere oplysninger fra delegationen i Nigeria. Det fremgår ikke klart, hvornår en sådan anmodning fandt sted, men Kommissionen modtog de oplysninger, den havde anmodet om, i februar og april 2000. I april 2000 mødtes Kommissionen med HTS. Fra april 2000 til maj 2001 har Ombudsmanden ingen oplysninger om årsagerne til forsinkelsen. Fra den 14. maj 2001 sendte Kommissionen sine synspunkter og forslag til en mindelig løsning til EUF's nationale anvisningsberettigede i Nigeria. Det fremgår, at Kommissionen i slutningen af 2001 havde til hensigt at henvende sig til den nationale anvisningsberettigede vedrørende det manglende svar på skrivelser i maj.

1.6 Det er god forvaltningsskik at træffe afgørelser og handle på anmodninger inden for en rimelig tidsfrist. I nærværende sag sendte HTS sit ændrede krav om erstatning til Kommissionen i november 1996. Klageren gjorde gældende, at Kommissionen burde fremsætte et forslag til betaling. Over fem år senere, i februar 2002, forelå der stadig ikke noget sådant forslag. Ombudsmanden erkender, at det er en kompleks sag, som det kræver en rum tid at behandle. Endvidere bemærker Ombudsmanden, at et eksternt konsulentfirma i seks måneder havde evalueret sagen. Med hensyn til størstedelen af forsinkelsen havde Kommissionen imidlertid ingen gyldig begrundelse.

1.7 For så vidt angår Kommissionens udtalelse om, at den handlede efter instruks fra de nigerianske myndigheder, og at Kommissionen ikke var den rette modtager af kravet, føler Ombudsmanden sig ikke overbevist af Kommissionens argumenter. Det var først på et møde i april 2000, at Kommissionen nævnte, at eventuelle krav skulle rettes til den nigerianske regering. Kommissionens udtalelse om, at den handlede efter instruks fra den nigerianske regering, kom først for en dag i Kommissionens svar fra september 2001 på Ombudsmandens forslag til en mindelig løsning. Korrespondancen mellem Kommissionen og klageren understøtter ikke Kommissionens synspunkter. Tværtimod giver Kommissionens skrivelser det indtryk, at den er den rette modtager, og at HTS vil modtage forslaget direkte.

1.8 Kommissionen anfører endvidere, at den ikke er en af de kontraherende parter, og at den derfor ikke er ansvarlig. Kommissionen nævner først dette i sin skrivelse af 27. maj 1999. Selv om Kommissionen ikke formelt var en af de kontraherende parter, forhindrer dette ikke Kommissionen i at forelægge klageren et forslag til betaling. Endvidere påtog Kommissionen sig i nærværende sag allerede i 1996 at behandle kravet, og korrespondancen viser, at den rent faktisk havde til hensigt at fremlægge et sådant forslag. Desuden havde Kommissionen tilsyneladende rådgivet klageren om, hvordan kravet, der skulle sendes til Kommissionen, skulle struktureres⁸⁴. Et sådant forslag skal naturligvis fremlægges i overensstemmelse med Kommissionens juridiske og økonomiske forpligtelser, hvilket klageren aldrig har anfægtet⁸⁵.

2 Konklusion

2.1 På baggrund af undersøgelserne i denne klage fandt Ombudsmanden ikke, at Kommissionen havde fremlagt beviser, der overbeviste ham om, at den ikke er i stand til at forelægge HTS et forslag til betaling, som den løbende har lovet at gøre fra 1996, og indtil den i september 2001 ændrede holdning. Ombudsmanden konkluderer derfor, at Kommissionens manglende fremsættelse af et forslag til betaling udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

2.2 Ombudsmanden stillede derfor følgende forslag til henstilling til Rådet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Den Europæiske Ombudsmands statut:

⁸⁴ Se skrivelse af 15. august 1996 fra HTS til Kommissionen, hvori der henvises til mødet af 17. juli 1996.

⁸⁵ Se skrivelse af 17. april 2000 fra HTS til Kommissionen.

Kommissionen bør senest den 31. maj 2002 forelægge HTS et forslag til betaling i forbindelse med kravet om erstatning for økonomiske tab.

Kommissionens detaljerede udtalelse

Ombudsmanden oplyste Kommissionen om, at den i henhold til statuttens artikel 3, stk. 6, skulle fremsætte en detaljeret udtalelse inden den 31. maj 2002, og at den detaljerede udtalelse kunne bestå i en godkendelse af Ombudsmandens forslag til henstilling og en beskrivelse af, hvordan henstillingen er blevet gennemført.

I marts 2002 sendte Kommissionen Ombudsmanden en detaljeret udtalelse, hvori den beklagede, at den ikke kunne følge forslaget til henstilling.

I august 2002 sendte Kommissionen Ombudsmanden en yderligere udtalelse om forslaget til henstilling. Kommissionen underrettede Ombudsmanden om, at den på et møde i Bruxelles den 29. maj 2002 havde forelagt klageren et forslag til en mindelig løsning. Kommissionen anførte, at klageren den 21. juni 2002 havde underrettet Kommissionen om, at den accepterede forslaget til betaling. Kommissionen konkluderede, at den havde fulgt Ombudsmandens henstilling og håbede, at sagen nu kunne afsluttes.

Kommissionens detaljerede udtalelse og supplerende udtalelse videresendtes til klageren. Klageren underrettede den 3. september 2002 Ombudsmanden om, at den havde modtaget et forslag til betaling, og at Kommissionen pr. 30. august 2002 til fulde havde effektueret denne betaling. Klageren gav udtryk for sin taknemmelighed over for Ombudsmandens varetagelse af sagen.

AFGØRELSEN

1 Den 7. februar 2002 fremsatte Ombudsmanden følgende forslag til henstilling til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Den Europæiske Ombudsmands statut:

Kommissionen bør senest den 31. maj 2002 forelægge HTS et forslag til betaling i forbindelse med kravet om erstatning for økonomiske tab.

2 Den 2. august 2002 oplyste Kommissionen Ombudsmanden om sin godkendelse af Ombudsmandens forslag til henstilling og om de foranstaltninger, den havde truffet for at gennemføre henstillingen. De af Kommissionen beskrevne foranstaltninger syntes tilstrækkelige. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

**KOMMISSIONEN
UDFØRTE EN NY
INSPEKTION PÅ
STEDET MED
HENBLIK PÅ AT
REVIDERE SINE
AFGØRELSE OM
AT TILLADE
INDFØRSEL AF
RENSDYRKØD
FRA RUSLAND**

*Afgørelse om klage
751/2000/(BB)IJH over
Europa-Kommissionen*

KLAGEN

Den 1. juni 2000 indgav den administrerende direktør for de finske rensdyravleres sammenslutning en klage til Den Europæiske Ombudsmand på vegne af sammenslutningen. Ifølge klageren var de relevante faktiske omstændigheder i det væsentlige følgende:

Den 12. januar 2000 vedtog EU's Stående Veterinærkomité en beslutning om at tillade indførslen af rensdyrkød fra området omkring Kola-halvøen i Rusland. Det var et initiativ af en svensk virksomhed med forretningsmæssig interesse i at indføre russisk rensdyrkød, som førte til denne beslutning. Den svenske virksomhed deltog i inspektionen på Kola-halvøen, idet den arrangerede rejsen og sørgede for tolkebistand under inspektionen.

Indførsel af kød fra Rusland har indtil videre ikke været tilladt, fordi landet er erklæret mund- og klovsygeområde, og fordi forholdene på slagterierne og i forbindelse med forarbejdningen af kød ikke opfylder de fastsatte krav.

Klageren gør gældende, at Kommissionen ikke har været upartisk, i og med, at den svenske virksomhed deltog i inspektionen på stedet.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

Klagen videresendtes til Kommissionen. I sin udtalelse fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Den 11.-21. oktober 1998 foretog Kommissionens eksperter fra levnedsmiddel- og veterinærkontoret efter en invitation fra de russiske myndigheder et inspektionsbesøg med henblik på at vurdere, om der kunne gives tilladelse til indførsel af rensdyrkød fra Kola-halvøen.

Den 26. februar 1996 skrev den svenske landbrugsminister til kommissær Fischler og anmodede om, at der straks blev foretaget et inspektionsbesøg i lyset af indvirkningerne på visse dele af landbrugssektoren i det nordlige Sverige. I 1997 modtog Kommissionen en formel anmodning fra de svenske myndigheder om at tillade indførsel af rensdyrkød fra visse områder i Rusland og om at foretage et inspektionsbesøg til Rusland så hurtigt som muligt for at undersøge muligheden for at give tilladelse til indførsel af rensdyrkød.

I 1997 anmodede chefen for veterinærdirektoratet i Den Russiske Føderations landbrugs- og fødevareministerium om, at Kommissionens veterinære tjenestegrene straks foretog et inspektionsbesøg til det nordlige Rusland med henblik på at give tilladelse til at indføre kød fra Murmansk-området.

Fra januar til maj 1998 fandt der en brevvæksling sted mellem Kommissionen og Norrfrys AB, som er en svensk virksomhed med afdelinger og produktionsenheder i Finland, Polen og Rusland. Norrfrys AB gav udtryk for, at den ønskede, at forbuddet mod indførsel af rensdyrkød fra Rusland snart blev hævet.

De regionale myndigheder fremsendte den 16. september 1998 via Norrfrys AB et forslag til program for besøget. Der var store vanskeligheder forbundet med at få direkte kontakt med de regionale myndigheder som følge af utilstrækkelige kommunikationsforbindelser. Inspektionsholdet brugte i en vis udstrækning Norrfrys AB's fax i forbindelse med tilrettelæggelsen af programmet. Norrfrys AB tilbød at foretage de nødvendige billetreservationer og hjælpe med at indhente visa til inspektionsholdet.

Kommissionens rejsearrangør var ikke i stand til at foretage de nødvendige hotel- og flyreservationer i Murmansk-området. I lyset af den meget korte tid mellem den formelle

bekræftelse og det endelige besøg havde inspektionsholdet ikke anden mulighed end at bede Norrfrys AB om at foretage de nødvendige hotel- og flyreservationer i Murmansk-området gennem dennes lokale forbindelser. Omkostningerne til flyrejser til og fra Rusland blev betalt direkte af Kommissionen på normal vis.

Norrfrys AB blev også bedt om at sørge for en tolk, eftersom ingen af Kommissionens tolke kunne ledsage inspektionsholdet.

Inspektionsholdet takkede ja til en frokostinvitation fra den administrerende direktør i Norrfrys AB, mens det var i Moskva. Dette måltid blev opgivet i skemaerne over tjenesterejseudgifter.

Ved en række lejligheder blev biler, som var stillet til rådighed af Norrfrys AB, brugt til transport mellem hoteller og kontorer eller de steder, der blev inspiceret. Der var ikke noget alternativ til at bruge de biler, som Norrfrys AB havde stillet til rådighed, hvis besøgets mål skulle opfyldes.

Den administrerende direktør for Norrfrys AB deltog ikke i nogen af møderne med de russiske myndigheder og ej heller i inspektionsholdets interne møder. Han var til stede ved besøg på de to produktionsanlæg, hvori Norrfrys AB havde en forretningsmæssig interesse. Der blev ikke besøgt andre produktionsanlæg under inspektionsbesøget.

Der blev udarbejdet en rapport om holdets resultater, konklusioner og henstillinger til de nationale myndigheder og Kommissionens egne tjenestegrene, da besøget var afsluttet. Den endelige rapport blev forelagt for Den Stående Veterinærkomité den 11. februar 1999.

Den 14.-15. december 1999 udtalte medlemsstaterne sig positivt om et udkast til Kommissionens beslutning om foreløbig godkendelse af planer for tredjelands restkoncentrationer i henhold til Rådets direktiv 96/23/EF.

Den 12. januar 2000 gav Den Stående Veterinærkomité en positiv udtalelse om et udkast til Kommissionens beslutning om ændring af Rådets beslutning 97/212/EF, hvor Rusland blev omfattet af listen over tredjelande, hvorfra kød fra "klovbærende vildt undtagen vildtlevende svin" kunne indføres. Den 9. februar 2000 gav Den Stående Veterinærkomité en positiv udtalelse om et udkast til Kommissionens beslutning om en liste over godkendte forarbejdningsanlæg til kød fra opdrættet vildt i Rusland. I øjeblikket er det kun én virksomhed, nemlig Norrfrys AB Production i Lovozero, Murmansk, som er blevet godkendt.

I alle ovennævnte beslutninger blev de procedurer, der er fastlagt i Kommissionens interne regler, fuldt ud respekteret. Der blev ikke udøvet indflydelse udefra. I alle tilfælde vedtog medlemsstaterne i Den Stående Veterinærkomité beslutningerne enstemmigt.

Kommissionen anerkendte, at de foranstaltninger, der skulle træffes for, at besøget kunne gennemføres, ikke var normal praksis. Uden hjælp fra eksportvirksomheden ville det imidlertid have været umuligt at gennemføre besøget.

Klagerens bemærkninger

Klageren fastholdt i sine bemærkninger klagen og stillede adskillige nye spørgsmål om kontrollen med henblik på overvågning af operationer, de utilstrækkelige kommunikationsforbindelser samt rensdyrkødets oprindelse.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Efter en omhyggelig undersøgelse af Kommissionens udtalelse og klagerens bemærkninger fremgik det, at der stadig var spørgsmål, der krævede et svar. Derfor bad Ombudsmanden Kommissionen fremsende en supplerende udtalelse om de spørgsmål, som klageren havde rejst.

Kommissionens supplerende udtalelse

I sin supplerende udtalelse fremsatte Kommissionen i det væsentlige følgende:

Kommissionen blev af de russiske myndigheder på tilfredsstillende vis forsikret om, at de tilbageværende teknologiske og hygiejnemæssige mangler på rendyrforarbejdningsanlægget "Lovozero" var blevet afhjulpet. Den 12.-16. februar 2001 blev der foretaget endnu et, rutinemæssigt, inspektionsbesøg af Kommissionens tjenestegrene til Murmansk-området, hvilket omfattede en inspektion af "Lovozero".

Kommissionen er overbevist om, at de russiske myndigheder er i stand til at underrette Kommissionen om et sygdomsudbrud inden 24 timer efter, at udbruddet er bekræftet. Endvidere er reglerne vedrørende indførsel af rendyrkød fra Rusland fastlagt i Kommissionens beslutning 2000/585/EF.

Kommissionen er helt overbevist om, at de korrekte procedurer blev anvendt på alle stadier i de procedurer, som resulterede i, at der blev givet tilladelse til indførsel af rendyrkød fra Norrfrys AB Lovozero i Murmansk.

Klagerens supplerende bemærkninger

Klageren fremsatte i det væsentlige følgende bemærkninger:

Ifølge klageren bekræfter inspektionsrapporten fra 12.-16. februar 2001 blot den tidligere tvivl om procedurerne for indførsel.

De finske rendyravlernes sammenslutning mener, at indførsel af kød fra Kola-halvøen bør forbydes, indtil det med sikkerhed kan fastslås, at slagterierne overholder EU's krav.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ved afgørelse af 7. december 2001 fremsatte Ombudsmanden et forslag til henstilling over for Kommissionen i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut.

Grundlaget for forslaget til henstilling var følgende:

1 Klageren gjorde gældende, at initiativet bag principbeslutningen om at indføre rendyrkød fra Kola-halvøen i Rusland blev taget af en svensk virksomhed, som har forretningsmæssig interesse i at indføre russisk rendyrkød. Ifølge klageren deltog den svenske virksomhed i inspektionen på stedet på Kola-halvøen ved at arrangere rejsen og sørge for tolkebistand under inspektionen. Klageren gør gældende, at Kommissionen ikke har været upartisk, fordi den svenske virksomhed deltog i inspektionen på stedet.

2 Kommissionen forklarede i sin udtalelse, at besøget blev gennemført på anmodning af de svenske og russiske regeringer. Fra januar til maj 1998 fandt der en brevvæksling sted mellem Norrfrys AB og Kommissionen vedrørende besøget. Norrfrys AB gav over for Kommissionen udtryk for, at den ønskede, at forbuddet mod indførsel af rendyrkød fra Rusland snart blev hævet.

De regionale myndigheder fremsendte den 16. september 1998 via Norrfrys AB et forslag til program for besøget. Som følge af utilstrækkelige kommunikationsforbindelser havde inspektionsholdet store vanskeligheder med at opnå direkte kontakt til de regionale myndigheder. Inspektionsholdet brugte i en vis udstrækning Norrfrys AB's fax i forbindelse med tilrettelæggelsen af programmet. Norrfrys AB havde ikke noget indflydelse på inspektionsholdets beslutninger om programmet for besøget.

Kommissionens rejsearrangør var ikke i stand til at foretage de nødvendige hotel- og flyreservationer i Murmansk-området. Norrfrys AB tilbød at foretage de nødvendige billetreservationer og hjælpe med at indhente visa til inspektionsholdet. I lyset af den meget korte

tid mellem den formelle bekræftelse og besøgets start havde inspektionsholdet ikke anden mulighed end at bede Norrfrys AB om at foretage de nødvendige hotel- og flyreservationer i Murmansk-området gennem dennes lokale forbindelser. Norrfrys AB blev også anmodet om at sørge for en tolk.

Inspektionsholdet takkede ja til en frokostinvitation fra den administrerende direktør i Norrfrys AB, mens det var i Moskva. Dette måltid blev opgivet som en del af tjenesterejsudgifterne. Ved en række lejligheder blev der anvendt biler til transport mellem hoteller og kontorer eller de steder, der blev inspiceret. Disse biler var stillet til rådighed af Norrfrys AB og blev blandt andet brugt af inspektionsholdet og den administrerende direktør for Norrfrys AB til at besøge de forarbejdningsanlæg, hvor Norrfrys AB havde forretningsmæssige interesser, og som veterinærtjenesten havde foreslået til godkendelse. De regionale veterinærtjenester var ikke i stand til at stille transport til rådighed, og der fandtes ingen lejebiler. Der var derfor ikke noget alternativ til at bruge de biler, som Norrfrys AB havde stillet til rådighed, hvis besøgets mål skulle opfyldes. Ifølge Kommissionen deltog den administrerende direktør for Norrfrys AB ikke i nogen af møderne med de russiske myndigheder og ej heller i inspektionsholdets interne møder. Han var til stede ved besøg på de to produktionsanlæg, hvori Norrfrys AB havde en forretningsmæssig interesse. Der blev ikke besøgt andre produktionsanlæg under inspektionsbesøget.

3 Ifølge Kommissionen blev dens interne regler fuldt ud respekteret i forbindelse med Kommissionens beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF. Der blev ikke udøvet indflydelse udefra. I alle tilfælde vedtog medlemsstaterne i Den Stående Veterinærkomité beslutningerne enstemmigt. Kommissionen var helt overbevist om, at de korrekte procedurer blev anvendt på alle stadier i de procedurer, som resulterede i, at der blev givet tilladelse til indførsel af rensdyrkød fra Norrfrys AB Production. Der er ikke fundet beviser på upassende adfærd hos de af Kommissionens medarbejdere, der var involveret i planlægningen, gennemførelsen og opfølgningen af dette besøg.

4 Ombudsmanden bemærkede, at ifølge Domstolens retspraksis omfatter respekten for de rettigheder, der er garanteret i Fællesskabets retsorden med hensyn til administrative procedurer, især den kompetente institutions forpligtelse til omhyggeligt og uvildigt at undersøge alle de relevante aspekter af den enkelte sag. Den Europæiske Ombudsmand fandt, at principperne for god forvaltningsskik kræver, at Fællesskabets institutioner og personale ikke blot skal være upartiske, de skal også vise deres upartiskhed ved at undgå enhver handling, som kunne medføre, at deres upartiskhed med rimelighed bliver draget i tvivl.

5 På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser fremgik det, at selv om både de svenske og russiske regeringer tog initiativ til at arrangere en inspektion på stedet, tog Norrfrys AB også et initiativ ved at kontakte Kommissionen og anføre virksomhedens ønske om, at forbuddet mod indførsel af rensdyrkød fra Rusland snart ophæves. Endvidere deltog Norrfrys AB og dens administrerende direktør i inspektionen på stedet ved at arrangere:

- hotel- og flyreservationer;
- visa;
- midlertidige faxfaciliteter;
- tolketjenester;
- inspektionsbiler og
- deltagelse i besøg på de to produktionsanlæg.

Ombudsmanden bemærkede, at Kommissionen har anerkendt, at Norrfrys AB's bidrag til tilrettelæggelsen af rejsen ikke var normal praksis for levnedsmiddel- og veterinærkontoret, som er udelukkende at handle gennem Kommissionens egen delegation og de nationale myndigheder i det pågældende land. Endvidere bekræftede Kommissionen, at uden Norrfrys AB's hjælp til at arrangere besøget og dets gennemførelse ville det ikke have været muligt at gennemføre besøget. Kommissionen understregede endvidere, at den eneste virksomhed, som i øjeblikket er blevet godkendt til indførsel af rensdyrkød fra Murmansk-området, er Norrfrys AB.

6 Ombudsmanden bemærkede endvidere, at ifølge Kommissionens beslutning 98/140/EF, hvori proceduren for inspektioner på stedet på det veterinære område i tredjelande fastlægges, kan Kommissionens eksperter kun ledsages af eksperter fra medlemsstaterne.

7 På baggrund af ovenstående, uanset om Norrfrys AB's tilstedeværelse påvirkede Kommissionens beslutninger, var det i strid med Kommissionens og dens medarbejders pligt til at vise, at de er upartiske. Ombudsmanden fandt derfor, at den kendsgerning, at Kommissionen tillod Norrfrys AB at deltage i inspektionen på stedet, udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser, som endvidere sår tvivl om Kommissionens beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF.

8 I lyset af Kommissionens holdning syntes det ikke muligt at nå frem til en mindelig løsning.

Ombudsmandens forslag til henstilling til Kommissionen var følgende:

Europa-Kommissionen bør gennemføre en inspektion på stedet og overveje at revidere Kommissionens beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF i lyset af dens resultater.

Ombudsmanden underrettede Kommissionen om, at den i henhold til artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut, skulle fremsende en detaljeret udtalelse inden den 31. marts 2002.

Kommissionens detaljerede udtalelse

I sin udtalelse fremsatte Kommissionen i det væsentlige følgende:

Den 12.-16. februar 2001 gennemførte levnedsmiddel- og veterinærkontoret et opfølgningsbesøg til Murmansk-området, hvor procedurerne i medfør af Kommissionens bestemmelser om gennemførelse af inspektions- og kontrolbesøg blev respekteret.

Den 30. oktober 2001, efter en brevveksling mellem de russiske myndigheder og Kommissionen, blev der sendt en skrivelse til vicechefen for Den Russiske Føderations EF-mission i Bruxelles, hvori det anførtes, at i mangel af de nødvendige forsikringer fra de russiske myndigheder skal Kommissionen revidere godkendelsen af indførslen af rensdyrkød fra Murmansk-området.

I en skrivelse af 5. november 2001 fremsendte de russiske myndigheder yderligere oplysninger om rapporten og resultaterne af deres programmer vedrørende veterinære restkoncentrationer og mikrobiologisk overvågning i løbet af oktober 2001 til levnedsmiddel- og veterinærkontoret. På baggrund af disse oplysninger konkluderede de relevante tjenestegrene i Kommissionen, at der ikke var behov for yderligere foranstaltninger.

Kommissionen fandt, at Ombudsmandens primære henstilling er blevet imødekommet, eftersom et opfølgningsbesøg allerede har fundet sted. I lyset af resultaterne fra opfølgningsbesøget og de forsikringer, som senere er modtaget fra de russiske myndigheder, fandt Kommissionen endvidere, at der ikke var behov for at ændre beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF.

Klagerens bemærkninger til Europa-Kommissionens detaljerede udtalelse

Ombudsmandens sekretariat kontaktede klageren pr. telefon og blev underrettet om, at klageren var tilfreds med Kommissionens detaljerede udtalelse.

AFGØRELSEN

Den 7. december 2001 fremsatte Ombudsmanden følgende forslag til henstilling over for Kommissionen:

Europa-Kommissionen bør gennemføre en inspektion på stedet og overveje at revidere Kommissionens beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF i overensstemmelse hermed.

I Kommissionens detaljerede udtalelse oplyste den Ombudsmanden om, at levnedsmiddel- og veterinærkontoret allerede havde gennemført et opfølgingsbesøg til Murmansk-området, hvor procedurerne i medfør af Kommissionens bestemmelser om gennemførelse af inspektions- og kontrolbesøg blev respekteret. I lyset af resultaterne fra opfølgingsbesøget og de oplysninger, som senere er modtaget fra de russiske myndigheder i en skrivelse af 5. november 2001, fandt Kommissionen endvidere, at der ikke var behov for at ændre beslutning 2000/161/EF og 2000/212/EF.

Ombudsmanden finder, at de foranstaltninger, som Kommissionen har beskrevet i sin detaljerede udtalelse, opfylder kravene i Ombudsmandens forslag til henstilling. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

MANGLENDE AKTINDSIGT I KOMMISSIONENS ORIENTERENDE NOTATER TIL MØDER I DEN TRANSATLANTISKE ERHVERVSDIALOG

*Afgørelse om klage
1128/2001/IJH over
Europa-Kommissionen*

Da afgørelsen i denne sag er meget lang, er kun hovedpunkterne medtaget i nedenstående sammendrag. Afgørelsen kan ses i sin fulde længde på engelsk på Ombudsmandens hjemmeside (www.euro-ombudsman.eu.int).

KLAGEN

I juli 2001 indgav H. en klage til Ombudsmanden for en ikke-statslig organisation, Corporate Observatory Europe, over Kommissionens afslag på at give aktindsigt i visse dokumenter i henhold til Kommissionens afgørelse 94/90⁸⁶. Dokumenterne vedrører Kommissionens deltagelse i møderne i den transatlantiske erhvervsdialog (TABD). Klageren gjorde gældende, at Kommissionen havde undladt at lægge tilstrækkelig vægt på offentlighedens interesse i offentliggørelse, eftersom den transatlantiske erhvervsdialog er et forum, hvor der foreslås og drøftes EU-politikker, der har vidtrækkende konsekvenser for alle europæiske borgere.

UNDERSØGELSEN

Kommissionen forklarede, at de relevante dokumenter var styrenotater, briefinger til møder med den amerikanske regerings repræsentanter, andre kommentarer fra Kommissionens ansatte og henstillinger til kommissæren.

Kommissionen anførte, at afslaget på aktindsigt var berettiget i henhold til undtagelsen om beskyttelse af fortrolighed i dens forhandlinger, og at der ikke var nogen offentlig interesse i offentliggørelse, eftersom dokumenterne ikke kastede yderligere lys over Kommissionens holdninger i forhold til forslag fra den transatlantiske erhvervsdialog.

⁸⁶ Kommissionens afgørelse 94/90 af 8. februar 1994 om aktindsigt i Kommissionens dokumenter, EFT L 46 af 18.2.1994, s. 58.

Kommissionen anførte endvidere, at afslaget på aktindsigt var berettiget i henhold til undtagelsen om internationale forbindelser, eftersom Kommissionens ansattes personlige holdninger fejlagtigt kunne anses som værende udtryk for Kommissionens holdninger.

FORSLAGET TIL HENSTILLING

Ombudsmanden fandt, at klageren var berettiget til at påberåbe sig, at offentligheden havde en interesse i offentliggørelsen af dokumenterne vedrørende Kommissionens forhold til den transatlantiske erhvervsdialog.

Ombudsmanden fandt ligeledes, at Kommissionens begrundelse var utilstrækkelig, for så vidt angår internationale relationer, eftersom det synes usandsynligt, at de amerikanske myndigheder ville forveksle de ansattes holdninger med Kommissionens officielle holdning.

Ombudsmanden fremsatte derfor et forslag til henstilling om, at Kommissionen skulle tage klagerens begæring om aktindsigt op til fornyet overvejelse under anvendelse af forordning 1049/2001⁸⁷, som i mellemtiden havde erstattet afgørelse 94/90.

Kommissionens detaljerede udtalelse

I sin detaljerede udtalelse anførte Kommissionen, at offentliggørelse af dens interne begrundelse ville stille Kommissionen til skue over for dens partnere og svække dens forhandlingsposition. Det ville give forhandlingspartnerne et indblik i de mulige kompromiser, som Kommissionen var villig til at indgå på et senere stadie i forhandlingerne. Der var en alvorlig risiko for at så splid i forholdet mellem EU og De Forenede Stater og dermed gøre det vanskeligere at nå til enighed.

Kommissionen anførte endvidere, at afslaget på aktindsigt var berettiget med henblik på at beskytte beslutningsprocessen. I denne sammenhæng anførte Kommissionen, at der skal tages højde for risikoen for, at der spredes løsrevne dele af offentliggjorte dokumenter, når det vurderes, hvor stor skade offentliggørelse af et dokument forvolder.

AFGØRELSEN

Ombudsmanden fandt, at Kommissionen klart havde redegjort for, hvordan offentliggørelse af dokumenterne kunne underminere beskyttelsen af offentlighedens interesser, for så vidt angår internationale forbindelser.

Ombudsmanden fandt, at det derfor var unødvendigt at overveje, om der også kunne gives afslag på aktindsigt i dokumenterne med henblik på at beskytte Kommissionens beslutningsproces.

Ombudsmanden påpegede imidlertid, at han ikke kunne acceptere Kommissionens synspunkt om, at der skal tages højde for risikoen for, at der spredes løsrevne dele af offentliggjorte dokumenter, når det vurderes, hvor stor skade offentliggørelse af et dokument forvolder. Efter Ombudsmandens mening er Kommissionens begrundelse i så henseende ikke i overensstemmelse med ytringsfriheden i henhold til den europæiske menneskerettighedskonvention og chartret om grundlæggende rettigheder, der omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed.

⁸⁷

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter, EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

I lyset af ovenstående fandt Ombudsmanden, at Kommissionen havde taget tilstrækkelige skridt til at imødekomme forslaget til henstilling og afsluttede derfor behandlingen af sagen.

3.5.3 Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet

EUROPA-PARLAMENTETS OG KOMMISSIONENS INTENTIONER OM AT ETABLERE ET NYT INTERINSTITUTIONELT BETALINGSSYSTEM

Afgørelse om klage 1182/2001/IPover Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet

KLAGEN

Klageren er tjenestemand i Parlamentet, og hendes søn går i Kommissionens børnehave i Luxembourg. Alle udgifter hertil fratrækkes klagerens løn på månedsbasis. I sin klage gjorde klageren gældende, at det fratrukne beløb ikke var tydeligt angivet, eftersom det er et engangsbeløb, der hele tiden ændres, og det dermed er umuligt at kontrollere, hvorvidt det er nøjagtigt. Hun gør gældende, at det fratrukne beløb bør være mere detaljeret, og at forældrene bør underrettes om eventuelle ændringer.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse henviser Kommissionen til de relevante regler for adgang til Kommissionens børnehaver og fritidscentre samt driften heraf. Ifølge artikel 5 trækkes forældrebidraget fra lønnen til den forælder, der har registreret barnet. Forældrebidraget baseres på den af det sociale udvalg fastlagte skala og revideres regelmæssigt.

Kommissionen anfører, at børnenes spisebilletter bestående af 20 billetter underskrives og autoriseres på forhånd af forældrene. Endvidere påpeger institutionen, at alle de pågældende forældre den 12. september 2000 blev underrettet om, at prisen på billetterne ville stige fra 69,41 til 74,34 EUR.

Kommissionen beklager, at det aktuelle interinstitutionelle betalingssystem ikke gør det muligt at give mere detaljerede oplysninger om koderne "retenus" og "divers". Med det nye interinstitutionelle betalingssystem, der er ved at blive etableret, undgås sådanne gener imidlertid. I øjeblikket skal de enkelte institutioners administration selv hver måned fremsende en detaljeret faktura til forældrene.

Parlamentets udtalelse

I sin udtalelse om klagen erkender Parlamentet, at Afregningskontoret er bekendt med den situation, som klageren beskriver, og at klageren ved flere lejligheder har kontaktet dem.

Ifølge Parlamentet skyldes problemet, at Kommissionen som forvalter af børnehaven anmoder de forskellige institutioner om at trække de månedlige pasningsudgifter og børnenes spisebilletter fra forældrenes løn uden at give disse detaljerede oplysninger om de fratrukne beløb.

Parlamentet understreger, at Afregningskontoret anser situationen for at være utilfredsstillende og ved flere lejligheder har kontaktet den relevante tjeneste i Kommissionen, hidtil uden resultat. Klageren blev derfor underrettet om, at det kun er Kommissionen, der ligger inde med de relevante oplysninger, som hun er berettiget til.

Endvidere har Europa-Parlamentets generalsekretær for nylig skrevet til Europa-Kommissionens generalsekretær og anmodet om, at der i de relevante tjenestemænds interesse findes en løsning på problemet.

Klagerens bemærkninger til Europa-Kommissionens udtalelse

Klageren understregede, at de proceduremæssige oplysninger om børnehavens funktioner ikke var relevante i forbindelse med hendes klage. Hun understregede endvidere, at Kommissionen erkendte, at informationssystemet var utilstrækkeligt, og henviste til et nyt

system, hvormed disse gener kunne undgås, men gav dog ingen konkrete oplysninger om, hvornår et sådant system skulle træde i kraft.

Klageren påpegede ligeledes, at hun ikke ønskede at klandre Kommissionens aktiviteter, men blot fordømme et problem, som Kommissionen selv havde anerkendt eksistensen af. Efter hendes mening er det irrelevant, hvilken af de to involverede institutioner, Kommissionen eller Parlamentet, der løbende stiller de relevante oplysninger til rådighed.

Klagerens bemærkninger til Europa-Parlamentets udtalelse

Klagerne påpegede, at hun i lyset af Parlamentets udtalelse ikke ønskede at tilføje yderligere bemærkninger.

FORSLAG TIL HENSTILLING

Den 19. juni 2002 sendte Ombudsmanden et forslag til henstilling til Kommissionen og til Parlamentet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 6, i Den Europæiske Ombudsmands statut.

Grundlaget for forslaget til henstilling var følgende:

Klageren er tjenestemand i Parlamentet, og hendes søn går i Kommissionens børnehaven i Luxembourg. Alle udgifter hertil fratrækkes klagerens løn på månedsbasis. I sin klage gjorde klageren gældende, at det fratrukne beløb ikke var tydeligt angivet, eftersom det er et engangsbeløb, der hele tiden ændres, og det dermed er umuligt at kontrollere, hvorvidt det er nøjagtigt. Hun gør gældende, at det fratrukne beløb bør være mere detaljeret, og at forældrene bør underrettes om eventuelle ændringer.

I sin udtalelse beklager Kommissionen, at det aktuelle interinstitutionelle betalingssystem ikke gør det muligt at give mere detaljerede oplysninger om koderne "retenus" og "divers". Den anfører ligeledes, at sådanne gener med det nye interinstitutionelle betalingssystem, der er ved at blive etableret, vil kunne undgås.

I sin udtalelse påpeger Parlamentet, at dets tjenestegrene anser situationen for at være utilfredsstillende og derfor ved flere lejligheder har kontaktet Kommissionens relevante tjenestegren, hidtil uden resultat. Parlamentet understreger endvidere, at Europa-Parlamentets generalsekretær for nylig har skrevet til Europa-Kommissionens generalsekretær og anmodet om, at der i de relevante tjenestemænds interesse findes en løsning på problemet.

Det er god forvaltningsskik, at en offentlig administration giver så præcise oplysninger som muligt om sine beslutninger. Sådanne oplysninger bør gøre det muligt for modtagerne af oplysningerne let at bedømme nøjagtigheden deraf.

Ombudsmanden bemærkede, at begge de involverede institutioner er enige i, at det interinstitutionelle betalingssystem ikke er tilfredsstillende, og at klageren er berettiget til at modtage de oplysninger, hun har anmodet om. Ombudsmanden bemærkede ligeledes, at Parlamentets generalsekretær havde skrevet til Europa-Kommissionens generalsekretær og anmodet om, at der i de relevante tjenestemænds interesse blev fundet en løsning på problemet.

Ombudsmanden konkluderede, at undladelsen af at stille detaljerede oplysninger om det fratrukne beløb for børnepasning i børnehaven til rådighed for klageren og alle de andre forældre udgør et tilfælde af fejl eller forsømmelser. Han fremsatte derfor følgende forslag til henstilling til Kommissionen og Parlamentet:

De pågældende forældre er berettiget til at modtage detaljerede oplysninger om det fratrukne beløb for pasning af deres børn i børnehaven. Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet bør derfor finde en løsning, så disse oplysninger kan gives regelmæssigt.

Ombudsmanden underrettede begge institutioner om, at de i henhold til artikel 3, stk. 6, i Ombudsmandens statut skulle fremsende en detaljeret udtalelse inden den 31. oktober 2002.

Kommissionens detaljerede udtalelse

Den 11. september 2002 sendte Kommissionen sin detaljerede udtalelse til Ombudsmanden.

Kommissionen anførte, at Ombudsmandens henstilling havde været genstand for en dybtgående undersøgelse fra Kommissionens kompetente tjenestegrenes side. Institutionen påpegede endvidere, at de nødvendige tekniske foranstaltninger med henblik på at etablere et nyt interinstitutionelt betalingssystem, der regelmæssigt kan give forældrene detaljerede oplysninger, er under udvikling. På denne baggrund implementeres Ombudsmandens forslag til henstilling om kort tid.

I mellemtiden kunne de forældre, der måtte ønske det, henvende sig til børnehavens og småbørnscentrets sekretariat.

Parlamentets detaljerede udtalelse

Den 21. oktober 2002 sendte Parlamentet sin detaljerede udtalelse til Ombudsmanden.

Parlamentet henviste til Europa-Kommissionens detaljerede udtalelse, hvori Ombudsmanden blev underrettet om, at det computerprogram, der skal bruges til at give de detaljerede oplysninger, er under udvikling. Parlamentet støttede fuldt ud dette initiativ og påpegede, at denne forbedring, så vidt Parlamentet havde forstået, ville blive gennemført inden udgangen af indeværende år.

Klagerens bemærkninger til Kommissionens og Parlamentets detaljerede udtalelse

Den 28. oktober 2002 kontaktede Ombudsmandens kontor klageren telefonisk og blev underrettet om, at hun var tilfreds med resultatet af undersøgelsen.

AFGØRELSEN

1 Den 19. juni 2002 forelagde Ombudsmanden Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet følgende forslag til henstilling:

De pågældende forældre er berettiget til at modtage detaljerede oplysninger om det fratrukne beløb for pasning af deres børn i børnehaven. Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet bør derfor finde en løsning, så disse oplysninger kan gives regelmæssigt.

2 I sin detaljerede udtalelse underrettede Kommissionen Ombudsmanden om, at de tekniske foranstaltninger med henblik på at etablere et nyt interinstitutionelt betalingssystem, der regelmæssigt kan give forældrene detaljerede oplysninger, er under udvikling, og at Ombudsmandens forslag til henstilling derfor ville blive implementeret om kort tid.

I sin detaljerede udtalelse støttede Parlamentet Kommissionens initiativ og understregede, at denne forbedring, så vidt Parlamentet havde forstået, ville blive gennemført inden udgangen af indeværende år.

3 Ombudsmanden finder, at de foranstaltninger, som Kommissionen og Parlamentet har beskrevet i deres detaljerede udtalelser, opfylder kravene i Ombudsmandens forslag til henstilling. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.6 SAGER AFSLUTTET EFTER EN SÆRLIG RAPPORT

FORSLAG OM VEDTAGELSE AF EN EUROPÆISK KODEKS FOR GOD FORVALTNINGS- SKIK

*Afgørelse om under-
søgelse på eget initiativ
vedrørende alle institu-
tioner og organer
OI/1/98/OV*

Den 11. november 1998 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om eksistensen af og offentlighedens adgang til en kodeks for god forvaltningsskik i Fællesskabernes forskellige institutioner og organer for deres ansatte i deres forbindelser med offentligheden.

Ombudsmanden fremsatte forslag til henstillinger den 28. juli 1999 til Kommissionen, den 29. juli 1999 til Parlamentet og Rådet og den 13. september 1999 til de andre institutioner, organer og decentrale agenturer. Ombudsmanden vedlagde som bilag til sine forslag til henstillinger et udkast til kodeks for god forvaltningsskik, som hans kontor havde udarbejdet, og som indeholdt 28 artikler med bestemmelser om både materielle og proceduremæssige principper samt om en smidig forvaltning. Ombudsmanden anførte, at institutionerne og organerne til udarbejdelsen af egne kodekser kunne søge vejledning i dette udkast til kodeks.

I april 2000 forelagde Ombudsmanden efter en tilbundsgående analyse af de udtalelser, han havde modtaget fra de forskellige institutioner og organer om forslagene til henstilling, en særlig rapport for Europa-Parlamentet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 7, i Ombudsmandens statut. I denne særlige rapport forelagde Ombudsmanden Parlamentet følgende henstilling: *“Med henblik på at opnå regler for god forvaltningsskik, som gælder ligeligt for alle Fællesskabets institutioner og organer i deres forbindelse med offentligheden, henstiller Ombudsmanden, at der vedtages en EU-forvaltningslov, gældende for alle Fællesskabets institutioner og organer. Denne lov kunne have form af en forordning.”* Ombudsmanden vedlagde den særlige rapport sit udkast til kodeks.

Den 27. juni 2001 vedtog Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender en betænkning (reference A5-0245/2001), hvori den godkendte Ombudsmandens særlige rapport. Betænkningen blev udarbejdet af Roy Perry, MEP.

Den 6. september 2001 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning, der med visse ændringer vedtog Kodeksen for God Forvaltningsskik som foreslået af Ombudsmanden i hans forslag til henstillinger og særlige rapport. Med denne beslutning opfordredes Europa-Kommissionen ligeledes til at fremsætte et forslag til en forordning indeholdende Kodeksen for God Forvaltningsskik på grundlag af artikel 308 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Eftersom Europa-Parlamentet nu har afsluttet sin undersøgelse af Ombudsmandens særlige rapport og godkendt konklusionerne, afslutter Ombudsmanden behandlingen af sagen.

KOMMISSIONEN BRINGER KØNSDI- SKRIMINATION MOD UDSATIONE- REDE NATIONALE EKSPERTER TIL OPHØR

*Afgørelse om klage
242/2000/GG over
Europa-Kommissionen*

Klageren, en britisk embedsmand, indgav den 18. februar 2000 en klage til Den Europæiske Ombudsmand over Europa-Kommissionen vedrørende dennes regler om nationale eksperter, der udstationeres ved Kommissionen. Klageren gjorde gældende, at Kommissionens regel om, at nationale eksperter, der udstationeres ved Kommissionen, skulle arbejde fuld tid, var kønsdiskriminerende.

Den 15. november 2001 sendte Ombudsmanden efter en indgående undersøgelse af klagen en særlig rapport til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 7, i Den Europæiske Ombudsmands statut. En kopi af denne særlige beretning blev sendt til Kommissionen. I denne særlige beretning anbefalede Ombudsmanden, at Kommissionen så hurtigt som muligt ophævede sin regel om at forbyde nationale eksperter, der var udstationeret ved Kommissionen, at arbejde på deltid.

Den 30. april 2002 vedtog Kommissionen en beslutning om regler for nationale eksperter, der udstationeres ved Kommissionen. I artikel 12 i disse regler anføres det, at nationale eksperter kan få tilladelse til at arbejde på deltid.

Den 8. oktober 2002 vedtog Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender en betænkning (A5-0355/2002), hvori det godkendte Ombudsmandens særlige beretning og fremsatte et forslag til beslutning herom. Betænkningen blev udarbejdet af Jean Lambert, MEP.

Den 17. december 2002 vedtog Europa-Parlamentet beslutningen om Ombudsmandens særlige beretning. Europa-Parlamentet glædede sig i beslutningen over, at Kommissionen endelig havde afskaffet den pågældende regel, og bekræftede, at Unionens institutioner ikke kan gøre overholdelsen af grundlæggende rettigheder til et forhandlingsobjekt og heller ikke efter eget valg kan udsætte overholdelsen af retlige forpligtelser til at afstå fra forskelsbehandling.

Eftersom Europa-Parlamentet nu har afsluttet sin undersøgelse af Ombudsmandens særlige beretning og godkendt konklusionerne, afslutter Ombudsmanden behandlingen af sagen.

**PARLAMENTET
TILSLUTTER SIG
OMBUDSMANDENS
SYNSPUNKT OM
AKTINDSIGT**

*Afgørelse om klage
917/2000/GG over
Rådet for Den
Europæiske Union*

Klageren, som er en britisk organisation, indgav den 11. juli 2000 en klage til Den Europæiske Ombudsmand over Rådet for Den Europæiske Union vedrørende Rådets afvisning af at udlevere visse dokumenter, som ifølge klageren var blevet fremlagt på forskellige møder i september 1998 og januar 1999.

Den 30. november 2001 sendte Ombudsmanden efter en indgående undersøgelse af klagen en særlig rapport til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 7, i Den Europæiske Ombudsmands statut. En kopi af denne særlige beretning blev sendt til Rådet. I denne særlige beretning anbefalede Ombudsmanden, at Rådet tog klagerens begæring op til fornyet overvejelse og gav aktindsigt i de ønskede dokumenter, medmindre én eller flere af undtagelserne i artikel 4 i Rådets afgørelse 93/731 af 20. december 1993 om aktindsigt i Rådets dokumenter fandt anvendelse. Ombudsmanden bemærkede endvidere, at han glædede sig over Europa-Parlamentets holdning til det forslag til henstilling, som han tidligere havde fremsat, ifølge hvilket Rådet burde føre en liste eller et register over alle de dokumenter, der forelægges Rådet, og give borgerne adgang til denne liste eller dette register.

Den 8. oktober 2002 vedtog Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender en betænkning (A5-0363/2002), hvori det godkendte Ombudsmandens særlige beretning og fremsatte et forslag til beslutning herom. Betænkningen blev udarbejdet af Astrid Thors, MEP.

Den 17. december 2002 vedtog Europa-Parlamentet beslutningen om Ombudsmandens særlige beretning. I sin beslutning tilsluttede Europa-Parlamentet sig Ombudsmandens henstilling. Parlamentet gav også udtryk for sin tilfredshed med, at Rådets generalsekretær offentligt har erklæret, at Rådet har til hensigt at følge Ombudsmandens henstilling, og anmodede Rådet om inden for frist på seks måneder at oplyse det kompetente udvalg om de øvrige foranstaltninger, der træffes med henblik på at gennemføre dets generalsekretærs afgørelse og forordning (EF) nr. 1049/2001.

Eftersom Europa-Parlamentet nu har afsluttet sin undersøgelse af Ombudsmandens særlige rapport og støttet hans henstilling, afslutter Ombudsmanden behandlingen af sagen.

3.7 UNDER- SØGELSER PÅ EGET INITIATIV FORETAGET AF OMBUDS- MANDEN

3.7.1 Europa- Kommissionen

KOMMISSIONENS TJENESTEMÆND YTRINGSFRIHED

*Afgørelse om under-
søgelse på eget initiativ
OI/1/2001/GG
vedrørende Europa-
Kommissionen*

ÅRSAGERNE TIL UNDERSØGELSEN

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder blev vedtaget på topmødet i Nice den 7. december 2000⁸⁸.

Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen proklamerede højtideligt teksten som Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Heraf følger det, at de omtalte institutioner har forpligtet sig til at håndhæve principperne i dette charter.

Artikel 11 i dette charter omhandler ytringsfrihed.

Ytringsfrihed

Ytringsfriheden er ét af fundamentene i et demokratisk samfund. Dette bekræftes af den første sætning i artikel 10, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der har følgende ordlyd:

“Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser.”

De oprindelige traktater om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber indeholdt ingen udtrykkelige bestemmelser om menneskerettigheder. Domstolen fastslog ikke desto mindre i 1969, at menneskerettigheder er beskyttede i henhold til fællesskabslovgivningen⁸⁹. Det er nu Domstolens faste retspraksis, at grundlæggende rettigheder udgør en integreret del af de generelle retsprincipper, som Domstolen sikrer overholdelse af, og at ytringsfrihed, som fastlagt i artikel 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, er et af disse generelle principper⁹⁰. I artikel 6, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union godkendes denne retspraksis udtrykkeligt.

Ytringsfrihed og tjenestemænd

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i *Vogt mod Tyskland* fastlagt, at tjenestemænd er individer og som sådanne berettiget til beskyttelse af ytringsfriheden således som fastlagt i artikel 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder⁹¹.

Ligeledes har EF-Domstolen fastlagt, at ytringsfrihed er en grundlæggende ret, der også tilkommer Fællesskabet tjenestemænd⁹².

Det er imidlertid også klart, at Fællesskabets tjenestemænd har en særlig loyalitetsforpligtelse over for Fællesskaberne. Det er således et spørgsmål om forholdet mellem denne forpligtelse og tjenestemændenes ytringsfrihed.

⁸⁸ EFT C 364 af 18.12.2000, s. 1.

⁸⁹ Sag 29/69 *Stauder mod City of Ulm*, Sml. 1969, s. 107.

⁹⁰ Sag C-150/98 P *De Europæiske Fællesskabers Økonomiske og Sociale Udvalg mod E*, Sml. 1999 I, s. 8877.

⁹¹ Dom af 26. september 1995, serie A, nr. 323.

⁹² Sag C-100/88 *Oyowe og Traore mod Europa-Kommissionen*, Sml. 1989, s. 4285, præmis 16.

Tjenestemandsvedtægten

Ytringsfriheden garanteres ikke udtrykkeligt for Fællesskabets tjenestemænd i tjenestemandsvedtægten.

Der er dog visse bestemmelser, der er relevante i denne sammenhæng.

I stk. 1 i vedtægtens artikel 12 fastsættes følgende:

“En tjenestemand skal afholde sig fra enhver handling, især enhver offentlig meningstilkendegivelse, der vil kunne nedsætte den værdighed, hans stilling kræver.”

Vedtægtens artikel 17 indeholder følgende bestemmelser:

“Tjenestemanden skal iagttage fuldstændig tavshed om alle forhold og anliggender, som han i medfør af sin stilling bliver bekendt med. Han må ikke på nogen måde videregive dokumenter eller oplysninger, der ikke er offentliggjort, til personer, som ikke er berettiget til at få kendskab hertil. Denne pligt ophører ikke med hans fratræden efter tjenesten.

Tjenestemanden kan hverken alene eller i samarbejde med tredjemand, uden samtykke fra ansættelsesmyndigheden, offentliggøre eller lade offentliggøre tekster, der vedrører den virksomhed, som udøves af Fællesskaberne. Dette samtykke kan kun nægtes, såfremt den påtænkte offentliggørelse vil kunne skade Fællesskabernes interesse.”

EF-domstolens relevante retspraksis

Domstolen har fastlagt, at

“den loyalitetsforpligtelse over for Fællesskaberne, som ifølge vedtægten er pålagt tjenestemænd, under ingen omstændigheder må fortolkes således, at der sker en begrænsning af ytringsfriheden, som er en grundlæggende ret, hvis overholdelse Domstolen skal sikre inden for fællesskabsretten...”⁹³.

Det følger endvidere af EF-domstolens retspraksis, at vedtægtens artikel 12 og 17 ikke udgør nogen hindring for tjenestemændenes ytringsfrihed, men alene tjenestegrenenes interesse fastsætter “rimelige grænser for udøvelsen af denne grundlæggende rettighed”⁹⁴.

Flere detaljer er blevet klarlagt af EF-domstolens retspraksis. I Cwik-sagen fastslog Retten i Første Instans eksempelvis, at selv om en tjenestemand offentliggør tekster, der vedrører den virksomhed, som udøves af Fællesskaberne, i henhold til vedtægtens artikel 17 er underlagt kravet om forudgående samtykke, kan et sådant samtykke kun nægtes, hvis den påtænkte offentliggørelse “vil kunne skade Fællesskabernes interesser”. Samtykket kan således kun nægtes, hvor dette er nødvendigt under sagens særlige omstændigheder⁹⁵. Retten i Første Instans har endvidere understreget, at den kendsgerning, at tjenestemanden giver udtryk for en anden holdning end holdningen hos den institution, som han arbejder for, ikke er tilstrækkelig til at bevise, at offentliggørelsen vil kunne skade Fællesskabernes interesser⁹⁶.

Udestående problemer

Der var imidlertid ingen tvivl om, at der stadig var vigtige problemer, der skulle løses.

⁹³ Sag C-100/88, loc. cit, 16.

⁹⁴ Sag C-150/98 P loc. cit., præmis 41; forenede sager T-34/96 og T-163/96 *Connolly mod Europa-Kommissionen* Sml. Pers. 1999 IA, s. 87 og II, s. 463, præmis 130.

⁹⁵ Dom af 14.7.2000 i sag T-82/99, Sml. Pers. 2000 II, s. 713, præmis 52. I sin dom af 13.12.2001 om sag C-340/00 P afviste Domstolen Kommissionens appel vedrørende denne dom..

⁹⁶ Sag T-82/99 loc. cit, præmis 57.

Umiddelbart kunne tjenestemandsvedtægtens artikel 12 og artikel 17, stk. 1, fortolkes på en sådan måde, at den forhindrede al hensigtsmæssig kommunikation mellem Fællesskabets tjenestemænd og medlemmer af offentligheden, som henvender sig til den pågældende tjenestemand for at få oplysninger. Tjenestemændene havde tilsyneladende ingen klare retningslinjer for, hvor grænsen skulle trækkes mellem åbenhed og hjælpssomhed over for borgerne (hvilket Ombudsmanden anser for at være pålagt Fællesskaberne som følge af princippet om gennemsigtighed) og meddelelser fra en tjenestemand, der ”vil kunne nedsætte den værdighed, hans stilling kræver” inden for betydningen af tjenestemandsvedtægtens artikel 12. Det kunne frygtes, at en sådan situation ville forhindre Fællesskaberne i at opnå den grad af åbenhed og gennemsigtighed, der var såvel ønskelig som nødvendig.

For så vidt angår vedtægtens artikel 17, stk. 2, kunne EF-domstolens retspraksis fortolkes således, at enhver offentliggørelse fra en tjenestemand, ”der vedrører den virksomhed, som udøves af Fællesskaberne”, er underlagt kravet om forudgående samtykke. Retten i Første Instans har anført, at en tjenestemand i medfør af tjenestemandsvedtægtens artikel 90 kan indgive en intern klage, når et sådant samtykke nægtes og, hvis afgørelsen stadig er negativ, kan indbringe sagen for Domstolen⁹⁷. Disse muligheder for afhjælpning er dog unægtelig tidskrævende⁹⁸. På det tidspunkt, hvor samtykket endelig gives, kan den pågældende offentliggørelse meget vel være forældet.

Det var overvejelser som disse, der foranledigede Ombudsmanden til i sin undersøgelse af den første klage om Fællesskabets tjenestemænds ytringsfrihed (klage 794/5.8.1996/EAW/SW/VK) tilbage i 1997 at fremsætte følgende bemærkning:

”Kommissionen kunne eventuelt overveje, om det var muligt at forelægge Kommissionens tjenestemænd retningslinjer for, hvad der måtte anses for en retfærdig afvejning af deres individuelle ret til ytringsfrihed, som omfatter meningsfrihed og frihed til at give og modtage meddelelser og tanker, og deres pligt og ansvar som tjenestemænd i særdeleshed i henhold til vedtægtens artikel 12 og 17.”

Denne overvejelse blev udtrykt igen i Ombudsmandens nylige afgørelse om klage 1219/99/ME⁹⁹.

Ombudsmanden var opmærksom på visse foranstaltninger eller meddelelser, som Kommissionen udarbejdede i forbindelse med den foreslåede revision af vedtægten. Nogle af disse (som høringsdokument SEK(2000) 2078 om meddelelse om alvorlige funktionsforstyrrelser af 29. november 2000) var til en vis grad knyttet til det ovenfor beskrevne problem. Så vidt Ombudsmanden kunne se, var der imidlertid ikke foreslået noget generelt regelsæt, for så vidt angår netop spørgsmålet vedrørende tjenestemændenes ytringsfrihed.

Ombudsmanden anmodede derfor i februar 2001 Kommissionen om at underrette ham om, hvorvidt den havde taget eller agtede at tage skridt til at præcisere omfanget af dens tjenestemænds ret til ytringsfrihed.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse mindede Kommissionen om de relevante lovbestemmelser på området. Den gav ligeledes et kort sammendrag af reglerne vedrørende ytringsfriheden for tjenestemænd

⁹⁷ Se *Connolly*-sagen loc. cit., præmis 152.

⁹⁸ Jf. *Cwik*-sagens faktiske omstændigheder, hvor der i august 1998 blev indgivet en klage i medfør af artikel 90, men hvor dommen først blev afsagt i juli 2000.

⁹⁹ Afgørelse af 18.12.2000.

i EU's medlemsstater og opsummerede den relevante retspraksis for såvel Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og De Europæiske Fællesskabers Domstol som Retten i Første Instans.

På denne baggrund fremsatte Kommissionen følgende bemærkninger:

Eftersom anvendelsen af vedtægten og reglerne for gennemførelsen af dens bestemmelser blev anset for at være komplekse og uigennemsigtige, havde Kommissionen i sin hvidbog om reformen af Kommissionen sat sig det mål at forbedre gennemsigtigheden af sin personalepolitik og forenkle og konsolidere de relevante retlige instrumenter. Der blev derfor planlagt en forenklet og opdateret version af vedtægten, på baggrund af hvilken der skulle udarbejdes retningslinjer om rettigheder og pligter for tjenestemænd. Visse bestemmelser skulle præciseres, mens andre skulle afskaffes, da de var blevet uaktuelle. Dette gjaldt også bestemmelserne vedrørende ytringsfrihed.

Der var allerede vedtaget et vist antal høringsdokumenter med henblik på gennemførelse af reformen. To af disse dokumenter omhandlede specifikt tjenestemænds rettigheder og pligter med det formål at præcisere disses anvendelsesområde, herunder spørgsmålene om meningsfrihed.

Et af disse dokumenter var høringsdokumentet om reform af disciplinærprocedurer¹⁰⁰, hvori det bl.a. blev fastlagt, at der skulle udarbejdes en vejledning om regler og retningslinjer for tjenestemænds pligter og rettigheder ("Guide des règles et des lignes directrices sur les droits et obligations des fonctionnaires"). Endnu et høringsdokument om meddelelse om alvorlige funktionsforstyrrelser¹⁰¹ forudså bestemmelser, hvorved tjenestemænd ikke ville blive fritaget for deres generelle tavshedspligt, men hvorved de betingelser, som oplysninger berettiget kunne frigives under, ville blive defineret.

Der blev desuden udarbejdet yderligere et dokument med henblik på at sikre gennemsigtigheden af tjenestemænds rettigheder og pligter.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Ombudsmandens anmodning om yderligere oplysninger

I lyset af ovenstående vurderede Ombudsmanden, at han havde behov for yderligere oplysninger for at kunne afslutte sine undersøgelser. Han anmodede derfor Kommissionen om (1) at angive, hvilke ændringer i vedtægten den anså for at være nødvendige, og hvornår forslagene til disse ændringer ville blive fremsat, og (2) at underrette Ombudsmanden om indholdet af "Guide des règles et des lignes directrices sur les droits et obligations des fonctionnaires" og fremsende en kopi af denne vejledning eller, hvis dokumentet endnu ikke eksisterede, at angive, hvornår den havde til hensigt at vedtage en sådan vejledning.

Kommissionens svar

I sit svar af 29. november 2001 påpegede Kommissionen, at følgende to ændringer var blevet foreslået i dokumentet om reform af vedtægten af 14. september 2001, der for øjeblikket blev drøftet mellem Kommissionen og medarbejderrepræsentanterne.

- Grænserne for den generelle tavshedspligt og forholdet til de nye regler om gennemsigtighed var blevet defineret bedre. Tavshedspligten ville således kun finde anvendelse, hvis de relevante oplysninger endnu ikke var blevet offentliggjort eller ikke fremgik af et offentligt tilgængeligt dokument (ny artikel 17).

¹⁰⁰ SEK(2000) 2079/5.

¹⁰¹ SEK(2000) 2078/6.

- Ifølge artikel 17, stk. 2, skal tjenestemænd indhente forudgående samtykke inden de offentliggør oplysninger, der vedrører den virksomhed, der udøves af Fællesskaberne. Kriterierne for en negativ afgørelse fra ansættelsesmyndighedens side var tydeligt defineret i lyset af EF-domstolens nylige afgørelser. Det blev endvidere foreslået, at en ansøgning ville blive betragtet som værende godkendt, hvis ansættelsesmyndigheden ikke havde reageret inden for en vis frist. Dette ville give tjenestemændene en vis retssikkerhed og forenkle de forvaltningsmæssige procedurer.

Det burde være muligt for Kommissionen at forelægge udkastet til ændring af vedtægten for Vedtægtsudvalget inden årets udgang. Efter at have modtaget udvalgets udtalelse ville udkastet blive forelagt Rådet.

Den 6. august 2001 havde Kommissionen godkendt en ny handlingsplan om gennemsigtigheden af personalepolitikken ("Transparence dans la politique du personnel")¹⁰². I dette dokument fastlægges det, at der skal udarbejdes og offentliggøres en forvaltningsvejledning, der kan forklare anvendelsen og fortolkningen af reglerne i vedtægten. Med denne vejledning vil tjenestemændene have klare og forståelige oplysninger om alle spørgsmål vedrørende deres status og særligt om de vigtige spørgsmål i forbindelse med deres rettigheder og pligter. Udarbejdelsen af denne vejledning er påbegyndt og forventes afsluttet i april 2003. Vejledningen udarbejdes imidlertid i trin, og første del skulle blive tilgængelig på Kommissionens intranet-websted i begyndelsen af 2002.

AFGØRELSEN

1 I februar 2001 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om Kommissionens tjenestemænds ytringsfrihed. Undersøgelsen var baseret på den betragtning, at tjenestemænds rettigheder og pligter på dette område i flere henseender var upræcise. Ombudsmanden mindede ligeledes om, at han allerede tidligere havde opfordret Kommissionen til at overveje at udarbejde retningslinjer til sine tjenestemænd om, hvad den anså for at være en rimelig balance mellem deres individuelle ret til ytringsfrihed, herunder frihed til at videregive oplysninger og tanker, og deres pligter og ansvar som tjenestemænd.

2 I sin udtalelse og i sit svar på Ombudsmandens anmodning om yderligere oplysninger underrettede Kommissionen Ombudsmanden om, at den havde til hensigt at udarbejde en forvaltningsvejledning indeholdende en forklaring på anvendelsen og fortolkningen af reglerne i vedtægten. Ifølge Kommissionen vil tjenestemændene med denne vejledning have klare og forståelige oplysninger om alle spørgsmål vedrørende deres status og særligt om de vigtige spørgsmål i forbindelse med deres rettigheder og pligter. Vejledningen udarbejdes imidlertid i trin, og første del skulle blive tilgængelig på Kommissionens intranet-websted i begyndelsen af 2002.

3 Kommissionen anførte endvidere, at den havde til hensigt at fremsætte konkrete forslag til ændring af vedtægtens artikel 17, stk. 2, der fastlægger, at tjenestemænd skal indhente forudgående samtykke inden de offentliggør tekster, der vedrører den virksomhed, som udøves af Fællesskaberne. Ifølge Kommissionen indeholdt dens forslag en bedre definition af kriterierne for en negativ afgørelse fra ansættelsesmyndighedens side i lyset af nylige afgørelser fra EF-domstolene. Det blev endvidere foreslået, at en ansøgning ville blive betragtet som værende godkendt, hvis ansættelsesmyndigheden ikke havde reageret inden for en vis frist.

4 I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden, at Kommissionen har reageret positivt på hans undersøgelse og har taget eller overvejer at tage skridt, der sandsynligvis vil afhjælpe eller i det mindste reducere de aktuelle problemer betydeligt. Ombudsmanden

¹⁰² PE(2001) 1609 C(2001) 2466.

finder derfor, at hans undersøgelse på eget initiativ har tjent sit formål, og at der derfor ikke er behov for at fortsætte undersøgelsen i øjeblikket. Ombudsmanden vil dog fortsat følge udviklingen nøje og om nødvendigt overveje yderligere skridt fremover.

5 Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

FORÆLDREORLOV FOR EU'S TJENESTEMÆND

*Afgørelse om undersøgelse på eget initiativ
OI/4/2001/ME
vedrørende Europa-
Kommissionen*

ÅRSAGERNE TIL UNDERSØGELSEN

Rådets direktiv 96/34/EF¹⁰³

Den 3. juni 1996 vedtog Rådet for Den Europæiske Union et direktiv indeholdende minimumsforskrifter for forældreorlov. I direktivet bevilges mænd såvel som kvinder individuel ret til forældreorlov i forbindelse med et barns fødsel eller i forbindelse med adoption af et barn, for at den pågældende kan passe dette barn i mindst tre måneder. Direktivet var stilet til medlemsstaterne og skulle være gennemført senest i 1999. Alle medlemsstater synes at have gennemført direktivet.

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder¹⁰⁴

I chartrets artikel 33, stk. 2, anerkendes retten til forældreorlov. Den lyder som følger:

For at kunne forene familieliv og arbejdsliv har enhver ret til at være beskyttet mod afskedigelse på grund af graviditet og barsel samt ret til betalt barselsorlov og til forældreorlov efter et barns fødsel eller ved adoption af et barn.

Kommissionen lovede at overholde chartret i sit notat fra formanden og António Vitorino (SEK(2001) 380/3) af 13. marts 2001.

Tjenestemandsvedtægten og den aktuelle situation

For så vidt angår forældreorlov, fastsættes der i vedtægten en orlov på 16 uger (artikel 58). Ved beslutning af administrationscheferne for de europæiske institutioner er der ligeledes indført en yderligere særlig orlovsperiode på fire uger til amning. Vedtægten indeholder ingen bestemmelser om barselsorlov i forbindelse med adoption. Ved beslutning af administrationscheferne for de europæiske institutioner er der nu indført en særlig orlov på 2-10 uger for adoptivmødre. Der betales fuld løn under vedtægtsmæssig barselsorlov, ammeorlov og adoptionsorlov.

For så vidt angår fædreorlov, fastsættes det i vedtægtens bilag V, at fædre får to dages særlig orlov (fuldt betalt) i forbindelse med et barns fødsel.

Derudover kan der af personlige hensyn i henhold til vedtægten bevilges ubetalt børnepasningsorlov (artikel 40). Orloven bevilges i en periode på højst fem år til pasning af et barn under fem år.

I henhold til vedtægten er det ligeledes muligt at arbejde på halv tid (artikel 55a og bilag IVa). Ifølge de forskellige europæiske institutioners interne regler er børnepasning en gyldig grund til at få tildelt halvtidsarbejde.

Kommissionens tiltag

Den 31. oktober 2000 sendte Neil Kinnock en meddelelse til Kommissionen, et høringsdokument vedrørende orlov af familiemæssige årsager og mere smidige arbejdsvilkår. Meddelelsen indeholdt betydelige ændringer for tjenestemænd og øvrige ansatte i De

¹⁰³ Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS, EFT L 145 af 19.06.1996, s. 4.

¹⁰⁴ EFT C 364 af 18.12.2000, s. 1-22.

Europæiske Fællesskaber i forbindelse med barselsorlov, fædreorlov og forældreorlov. Den indeholdt ligeledes forslag om f.eks. adoption og familieorlov.

I det væsentlige indeholdt forslaget 20 ugers barselsorlov (kan med undtagelse af to uger overføres til faderen, hvis begge er tjenestemænd) med en forlængelse på fire uger i tilfælde af flerbørnsfødsler eller for tidlig fødsel. Der blev foreslået en fædreorlov på to uger. Der skulle udbetales fuld løn under såvel barselsorlov som fædreorlov. For så vidt angår forældreorlov, blev det foreslået, at alle tjenestemænd skulle være berettiget til seks måneders orlov (12 måneder for enlige forældre). Under forældreorloven er tjenestemanden berettiget til en månedlig godtgørelse på 750 EUR. Godtgørelsen udgør 1.000 EUR om måneden for de første tre måneder, hvis den holdes under eller i umiddelbar forlængelse af barselsorloven.

Konklusion

Ombudsmanden glædede sig over Kommissionens tiltag i meddelelsen, for så vidt angår spørgsmålet om forældreorlov. Ombudsmanden bemærkede imidlertid, at to år efter, at medlemsstaterne havde implementeret Rådets direktiv 96/34/EF om forældreorlov, ti måneder efter proklamationen af Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, seks måneder efter at Kommissionen lovede at overholde chartret og næsten et år efter meddelelsen om orlov af familiemæssige årsager og mere smidige arbejdsvilkår fandtes der stadig ingen regler, der garanterede De Europæiske Fællesskabers tjenestemænds og øvrige ansattes ret til forældreorlov.

Med henblik på at overholde fællesskabslovgivningens regler og principper og respektere mænds, kvinders og børns rettigheder og yderligere at tilpasse institutionerne til det moderne samfund fandt Ombudsmanden, at det var et vigtigt element at vedtage regler om forældreorlov for Fællesskabets tjenestemænd.

Ombudsmanden anmodede derfor Kommissionen om at gøre sit bedste for at sikre, at fællesskabslovgivningen, for så vidt angår forældreorlov, straks respekteres for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber.

UNDERSØGELSEN

Kommissionens udtalelse

I sin udtalelse henviste Kommissionen til sin reformpakke vedrørende sin politik om menneskelige ressourcer og de efterfølgende ændringer af vedtægten og påpegede dermed, at spørgsmålet om forældreorlov var omfattet af denne reform.

Kommissionen henviste til EF-traktatens artikel 283¹⁰⁵ og relaterede procedurebestemmelser i vedtægten, der skal overholdes af Kommissionen. Kommissionen anførte ligeledes, at den skulle overholde reglerne vedrørende forhandlinger med medarbejderrepræsentanter om ændringer af vedtægten, i henhold til hvilke den skal høre fagforeningerne og de faglige sammenslutninger og Det Interinstitutionelle Vedtægtsudvalg. Efter disse høringer kan Kommissionen sende forslaget til den nye vedtægt via Rådet til de andre institutioner. Kommissionen var af den opfattelse, at Ombudsmanden ville forstå, at dette var en tidskrævende procedure, navnlig i lyset af, at reformpakken dækker alle aspekter af politikken vedrørende menneskelige ressourcer. Kommissionen anerkendte, at vedtægten ikke var blevet ændret væsentligt siden dens vedtagelse i 1967 og dermed ikke afspejlede ændringer i den europæiske arbejdsmarkedslovgivning eller udviklingen generelt.

¹⁰⁵ Artikel 283 lyder som følger: "På forslag af Kommissionen og efter at have indhentet udtalelse fra de øvrige interesserede institutioner udfærdiger Rådet med kvalificeret flertal vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og ansættelsesvilkårene for disse Fællesskabers øvrige ansatte."

Kommissionen henviste derefter til meddelelsen om nye retningslinjer for reformen af personalepolitikken ("A Global Package for the Reform of Personnel Policy"), der blev vedtaget den 30. oktober 2001. I dette dokument bekræftedes Kommissionens hensigt om at drøfte og vedtage det integrerede forslag til en ændret vedtægt i december 2001 med henblik på at fremlægge det for Det Interinstitutionelle Vedtægtsudvalg. Når dette udvalg har udtalt sig, sendes forslaget formelt til Europa-Parlamentet og Rådet i foråret 2002.

Kommissionen påpegede, at dens forslag til en revideret vedtægt er fuldstændig i overensstemmelse med artikel 33, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder og fuldt ud overholder Rådets direktiv om forældreorlov, ja faktisk går endnu længere end minimumskravene i dette direktiv. Kommissionen forsikrede, at den ville gøre sit bedste for at sikre, at reformforanstaltningerne generelt og særligt bestemmelserne om forældreorlov trådte i kraft hurtigst muligt.

Vedlagt udtalelsen var et sammendrag af Kommissionens forslag, for så vidt angår de nye bestemmelser om forældreorlov.

AFGØRELSEN

1 Forældreorlov for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber

1.1 I oktober 2001 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om forældreorlov for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber. Undersøgelsen var rettet mod Kommissionen. Ombudsmanden henviste især til Rådets direktiv 96/34/EF om forældreorlov og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og understregede, at der stadig ikke var nogen regler, der garanterede retten til forældreorlov. Ombudsmanden anmodede Kommissionen om at gøre sit bedste for at sikre, at fællesskabslovgivningen, for så vidt angår forældreorlov, straks respekteres for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber.

1.2 Kommissionen sendte sin udtalelse i januar 2002. Kommissionen anførte, at den ville gøre sit bedste for at sikre, at reformforanstaltningerne vedrørende forældreorlov trådte i kraft hurtigst muligt. Den henviste til EF-traktatens artikel 283 og relaterede procedurebestemmelser i vedtægten, der skulle overholdes, og til regler vedrørende forhandlinger med medarbejderrepræsentanter om ændringer af vedtægten, i henhold til hvilke den skal høre fagforeningerne og de faglige sammenslutninger og Det Interinstitutionelle Vedtægtsudvalg. Kommissionen bekræftede, at dens forslag ville overholde Rådets direktiv 96/34/EF om forældreorlov og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det Interinstitutionelle Vedtægtsudvalg står i øjeblikket for at fremsætte en udtalelse om forslaget, som derefter vil blive sendt til Europa-Parlamentet og Rådet i foråret 2002.

1.3 Ombudsmanden glæder sig over Kommissionens hensigt om at sikre, at reglerne om forældreorlov for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber snarest falder på plads. Ombudsmanden har bemærket, at Kommissionen forslag overholder Rådets direktiv 96/34/EF om forældreorlov og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

1.4 Det skal ikke desto mindre påpeges, at Rådets direktiv 96/34/EF om forældreorlov blev vedtaget den 3. juni 1996 af Rådet efter et forslag fra Kommissionen, som allerede blev fremsat i 1983¹⁰⁶. Direktivet skulle have været gennemført af medlemsstaterne i juni 1998 og under ingen omstændigheder senere end juni 1999. Det må derfor betragtes som værende uheldigt, at Kommissionen ventede med at foreslå nye regler om forældreorlov

¹⁰⁶ KOM(1983) 686.

for sine egne ansatte til flere år efter, da den fremlagde sin såkaldte reformpakke for politikken vedrørende menneskelige ressourcer.

1.5 Ombudsmanden finder, at Kommissionen i øjeblikket tager skridt, der kan afhjælpe manglen på hensigtsmæssige regler om forældreorlov for tjenestemænd og øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber i den nærmeste fremtid. Ombudsmanden finder derfor, at hans undersøgelse på eget initiativ har tjent sit formål, hvorfor der ikke er behov for at fortsætte den yderligere. Ombudsmanden vil også fremover følge udviklingen i sagen.

2 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser fremgår det, at der ikke er behov for at fortsætte undersøgelsen yderligere. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

OPFØLGNING

Den 24. april 2002 sendte Kommissionen Rådet sit forslag til Rådets forordning om ændring af vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og om ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse fællesskaber. Europa-Parlamentet blev ligeledes underrettet.

3.7.2 Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse

Den 7. januar 2002 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om det sprog, CEDEFOP bruger i behandlingen af klager fra europæiske borgere.

UNDERSØGELSE PÅ EGET INITIATIV OM CEDEFOP'S SPROGBRUG I UDTALELSER OM KLAGER

*Afgørelse om undersøgelse på eget initiativ
OI/1/2002/OV
vedrørende CEDEFOP*

ÅRSAGERNE TIL UNDERSØGELSEN

Ombudsmandens mission er til dels at forbedre forholdet mellem de europæiske borgere og Fællesskabets institutioner og organer. Tanken med oprettelsen af Ombudsmandens kontor var at understrege, at Unionen var indstillet på at sikre en demokratisk, gennemsigtig og pålidelig forvaltning. Ombudsmanden skulle hjælpe med at sikre borgernes stilling ved at fremme god forvaltningsskik og forbedre kvaliteten af forvaltningen.

EU-borgeres ret til at klage over fejl eller forsømmelser er en grundlæggende rettighed, der udtrykkeligt fastsættes i EF-traktatens artikel 21, stk. 2, og artikel 195 samt i artikel 43 i chartret om grundlæggende rettigheder. Ombudsmanden understreger, at klager bør være et positivt element for forvaltningen, eftersom de kan henlede forvaltningens opmærksomhed på svagheder og fejl i dens funktion og dermed f.eks. på nødvendigheden af at omorganisere visse procedurer, give de ansatte nye råd eller tildele flere ressourcer. Klager kan derfor hjælpe med at forbedre forvaltningens daglige aktiviteter.

Når Fællesskabets institutioner eller organer anfører at have handlet korrekt og ikke kan beskyldes for fejl eller forsømmelser, er det hensigtsmæssigt, at de forklarer deres handlinger og grundene hertil. Dette fremmer normalt forståelsen for forvaltningens handlinger. Uhensigtsmæssig sprogbrug virker kun provokerende og giver et negativt indtryk af den pågældende institution og Fællesskabets forvaltning generelt.

Ombudsmanden har bemærket, at CEDEFOP i tre udtalelser i forbindelse med klagerne 466/2000/OV, 705/2000/OV og 1206/2000/BB har svaret i et sprog, der normalt ikke anvendes af Fællesskabets institutioner og organer i deres udtalelser til Ombudsmanden. Nogle af de vendinger, der især har tiltrukket sig Ombudsmandens opmærksomhed, er følgende:

Udtalelse af 31. august 2000 i forbindelse med klage 466/2000/OV:

- (...) er ligeledes et håndgribeligt bevis på ond tro hos X, der af årsager, som CEDEFOP ikke kender, ikke har kunnet tage det, selskabet betragter som sit "nederlag" til en konkurrent (med base i Grækenland). (side 17);

- Vi er af den opfattelse, at X har anvendt uværdig taktik, som ingen steder hører hjemme i et sundt og konkurrencedygtigt erhvervsmiljø. I lyset af de nærmest bagtaleriske påstande mod CEDEFOP i X's korrespondance beder vi Dem bemærke, at centret forbeholder sig ret til at indlede en retssag mod selskabet (...) (side 18);

Udtalelse af 27. juli 2000 i forbindelse med klage 705/2000/OV:

- Selv om hun ikke fandt Deres svar (dvs. fra Den Europæiske Ombudsmand) efter en undersøgelse af sagen tilfredsstillende, eftersom De fandt, at centret ikke på noget tidspunkt havde opført sig forkert over for hende, anlagde vi efterfølgende ikke en negativ, fjendtlig eller hævngherrig holdning (selv om vi havde været i vores gode ret til det). (side 3);

- X's opførsel kan bedst beskrives som værende meget talende og ophidset. (side 5);

Udtalelse af 14. februar 2001 i forbindelse med klage 1206/2000/BB:

- X har imidlertid igennem hele forløbet (...) udvist en manglende evne til at optræde på en saglig måde (side 10);

- Det er vores overbevisning, at fornuften bør sejre over voldsomme følelser, at faglige spørgsmål bør behandles "sine ira et studio", og at enhver bagtanke bør bøje sig for retsskridt (...). (side 10);

På denne baggrund mindede Ombudsmanden om den definition af fejl eller forsømmelser, som han gav i sin Årsberetning for 1997: "Der foreligger fejl eller forsømmelser, når en offentlig myndighed ikke handler i overensstemmelse med en bindende regel eller et bindende princip."

Et af disse principper er princippet om høflighed, som også indgår i artikel 12 i Adfærdskodeksen for God Forvaltningsskik, som CEDEFOP vedtog den 15. december 1999. Ifølge dette princip har enhver borger ret til at blive behandlet på en korrekt, høflig og servicebetonet måde. Det er ligeledes fastlagt, at institutionerne skal svare hensigtsmæssigt, f.eks. i Kommissionens Administrative Adfærdskodeks¹⁰⁷, hvoraf det fremgår, at Kommissionen skal besvare forespørgsler på den mest hensigtsmæssige måde.

UNDERSØGELSEN

På baggrund af ovenstående anmodede Ombudsmanden CEDEFOP om at underrette ham om, hvorvidt det havde vejledt eller havde til hensigt at vejlede sine ansatte i at svare hensigtsmæssigt på klager fra EU-borgere i overensstemmelse med CEDEFOP's Adfærdskodeks for God Forvaltningsskik af 15. december 1999. Ombudsmanden anmodede derfor CEDEFOP om at svare på hans anmodning inden den 30. april 2002. CEDEFOP svarede den 6. marts 2002.

CEDEFOP's udtalelse

I sin udtalelse bemærkede formanden for CEDEFOP's Bestyrelse, at Ombudsmandens skrivelse af 7. januar 2002 var blevet drøftet på mødet i CEDEFOP's Formandskab den 1. februar 2002. Formandskabet besluttede at underrette Bestyrelsen, som holder sit næste møde den 21. og 22. marts 2002.

¹⁰⁷ EFT L 308 af 8.12.2000, s. 32.

Formandskabet opfordrede direktøren, som er ansvarlig for personaleanliggender, til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at bestemmelserne i Adfærdskodeksen for God Forvaltningsskik af 15. december 1999 nøje overholdes. Gennemførelse af adfærdskodeksen vurderes i henhold til artikel 27 på bestyrelsesmødet i november 2002.

Direktøren er ligeledes blevet opfordret til at udarbejde denne vurdering og omdele kopier af Ombudsmandens årsberetning for 2000 til personalet for at styrke opmærksomheden i denne henseende.

CEDEFOP rapporterede, at det havde opfordret sine ansatte til at være åbne i deres kontakt med Ombudsmandens kontor og ikke legalistiske og bureaukratiske. CEDEFOP beklagede den anvendte sprogbrug, men anførte som formildende omstændighed, at den pågældende sprogbrug blev anvendt i intern korrespondance med Ombudsmandens kontor. Man regnede ikke med, at denne korrespondance skulle offentliggøres. Tonen i korrespondancen repræsenterer centrets åbne synspunkter og ikke den måde, hvorpå CEDEFOP kommunikerer med borgerne.

CEDEFOP underrettede ligeledes Formandskabet om, at Ombudsmanden i ingen af afgørelserne af 24. august 2001 henviste til uhensigtsmæssig sprogbrug.

CEDEFOP understregede, at dets tjenestegrene altid har været meget påpasselige med at være høflige og omgængelige i deres kontakt med borgerne og klagere. Dette var altså også tilfældet med alle klagerne i de tre pågældende sager.

Særligt i forbindelse med klagerne 466/2000/OV og 705/2000/OV var CEDEFOP imidlertid af den opfattelse, at det var blevet udsat for vildledende beskyldninger. CEDEFOP mente således, at det var nødvendigt at give en fuldstændig og meget detaljeret beskrivelse af argumenterne i sit svar til Ombudsmanden. Det var ikke klar over, at dele af dets skriftlige udtalelse ville blive tilgængelige for klagerne og borgerne. Den kendsgerning, at CEDEFOP indtil for nylig har haft en forkert opfattelse af Ombudsmandens kontors faktiske anvendelse eller endelige udbredelse af skriftlige udtalelser, udgør en meget væsentlig faktor i dette tilfælde.

Formandskabet har opfordret direktøren til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger og vejlede sine ansatte, så der ikke i fremtiden anvendes uhensigtsmæssig sprogbrug i svar på klager. CEDEFOP vil nøje overvåge den sprogbrug, der anvendes i dets udtalelser, for at sikre, at dets Adfærdskodeks for God Forvaltningsskik overholdes nøje. I tilfælde af fremtidige klager vil centret offentliggøre resuméer af sine svar på sit websted.

AFGØRELSEN

1 CEDEFOP's sprogbrug i udtalelser om klager

1.1 Ombudsmanden anmodede CEDEFOP om at underrette ham om, hvorvidt det havde vejledt eller havde til hensigt at vejlede sine ansatte i at svare hensigtsmæssigt på klager fra EU-borgere i overensstemmelse med CEDEFOP's Adfærdskodeks for god forvaltningsskik af 15. december 1999. Dette skete i lyset af, at Ombudsmanden i flere af CEDEFOP's udtalelser (i forbindelse med klagerne 466/2000/OV, 705/2000/OV og 1206/2000/BB) havde bemærket, at disse ikke stemte overens med princippet om høflighed indeholdt i artikel 12 i CEDEFOP's Adfærdskodeks for God Forvaltningsskik.

1.2 I sin udtalelse beklagede CEDEFOP sin sprogbrug i de pågældende udtalelser og anførte, at den var brugt i intern korrespondance med Ombudsmandens kontor, og at centret ikke havde regnet med, at denne korrespondance blev offentliggjort.

1.3 CEDEFOP's Formandskab har imidlertid opfordret direktøren til at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger og vejlede sine ansatte, så der ikke i fremtiden anvendes uhensigtsmæssig sprogbrug i svar på klager. CEDEFOP vil endvidere nøje overvåge den

sprogbrug, der anvendes i dets udtalelser for at sikre, at dets Adfærdskodeks for God Forvaltningsskik overholdes nøje. I tilfælde af fremtidige klager vil centret offentliggøre resuméer af sine svar på sit websted.

1.4 Ombudsmanden glæder sig over, at CEDEFOP opfordrer sine ansatte til at være åbne i deres kontakt med Ombudsmandens kontor og ikke legalistiske og bureaukratiske. Ombudsmanden forstår, at CEDEFOP fortsat vil opfordre hertil, samtidig med at det sikres, at der anvendes hensigtsmæssig sprogbrug.

1.5 Det fremgår af CEDEFOP's udtalelse om Ombudsmandens undersøgelse, at centret vil træffe de nødvendige foranstaltninger, herunder vejledning af sine ansatte, med henblik på at svare hensigtsmæssigt på klager fra borgere. Ombudsmanden finder derfor ikke, at der er behov for yderligere undersøgelser af denne sag.

2 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser fremgår det, at der ikke foreligger noget tilfælde af fejl eller forsømmelser fra CEDEFOP's side. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

3.7.3 Alle fællesskabsinstitutioner og -organer og decentrale agenturer

Den 30. april 2001 indledte Ombudsmanden en undersøgelse på eget initiativ om de begrænsninger for borgernes ret til at arbejde, der er pålagt ved indførelsen af aldersgrænser for ansættelser i Fællesskabets institutioner og organer. Undersøgelsen på eget initiativ omfattede alle Fællesskabets institutioner, organer og decentrale agenturer.

UNDERSØGELSEN

Årsagerne til undersøgelsen

Den 7. december 2000 proklamerede formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i Nice Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder¹⁰⁸. Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed Rådets, Europa-Parlamentets og Kommissionens fælles proklamation af chartret om grundlæggende rettigheder, der i én og samme tekst samler de borgerlige, politiske, økonomiske, sociale og samfundsmæssige rettigheder, som hidtil har været indeholdt i forskellige internationale, europæiske eller nationale kilder¹⁰⁹.

Det fremgår af ovenstående, at Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen på vegne af Fællesskabet har anerkendt de i chartret indeholdte rettigheder. Fællesskabets institutioners eller organers undladelse af at respektere rettighederne i chartret ville derfor udgøre et tilfælde af fejl eller forsømmelser.

I artikel 15, stk. 1, i chartret om grundlæggende rettigheder anerkendes retten til arbejde, idet det anføres, at ”enhver har ret til at arbejde og til at udøve et frit valgt eller accepteret erhverv.”

Chartrets artikel 21, stk. 1, indeholder princippet om ikkeforskelsbehandling, idet det anføres, at ”enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, **alder**, seksuel orientering eller ethvert andet forhold **er forbudt**” (egen markering).

UNDERSØGELSE PÅ EGET INITIATIV OM ALDERSGRÆNSER

*Afgørelse om undersøgelse på eget initiativ
OI/2/2001/(BB)OV*

¹⁰⁸ EFT 2000 C 364, s. 1-22.

¹⁰⁹ Formandskabets konklusioner, Det Europæiske Råd i Nice den 7., 8. og 9. december 2000, afsnit 2.

Den forsamling, som udarbejdede chartret, henviser i sin forklaring til denne bestemmelse bl.a. til artikel 14 i den europæiske menneskerettighedskonvention. Ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols faste retspraksis er der tale om forskelsbehandling, når mennesker behandles forskelligt uden nogen objektiv og rimelig begrundelse, dvs. når der ikke forfølges en legitim målsætning, eller når der ikke er en rimelig grad af proportionalitet mellem de anvendte midler og den opstillede målsætning.

Ifølge De Europæiske Fællesskabers Domstol foreligger der kun en overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling i de tilfælde af ulige behandling, hvor forskellen ikke er objektivt begrundet¹¹⁰.

Af ovenstående grunde fandt Ombudsmanden, at, medmindre der er en objektiv begrundelse for aldersgrænser i ansættelsesprocedurerne i Fællesskabets institutioner og organer, udgør brugen af disse en diskriminerende begrænsning af borgernes ret til at arbejde.

Ombudsmanden bad derfor alle Fællesskabets institutioner, organer og decentrale agenturer om inden den 31. juli 2001 at oplyse ham om, hvorvidt de anvender aldersgrænser i ansættelsesprocedurerne. I bekræftende fald bad Ombudsmanden også om at få oplysninger om aldersgrænserne for de anvendte grænser og om deres objektive begrundelse og retsgrundlag.

Udtalelser fra Fællesskabets institutioner, organer og decentrale agenturer

På baggrund af de fremsendte udtalelser synes ingen af de elleve decentrale agenturer¹¹¹ at anvende aldersgrænser i deres ansættelsesprocedurer. Aldersgrænser anvendes hverken af Regionsudvalget, Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Centralbank eller Europol.

Derimod anvender Kommissionen, Parlamentet, Rådet, Domstolen (og Retten i Første Instans), Revisionsretten og Det Økonomiske og Sociale Udvalg alle aldersgrænser i ansættelsen i de laveste lønklasser. Den aldersgrænse, der normalt anvendes i udvælgelsesprøver, er 45 år.

For så vidt angår den objektive begrundelse for at anvende aldersgrænser i ansættelsesprocedurerne, gav Kommissionen, Parlamentet og Rådet Ombudsmanden følgende forklaring:

Kommissionen bemærkede, at aldersgrænsen på 45 år anvendes for at tilbyde tjenestemændene karrieremuligheder og for at garantere, at tjenestemændene som minimum bestrider deres hverv i en vis periode, hvilket skal ses i sammenhæng med tjenestemandsvedtægtens bestemmelser om retten til pension. Kommissionen mener, at disse grunde udgør en rimelig og objektiv begrundelse for at anvende aldersgrænser: De har et legitimt formål, og de anvendte midler er proportionale med den opstillede målsætning og derfor i overensstemmelse med chartrets artikel 21 og 15.

I del II af Kommissionens hvidbog om reform og høringsdokumentet om udvælgelsesprøver og ansættelse af 28. februar 2001 (SEC(2001) 294/4) gentog Kommissionen sin hensigt om ikke at anvende aldersgrænser i fremtiden. På baggrund af høringsdokumentet blev der arrangeret høringer med Kommissionens tjenestegrene og andre europæiske institutioner samt med medarbejderrepræsentanter. Da disse forhandlinger ikke var afsluttet

¹¹⁰ Forenede sager 198 til 202/81, *Fernando Micheli m.fl. mod Kommissionen*, Sml. 1982, s. 4145-4160.

¹¹¹ 1) Det Europæiske center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (CEDEFOP), 2) Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene, 3) Det Europæiske Miljøagentur (EMA), 4) Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering (EMA), 5) Kontoret for Harmonisering af det Indre Marked (OHIM), 6) Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut, 7) Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug, 8) Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer, 9) Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur, 10) EF-sortsmyndigheden, 11) Det Europæiske Observatorium for Bekæmpelse af Racisme og Fremmedhad.

den 1. juli 2001, anvendes der stadig en aldersgrænse på 45 år for udvælgelsesprøver til de lavere lønklasser i de udvælgelsesprøver, der er offentliggjort siden da.

Kommissionen henviste endvidere til fremskridtet i forbindelse med oprettelsen af et interinstitutionelt ansættelseskantor. I den forbindelse bemærkede Kommissionen, at det ville være styrelsesrådet i dette ansættelseskantor, som skulle træffe afgørelse med hensyn til aldersgrænser i udvælgelsesprøver. På baggrund af arbejdsgruppens henstillinger vil kontoret være operationelt den 1. januar 2003.

Parlamentet anførte, at det siden Præsidiets afgørelse af 20. oktober 1997 har anvendt en aldersgrænse på 45 år i åbne udvælgelsesprøver. Denne afgørelse skal inden for den nærmeste fremtid revideres af Præsidiet på baggrund af en rapport om emnet fra Generaldirektoratet for Personale og Administration. Udtalelsen var vedlagt en kopi af denne rapport. Parlamentet observerede samtidig, at spørgsmålet om aldersgrænser ville blive henvist til det fremtidige styrelsesråd for det interinstitutionelle ansættelseskantor.

I rapporten fra Generaldirektoratet for Personale og Administration anførtes det, at en stigning i aldersgrænsen eller fjernelse heraf ville medføre en stigning i antallet af ansøgere i udvælgelsesprøver (med deraf følgende administrationsproblemer), en stigning i både antallet af personer af en højere alder, der består udvælgelsesprøver, og af disses gennemsnitsalder samt en stigning i gennemsnitsalderen for ansatte tjenestemænd.

Dette ville primært få tre konsekvenser, nemlig 1) vanskeligheder i forbindelse med, at de nyligt ansatte tjenestemænd bliver utilfredse med eller frustrerede over deres indplacering på ansættelsestidspunktet (normalt i laveste lønklasse), 2) på lang sigt en stigende gennemsnitsalder hos Europa-Parlamentets Sekretariats personale og 3) økonomiske konsekvenser for den sociale sikringsordning for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber, for så vidt angår pensioner og sygdomsforsikring.

Rådet anførte, at fastsættelse af en aldersgrænse på 45 år for ansættelse i de laveste lønklasser er nødvendig og objektivt begrundet af følgende årsager:

For det første bør medarbejdere ansættes i en ung alder af hensyn til karriereforløbet. Endvidere er omkostningerne ved ansættelse i de laveste lønklasser ikke rentable, hvis tjenestemændene ikke arbejder i en lang periode.

For det andet kræver en effektiv forvaltning af personaleressourcer (klassificering, integration, karriere og pension) et minimum af sammenhæng mellem lønklasse, funktion og alder. Enhver afvigelse på dette område kan give anledning til problemer. Tjenestemandsvedtægten og forvaltningen af personaleressourcer hindrer i princippet ansættelse af tjenestemænd, som på grund af deres alder ikke ville kunne drage fordel af karrieremuligheder.

Rådet bemærkede, at disse begrundelser er objektive. De er baseret på principper med tilknytning til de særlige forhold, der gælder for offentlig forvaltning, og til nødvendigheden af, at Rådets Generalsekretariats tjenestegrene fungerer effektivt. Rådet konkluderede, at anvendelsen af aldersgrænser i ansættelsesprocedurer er udtryk for god forvaltningsskik og ikke en begrænsning for "retten til at arbejde".

Som Kommissionen og Parlamentet henviste Rådet også til oprettelsen af et interinstitutionelt ansættelseskantor. Rådet anførte endvidere, at spørgsmålet om aldersgrænser også kunne rejses inden for rammerne af forslagene om ændring af tjenestemandsvedtægten, som Rådet skulle vedtage som lovgiver. Før resultatet af dette arbejde er kendt, synes det ikke at være hensigtsmæssigt at ændre Rådets nuværende praksis.

Ombudsmandens vurdering af begrundelserne for at anvende aldersgrænser

Kommissionen, Parlamentet og Rådet gav samlet set seks begrundelser for at bevare aldersgrænsen på 45 år i ansættelsesprocedurerne, som kan sammenfattes på følgende måde:

- (1) tjenestemænd bør ansættes i en ung alder af hensyn til deres karriereforløb; effektiv forvaltning af personaleressourcer (klassificering, integration, karriere og pension) kræver et minimum af sammenhæng mellem lønklasse, funktion og alder;
- (2) omkostningerne ved ansættelse i de laveste lønklasser er ikke rentable, hvis tjenestemændene ikke arbejder i en lang periode;
- (3) afskaffelse af aldersgrænser ville resultere i en stigning i antallet af ansøgere;
- (4) afskaffelse af aldersgrænser ville resultere i en stigning i gennemsnitsalderen i institutionerne;
- (5) afskaffelse af aldersgrænser ville resultere i, at de nyligt ansatte tjenestemænd bliver utilfredse med og frustrerede over deres indplacering på ansættelsestidspunktet;
- (6) afskaffelse af aldersgrænser ville resultere i økonomiske problemer for den sociale sikringsordning for De Europæiske Fællesskaber (pensioner og sygdomsforsikring).

Vurdering

For så vidt angår argument (1), bemærker Ombudsmanden, at det ikke er begrundet, eftersom der ikke er givet en forklaring på, hvorfor en effektiv forvaltning af personaleressourcer ville kræve, at der fastsættes aldersgrænser. For så vidt angår karrieremuligheder, finder Ombudsmanden, at det er op til ansøgeren selv at afgøre, hvorvidt og i hvilken alder han eller hun ønsker at blive tjenestemand i Fællesskabet.

For så vidt angår argument (2) og (6) om omkostninger og økonomiske problemer, minder Ombudsmanden om, at budgetmæssige hensyn ifølge Domstolens retspraksis ikke kan begrunde forskelsbehandling¹¹².

For så vidt angår argument (3) vedrørende antallet af ansøgere, finder Ombudsmanden, at hensyn til den administrative arbejdsbyrde ikke er væsentlige nok til at undlade at håndhæve en ret, der er så grundlæggende som ikkeforskelsbehandling.

Ombudsmanden bemærker, at argument (4) ikke er et argument, men en indrømmelse af, at ældre mennesker ville være mindre værdifulde.

Argument (5) synes ikke at være begrundet, eftersom ansøgere altid på forhånd kender vilkårene for deres eventuelle ansættelsesforhold. Det er ikke beviseligt, at ældre ansøgere ville være utilfredse med eller frustrerede over de stillinger, som de bevidst har ansøgt om.

På baggrund af ovenstående finder Ombudsmanden, at de seks begrundelser, som Kommissionen, Parlamentet og Rådet fremsætter, ikke synes at være acceptable eller begrundede.

Endvidere synes Regionsudvalget, Den Europæiske Centralbank, Den Europæiske Investeringsbank, Europol samt de 11 decentrale agenturer, som ikke anvender aldersgrænser, ikke at opleve de samme problemer, som ifølge Kommissionen, Parlamentet og Rådet er årsag til, at det er nødvendigt at anvende aldersgrænser.

Som yderligere begrundelser for stadig at anvende aldersgrænser henviser institutionerne til den kendsgerning, at spørgsmålet ville skulle løses af styrelsesrådet for det fremtidige interinstitutionelle ansættelseskantor. Henholdsvis Kommissionen og Rådet anførte endvidere de begrundelser for stadig at anvende aldersgrænser, at forhandlingerne ikke var afsluttet den 1. juli 2001, samt at det ikke er hensigtsmæssigt at ændre den nuværende praksis, så længe resultatet af igangværende arbejde ikke kendes. Denne slags begrun-

¹¹² Sag C-226/98, *Jørgensen*, Sml. 2000 I, s. 2447, præmis 29. Denne sag omhandlede forskelsbehandling på grund af køn, men der er ingen grund til, at samme argument ikke også skulle gælde for forskelsbehandling på grund af alder.

delser, som omhandler administrative forsinkelser, synes heller ikke at være væsentlige nok til at undlade at håndhæve en rettighed, der er så grundlæggende som ikkeforskelsbehandling på grund af alder.

På baggrund af ovenstående analyse konkluderer Ombudsmanden, at ingen af de tre institutioner har fremsat objektive begrundelser for at anvende aldersgrænser.

YDERLIGERE UNDERSØGELSER

Parallelt med denne undersøgelse skrev Ombudsmanden den 7. marts 2002 til formændene for Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen vedrørende forslaget til afgørelse om oprettelse af et europæisk ansættelseskantor¹¹³, en tekst som skulle underskrives af Ombudsmanden. Årsagen til denne skrivelse var, at forslaget til afgørelse omfattede en bestemmelse, som vil gøre det muligt for kontorets styrelsesråd at træffe beslutning om at anvende aldersgrænser.

I sin skrivelse til formændene¹¹⁴ henledte Ombudsmanden opmærksomheden på, at der i artikel 21 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev proklameret den 7. december 2000 af formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen, nedlægges forbud mod forskelsbehandling på grund af alder.

Ombudsmanden citerede derefter flere erklæringer, som den daværende formand for Europa-Parlamentet, Nicole Fontaine, samt formanden for Kommissionen havde fremsat i forbindelse med proklamationen af chartret, samt en meddelelse vedrørende proklamationen af chartret fra formand Romano Prodi og den ansvarlige kommissær, António Vitorino. Idet han henviste til disse udtalelser, bemærkede Ombudsmanden, at de gav borgerne grund til at stole på, at chartret vil blive overholdt af de institutioner, hvis formænd har undertegnet det.

Ombudsmanden konkluderede derfor, at han ikke kunne indvillige i at underskrive en afgørelse, som ikke fastslår, at det europæiske ansættelseskantor ikke må forskelsbehandle på grund af f.eks. alder og andet, som er forbudt i henhold til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

Han anmodede derfor formændene om at træffe foranstaltninger med henblik på:

- at fjerne bestemmelsen om aldersgrænser i udvælgelsesprøver, som indgår i punkt 2.6.2 i udkastet til aftale mellem generalsekretærene om fælles principper for en fælles udvælgelses- og ansættelsespolitik
- at medtage en henvisning til artikel 21 i chartret om grundlæggende rettigheder i generalsekretærenes forslag til afgørelse om organisationen og driften af De Europæiske Fællesskabers ansættelseskantor.

Kommissionens og Parlamentets udtalelser

Den 10. april 2002 svarede formanden for *Kommissionen*, at næstformand Kinnock havde truffet afgørelse om øjeblikkeligt at afskaffe aldersgrænser for alle udvælgelsesprøver, som arrangeres af Kommissionen, og at der ikke vil anvendes aldersgrænser i nogen af de af Kommissionens udvælgelsesprøver, der bliver offentliggjort efter den 10. april 2002. Kommissionen meddelte også, at den ville ændre sine detaljerede ændringsforslag til tjenestemandsvedtægten med henblik på at sikre, at de afspejler denne holdning.

Kommissionen bemærkede endvidere, at den inden for rammerne af det europæiske ansættelseskantor kraftigt vil anbefale, at aldersgrænser afskaffes, og at den er sikker på,

¹¹³ SG D(2002) D/8487 af 27.2.2002.

¹¹⁴ Skrivelsen til formand Pat Cox kan ses på Ombudsmandens websted: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

at afskaffelsen af aldersgrænser vil blive gennemført på interinstitutionelt plan i lyset af den store opbakning hertil fra bl.a. Europa-Parlamentet.

Kommissionen anførte endvidere, at dens beslutning om at indstille anvendelsen af aldersgrænser med øjeblikkelig virkning ville løse problemet for de få udvælgelsesprøver, der skal finde sted, før det europæiske ansættelseskantor overtager administrationen.

Den 29. april 2002 svarede formanden for *Europa-Parlamentet*, at Præsidiet på mødet den 8. april 2002 havde vedtaget, at Parlamentet ikke længere vil anvende aldersgrænser i sine ansættelsesprøver eller godkende, at der anvendes aldersgrænser i nogen af de udvælgelsesprøver, som det europæiske ansættelseskantor arrangerer, når det er oprettet.

AFGØRELSEN

1 Anvendelse af aldersbegrænsning i ansættelse

1.1 Den 7. december 2000 proklamerede formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i Nice Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det Europæiske Råd noterede sig med tilfredshed Rådets, Europa-Parlamentets og Kommissionens fælles proklamation af charteret om grundlæggende rettigheder, der i én og samme tekst samler de borgerlige, politiske, økonomiske and samfundsmæssige rettigheder, som hidtil har været indeholdt i forskellige internationale, europæiske eller nationale kilder.

1.2 Formændene for Parlamentet og Kommissionen fremsatte den 7. december 2000 følgende vigtige udtalelser. Nicole Fontaine, den daværende formand for Europa-Parlamentet, sagde, *"At underskrive er at engagere sig (...). Lad det være klart for alle Unionens borgere, at fra nu af (...) vil chartret være lov for Parlamentet (...). Det vil herefter tjene som reference for alle Europa-Parlamentets handlinger, der har direkte eller indirekte betydning for borgere overalt i Unionen."*

1.3 Kommissionens formand, Romano Prodi, sagde: *"For Kommissionen markerer proklamationen institutionernes tilsagn om at overholde charteret i forbindelse med alle Unionens handlinger og politikker (...). Unionsborgerne kan regne med, at Kommissionen sikrer, at chartret overholdes."*

1.4 I meddelelsen fra kommissionsformanden og kommissær António Vitorino af 13. marts 2001 hed det om chartret, at *"Der må ikke herske tvivl om, at chartret er grundlæggende. (...) Kommissionen skal som de andre institutioner se på de praktiske konsekvenser af denne historiske begivenhed og sørge for, at overholdelse af chartrets rettigheder bliver prøvestenen for dens handlinger. Dette skal være det overordnede krav i Kommissionens daglige arbejde, både med hensyn til forbindelserne med offentligheden og med dem, som vores beslutninger er rettet mod, samt i vores interne regler og procedurer. Men det skal også afspejles i den måde, hvorpå Kommissionen udøver sin ret til at tage initiativ til lovgivning og sine beføjelser til at fastlægge regler. Ethvert lovforslag og ethvert forslag til et instrument, som skal vedtages af Kommissionen, vil derfor som del af den normale beslutningsprocedure først blive gennemgået med henblik på, om det er i overensstemmelse med chartret."*

1.5 I EU-traktatens artikel 6, stk. 2, anføres det, at "Unionen respekterer de grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som generelle principper for fællesskabsretten". Ombudsmanden mener, at de europæiske borgere siden proklamationen af chartret om grundlæggende rettigheder er berettiget til at tro, at de grundlæggende rettigheder, som

Unionen i henhold til ovennævnte artikel 6, stk. 2, lover at respektere, er de rettigheder, som er fastlagt i dette charter.

1.6 Chartrets artikel 21, stk. 1, indeholder den grundlæggende rettighed ikkeforskelsbehandling, idet det anføres, at ”enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, **alder**, seksuel orientering eller ethvert andet forhold **er forbudt**” (egen markering).

1.7 Ombudsmanden bemærker med henvisning til sin skrivelse af 7. marts 2002 til formændene for Parlamentet og Kommissionen vedrørende forslaget til afgørelse om oprettelse af et europæisk ansættelseskantor, hvori han fremhævede ovenstående løfter, at begge institutioner i april 2002 besluttede at (i) afskaffe aldersgrænser med øjeblikkelig virkning for alle udvælgelsesprøver, der arrangeres i fremtiden og ii) ikke at indvillige i at anvende aldersgrænser i nogen udvælgelsesprøver, der arrangeres af det europæiske ansættelseskantor, når det er oprettet.

1.8 På baggrund af nærværende undersøgelse fremgår det, at Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet ikke længere anvender aldersgrænser. Aldersgrænser anvendes hverken af Regionsudvalget, Den Europæiske Investeringsbank, Den Europæiske Centralbank, Europol eller de 11 decentrale agenturer¹¹⁵. For så vidt angår disse institutioner og organer, synes der ikke at være behov for yderligere undersøgelser.

1.9 De eneste institutioner og organer, som i dag stadig anvender aldersgrænser, er Rådet, Domstolen (og Retten i Første Instans), Revisionsretten og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Det fremgår imidlertid, at spørgsmålet om aldersgrænser i disse institutioner og organer vil blive genstand for en afgørelse fra styrelsesrådet i det europæiske ansættelseskantor, som skal oprettes inden udgangen af 2002.

1.10 I lyset af at to af de største institutioner, nemlig Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet, har erklæret, at de kraftigt vil anbefale, at aldersgrænser afskaffes i den forbindelse, og ikke vil indvillige i at stemme mod dette, er Ombudsmanden overbevist om, at afskaffelse af aldersgrænser vil blive vedtaget på interinstitutionelt plan af det europæiske ansættelseskantors styrelsesråd.

1.11 I lyset af ovenstående finder Ombudsmanden ikke, at der er behov for yderligere undersøgelser. Indtil det europæiske ansættelseskantors styrelsesråd definitivt har afskaffet aldersgrænser vil Ombudsmanden imidlertid fortsat undersøge individuelle klager, som gør gældende, at de institutioner og organer, som endnu ikke har afskaffet aldersgrænser, udøver forskelsbehandling på grund af alder.

2 Konklusion

På baggrund af Ombudsmandens undersøgelser af denne undersøgelse på eget initiativ, synes der ikke at have foreligget fejl eller forsømmelser fra de i afgørelsens afsnit 1.8 nævnte institutioner og organers side. For så vidt angår andre institutioner og organer, synes der ikke at være behov for yderligere undersøgelser. Ombudsmanden afslutter derfor behandlingen af sagen.

¹¹⁵

1) Det Europæiske center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (CEDEFOP), 2) Det Europæiske Institut til Forbedring af Leve- og Arbejdsvilkårene, 3) Det Europæiske Miljøagentur (EMA), 4) Det Europæiske Agentur for Lægemiddelvurdering (EMA), 5) Kontoret for Harmonisering af det Indre Marked (OHIM), 6) Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut, 7) Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug, 8) Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer, 9) Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur, 10) EF-sortsmyndigheden, 11) Det Europæiske Observatorium for Bekæmpelse af Racisme og Fremmedhad.

3.8 SÆRLIGE RAPPORTER FORELAGT EUROPA- PARLAMENTET

AKTINDSIGT I RÅDETS DOKUMENTER

*Særlig rapport fra Den
Europæiske
Ombudsmand til
Europa-Parlamentet
efter forslag til
henstilling til Rådet
for den Europæiske
Union i klage
1542/2000/(PB)/SM*

Klageren, en studerende, anmodede om aktindsigt i fire af Rådets dokumenter. Rådet gav aktindsigt i to af dokumenterne og afslog at give aktindsigt i de to andre dokumenter, der indeholdt juridiske udtalelser fra Rådets juridiske tjeneste. Efter klagerens mening havde Rådet ikke givet en tilstrækkelig begrundelse for dets afslag på at give aktindsigt i disse to dokumenter. I sin første udtalelse havde Rådet den holdning, at dets begrundelse var tilstrækkelig, og at der ikke kunne gives aktindsigt i nogen af de pågældende udtalelser, fordi dette ville være til skade for Rådets adgang til uafhængig juridisk rådgivning. Ombudsmanden fandt, at Rådet i tilstrækkelig grad havde begrundet, hvorfor det afslog at offentliggøre det første dokument, der indeholdt en udtalelse om et juridisk spørgsmål i forbindelse med en mulig fremtidig retssag. Ombudsmanden fandt imidlertid ikke, at Rådet i tilstrækkelig grad havde begrundet, hvorfor det afslog at udlevere det andet dokument, en udtalelse om forslag til forordning 1049/2001. Ombudsmanden udarbejdede derfor et forslag til henstilling til Rådet, hvori han bad det tage klagerens begæring op til fornyet overvejelse.

I sin detaljerede udtalelse fastholdt Rådet sin holdning om, at det blev nødt til at afslå at give aktindsigt i det pågældende dokument i henhold til artikel 4, stk. 2, andet led, i Rådets forordning 1049/2001, eftersom offentliggørelse af dokumentet ville være til skade for Rådets adgang til uafhængig juridisk rådgivning.

Ombudsmanden er imidlertid ikke overbevist om, at Rådets holdning er korrekt. I lyset af EF-traktatens artikel 255 er aktindsigt i henhold til forordning 1049/2001 hovedreglen, og enhver undtagelse fra denne regel bør fortolkes indskrænkende. Ombudsmanden accepterer ikke Rådets argument om, at alle udtalelser fra dets juridiske tjeneste automatisk er undtaget fra offentliggørelse. Efter Ombudsmandens mening bør der skelnes mellem forskellige typer juridiske udtalelser. Dette betyder ikke, at nogle juridiske udtalelser slet ikke er beskyttet mod offentliggørelse. Ombudsmanden finder, at en lovgivningsmæssig udtalelse, efter lovgivningsprocessen er afsluttet, kun kan undtages, hvis forordningens artikel 4, stk. 3, finder anvendelse. Dette forudsætter, at institutionen viser, at offentliggørelse af dokumentet ville være til alvorlig skade for institutionens beslutningsproces. Ombudsmanden finder i denne henseende, at det synes vanskeligt at opfylde sidstnævnte forudsætning udelukkende ved at henvise til den dokumentkategori, som det pågældende dokument tilhører.

Ombudsmanden sendte derfor en særlig rapport til Europa-Parlamentet for at give det mulighed for at tage stilling til dette principspørgsmål.

Den særlige rapport findes på alle sprog på Ombudsmandens hjemmeside. Den kan endvidere rekvireres hos Ombudsmandens kontor.

OFFENTLIGGØRELSE AF NAVNENE PÅ SUCCESSFULDE KANDIDATER I ANSÆTTELSES- PRØVER

*Særlig rapport fra Den
Europæiske
Ombudsmand til
Europa-Parlamentet
efter forslag til henstil-
ling til Europa-
Parlamentet i klage
341/2001/(BB)IJH*

Klagen omhandlede Europa-Parlamentets afvisning af at oplyse klageren, som havde deltaget i en åben udvælgelsesprøve, om navnene på de bestående kandidater i udvælgelsesprøven og deres points.

I sin afgørelse af 7. marts 2002 fandt Ombudsmanden ingen tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med afvisningen af at oplyse klageren om de bestående kandidaters points.

For så vidt angår navnene på de bestående kandidater, fandt Ombudsmanden, at Parlamentet tilsyneladende havde handlet i overensstemmelse med meddelelsen om udvælgelsesprøven, og påpegede, at klageren kunne anmode om aktindsigt i reservelisten i henhold til forordning 1049/2001. Ombudsmanden udtalte sig ikke om, hvorvidt en sådan anmodning ville blive imødekommet, og der er tilsyneladende ikke indgivet en anmodning.

Ombudsmanden fandt, at Parlamentets udtalelse om klagen havde rejst spørgsmål af generel betydning. Ifølge Parlamentet anførtes det i meddelelsen om udvælgelsesprøven, at reservelisten ville blive tilsendt de bestående kandidater og opsat på institutionens opslagstavler. Parlamentet mente imidlertid, at det ville være i strid med medlemsstaternes forfatninger og chartret om grundlæggende rettigheder at underrette ikke-bestående kandidater om reservelisten.

Ombudsmanden fandt ikke, at Parlamentets holdning var klar eller overbevisende. Derfor fremsatte han et forslag til henstilling, hvorefter Parlamentet i fremtidige udvælgelsesprøver i meddelelser om udvælgelsesprøverne bør underrette kandidaterne om, at navnene på de bestående kandidater vil blive offentliggjort.

I dets detaljerede udtalelse accepterer Parlamentet ikke entydigt forslaget til henstilling. Det fremgår heller ikke af den detaljerede udtalelse, at Parlamentet fremover vil behandle kandidaterne retfærdigt og sikre, at dets løfte om åbenhed i ansættelsesprocessen overholdes. Ombudsmanden finder derfor, at det er hans pligt at udarbejde en særlig rapport om spørgsmålet.

Den særlige rapport findes på alle sprog på Ombudsmandens hjemmeside. Den kan endvidere rekvireres hos Ombudsmandens kontor.

3.9 FORE- SPØRGSEL FRA REGIONAL OMBUDSMAND

FORVALTNING AF FÆLLESSKABSMID- LER I LOMBARDIET, ITALIEN

*Afgørelse om fores-
pørgsel Q1/2002/IP*

Den regionale ombudsmand i den italienske region Lombardiet rettede en forespørgsel til Den Europæiske Ombudsmand i overensstemmelse med den procedure, der blev fastlagt på seminaret for nationale ombudsmænd og tilsvarende organer i Strasbourg i september 1996. Forespørgslen omhandlede en sag, som rådsmedlemmet for beskæftigelse og efteruddannelse i Varese-provinsen havde sendt til ham. Sagen omhandlede regionen Lombardiets forvaltning af fællesskabsmidler inden for rammerne af den Europæiske Socialfond, mål 2, for år 1998.

Varese-provinsen, repræsenteret af advokat M., indgav en klage til Kommissionen om samme emne. Institutionen blev anmodet om at tage stilling til spørgsmålet. I en skrivelse af 21. oktober 1999 anførte Kommissionens Generaldirektorat for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Arbejdsmarkedsforhold, at det ville behandle sagen og kontakte alle de involverede parter med henblik på at få præciseret oplysningerne. Den regionale ombudsmand for Lombardiet påpegede imidlertid, at det fremgik, at Kommissionen stadig ikke havde taget stilling til sagen, og at den ikke havde kontaktet de ansvarlige regionale myndigheder. Han anmodede derfor Ombudsmanden om at forespørge, om Kommissionen endeligt havde afsluttet undersøgelsen af sagen, og i bekræftende fald hvilken konklusion den havde truffet.

Forespørgslen videresendtes til Kommissionen til udtalelse. I sin udtalelse forklarede Kommissionen i detaljer, hvilke handlinger den havde foretaget og anførte, at den den 8. juli 2002 afsluttede behandlingen af sagen, eftersom Lombardiet ikke havde overtrådt fællesskabsretten. Kommissionen sendte endvidere en kopi af den skrivelse, der afsluttede sagen, og som var blevet tilsendt M., Varese-provinsen og Lombardiet-regionen.

Kommissionens udtalelse videresendtes til den regionale ombudsmand i Lombardiet til udtalelse, og denne underrettede den 13. november 2002 telefonisk Den Europæiske Ombudsmand om, at han anså Kommissionens svar som værende tilfredsstillende. Den Europæiske Ombudsmand afsluttede derfor behandlingen af sagen.

4 FORBINDELSER MED ANDRE AF DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER

4.1 EUROPA-PARLAMENTET

Den 17. januar aflagde Enrico BOARETTO og David LOWE fra Udvalget for Andragender Ombudsmanden et besøg. De drøftede forskellige aspekter af borgernes ret til at klage til Ombudsmanden og indgive andragender til Parlamentet.

Den 6. februar mødtes Jacob SÖDERMAN med Joan COLOM I NAVAL, Europa-Parlamentets næstformand. Mødet, som omhandlede Ombudsmandens kontor og lokaler og andre relevante spørgsmål, foregik i Europa-Parlamentets mødeperiode i Strasbourg i februar.

Den 20. februar gav Jacob SÖDERMAN møde for Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender under forsæde af Nino GEMELLI for at fremlægge sine særlige beretninger i sag 242/2000/GG og 917/2000/GG (se også afsnit 3.6 ovenfor).

Den 12. marts aflagde Eurig WYN, MEP, ordfører for Den Europæiske Ombudsmands Årsberetning for 2001, Ombudsmanden et besøg. De drøftede forskellige aspekter af samarbejdet mellem deres respektive institutioner, herunder visse verserende sager. Eurig WYN havde følgeskab af Kjell SEVÓN.

Jacob Söderman med Joseph Amiel i Strasbourg den 9. april.

Den 12. marts mødtes Jacob SÖDERMAN og João SANT'ANNA med Barry WILSON, Europa-Parlamentets nyudnævnte generaldirektør for personale. Han blev udpeget af Brigitte NOUAILLE DEGORCE, leder af personaleafdelingen. De udvekslede synspunkter om de administrative samarbejdsaftaler mellem Ombudsmanden og Europa-Parlamentet og understregede vigtigheden af det gode forhold mellem de to institutioner.

Den 8. april fremlagde Jacob SÖDERMAN sin årsberetning for 2001 for Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender. I sin tale til udvalget nævnte Ombudsmanden det vigtige arbejde, der udføres af oversættere og tolke, som gør det muligt at kommunikere og have dokumenter på mange forskellige sprog. Han roste især oversætteren af den franske udgave af årsberetningen, Joseph AMIEL, som Ombudsmanden havde indbudt til at deltage i mødet.

Den 2. juli fremlagde Jacob SÖDERMAN sit arbejde for repræsentanterne for Europa-Parlamentets informationskontorer i medlemsstaterne. Mødet fandt sted i Strasbourg. Formålet med mødet var at informere disse kontorer om Ombudsmandens arbejde og

opfordre dem til at fremme kendskabet til de tjenester, han tilbyder. Ben HAGARD, Ombudsmandens internet- og kommunikationsfuldmægtig, præsenterede Ombudsmandens websted og gav eksempler på kontorer, der havde gjort en aktiv indsats for at fremme kendskabet til Ombudsmanden. Juana LAHOUSSE, direktør i Parlamentets Generaldirektorat for Informations- og Pressetjenesten, ledede mødet, der gav anledning til nogle meget interessante spørgsmål om Ombudsmandens arbejde. Ombudsmandens pressesekretær Rosita AGNEW deltog ligeledes i mødet.

Den 9. juli mødtes Jacob SÖDERMAN med Herbert BÖSCH, MEP, i Europa-Parlamentets lokaler i Bruxelles. Mødet omhandlede Den Europæiske Ombudsmandsinstitutions behov og planer for fremtiden samt andre relevante spørgsmål.

Den 10. juli talte Jacob SÖDERMAN ved et møde i Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender under forsæde af udvalgets formand Nino GEMELLI. Jacob SÖDERMAN underrettede Udvalget for Andragender om sit svar på Kommissionens udtalelse om Europa-Parlamentets beslutning om at ændre artikel 3 i Ombudsmandens statut. Der blev ligeledes udvekslet synspunkter med udvalget om Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand om forbindelserne med klagere i sager om overtrædelse af fællesskabsretten fra medlemsstaternes side og Ombudsmandens forslag af 24. og 25. juni (se afsnit 4.5 nedenfor) til Det Europæiske Konvent.

Den 4. september mødtes Jacob SÖDERMAN med MEP'erne Freddy BLAK, Pernille FRAHM, Ole KRARUP, Jens Dyhr OKKING og Christian Foldberg ROVSING. Jacob SÖDERMAN underrettede MEP'erne om forslagene til ændringer af Ombudsmandens statut.

Møde med MEP-assistenter fra Nederlandene og Flandern den 21. november.

Den 26. september havde Ombudsmanden inviteret de nordiske MEP-assistenter til arbejdsmorgenmad. 27 assistenter fra Danmark, Sverige og Finland deltog i morgenmaden, hvor Ombudsmanden forklarede sit arbejde. Derefter stod Ben HAGARD, Ombudsmanden internet- og kommunikationsfuldmægtig, for en multimediepræsentation om Ombudsmandens arbejde inden for public relations. Rosita AGNEW, Ombudsmandens pressesekretær, forklarede derefter de forskellige foranstaltninger, som assistenterne kunne træffe for at fremme Ombudsmandens arbejde. Jacob SÖDERMAN besvarede derefter spørgsmål fra deltagerne.

Den 14. november aflagde Olivier VERHEECKE og Ben HAGARD et besøg på Europa-Parlamentets informationskontor i Paris. De mødtes med kontorets direktør, Jean-Guy GIRAUD, med hvem de drøftede forskellige samarbejdsspørgsmål, informationskampagnen om Ombudsmanden, samt hvordan man eventuelt kunne øge antallet af antagelige klager fra franske borgere.

Den 21. november havde Den Europæiske Ombudsmand inviteret MEP-assistenterne fra Nederlandene og Flandern til arbejdsmorgenmad. 17 assistenter kom for at høre om Ombudsmanden. De fik bl.a. forklaret Ombudsmandens arbejde og vist en multimediepræsentation om Ombudsmandens kommunikationspolitik, ligesom de blev opfordret til at fremme kendskabet til Ombudsmanden. Olivier VERHEECKE, Ben HAGARD, Rosita AGNEW og Maria ENGLESON deltog i mødet sammen med Jacob SÖDERMAN og besvarede spørgsmål fra assistenterne under morgenmaden. Alle assistenterne fik en informationspakke indeholdende bl.a. en cd-rom med materiale om Ombudsmanden.

Den 23. og 24. november deltog Ombudsmandens kontor i Europa-Parlamentets Åbent Hus-arrangement om udvidelsen i Strasbourg. Ombudsmandens stand fokuserede på hans forberedelser til udvidelsen, og der var fremlagt informationsmateriale på de 13 kandidatlandes sprog. Der blev hele dagen vist en videosekvens på engelsk, fransk og tysk om Ombudsmandens rolle, og Ombudsmandens medarbejdere var til stede for at besvare spørgsmål. 22.000 mennesker besøgte Europa-Parlamentet i løbet af de to dage, Åbent Hus-arrangementet varede.

Ombudsmandens stand ved Åbent Hus-arrangementet om udvidelsen i Strasbourg den 23. og 24. november.

Den 17. december mødtes Jacob SÖDERMAN med formanden for Europa-Parlamentet, Pat COX. De drøftede bl.a. Det Europæiske Konvent, reformen af Ombudsmandens statut og forholdet mellem databeskyttelse og åbenhed. Jacob SÖDERMAN blev ledsaget af Ian HARDEN.

Den 18. december talte Jacob SÖDERMAN til en nordisk arbejdsmorgenmad arrangeret af Karl-Erik OLSSON, MEP, i Strasbourg om Det Europæiske Konvent og Ombudsmandens rolle som observatør i konventet.

4.2 RÅDET FOR DEN EURO- PÆISKE UNION

Den 4. oktober deltog Ian HARDEN og João SANT'ANNA i et uformelt møde i Rådets arbejdsgruppe for forslaget om ændring af artikel 3, stk. 2, i Ombudsmandens statut. Ian HARDEN fremlagde Ombudsmandens synspunkter vedrørende behovet for at ændre statuten og besvarede spørgsmål fra gruppens medlemmer.

4.3 EUROPA- KOMMISSIONEN

Den 14. januar mødtes Jacob SÖDERMAN med Giuseppe MASSANGIOLI, som for nylig, efter Jean-Claude ECKHOUTs fratræden, var blevet udnævnt til direktør for Direktorat E i Kommissionens Generalsekretariat med ansvar for forbindelserne med Den Europæiske Ombudsmand. Mødet, som omhandlede samarbejdet mellem de to institutioner, fandt sted under Europa-Parlamentets mødeperiode i Strasbourg.

Den 5. februar aflagde Horst REICHENBACH, generaldirektør for personale og administration, og Matthias OEL Ombudsmanden et besøg. Mødet, hvor Horst REICHENBACH fremlagde planen om reform af EU's tjenstemandsvedtægt, fandt sted på Ombudsmandens kontor i Strasbourg.

Den 6. februar mødtes Giuseppe MASSANGIOLI, direktør med ansvar for forbindelserne med Den Europæiske Ombudsmand fra Kommissionens Generalsekretariat, og Philippe GODTS med Jacob SÖDERMAN.

Den 21. februar mødtes Jacob SÖDERMAN med Daniel CALLEJA CRESPO, kabinetschef for Loyola DE PALACIOS kabinet, for at drøfte forbindelserne mellem Den Europæiske Ombudsmand og Europa-Kommissionen. Jacob SÖDERMAN blev bistået af Ian HARDEN, og Daniel CALLEJA CRESPO blev bistået af Diego CANGA FANO.

Den 11. marts mødtes Jacob SÖDERMAN med Giuseppe MASSANGIOLI, som blev ledsaget af Philippe GODTS. De drøftede forskellige aspekter af samarbejdet mellem deres respektive institutioner, herunder visse verserende sager.

4.4 DE EURO- PÆISKE FÆLLES- SKABERS DOMSTOL

Den 9. september deltog Jacob SÖDERMAN, ledsaget af Ian HARDEN, i en forelæsning ved Domstolen af kommissær António VITORINO med titlen "Orientations for the Future of the Union – the protection of fundamental rights and the development of an area of freedom, security and justice."

Den 4. december deltog Jacob SÖDERMAN i et højtideligt retsmøde til markering af Domstolens 50-års jubilæum i Luxembourg. Talerne omfattede Europa-Kommissionens formand Romano PRODI, Europa-Parlamentets formand Pat COX og Domstolens præsident Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS. Alle præsidenterne for medlemsstaternes højesteretter og forfatningsdomstole var ligeledes inviteret til at deltage i retsmødet.

4.5 DET EUROPÆISKE KONVENT

Det Europæiske Konvent blev oprettet efter Det Europæiske Råd i Laeken i december 2001 for at bane vejen for den næste regeringskonference. Ifølge Laeken-erklæringen er det konventets opgave at drøfte de væsentligste problemer, som den fremtidige udvikling af EU medfører, og undersøge de forskellige mulige løsninger.

Konventet består af repræsentanter for medlemsstaternes og kandidatlandenes regeringer og nationale parlamenter, for Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen. Som det var tilfældet med det tidligere konvent, der udarbejdede EU's charter om grundlæggende rettigheder, har Den Europæiske Ombudsmand status som observatør.

I sin kapacitet af observatør henvendte Jacob SÖDERMAN sig den 24. og 25. juni 2002 til konventet og foreslog, (i) at chartret om grundlæggende rettigheder skal være juridisk

bindende for Fællesskabets institutioner og organer, herunder i deres lovgivende funktion; (ii) at der i traktaten indarbejdes et kapitel om retsmidler, hvor der klart bør fastlægges retslige og udenretslige klagemuligheder i tilfælde af overtrædelse af fællesskabslovgivningens rettigheder, herunder grundlæggende rettigheder; (iii) at der udarbejdes en europæisk forvaltningslov, der er bindende for alle Unionens institutioner og organer; (iv) at Ombudsmandens og andre lignende organers rolle i forbindelse med behandling af klager over medlemsstaternes overtrædelse af fællesskabslovgivningen, herunder sager om grundlæggende rettigheder, udvikles yderligere.

Et udkast til nye eller ændrede traktatbestemmelser med henblik på implementering af Ombudsmandens forslag sendtes til konventet (CONV 221/02, 26. juli 2002).

Den 4. oktober talte Jacob SÖDERMAN for Det Europæiske Konvents arbejdsgruppe II (indarbejdelse af chartret om grundlæggende rettigheder/tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention) under forsæde af kommissær António VITORINO. Jacob SÖDERMAN gennemgik i detaljer sit forslag om udvikling af netværket af ombudsmænd og lignende organer i medlemsstaterne og den nyttige rolle, som netværket kunne spille i forbindelse med overvågning af, om chartret om grundlæggende rettigheder overholdes. Jacob SÖDERMAN forklarede ligeledes forslaget om, at Den Europæiske Ombudsmand skal kunne henvise en sag om grundlæggende rettigheder til Domstolen, hvis sagen ikke kan løses ved en almindelig undersøgelse fra Ombudsmandens side.

Den 8. november talte Ombudsmanden efter offentliggørelsen af et foreløbigt udkast til en forfatningstraktat igen til konventet og foreslog, at det næste udkast bør indeholde en bestemmelse, der klart henviser til retten til at indgive klager til Ombudsmanden. Han fremlagde et forslag til en mulig formulering af en sådan bestemmelse, der kunne indgå i den foreslåede artikel 5 i forfatningstraktaten.

Den Europæiske Ombudsmands taler og forslag kan findes på hans websted samt på konventets websted.

4.6 DET EURO- PÆISKE KONTOR FOR BEKÆM- PELSE AF SVIG (OLAF)

Den 28. november mødtes Jacob SÖDERMAN bistået af Ian HARDEN med Franz-Hermann BRÜNER, generaldirektør for Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF). Franz-Hermann BRÜNER informerede Ombudsmanden om OLAF's synspunkter vedrørende dets procedurer og udarbejdelse af en revideret procedurehåndbog. Der var ligeledes drøftelser om et tættere samarbejde og udveksling af oplysninger mellem OLAF og Den Europæiske Ombudsmand, herunder muligheden for at OLAF efter anmodning kan bistå Ombudsmanden i forbindelse med visse undersøgelser.

5 FORBINDELSER MED OMBUDS- MÆND OG TILSVARENDE ORGANER

5.1 FORBINDELSER MED NATIONALE OG REGIONALE OMBUDSMÆND

Den 23. januar aflagde Anton CAÑELLAS, ”Sindic de Greuges” (regional ombudsmand) i Catalonien og formand for Det Europæiske Ombudsmandsinstitut (EOI) Jacob SÖDERMAN et besøg. Mødet omhandlede samarbejdet mellem de to institutioner, det spanske formandskabs aktiviteter samt EOI-relaterede spørgsmål.

Den 30. maj besøgte Jacob SÖDERMAN det britiske parlaments ombudsmand, Sir Michael BUCKLEY i London. Han fremlagde den europæiske kodeks for god forvaltningsskik for Sir Buckleys medarbejdere. Der blev stillet spørgsmål om Den Europæiske Ombudsmands beføjelser, håndtering af utilfredse klagere, domstolenes indgriben i ombudsmændenes arbejde og gennemførelse af kodeksen.

Den 30. maj deltog Jacob SÖDERMAN i den årlige generalforsamling i foreningen af britiske og irske ombudsmænd (BIOA) i London. Efter generalforsamlingen holdt Den Europæiske Ombudsmand et indlæg om den europæiske kodeks for god forvaltningsskik. Deltagerne spurgte Ombudsmanden om hans arbejde, om de ressourcer, hans kontor havde til rådighed, hvilke instrumenter han rådede over i forbindelse med sager om fejl eller forsømmelser, og hvordan kodeksen indtil videre var blevet anvendt.

Den 14. november mødtes Olivier VERHEECKE og Ben HAGARD med Philippe BARDIAUX og Valérie FONTAINE fra kontoret for den franske ombudsmand, Médiateur de la République. De drøftede flere spørgsmål om indbyrdes erfaringer.

5.2 KONTAKT- NETTET

Kontaktnettet blev etableret i 1996 med henblik på at fremme udveksling af oplysninger om fællesskabsretten og dens gennemførelse og at gøre det muligt at videresende klager til det organ, der har de bedste forudsætninger for at foretage en sagsbehandling.

Kontaktnettet har gennem seminarer, nyhedsbreve og daglig kontakt udviklet sig til et effektivt samarbejdsværktøj for hele Den Europæiske Unions nationale ombudsmænd og deres medarbejdere. Erfaringer og bedste praksis er blevet udvekslet mellem netværkets medlemmer med henblik på at yde bedre service til borgerne. Navnlig har man drøftet forhold vedrørende gennemførelse af fællesskabslovgivningen i medlemsstaterne.

Hen imod slutningen af 2000 blev der etableret en online-version af kontaktnettet under titlen EUOMB med henblik på at lette kommunikationen mellem medlemmerne af kontaktnettet yderligere. EUOMB består af et websted og et internet-forum, hvor der kan føres interaktive drøftelser og udveksles dokumenter. I april 2002 blev medlemskabet af EUOMB-forummet udvidet til også at omfatte nationale ombudsmænd i ansøgerlandene.

I november 2001 indførte man en ny sektion i forummet kaldet ”Ombudsman Daily News”. Den virtuelle avis har vist sig at være meget populær blandt medlemmerne af kontaktnettet og har resulteret i, at de nu kan holde sig informeret om ombudsmændenes og de lignende organers aktiviteter i og uden for EU. De fleste af kontaktnettets medlemmer læser regelmæssigt ”Ombudsman Daily News” og får derved oplysninger om, hvordan andre organer har behandlet sager, som de også kan være i færd med at behandle.

5.3 FORBIN- DELSER MED LOKALE OMBUDSMÆND

Den 28. maj drøftede Jacob SÖDERMAN under sit besøg i Cardiff sit arbejde med kommissæren for lokalforvaltningen i Wales, Elwyn MOSELEY. Elwyn MOSELEY anførte, at han var villig til at fremme kendskabet til Den Europæiske Ombudsmands arbejde. De to ombudsmænd drøftede derefter fremtiden for den offentlige sektors ombudsmænd i Wales.

Jacob Söderman i samtale med Elwyn Moseley den 28. maj.

5.4 SAMARBEJDE MED NATIONALE OMBUDSMÆND I TILTRÆDELSES- LANDENE

Efter en invitation fra den polske ombudsmand professor Andrzej ZOLL besøgte Jacob SÖDERMAN sammen med Maria ENGLESON den 27.-30. januar Warszawa og Krakow.

Under sit besøg i Warszawa mødtes Ombudsmanden med den polske ombudsmand og den polske vice-ombudsmand dr. Jerzy SWIATKIEWICZ. På et arbejds møde beskrev de 14 afdelingsledere fra den polske ombudsmands kontor deres forskellige arbejdsområder, og Jacob SÖDERMAN forklarede sin rolle som europæisk ombudsmand. Han mødtes ligeledes med professor Marek SAFJAN, præsident for den polske forfatningsdomstol, og professor Lech GARDOCKI, præsident for den polske højesteret, samt Bruno DETHOMAS, leder af Europa-Kommissionens delegation i Polen.

Professor Franciszek Ziejka overrækker Jacob Söderman en medalje i anledning af 600-året for genetableringen af Krakow-akademiet.

I Krakow mødtes Jacob SÖDERMAN med professor Franciszek ZIEJKA, præsident for Jagiellonian Universitet, som tildelte ham en medalje i anledning af 600-året for genetab-

lingen af Krakow-akademiet. Jacob SÖDERMAN holdt en forelæsning for studerende og professorer med titlen ”Good Administration is a Fundamental Right”. Forelæsningen blev efterfulgt af en pressekonference, og Den Europæiske Ombudsmand blev endvidere interviewet af polsk radio og tv

Elia Nicolaou og Aristos Tsiartas på besøg hos Jacob Söderman den 8. marts.

Den 8. marts besøgte Elia NICOLAOU, Den Cypriotiske Kommissær for Offentlig Administration, Söderman i Strasbourg. Mødet omhandlede den rolle og de aktiviteter, som Den Europæiske Ombudsmand og Den Cypriotiske Kommissær varetager, såvel som andre emner af fælles interesse. NICOLAOU blev ledsaget af Aristos TSIARTAS, Ledende Juridisk Rådgiver.

6 PR-AKTIVITETER

6.1 ÅRETS HØJDEPUNKTER

DEN EUROPÆISKE OMBUDSMAND SLÅET TIL RIDDER I FRANKRIG

I et dekret udstedt af den franske præsident Jacques CHIRAC den 31. december 2001 og offentliggjort i det franske *Journal Officiel* den 1. januar 2002 blev Den Europæiske Ombudsmand udnævnt til Ridder af Den Franske Republiks Æreslegion. *Légion d'Honneur* er den fornemste civile og militære pris, der uddeles i Frankrig. Jacob SÖDERMAN blev indstillet til prisen af den daværende minister for europæiske anliggender, Pierre MOSCOVICI.

Noëlle Lenoir overrækker Jacob Söderman Légion d'Honneur-medaljen den 3. september.

Noëlle LENOIR, den franske minister for europæiske anliggender overrakte prisen til Ombudsmanden ved en ceremoni, der fandt sted i Strasbourg den 3. september 2002.

I sin tale beskrev ministeren de mange ansvarsområder, som Jacob SÖDERMAN havde besiddet i løbet af sin karriere, samt de talrige priser, han havde modtaget for sit arbejde. Noëlle LENOIR rettede en særlig tak til Ombudsmanden for hans resultater som den første europæiske Ombudsmand og nævnte blandt andre konkrete resultater for borgerne vedta-

gelsen af en kodeks for god forvaltningsskik for EU's institutioner og organer på Ombudsmandens initiativ.

I sin takketale roste Jacob SÖDERMAN Frankrig som en nation, hvor respekt og tolerance praktiseres i hverdagen, og huskede tilbage på et besøg i Paris for 45 år siden, som muligvis udkrystalliserede sig i hans grundlæggende synspunkter om menneskets liv og formål. Han sluttede sin tale med at forsikre ministeren om, at det ikke ville være en byrde for ham at acceptere republikkens værdier.

Michel Barnier, medlem af Kommissionen, og Anna-Marie Nyroos, finsk ambassadør i Europarådet, lykønsker Jacob Söderman.

De prominente gæster ved ceremonien omfattede bl.a. Europa-Parlamentets næstformand Renzo IMBENI, Europarådets finske ambassadør Anna-Marie NYROOS, medlem af Europa-Kommissionen Michel BARNIER, Nino GEMELLI og Roy PERRY, henholdsvis formand og næstformand for Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender samt Europa-Parlamentets generalsekretær Julian PRIESTLEY.

ÅBENT HUS

Den 4. maj deltog Ombudsmandens kontor i et Åbent Hus-arrangement hos EU-institutionerne i Bruxelles. Ombudsmandens stand var placeret i Europa-Parlamentet og tilbød

Ombudsmandens stand ved Åbent Hus-arrangementet i Bruxelles den 4. maj.

oplysninger om Ombudsmandens arbejde, herunder årsberetningen for 2000, brochurer og oplysninger om webstedet. Der blev hele dagen vist en videosekvens på engelsk, fransk og tysk om Ombudsmandens rolle, og Ombudsmandens medarbejdere var til stede for at besvare spørgsmål. 16.000 mennesker besøgte Europa-Parlamentet i løbet af dagen.

Borgere besøger Ombudsmandens stand ved Åbent Hus-arrangementet i Strasbourg den 9. maj.

Den 9. maj deltog Ombudsmandens kontor i et Åbent Hus-arrangement hos Europa-Parlamentet i Strasbourg. Gæsterne fik uddelt materiale om Ombudsmandens arbejde. Der blev hele dagen vist en videosekvens på fransk og tysk om Ombudsmandens rolle, og Ombudsmandens medarbejdere var til stede for at besvare spørgsmål. 21.000 mennesker kom til Åbent Hus i Europa-Parlamentet.

ÅRSBERETNINGEN FOR 2001

Den Europæiske Ombudsmand fremlagde sin årsberetning for 2001 for Europa-Parlamentet på dets plenarmøde den 26. september 2002.

Eerikki Liikanen, medlem af Europa-Kommissionen, og Jacob Söderman ved fremlæggelsen af Ombudsmandens årsberetning for 2001 for Europa-Parlamentet den 26. september.

I sin tale til plenarforsamlingen fremlagde Jacob SÖDERMAN de resultater, han havde opnået for borgerne siden begyndelsen af sit første mandat i september 1995. Han understregede vigtigheden af at styrke netværket mellem ombudsmænd og lignende organer i medlemsstaterne og nødvendigheden af at indarbejde chartret om grundlæggende rettigheder i fællesskabslovgivningen. Ombudsmanden takkede alle institutionerne og organerne for deres effektive samarbejde. Han takkede også sin egen medarbejderstab for deres evner og motivation.

Eurig WYN, ordføreren for Udvalget for Andragenders betænkning om Ombudsmandens årsberetning, lykønskede Ombudsmanden og hans medarbejderstab for veludført arbejde i 2001. Derudover talte bl.a. formanden for Udvalget for Andragender Nino GEMELLI, næstformanden for Udvalget for Andragender Roy PERRY, Herbert BÖSCH, Heidi HAUTALA, Laura GONZÁLEZ ÁLVAREZ, Jean LAMBERT og Astrid THORS, som alle lykønskede Ombudsmanden for hans arbejde og resultater. Erkki LIIKANEN hyldede i sin tale på vegne af Kommissionen ligeledes Jacob SÖDERMANs arbejde.

VEJLEDNING TIL BORGERNE

I december 2002 udgav Den Europæiske Ombudsmand en vejledning til borgerne med titlen "Hvordan kan Den Europæiske Ombudsmand hjælpe Dem?" Formålet med denne 38 sider lange brochure var at forklare Ombudsmanden arbejde og give eksempler på de klager, han har behandlet. Vejledningen blev udgivet på de 11 officielle EU-sprog og sendt til ombudsmænd og lignende organer, MEP'er, EU's informationskontorer, handels- og erhvervssammenslutninger, ngo'er og interessegrupper.

6.2 KONFERENCER OG MØDER

BELGIEN

Flandern (Bruxelles og Gent)

Den 18. februar aflagde Jacob SÖDERMAN ledsaget af Olivier VERHEECKE den flamske ombudsmand Bernard HUBEAU et besøg. Bernard HUBEAU beskrev oprettelsen af et internt klagesystem i den flamske forvaltning og drøftede tilrettelæggelsen af det næste seminar for regionale ombudsmænd og lignende organer i EU med Jacob SÖDERMAN. De blev senere modtaget i det flamske parlament. To medlemmer af det flamske parlament, Mieke VAN HECKE og Dirk HOLEMANS, forklarede klagemulighederne på de forskellige flamske forvaltningsplaner. Jacob SÖDERMAN redegjorde for Den Europæiske Ombudsmands arbejde.

Om eftermiddagen aflagde Jacob SÖDERMAN og Bernard HUBEAU ombudsmanden i Gent, Rita PASSEMIERS, et besøg. Ved denne lejlighed mødte de ligeledes de flamske kommunale ombudsmænd, nemlig Mark VANDENBRAEMBUSSCHE, ombudsmand i Brügge, Wim VANDENBROECK, ombudsmand i Antwerpen, Tjeu VANDIESEN, ombudsmand i St-Niklaas, Fran WAUTERS, ombudsmand i Puurs og Luc VAN DER PLAS, ombudsmand i Bonheiden. De drøftede to emner, nemlig oprettelsen af et kontaktnet mellem de kommunale ombudsmænd i EU (og Den Europæiske Ombudsmand) og de seneste fremskridt i forbindelse med den europæiske kodeks for god forvaltnings-skik. Med hensyn til kodeksen fremgik det af drøftelserne, at visse kommunale ombudsmænd anvender denne kodeks som vejledning i deres arbejde og endda havde fremlagt forslag om at vedtage den i kommunalrådet. Senere samme dag blev Jacob SÖDERMAN modtaget i provinsadministrationens bygning af guvernøren for Østflandern-provinsen Herman BALTHAZAR.

Jacob Söderman og Olivier Verheecke med lokale og regionale ombudsmænd fra Belgien den 18. februar.

Seminar om databeskyttelse

Den 18. april talte Ian HARDEN på et seminar om databeskyttelse i Unionen, arrangeret i Bruxelles af Det Europæiske Retsakademi for de juridiske tjenestegrene i EU-institutionerne. Han talte om Den Europæiske Ombudsmand og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse under titlen ”The European Ombudsman and the role of the European Data Protection Supervisor”. Seminaret blev ledet af GARZÓN CLARIANA, Europa-Parlamentets juridiske konsulent. Desuden talte bl.a. Peter HUSTINX, formand for den nederlandske databeskyttelsesmyndighed; César ALONSO IRIARTE, GD for det Indre Marked, Europa-Kommissionen; Marta REQUENA, leder af databeskyttelsesenheden i Europarådet og Graham SMITH, viceinformationskommissær (Det Forenede Kongerige).

Møde om gennemsigtighed og åbenhed

Den 21. maj repræsenterede Ian HARDEN Den Europæiske Ombudsmand på et møde i Bruxelles om gennemsigtighed og åbenhed EU-institutionerne arrangeret af det britiske handelskammers EU-udvalg og sammenslutningen af europæiske erhvervsfolk, Society of European Professionals. Desuden talte Poul CHRISTOFFERSEN, Danmarks faste repræsentant i EU, David O’SULLIVAN, Kommissionens generalsekretær, Charlotte CEDERSCHIÖLD, MEP, Europa-Parlamentets næstformand og Hans BRUNMAYR, vicegeneraldirektør i Rådet.

Symposium om Den Europæiske Unions historie og fremtid

Den 23. juli deltog Ian HARDEN i et symposium om Den Europæiske Unions historie og fremtid arrangeret af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg for at markere, at EKSF-traktaten er udløbet efter 50 år. På symposiet talte bl.a. Romano PRODI, formand for Europa-Kommissionen; Ana DE PALACIO, spansk udenrigsminister og medlem af Det Europæiske Konvents præsidium; Göke FRERICHs, formand for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg; Enrico GIBELLIERI, formand for Det Rådgivende Udvalg for EKSF; Max KOHNSTAMM, tidligere generalsekretær for EKSF; Fritz HELLWIG, tidligere medlem af EKSF’s Høje Myndighed og tidligere næstformand i

Kommissionen, og René Jacques RABIER, tidligere generaldirektør i Europa-Kommissionen.

Konference om fødevaresikkerhedspolitik

Den 10. september deltog Vicky KLOPPENBURG i en konference om fødevaresikkerhedspolitik. Konferencen var tilrettelagt af det internationale advokatfirma Hogan & Hartson i Bruxelles. På konferencen fokuseredes der på spørgsmål i forbindelse med EU's fødevaresikkerhedslovgivning, EU's og USA's fødevaresikkerhedspolitik og udfordringerne for den globale handel med fødevarer.

SOLVIT-konference

Den 30. oktober deltog Olivier VERHEECKE i SOLVIT-konferencen for europæiske erhvervs- og borgerorganisationer, som fandt sted i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs lokaler i Bruxelles. Konferencen blev arrangeret af Europa-Kommissionens GD for det Indre Marked i samarbejde med Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. 150 repræsentanter fra borger- og erhvervsorganisationer samt fra regionale kontorer deltog i konferencen.

Åbningstalen blev holdt af Bruno VEVER, medlem af Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Alexander SCHAUB, generaldirektør for GD for det Indre Marked præsenterede SOLVIT-nettet. Tjenestemænd fra Kommissionen og fra de svenske og portugisiske SOLVIT-centre forklarede, hvordan nettet fungerer.

Ved den efterfølgende paneldrøftelse holdt Olivier VERHEECKE et indlæg om Den Europæiske Ombudsmands kontaktnet. Andre indlægsholdere omfattede Karla PEIJS, MEP, Ulrike RODUST, suppleant i Regionsudvalget, Sören HAAR fra ECAS og Luc HENDRICKX fra UEAPME. De afsluttende bemærkninger kom fra Gerard DE GRAAF, kontorchef i Kommissionens GD for det Indre Marked.

ECAS-seminar "3A's to Connect Citizens to the EU"

Den 5. december holdt Jacob SÖDERMAN en åbningstale i Bruxelles på seminaret om de 3 A'er, der skal forbinde borgerne til EU, arrangeret af det europæiske forum for borgerrådgivning. I sin tale til de omkring 100 tilhørere, herunder repræsentanter for ansøgerlandene sagde Jacob SÖDERMAN, at borgerne ønsker, at den europæiske lovgivning anvendes korrekt, at de grundlæggende rettigheder respekteres på alle niveauer i Den Europæiske Union, og at de mulige retsmidler bør gøre det så let som muligt for borgerne at gøre deres rettigheder gældende.

Seminar om Det Europæiske Konvent i selskabet for baskiske studier

Den 12. december deltog Olivier VERHEECKE i et seminar med titlen "Konventet om Europas fremtid" arrangeret af Europa-gruppen i selskabet for baskiske studier (Ikaskuntza/Sociedad de Estudios Vascos). Seminaret fandt sted i Baskerlandets delegation i Bruxelles.

Blandt talerne var Sir Neil MacCORMICK, MEP og suppleant i konventet, José Mari MUÑOA, baskisk repræsentant i Regionsudvalget, Iñaki RICA, direktør for europæiske anliggender i den baskiske regering, og Kurt RIECHENBERG, kabinetschef ved De Europæiske Fællesskabers Domstol. Olivier VERHEECKE holdt en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands vigtigste resultater siden 1995 og om Ombudsmandens bidrag til Det Europæiske Konvent og drøftelserne om Europas fremtid.

FRANKRIG

Europarådet, Strasbourg

Den 7. marts repræsenterede Ian HARDEN Den Europæiske Ombudsmand ved en drøftelse med en ekspertgruppe om adgang til officielle oplysninger i Europarådet ved deres niende møde. Blandt de emner, der blev drøftet, var forholdet mellem reglerne om databeskyttelse og offentlighedens aktindsigt i EU-dokumenter og inden for rammerne af Europarådets Ministerudvalgs henstilling (2002) 2 til medlemsstaterne om aktindsigt i officielle dokumenter, vedtaget den 21. februar 2002.

Fra den 27.-29. november deltog Maria ENGLESON i seminaret "What access to official documents" om aktindsigt i officielle dokumenter arrangeret af Europarådet i Strasbourg med henblik på at drøfte gennemførelsen af henstilling Rec(2002) 2 om aktindsigt i officielle dokumenter, vedtaget den 21. februar 2002 af Europarådets Ministerudvalg. Seminaret blev ledet af Tonje MEINICH, juridisk rådgiver i justitsministeriet i Norge, og blev åbnet af Pierre-Henri IMBERT, generaldirektør for menneskerettigheder i Europarådet. Mathieu HERONDART, medlem af Frankrigs højeste forvaltningsdomstol og ordfører for udvalget om aktindsigt i forvaltningsdokumenter i Frankrig, fremlagde henstilling (2002) 2. Michel De SALVIA, juridisk konsulent ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, beskrev Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis vedrørende aktindsigt, og Helena JÄDERBLOM, direktør ved justitsministeriet i Sverige, holdt et indlæg om den såkaldte "Harm test" – den balance, der skal findes mellem aktindsigt i officielle dokumenter og beskyttelse af offentlighedens interesser ved begrænsninger i aktindsigten.

Under seminaret blev der drøftet forskellige emner om aktindsigt i otte arbejdsgrupper. Seminaret afsluttedes med et plenarmøde, hvor formændene fremlagde arbejdsgruppernes konklusioner, og hovedordføreren Helen DARBISHIRE, programdirektør ved Open Society Justice Initiative i Ungarn, fremlagde hovedrapporten. Seminaret sluttede med en opfølgning fra formanden og en generel drøftelse.

Paris

Den 15. november fremlagde Olivier VERHEECKE og Ben HAGARD Ombudsmandens arbejde på seminaret "*Cycle international spécialisé d'administration publique: La Médiation Institutionnelle*". Dette seminar, som fandt sted i perioden 4.-29. november 2002, blev organiseret af *École Nationale d'Administration* (ENA) i samarbejde med den franske ombudsmand, *Médiateur de la République*. 20 tjenestemænd fra ombudsmandskontorer og ministerier i Albanien, Belgien, Burundi, Colombia, Côte d'Ivoire, Djibouti, Madagaskar, Mali, Malta, Marokko, Den Demokratiske Republik Congo, Rumænien, Senegal og Tchad deltog.

Olivier VERHEECKE holdt en tale om Den Europæiske Ombudsmands resultater siden 1995, chartret om grundlæggende rettigheder og den europæiske kodeks for god forvaltningsskik. Ben HAGARD beskrev Den Europæiske Ombudsmands kommunikationspolitik og kontaktnettet med de nationale ombudsmænd (online og offline). Han forklarede ligeledes de forskellige dele af Den Europæiske Ombudsmands websted.

Martinique

Den 30. november deltog José MARTÍNEZ ARAGÓN i et europæisk seminar med titlen "Your place and your rights, in which Europe?", som blev holdt på Martinique. Seminaret blev arrangeret af *Réseau France Outre-Mer* med henblik på at informere de lokale indbyggere om deres rettigheder som EU-borgere.

José MARTÍNEZ ARAGÓN's tale omhandlede Den Europæiske Ombudsmands rolle og institutionens arbejde for at forsvare EU-borgernes rettigheder.

Seminaret var åbent for offentligheden, og mange repræsentanter for det organiserede civilsamfund (ngo'er) havde valgt at deltage i møderne. Øens politiske repræsentanter i den franske Nationalforsamling var ligeledes til stede. Andre talere omfattede Jean-Luc SAURON fra det franske statsråd (*Conseil d'Etat*), Olivier AUDÉOUD, formand for Jean Monnet-programmet på Université Paris X, og Marc-Etienne PINAULDT på vegne af den regionale præfekt (*Préfet*).

SPANIEN

Vitoria

Den 8. marts talte José MARTÍNEZ ARAGÓN om gennemsigtighed og aktindsigt i EU ("Transparency and access to information in the UE") ved et seminar arrangeret af Det Europæiske Institut for Offentlig Administration (EIPA) i samarbejde med den baskiske regering om nye aktører i den europæiske integrationsproces ("New Actors in the European integration process"). Seminaret fandt sted den 7.-8. marts 2002 i Vitoria. De mange deltagere kom fra forskellige spanske administrationer og regionale parlamenter.

Desuden deltog bl.a. CARBAJO (leder af Europa-Parlamentets kontor i Madrid), JIMÉNEZ FRAILE (kontorchef i Rådets afdeling for information, gennemsigtighed og PR), professor ALDECOA (formand for Jean Monnet-programmet ved Complutense Universitet i Madrid), José CANDELA (Kommissionens rådgiver) og Paolo CECCHINI (tidligere generaldirektør i Kommissionen). Den baskiske regeringschef IBARRETXE rundede mødet af.

Madrid

Den 24. april deltog Jacob SÖDERMAN i et EU/iberoamerikansk-vestindisk interkontinentalt møde om beskyttelse af menneskerettighederne, som fandt sted i Casa America i Madrid. Den Europæiske Ombudsmand talte ved den højtidelige åbning, hvor også H.K.H. Kong Don Juan Carlos og H.K.H. Dronning Sofia var til stede. Jacob SÖDERMAN's hovedindlæg havde titlen "The European Ombudsman and the Defence of Human Rights". Andre prominente spanske deltagere omfattede Luisa Fernanda RUDI ÚBEDA, formanden for Deputeretkammeret; Esperanza Aguirre GIL DE BIEDMA, formand for Senatet; Josep PIQUÉ I CAMPS, udenrigsminister; Alvaro GIL-ROBLES, Europarådets højkommissær for menneskerettigheder; Eduardo MONDINO, formand for den iberoamerikanske ombudsmandssammenslutning, og Enrique MÚGICA HERZOG, spansk ombudsmand. Mødet fik en bred dækning i massemedierne.

Under sit besøg i Madrid mødtes Den Europæiske Ombudsmand også med udvalget for andragender i Asturiens regionale parlament. Mødet blev ledet af udvalgets formand Inmaculada Concepción GONZÁLEZ GÓMEZ, MP, og omhandlede mulige samarbejdsområder, herunder oprettelse af internetforbindelser. Herudover deltog bl.a. Ignacio ARIÁS og Ana PARRONDO, medlemmer af udvalgets sekretariat.

Barcelona

På invitation fra CAÑELLAS, den regionale ombudsmand (Síndic de Greuges) i Catalonien, deltog Jacob SÖDERMAN i en række arrangementer i anledning af den såkaldte "Europa-dag", der fandt sted i Barcelona den 7. maj. Han var ledsaget af José MARTÍNEZ ARAGÓN og Ida PALUMBO fra Ombudsmandens sekretariat.

Jacob SÖDERMAN aflagde det katalanske parlament et officielt besøg og mødtes med parlamentets formand, Joan RIGOL. Han besøgte derefter den katalanske ombudsmands kontor, hvor han skrev i institutionens gæstebog.

Jacob SÖDERMAN besøgte ligeledes Generalitat de Catalunya, rådet for Catalonien-regionen, hvor han blev modtaget af MAS på vegne af præsident PUJOL.

Konference i Barcelona om EU-borgernes rettigheder den 7. maj. Blandt talerne var Anton Cañellas, Jacob Söderman og Josep Coll.

Den Europæiske Ombudsmand fik også lejlighed til at besøge både Europa-Parlamentets og Europa-Kommissionens repræsentationers nye lokaler i Barcelona, hvor han holdt et indlæg om beskyttelse af EU-borgernes rettigheder. Konferencen indledtes af Josep COLL, direktør for Kommissionens repræsentation, og af CAÑELLAS. Ombudsmanden understregede over for de mere end 100 tilhørere, hvor vigtige borgerne er for Europas fremtid. Til sidst besvarede Jacob SÖDERMAN spørgsmål fra tilhørerne.

VENEZUELA

Fra den 11. til den 13. marts deltog José MARTÍNEZ ARAGÓN i det internationale seminar "Romulo Gallegos". Seminaret fandt sted i Caracas (Venezuela) og blev sponsoreret af den venezuelanske ombudsmand og FN's Udviklingsprogram med det formål fra et globalt perspektiv at sammenfatte de mekanismer, der findes i forskellige internationale fora, med henblik på beskyttelse af menneskerettighederne.

José MARTÍNEZ ARAGÓN's tale var rettet mod de borgerlige og politiske rettigheder i EU's charter om grundlæggende rettigheder, navnlig retten til god forvaltning og Den Europæiske Ombudsmands rolle i forbindelse med overvågning af EU's administrations anvendelse heraf.

Flere nationale og regionale ombudsmænd deltog i seminaret, nemlig MÚGICA, den spanske ombudsmand; ARANGO, ombudsmand i Guatemala; MARTÍNEZ BULLÉ, stedfortræder for det nationale udvalg for menneskerettigheder i Mexico; Cinco SOTO, menneskerettighedskommissær for staten Sinaloa (Mexico), og Valérie FONTAINE på vegne af den franske ombudsmand (Médiateur de la République).

TYSKLAND

Tredje europæiske forum - Speyer

Den 17. april holdt Gerhard GRILL en forelæsning om gennemsigtighed og aktindsigt i EU på det tredje europæiske forum (3. Europa-Forum) i Speyer, Tyskland. Forummet blev arrangeret af professor dr. Siegfried MAGIERA og professor dr. Karl-Peter SOMMER-MANN fra *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften* i Speyer og havde deltagelse af mere end 60 embedsmænd fra hele Tyskland. Desuden talte professor dr. Constance GREWE fra Strasbourg Universitet, dr. Alexander DIX, ansvarlig for databeskyttelse og aktindsigt i Brandenburg, og professor dr. Jörg MONAR fra Sussex European Institute i Brighton.

Det Europæiske Retsakademi, Trier

Den 24. og 25. juni deltog Maria MADRID i Det Europæiske Retsakademis kongres i Trier med titlen "European Public Prosecutor". Konferencen omhandlede struktur, kompetenceområde, arbejdsmetoder og relationer med andre EU-organer samt klageprocedurer i forbindelse med den fremtidige europæiske anklagemyndighed. Desuden talte Jorge ALBINO ALVES COSTA, generalsekretær for den portugisiske anklagemyndighed, Franz-Hermann BRÜNER, OLAF's generaldirektør, Michael SCHREYER, medlem af Europa-Kommissionen, og John R. SPENCER, professor ved Cambridge Universitet.

Den 5. juli talte Jacob SÖDERMAN om sit arbejde og fremtidsudsigterne for sit kontor på et seminar med titlen "Extending the Area of Freedom, Justice and Security through enlargement: Challenges for the European Union" arrangeret af Det Europæiske Retsakademi i Trier (i samarbejde med Centre for European Policy Studies, Bruxelles, Sitra, Bruxelles og Transcrime Universitet i Trento). Gerhard GRILL fra Ombudsmandens kontor deltog ligeledes i denne konference.

Det Europæiske Informationscenter, Darmstadt

Den 15. oktober holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde på *Europäisches Informationszentrum* i Darmstadt. Ved denne lejlighed blev han ligeledes interviewet af to radiostationer, *Hessischer Rundfunk* og *Radio Darmstadt*.

München

Den 4. og 5. november aflagde Den Europæiske Ombudsmand besøg i München. Han blev ledsaget af Gerhard Grill.

Den 4. november blev Ombudsmanden modtaget af Professor Werner WEIDENFELD, formanden for C.A.P. ('Centrum für Angewandte Politikforschung') på Münchens Universitet. Ombudsmanden gav efterfølgende en tale om sit arbejde til studerende og forskere på München Universitet. Den 5. november præsenterede Ombudsmanden sit

arbejde for en forsamling af eksperter og andre interesserede personer fra afdelinger, grupper og foreninger ved Det Europæiske Patentkontor. SÖDERMAN besøgte derefter det Bavariske Landsting, hvor han præsenterede sit arbejde for medlemmer af Landstingets Udvalg for Andragender på deres regulære møde. SÖDERMAN svarede på spørgsmål fra Udvalgets medlemmer. Den afsluttende begivenhed på Ombudsmandens besøg i München var en samtale med Landstingets Formand, Johan BÖHM.

Jacob Söderman og Gerhard Grill med formanden for Bayerns landdag Johann Böhm og Anja Richter fra Europa-Parlamentets informationskontor i München.

ØSTRIG

Wien

Den 18. april holdt Gerhard GRILL en forelæsning om EU's charter om grundlæggende rettigheder ved "Enquête Erweitertes Grundrechtsverständnis" arrangeret af det østrigske institut for menneskerettigheder og Volksanwaltschaft i Wien. Desuden talte professor dr. Franz MATSCHER, direktør for det østrigske institut for menneskerettigheder, professor dr. Rudolf STREINZ fra Bayreuth Universitet, professor dr. Mark VILLIGER fra Zürich Universitet og professor dr. Thilo MARAUHN fra Giessen Universitet.

FINLAND

Helsinki

Den 14. maj fremlagde Jacob SÖDERMAN en rapport med titlen "Good administration as a fundamental right" for den finske fraktion af Nordisk Administrativt Forbund i forbindelse med deres 80-års jubilæum i Helsinki. Blandt de mange tilhørere var en delegation af gæster fra de andre nordiske lande samt præsidenterne for højesteretten Leif SEVÓN og den højeste forvaltningsdomstol Pekka HALLBERG samt justitskansleren Paavo NIKULA.

Den 10. juni deltog Jacob SÖDERMAN i et seminar i anledning af det finske parlamentsbiblioteks 130-års jubilæum. Den Europæiske Ombudsmand fokuserede i sit indlæg på åbenhed og informationsprincipper i Den Europæiske Union. Andre indlægsholdere

omfattede Timo KONSTARI, Tuula LAAKSOVIRTA, Hannele KOIVUNEN og Kirsi MANNINEN.

DET FORENEDE KONGERIGE

Wales

Den 27. maj rejste Jacob SÖDERMAN til Cardiff, hvor han mødtes med Rhodri MORGAN AM, førsteminister i den walisiske samlingsregering. Jacob SÖDERMAN blev ledsaget af sin internet- og kommunikationsfuldmægtig Ben HAGARD og sin pressesekretær Rosita AGNEW. Under mødet drøftede man bl.a. oplysning til borgerne om Ombudsmandens arbejde og den aktuelle situation og de fremtidige planer for den offentlige sektors ombudsmænd i Wales.

Jacob SÖDERMAN afholdt derefter en række møder med medarbejdere fra den walisiske nationalforsamling, herunder medlemmer af enheden for EU- og udenrigsanliggender, enheden for offentlig information og uddannelsesydelser og repræsentanter fra departementchefens kontor. Han deltog ligeledes i en drøftelse med medlemmer af Den Walisiske Forsamling, herunder Mike GERMAN (South Wales East), John GRIFFITHS (Newport East), Rhodri Glyn THOMAS (Carmarthen East og Dinefwr) og Rosemary BUTLER (Newport West). Jacob SÖDERMAN understregede vigtigheden af at informere de waliske borgere om deres ret til at indgive klager til Ombudsmanden.

Førsteminister i den walisiske samlingsregering, Rhodri Morgan, byder Jacob Söderman velkommen i Cardiff den 27. maj.

Den 28. maj fortsatte Jacob SÖDERMAN sin møderække i Den Walisiske Forsamling, hvor han talte til repræsentanter for Welsh European Funding Office (WEFO), lederen af forsamlingens enhed for EU- og udenrigsanliggender samt generallrådets kontor.

Den 28. maj talte Jacob SÖDERMAN om sit arbejde ved et arrangement tilrettelagt af Kommissionens repræsentation i Wales. Han første møde var med medarbejderne i

Kommissionens repræsentation, hvor han kort fortalte om, hvilken type klager han modtager. Han redegjorde derefter for sit arbejde for 18 tilhørere, herunder MEP'er, medlemmer af frivillige organisationer og ikke-statslige organisationer samt repræsentanter for Confederation of British Industry og Citizens Advice Bureau.

London

Den 29. maj holdt Jacob SÖDERMAN en række møder i London, hvoraf det første var en drøftelse med lederen af Kommissionens repræsentation, Geoffrey MARTIN. Han blev ledsaget af sin internet- og kommunikationsfuldmægtig Ben HAGARD og sin pressesekretær Rosita AGNEW.

Han mødtes derefter med repræsentanter for forbrugerorganisationen National Association of Citizens Advice Bureaux, herunder Fernando RUZ, politisk medarbejder ved den administrerende direktørs kontor, Ruth BAMFORD, leder af forbrugerrettigheder og Ruth Hancock og Valerie WADSWORTH, informationsmedarbejdere. Nicoletta FLESSATI, leder af afdelingen for informationsstøtte ved Kommissionens repræsentation, deltog ligeledes i mødet. Mødet var en kærkommen lejlighed til at drøfte, hvordan borgerne bedst informeres om deres rettigheder i medfør af EU-lovgivningen.

Den 30. maj besøgte Ombudsmandens internet- og kommunikationsfuldmægtig Ben HAGARD samt pressesekretær Rosita AGNEW Europa-Parlamentets kontor i London, hvor de mødtes med Asad BEG fra afdelingen for offentlige anliggender. Asad BEG redegjorde for Parlamentets kontors arbejde for at informere de britiske borgere om EU og fremlagde forslag til, hvordan man kunne øge kendskabet til Ombudsmandens arbejde i Det Forenede Kongerige.

Jacob Söderman og Rosita Agnew i samtale med Valerie Wadsworth og Fernando Ruz fra retshjælpsorganisationen 'National Association of Citizens Advice Bureaux' den 29. maj.

BIOA-ledergruppens uddannelsesseminar

Den 8. november deltog Rosita AGNEW i et uddannelsesseminar arrangeret af foreningen af britiske og irske ombudsmænd (BIOA). Omkring 60 personer fra ombudsmandskontorerne i Det Forenede Kongerige og Irland deltog i seminaret, herunder viceombudsmænd, kommunikationsmedarbejdere og sagsbehandlere. Seminaret var todelt, hvor den første del bar titlen *Dealing with the Media* og den anden *Alternative (Appropriate) Dispute Resolution (ADR)*.

NEDERLANDENE

Maastricht

EIPA-seminar "Who's afraid of European information"

Fra den 19. til den 21. juni deltog Juan MALLEA og Murielle RICHARDSON i et seminar med titlen *Who's afraid of European information*, arrangeret af Det Europæiske Institut for Offentlig Administration.

Arbejds møderne var opdelt i tre temaer: Den Europæiske Unions generelle udvikling, Det Europæiske Fællesskab på arbejde og Information fra de største EU-institutioner.

EIPA's medarbejdere samt informationseksperter fra de forskellige EU-institutioner talte. I flere indlæg blev muligheden for at bruge Den Europæiske Ombudsmand i tilfælde af afslag på aktindsigt understreget.

EIPA-kursus "Institutions, Policies and Public Administration in the European Union"

Den 18. oktober holdt José MARTÍNEZ ARAGÓN en forelæsning om kontrol med EU's administration og beskyttelse af borgernes rettigheder på et to-ugers kursus arrangeret af Det Europæiske Institut for Offentlig Administration i Maastricht. Kurset, der bar titlen "Institutions, Policies and Public Administration in the European Union", henvendte sig til en gruppe på 30 nyansatte spanske embedsmænd.

EIPA-seminar "Keep Ahead with European Information"

Den 28.-29. november deltog Rosita AGNEW, Murielle RICHARDSON og Isabelle BOUR i et seminar med titlen "Keep ahead with European information", arrangeret af Det Europæiske Institut for Offentlig Administration og Europæisk Forening for Informationsformidling i fællesskab.

Arbejds møderne omhandlede den seneste udvikling og fremtidige initiativer inden for Den Europæiske Unions kommunikations- og informationsstrategier. Seminaret havde deltagelse af informations- og dokumentationsspecialister fra medlemsstater og kandidatlande samt EU-tjenestemænd.

Blandt andre talte Ian THOMSON, formand for Europæiske Forening for Informationsformidling samt diverse kommunikations- og informationseksperter fra Europa-Kommissionen, OLAF og Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer.

LUXEMBOURG

Den 27. november besøgte Jacob SÖDERMAN ledsaget af Alessandro DEL BON Luxembourg. Jacob SÖDERMAN mødtes med Jean SPAUTZ, formand for Storhertugdømmet Luxembourgs parlament, som underrettede ham om, at Luxembourg overvejede at oprette en national ombudsmandsinstitution. Jacob SÖDERMAN mødtes endvidere med ERR, formand for udvalget for andragender, Xavier BETTEL og Patrick SANTER, næstformænd for udvalget for andragender, og Agny DURDU, Jean HUSS, Robert MEHLEN og Théo STENDEBACH, medlemmer af udvalget for andragender. Jacob SÖDERMAN hilste Luxembourgs initiativ til oprettelse af en ombudsmandsinstitution velkommen og fortalte om sin deltagelse i Konventet om Europas Fremtid og om sine forslag til ændring af traktaten. Efter Jacob SÖDERMANs indlæg fulgte en omfattende og frugtbar drøftelse.

Besøg hos Parlamentet for Storhertugdømmet Luxembourg den 27. november.

ITALIEN

Rom

Den 21. oktober deltog Jacob SÖDERMAN i et seminar med titlen *"Civil service reform in Europe"*. Seminaret var tilrettelagt af Europarådets italienske parlamentariske forsamling og fandt sted i det italienske deputeretkammers lokaler. Åbnings talen blev holdt af Claudio AZZOLINI, tidligere MEP og nuværende formand for den italienske delegation til Europarådets parlamentariske forsamling. Indlægsholdere var Franco FRATTINI, italiensk minister for offentligt ansatte og Rado BOHINC, slovensk indenrigsminister. Blandt hovedtalerne var Jacob SÖDERMAN, som fremlagde en rapport med titlen *"The evolution of the European civil services...from the citizens point of view"*, og Michel SENIMON, regionaldirektør og generalsekretær for "Europa".

Om formiddagen den 22. oktober besøgte Jacob SÖDERMAN Europa-Kommissionens repræsentation i Rom. Han havde en drøftelse med GRILLENZONI, fungerende direktør for Kommissionens repræsentation i Rom. Paolo MEUCCI, administrator ved Europa-Parlamentets kontor i Rom var ligeledes til stede ved mødet.

Messina

Om eftermiddagen den 22. oktober rejste Jacob SÖDERMAN til Messina på Sicilien for at deltage i en række aktiviteter om civilforsvar. Den Europæiske Ombudsmand og Romano FANTAPPIÈ, regional ombudsmand for Toscana og koordinator for de regionale ombudsmænd i Italien, blev budt velkommen af præsidenten for Lions Club i Messina, professor Guglielmo CAVALLARO, og af den sicilianske guvernør Silvio CAVALLARO. Foran en gruppe på ca. 100 medlemmer af Lions Club holdt Jacob SÖDERMAN et kort indlæg om sit arbejde og svarede på spørgsmål fra tilhørerne.

Om formiddagen den 23. oktober mødtes Jacob SÖDERMAN med borgmesteren i Messina, Salvatore LEONARDI. Efterfølgende deltog han i en konference med titlen *"From the Courts to civic defence - a comparison between two different systems of litigation resolution"*. Konferencen var arrangeret af Messinas advokatsamfund og Messina Universitet og blev afholdt i universitetets store sal. Formand for mødet var professor MARTINO, som bød deltagerne velkommen. Antonio DE MATTEIS åbnede mødet med nogle indledende bemærkninger og gav derefter ordet til talerne. Jacob SÖDERMAN talte

om sin rolle og sine aktiviteter som europæisk Ombudsmand. Derudover talte bl.a. Romano FANTAPPIÈ, Nazareno SAITTA, professor i forvaltningsret ved Messina Universitet, og Francesco MARULLO DI CONDOJANNI, formand for rådet for advokatsamfundet i Messina. Efter talerne fulgte en åben paneldrøftelse.

*Ombudsmanden taler om sit arbejde i Messina Universitets store sal den 23. oktober.
(Foto : Labor foto-video di Sturniolo V.)*

Om eftermiddagen besøgte Jacob SÖDERMAN advokatsamfundets råd. Senere gav han en detaljeret præsentation af sine aktiviteter og proceduren i forbindelse med behandling af klager for en gruppe advokater. Som afslutning blev Jacob SÖDERMAN inviteret til at overrække diplomer til de studerende, der havde fulgt Robert Schuman-kurset i fællesskabslovgivning 2001-2002.

DANMARK

Den 11.-12. november aflagde Jacob SÖDERMAN ledsaget af Peter BONNOR et besøg i København. Jacob SÖDERMAN mødtes med Folketingets Europaudvalg og Retsudvalget samt medarbejdere fra udvalgenes sekretariater. Jacob SÖDERMAN mødtes endvidere med den danske ombudsmand Hans GAMMELTOFT-HANSEN og holdt et indlæg for ombudsmandens medarbejdere.

Jacob SÖDERMAN talte endvidere ved et seminar om "Åbenhed – en borgerrettighed", hvor den danske Europaminister Bertel HAARDER ligeledes talte.

PORTUGAL

Fra den 18. til den 20. november aflagde SÖDERMAN besøg i Lissabon. Han blev ledsaget af Ida PALUMBO og Joao SANT'ANNA. Om morgenen den 18. november besøgte de Europa-Parlamentets informationskontor, hvor de mødtes med MARTINS, kontorets daglige leder. SÖDERMAN deltog i en pressekonferens, og svarede på spørgsmål fra journalister. Om eftermiddagen deltog Ombudsmanden i en rundbordssamtale om "Europas Fremtid", arrangeret af Jacques Delors European Information Centre i Lissabon. MEP Almeida GARRETT var ligeledes til stede under begivenheden.

Senere på dagen deltog SÖDERMAN i et åbningsarrangement for den 7. Iberoamerikanske Ombudsmandsforening (FIO). Udtalelser blev afgivet af Henrique

NASCIMENTO RODRIGUES, Den Portugisiske Ombudsmand, og Mario SOARES, MEP og tidligere Portugisisk Præsident. SÖDERMAN præsenterede sit arbejde som Europæisk Ombudsmand. En Taiwanesisk delegation var inviteret til Kongressen.

6.3 ANDRE ARRANGE- MENTER

Den 21. januar besøgte professor dr. Christian PFEIFFER, justitsminister i Niedersachsen i Tyskland, Ombudsmandens kontor i Bruxelles og blev modtaget af Ian HARDEN, leder af Den Juridiske Afdeling. Andre tilstedeværende tjenestemænd var Ralf BUSCH og Gerhard GIZLER fra Niedersachsens repræsentation i Bruxelles og Vicky KLOPPENBURG fra Ombudsmandens kontor. Ian HARDEN fortalte om Ombudsmandens mandat og besvarede spørgsmål. Andre emner omfattede den type klager, Ombudsmanden modtager, procedurer for behandling af klager samt samarbejde med lignende organer i medlemsstaterne.

Den 6. februar holdt José MARTÍNEZ ARAGÓN en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle for en gruppe studerende fra *Institut des Hautes Etudes Européennes* på Robert Schuman Universitet i Strasbourg.

Den 11. februar holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for en gruppe på ca. 40 studerende fra *Verwaltungsschule der Sozialverwaltung Wasserburg am Inn* (Bayern) anført af Manuela DRESP.

Den 19. februar talte Jacob SÖDERMAN ved en frokost arrangeret af svenske advokater i Bruxelles. 25 deltagere fra advokatfirmaer, rådgivere i offentlige anliggender, private virksomheder og EU-institutioner var til stede ved frokosten, hvor Jacob SÖDERMAN redegjorde for sit arbejde og sine erfaringer som europæisk Ombudsmand. Efter præsentationen fulgte en livlig spørgerunde og drøftelse.

Den 19. februar holdt José MARTÍNEZ ARAGÓN en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 50 embedsmænd fra forskellige afdelinger i det franske indenrigsministerium.

Den 27. februar holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 25 embedsmænd fra Tyskland, som var i Bruxelles for at deltage i et program arrangeret af *Bundesakademie für Öffentliche Verwaltung* (det føderale akademi for offentlig forvaltning). Gruppen var ledet af Elvira STÄHLIN-GIESE og dr. Henning HILLMANN.

Den 7. marts modtog Jacob SÖDERMAN besøg fra generaldirektøren for det uafhængige palæstinensiske udvalg for borgerrettigheder Said ZEEDANI. På mødet drøftedes Den

Jacob Söderman og Said Zeedani i Strasbourg den 7. marts.

Europæiske Ombudsmands rolle og aktiviteter samt andre spørgsmål af interesse for parterne. Said ZEEDANI rejste fra Ramallah på Vestbredden til Bruxelles og Strasbourg med det formål at gøre sig bekendt med Det Europæiske Fællesskabs institutioner og procedurer.

Den 11. marts mødtes Jacob SÖDERMAN og Maria ENGLESON med Lars ÖRNULF fra den svenske regerings program "Sverige Direkt", en officiel portal til oplysninger om den svenske offentlige sektor, og redegjorde for Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for EU's borgere.

Den 12. april holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde på *Volkshochschule* i Freiburg. Forelæsningen var tilrettelagt af Heike MENSCH fra Info Point Europe i Freiburg.

Den 12. april præsenterede Ian HARDEN Den Europæiske Ombudsmands arbejde ved en studiedag for European Fast Stream under den britiske statsforvaltning i London.

Den 25. april holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 60 deltagere i International Kolping Foundations 24. europæiske studieminar. Seminaret blev ledet af Anton SALESNY.

Den 29. april talte Olivier VERHEECKE om Den Europæiske Ombudsmands arbejde for en gruppe på ni delegerede fra de nationale ombudsmænd i Panama, Guatemala, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica og Honduras, ombudsmandsudvalget i Indonesien og udvalget for menneskerettigheder og god forvaltning i Tanzania. Gruppen blev ledet af professor H. ADDINK fra Utrecht Universitet.

Den 13. maj talte Maria ENGLESON for en gruppe svenske bibliotekarer, som var i Strasbourg på studiebesøg. Senere samme dag forklarede Maria ENGLESON Ombudsmandens arbejde for en gruppe praktikanter fra forskellige europæiske institutioner og organer, der var på studiebesøg i Strasbourg.

Den 14. maj holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 30 studerende fra Sachsen (Tyskland) og øst- og centraleuropæiske lande ved det tekniske universitet i Dresden. Gruppen var ledsaget af dr. Rüdiger FREY fra *Bildungswerk Sachsen* ved *Deutsche Gesellschaft e.V.*

Den 15. maj talte Jacob SÖDERMAN for en gruppe besøgende fra den svenske region Värmland, som var på studiebesøg i Strasbourg. Jacob SÖDERMAN fortalte om sit arbejde som Ombudsmand og svarede på spørgsmål fra deltagerne.

Senere samme dag mødtes Jacob SÖDERMAN med en højtstående delegation fra Nordisk Råd ledet af præsidenten Outi OJALA. Europarådets finske ambassadør Erkki KOURULA var vært for mødet, der ligeledes havde deltagelse af følgende medlemmer af de nordiske parlamenter: Riitta PRUSTI, MP, Finland; Rannveig GUDMUNDSDOTTIR, Sigríður A. THORDARDOTTIR, Steingrímur J. SIGFUSSON, Island; Ole STAVAD, Danmark; Anita JOHANSSON, Sverige og Frida NOKKEN, Nordisk Råds generalsekretær.

Den 15. maj holdt Maria MADRID endvidere en tale i Bruxelles om Den Europæiske Ombudsmands rolle og funktion for 14 studerende fra *Technische Universität Berlin*, som deltager i projektet "*fit für Europa*", som har til formål at uddanne fremtidige EU-foredragsholdere og støttes af Den Europæiske Socialfond.

Den 10. juni holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for omkring 40 lokalrådsmedlemmer fra Ebersberg (Bayern), som var inviteret af dr. Angelika NIEBLER, MEP.

Samme dag holdt Gerhard GRILL endnu en forelæsning, denne gang for en gruppe på 28 studerende fra *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech* (Bayern) anført af Franz

GRAF samt for 16 deltagere i en studietur arrangeret af BDÖ – *Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit* (Düsseldorf). Sidstnævnte gruppe anførtes af Wiltraud TERLINDEN fra BDÖ.

Den 12. juni holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 30 tyske borgere. Gruppen var ledsaget af dr. Rüdiger FREY fra *Bildungswerk Sachsen* ved *Deutsche Gesellschaft e.V.*

Den 13. juni holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 30 *Lehramtsanwärter* (lærerpraktikanter) fra Bayern. Gruppen var ledsaget af Alke BÜTTNER fra *Europäische Akademie Bayern*.

Den 14. juni modtog Jacob SÖDERMAN en gruppe statsautoriserede revisorer fra det finske institut for statsautoriserede revisorer, KHT. Jacob SÖDERMAN holdt en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og aktiviteter og besvarede spørgsmål fra tilhørerne. Gruppen anført af formanden Joukko ILOLA havde anmodet om dette møde i forbindelse med et besøg under Europa-Parlamentets mødeperiode i juni. Mødet fandt sted på Den Europæiske Ombudsmands kontor i Strasbourg.

Den 2. juli holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 20 deltagere i et seminar om EU-spørgsmål arrangeret af *Arbeitnehmer-Zentrum Königswinter* (AZK). Deltagerne var ledsaget af Angelika HECKER fra *Fit for Europe – Kommunikation – Moderation*.

Den 10. juli mødtes Jacob SÖDERMAN med Michael EFLER, medlem af den nationale bestyrelse for den tyske borgerbevægelse *Mehr Demokratie e.V.* (mere demokrati). Michael EFLER fortalte om organisationens arbejde for direkte demokrati (initiativ og folkeafstemning), repræsentativt demokrati og forslag til nationale folkeafstemninger om den europæiske integrationsproces. Han fremlagde ligeledes en rapport om mere demokrati i Europa, "More democracy in Europe". Mødet fandt sted på Ombudsmandens kontor i Bruxelles.

Den 11. juli holdt Jacob SÖDERMAN en forelæsning for en gruppe polske studerende, som var på besøg i EU-institutionerne i Bruxelles i forbindelse med et program med titlen "Be a Negotiator! – Simulation of Poland-EU Negotiations on Accession". Gruppen var anført af Katarzyna MORAWSKA, europæisk programkoordinator. Konferencen fandt sted hos Den Europæiske Ombudsmand i Bruxelles.

Den 18. juli holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 30 *Abiturienten* fra München (Bayern). Gruppen var ledsaget af deres lærere.

Den 5. september holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 47 personer fra *Bezirksverband Unterfranken* i *Europa-Union* i Tyskland. Gruppen anførtes af Hubert KLEBING, leder af *Bezirksverband*.

Den 12. september modtog Jacob SÖDERMAN og Maria ENGLESON en gruppe besøgende fra Karlstad Universitet i Sverige. Jacob SÖDERMAN fortalte om sit arbejde og svarede på spørgsmål fra deltagerne.

Den 18. september holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 20 tyske embedsmænd i forbindelse med et seminar arrangeret af *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung*. Gruppen anførtes af dr. Henning HILLMANN fra finansministeriet i Berlin.

Den 19. september holdt Alessandro DEL BON en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 12 østrigske elever fra *BRG Reutte*. Gruppen var ledsaget af Margarete BEISKAMMER og Erich SCHREDER.

Den 24. september holdt Olivier VERHEECKE en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og aktiviteter ved Yorkshire og Humbers europæiske kontor i Bruxelles for ti europæiske kontaktmedarbejdere, såkaldte "European liaison officers", som er ansat ved lokalforvaltninger i Det Forenede Kongerige. Forelæsningen var arrangeret af Yorkshire og Humbers europæiske kontor i samarbejde med Bradford Universitet.

Samme dag holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 36 medlemmer af *Europa-Union* fra Altötting (Bayern). Gruppen anførtes af Herbert KAHNERT, formand for Europa-Unions *Kreisverband Altötting*.

Den 26. september holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 26 studerende fra Tyskland. Gruppen anførtes af deres lærer Matthias WIEBEN.

Den 3. oktober fortalte Ian HARDEN om Den Europæiske Ombudsmands arbejde for en gruppe besøgende fra det usbekiske parlament.

Den 8. oktober holdt Vicky KLOPPENBURG en forelæsning i Bruxelles om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for en gruppe studerende fra *Politischer Jugendring Dresden* i Tyskland.

Ligeledes den 8. oktober holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for en gruppe tyske embedsmænd i forbindelse med et seminar med titlen "*Gemeinschaftsrecht in der Praxis des Verwaltungsrechtlers*" arrangeret af Det Europæiske Retsakademi (ERA) i Trier. Seminaret blev ledet af Christine FROSCH fra ERA.

Den 11. oktober holdt Maria ENGLESON en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle for en gruppe fra sammenslutningen af lokale og regionale myndigheder i Finland. Forelæsningen blev holdt på Ombudsmandens kontor i Strasbourg.

Den 16. oktober holdt Vicky KLOPPENBURG tale om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde ved et møde med en gruppe studerende og professorer fra Magdeburg Universitet, Sachsen-Anhalt, Tyskland.

Den 18. oktober fortalte Ian HARDEN bistået af Tea SEVÓN en gruppe jurastuderende fra Århus Universitet, Danmark, om Den Europæiske Ombudsmands arbejde. Mødet fandt sted i Bruxelles, og efter talen blev der svaret på spørgsmål fra tilhørerne.

Den 21. oktober talte Maria ENGLESON for en gruppe dommere fra det svenske domstolsvæsen, som var på besøg i Europa-Parlamentet i Strasbourg. Efter forelæsningen stillede deltagerne spørgsmål.

Maria Engleson taler til en gruppe svenske dommere i Strasbourg den 21. oktober.

Den 23. oktober holdt Gerhard GRILL en forelæsning i Bruxelles om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for ca. 20 tyske embedsmænd i forbindelse med et seminar arrangeret af *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung*.

Den 12. november holdt Olivier VERHEECKE en tale om Den Europæiske Ombudsmands rolle og aktiviteter for 30 studerende fra Bulgarien, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Rumænien, Slovenien og Tyrkiet i forbindelse med et multilateralt udvekslingsprogram, "The Role of Youth Participation and Democracy for the Future of Europe", arrangeret af ngo'en *Bosporus Gesellschaft*.

Den 18. november holdt Gerhard GRILL en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 15 studerende fra Nordrhein-Westfalen. Besøget var tilrettelagt af dr. Jürgen ZIMMERLING, MEP.

Den 19. november holdt Ian HARDEN en forelæsning i Strasbourg om Den Europæiske Ombudsmands rolle for 15 unge diplomater fra kandidatlandene, der deltog i et kursus om europæiske anliggender. Gruppen anførtes af MASSET fra "ENA" (fransk national forvaltningsskole).

Den 22. november holdt Ian HARDEN en forelæsning om åbenhed og databeskyttelse i Den Europæiske Union ved institut for europæiske studier, Queen's Universitet i Belfast.

Den 11. december holdt José MARTÍNEZ ARAGÓN en forelæsning om Den Europæiske Ombudsmands rolle og arbejde for 15 diplomater fra Latinamerika, der deltog i et kursus om europæiske anliggender arrangeret af "ENA".

Den 18. december deltog Jacob SÖDERMAN i en nordisk arbejdsfrokost i Bruxelles. Ud over Ombudsmanden deltog også kommissærerne Erkki LIIKANEN og Margot WALLSTRÖM, samt ambassadør Henning CHRISTOPHERSEN fra Danmark i mødet, som omhandlede vigtige spørgsmål i forbindelse med Konventet om Europas Fremtid.

6.4 KONTAKTER TIL MEDIERNE

Den 16. januar gav Jacob SÖDERMAN et telefoninterview til Brandon MITCHENER fra *The Wall Street Journal Europe*. Interviewet omhandlede den seneste udvikling inden for gennemsigtighed og særligt gennemførelsen af forordningen om aktindsigt i institutionernes dokumenter.

Samme dag blev Jacob SÖDERMAN interviewet af den bulgarske journalist Ognian BOYADJIEV til en artikel i *Europ Magazine*, der udgives af *Fondation Journalistes en Europe*. De drøftede Ombudsmandens arbejde for at fremme gennemsigtigheden i 2001.

Den 24. januar blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Karl-Otto SATTTLER fra den tyske avis *Das Parlament*.

Den 12. februar mødtes Ian HARDEN og Olivier VERHEECKE med den ukrainske journalist Olena PRYTULA, chefredaktør for *Ukrainska Pravda*, et websted med online-nyheder. De drøftede bl.a. menneskerettighedssituationen i Ukraine og Den Europæiske Ombudsmands rolle inden for de institutionelle rammer for beskyttelse af menneskerettighederne i Europa.

Den 7. februar blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Anje RAHIMPOUR til et nyhedsprogram på tv-stationen *Euronews*. Interviewet omhandlede Den Europæiske Ombudsmands rolle og ansvarsområder. Programmet indgik i Euronews' program i en uge.

Den 19. februar blev Jacob SÖDERMAN interviewet af en række journalister i Bruxelles, herunder:

- Ralph ATKINS fra *Financial Times*. Interviewet omhandlede Ombudsmandens arbejde for at gennemføre EU's charter om grundlæggende rettigheder samt hans arbejde generelt i 2001.

- Nicci SMITH fra bladet *Rapporteur*. Interviewet omhandlede især to særlige beretninger fra Ombudsmanden, der skulle forelægges Udvalget for Andragender i Bruxelles – den ene om forskelsbehandling på grund af køn og den anden om aktindsigt.

- Hans-Martin TILLACK fra bladet *Stern*. Formålet med interviewet var at samle oplysninger til en bog, som Hans-Martin TILLACK er i gang med skrive om EU-institutionerne. Interviewet dækkede Ombudsmandens erfaringer med institutionerne, siden hans udnævnelse i 1995.

- Martin BANKS fra *European Voice*. Jacob SÖDERMAN fortalte om sit arbejde og drøftede en klage, som han havde modtaget fra en nederlandsk borger, der nedlagde påstand om racisme i forbindelse med EU-institutionernes ansættelsesprocedurer.

Den 26. februar besøgte dr. Alexander SHEGEDIN, korrespondent for *Estonija* (russisk-sproget avis i Estland) Ombudsmandens Bruxelles-kontor i forbindelse med Den Europæiske Unions besøgsprogram. Ian HARDEN og Benita BROMS redegjorde for Ombudsmandens rolle og samarbejdsaktiviteter med nationale ombudsmænd i medlemsstaterne og tiltrædelseslandene. Der blev ligeledes drøftet beskyttelse af sproglige mindretal og statsløse personer, og dr. SHEGEDIN redegjorde for det russisktalende mindretals situation i Estland.

Ligeledes den 26. februar blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Nicolas BOURCIER fra den franske avis *Le Monde*. Interviewet var et telefoninterview og omhandlede Ombudsmandens deltagelse i Konventet om Europas Fremtid. Jacob SÖDERMAN forklarede journalisten om sit bidrag til konventet på vegne af EU's borgere og civilsamfundet.

Den 7. marts mødtes Jacob SÖDERMAN med en gruppe nordiske journalister i Strasbourg. Mødet var arrangeret af Geo STENIUS fra *YLE*, Helsinki, og journalister fra Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige deltog. Jacob SÖDERMAN redegjorde for sit arbejde, hvorefter journalisterne stillede spørgsmål.

Den 9. april afholdt Jacob SÖDERMAN en pressefrokost i Strasbourg for at præsentere sin årsberetning for 2001. Femten journalister deltog i konferencen, herunder: Marko RUONOLA (det finske pressebureau STT), Peter WALLBERG (det svenske pressebureau TT), Ton Van LIEROP (det nederlandske pressebureau ANP), Gérard GAUDIN (det belgiske pressebureau Belga), Daniela SPINANT (EU Observer), Martin BANKS (European Voice), Nicola SMITH (Rapporteur), Thomas GACK (Stuttgarter Zeitung), Christian WERNICKE (Süddeutsche Zeitung), Horst BACIA (Frankfurter Allgemeine Zeitung), Petteri TUOHINEN (Helsingin Sanomat), Véronique LEBLANC (La Libre Belgique), Klaas BROEKHUIZEN (Het Financieele Dagblad), Arthur ROGERS og Graciela ROGERS (La Nacion). Jacob SÖDERMAN fortalte om sine bekymringer angående forsinkelsen i gennemførelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder og talte om åbenhed i institutionerne.

Den 17. april interviewede Matthias SCHMELZER Jacob SÖDERMAN til den østrigske tv-station *ORF*. Interviewede dækkede Den Europæiske Ombudsmands arbejde og resultater siden 1995.

Den 20. april blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Gianni GIAMPIETRO fra den italienske radiostation *Radio Rai*. Jacob SÖDERMAN deltog i et ugentligt radioprogram om borgerrettigheder. Han fortalte om sin rolle som europæisk Ombudsmand og deltog i en debat sammen med to regionale og to kommunale ombudsmænd fra Italien.

Den 29. april svarede Jacob SÖDERMAN på en række skriftlige spørgsmål fra en dansk journalist, Anders BRUUN. Anders BRUUN skrev for nyhedsbrevet for Kommissionens repræsentation i Danmark og spurgte Jacob SÖDERMAN om hans holdninger til åbenhed, demokrati og borgerrettigheder i EU.

Den 7. maj var Jacob SÖDERMAN i forbindelse med sit besøg i Barcelona gæst i TV3's program *Bon día Catalunya*. Han blev interviewet af Jaume BARBERÁ. Ombudsmanden deltog ligeledes i COM Radios program *La República* med Joan BARRIL. TVE's journalist Georgina PUJOL interviewede Jacob SÖDERMAN til programmet *Catalunya Avui*. Esther HERRANZ gennemførte ligeledes et interview for *BTV Television*. Jacob SÖDERMAN blev ligeledes interviewet af Núria NAVARRO fra avisen *El Periódico* og David CAMINATA fra *Avui*.

Den 15. maj blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Daniela SPINANT fra PROTV, den største private tv-station i Rumænien. Journalisten stillede spørgsmål om Ombudsmandens arbejde, hans forbindelse med institutionerne og hans tanker om ombudsmandsinstitutionen i Rumænien.

Den 17. juni blev Olivier VERHEECKE interviewet af Anne-Françoise DE BEAUDRAP fra *Radio Chrétienne Francophone* (RCF) i Bruxelles om Den Europæiske Ombudsmands aktiviteter og den europæiske kodeks for god forvaltningsskik.

Den 18. juli interviewede HANN fra tysk regionalradio Jacob SÖDERMAN om hans arbejde. Intervieweren spurgte om Ombudsmandens mening om EU-institutionernes arbejde med hensyn til gennemsigtighed. Hun spurgte ligeledes til tyske sager, som Ombudsmanden havde behandlet.

Den 25. juli gav Jacob SÖDERMAN et telefoninterview til Daniel DOMBEY fra *Financial Times*. Interviewet omhandlede Ombudsmandens service over for virksomheder i EU, navnlig i forbindelse med udbudsprocedurer, kontraktmæssige problemer og forsinket betaling.

Den 2. september interviewede SVENSSON fra det danske nyhedsbureau *Ritzau* Jacob SÖDERMAN om hans beslutning om at trække sig tilbage i april 2003.

Den 4. september interviewede Nicci SMITH fra *Rapporteur* Jacob SÖDERMAN om Den Europæiske Ombudsmands afgørelse om at appellere en nyligt afsagt dom fra Retten i Første Instans.

Den 24. september blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Jacob LANGVAD fra det danske dagblad *Information*. Jacob LANGVAD stillede spørgsmål om udviklingen i Den Europæiske Ombudsmand som institution og de øvrige EU-institutioners reaktion på Ombudsmandens arbejde.

Ligeledes den 24. september interviewede Honor MAHONY fra *EUObserver* Jacob SÖDERMAN om hans årsberetning for 2001 og om hans tanker om den fremtidige udvikling for Den Europæiske Ombudsmand.

Senere samme dag interviewede Åsa NYLUND fra den svenske tv-station i Finland *YLE TV-SV* Jacob SÖDERMAN om hans årsberetning for 2001. Dette faldt sammen med Ombudsmandens forelæggelse af beretningen for Parlamentet i Strasbourg.

Den 25. september holdt Jacob SÖDERMAN pressefrokost i Strasbourg i forbindelse med forelæggelsen af årsberetningen for 2001 for Parlamentet. Tolv journalister deltog i frokosten, herunder: Anne HYVÖNEN (det finske pressebureau STT), Peter WALLBERG (det svenske pressebureau TT), Fernando BRITO (det portugisiske pressebureau LUSA), Damian CASTANO (det spanske pressebureau EFE), David Jens ADLER (Berlingske Tidende), Honor MAHONY (EU Observer), Nicola SMITH (EU Reporter), Anssi MIETTINEN (Helsingin Sanomat), Maija LAPOLA (Turun Sanomat), Åsa NYLUND (finsk tv)

og Arthur ROGERS. Jacob SÖDERMAN fremlagde sine bekymringer om den trussel mod åbenheden, som EU's regler om databeskyttelse udgør.

Den 30. september interviewede Véronique LEBLANC Jacob SÖDERMAN til *La Libre Belgique*. Interviewet omhandlede primært Ombudsmandens årsberetning for 2001, herunder hans forelæggelse af beretningen for Parlamentet.

Den 10. oktober forklarede Olivier VERHEECKE Den Europæiske Ombudsmands rolle og aktiviteter for seks mongolske journalister fra det nationale mongolske pressebureau, nationalt tv og mongolsk radio samt aviserne *Odriin Sonin*, *Zuuny Medee* og *Unen*.

Den 22. oktober blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Luca GIURATO, journalist og vært i "Uno mattina", der sendes direkte på Italiens nationale kanal 1, *RAI 1*. Samme dag blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Tiziana DI SIMONE til det ugentlige program "Giorni d'Europa" og det daglige program "Europa risponde", begge på *Rai Radio 1*, samt af Gianni Giampietro fra *Radio Rai GR Parlamento*.

Senere samme eftermiddag mødtes Jacob SÖDERMAN med Nino CALARCO, direktør for *La Gazzetta del Sud*, et af Syditaliens største dagblade. Jacob SÖDERMAN blev derefter interviewet af den lokale tv-station *Telcineforum*.

Den 23. oktober blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Salvatore BARRES fra *RAI 3 Sicilia* og af Rosaria BRANCATO, journalist ved den lokale tv-station *Televip*.

Den 12. november blev Jacob SÖDERMAN i forbindelse med sit besøg i Danmark interviewet af Jens Jørgen MADSEN fra Berlingske Tidende, et af Danmarks største dagblade. Dette kom der en helsidesartikel i avisens udlandssektion ud af.

Den 27. november deltog Jacob SÖDERMAN i forbindelse med sit besøg i Luxembourg en pressekonference arrangeret af Europa-Parlamentets informationskontor. Han fortalte om sit arbejde som Ombudsmand og støttede idéen om at oprette en ombudsmand i Luxembourg samt fortalte om de klager, han modtog fra Luxembourg. Følgende medier var til stede og rapporterede om Den Europæiske Ombudsmands besøg i Luxembourg: *Luxemburger Wort*, *La Voix du Luxembourg*, *Tageblatt*, *Lëtzebuurger Journal*, *Le quotidien*, *RTL Radio* og *RTL TV*.

Den 4. december blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Birgit AUGUSTIN fra den tyske tv-station *ARD*. Interviewet omhandlede Jacob SÖDERMANs erfaringer som den første europæiske Ombudsmand, bl.a. de mange forskellige klager, han havde behandlet siden 1995. Tv-holdet filmede et møde mellem Ombudsmanden og hans medarbejdere samt Ombudsmandens behandling af klager for at illustrere hans arbejde.

Den 5. december gav Jacob SÖDERMAN et telefoninterview til Peter FORD fra det internationale dagblad *Christian Science Monitor*. Peter FORD spurgte Ombudsmanden om hans synspunkter vedrørende Europas fremtid og hans erfaringer med behandling af klager fra EU-borgere.

Ligeledes den 5. december deltog Jacob SÖDERMAN i en arbejdsfrokost med Anne RIEFENBERG, leder af *Wall Street Journal Europe* og Brandon MITCHENER, *Wall Street Journal Europe*s korrespondent, der dækker Ombudsmanden. Jacob SÖDERMAN fortalte om sine erfaringer med arbejdet med EU-institutionerne de seneste syv år og om sine forslag til Det Europæiske Konvent.

Den 10. december gav Jacob SÖDERMAN et radiointerview til William HORSLEY, EU-korrespondent for *BBC World Service*. Journalisten spurgte Ombudsmanden om hans rolle i debatten om Europas fremtid og hans bekymringer om borgernes rettigheder i et udvidet EU. Interviewet indgik i en radioudsendelse om Europa på tærsklen til udvidelsen.

Den 18. december blev Jacob SÖDERMAN interviewet af Marjaana KYTÖ TIDESTRÖM fra svensk radios finske afdeling.

Samme dag gav Ombudsmanden ligeledes et telefoninterview til Katti BJÖRKLUND fra svensk radio. Journalisten spurgte om åbenhed i institutionerne og navnlig om aktindsigt i forbindelse med den transatlantiske erhvervsdialog. Ombudsmanden havde behandlet en klage fra en ikke-statslig organisation i Nederlandene om dette emne.

6.5 ONLINE-KOMMUNIKATION

I år 2002 oplevedes endnu engang en betydelig vækst i Den Europæiske Ombudsmands tilstedeværelse på internettet. Der er tilføjet flere nye sektioner på Ombudsmandens websted, og de eksisterende sektioner er blevet udvidet.

Kommunikation pr. e-mail

I april 2001 blev der lagt en elektronisk udgave af klageformularen på tolv sprog på webstedet. Siden da er et stadig stigende antal klager blevet indsendt på denne måde. Klager, der indsendes via internettet, udgør nu næsten halvdelen af alle de klager, som Ombudsmanden modtager. Dette skal sammenlignes med lidt under en tredjedel i 2001, lidt under en fjerdedel i 2000 og blot en sjettedel i 1999.

Antallet af anmodninger om oplysninger modtaget pr. e-mail i 2002 er ligeledes steget markant. I alt blev der i 2002 modtaget over 3.717 sådanne anmodninger på Den Europæiske Ombudsmands hovedkonto for e-mails, sammenlignet med 2.335 i 2001 og 1.260 i 2000.

I december 2002 modtog Den Europæiske Ombudsmand over 1.600 e-mails fra EU-borgere vedrørende forliset af olietankeren "Prestige". Dette var en af de største masse-mailkampagner til Ombudsmanden nogensinde. Selv om sagen lå uden for Ombudsmandens mandat, blev der svaret på hver eneste e-mail med henvisning til muligheden for at indgive et andragende til Europa-Parlamentet.

Udvikling af webstedet

I oktober 2002 kunne Ombudsmandens websted som et af de første EU-websteder tilbyde oplysninger på de 12 ansøgerlandes sprog. Oplysningerne om Ombudsmanden findes nu på 24 sprog på webstedet.

Den Europæiske Ombudsmands websted har fået nogle nye, store sektioner i 2002. I december 2002 blev der lagt en ny vejledning for borgerne med titlen "Hvordan kan Den Europæiske Ombudsmand hjælpe Dem?" på webstedet på 11 sprog. Der blev tilføjet en sektion om breve og notater til offentliggørelse af korrespondance mellem Den Europæiske Ombudsmand og de andre EU-institutioner og -organer. Dette betyder, at Ombudsmanden nu kan bruge webstedet til at offentliggøre ikke bare sine breve til Europa-Parlamentet og Europa-Kommissionen om visse emner af offentlig interesse, men også de svar, han har modtaget fra formændene for de pågældende institutioner. Andre dokumenter, herunder Ombudsmandens forslag til traktatændringer, er også blevet tilføjet denne sektion på webstedet.

I marts 2002 blev der oprettet en sektion om aldersdiskrimination i ansættelse. Denne sektion indeholder fortrinsvist dokumenter vedrørende Ombudsmandens positive resultater i forbindelse med at sikre, at det europæiske ansættelseskantor ikke diskriminerer på grund af alder i sin ansættelsesprocedure. I oktober 2002 blev der føjet endnu to sektioner til Ombudsmandens websted. Den ene vedrørte misbruget af databeskyttelsesregler, mens den anden vedrørte databeskyttelse på Ombudsmandens kontor.

For at sikre, at Den Europæiske Ombudsmands websted forbliver et af de førende EU-websteder, har Den Europæiske Ombudsmand i hele 2002 deltaget i arbejdet i det interinstitutionelle redigeringsudvalg for internettet (Ceiii). I november var Den Europæiske Ombudsmands kontor i Strasbourg vært for et møde i Ceiii. Den Europæiske Ombudsmands kontor har i årets løb ligeledes deltaget i Europa-Parlamentets redigeringsudvalg for internettet.

A STATISTIK OVER DEN EUROPÆISKE OMBUDSMANDS ARBEJDE I PERIODEN 01.01.2002 TIL 31.12.2002

1 BEHANDLEDE SAGER I 2002

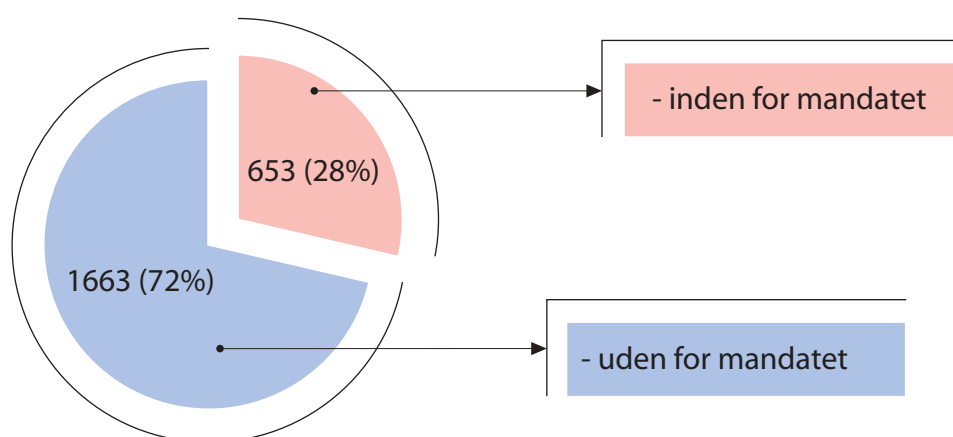
1.1 SAMLET SAGSMÆNGDE I 2002 2511

- klager og undersøgelser, der ikke var afsluttet pr. 31.12.2001	298 ¹
- klager modtaget i 2002	2211
- Den Europæiske Ombudsmands undersøgelser på eget initiativ	2

1.2 AFSLUTTET UNDERSØGELSE AF ANTAGELIGHED/ UANTAGELIGHED 97 %

1.3 KLASSIFICERING AF KLAGERNE

1.3.1 Klager i overensstemmelse med Den Europæiske Ombudsmands mandat

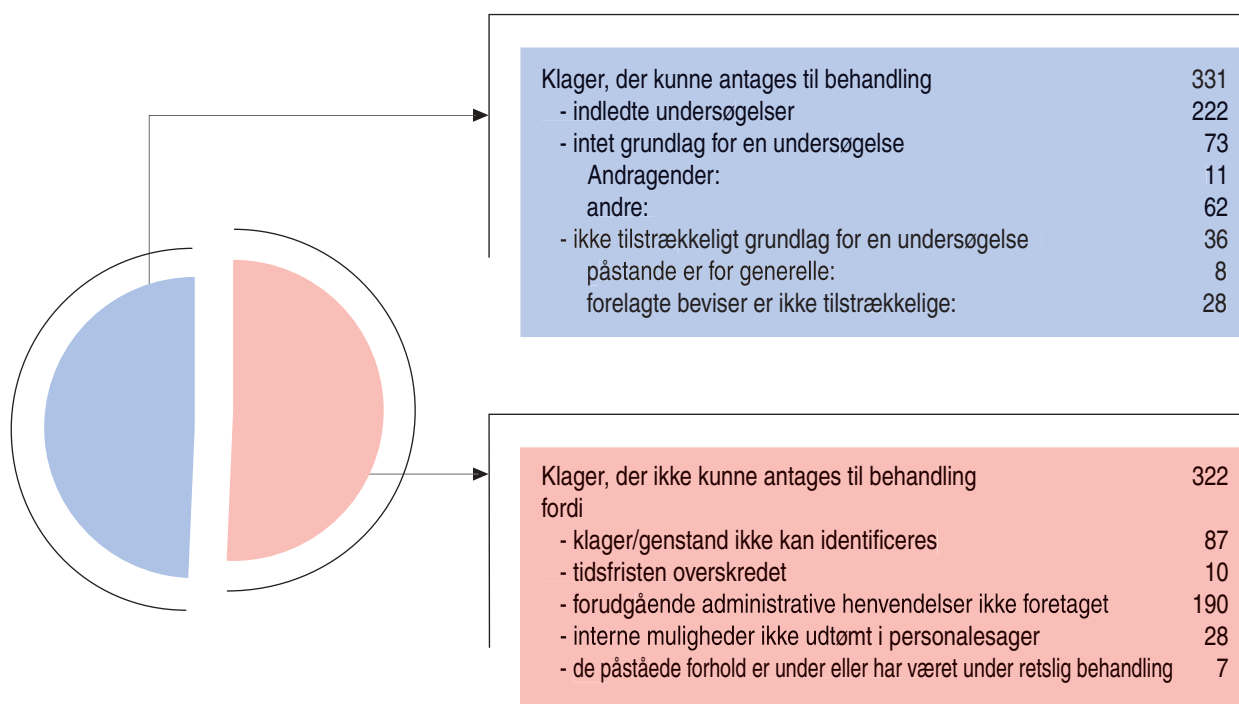

¹ Heraf tre undersøgelser på eget initiativ foretaget af Ombudsmanden og 130 forespørgsler.

1.3.2 Begrundelser for at falde uden for mandatet

- ikke en autoriseret klage	47
- ikke imod en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan	1480
- ikke vedrørende fejl eller forsømmelser	130
- Domstolen og Retten i Første Instans under udøvelsen af deres domstolsfunktioner	6

1.3.3 Analyse af klager inden for mandatet

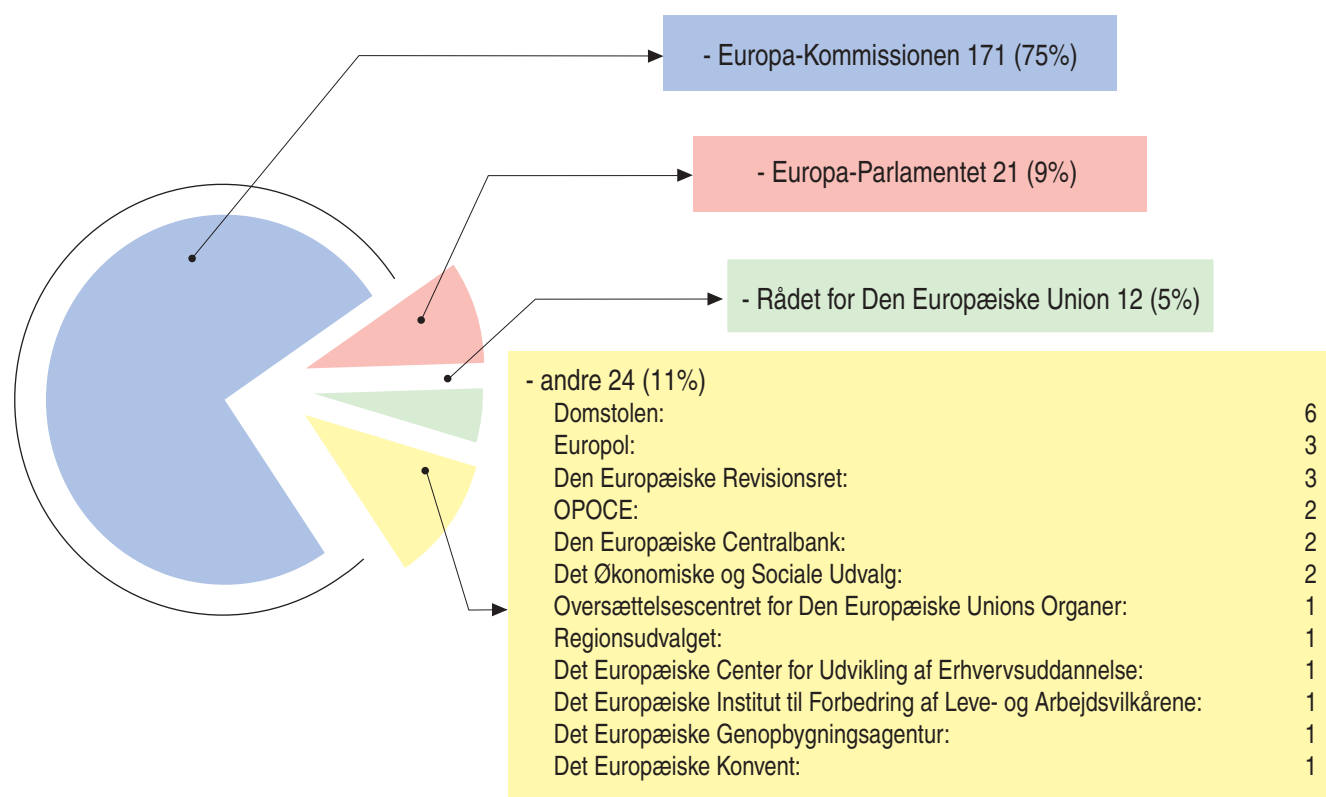

2 INDLEDTE UNDERSØGELSER I 2002

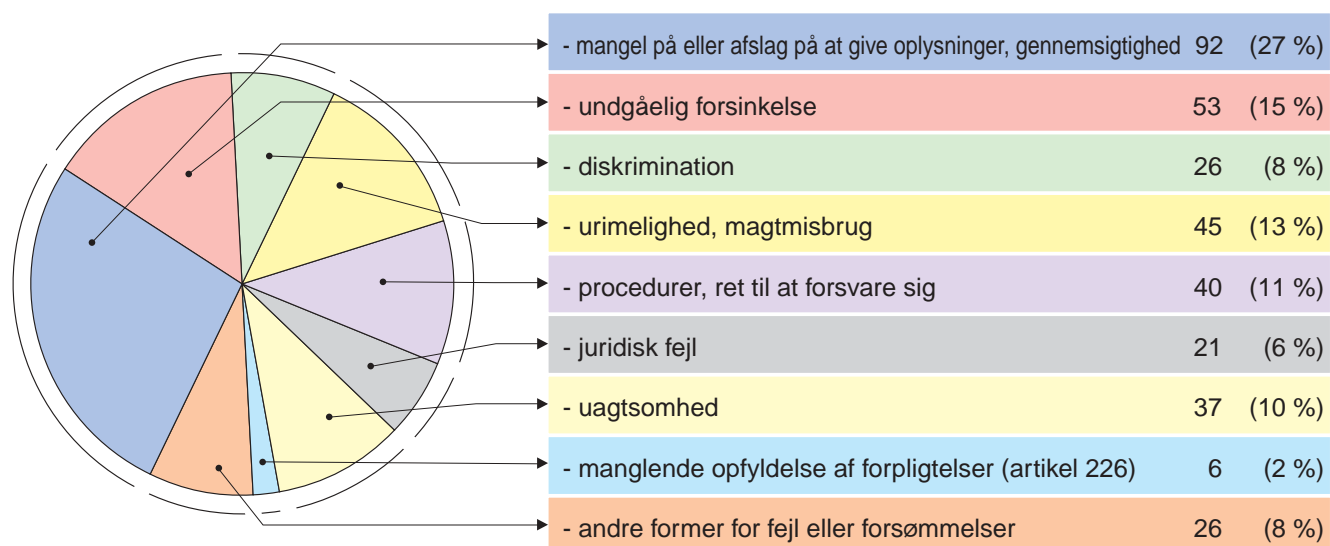
224

(222 antagelige klager og to undersøgelser på eget initiativ af Ombudsmanden)

2.1 UNDERSØGTE INSTITUTIONER OG ORGANER²

2.2 PÅSTÅET TYPE FEJL ELLER FORSØMMELSER

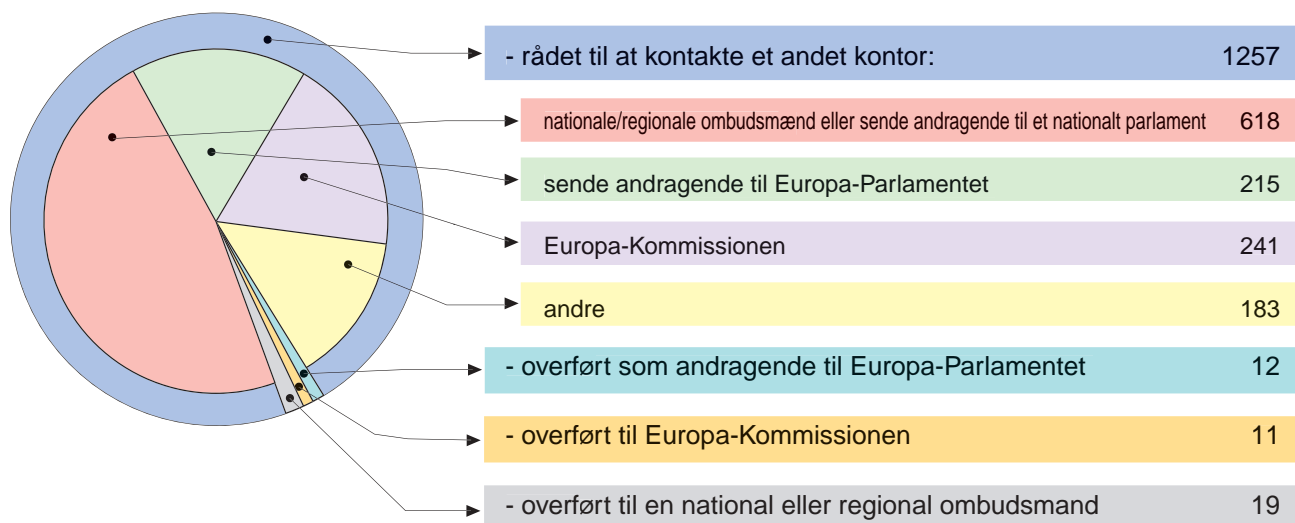

²

Nogle sager angår to eller flere institutioner eller organer.

3 AFGØRELSE, DER AFSLUTTER EN KLAGESAG ELLER AFSLUTTER EN UNDERSØGELSE 2342

3.1 KLAGER UDEN FOR MANDATET 1663

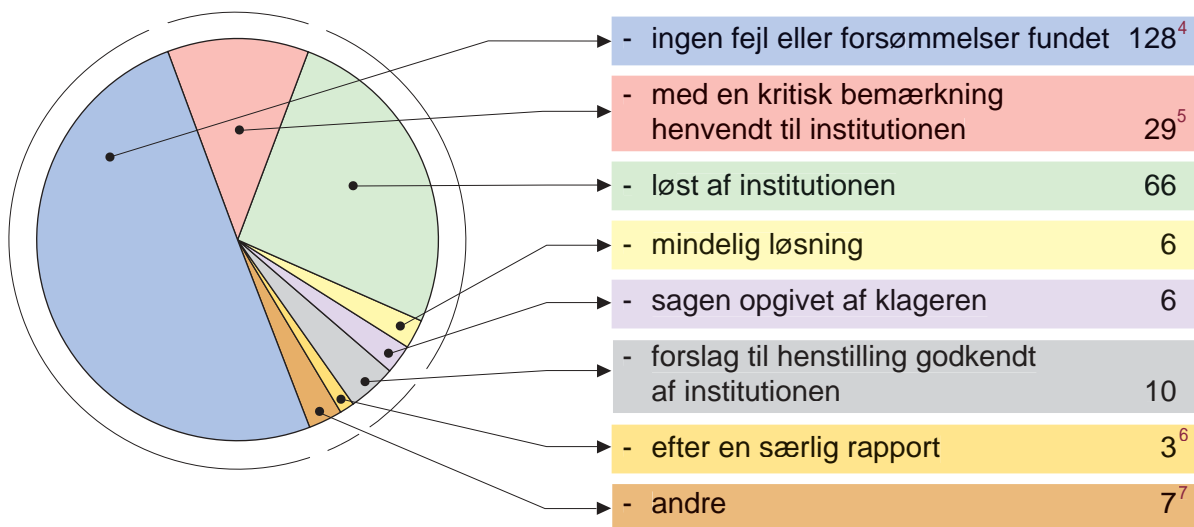

3.2 KLAGER INDEN FOR MANDATET, SOM IKKE KAN ANTAGES TIL BEHANDLING 322

3.3 KLAGER INDEN FOR MANDATET, SOM KAN ANTAGES TIL BEHANDLING, MEN INTET GRUNDLAG FOR EN UNDERSØGELSE 109

3.4 UNDERSØGELSER AFSLUTTET MED BEGRUNDET AFGØRELSE 248³

(En undersøgelse kan afsluttes af mere end en af følgende årsager)

³ Heraf fem foretaget på eget initiativ af Ombudsmanden.

⁴ Heraf tre undersøgelser på eget initiativ foretaget af Ombudsmanden og et forslag til henstilling.

⁵ Heraf to forslag til henstilling.

⁶ Heraf en foretaget på eget initiativ af Ombudsmanden.

⁷ Heraf en foretaget på eget initiativ af Ombudsmanden.

4 FORSLAG TIL HENSTILLINGER UDARBEJDET I 2002 OG SÆRLIGE RAPPORTER TIL EUROPA-PARLAMENTET

- undersøgelser, der har ført til konstatering af fejl eller forsømmelser og forslag til henstillinger 10

- forelæggelse af en særlig rapport for Europa-Parlamentet

2

5 BAGGRUND FOR KLAGER REGISTRERET I 2002

5.1 KLAGENS KILDE

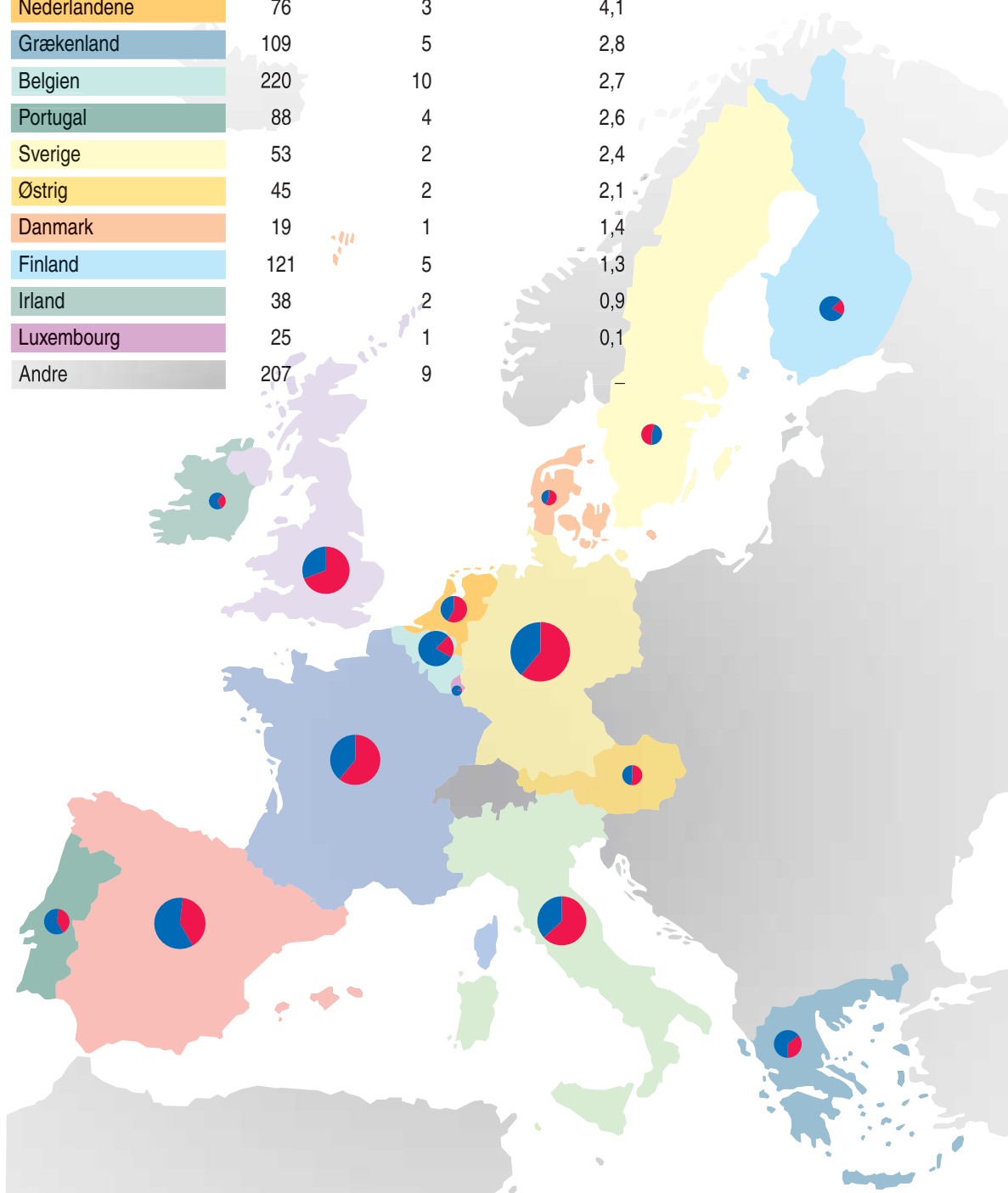
	- sendt direkte til Den Europæiske Ombudsmand	2198
fra:	individuele borgere	2041
	virksomheder	70
	sammenslutninger	87

- overført via et medlem af Europa-Parlamentet 7

- overført via en national eller regional ombudsmand 6

5.2 GEOGRAFISK GRUNDLAG FOR KLAGERNE

Land	Antal klager	 % af klager	 % af befolkningen i EU
Tyskland	308	14	21,9
Det Forenede Kongerige	144	7	15,7
Frankrig	213	10	15,6
Italien	191	9	15,4
Spanien	354	16	10,6
Nederlandene	76	3	4,1
Grækenland	109	5	2,8
Belgien	220	10	2,7
Portugal	88	4	2,6
Sverige	53	2	2,4
Østrig	45	2	2,1
Danmark	19	1	1,4
Finland	121	5	1,3
Irland	38	2	0,9
Luxembourg	25	1	0,1
Andre	207	9	—

B OMBUDS- MANDENS BUDGET

Et uafhængigt budget

I statutten for Den Europæiske Ombudsmand fastsattes det oprindeligt, at dennes budget skulle tilføjes som bilag til sektion 1 (Europa-Parlamentet) i den Europæiske Unions almindelige budget.

I december 1999 vedtog Rådet et forslag om, at Ombudsmandens budget skulle være uafhængigt. Siden den 1. januar 2000⁸ har Ombudsmandens budget været en uafhængig sektion (sektion VIII-A) i Den Europæiske Unions budget.

Budgettets struktur

Ombudsmandens budget er opdelt i tre afsnit. Afsnit 1 i budgettet omfatter lønninger, godtgørelser og andre udgifter til personale. Denne post omfatter også alle udgifter til tjenesterejser foretaget af Ombudsmanden og hans personale. Afsnit 2 i budgettet dækker bygninger, udstyr og diverse driftsudgifter. Afsnit 3 indeholder kun et enkelt kapitel, hvorfra kontingenter til internationale ombudsmandsorganisationer betales.

Samarbejde med Europa-Parlamentet

For at undgå unødvendig overlapning af administrativt og teknisk personale leveres mange af de tjenester, Ombudsmanden har brug for, af eller via Europa-Parlamentet. De områder, hvor Ombudsmanden i større eller mindre grad er afhængig af assistance fra Parlamentets tjenestegrene, omfatter:

- personale, herunder kontrakter, lønninger, godtgørelser og social sikring;
- økonomistyring og regnskabsføring;
- forberedelse og gennemførelse af afsnit 1 i budgettet;
- oversættelse, tolkning og trykning;
- sikkerhed;
- edb, telekommunikation og posthåndtering.

Samarbejdet mellem Den Europæiske Ombudsmand og Europa-Parlamentet har ført til store effektivitetsbesparelser for fællesskabsbudgettet. Samarbejdet med Europa-Parlamentet har faktisk betydet, at Ombudsmanden ikke har haft behov for at øge sin administrative stab væsentligt.

Omfatter tjenesterne til Ombudsmanden ekstra direkte udgifter for Europa-Parlamentet, udskrives en regning, og betalingen udføres via en forbindelseskonto. Kontorer og oversættelsestjenester er de største udgiftsposter, der behandles på denne måde.

2002-budgettet omfattede et engangsbetrag til dækning af Europa-Parlamentets udgifter til tjenester, der udelukkende består af personaletimer, såsom administration af kontrakter, lønninger og godtgørelser samt en række edb-tjenester.

Samarbejdet mellem Europa-Parlamentet og Den Europæiske Ombudsmand blev indledt ved en rammeaftale af 22. september 1995, der blev indgået gennem aftaler om administrativt samarbejde og om budgetsamarbejde og økonomisk samarbejde underskrevet den 12. oktober 1995.

I december 1999 underskrev Ombudsmanden og Europa-Parlamentets formand en aftale, der fornyede samarbejdsaftalerne med ændringer for år 2000 og mulighed for en automatisk forlængelse derefter.

⁸

Rådets forordning 2673/1999 af 13.12.1999, EFT L 326, s. 1.

2002-budgettet

I Ombudsmandens stillingsfortegnelse for 2002 indgik i alt 27 stillinger.

Det samlede beløb af præliminære bevillinger, der stod til rådighed på Ombudsmandens budget for 2002, var på 3.912.326 EUR. Afsnit 1 (Udgifter vedrørende personer, der arbejder for institutionen) beløb sig til 3.197.181 EUR. Afsnit 2 (Bygninger, udstyr og diverse driftsudgifter) beløb sig til 712.145 EUR. Afsnit 3 (Udgifter ved institutionens udførelse af særlige opgaver) beløb sig til 3.000 EUR.

Et beløb på EUR 50.000 blev senere frigjort i Ombudsmandens budget i et interinstitutionelt ændringsbudget, vedtaget som en forberedende foranstaltning i forventning om øgede udgifter i forbindelse med Unionens udvidelse.

Nedenstående skema viser udgifter i 2002 udtrykt i forpligtelsesbevillinger.

Afsnit 1	€	3.100.895,25
Afsnit 2	€	633.266,66
Afsnit 3	€	1.584,87
I alt	€	3.735.746,78

Indtægterne består hovedsagelig af fradrag fra aflønningen af Ombudsmanden og hans personale. Udtrykt i modtagne indbetalinger var de samlede indtægter i 2002 395.678,43 EUR.

2003-budgettet

2003-budgettet, der blev udarbejdet i løbet af 2002, indeholder en stillingsfortegnelse på 31, hvilket er en stigning på fire i forhold til stillingsfortegnelsen for 2002.

De samlede bevillinger for 2003 er 4.438.653 EUR. Afsnit 1 (Udgifter vedrørende personer, der arbejder for institutionen) beløber sig til 3.719.727 EUR. Afsnit 2 (Bygninger, udstyr og diverse driftsudgifter) beløber sig til 715.926 EUR. Afsnit 3 (Udgifter ved institutionens udførelse af særlige opgaver) beløber sig til 3.000 EUR.

De samlede indtægter i 2003-budgettet er på 434.832 EUR.

C PERSONALE

DEN EUROPÆISKE OMBUDSMAND

Jacob SÖDERMAN

DEN EUROPÆISKE OMBUDSMANDS SEKRETARIAT

STRASBOURG

JURIDISK AFDELING

José MARTÍNEZ ARAGÓN

*Ledende juridisk rådgiver
Tlf. +33 3 88 17 2401*

Gerhard GRILL

*Ledende juridisk rådgiver
Tlf. +33 3 88 17 2423*

Ida PALUMBO

*Juridisk sagsbehandler
Tlf. +33 3 88 17 2385*

Alessandro DEL BON

*Juridisk sagsbehandler
Tlf. +33 3 88 17 2382*

Maria ENGLESON

*Juridisk sagsbehandler
Tlf. +33 3 88 17 2402*

Peter BONNOR

*Juridisk sagsbehandler
Tlf. +33 3 88 17 2399*

Sigyn MONKE

*Juridisk sagsbehandler
Tlf. +33 3 88 17 2429*

Marjorie FUCHS

*(Hjælpeansat fra 01.02.2002 til 11.10.2002)
Tlf. +33 3 88 17 4078*

Murielle RICHARDSON

*Assistent for Lederen af Den Juridiske Afdeling
Tlf. +33 3 88 17 2388*

Berni FERRER JEFFREY

Praktikant (indtil 30.06.2002)

David MILNER

Praktikant (fra 01.02.2002 til 07.04.2002)

Jacqueline JUVENAL

Praktikant (fra 01.06.2002)

ADMINISTRATIV OG FINANSIEL AFDELING

João SANT'ANNA

Leder af Den Administrative og Finansielle Afdeling
Tlf. +33 3 88 17 5346

Ben HAGARD

Fuldmægtig, kommunikation/internet
Tlf. +33 3 88 17 2424

Rosita AGNEW

Pressesekretær
Tlf. +33 3 88 17 2408

Nathalie CHRISTMANN

Overassistent (indtil 31.07.2002)

Alexandros KAMANIS

Økonomisk medarbejder
Tlf. +33 3 88 17 2403

Juan Manuel MALLEA

Ombudsmandens assistent
Tlf. +33 3 88 17 2301

Véronique VANDAELE

Økonomisk assistent (fra 16.07.2002)
Tlf. +33 3 88 17 2542

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Sekretær
Tlf. +33 3 88 17 2391

Isabelle LECESTRE

Sekretær
Tlf. +33 3 88 17 2393

Félicia VOLTZENLOGEL

Sekretær
Tlf. +33 3 88 17 4080

Isgouhi KRIKORIAN

Sekretær
Tlf. +33 3 88 17 2540

Evelyne BOUTTEFROY

Sekretær
(Hjælpeansat fra 01.02.2002 til 31.05.2002)
(Tjenestemand fra 01.06.2002)
Tlf. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Sekretær
(Hjælpeansat indtil 31.05.2002)
(Midlertidigt ansat fra 01.06.2002)
Tlf. +33 3 88 17 2398

Séverine BEYER

Sekretær
(Hjælpeansat fra 18.02.2002 til 31.05.2002)
(Midlertidigt ansat fra 01.06.2002)
Tlf. +33 3 88 17 2394

Dace PICOT-STIEBRINA

Sekretær (fra 01.07.2002 til 31.12.2002)

Charles MEBS

Betjent
Tlf. +33 3 88 17 7093

Ombudsmanden og medarbejderne ved hans kontor i Strasbourg.

BRUXELLES**Ian HARDEN**

Leder af Den Juridiske Afdeling
Tlf. +32 2 284 3849

Benita BROMS

Leder af Bruxelles-kontoret
Ledende juridisk rådgiver
Tlf. +32 2 284 2543

Olivier VERHEECKE

Ledende juridisk rådgiver
Tlf. +32 2 284 2003

Vicky KLOPPENBURG

Juridisk sagsbehandler
Tlf. +32 2 284 2542

Maria MADRID

Assistent (indtil 30.09.2002)

Anna RUSCITTI

Sekretær (indtil 04.05.2002)

Elizabeth MOORE

Sekretær
(Hjælpeansat fra 02.05.2002)
Tlf. +32 2 284 6393

Alexandros TSADIRAS

Praktikant (indtil 30.06.2002)

Petra HAGELSTAM

Praktikant (fra 01.02.2002 til 30.06.2002)

Tea SEVÓN

Praktikant (fra 01.07.2002)
Tlf. +32 2 284 2300

Fotini AVARKIOTI

Praktikant (fra 23.09.2002)
Tlf. + 32 2 284 3897

Medarbejderne ved Ombudsmandens kontor i Bruxelles.

D INDEKS OVER AFGØRELSER

1 EFTER SAGSNUMMER

1998

OI/1/98/OV196

1999

1288/99/OV100

1371/99/IP177

2000

0242/2000/GG196

0444/2000/ME181

0751/2000/IJH186

0917/2000/GG197

1131/2000/JMA52

1230/2000/GG81

1542/2000/SM216

1689/2000/GG108

2001

0232/2001/GG115

0300/2001/IP88

0341/2001/IJH217

0375/2001/IJH76

0446/2001/MF123

0500/2001/IJH31

0552/2001/IJH31

0761/2001/OV130

0821/2001/SM137

0834/2001/GG140

0848/2001/IP56

0938/2001/OV61

1081/2001/SM37

1092/2001/VK64

1100/2001/GG149

1128/2001/IJH191

1164/2001/MF42

1165/2001/ME152

1182/2001/IP193

1272/2001/SM158

1452/2001/IP66

1456/2001/ADB68

1544/2001/IJH92

1751/2001/GG172

1767/2001/GG162

1824/2001/OV96

OI/1/2001/GG198

OI/2/2001/OV209

OI/4/2001/ME203

2002

0039/2002/OV166

0108/2002/OV68

0114/2002/ADB72

0141/2002/JMA75

0624/2002/ME40

0785/2002/OV50

0902/2002/ME73

0993/2002/GG46

OI/1/2002/OV206

Q1/2002/IP217

2 EFTER KLAGENS GENSTAND

De oversøiske landes og territoriers associering

1544/2001/IJH92

Borgernes rettigheder

0375/2001/IJH76

0500/2001/IJH31

0552/2001/IJH31

Forbrugerpolitik

0751/2000/IJH186

Kontrakter

0444/2000/ME181

1230/2000/GG81

1689/2000/GG108

0232/2001/GG115

0761/2001/OV130

0834/2001/GG140

0848/2001/IP56

1272/2001/SM158

0108/2002/OV68

Økonomisk og social samhørighed

0500/2001/IJH31

0552/2001/IJH31

Q1/2002/IP217

Uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom

1131/2000/JMA52

Miljø

1288/99/OV100

1165/2001/ME152

1767/2001/GG162

0039/2002/OV166

Fiskeri

0300/2001/IP88

Institutionernes interne regler

0624/2002/ME40

Institutioner

OI/1/98/OV196

0375/2001/IJH76

OI/1/2002/OV206

Diverse

0993/2002/GG46

Aktindsigt

0917/2000/GG197

1542/2000/SM216

1128/2001/IJH191

0785/2002/OV50

Forskning og teknologi

1100/2001/GG149

0114/2002/ADB72

Personale

- Ansættelse

1371/99/IP177

0242/2000/GG196

0341/2001/IJH217

0446/2001/MF123

0938/2001/OV61

1081/2001/SM37

1092/2001/VK64

1452/2001/IP66

OI/2/2001/OV209

0141/2002/JMA75

- Andre spørgsmål

OI/1/98/OV196

0821/2001/SM137

1164/2001/MF42

1182/2001/IP193

1456/2001/ADB68

1751/2001/GG172

1824/2001/OV96

OI/1/2001/GG198

OI/4/2001/ME203

0902/2002/ME73

OI/1/2002/OV206

3 EFTER PÅSTÅET TYPE FEJL ELLER FORSØMMELSER

Magtmisbrug

OI/1/98/OV	196
1288/99/OV	100
0232/2001/GG	115
0993/2002/GG	46

Undgåelig forsinkelse

OI/1/98/OV	196
0444/2000/ME	181
1230/2000/GG	81
1689/2000/GG	108
0761/2001/OV	130
0848/2001/IP	56
1272/2001/SM	158
1544/2001/IJH	92
1824/2001/OV	96
0108/2002/OV	68
0624/2002/ME	40
Q1/2002/IP	217

Diskrimination

OI/1/98/OV	196
1371/99/IP	177
0242/2000/GG	196
0446/2001/MF	123
0938/2001/OV	61
1100/2001/GG	149
1452/2001/IP	66
1456/2001/ADB	68
OI/2/2001/OV	209

Fejl i artikel 226-procedure

1288/99/OV	100
------------	-----

Utilstrækkelig begrundelse

OI/1/98/OV	196
1288/99/OV	100
1542/2000/SM	216

Krænkelser af retten til at forsvare sig

OI/1/98/OV	196
0375/2001/IJH	76

Mangel på eller afslag på at give oplysninger

OI/1/98/OV	196
1288/99/OV	100
0917/2000/GG	197
1542/2000/SM	216
0341/2001/IJH	217
0446/2001/MF	123
1128/2001/IJH	191
1182/2001/IP	193
1452/2001/IP	66

1544/2001/IJH	92
1767/2001/GG	162
0785/2002/OV	50
0902/2002/ME	73

Gennemsigtighed

OI/1/98/OV	196
1128/2001/IJH	191
1182/2001/IP	193
OI/1/2001/GG	198
0785/2002/OV	50

Juridisk fejl

1288/99/OV	100
0232/2001/GG	115
0834/2001/GG	140
1128/2001/IJH	191
1165/2001/ME	152
1751/2001/GG	172
1824/2001/OV	96
0039/2002/OV	166

Uagtsomhed

OI/1/98/OV	196
0375/2001/IJH	76
0761/2001/OV	130
1824/2001/OV	96
0039/2002/OV	166
0114/2002/ADB	72
0141/2002/JMA	75
0902/2002/ME	73

Procedurer

OI/1/98/OV	196
0751/2000/IJH	186
0300/2001/IP	88
0446/2001/MF	123
0821/2001/SM	137
1081/2001/SM	37
1272/2001/SM	158

Begrundelse

1092/2001/VK	64
0039/2002/OV	166

Urimelighed

OI/1/98/OV	196
1131/2000/JMA	52
0375/2001/IJH	76
0761/2001/OV	130
0938/2001/OV	61
1081/2001/SM	37
1165/2001/ME	152

Andre former for fejl eller forsømmelser

OI/1/98/OV	196
0500/2001/IJH	31
0552/2001/IJH	31
1164/2001/MF	42

OI/4/2001/ME	203
OI/1/2002/OV	206
0114/2002/ADB	72
0624/2002/ME	40

SÅDAN KONTAKTER DE DEN EUROPÆISKE OMBUDSMAND STRASBOURG

• Pr. post
Den Europæiske Ombudsmand
1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedex

STRASBOURG

• Pr. telefon
0033 3 88 17 2313

• Pr. fax
0033 3 88 17 9062

• Pr. e-mail
euro-ombudsman@europarl.eu.int

BRUXELLES

• Pr. telefon
0032 2 284 2180

• Pr. fax
0032 2 284 4914

• Websted
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Publikationskontoret

Publications.eu.int

ISBN 92-95010-49-3

9 789295 010499 >